

vis quaesito etiam conservandis, ac superioritatis colore vel ingenio, seu titulo praemissis se ingerere, aut contravenire posse nec debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate, potestate, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Contrariis quibuscumque derogat.

§. 6. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, dictarum Universitatum juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statuti & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, eisdem Universitatibus, ac quibusvis personis vel locis aliis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, etiam si in illis caveatur expresse quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo & forma in illis expressis derogari possit, illorum tenores ac si de verbo ad verbum infisterentur, praesentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctiorem penalem apponit.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc praegnam nostrae abolitionis, erectionis, institutionis, inhibitionis, decreti & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

D.P.A. 9. die 29. Octob.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini 1579. 3. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 8.

SIXTUS V. PONTIF. CCXXXI. ANNO DOMINI MDLXXIV.

Sixtus Quintus, de Monte Alto, Ordinis S. Francisci Conventualium, Picensis, Frater Felix Peretrus antea dictus, Presb. Card. tituli S. Hieronymi Illyricorum. Creatus die duodecima Aprilis, anno Domini 1585. Coronatus Kalendis Maii, eodem anno. Sedit annos quinque, menses quatuor, dies tres. Creavit Cardinales 33. Obiit sexto Kalendas Augusti, anno Domini 1590. cadaver ejus in Vaticanum transportatum, & die tertia ibidem in monumento Lateritio sepultum fuit. Vacavit sedes dies decem & novem.

I. Jubilaei indictio ad implorandum Dei auxilium, pro bono regimine Reipub. Christianae.

Similiter indictio omnium fere Pontificum promulgare solem, eas tamen praeterit, hac dumtaxat pro exemplo retenta, & alia addita Paul. V. n. 1. Quod in omni.

Alia indictio pro eadem causa reperietur initio Pontificatum Greg. XV. infr. tom. 4. const. 2. Spiritus, & S. D. N. Urban. VIII. sed sub forma orationis quadraginta Horarum, ut in ejus const. 7. dicitur, infr. d. t. 4.

SIXTUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei. Universis Christi fidelibus praesens litteras inspecturis, Salutem, & Apost. benedict.

IARUM nostrarum infirmitati pastoralis officii molem superimpositam considerantes, non possumus susceptum tantae administrationis munus non maxime formidare. De illius tamen benignitate non desperantes, qui operari dignatur in nobis, non desimus ejus auxilium implorare, eique mentis nostrae sensus, ne altius extollantur, humiliter subicere, illud agnoscentes, & verè contentes, unius Dei Clementiam, nullis praecedentibus meritis, nostri in imbecillitate nostra memorem magna in nobis fecisse mirabilia, quos tot, & tantis gratiarum donis cumulat honoris Principis Apostolorum admirabili dignatione voluit esse consortes. Quam tamen dignitatem, & potestatem cum multae graves curae consequantur, valde sollicitamur, tum quod de collatis in nos maximis beneficiis, quae Dei benignitati referimus accepta, nullam dignam gratiam quam ejus Clementiae persolvamus, nostra potest infantia reperire: tum etiam quod sub tanto pondere exiguae vires initio contremiscere, ac penè jam corruiere sentimus, non tamen animo deficientes ad summam Dei bonitatem confugimus, fideliumque, & Deum clementium, quorum ipse ut speramus voluntatem faciet, orationes expetimus quibus omnipotenti Deo semper benedicendo, gratiasque misericordiae ejus agendis adjuvemur, viribusque à caelesti rege subministratis suffulta nostra infirmitas commissas nobis curarum, & salutarium Reipublicae Christianae officiorum partes, orantis simul populi instantia promerente, valeat sustinere, operumque agitatur, & ubique ferè depressae Catholicae Religioni suppeditare, ne cum in altitudinem maris venerimus, tempestate demergamur, sed potius horribiles tot peccatorum fructus, & excitatas toto mari procellas discutientes cum credito nobis grege optatum cursum, & aeternae salutis portum teneamus.

§. 1. Omnes igitur, & singulos utriusque sexus Christi fideles ubicumque existentes monemus, ac in Domino requirimus, ut qui in hac Alma Urbe sunt, proximè sequenti hebdomada, aut altera protinus post eam item sequenti: qui verò extra Urbem degunt cum primum harum notitiam habuerint, prima, aut secunda itidem immediate sequenti hebdomada, conscientia sua diligenti prius examinatione discussa, peccata sua omnia humili & contrito corde confiteantur, & ante Festum Pentecostes ejusdem hebdomadae quarta & sexta feria, & Sabato (cum hoc tempore jejunia non indicantur) elemosynas erogent, piaque earum largitione, quantum pro sua cuique facultate visum fuerit, Christi pauperum egestatem, & inopiam sublevent, orationibusque à Deo impetrare studeant, ut nobis lumen suum ostendat, pares tanto oneri vires praebet, omnesque actiones nostras dirigat, ac hostium Ecclesiae suae conatus infringat. Die verò dominica, quae dicitur elemosynas, atque orationes proximè sequetur, Sacrosanctam Eucharistiam devotè accipiant. Ita ut qui post Festum Pentecostes voluerint infra dicendae indulgentiae beneficio frui, dictis tribus diebus praeter orationes, & elemosynas, etiam jejunare teneantur. Et nihilominus, ut Deum magis propitium nobis & populo Christiano, reddere, ipsique quantum nostrae tenuitati conceditur, gratias agere valeamus, & ad tantum onus sustinendum vires impetremus, Nos ipsi supplicationes, processionesque una cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, omnibusque Praelatis, & Romanae Curiae magistratibus, die Lunae qui erit

erit ep. diei presentis mensis Maii, ab Ecclesia S. Mariae in Anacardi usque ad Basilicam S. Mariae Majoris habere atque incedere, statuimus. Ceterum ut fideles ipsi ad haec omnia peragenda magis idonei efficiantur, de tradita nobis à Donato, potestate plenitudine Ecclesiarum thesauros, quorum divina favente clementia dispensationes effecti sumus, copiose, ac benigne aperientes, omnibus Christi fidelibus supradictis, ut hac vice tantum confessores idoneos presbyteros, seculares vel cuiusvis Ordinis regulares, ab Ordinariis tamen approbatos eligere, qui eorum confessionibus diligenter auditis eos à quibusvis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in casibus Sedi Apost. reservatis, ac in literis die Cæne Domini quotannis legi solitis contentis, in foro conscientie duntaxat, ac etiam à sententiis, & poenis Ecclesiasticis per eos quomodolibet incurtis, injuncta inde eis pro culpa modo poenitentia salutari absolvere, ac quæcumque per eos emissa vota (præterquam Castitatis, & Religionis,) in alia pietatis opera commutare valeant, per presentes concedimus.

§. 2. Nos enim omnibus, qui præmissa devotè adimpleverint, de ejusdem omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, plenissimam omnium peccatorum remissionem, ac eandem, quæ Christi fidelibus anno Iubilæi hujus Almæ Urbis Ecclesias, & extra eam deputatas statutis diebus devotè visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur, eos quoque, qui morbo vel aliquo alio impedimento detenti præmissa adimplere nequeverint, si alia pia opera fecerint, in quæ a bitrio suorum confessorum (quibus super hoc facultatem impartimur) commutata fuerint, ac etiam illos qui in itinere fuerint, si cum primum iter perfererint, præmissa exequi studuerint, ipsius Indulgentiæ, & doni, ac aliorum prædictorum participes fieri volumus.

§. 3. Præcipientes universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & quibusvis aliis Ecclesiarum Prælati, & locorum Ordinariis, ut statim cum præsentibus literis, seu earum transumptum authenticum, etiam impressum ad eos deferri contigerit, solemnes Processiones tribus diebus, scilicet quarta & sexta feriis, ac Sabbato prædictis, juxta locorum opportunitatem, ad effectum præmissorum indicant, & celebrent, ac eisdem præsentibus, seu earum transumptum per suas quisque Provincias, Civitates, & Dioceses sine ulla fraude, aut lucro publicent, & per Ecclesiarum Rectores publicari faciant.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Quia verò præsentibus ad omnia loca, quibus illis opus esset, perferri nequeunt, decernimus ut illarum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1585. 8. Kal. Junii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indiæ. 13. die vero 25. mensis Maii, Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retroscriptæ literæ Apost. affixa, lecta & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in talibus, seu partibus Basilicarum S. Ioan. Lateran. & Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apo. & ac in acta Campi Floræ, per nos Ioan. Freyle, & Nicolaum Tagliatrum S. D. N. Papa Curf. Ioannes Bapt. Bagmi Mag. Curf.

I. Revocatio exemptionum omnium ab onerum Cameralium solutione, quibuscumque personis quomodolibet concessarum.

Similem, sed ampliolem dispositionem in hoc statuit Paul. V. infra in ejus const. 11. In maximis, ubi

hæc bulla sub generali confirmatione comprehensur, & alias ad hoc sub ibidem indicavero.

SIXTUS EPISCOPUS Editæ A. B. 1585.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Inter varias curas quæ ex Pastoralis officii ministerio nobis incumbunt, illa potissimum animam nostram pulsât atque perturbat, ut nobis & R. E. subditi, præsertim pauperes, prætextu exemptionum aliarumque simillium gratiarum à Sede Apostolica concessarum, nullatenus graventur, neque id totum quod à potentioribus, & majores facultates habentibus eximitur, in pauperiorum caput, eorumque damnum & præjudicium accrescat.

§. 1. Unde ex his & aliis rationabilibus causis adductis ac nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas exemptiones, concessiones, gratias, & immunitates à solutione omnium & singulorum datiorum, pedagiorum, gabellarum, collectarum, impositionum & quorumlibet aliorum onerum, personalium, mixtorum, ordinariorum, & extraordinariorum, solutorum, & insolutorum, aliarumque exactionum etiam Cameralium, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Status nostri Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudariis, censuariis, dominis locorum, Baronibus, Comitibus, seu quocumque nomine nuncupatis, & quacumque etiam Ducali, vel alia dignitate, & auctoritate, seu etiam Cardinalatus honore fulgentibus, qui Castra & Jurisdictiones ipsi limites ditionis Ecclesiasticæ possident, etiam qui nihil ratione Castrorum, & Jurisdictionis hujusmodi Sedi Apostolicæ annuatim, seu alias persolvunt, & tam incolis quam extraneis atque forensibus bona stabilia, seu mobilia, vel se moventia habentibus & tenentibus, seu possidentibus, omniumque supradictorum Colonis, & laboratoribus, per prædecessores nostros & Sedem Apostolicam, ejusque etiam de latere Legatos, seu Vicelegatos, & Cameram Apostolicam ejusque Præsidentes, ac alias quomodocumque sub quibusvis formis & verborum expressionibus, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus (præterquam ob susceptionem liberorum juxta juris dispositionem, & ob causam verè effectualis, & congruæ exbursementis pecuniarum, seu ex aliis causis per nos cognoscendis & approbandis) perpetuè, seu ad certum tempus concessas, ac etiam pluries confirmatas, eorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus, pro expressis habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuè cassamus, revocamus, & annullamus, ac viribus omnino evacuamus, illasque pro cassis, nullis, irritis, & revocatis, ac penitus inexistis haberi volumus.

§. 2. Necnon exemptiones, concessiones, gratias, & immunitates prædictas, nulli penitus, nec in pœitorio, nec in possessore suffragari posse, sed prædictos omnes exemptos ad omnium, & singulorum prædictorum onerum impositionem, ac gabellarum solutionem, & contributionem, perinde ac si exemptiones prædictæ eis concessæ non fuissent, pro rata ipsos tangente à dat. præsentium decurrenda, realiter & cum effectu contribuere, eorumque bona accatari, allibrari, describi, seu annotari facere quamprimum debeant & teneantur, etiam perpetuè statuimus, & declaramus.

§. 3. Ac omnes & quascumque, tam per sel. rec. Pium V. quam alios Rom. Pont. prædecessores nostros, super præmissorum revocatione quomodolibet editas constitutiones similiter perpetuè confirmamus, approbamus, & innovamus.

§. 4. Et insuper quascumque lites, & causas super præmissis & eorum occasione ubilibet motas atque pendentes, illarum status & merita nominatim, & cognomina Judicium & colligantium etiam præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, ad nōs harum serie advocamus, litesque hujusmodi penitus extinguimus & annullamus, ac pro extinctis & annullatis haberi volumus.

§. 5. Sequitur

publi-
ca-
tio-
ne
di-
visio-
ne
di-
visio-
ne

Causa hujus
revocatio:

Revocatio
quascumque
exemptionum à
solutione onerum
Cameralium, exceptis
hic munitis

Delectis
quod à Prælati
siturum
revocatio affi-
citur

Causam
hic apponit
aliorum Pont.

Lites quæ
cumque sunt
per istas
regulas

*Sic & non
alter judica-
ri mandae.*

*Executores
deputati.*

*Clausulas
derogatorias
apponis.*

*D. P. A. 1. die
19. Junii.*

Publicatio.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices etiam Commis-
sarios quavis auctoritate fungentes, etiam dictae Cam-
eræ Clericos & causatum Palatii Apostolici Auditores, ac
S. R. E. Cardinales, sublati, & eorum cuilibet qua-
vis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari
& definiti debere, irritum quoque & inane quicquid
secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter,
vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 6. Quocirca dilecto filio nostro Philippo S. Angeli
in Foro piscium, Diacono Cardinali Vastavillano nunc-
cupato, moderno & pro tempore existenti nostro & ip-
sius Romanæ Ecclesiæ Cameratio, per Apostolica scripta
mandamus, quatenus per se vel alium seu alios ejus no-
mine, præter Ordinariam Camerariatus officii jurisdic-
tionem, omnes & quoscumque supra dictos exemptos
per censuras Ecclesiasticas, ac etiam privationis feudo-
rum & inhabilitatis ad illa, aliasque etiam pecuniarias
pœnas, ad realem & actualem cujusvis summa, tam hæc-
tenus debite quam debendæ, solutionem juxta taxas hæc-
tenus impostas cogat & compellat, ac pro faciliori
exactione, & satisfactione consequenda eidem Philippo
Cardinali, & pro tempore existenti Camerario quoscum-
que quatenus opus fuerit citandi, & etiam ad personali-
ter comparandum monendi etiam per edictum publi-
cum, constito summarie & extrajudicialiter de non tuto
accessu, necnon quoscumque inobedientes & rebelles in
censuras, & pœnas comminatas incidisse, & incurrisse,
servata forma Concilii Tridentini, declarandi, aggra-
vandi, reagravandi, & interpretandi, auxiliumque bra-
chii secularis invocandi, & relaxandi, aliaque omnia &
singula faciendi quæ in præmissis & circa ea necessaria
fuerint, seu aliàs quomodolibet opportuna, plenam teno-
re præsentium concedimus facultatem.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationi-
bus Apostolicis, ac præ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam
prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de dua-
bus dietis, necnon quibusvis immunitatibus, exemptioni-
bus, aliisque præmissis, ac aliqua possessione, vel forsan
usurpatione de non solvendo, & contribuendo, necnon
nostra de non tollendo Jure quæsito aliisque Cancellari-
æ Apostolicæ regulis, privilegiis quoque, indultis &
litteris Apostolicis, quibusvis personis in genere vel in
specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum
quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque
clausulis, & decretis, sub quibuscumque verborum for-
mis & tenoribus, etiam Motu simili, ac aliàs in contra-
rium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis
& innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorum-
que totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indi-
vidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas
generales idem importantes mentio, seu quævis alia ex-
pressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro
sufficienter expressis habentes, Motu, scientia, & potesta-
tis plenitudine similibus specialiter & expressè harum
serie derogamus. Aut si aliquibus, communiter vel di-
visim à prædicta sit Sede indultum quod interdicti, sus-
pendi, vel excommunicari non possint per litteras Apo-
stolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo
ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini-
cæ 1585. 3. Kal. Julii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indict. 13. die vero
9. mensis Julii, Pont. Sancti in Christo patris, & D. N. D. Sixti
divina providentia Papa V. anno 1. retroscripta litteræ Apo-
stolicæ affixæ, & publicata fuerunt in valvis, seu portis Ec-
clesiarum S. Ioan. Lateran. & Principis Apostolorum de Urbe,
necnon valvis Cancell. Apost. & in acie Campi Flora, ut me-
ris est, per nos Catharinum Menandi, & Nicolaum Tagliet-
tum S. D. N. Papa Apost. Curf.
Pompeius Guerra Mag. Curf.

III. Prohibitio alienandi per subditos Status Eccle-
siastici in non subditos & forenses, bona in
eo existentia, aut fortalicia & castra, absque
Sedis Apostolicæ licentia.

*Hanc consis. approbavit, declaravit, & amplioris
Clem. VIII. in sua cons. 79. Romanum, ubi de
similibus materiis etiam notabo in rubrica.*

Amplavit novissime, & declaravit has Sixti, & Clem.
VIII. & extendit tam in forenses, quàm in subditos,
absque Sedis Apostolicæ expressa licentia in scriptis
obtinenda, Paul. V. const. 108. Pastoralis, inf. tom. 3.
Quas omnes approbavit, & respectivè extendit etiam
ad Castra diruta, Tenutas, & Prædia, etiam non ju-
risdictionalia in consensibus loci jurisdictionalis, &
bona in dicto statu in consensibus Principum extero-
rum sita, illorumque locationes, & censuum annuo-
rum super præmissis impositiones, & impositorum
venditiones S. D. N. Urban. VIII. const. 65. Decem, inf.
d. tom. 4. Qui etiam partibus præfixit terminum ad
revocandum acta contra has Constitutiones in sua
const. 71. Seder, d. tom. 4. Et ne de cætero fierent hujus-
modi alienationes erexit Congregationem super hu-
jusmodi consensibus cum facultatibus quas videre po-
teris ad eisdem S. D. N. Urb. VIII. const. 73. Debitum.

SIXTUS EPISCOPUS, Edicti
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo, paternusque affectus, quo Sedis Aposto-
licæ subditos prosequimur, nos inducunt, ut ea dili-
genti cura prospiciamus, quæ ad illorum conservationem,
statuque Ecclesiæ utilitatem & commodum pertinent.

§. 2. Accepimus si quidem, quod in diversis Civita-
tibus, oppidis, & castris, nobis & dictæ Sedis tem-
porali ditioni subiectis extant statuta prohibentia res ac
bona stabilia in forenses & non subditos alienari. Nihilominus nonnulli cives & incolæ civitatum, terrarum,
castrorum & locorum hujusmodi bona stabilia aliis per-
sonis extraneis vendere & alienare præsumunt in maxi-
mum præjudicium & damnum civium & incolarum præ-
dictorum.

§. 2. Quocirca nos considerantes quantum statuta
præfata utilia & favorabilia sint, quantumque Reipubli-
cæ intersit dicta bona in illius cives, & habitatores con-
servari: Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc
oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera delibe-
ratione, & certa scientia, statuta hujusmodi, etiam si non
sunt in usu, Apostolica auctoritate tenore præsentium de
cætero observari mandamus.

§. 3. Et nihilominus, quod perpetuis futuris tempori-
bus universitates, civitates, collegia, feudatarii quicum-
que, ac personæ cujusvis status, gradus, ordinis, qualita-
tis, & conditionis existant, etiam si Imperiali, Regali, Du-
cali, vel alia quavis auctoritate & dignitate, etiam Eccle-
siastica, quæ specialem & individuum mentionem requi-
reret, præditi sint, nullatenus sine nostra & Sedis prædi-
ctæ licentia, audeant seu præsumant civitates, oppida, ca-
stra, feuda, jurisdictiones, ac bona quæcumque stabilia
vel immobilia in dicto Statu Ecclesiastico existentia, cu-
juscumque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos nunc
& pro tempore possessa vendere, permutare, ultra trien-
nium locare, in emphyteusum, feudum, livellum, pignus
seu precarium concedere, in aliquam Communitatem,
Universitatem, Collegium, vel personam extraneam seu
forenses, quæ nobis & dictæ Sedi ratione temporalis ju-
risdictionis status nostri subditi, & supposita non sit, vel
quæ domicilium legitime non contraxerit in dicto no-
stro statu, cujuscumque dignitatis, status, gradus, con-
ditionis, & qualitatis existat, etiam si, ut præfertur, Im-
periali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate &
dignitate, etiam Ecclesiastica, quæ specialem & indivi-
duam mentionem requireret, præditus sit.

§. 4. Insuper quia decens & conveniens existit, quod
si vendantur vel permutentur, seu etiam donentur civita-
tes, castra, & oppida, multò magis fortalicia, id ad moti-
viam Principis deducatur, & præsertim si feuda & jurisdic-
tiones feudales, ea omnia, nec in exteros, nec in alios
quoscumque, nisi de expressa præcedente nostra & pro
tempore existentis Romani Pontificis eadem supradicta
licentia, vendi, permutati, vel donati valeant.

§. 5. Neque

§. 5. Neque etiam extraneus aut subditus originarius, bona huiusmodi in dicto statu habens, & in eo habitans, si ab illo distodat amplius ad ipsum non reversurus, illa revocare possit, sed intra biennium ex quo ipse detrahitur, ea vendere, seu pro aliis extra dictum statum existentibus permutare, aut alias transferre in alium immediate subiectum tenetur, auctoritate & tenore presentium, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Card. consilio, perpetuo statuimus & ordinamus.

§. 6. Licetum tamen erit omni dicti status habitatori, sive extraneo sive subdito, de bonis suis in eodem statu positis, vel in consanguineos, vel in alios de dicto statu non existentes, quocumque alio quam venditionis seu permutationis, vel donationis titulo disponere, ac suis, etiam ab intestato heredibus pariter licebit in illis succedere, qui tamen intra triennium, vel in eundem statum habitatum veniant, vel bona ipsa in alium seu alios habitatores & subditos, ut praefertur, transferant. Quod etiam illis extraneis, ad quos bona huiusmodi ex quibuscumque aliis quam venditionis, seu permutationis, aut donationis huiusmodi causis pervenerint, illave acquisiverint, censeatur permissum.

§. 7. Bonorum autem praefatorum appellatione, neque census, neque portiones, seu loca Montium, nec mulierum dotes, sed neque Urbem nostram, quae communis patria est, cum ejus decem passuum millia circuitu, volumus comprehendere, filii tamen & haeredes dictarum mulierum soluto matrimonio, si extranei fuerint, aut in eodem statu ad habitandum aut vendendum seu permutandum, ut dictum est, sint adstricti.

§. 8. Decernentes Communitates, Universitates, Collegia, vel personas extraneas, seu forenses huiusmodi ad dictorum bonorum pro tempore contra earundem praesentium tenorem alienationum acquisitiones omnino inhabiles, necnon quoscumque contractus, venditiones, & alienationes contra huiusmodi prohibitionem quocumque modo vel causa pro tempore faciendas, nullas & invalidas existere, nullumque jus per eas emptoribus attributum esse, seu tribui posse. Necnon omnes scripturas de super conficiendas, ac inde secuta quaecumque nullius roboris vel momenti esse, nec ex illis audiri, agi, & excipi posse, in iudicio vel extra, ipsaque bona alienata ad eos, ad quos de jure pervenire debent, spectare & pertinere.

§. 9. Sicque per S. R. E. Card. etiam Legatos ac Vicelegatos, necnon sacri Palatii Apostolici Auditores, Gubernatores, seu illorum Locatenentes, aliosve Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Mandantes eidem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac Iudicibus, nunc & pro tempore in toto statu praedicto existentibus, & eorum cuilibet, ut statutum & ordinationem, & alia praemissa perpetuo ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, per censuras Ecclesiasticas, & alia eis bene visa remedia observari faciant & mandent.

§. 11. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, aliisque Apostolicis constitutionibus, necnon civitatum, oppidorum, terrarum & locorum praedictorum statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate munitis, ac etiam immemorabili, & quancumque tempore pacifice observatis, necnon civitatibus, civitatumque juribus, privilegiis, exemptionibus & indultis Apostolicis, illis eorumque Dominis praedictis, ac quibusvis aliis per quoscumque Rom. Pont. ac nos & dictam Sedem quomodocumque & quotiescumque concessis, confirmatis, & innovatis, quae omnia, illorum tenores praesentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, omnino tollimus & abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 12. Volumus autem easdem praesentes, quoniam in Consistorio nostro, & de consilio praedicto promulgatae sunt, à die datae ipsarum quoscumque, tam praesentes, quam abfentes, de omnibusque etiam extra dictum statum existentibus perinde obligare, ac si cuique singularim intimatae fuissent. Et nihilominus, ut illae amplius innotescant, mandamus eas valvis Ecclesiae S. Joannis Lateran. & Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, aliisque locis consuetis appendi, & in libris dictae Camerae describi. Ac etiam volumus, ut ipsarum exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & sigillo cujuscumque Curiae, Ecclesiae, aut personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae obfirmata, cum ipsam prorsus fidem ubique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipsae praesentes facerent, si essent exhibitae, vel ostense.

quam abfentes, de omnibusque etiam extra dictum statum existentibus perinde obligare, ac si cuique singularim intimatae fuissent. Et nihilominus, ut illae amplius innotescant, mandamus eas valvis Ecclesiae S. Joannis Lateran. & Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, aliisque locis consuetis appendi, & in libris dictae Camerae describi. Ac etiam volumus, ut ipsarum exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & sigillo cujuscumque Curiae, Ecclesiae, aut personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae obfirmata, cum ipsam prorsus fidem ubique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipsae praesentes facerent, si essent exhibitae, vel ostense.

consil. quam publ. habet hic in fin.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum mandatorum, statuti, ordinationis, decreti, sublationis, abrogationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Sancto p. nalis.

Dat. Rom. apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicae 1585. Kal. Julii, Pont. nostri anno 1.

D. P. A. I. die 1. Julii.

Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Papa subscript.

- Ego Joan. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
M. Sicut. Card. ab Altacamps.
Ego Joan. Aval. Card. de Arago.
Ego P. Card. Sanctacrucis.
Ego Gulichm. Sirlutus Card.
F. Mic. Bo. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. Card. Senonensis.
Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severinae.
P. Card. Caesus.
Ego Hier. Card. Rusticuccius.
Joan. Hier. Card. Albanus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Carafa.
Joan. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Joan. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.
Ego M. Card. S. Stephani.
Scipio Card. Lancelottus.
Ego Aloysius Card. Esten.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Phil. Vasa Card. Cam.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Alex. Card. de Montealto.

Claustra scripturae.

Anno à Nativitate Domini nostri Iesu Christi 1585. Indictione 13. die vero Mercurii 25. mensis Septembris, Pont. Sanctissimi Christo patris & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retroscripta litterae Apostolicae affixa, & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiarum S. Ioan. Lateran. Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apostol. & in acie Campi Flora, ut moris est, per nos Ioan. Burlu. ault, & Franciscum Baron, praesentibus S. D. N. Papa Curf. Ioan. Andreas Panizza Mag. Curf.

Publicata.

Exemptiones & gratiae Clericorum Regularium Congregationis S. Maioli alias de Somascha à Gregorio XIII. elargitae.

I V.

Ad hac vide per me notata sup. in const. 21. Pauli III. Ex inuncto.

SIXTUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1585.

Quum reputavimus, ac rationi consonum, ut ea, quae de Romani Pontificis providentia praesertim in personarum Ecclesiasticarum commodum processerunt, licet ejus superveniente obitu, litterae Apostolicae de super confectae non fuerint, suum fortiantur effectum.

Exordium.

§. 1. Dudum

Enllut. Mag. Tom. 11.

Greg. XIII. Congreg. ext. p. 10. in j. v. d. B. S. & Superioritate ac visitatione Ordinarii. alicuique iudicio concessit.

9. 1. Dudum siquidem fel. record. Gregorio Papa XIII. predecessore nostro pro parte dilectorum filiorum Praepositi & Clericorum, aliarumque personarum Regularium Congregationis S. Maioli, alias Somaticae, sub Regula S. Augustini canonice instituta, & Apostolica auctoritate confirmata supplicato, quatenus eos specialibus favoribus & gratiis prosequi de benignitate Apostolica dignaretur, praefatus predecessor, qui circa statum personarum quarumlibet divino cultui emancipatarum salubriter dirigendum paterna sollicitudine libenter prospiciebat, ac earum oppressiones & gravamina relevabat, ut quibuslibet perturbationibus senectus, facilius valeret Altissimo suum exhibere famulatum, eisdem Praeposito, Clericis, & personis regularibus specialis gratiae favore prosequi volens, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a iure vel homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existerent, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequentium, harum serie absolvens, & absolutos fore censens, huiusmodi supplicationibus inclinatus, sub dat. 3. idus Martii Pontificatus sui anno 13. omnes & singulos dictae Congregationis Praepositum generalem, Superiores, Officiales, Presbyteros, Clericos, caeteraque personas professas & non professas, necnon familiares & ministros, cum omnibus & singulis Ecclesiis, Oratoriis, Cimiteriis, Capellis, Domibus, Conventibus, mobilibus & immobilibus, presentibus & futuris, bonis, ac iuribus & iurisdictionibus quibuscumque, ac rebus, tam sacris & religiosis quam profanis ad ipsam Congregationem spectantibus & pertinentibus, ac ubicumque existentibus, quae de praesenti legitime possident, & in posterum, Deo iuvante, canonice per eos acquiri contigerit, ab omni iurisdictione, dominio, potestate, superioritate, subiectione, visitatione, correctione quorumcumque Ordinariarum, quacumque dignitate, praesentia & auctoritate fungentium, & aliorum Iudicum Ecclesiasticorum & secularium, Apostolica auctoritate in perpetuum exemit, & liberavit, & sub sua & Sedis Apostolicae, ac B. Petri protectione immediate recepit. Ipsique Praeposito generali, clericis & personis, ut lidem Ordinarii & officiales, aut alii quicumque Iudices, etiam ratione criminis, delicti, vel contractus, nullam in Praeposito, personas Congregationis, ac res & bona praefata, iurisdictionem, potestatem, superioritatem & dominium exercere possent.

Licentiamque divina sacramenta omnibus Christi fidelibus etiam aliena parochia subditis omni, praeterquam Paschalis temporis ministrandi, & exemit etiam a servitiis praetoriarum ministerialium.

9. 2. Necnon quod omne & singuli ipsius Congregationis presbyteri regulares, a suis superioribus ad id specialiter approbati, eorumque licentia vel consensu desuper requisito & obtento, possent in Ecclesiis propriis ipsius Congregationis, vel in aliis etiam quibuscumque, de licentia illorum Superiorum Missas celebrare, confessiones quorumcumque Christi fidelium etiam alienae Parochiae subditorum audire, & sanctum Eucharistiae Sacramentum ministrare, quibuscumque festivis ac non festivis, ac Dominicis diebus, & omnibus temporibus, Paschalis dumtaxat exceptis, neque sub praetextu antiquae consuetudinis, & ex eo quod Ecclesiae in quibus Sacramenta huiusmodi ministrarent, & munera praedicta obirent, aut alio modo iis deservirent, subditae essent alteri Ecclesiae tanquam matri, aut cathedrali, seu titulari, vel aliis, idcirco in aliquibus solemnitatibus, aut temporibus juxta praevisum morem clericorum deservientium in talibus Ecclesiis subditis, ipsi presbyteri & clerici regulares dictae Congregationis majoribus huiusmodi Ecclesiis, vel locorum Ordinariis, & Episcopali vel Archiepiscopali, aut majori dignitate fungentibus, etiam S.R.E. Cardinalibus, quocumque privilegio & facultate suffultis, assistere, seu inservire, sive ullum personale servitium praestare, aut aliquo modo ministrare, neque ad funera defunctorum, nisi eorum quos in Ecclesiis ipsius Congregationis sepelire contigerit, etiam si vocati accedere tenerentur, neque ad id cogi aut compelli ullo modo possent, de eadem auctoritate concessit & indulgit.

Transsum ad alium etiam ar. horem Ordinem, praeter-

9. 3. Praeterea universis & singulis qui in ipsa Congregatione professionem emisserant, vel emitterent, ne in posterum ad quemcumque alium Ordinem vel Congre-

gationem, & in ea viget Regularis Observantia, (Fratrum Minorum Capucinorum nuncupatorum, & Carthusianorum dumtaxat Ordinibus exceptis) nisi obtemperantes prius a Superiore dictae Congregationis licentia, transire valerent, & in singulis transiuntibus apostasiam ponant, quam ipsos & illorum receptores, etiam cuiuslibet privilegii Apostolici praetextu, cui ad hunc effectum idem predecessor specialiter & expresse derogavit, excommunicationisque sententiam, a qua non nisi per Rom. Pont. pro tempore existentem absolvi possent, promulgavit.

9. 4. Postremo omnibus & quibuscumque personis professionem regularem in dicta Congregatione emissuris, in ipso professionis emissionis die, ut aliquem dictae Congregationis presbyterum possent sibi eligere confessorem qui ipsos, confessione eorum audita, a quibusvis excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a iure vel ab homine, & in quibus infordescerent, & declarati, ac publicati forent, etiam in casibus Sedi Apostolicae reservatis, & in bulla die Cense Domini legi solita contentis, facta prius debita satisfactione, & sine alicujus praedicti, semel tantum injuncta salutari poenitentia, absolvi possent, facultatem concessit & indulgit, ac cum eisdem super quacumque irregularitate ex quacumque causa (praeterquam ex homicidio voluntario, ac bigamia) quomodolibet contracta, sive censuris praefatis ligati, Missas & alia divina officia, non tamen in contemptum Clavium, celebrarent, vel alia divina se immiscerent, ita ut ea non obstante, nondum promoti, omnes & sacros etiam presbyteratus ordines suscipere, & promoti in susceptis per eos ordinibus huiusmodi, etiam in altaris ministerio ministrare liberet & licite valerent, eo ipso quod professionem emitterent, auctoritate praefata dispensavit.

9. 5. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus, necnon quibusvis decretis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

9. 6. Ne autem de absolutione, extensione, liberatione, receptione, singulis concessionibus, indulgiis, & dispensatione Gregorii praedecessoris huiusmodi, pro eo quod super illis, ejus superveniente obitu literae confectae non fuerunt, valeat quomodolibet dubitari, ipsique Praepositi Generales, Clerici, & aliae personae Congregationis huiusmodi illorum frustrentur effectu, volumus & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, exemptio, liberatio, receptio, singulae concessionis, indulgentiae, & dispensatio Gregorii praedecessoris huiusmodi, perinde a dicta die Id. Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis praefati Gregorii praedecessoris literae, sub ejusdem diei dat. confectae fuissent, prout superius enarratur. Quodque praesentes literae ad probandum plene absolutionem, extensionem, liberationem, receptionem, singulas concessionis, indulgentiae, & dispensationem Gregorii praedecessoris huiusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

9. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae voluntatis & decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B.B. Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicae 1585. Kal. Maii, Pont. nostri anno 1.

Quod Clerici regulares Congregationis S. Pauli Decollati, ad processiones & actus publicos accedere non cogantur, ex indulto Gregor. XIII.

Huius Congregationis institutionem, & caetera, quae eam concernunt, indicavi sup. in Clem. VII. const. 37. Vota.

quoniam cunctis...

Emilio...

Quibus...

Hic...

Sancti...

D. P. A. 1. Ma...

V.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit & convenit honestati, ut ea quae de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, litterae Apostolicae desuper confectae non fuerint, suam fortiantur effectum.

§. 1. Dudum siquidem per sel. record. Gregorium Papam XIII. praedecessorem nostrum accepto quod licet dilecti filii, Clerici, Presbyteri, Superiores, & personae Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decolati, a quinquaginta annis, vel circa, auctoritate Apostolica instituta, a principio institutionis Congregationis hujusmodi, ut juxta pium eorum institutum, a quibuscumque occupationibus expediti, animarum saluti libere consulere, & invigilare, ad publicas processiones quae in Civitatibus, & locis, in quibus ipsa Congregatio propagata erat fiebant, & celebrabantur, ac ab Ordinariis locorum indicabantur, convenire non consuevissent, attamen bonae memoriae Carolus tit. S. Praxedis Presbyter Cardinalis Borromaeus nuncupatus, Ecclesiae Mediolanensis ex dispensatione Apostolica Praesul. B. Barnabae Mediolanensis & B. Mariae Virginis Corobioli nuncupati, Oppidi Modetiae Mediolanensis diocesis domorum dictae Congregationis Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas ad processiones hujusmodi comitandum induxerat, cui ipsi Clerici, Praepositi, Superiores, & personae ob singularem observantiam qua eum prosequerantur obtemperant, quibus quoque idem Carolus Cardinalis locum in hujusmodi processibus post omnes quorumcumque Ordinum regulares constituerat, quod Canonici regulares se ex parte molestiae ferre cum plurimis protestationibus significarent, prout tunc temporis praedicto Carolo Cardinale, sicut Domino placuerat, vita sancto, id pati nullatenus se velle profitebantur. Ideo cum eorum Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum institutioni non conveniret ad similes processiones accedere, & quae propria erant eorum instituti praetermittere cogentur, idem praedecessor ex incumbenti sibi Apostolica sollicitudinis studio, circa statum personarum Ecclesiarum quarumlibet divino cultui mancipatarum salubriter dirigendum, libenter prospiciens, & intendens, ac earum quas suavi Religionis jugo noverat esse suppositas, ut quibuslibet perturbationibus semotis facilius valerent suum Altissimo exhibere famularum, opprobria, & gravamina relevare, necnon quaecumque scandala, quae praecedente causa inter Clericos, Presbyteros, Superiores, ac personas, necnon Canonicos Regulares hujusmodi, ac forsitan alios, intercedere possent, tollere volens, ac Congregationem, illiusque Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas hujusmodi, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum dumtaxat infra scriptorum consequens, absolvens, & absolutos fore censens, sub datis videlicet Idibus Martii, Pontificatus sui anno 13. Motu proprio, non ad Congregationis, illiusque Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum praedictarum, vel aliorum pro eis ipsi praedecessori fuerit eo oblati petitionis instantiam, sed de sua mera liberalitate, Congregationi, necnon Clericis, Presbyteris, Superioribus, & personis praedictis, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, quibuscumque processibus, & aliis quibuslibet actibus publicis quocumque tempore, de more, vel consuetudine, aut alias pro tempore fiendis, & celebrandis, ac ab Ordinariis praedictis indicendis, interesse minime tenerentur, nec ad id ubique locorum per quoscumque Ordinarios, aliasque personas inviti cogi, aut compelli possent, Apostolica auctoritate praedicta perpetuo concessit & indulgit, ac quicquid secus super eis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decrevit.

§. 2. Non obstantibus pie memoriae Bonifacii Papae VIII. etiam praedecessoris nostri, qua cavetur ne quis Bullar. Mag. Tom. I I.

extra suam Civitatem, vel diocesim nisi in certis inibi expressis casibus, & in illis ultra unam diem ad judicium extrahatur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem, vel diocesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere praesumant, & de duabus diebus in Concilio generali editas, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad judicium non trahatur, necnon quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus constitutionibus, & ordinationibus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 3. Ne autem de absolute, concessione, indulto, & decreto praedictis, pro eo quod super illis ipsius Gregorii praedecessoris, ejus superveniente obitu, litterae confectae non fuerint, valeat quomodolibet haeritari, ac Congregatio, necnon etiam Clerici, Presbyteri, Superiores, & personae hujusmodi illarum fruantur effectu, volumus & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, concessio, indultum, & decretum Gregorii praedecessoris hujusmodi, postea a dicta die Idibus Martii suam fortiantur effectum, ac si si per illis ipsius Gregorii praedecessoris litterae, sub eisdem diei data confectae fuissent, prout superius enarratur. Quodque praesentes litterae ad probandum plene absolute, concessione, indultum, & decretum hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§. 4. Quocirca dilectis filiis Archiepiscopo Ecclesiae Mediolanensis & Vicariis venerabilium fratrum nostrorum Papiensis ac Laudensis Episcoporum in spiritualibus generalibus, per Apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios eadem praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Congregationis, & Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum praedictarum, aut pro eis agentium, fuerint requisiti, sollemniter publicantes, illisque in praemissis etibacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem, ac Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas, necnon pro eis agentes, praedictis concessione, indulto & decreto, aliisque praemissis juxta earundem praesentium continentiam, & tenorem pacifice fieri, & gaudere, non permissentes eos, aut eorum aliquem delegeri per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari aut impediti. Contradictor. s. quibuslibet & rebelles, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliasque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo; ac legitime super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas Injusti modi incurrisse declarando, ac eisdem censuras & poenas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis, non obstantibus omnibus supradictis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

Datum Roma apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1585. Kalend. Maii, Pontificatus nostri anno 1.

Hic Pont. litteras Gregor. XIII. eius suae personae obitu non expressas, valde dicitur servasse mandata

Executores, quod dicitur

sancto per natus

D. P. A. 1585. 1. Maii

Innovatio omnium constitutionum a Romanis Pontif. haecenus editarum, contra excommunicatos, aliosque facinorosos homines, eorumque receptatores & fautores, & multarum impositio penarum in eosdem, necnon contra Communitates & alios sui territoria ejusmodi collectis hominibus expurgati non custodientes.

V I.

Quoad primam partem, cunctis in hoc opere conf. 8. Pii II. Ad retinendas, sup. conf. 4. Pius II. Viros, conf. 14. Innoc. VIII. Licet ea, conf. 6. Julius II. Cum homines, conf. 36. Leonis X. Omnes, conf. 10. Clem. VII. In sancta, conf. 17. Julius III. Cum Civitates, & conf. 25. Cum sicut. Et extat etiam Pii IV. conf. 27. In eminenti. Pii V. conf. 10. Ex superna, & Greg. XIII. conf. 65. In tanta, tom. 2. Qua vetò ad secundam partem, contra non custodientes eorum territoria, habes sup. in conf. 2. Julius II. Quia, & conf. 28. Leon. X. Romani, tom. 1. necnon conf. 27. Pii IV. In eminenti, & conf. 10. Pii V. iam citat. lib. 2.

Præterea adversus ejusmodi perfidos homines, omnesque vindictam transversalem sumentes, Paulus II. edidit d. conf. 4. Viros, ubi notavi lib. 1. Prout contra minantes pro habenda pace, aliam edidit conf. jam citatam Innoc. VIII. ubi dixi lib. 1. Necnon contra Franchitias in Urbe tenentes vel acclamantes, habes sup. conf. 17. Julius III. Cum Civitates, cum aliis ibi indicatis lib. 1. Et contra facientes cavalcata, habes infra conf. 75. Dum pro, ubi alias notabo. Prout circa appellationes istorum in contumacia condemnatorum notavi supra in conf. 52. Pii IV. Est multa, & in Pii V. conf. 118. Licet jur. Et tandem de prohibita eorum remissione, attende conf. 15. Clem. VIII. infra lib. 3.

Edita An. D. S I X T V S E P I S C O P V S, 1585. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus conf.

Hoc nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna & incommoda, quæ menti nostræ obversabantur, nobis longè fuit gravissimum, quod Populos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diuioni temporali subiectos, non modo ad rerum substantiarumque suarum perturbationem & jacturam, sed etiam vitæ periculum redactos invenerimus, exulibus, bannitis, cæterisque id genus facinorosis hominibus ita undique ingruentibus & grassantibus, ut vix quisquam ab hac hominum peste tutus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala, ex officii nostri debito, & præcipua erga nostros, ac ejusdem Romanæ Ecclesiæ subditos charitate assidue existimemur, nihil non agere & tentare decernimus quo Populis optata quies, salus, securitas & tranquillitas per nos restituatur. Quod ita demùm, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si cautè providèatur, ne ullum domi, furisque, intra extrave fines nostros, criminosis hominibus hujusmodi pateat diffugium, aut receptaculum, sed omnino Legum & Magistratum securitatem, justitiæque gladium subire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio conf. prædictorum cum eorum pœnis, præterquam excommunicationis.

De adverte quod omnes ista Bulla sūt à me indicata hic in vobis, præter unum Sixt. III. qua est: lata in præter. conf. 10 Pii V. § 1. & § 5. lib. 2.

Bonitas & Comitatibus eorum territoria à bannitis, & c. libera custodiant.

§. 1. Itaque de fratrum nostorum consilio omnes & singulas constitutiones à sel. rec. Pio II. & Paulo etiam II. Sixto IV. Julio similiter II. Leone X. Clemente VII. Julio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibusvis aliis Rom. Pont. prædecessoribus nostris, suo cujusque tempore, in detestabile prædictorum & aliorum infrascriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus & singulis in eis contentis, quoad ea quæ præsentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis sententia, per easdem constitutiones in illis contravenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quam salutem adferat, consultò tollendam & submovendam duximus, ex certa scientia nostra approbantes & innovantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, præsentibus pro expressis & insertis haberi volentes.

§. 2. Universis & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, Armorum ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus, & officialibus civitatum, terrarum, castrorum, oppidorum, &

aliorum quorumcumque prædictæ Romanæ Ecclesiæ mediata vel immediata subditorum, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Universitates, ac quinque millium ducatorum auri Camera Apostolicæ irremissibiliter ipso facto applicandorum, per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendi pœnis (ultra alias in eorundem prædecessorum nostrorum literis contentas) districtè præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Civitates, terras, oppida, castra, villas, dominia, loca & territoria omnia à perduellionibus, homicidiis, latronibus, viarum grassatoribus, raptoribus, incendiariis, sicariis, exitiis, publicæ quietis perturbatoribus, armatis facientibus, statum Ecclesiasticum hostiliter peragrantiis, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitiæ, aliisque similibus notoriis delinquentibus, & facinorosis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicibus, quos omnes, nostros dictæque R. E. rebelles, ac publicos hostes esse decernimus, secura, libera, & expurgata custodire, tenere, & præservare.

§. 3. Necnon si quos ex ipsis ed accedere, vel commorari, seu ad prædicta loca declinare, vel illac pertransire contigerit, statim illos capere & apprehendere, ac ad carceres conducere, captosque nostris & pro tempore existentium Romanorum Pontificum Magistratibus & Officialibus fideliter tradere & consignare, populosque suos pulsu campanarum, & aliis signis ad arma convocare & coadunare teneantur. Quod si illos capere & apprehendere per seipos nequiverint, finitimas quasque Communitates & Universitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium convocent, junctisque simul viribus eosdem perduelliones, homicidas, latrones & alios prædictos forti manu, & incessanter quocumque se verterint, etiam extra proprium territorium, & jurisdictionem ipso prosecutionis actu, usque ad ultimam eorum profugationem persequantur, ac ut capiantur & apprehendantur, seu profugentur, omnem operam adhibeant.

§. 4. Cumque verisimile non sit hujusmodi hominum genus in occulto versari, & eos qui ad custodiam teneantur, si diligenter invigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem esse posse, quin à dominis temporalibus, ac Communitatibus & Universitatibus prædictis vinci & opprimi queat, juncto præsertim finitimorum auxilio, cavillosæ excusationes sibi in posterum nullo modo suffragentur.

§. 5. Particulates verò personæ cujuscumque status, gradus, & conditionis existentes, sub quingentorum ducatorum similiter eidem Camera ipso facto applicandorum, aliisque corporalibus, etiam ultimi supplicii inclisive, Gubernatorum & Officialium prædictorum arbitrio, juxta cujuscumque personæ & culpæ qualitatem extendendis pœnis, cum primam campanæ sonitum, aliave signa populum adversus dictos facinorosos homines convocantia audiverint, vel aliam de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma capere, & ad locum necessarium accurrere, ac unà cum aliis, & per seipsum omnem conatum in persequendis, capiendis, & profugandis bannitis, aliisque nefariis hominibus prædictis adhibere teneantur.

§. 6. Præterea sub eisdem pœnis omnes & singuli prædicti, tam in Urbe, quam extra eam, ad quamcumque Curiam, seu ministrorum & executorum justitiæ, vel cujusque eorum simplicem requisitionem, ac etiam nulla requisitione prævia, si aliquando ipsos resistere, vel sese opponere, seu aliquid impedimentum adferre, eorve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquo modo cognoverint, eisdem Curie ministris & executoribus opem & favorem, armata etiam manu conferre & subvenire, ac præsto esse, & denique obedire, eosque si opus fuerit, in perquisitione, executione, permanentione, transitu & aliis præmissis comitari debeant.

§. 7. Insuper statuimus & ordinamus, ut si qui ex perduellionibus, homicidiis, latronibus, furibus, & aliis facinorosis

in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Universitates, ac quinque millium ducatorum auri Camera Apostolicæ irremissibiliter ipso facto applicandorum, per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendi pœnis (ultra alias in eorundem prædecessorum nostrorum literis contentas) districtè præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Civitates, terras, oppida, castra, villas, dominia, loca & territoria omnia à perduellionibus, homicidiis, latronibus, viarum grassatoribus, raptoribus, incendiariis, sicariis, exitiis, publicæ quietis perturbatoribus, armatis facientibus, statum Ecclesiasticum hostiliter peragrantiis, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitiæ, aliisque similibus notoriis delinquentibus, & facinorosis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicibus, quos omnes, nostros dictæque R. E. rebelles, ac publicos hostes esse decernimus, secura, libera, & expurgata custodire, tenere, & præservare.

facinorosis hominibus predictis, in Civitatibus, castris, oppidis, castris, villis, dominiis, locis, & territoriis, hujusmodi damna aliqui intulerint, seu factum aut latrocinium commiserint, nec capti & deprehensi fuerint, sed impune evaserint, Domini temporales, seu Communitates, Universitates, nobis & Sedi Apostolicæ mediâ ac immediatè subjecti, in quorum locis, territoriis & jurisdictionibus respectivè similia perpetrata fuerint, præter hoc quod ad damnorum quorumcumque sic illatorum parti læsæ, damnaque hujusmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam restitutionem & satisfactionem omnino teneantur, ad tantumdem etiam quantum damna illata existimata fuerint, Camera prædictæ realiter & cum effectu persolvendum eo ipso sint adstricti, ac aliâ prout latius continetur in aliis literis dicti Pii V. prædecessoris, contra Dominos, ac Communitates, & Universitates, eorum territoria non custodientes edictis, quas firmis tamen remanentibus aliis supra, & infra scriptis pœnis, tenore præsentium etiam innovamus.

§. 8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magistratus, Doctores, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoscumque alios, cujuscumque etiam Ecclesiasticæ dignitatis, conditionis, status, gradus, ordinis, excellentiæ, sexus & ætatis, dummodo decimum quartum illius annum excedant, hujus status & jurisdictionis nostræ temporalis, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ in eisdem temporalibus mediâ vel immediatè subjectos, etiam dominia, jurisdictiones & loca extra statum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in suis quisque dominiis, terris, oppidis, castris, fortalitiis, villis, locis, territoriiis, seu domibus, tam in ipso statu quàm extra eum consistentibus receptaverint, seu confoverint, aut quod in illis recipiantur, vel confoveantur quoquo modo permiserint, seu ne ii capiantur impederint, vel captos eriperint, seu occultaverint, aut illis potestatem seu commoditatem evadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quamcumque custodiam effregerint, invaserint, aut quoquo modo violare tentaverint, sive ad hoc homines, vel arma, aliave ministraverint, sive aliâs auxilium, consilium vel favorem, palam vel in occulto, per se vel alium seu alios quoquo modo, etiam extra territoria, jurisdictiones & domos proprias præstiterint, seu præstare permiserint, vel etiam quoscumque Judices, ministros, aut executores justitiæ in perquisitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officii libera executione, sive in Urbe, sive extra ubique locorum impederint, seu verberaverint vel insecuti fuerint, aut concusserint, seu minis vel aliâs perterrefecerint, aut ad arma conclamaverint, aliosque concitaverint, seu talia fieri mandaverint, facientibus ad hærent & favorint, seu alicujus Magnatis nomen auxilii causa adversus Curiam, executores & ministros prædictos invocaverint, seu franchisias appellaverint (contra quas aliam constitutionem dicti Gregorii prædecessoris desuper editam similiter innovamus, actionibus etiam remediis in dies usuri pro hujusmodi asyllis, præsertim in dicta Urbe tollendis, & omnino extirpandis) læsæ majestatis reatum, ac nulla juris aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ rebelles, omnibusque & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus & personalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Civitatibus, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatibus, guberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, pensionibus, beneficiis, & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis & concessionibus, quæ à Rom. prædicta, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinent, & in futurum obtinebunt, cæterisque etiam immobilibus, mobilibus, & se moventibus bonis, juribus, & actionibus eo ipso privatos, ipsosque & illorum filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles & indignos fore atque esse: Necnon à toto Statu Ecclesiastico, unâ cum eorum familiis perpetui exilii pœna damnari, domosque, ædificia, arces, & fortalitia eorundem demoliri, & solo

equari, seu aliis dictæ Camera juribus adstricti debere, nec illis potestatem ullius dignitatis, Ecclesiasticæ vel secularis unquam potestati decernimus & declaramus. Vassallos vero, Custodes, Capitaneos, Officiales, Populos & subditos eorundem à fidelitatis juramento, ac homagii, & quocumque alio jure, quo ipsi quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absolvimus & liberamus. Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, civitates, terras, oppida, castra, cæteraque bona prædicta, necnon jura & actiones, cum fructibus & emolumentis eorundem, Fisco nostro & Camera prædictæ ipso facto absque aliqua declaratione, citatione, Judicis sententia, seu decreto, vel alia juris & facti solemnitate habenda, etiam in præjudicium filiorum descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Camera rediissent, seu devoluta essent, confiscamus, applicamus, & incorporamus, illaque sic nobis, & Camera prædictæ aperta, devoluta, confiscata, applicata, & incorporata, sub constitutione ejusdem Pii V. prædecessoris de hujusmodi dominiis & jurisdictionibus in feudum, aut aliâs non concedendis, minime comprehendendi etiam declaramus. Necnon quoscumque fideicommissa, substitutiones, & alias dispositiones sub quacumque verborum forma, etiam cum expressa alienationis prohibitione, aliisque strictissimis clausulis & cautelis conceptas, ad hoc ut fructus bonorum hujusmodi fideicommissis subjectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam, in prædictis causis condemnati, Fisco applicentur, & in dictæ Camera usum convertantur, proprietatesque dictorum bonorum, quandiu ipse delinquens naturaliter vixerit, per fiscum & Camera hujusmodi possideantur & detineantur, tollimus & abrogamus.

§. 9. Ad hæc Communitates & Universitates hujusmodi, si homines facinorosos prædictos receptaverint, toleraverint, cibis, comæatu, auxilio, consilio, vel favore, aut quocumque alio modo, etiam ut evadant, per se vel alios juverint, omnibus pœnis supradictis supponimus, eorumque res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta eidem Fisco, modo & forma præmissis applicamus & appropriamus.

§. 10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinorosos prædictos capiendos & apprehendendos, justitiarumque ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illicdè propalaverint, officialesque populos, & finitimòs, ita ut nullo modo evadant, convocaverint.

§. 11. Ac demùm iis, qui aliquem in præmissis culpabilem sciverint, nec nobis vel successoribus nostris, seu alicui per quem ad nos vel dictos successores fideliter deferatur, intra trium dierum spatium revelaverint, pœnam arbitrio Judicis pro modo culpæ, etiam usque ad mortem inclusive infligendam statuimus.

§. 12. Decernentes super omnibus & singulis præmissis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo procedi posse.

§. 13. Ac quæcumque vetusta privilegia, sive exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias quascumque prætensiones, de recipiendis, & non consignandis hujusmodi bannitis, & aliis facinorosis hominibus, nemini contra præsentium tenorem suffragari, etiam si de eis specialis & individua mentio facienda esset.

§. 14. Neque receptatores, fautores, auxiliares, consultores, & alios quoscumque, præsentibus nostris ac prædecessorum nostrorum literis, ut præfertur, approbatis & innovatis quomodolibet contravenientes, quocumque prætextu, etiam agnationis, & cujuscumque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut utricè, & non dolosè, & penitus inculpate, nec ad malam finem receptionis ullatenus excusari, cum beneficium publicum sit privatæ necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo qui ipsi nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquo modo se amicum præstat, penitus

Hæc const. Pii V. est sup.

Communitates res eos recipiantes, & eisdem pœnas incurrannt.

Particularibus autem eos capiendos, & apprehendendos, justitiarumque ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illicdè propalaverint, officialesque populos, & finitimòs, ita ut nullo modo evadant, convocaverint.

Judices procedant etiam per inquisitionem, &c. Privilegia non consignanda bannitis revocantur.

Receptatores, fautores, auxiliares, consultores, & alios quoscumque, præsentibus nostris ac prædecessorum nostrorum literis, ut præfertur, approbatis & innovatis quomodolibet contravenientes, quocumque prætextu, etiam agnationis, & cujuscumque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut utricè, & non dolosè, & penitus inculpate, nec ad malam finem receptionis ullatenus excusari, cum beneficium publicum sit privatæ necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo qui ipsi nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquo modo se amicum præstat, penitus

hominum hujusmodi facile cognoscatur, cum quoque...

Claus. derog.

§. 15. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos...

Executorum deputatio, & facultates.

§. 16. Et nihilominus, ut premissa suam debitum (prout ex intimo cordis affectu exoptamus) consequantur effectum...

Clausula pre-feruativa.

§. 17. Non obstantibus fideicommissis, investituris, concessionibus, substitutionibus, testamentis, & aliis dispositionibus...

Hortatio ad principes extra statum Ecclesiasticum, temporali jurisdictionem habentes, ut bannitos non assuevant, sed capiant, & remittant.

§. 18. Rogamus quoque & hortamur attentè in Domino omnes & singulos quacumque jurisdictionem temporalem extra Statum Ecclesiasticum prædictum exercentes...

Forma & effectus publici hanc const.

§. 19. Ut autem presentes literæ omnibus innotescant, & ne quisquam illarum ignoracionem allegare possit, jubemus illas valvis Ecclesie S. Joannis Lateran. & Basili-

en Principis Apostolorum in Urbe, ac in acta. Campl. Flore. appandi, eiusque demeritis illarum exempla, etiam impressa in eisdem locis assue soliqui, factaque hujusmodi publicatione volumus ipsas presentes hic in Urbe publicatas die sequenti, extra eam verò post decem dies quoscumque perinde archas atque officina, ac contrafactientes penas & alia supradicta omnino incurrare, ac si eis singulis presentibus in propriis eorum personis & locis intimata fuissent.

§. 20. Insuper earundem presentium exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Camerarii prædicti, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata, eandem prædictam fidem ubique locorum in iudiciis, & extra illa facere, quæ ipsamet presentes facerent, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 21. Necnon quod quilibet Communitas, Universitas & Populus, quantumcumque Civitatum, Oppidorum, Castrorum & locorum prædictorum, sub indignationis nostræ, ac mille ducatorum dictæ Camere applicationum penis per contrafactientes eo ipso incurrendis, statim cum presentes literæ nostræ hujusmodi, si ve eorum transumptum etiam impressum ad eorum notitiam pervenerit, convocato publico consilio, in præsentia officialium, syndicorum, & curam malefactorum habentium, eas unâ cum aliis prædecessorum nostrorum constitutionibus, sic ut præfertur, confirmatis & innovatis, ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarando, ut melius & facilius ab omnibus percipi & intelligi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omnino debeant, ac singulis annis successivè in principio cujuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter eisdem literis presentes, & alias innovatas in eodem publico consilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Governator & Rector, & quilibet alius iustitiæ minister quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem penarum hujusmodi sine mora irremissibiliter procedat.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Domini 1585. Kal. Julii, Pont. nostri anno 1.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesie Episcopus.

- Ego Alex. Farnesius Episc. Ostien. Ego Joan. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii. M. Card. ab Altæmpt. Ego Joan. Aval. Card. de Arag. Ego P. Card. Sanctacrucius. Ego Gualelm. Sirlerus Card. F. Mic. Card. Alex. Ego Lud. Card. Madrutius. Ego N. de Pelleve Card. S. Praxedis. Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severini. P. Card. Cæsius. Ego Carolus Card. Ramboilletus. Ego Hier. Card. Rusticucius. Joan. Hier. Card. Albanus. Ego Phil. Boncom. Card. S. Sixti M. P. Ego Hier. Card. Simoncellus. P. Card. Deza. Ego Ant. Card. Carafa. Joan. Ant. Card. SS. Quatuor. Ego Joan. Bapt. Card. S. Marcelli. Ego Aug. Card. de Verona. Ego Vinc. Card. Mntis Regalis. Ego M. Presb. Card. S. Stephani in Monte Cælio. Scipio Card. Lancelottus. Ego Aloysius Card. Esten. Ego Fer. Card. de Medicis. Phil. Vast. Card. Cam. Ego Carol. à Lotharingia Card. Vademontanus. Ego Vincen. Card. Gonzaga. Ego Franciscus Card. Sfortia S. Georgii. Alex. Card. de Montealto.

Anno à Nativitate Domini 1585. indilij. 13. die vero Publicati. mensis Julii, Pont. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Sixti

Sicut divina providentia Papa P. anno 1. restituit...

diorum culmina carollit. Quod in Sancta Virgini...

II. Quod Festum Præsentationis B. Mariæ Virginis...

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Intemeratæ Matris Dei MARIÆ, ex cujus purissimis...

1. Quare hac perpetua constitutione mandamus, ut Præsentationis...

2. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis...

3. Volumus quoque ut præsentium exemplis etiam impressis...

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dominicæ 1585...

VIII. Quod Festum S. Francisci de Paula, Ordinis Fratrum Minimorum...

Canonizationem hujus Sancti habes sup. in Leonis X. const. 38. Excelsus. Et de dicto ejus Ordine attende const. 5. Sixti IV. Sedes.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

IN cæli throno cui sedet rex omnipotens, terramque scabellum pedum suorum calcatur...

1. Quibus virtutibus Fratrum Minimorum congruente suæ humilitati denominatione, Ordinem, quem vivens instituerat...

2. Ipsi autem à fel. rec. Leone PP. X. prædecess. nostro, sanctorum, quos catholica veneratur Ecclesia, catalogo solemniter...

3. Quare nos ejus nomen & sanctitatem dignis, quantum nostra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes...

4. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælati in universo terrarum orbe constituti...

5. Volumus quoque, ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus ubique fides adhibeatur...

Dat. Rom. apud S. Marcum anno Incarnat. Dominicæ 1585. Pont. nostri anno 1.

Renovatio Studii generalis in Civitate Firmi Status Ecclesiastici, olim à Bonifacio VIII. instituti, cum privilegiis & indulgentiis aliorum Studiorum generalium.

Quoad Lectores & Scholares Studiorum ejusmodi, vide etiam Conc. Trid. cap. 1. sess. 5. & const. 88. Pli IV. In sacrosancta. sup.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Muneris nostri debito incumbit ut ad ea propensiori cura intendamus, per quæ literarum studia propagentur, Studiorumque generalium Collegia & Universitates, unde scientia ipsa, & præsertim Juris utriusque

Ordinem PP. Minimorum instituit...

Leo X. illum canonizavit...

Hic modis præfixis...

Observariam mandari...

Exemplis tabula credi...

Dat. P. An. 1585.

IX.

Edita A.D. 1585.

Exordium.

que prudentia, sine qua Respublica rite administrari ne-
 garet, & per quam iustitia undique colitur, & omnis
 prosperitas humane arditionis augetur, instituantur, &
 his quæ præterea à Romanis Pontificibus prædecessori-
 bus nostris, Civitatibus, Illarumque Civibus & perso-
 nis, præsertim nobis & Sedis Apostolicæ temporali di-
 ctioni subiectis providè processerunt, ut firma, perpetua,
 & illibata persistant, implementum auctoritatis nostræ
 libenter impertiamur, illaque nonnunquam innovemus,
 aliasque desuper disponamus, prout civitatum & homi-
 num prædictorum singularis erga dictam Sedem devo-
 tio, & merita exposcunt atque requirunt, & nos conspi-
 cimus in Domino salubriter expedire.

*Bonif. VIII. in
 Civitate Fir-
 manæ hinc et
 decessoribus
 ditione gene-
 ra ad
 instar studii
 Bononiensis,
 ut sup. in eju-
 dem. In
 Suprema.
 Callistus III.
 prædicta con-
 firmavit die
 26. Jun. 1455.
 sed ejus bul-
 lam volens
 prætermissi.
 Communitas
 Firmana pro
 hujus studii
 renovatione
 Papa suppli-
 cavit, cum
 prius ad hoc
 amplè consue-
 verit adificiis
 & annuum
 redditum af-
 signavari.*

§. 1. Sanè cum sicut accepimus, alias postquam fel. rec.
 Bonif. PP. VIII. prædecessor noster, certis, tunc expressis
 causis adductis, ac supplicationibus dilectorum filiorum
 tunc existen. Communitatibus & hominū nostræ, tunc suæ
 Firmæ inclinatus, per quasdam statuerat & ordinaverat, &c.
 Residuum omittitur, quia tota bulla est sup. cit. hic in margine.

§. 2. Pie memoriæ Callistus Papa III. etiam præde-
 cessor noster, per alias suas literas inter alia statutum &
 ordinationem Bonifacii prædecessoris hujusmodi, ita ut
 ipsi Communitas & homines Firmani, Studium genera-
 le in Civitate prædicta retinere valerent, approbave-
 rit & confirmaverit, prout in singulis literis prædictis
 plenius continetur.

§. 3. Et licet studium generale hujusmodi in dicta Civi-
 tate Firmana, vigore dictarum literarum eatenus intro-
 ductum fuisse credatur, tamen temporum injuria, vel ex
 quavis alia causa, illud intermissum seu extinctum esse re-
 peritur ad præsens. Unde Communitas & homines præ-
 dicti per dilectos filios Sigismundum Tokum, & Cæsa-
 rem Oskinellum, Cives Firmanos, Utriusque Juris DD.
 ad nos ab eis ad effectum infrascriptum destinatos Ora-
 tores, quos libenter vidimus, & benignè audivimus, no-
 bis exponi curarunt, quod ipsi dictum generale Studium
 in prædicta Civitate restitui, seu institui, & stabiliri cu-
 pientes, sumptuosa quædam ædificia publica, valde am-
 pla & capacia, ad hoc commoda, in platea dictæ Civi-
 tatis consistentia, animo & intentione Theologiam, &
 utriusque juris prudentiam ac medicinam, philosophiam,
 aliasque artes liberales, & quasvis licitas facultates, per
 viros eruditos ibidem legi, doceri & interpretari facien-
 di, destinaverint & assignaverint. Et pro manutentione
 pro tempore existentium Rectoris & Lectorum Univer-
 sitatis Studii generalis hujusmodi, aliorumque exinde
 incumbentium onerum supportatione, annuum redditum
 duorum millium scutorum ex propriis proventibus &
 juribus ad eisdem Communitatibus & homines legitime
 spectantibus, applicaverint & appropriaverint.

*Hic modo
 Pont. disposi-
 tiones Bonif.
 VIII. & Cal-
 listi III. appo-
 bat.*

§. 4. Nos qui eidem Ecclesiæ Firmanæ, dum Cardina-
 latus honore fungebamur, ex dispensatione Apostolica
 præsumimus, dignum, & rationi consentaneum censentes,
 ut postquam divina Majestas nos ad summi Sacerdotii
 fastigium evexit, nostri in eisdem nobis benemeritos
 grati, & benevoli animi affectus, quos possumus, non li-
 benter modo, sed etiam liberaliter addamus, ita quod in
 dicta Civitate, quam singularis benevolentia affectu
 complectimur, & in qua unum insigne Collegium utrius-
 que juris Doctorum ab immemorabili tempore institutum
 extitit, unam universitatem Studii generalis institui, Col-
 legiumque prædictum str. str. atque ædificiis capaci-
 oribus pro Congregationibus, sessionibus, deambulationi-
 bus, aliisque officiis necessariis cõstrui & ampliari, ipsos-
 que Communitatibus & homines specialibus favoribus
 & gratis prosequi volentes, ac Communitatibus & homi-
 num hujusmodi singulares personas, à quibusvis excom-
 municationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Eccle-
 siasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homi-
 ne, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodo-
 libet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat
 consequendum, harum serie absolventes, & absolutos
 fore censentes, necnon literarum Bonifacii & Callisti
 prædecessorum hujusmodi tenores etiam veteres, ac
 dat. præsentium pro expressis habentes, eorundem præ-
 decessorum nostrorum vestigiis inhærendo, Motu pro-
 prio, non ad ipsorum Communitatibus, & hominum, vel

alterius pro eis super hoc oblata petitionis instantiam,
 sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, deque
 Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas
 Bonifacii & Callisti prædecessorum hujusmodi literas,
 oroniamque & singula in illis & earum singulis contenta,
 quoad ea quæ infrascriptis, ac decretis Concilii Triden-
 tini non repugnent, Apostolica auctoritate, tenore præ-
 sentium approbamus & confirmamus, ac etiam illa ih-
 novamus, omnesque & singulos, tam juris quàm facti,
 ac solemnitarum etiam substantialium, & quoscumque
 alios defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

§. 5. Et insuper in ipsa civitate Firmana unam Univer-
 sitatem Studii generalis, in qua aliqui Magistri & Docto-
 res, seu alii docti & eruditi professores Theologiam, Jus
 canonicum & civile, medicinam & artes liberales, nec-
 non alias quascumque licitas facultates, publice legant,
 doceant, & interpretentur, & quicumque scholares, sive
 laici, sive clerici, sæculares, vel quorumvis etiam Men-
 dicantium Ordinum regulares, ubicumque oriundi, &
 undecumque advenientes, in eisdem facultatibus stu-
 dent; necnon illis qui catholici, & ad id idonei reperti
 fuerint, Baccalaureatus, Licentiatura, Doctoratus & Ma-
 gisterii, ac alii cujuslibet licite facultatis gradus, & in-
 signia conferantur & concedantur, cum arca, sigillo, &
 aliis insignibus Studii generalis, ad instar Bononiens. Pa-
 duanen. Perusien. Senen. & Maceraten. ac aliarum qua-
 rumcumque Universitatum Studiorum generalium, tam
 in Italia quam extra eam consistentium, auctoritate &
 tenore præfatis perpetuò erigimus & instituiamus.

§. 6. Illique sic erecto & instituto, ac ejus pro tempo-
 re existen. Rectori, Magistris, Doctoribus, Professoribus,
 Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nun-
 tiis, ac aliis Officialibus, Ministris & personis, necnon
 ibidem ad quoscumque gradus promotis, quod omnibus
 & singulis, ac quibuscumque privilegiis, facultatibus,
 libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogati-
 vis, antelationibus, præeminentiis, favoribus, honoribus,
 dignitatibus, concessionibus, indulgentiis, & aliis univer-
 sitatis gratiis, spiritualibus & temporalibus, quibus Bono-
 niens. Paduanen. Perusien. Senen. & Maceraten. ac qua-
 cumque aliarum Universitatum, tam in Italia quàm extra eam
 consistentes prædictæ, illarumque pro tempore existen-
 tes Rectores, Magistri, Doctores, Professores, Lectores,
 Præceptores, Scholares, Bidelli, Nuntii, ac alii Officia-
 les, Ministri & personæ, necnon ibidem ad quoscumque
 gradus promoti, de jure vel consuetudine, aut ex privi-
 legiis & concessionibus Apostolicis & Imperialibus,
 necnon Conciliis generalibus, seu universalibus, pro-
 vincialibus & synodalibus, ac aliis quomodolibet utun-
 tur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere pos-
 sent, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter
 & quæ principaliter, absque ulla proferus differen-
 tia, uti, potiri, & gaudere, perinde ac si specialiter, no-
 minatim & expressè concessa fuissent.

§. 7. Præterea illis qui in ipsa Universitate Studii ge-
 neralis Firmanæ, vel alibi studuerint in Theologia, ac utro-
 que, vel altero jure, & medicina, necnon artibus liberali-
 bus, aliisque facultatibus prædictis, Baccalaureatus, Li-
 centiatura, Doctoratus & Magisterii, cæterosque omnes
 solitos gradus, si per Magistros vel Doctores illius facul-
 tatis in qua voluerint promoveri, ad hoc præsetati, & de-
 bito prævio examine, assistentibus ibidem aliquibus Do-
 ctoribus seu Magistris in eadem facultate ibi legentibus,
 vel de gremio prædicti Collegii Doctorum ipsius Civi-
 tatis Firmanæ existentibus, desuper facien. ac alias serva-
 tis servandis, idonei reperti fuerint, & pro tempore Episcopo
 Firmano, seu ejus Vicario in spiritualibus genera-
 li, aut quocumque alio, quem ad hoc ipse Episcopus
 duxerit deputandum; dicta verò Ecclesiæ Firmana pro
 tempore Pastore carente, ab eo qui per Capitalum Ec-
 clesiæ Firmanæ hujusmodi deputatus fuerit, emissa
 prius per promovendos hujusmodi in ejus manibus fidei
 catholice professione juxta articulos pridem à Sede
 Apostolica ad hoc propositos, ac formam, quam sub
 Bulla nostra, mittimus introclusam, ipsorum graduum
 solita insignia recipere, illaque sibi exhiberi facere.

§. 8. Necnon postquam hujusmodi gradus, & illorum
 insignia

*Studium
 prædictum
 novum.*

*Illique sic
 erecto & in-
 stituto, ac ejus
 pro tempore
 existen. Recto-
 ribus, Magistris,
 Doctoribus, Pro-
 fessoribus, Lec-
 toribus, Præcep-
 toribus, Schola-
 ribus, Bidellis,
 Nuntiis, ac aliis
 Officialibus, Mi-
 nistris & perso-
 nis, necnon ibi-
 dem ad quoscu-
 que gradus pro-
 motis, quod om-
 nibus & singulis,
 ac quibuscum-
 que privilegiis,
 facultatibus, li-
 bertatibus, immu-
 nitatibus, exempti-
 onibus, prærogati-
 vis, antelationibus,
 præeminentiis, fa-
 voribus, honoribus,
 dignitatibus, con-
 cessionibus, indul-
 gentiis, & aliis
 universitatis gra-
 tiis, spiritualibus
 & temporalibus,
 quibus Bononiens.
 Paduanen. Peru-
 sien. Senen. &
 Maceraten. ac
 quæcumque aliarum
 Universitatum,
 tam in Italia quàm
 extra eam consis-
 tentes prædictæ,
 illarumque pro
 tempore existen-
 tes Rectores, Ma-
 gistri, Doctores,
 Professores, Lec-
 tores, Præceptores,
 Scholares, Bidelli,
 Nuntii, ac alii Of-
 ficiales, Ministri
 & personæ, nec-
 non ibidem ad
 quoscumque gra-
 dus promoti, de
 jure vel consuetu-
 dine, aut ex privi-
 legiis & concessi-
 onibus Apostolicis
 & Imperialibus,
 necnon Conciliis
 generalibus, seu
 universalibus, pro-
 vincialibus & syno-
 dalibus, ac aliis
 quomodolibet utun-
 tur, potiuntur,
 & gaudent, ac
 uti, potiri & gau-
 dere possent, &
 poterunt quomo-
 dolibet in futu-
 rum, pariformiter
 & quæ principaliter,
 absque ulla proferus
 differentia, uti,
 potiri, & gaudere,
 perinde ac si
 specialiter, nomi-
 natim & expressè
 concessa fuissent.*

*De Studio
 bis, ut supra
 in Bulla
 misse VIII.
 de Studio
 rufino est
 conf. a. C. 1.
 V. de Ma-
 ceraten. ad
 præ. conf. a.
 Pauli III.*

*Doctores
 que forma
 præscribitur.*

*Promotio
 eo facta
 ubique legi
 & largi*

insignia susceperint facultates, in quibus promissum fuerint, ubicumque, absque alio examine vel approbatione, legere & interpretari, ac in eis disputare, necnon quoscumque alios gradus per eos receptos, & convenientes exercere libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis, de speciali gratia indulgemus, sicque etiam statuimus & ordinamus.

§. 9. Necnon Universitati Studii generalis Firmani, ac illius Reclori pro tempore existenti, pro salubri & felici ejusdem Universitatis Firmane, ac illius personarum, rerum, bonorum, & jurium regimine, directione & conservatione, reique literarum progressu, quæcumque statuta & ordinationes, licita tamen & honesta, ac sacris canonibus, & dicti Concilii decretis non contraria, eis benevola, à modo & pro tempore existente Episcopo Firmano examinanda & approbanda, condendi, illaque postquam condita fuerint, prout temporum, locorum, personarum, vel rerum, aut aliarum qualitates exegerint, mutandi, corrigendi, & reformandi, ac etiam declarandi & interpretandi, illisque addendi & minuendi, seu etiam ea in totum abrogandi, ac alia illorum loco de novo edendi & faciendi, quæ omnia postquam pro tempore condita, mutata, correctæ, reformata, declarata, interpretata, aucta, vel diminuta, & de novo edita fuerint, ab Ordinario loci, vel pro tempore existente Romano Pontifice approbati debeant, plenam & liberam facultatem & auctoritatem concedimus & impartimus.

§. 10. Decernentes præsentibus literas, etiam ex eo quod Paduan. Perusin. Senen. & Maceraten. & aliarum Universitatum prædictarum Rectores, Officiales, Doctores, Professores, seu Lectores, Procuratores, Defensores, Protectores, vel Agentes, aut alias quomodolibet interesse habentes vel putantes, ad hoc vocati non fuerint, aut ex quavis, vel quibusvis aliis causis, occasionibus, vel prætextibus, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut aliàs infringi, vel quomodolibet retractari, seu etiam per nos ac successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem præfatam, vel illius Legatos etiam de Latere, aut quoscumque alios quavis auctoritate revocari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus unquam posse, sed illas semper & perpetuò validas & effectivas existere & fore, suosque plenarios effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus ad quos spectat & spectabit quomodolibet in futurum, perpetuò & inviolabiliter observari debere: necnon Universitatem Studii generalis Firmani hujusmodi, illiusque Rectorem, Officiales, Doctores, Lectores, Professores, Scholares, Ministros, ceterosque prædictos super præmissis omnibus & singulis vel illorum occasione, etiam per alias universitates prædictas, vel quoscumque alios quavis auctoritate, quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri nequaquam posse, ac etiam Communitatem & homines præfatos, aut quoscumque alios ad probationem seu verificationem literarum Bonifacii & Callisti prædecessorum hujusmodi, ac in eis, & etiam eisdem præsentibus literis narratorum nullatenus unquam teneri, nec ad id in judicio vel extra cogi seu compelli posse: & nihilominus easdem literas & in eis contenta hujusmodi semper valere, ac eisdem Universitati & hominibus suffragari, sicque in præmissis ab omnibus censeari.

§. 11. Ac ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, eorumque Locumtenentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 12. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, nostra de jure quæsito non tollendo, ac aliis Apostolicis, & etiam in Universalibus, Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis & edendis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Firm. Bononien. Paduan. Perusin. Senen. & Maceraten. prædictarum, ac quarumvis aliarum Universitatum &

Gymnasiorum, etiam publicorum, Provinciaeque nostræ Marchie Anconitanæ, & totius status Ecclesiastici, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, decretis, & etiam novis reformationibus, legibus, tanquam Pontificiis quam Imperialibus, Regiis, Ducalibus & municipalibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis, illis & eorum superioribus & personis, cujuscumque status, gradus, ordinis & conditionis existentibus, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam in vim contractus inibi stipulati & jurati, ac etiam statuti perpetui, & perpetuam legem inducentibus motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam pluries & iteratis vicibus concessis, confirmatis & innovatis, ac etiam in posterum concedendis, confirmandis & innovandis, quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliàs in suo robore permanens, hæc vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 13. Cæterum volumus quod eandem præsentium literarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Communitatis seu Studii generalis Universitatis Firmane hujusmodi, aut alicujus Ecclesiasticæ vel secularis Curie, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si exhibitæ forent vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1585. Idibus Septemb. Pont. nostri anno 1.

Transumptum fides.

Dat. P. A. 1. die 25. Sept.

De electione Prælatorum Congregationis S. Bernardi in Italia Monachorum Ordinis Cisterciensis regularis observantiæ, de cætero fienda ex universo numero Sacerdotum d. Congregationis, qui minora officia laudabiliter biennio exeruerint.

Aliter in hoc disposuerat Greg. XIII. in sua const. §. 4. Romanus, ubi videas quæ notavit.

S I X T U S P A P A V. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1585.

Nuper pro parte dilectorum filiorum Abbatis Cisterciensis, Cabilonen. diocesis, Generalis Ordinis Cisterciensis, necnon Abbatum, Prælatorum, & Conventuum, Monasteriorum dicti Ordinis fuit nobis expositum, quod alias regimen ipsius Congregationis medio tempore, inter unum & alterum Capitulum solebat de universo sacerdotum numero provincie, auctoritate Apostolica illos eligere ad Prælaturas vacantes, quos magis idoneos magisque dignos judicabat, in qua quasi possessione sic eligendi per longum tempus perseveraverit, donec de anno 1579. fel. recordat. Gregor. Papa XIII. prædecessor noster, inter alia statuta ad reformationem Monachorum dicti Ordinis pertinentia decrevit & mandavit, ut de cætero Capitulum dictæ Congregationis fieret de triennio in triennium, & in primo futuro Capitulo pro qualibet Provincia tot Sacerdotes quot essent in ea Prælatura, & insuper alii quatuor sacerdotes habiles ad Prælaturas exercendas, in quaque provincia approbarentur, qui etiam ad Visitatoris majoris officium similiter approbati esse intelligerentur, quodque ii tantum ad Prælaturas & Visitatoris majoris officium hujusmodi approbati deberent, qui officia minora, nempe Cellerariatus & Prioratus

Congregatio consuevit ad Prælaturas eligere viros magis id nos ex universo numero sacerdotum.

tus

tu dignè gradatim, saltem per biennium in quolibet officio fideliter exercuissent, arque ut semel approbati, semper stabiles fore censerentur. Præterea ut deficiente approbatorum hujusmodi numero, siue per obitum illorum, siue per privationem ob commissa delicta, in proximis futuris Capitulis & non aliter, alii in illorum locum sufficerentur: itaque semper numerus quatuor tantum, extra Prælaturas à quolibet Capitulo haberetur. Et si intra triennium aliquem Prælatorum decedere, aut à Visitatoribus vel à Capitulo ob aliqua demerita privari contingeret, alius extra numerum approbatorum prædictorum, minime assumi posset, ac aliàs prout in prædictis prædecessoris nostri literis latius fuit expressum.

*Sed compo-
quod epismo-
di decretum
est Congrega-
tioni damno-
sum.*

§. 1. Sed quia sicut eadem expositio subiungebat, ab eo tempore, usu & experientia compertum est, hujusmodi ad quatuor tantum simul nominatos restrictiori Universalitati dictæ Congregationis nequaquam expedire, tum quia dicti quatuor electi postquam securi sunt se omnino futuros Prælatos, ab obedientia, & disciplina regulari non parum recedunt, & quasi immunes & exempti à communibus religionis oneribus esse prætendunt: tum quia alii multi sacerdotes ejusdem Congregationis, qui habiles & inclinati ad laudabilia religionis opera essent, videntes ob aliorum jam factam electionem se exclusos, nec posse ad gradus majores aspirare, animum despondent, nec curant ulterius progredi: quod haud dubiè in magnum totius Congregationis damnum redundare dignoscitur, præsertim cum contingere posset, ut durante electione quatuor approbatorum hujusmodi secundum casum & temporum varietatem, vel omnes, vel pars eorum vita decedant, seu etiam aliqui interim minus idonei, alii verò magis capaces & utiles Congregationi detegantur: unde heret, ut deficientibus quoquo modo approbatis, in eorum locum subrogandi nulla superesset facultas.

*Fuit hinc Pst.
supplicatum
pro opportuna
provisione.*

§. 2. Quare cum his & aliis justis & gravibus causis & rationibus adductis, idem Abbas Cistercii generalis, qui pridem dictas provincias visitavit, necnon Prælati & Monachi dictæ Congregationis utriusque Provinciæ Lombardiæ & Tusciæ, nobis humiliter supplicaverint, ac etià dilectus filius Aloysius S. Mariæ in via lata diaconus Cardinalis Esten, nuncupatus, illorum Protector, pro eis apud nos vehementer intercesserit, petieritque ut ad majorem ipsius Congregationis profectum & incrementum, bonorumque incitamentum, de opportuno remedio providere eam benignitate Apostolica dignaremur.

*Hæc idem Pst.
sua reprobant.*

§. 3. Nos tota re mature diligenterque cognita & discussa, ut obviam incommodis & malis inde imminentibus eamus, supplicationibusque hujusmodi inclinatis, prædictum numerum quatuor sacerdotum in singulis provinciis, ad Prælaturas, & ad Visitatoris majoris officium eligendorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium suppressimus & abolemus, perinde ac si literæ Gregorii prædecessoris nostri hujusmodi super eo non emanassent: quæ tamen in reliquis ad reformationem prædictam spectantibus sum robur obtineant.

*Proque magis idoneis ex
novo Sacerdotum numero, qui minima officia per biennium exercuerint eligi mandat.*

§. 4. Statuimusque & ordinamus, ut posthac de toto numero sacerdotum propriæ Provinciæ per regimen ejusdem provinciæ sacerdotes magis digni & magis idonei ad quamlibet Prælaturam, & Visitatoris majoris officium de tempore vacationis ipsius officii vel prælaturæ, arbitrio ipsius regimini eligantur ex illis, qui officia minora Cellerariatus, & Prioratus dignè gradatim, ut præmittitur, saltem per biennium in quolibet officio hujusmodi fideliter exercuerint. Utque etià tempus, quo quilibet sacerdos officium Visitatoris minoris exercuerit, computetur, perinde ac si idem sacerdos per totidem tempus Cellerariatus vel Prioratus officium exercuisset. Quare eisdem Generali, Congregationi, & regiminibus, Abbatibusque & Monachis d. Ordinis, universis & singulis, in virtute sanctæ obedientiæ, ut in Domino observent, eadem auctoritate præcipimus atque jubemus.

Clonide hujusmodi servat.

§. 5. Præsentisque literas, & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, seu intentionis nostræ, aut alio quovis vitio seu defectu notari, argui, vel impugnari possent, sed illas sæpe validas, & efficaces existere, ac suos integros effectus sortiri.

§. 6. Sicque per quoscumque Judices, ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritumque & inane, si quid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Classificata.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, Congregationis, Monasteriorum, regulatumque locorum hujusmodi statutis, vlibus, naturis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet, etiam Motu proprio, ac iteratis vicibus, & sub quibuscumque tenoribus & formis, per quoscumque Romanos Pontifices præcessores nostros, ac etiam nos & Sedem Apost. concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specificis, expressis, & individua mentio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Classificata.

§. 8. Volumus autem ut harum exemplis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Præsentis vel Profectoris nunc & pro tempore existentium dictæ Congregationis obliquis, eandem prout fidem adhiberi, quæ adhiberetur, eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Fides tenentur.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 25. Septemb. 1585. Pont. nostri anno 1.

Die 25.

De regimine Studii generalis Valent. ab Alexandro VI. instituti, & applicatione beneficiorum Ecclesiasticorum, &c.

XI.

Quoad admissionem alienigenarum & illegitimarum, ad beneficia in Regno Valentia, vide infra in const. 64. In sacrosancto, & const. 84. Cum cælestis.

SIXTUS EPISCOPUS, Ad perpetuam rei memoriam.

Edicta.

Copiosus in misericordia Dominus, & in cunctis suis operibus gloriosus, à quo omnia bona defluunt, ad hoc nobis, licet immeritis, suæ sponzæ universalis Ecclesiæ regimen committere, & nostræ debilitati jugum Apostolicæ servitutis imponere voluit, ut tanquam de summo vertice montis ad hujus mundi infirma reflectentes intantum, quid pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei orthodoxæ, divini que cultus, & beneficiorum propagationem conferat, quidve statui & profectui, animarumque salutem fidelium quorumlibet conveniat, attentius prospiciamus, fidelesque ipsos ad quærenda literarum studia, per quæ militantis Ecclesiæ respublica geritur, divini nominis, ac ejusdem fidei cultus protenditur, omnique prosperitas humanæ conditionis augetur, nostræ sollicitudinis ope excitemus, ac in id pro nostri pastoralis officii debito propensius incumbamus, ut singulæ Studiorum generalium Universitates, præsertim in locis Maurorum, & aliorum infidelium, non ita pridem ad Christi fidem conversorum progenie refertis constitutæ, lectores fide & eruditione probatos, ad aliorum instructionem, & sanæ doctrinæ conservationem nanciscantur, ac eisdem lectoribus pro suis necessitatibus, fructuque eorum instituti prosecutione & exercitio congruæ subventionis auxilia favorabiliter subministrantur.

Exordium.

§. 1. Dudum siquidem omnia officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, collationi & dispositioni nostræ referavimus, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel

Prædicta.

Ecclesiæ.

laminæ.

cas.

val ignotant obtingeret attentari. Cum itaque postmodum Praepositura mensis Februarii in Ecclesia Valent. per liberam resignationem dilecti filii Thomae de Borja Canonici Ecclesiae Toletanae & nuper Praepositi mensis Februarii in d. Ecclesia Valent. de illa quam tunc obtinebat in manibus nostris sponte factam & per nos admittam, apud Sedem praefatam vacaverit & vacet ad praesens, nullusque de illa praeter nos has vice disponere poterit, siue possit, reservatione & decreto obsequiibus supra dictis. Et sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Consulum juratorum, Rationalis & Syndici civitatis Valent. petitio continebat, ex duodecim singulorum mensium Praeposituris olim in d. Ecclesia Valent. pro totidem Praepositis, qui annuatim fructus, redditus & proventus ejusdem Ecclesiae Valent. Mensis Capitularis recolligebant, ac inter illius Canonicos pro tempore residentes, juxta certam taxam ad id praescriptam singulis mensibus distribuerent institutis, dicta Praepositura mensis Februarii sola ibidem remanente, omnes aliae aliorum mensium Praepositurae hujusmodi, pridem Apostolica auctoritate perpetuo suppressae & extinctae, illarumque fructus, redditus, & proventus, praedictae mensis Capitulari dicta auctoritate etiam perpetuo applicati, & approbati fuerint, ac ex fructuum, reddituum, & proventuum mensis hujusmodi augmento ipsius Ecclesiae Valent. Canonici decentem eorum gradum commode sustinere possint.

§. 2. Universitas vero Studii generalis Valentini, à fel. rec. Alex. Papa VI. praedecessore nostro, ad quarumcumque personarum, tam Ecclesiasticarum quam saecularium, in Theologia, utriusque juris prudentia, Medicina, & Artibus liberalibus, ac quibusvis aliis licitis facultatibus instructionem & proventuum quingentorum ducat. auri de Cam. secundum comm. expen. valor. annum non excedentium tenuitatem, tantis necessitatibus & angustiis premitur, ut neque competentem mercedem singularum facultatum hujusmodi lectoribus praestare, nec multorum aliorum onerum illi jugiter incumbentium gravitatem sustinere possit, & exinde utriusque juris prudentiae lectiones ibidem saltem ex prof. so. haecenus haberi commode non potuerint, illiusque Regni indigentiae, harum usu & commode destituti, desideratos in hujusmodi facultatum studiis progressus consequi nequeant, vel pro illis capessendis ad alias longinquas & remotas Studiorum generalium universitates, non sine magno personarum ac rerum suarum incommodo & dispendio se transferre cogantur, quin etiam in universo Regno Valentiae, quod praeter ceteris Hispaniarum Regnis, Maurorum noviter ad fidem conversorum multitudine refertur, ac spectat fidei & doctrinae virorum copia, pro ipsis Mauris & infidelibus ad Religionis & fidei Catholicae cultum convertendis, ac conversis in eadem religione & fide instruendis & confirmandis, maxime indigere dignoscitur, nullum Seminarium à locorum Ordinariis, juxta formam Conc. Trid. hucusque institutum existat, si dicta Praepositura mensis Febr. quae nullum amplius ibidem servitium, aut obsequium requirit, perpetuo supprimeretur & extingueretur, ac ex illius sic suppressae & extinctae fructibus, redditibus, & proventibus decem & octo aliae Praepositurae in eadem Ecclesia Valent. pro totidem Praepositis Cathedralicis nuncupandis, qui apud eandem Ecclesiam Valentini, residerent, ac in illius Choro Missarum solemnibus & aliis divinis officiis assisterent, quorumque sex Theologiam, & alii sex Canonica, reliqui autem sex civilia jura inibi in totidem publicis d. Universitatis Cathedralibus, eis ad id assignandis, pro una videlicet matutinis, altera vero partibus Praepositorum hujusmodi pomeridianis horis legere & interpretari teneantur, ex hoc profecto nedum ipsius Ecclesiae Valent. dignitati & decori, ac divini cultus, ministrorumque & beneficiorum Ecclesiasticorum in ea augmento consuleretur, verum etiam in ipsa Universitate literarum studia per amplius propagarentur, ac doctissimorum, & in hujusmodi facultatibus exercitissimorum virorum concursus, pro ipsis lectionibus habendis, in dies major fieret, eorumque opera, eruditione, & doctrina, tam dicti Regni indigentiae in patrio solo, absque longo peregrinationis labore, quam undecumque advenientes, ibidem

tanquam uberrimo fectarum, ac altarum optimarum scientiarum Seminario in Theologiae, & utriusque juris prudentiae facultatibus hujusmodi, instrui & edoceri, leque in illis exercere, ac tandem emeritis gradibus honoris consequi, necnon Reipub. decori & ornamento, sibi & aliis utiles esse possent.

§. 3. Quare pro parte Consulum juratorum, Rationalis, & Syndici praefatorum assentium, Universitatem praedictam eorum cura & gubernio maxime dirigi, ac illius Professorum, Lectorum, Praepositorum, Bideliorum, aliorumque officialium & ministrorum electionem & deputacionem, necnon publicarum Cathedralium hujusmodi, ac salariorum & mercedum assignacionem, atque distributionem, ad se & nonnullos alios de ipsorum consilio existentes, pertinere, ac dictae Praepositurae mensis Febr. fructus, redditus, & proventus, qui omnes pro una, videlicet Petro Ludovico Galcerando, etiam de Borja, Magistro militum S. Mariae de Montesa, & S. Georgii Cisterc. Ord. in d. Regno Valentiae instituta, pro altera vero illorum medietatibus Joan. similiter de Borja, Praepositori praepositorum majoris d. Militum, ipsius Petri Ludovici nato, ex dispensatione Apostolica; necnon super eisdem pensio annua ducentorum ducat. auri de Camera Petro Ferrae pariter de Borja Clerico, dilectis filiis, illos & illam annuatim percipientibus d. auctoritate reservati existunt, quatuor millium & quadringentorum ducat. auri similium se ext. praedictam val. ann. non excedere, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus praemissis ac aliis infra scriptis annuere, & desuper opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, teneantur ex primere verum an. val. sc. ext. praefatam, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & sepe in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique hodie reservatione medietatis fructuum, reddituum, & proventuum Petr. Ludov. facta hujusmodi, quoad summam quingentarum librarum monetarum Valent. dumtaxat eadem reservatione, quoad reliquam partem medietatis fructuum hujusmodi, ipsi Petr. Ludov. salva & illa remanente, ejusdem Petr. Ludov. ad hoc expresso accedente consensu, cassari & extingui, cassamque & extinctam fore & esse decerni, ac praedicto Thom. partem fructuum, reddituum, & proventuum suppressae Praepositurae mensis Febr. hujusmodi cassatae similem, quae ad valorem annuum dictarum quingentarum librarum ascenderet, ex tunc, ita tamen quod omnes & quaecumque aliae assignaciones sibi per d. Petr. Ludov. ex hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus, haecenus quomodolibet factae, etiam cassae & extinctae essent, & esse censerentur, nec d. Thomas quicquam ultra quingentas libras hujusmodi à Petro Ludovico & Joan. praedictis, ex fructibus, redditibus, & proventibus eis reservatis hujusmodi, quovis etiam alimentorum vel congruae sustentationis praetextu praetendere, ac hujusmodi partem, quae ad summam quingentarum librarum similium dumtaxat ascenderet, simul vel successivè, in toto vel in parte, in d. Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo, vel alias quandocumque sibi placeret, etiam absque aliqua literarum Apostolicarum desuper conficiendarum, ac praesentium insinuatione, vel praesentatione, in unam vel plures personas Ecclesiasticas, etiam quaecumque, quotcumque, & quacumque beneficia Ecclesiastica obtinentes & expectantes, per eundem Thomam nominandas, absque Praepositorum Cathedralium praedictorum vel quorumvis aliorum desuper praestando vel requirendo consensu, transferre valerent, reservari, concedi & assignari, necnon Consulibus, Juratis, Rationali, & Syndico praedictis, omnes & singulas expensas in supplicationis per nos super praesentibus gratis signatae, ac desuper conficiendarum, & praesentium literarum expeditione pro tempore factas, cujuscumque summae & quantitatis forent, absque eo quod quicquam à Thom. & Petro Ludovico, ac Joan. & Petro Ferrae praedictis repetere possent, solvendi & praestandi licentiam largiri concessimus. Consules, Juratos, Rationalem & Syndicum praedictos, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti

Civitas esse
valentini, sup-
plicat pro com-
missione d. Prae-
positurae, pro
Lectoribus di-
cti studii, &c.

Hic idem Pont.
petita unio-
dit.

non
in-
sed
tenent
reddi-
Lectur-
aria
non
unde
de-

terdicti, aliique Ecclesiasticis sententiis, censuris & penis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censendas, hujusmodi supplicationibus inclinati, prædictam Præposituram mensis Febr. quæ inibi beneficium, seu officium simplex, aut personatus vel administratio existit, & personalem residentiam non requirit, sive præmissis sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem d. Thomæ, vel cujuscvis alterius de illa in Rom. Curia vel extra eam, etiã coram notario publico & testibus sponte factam, aut assignatione alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem Apost. legitime devoluta, ipsaque Præpositura mensis Febr. dispositioni Apostolicæ specialiter, vel aliâ generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum presentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio ad nos hac vice pertineat, d. Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuò suppressimus & extinguimus, ac illius & aliarum suppressarum Præpositurarum prædictarum loco in d. Ecclesia Valent. decem & octo alias Præposituras, quæ ibidem simplicia officia, seu beneficia existant, ac etiã per Canonicos d. Ecclesie, seu dignitates, aut Capellanas, vel alia simplicia beneficia Ecclesiastica ibidem obtinentes, etiam unã cum ipsius Ecclesie Valent. Canonicatibus & præbendis, seu dignitatibus vel Capellanis, aut aliis beneficiis hujusmodi absque dispensatione Apostolica obtinere possint, pro totidem Præpositis, sex videlicet primariis, & sex secundariis, ac reliquis sex tertiariis Cathedralicis nuncupandis, qui habitum & insignia per olim Præpositos mensium hujusmodi deferri solita gestare & deferre, ac ad illorum instar stallum in Choro, necnon locum in processionibus cæterisque actibus publicis & privatis omnibus & quibuscumque, non tamen capitularibus d. Ecclesie Valent. immediatè post illius Canonicos, juxta ordinem ad id eis præscribendum habere, necnon apud d. Ecclesiam Valent. residendo, & divinis officiis interessendo, omnibus & singulis distributionibus quotidianis, tam diurnis quàm nocturnis, aliiisque juribus, obventionibus, & emolumentis, in quibuscumque rebus consistentibus, & quocumque nomine nuncupatis (non tamen ex fructibus, redditibus, & proventus aliarum undecim Præpositurarum hujusmodi prædictarum mensis Capitulari applicatis & appropriatis provenientibus) necnon privilegiis, indultis, facultatibus, honoribus, præminentis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, cæterisque gratiis, tam spiritualibus quàm temporalibus, quibus Præpositi mensium hujusmodi, qui pro tempore fuerint, ratione dictarum Præpositurarum suppressarum, apud ipsam Ecclesiam Valent. residendo, & divinis officiis interessendo, frui, potiri, & gaudere poterant & debebant, pariformiter, & absque ulla proferus differentia uti, potiri, & gaudere possint & debeant. Et quorum sex in primis, & alii sex in secundis, ac reliqui sex in tertiis singularum facultatum Theologiæ, & utriusque juris prudentiæ hujusmodi Cathedralis eis ad id assignandis eisdem facultates, pro una videlicet matutinis, altera verò mediæ diebus decem & octo Præpositorum hujusmodi pomeridianis horis, publicè legere & interpretari teneantur auctoritate, & tenore præfatis etiã perpetuò erigimus & instituimus. Illisque sic erectis, & institutis, pro earum dote, ac illas pro tempore obtinentium sustentatione, omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obven. & emolumenta suppressæ Præposituræ mensis Febr. hujusmodi, per dilectos filios Capitulum d. Ecclesie Valent. inter Præpositos Cathedralicos præfatos tantummodo, & forma infra scriptis distribuenda & repartienda, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuò applicamus & appropriamus. Quodque omnia & singula fructus, redditus, proven. jura, obven. & emolumenta suppressæ Præposituræ mensis Febr. hujusmodi, deductis prius illius oneribus quibuscumque, & salvis omnibus supradictis, in duodecim æquales partes, ac ex eis quinque inter primarios, & alia quatuor

inter secundarios, ac reliqua tres partes hujusmodi inter tertiarios Præpositos Cathedralicos præfatos proportionabiliter à prædictis Capitulo, singulo quoque quadrimestri, ut præfatur, dividi & repartiri debeant. Ita tamen, quod eorum singuli pro cujusque lectionis sibi incumbens dimissione, legitimo impedimento cessante, ratam partem portionis, quæ illius ratione facta justo calculo, alias ad ipsos pertineret, omnino amittant, illaque per Censorem seu Punctatorem ad id pro tempore deputatum retineri, ac pro una Rectori Universitatis, & alia ipsi Censeri seu Punctatori, reliqua verò partibus Confraternitati pauperum Scholarii d. Universitatis irremissibiliter applicari debeat. Si verò Rector, aut Censor, seu Punctator præfati ratam partem eos tangentem acceptare recusaverint, eadem dictæ Confraternitati cedat.

§. 5. Et quia singulis triennis unus ex Lectoribus Cathedralicis d. Universitatis in illius Rectorem per Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum, ac nonnullos alios de eorum consilio existentes præfatos hæcenus eligi consuevit, & ex longo rerum usu compertum sit non expedire, ut dictus Rector à gremio Lectorum Cathedralicorum hujusmodi assumatur, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus, pro tempore existentes Consules Jurati, Rationalis, Syndicus præfati, & alii ad quos electio hujusmodi pertinet, unum ex Canonicis d. Ecclesie Valent. seu aliquam illius Dignitatum obtinentibus, non tamen de gremio Præpositorum Cathedralicorum præfatorum existentibus, in Rectorem ejusdem Universitatis de triennio in triennium, cum omnibus & singulis honoribus, favoribus, gratiis, prærogativis, præminentis, facultatibus, jurisdictionibus, libertativis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, oneribus, & emolumentis pro tempore existenti Rectori d. Universitatis de jure vel consuetudine, aut ex privilegio, tam Apostolica, quàm Imperiali, & Regia auctoritatibus concessis, aut alias competentibus & competituris, eligere debeant, ipseque sic electus triennio sui Rectoatus elapso, in eo continuari seu confirmari, aut ad aliud triennium immediatè subsequens iterum eligi nullatenus possit.

§. 6. Quodque omnes, & singulæ Præposituræ præfate tam hac primavice à primæva erectione hujusmodi, quàm deinceps, quoties illas & earum quamlibet per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem pro tempore existentium Præpositorum Cathedralicorum præfatorum, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem præfata, ac etiam in aliquo ex mensibus in quibus vacantium officiorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum collatio, & quævis alia dispositio nobis, & dictæ Sedi etiam per constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas reservata existit, seu pro tempore fuerit, aut etiam Ordinariis collatoribus per easdem constitutiones seu regulas, vel literas alternativarum, aut alia privilegia & indulta concessis hæcenus, & in posterum concedendis, simul vel successivè vacare contigerit, sex primarum, & sex secundarum, ac sex tertiarum Cathedralium Theologiæ, & utriusque Juris prudentiæ, hujusmodi lectoribus per Consules Juratos, ac Rationalem, & Syndicum, necnon alios ad quos electio & deputatio eorundem pertinet, prævio diligenti & rigoro examine, ac alias juxta ipsius Universitatis instituta, & laudabiles consuetudines eligendis & deputandis, perpetuò affectæ sint, & esse censeantur: ac illis nominationem, & electionem Consulium Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac aliorum intervenire debentium, & solitorum præfatorum sine aliquo obstaculo, ac omni impedimento & tergiversatione cessante (postquam in ejus manibus Catholice fidei professionem, juxta articulos pridem à Sede præfata propósitos expresse emisserint) conferantur, & assignentur, ac conferri & assignari debeant, nec duæ ex eis per unum insimul ullatenus obtineri debeant. Quodque singulæ Præposituræ hujusmodi sub nullis specialibus vel generalibus, etiam mentalibus, reservationibus, affectationibus etiam in corpore Juris clausis, necnon expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, aut aliâ disponendo, vel

Reliqui
die elige
formam
scribis.

Colla
etiam
turum
modum
nit.

vel aliis gratiis preventivis, per nos aut predecessores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, & dictam Sedem, vel ejus Legatos etiam consideratione, & intuitu, ac contemplatione, seu ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, ac etiam S.R.E. Cardinalium vel aliorum Principum, & ex quacumque causa quantumlibet urgenti pro tempore factis, comprehendantur, nec etiam tanquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione, generaliter vel specialiter revelari, nec illorum vacatione per resignationem etiam ex causa permutationis, etiam apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per nos aut pro tempore existentem Rom. Pont. vel Sedem hujusmodi de illis provideri, aut alias quoquo modo disponi possit, & quæcumque collationes, provisiones, commendæ, & aliæ dispositiones, quas ex nunc de cætero de Præposituris præfatis quibusvis personis alias quam per dictum Rectorem, ad nominationem & electionem Consulium Juratorum, Rationalis, Syndici ac aliorum jus nominandi & eligendi hujusmodi habentium, quovis modo etiam per Sedem præfatam fieri contigerit, nullæ, & invalidæ, nulliusque roboris & momenti sint, & esse censeantur, ac pro nullis, & infectis habeantur, nec cuiquam jus seu etiam coloratum possidendi titulum tribuant. Ad hæc nullus omnino Præpositorum præfatorum Præposituram per eum pro tempore obtentam in alterius quam dicti Rectoris manibus, & id quidem libere resignare, aut dimittere, seu juri sibi in eis vel ad illas competenti cedere, nec reservationi fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, aut quotidianarum distributionum ejusdem Præposituræ, seu alicujus partis eorum, aut pensionis annuæ super eisdem consentire possit. Et quicumque ex ipsis Præpositis per tres menses continuos à legendi munere sibi pro tempore incumbente, legitimo cessante impedimento, per Rectorem, Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum prædictos approbando cessaverit, ex tunc dictis tribus mensibus elapsis, Cathedra sibi assignata, & illi affecta Præpositura ipso jure & facto, abique alia declaratione perpetuo privatus sit, & esse censeatur: indeque sine spoliis, & attentatorum vitio amoveri, ac Consules Jurati, Rationalis, & Syndicus cum cæteris in electione intervenire solitis, alium in illius sic privati & amoti locum, ad Cathedram hujusmodi prævio examine, ac alias modo & forma præmissis eligere & deputare, Rector vero prædictus sic electo & deputato Præposituram eidem Cathedra affectam, tanquam per privationem & amotionem hujusmodi vacantem, nullo alio facto examine, omnique exceptione & tergiversatione cessante, conferre, & de illa etiam providere ipsumque in corporalem possessionem Cathedra, & illi affecta Præposituræ hujusmodi, juriumque & pertinen. suorum quorumcumque inducere debeat. Quodque singuli Præpositi prædicti intra sex menses à die habitæ per eos possessionis suæ cujusque Præposituræ, duodecim ad minus conclusiones earum facultatum quas lecturi sunt, coram loci Ordinario, tanquam ejusdem Universitatis Cancellario à Sede prædicta deputato, ac prædictis Capitulo tuori teneantur, alioquin eisdem sex mensibus elapsis, omnibus insignibus ipsis ratione suarum Præpositurarum hujusmodi competentibus donec, & quousque eisdem conclusiones, ut præfertur, sustinerint destituti remaneant.

§.7. Cæterum ut virtutis emulatione majores fructus & progressus ibidem proveniant, ac cognitæ & spectatæ cujusque doctrinæ convenientia præmia conferantur, quilibet Præpositorum prædictorum de inferiori ad superiorem Cathedram, per mutuum concursum, singulo quoque triennio admitti, & si rigoroso examine prævio, magis idoneus repertus fuerit, ad superiorem Cathedram hujusmodi ascendere, & eo casu præposituram eidem superiori Cathedra affectam, tanquam ipso jure & facto vacantem consequi, alter vero evidens ad aliam sibi adjudicandam Cathedram & illi affectam præposituram transire debeat. Singuli quoque Præpositi Cathedratici præfati, examini eorum qui ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii gradus, in sua cujusque facultate pro tempore promovebuntur, intervenire possunt, ac eandem portionem ex emolumentis inde provenientibus,

quam singuli alii examinatores, percipere debeant.

§.8. Et tam ipsi Præpositi quam dictus Rector, omnibus illis horis, & temporibus, quibus suis officiis, & functionibus vacabunt, aut Scholiarium disputationibus, examiniibus, promotionibus, aliisque actibus publicis suæ cujusque facultatis, & professionis assistent, & intervenient, ad residendum in d. Ecclesia Valent. & illius Choro, ac interessendum divinis officiis minimè teneantur, & nihilominus distributiones quotidianas percipiant & lucrentur cum ea integritate, qua illas perciperent, & lucrarentur, si statutis horis & temporibus hujusmodi in ipsa Ecclesia Valent. & in illius Choro residerent & divinis officiis interessent.

§.9. Qui vero Præposituras primarum Cathedrarum hujusmodi pro tempore obtinuerint, quando & quoties à præfatis Capitulo requisiti fuerint, in omnibus, & singulis litibus, causis, & negotiis Ecclesie Valent. illiusque Capituli hujusmodi, tam cõjunctim quam divisim, (non tamen contra Universitatem Studii generalis, ac Communitatem, & Rempublicam Civitatis Valent. hujusmodi) advocare, & patrocinari, ac consilium, & operam fideliter præstare, Theologi vero verbum Dei in ipsa Ecclesia Valent. prædicare, & concionari gratis, & absque ulla prorsus mercede debeant, & teneantur, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo statutus, & ordinatus.

§.10. Necnon pro tempore existentibus Archiepiscopo Valent. tanquam Cancellario seu ejus Vicario, ac Rectori Universitatis, necnon Juratis Consulibus, Rationali, & Syndico Civitatis Valent. cæteri que jus eligendi hujusmodi habentibus, ut vocatis, & adhibitis secum aliquibus d. Ecclesie Valent. Canonicis, literarum scientia ac rerum usu præditis, quos ad hoc duxerint eligendos, ac alias juxta facultatem eis à præfato Alexandro prædecessore concessam, quæcumque alia statuta, ordinationes, & decreta, ad electionem, deputationem, qualitates, onera, & servitia Lectorum Cathedraticorum hujusmodi pertinentia, ac alias in præmissis & circa ea necessaria & opportuna, licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Trid. decretis non contraria condere, eaque postquam condita fuerint, quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutare, corrigere, reformare, alterare, moderari, interpretari, ac in toto vel parte revocare, atque alia de novo edere, libere & licite valeant, auctoritate & tenore præfatis de speciali gratia indulgemus.

§.11. Decretentes præmissa omnia, necnon præfentes literas, nullo unquam tempore, etiam ex eo quod causæ propter quas emanarunt, coram Ordinario loci, etiam tanquam Sedis præfate delegato, vel alibi examinata, verificata, & approbata, ac ad id interesse habentes vocati non fuerint, neque ipsi illis consenserint, aut alio quocumque prætextu, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, nec sub quibusvis unionum, annexionum, incorporationum, suppressionum, extinctionum, separationum, dismembrationum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non sortitarum, aliarumque similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos seu alios Rom. Pont. successores nostros, aut Sedem hujusmodi, etiam cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis pro tempore factis, etiam si de eisdem præfatis, ac earum toto tenore & data specialis, specifica, expressa, & individua mentio fiat, comprehendere, sed tanquam in fidei Catholicæ, & divini cultus favorem, ac publicam utilitatem & salutem concessa, semper valida & efficacia fore, ac quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea erant statum restituta, restituta, & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam sub data per Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum præfatos, eorumque successores, ac alios, quos ipsa præfata literæ concernant in futurum, eligenda, concessa esse.

*quod
distribuitur de
distributionibus
quotidianas
pro tempore
quo legimus
conceditur*

*Lecturis muni-
tus circa li-
tas, & prædi-
cationes.*

*Archiepiscopo
& aliis de
facultatem
condendi sta-
tuta circa
Lectorum serv-
itium, &c.*

*cl. n. las
præfatis
vas apponit*

*rum ad-
missis for-
m. pont.*

Clausulas
sublatas
addis.

§. 12. Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia iudicari, & definiti debere, irritam quoque & inane, si secus super his: a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum
hujus consilii
deputatio.

§. 13. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Valentini & Episcopo Oriolen. ac dilecto filio Archidiacono Ecclesie Valentini. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, presentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Consulum Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac Præpositorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem presentes & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum, ac Præpositos pro tempore existentes, cæterisque omnes, quos eadem presentes quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, illis omnibus & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex ipsis deluper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, vel inquietari, contraditores quoscumque & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiã ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausulas
contrariorum
derogatorias
subdit.

§. 14. Non obstantibus priori voluntate nostra, & aliis præmissis, ac Lateranen. Concilii novissimè celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus à jure permissis fieri prohibentis: necnon piz mepp. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, etiam illa qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel diœc. nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam diœc. à sine suæ diœc. ad iudicium evocetur, seu ne Iudices à Sede præfata deputati extra Civitatem, vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vires suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Ecclesie Valent. & Universitatis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, ac ipsius Ecclesie Valent. Præsulis, pro tempore existenti, necnon Capitulo, Rectoribus, Cõsulibus Juratis, Rationali, & Syndico prædictis, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque ten. & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, seu etiam proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus cõtrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de officiis d. Ecclesie Valent. speciales, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidè literas, & processus

habitor per eandem, ac inde servata quæcumque ad dictam Præposituram mensis Febr. volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad affectationem officiorum vel beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenoribus existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis ten. habenda sit de verbo ad verbum in nostris literis mentio specialis, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadè sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini 1585. 3. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 1.

Anno Incarnationis Dominice 1585. die 31. Octobris, Retroscripsi Thomas, per Illustriss. & Reverendiss. D. Petrum Card. de Deza nuncupatum, resignationi ad effectum suppressionis erectionum, & applicationis retrospectivæ, & Consules Jurati, Rationalis, & Syndicus Civitatis Valentie, per Ioan. Baptistam Vivet, eorum respectivè Procuratores, ac litterarum expeditioni consenserunt, &c.

Pro Paride Doria Joan. Baptista Zianus.

Dat. P. ad
die 30. O

Publicat

Ampliatio Collegii septem Notariorum Sedis Apostolicæ antiquitus instituti, ad numerum duodecim, cum gratiarum & privilegiorum extensione pro ipsis septem Notariis.

XII

Hi Notarii, Protonotarii nuncupantur, ut sup. in const. 4. Pii II. Cum servare, ubi de ipsorum & Episcoporum præcedentia definitio habetur.

Prædictis septem Notariis hic idem Pontifex exemptionem à gabella pro sex dolis vini elargitus est in alio speciali diplomate sub die 22. Februarii 1586. expedito, quod hic inferere consulo prætermis.

SIXTUS EPISCOPUS, Editis A
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1585.

Romans Pontifex Christi Vicarius, uti prudens pater familias providere animadvertens in agro Dominico multam messem esse, ut opus Domini rectè & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & officia distribuit, & ea nonnunquam pro felici ipsius agricultura & directione adauget, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Progr

§. 1. Hinc est quod Nos volentes Collegium Notariorum Sedis Apostolicæ de numero participantium, quod olim per felic. record. Clementem I. Antherum etiam I. & Julium similiter I. prædecessores nostros, ad res Martyrum, & quæcumque ad Ecclesiam pertinerent fideliter describenda, & descripta Scrinii Ecclesie recordanda institutum, ordinatum, & destinatum fuit, ad Romanæ Ecclesie decorem, & ornamentum (ut par est augere) dictis, & aliis rationalibus de causis animum nostrum moventibus.

Collegium
Præpositum
rum inst
fuit ad
Ecclesie
scribitur

§. 2. Ultra septem Notariorum de numero participantium officia ad præsens in d. Collegio existentia, quinque alia similia officia, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuè erigimus & instituimus pro duodecim Notariis. Ita quod deinceps quinque alii viri per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pont. eidem Collegio Notariorum adscribendi, & deputandi, unà cum ex nunc existentibus Notariis unum corpus, Collegium integrum, & indistinctum constituent, & efficiant, & duodecim officia pro duodecim Notariis, omni prorsus inter eos sublata differentia, omnino similia & æqualia, in omnibus & per omnia, eisdemque juris, potestatis, jurisdictionis & auctoritatis existant.

Quod
Pontif.
Extendit
12.

§. 3. Ipsumque Collegium sic auctum & institutum, & in unum corpus prorsus redactum; & duodecim Notarii prædicti pro tempore existentes, eisdem privilegiis, exemptione

Omnis
instans
ex prorsus
instans
exornat

exemptionibus, facultatibus, prerogativis, & gratis quibuscumque ubique indifferenter potiantur, utantur, & gaudeant, quibus antea ipsum Collegium, & septem illius Notarii quovis modo, conjunctim, vel separatim potiebantur, utebantur, & gaudebant, necnon redditus, proventus, emolumenta, & omnia alia singula, tam ex communi missa, quam alibi quocumque tempore debita, & debenda, ordinaria, extraordinaria aequaliter percipiant, ac munera, functiones, & officia, tam publica, quam privata semper sortiantur, & obtineant, exercent, & assequantur, prout prius ante auctorem ad duodecimarium numerum hujusmodi Collegium ipsum, & illius septem Notarii habebant, percipiebant, & obtinebant, perinde ac si à principio Collegium praedictum sic auctum, ac cum antiquo confusum, unitum, & incorporatum, & illius officia pro 12. Notariis instituta fuissent. Statuentes quod perpetuis futuris temporibus d. Collegium habeat duodecim Notariatum officia inter se promiscua, & confusa, ita quod quinque Notarii eidem Collegio adscribendi cum aliis septem nunc existentibus omnino pares, & aequales existant, & nullum inter eos discrimen, neque differentia prioritatis, potioritatis, & antiquioritatis adsit, quo posteriores à prioribus, vel alter ab altero discernantur, ita quod adveniente vacatione, sive antiquorum, sive augmentorum, semper in supplicatione exprimat quod unum duodecim ex officis Notariorum vacat, alioquin Notarii nequaquam admittere teneantur.

§. 4. Et insuper ut duodecim Notarii praedicti onera sibi incumbentia supportare, & juxta ipsorum qualitatem, & dignitatem decentius se sustentare valeant, providere volentes, redditum annum mille nongentorum, & octoginta scut. monetæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Dohanæ, & Thesaurariæ nostri patrimonii, per pro tempore existentem Dohanerium, & Thesaurarium ejusdem patrimonii singulis mensibus pro rata massæ communi dicti Collegii persolvendum, ita quod liceat eidem Collegio, & duodecim illius Notariis posthac, una cum aliis ipsius Collegii redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, sibi hucusque assignatis, seu in futurum assignandis, aut quovis modo proveniendis, illum percipere, exigere, & levare, ac inter eos æquis portionibus distribuere, & dividere, motu, & auctoritate similibus perpetuo applicamus, illumque cum omnibus aliis redditibus, & emolumentis confundimus. In recompensam vero d. annui redditus Dohanæ, & Thesaurariæ praedictis assignamus, seu redditum annum terræ nostræ Blandæ Viterbiensis dioc. qui est scut. mille centum, & octoginta, & alia octingenta scuta similia ex residuo gabellæ civitatis nostræ Spoletanæ, d. summam scutor. mille nongentorum, & octoginta constituentia, etiam pro majori ipsius Dohanerii, & Thesaurarii cautela perpetuo concedimus, & assignamus. Decernentes praedicta omnia, & singula ab omnibus ad quos spectat profus observari, & adimpleri debere, & presentes literas vim validi, & efficacis contractus inter Sedem, & Cameram Apost. ac nosmetipsos, & successores nostros Rom. Pont. ex una, & Collegium, ac singulos duodecim Notarios hujusmodi, illorumque successores, vel causam ab eis habentes, ex altera partibus solemniter, & legitime stipulati perpetuo obtinere, dictaque Cam. ad eosdem Notarios omnes & singulos in juribus praedictis tuendos, & ab omni incommodo, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam esse.

§. 5. Et sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus superbis à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Et pro praedictis omnibus, & singulis firmiter observandis, & adimplendis, ac pro potiori Collegii duodecim Notariorum praedictorum, tam pro pecuniis, quas pro Cameræ, & Sedis praedictarum occurrentibus necessitatibus jam solverunt, & in posterum solvent, quam pro fructibus, redditibus, & proventibus sibi assignatis, quæ nunquam in fortem principalem computari volumus, Bullar. Mag. Tom. I I.

ac damnis, expensis, & interestibus passis, factis, patendis, & faciendis, omnia & singula d. Camera bona mobilia, & immobilia, jura, actiones, & emolumenta, ac redditus, proventus, presentia & futura, ita quod liceat propria ipsius Collegii auctoritate, nullo alio à Nobis, seu pro tempore existente Romano Pontifice desuper expectato mandato, licentia, seu decreto, dictorum bonorum, reddituum, seu proventuum pro dictis pecuniis, damnis, expensis, & interestibus, possessionem capere, & retinere, Motu, & auctoritate similibus obligamus, & hypothecamus.

§. 7. Quocirca Venerabili fratri nostro Alexandro Episcopo Ostiensi Card. Farnesio nuncupato, ejusdem S. R. E. Vicecancell. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios, faciat quinque Notarios praedictos sic auctos, si & postquam per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pont. ad id deputati fuerint, ad quinque officia hujusmodi adinstar aliorum septem Notariorum, abique aliqua prioris differentia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, salaria, & emolumenta, juxta presentium tenorem, & continentiam admitti, eisque de emolumentis praedictis integrè responderi, ac easdem presentes literas ab omnibus ad quos spectat in futurum, inviolabiliter observari. Non permittens Collegium, & duodecim Notarios praedictos, seu eorum aliquem, à quoquam desuper molestari. Contradiectores quoslibet, & rebelles, per censuras, & alias de quibus ei videbitur penas compescendo, adhibito etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac nostræ Cancellariæ regula de non tollendo jure quæsito, necnon Cameræ, & Collegii praedictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis Cameræ, Collegio, & Notariis praedictis, sub quibuscumque tenoribus & formis quomolibet concessis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contractis quibuscunque.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 16. Kal. Decemb. Pont. nostri anno 1.

Die 15. Januarii 1580. Ex decreto in Cam. Apost. facto admissa, & registrata fuerunt presentia Litera Apostolica. Andreas Martinus.

Sequuntur Privilegia pro supradictis septem Notariis antiquioribus.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Laudabilis Sedis Apost. rectitudo, quæ in suis actibus provida circumspectione dirigitur, non immerito eos gratia, & favore prosequitur, quos sibi operose eorum diligentia studio continuo impendere cognoscit, ac ea quæ illis per praedictam Sedem concessa fuisse dicuntur, ut firmiora persistant, Romanus Pontifex in eadem Sede constitutus libenter approbat, & confirmat, aliasque desuper disponit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

§. 1. Sanè cum sicut accepimus Collegium septem Notariorum de numero participantium nuncupatorum, olim per sel. rec. Clem. I. Antherum etiam I. & Julium similiter I. Rom. Pont. prædecessores nostros ad martyrum gesta, & quæcumque ad Romanam Ecclesiam pertinerent fideliter describenda, & descripta recordanda, ordinatum, & institutum fuerit, ipsique in septem Urbis regionibus divisim, tam à praedictis, quam aliis Romanis

Emendatio hujus Bullæ deputatio, & facultates.

Clausula contrariorum derogatoria.

Dat. P. A. T. die 16. Nov.

Admissio in Cam. Apost. Andreas Martinus.

Progamium.

Collegium 7. Notariorum sedis Apost. abas immunitatem sui.

Pontificibus, etiam prædecessoribus nostris, ut creditur, quamplurima privilegia, honores, gratiæ, præminentia, & prerogativa concessa fuerint, ipsique Notarii abinde citra, omnibus Romanis Pontificibus præfatis, tam in eorum capella, quam in aliis publicis locis, ubi iidem Pontifices interfuerint, uti illorum Prælati domestici inservierint, & ad diversas legationes, & officia missi, illa laudabiliter exercuerint.

Cui hic Pont. confirmat emolumenta & privilegia aliis concessa.

§. 2. Propterea non solum prædictum Collegium in sua antiquitate, & nobilitate, ut par est, conservare, sed etiam majoribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu proprio, non ad dictorum Notariorum, seu alicujus eorum, vel etiam alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra liberalitate Collegio hujusmodi, eisdemque septem Notariis nunc, & pro tempore existentibus, & eorum cuilibet omnia, & singula privilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, favores, facultates, præminentias, decreta, declarationes, & indulgentias quæcumque, per quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros ipsi Collegio, & illius Notariis concessa, quatenus sint in usu, & Concilii Tridentini decretis minimè contraria, nec sub ullis revocationibus comprehensa, necnon omnia, & singula redditus, jura, emolumenta quæcumque d. Collegii per ipsos septem Notarios hucusque habita, & percipi solita, sicuti ea justè, & pacificè possident, Apost. auctoritate tenore præsentium confirmamus, illaque eis de novo concedimus, & innovamus.

Doctores quæ facultatem concessit.

§. 3. Ac nunc, & pro tempore existentibus Notariis de dicto numero, & eorum cuilibet, quoscumque qui in Jure canonico, & civili, seu altero eorum per diligentem examinationem per se adhibitam, & assumptis secum duobus, aut tribus illius scientiæ, & facultatis Doctoribus, scientia, & moribus idoneis, & sufficientes fuerint, in utroque, seu altero jurium hujusmodi; quos verò in Theologia, non tamen alicujus Ordinis regulares, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate studuisse, ac per similem examinationem duorum, aut trium, & per eos eligendorum Doctorum, seu Magistrorum facultatis in qua studuerunt, coram eis, vel aliquo eorum habendam ad Magistrorum, seu Doctorum eorundem attestationem eis faciendam peritos, ac scientia, & moribus præfatis, ad hoc idoneos, & sufficientes esse repererint, de eorundem Doctorum, seu Magistrorum, quoad præmissa omnia consilio, & assensu in Theologia, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate hujusmodi ad Baccalariatus, Licentiatum, Doctoratus, & Magisterii gradus promovendi, & illis in eis legendi, & alios actus ad personas in hujusmodi gradibus constitutas quomodolibet pertinentes faciendi, auctoritatem concedendi, & ipsorum graduum solita insignia eis, qui eisdem auctoritatibus, facultatibus, & privilegiis, ac si hujusmodi gradus in aliqua etiam famosa Universitate suscepissent, præterquam quoad habilitatem ad Cathedralia Eccles. utantur, & gaudeant conferendi.

Notarios quæ creandi.

§. 4. Notarioque, & Tabelliones publicos creandi, ac creatos de Tabellionatus, & Notariatus officii hujusmodi per pennam, & calamare, ut moris est, recepto prius ab eis solito juramento, investiendi.

Spurios legitimi ad successorem honoris etiam Eccles.

§. 5. Cum spurii, bastardis, manseribus, incestuosus, & aliis ex quovis illicito, & damnato coitu procreatis, ut in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quam ab intestato, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, aut ex fideicommissis, vel alia de jure valida dispositione, & citra bona emphyteutica, & feudalia, Ecclesiastica, aut ex fructibus, aliisque rebus Ecclesiasticis confecta, vel per Ecclesiam acquisita, necnon derogationem constitutionis fel. rec. Pii Papæ V. similiter prædecessoris nostri in illegitimos emanata, succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quosvis honores, dignitates, & officia, publica, vel privata assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, ac si de legitimo matrimonio procreati essent, liberè, & licitè valeant dispensandi.

Statuta pro Collegio condendi.

§. 6. Necnon statuta, & ordinationes d. Collegii prosperum statum concernentia condendi, & pro tempore eandem restringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur, in totum, vel partem delendi, & alia de novo ordinandi, eaque sub pecuniariis eidem Collegio appli-

candi, & aliis etiam suspensibus à perceptione emolumentorum distribuendorum arbitrio d. Collegii pœnis, per deputandos per ipsum Collegium exigendis; observari faciendi, auctoritate, & tenore præsentis tribuimus facultatem, & potestatem.

Familia Papa, Prælati, missi, clarantur

§. 7. Eisdemque Notarios de numero hujusmodi veros, & indubitatos familiares, continuos commensales, ac Prælatos domesticos nostros, & pro tempore existentis Rom. Pont. existere, eisdemque privilegiis, & gratiis, quibus veri, & intimi familiares utuntur, potiuntur, & gaudent, necnon ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, sine ulla differentia uti, potiri, & gaudere possit.

Patriarchi, & locum habent.

§. 8. Ac illis panem honoris ejusdem bonitatis, & qualitatis, prout eisdem intimis familiaribus, & dilectis filiis Cam. Apost. Clericis dati consuevit, dandum, ac ipsis, & eorum cuilibet, obitus, & conpationis Rom. Pontificis temporibus vestes lugubres ratione obitus, & violaceas ratione Coronationis hujusmodi assignandas esse, & in Cavalcatibus Pontificalibus duos ex ipsis Notariis equitare cum mantellonibus immediatè post Prælatos assistentes, si voluerint, liberè posse decernimus.

Litteræ gratiæ expedire

§. 9. Eisdemque Notariis pro tempore existentibus, ut singulæ pro eorum quolibet litteræ Apostolicæ, etiam sub plumbo, super omnibus, & singulis quoruncumque cura, & sine cura, sæcularium, vel quorumvis Ordinum regularium, beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam si Canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia, & dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, post Pontificales majores, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis principales fuerint, & ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, ac etiam ipsarum Cathedralium, vel Metropolitanarum, aut Patriarchalium Ecclesiarum provisionibus, commodis, ac fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum, necnon pensionum, annuarum super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus, reservationibus, & aliis gratiis, etiam per Cameram, vel Cancellariam Apostolicam gratis expedire possint, de speciali gratia indulgemus.

Emolumenta hujusmodi dimittit.

§. 10. Et insuper, quod pro singulis quarumcumque Cathedralium, Metropolitanarum, & Patriarchalium Ecclesiarum, necnon monasteriorum, cæterorumque beneficiorum pro tempore facien. expeditionibus, quatum ratione taxa d. Collegio solvi solet, semper eidem Collegio jura prædicta omnino solvi debeant, ita quod in quibuscumque gratiis, & mandatis à nobis, & pro tempore existente Rom. Pont. emanandis, etiam si per ea expeditiones hujusmodi, sive per Cameram, sive per Cancellariam, aut viam secretam gratis ubique fieri concessum sit, nihilominus jus semper integrum, & illæsum prædicto Collegio reservatum esse censeatur, nec expeditio fieri possit, nisi prius solutis juribus præfati Collegii, quodque nullo modo, nulloque tempore præmissis, quamquam per nos, & successores nostros prædictos specialiter, & expressè ex quavis causa illis derogatum fuerit, derogatum esse prætendi valeat, quinimò jura ipsa dicto Collegio integrè, ut præfertur, solvi debeant, auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuò statuimus, & ordinamus.

Licentia pro ipsorum libere

§. 11. Præterea eorundem septem Notariorum, & cuilibet eorum consanguineis, affinibus, & familiaribus continuis commensalibus actu inservientibus, quod quilibet arma, non tamen brevioris mensuræ, alias prohibita, tam per Urbem, quam totum Statum Ecclesiasticum hujusmodi, absque aliqua speciali licentia deferre possint, quibusvis prohibitionibus, & bannimentis nequaquam obstantibus, à quibus semper exempti, & excepti sint, & esse censeantur, ipsorumque listis desuper dandis ministri justitiæ Urbis, & locorum status hujusmodi credere, & acquiescere debeant.

Facultas standi de actibus ex bonis ecclesiasticis, seu militibus ac

§. 12. Iisdemque Notariis, & eorum cuilibet, ut de quibuscumque eorum bonis, mobilibus, & immobilibus, per eos tam ex Ecclesiis, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis, & hospitalibus, vel aliis piis locis, cujusvis etiam privilegiati Ordinis, seu Militiæ existentibus, per eos obtentis,

ac obtinendis, aut alias quomodolibet, licite tamen ac-

fuerint, in Missis solemnibus mitra, & quibuscumque

§. 13. Eisdemque Notarios à quorumcumque Ordina-

§. 22. Necnon quilibet eorum septem Notariorum

§. 14. Quodque dicti septem Notarii Collegialiter

§. 23. Quodque iidem nunc, & pro tempore existen-

§. 15. Necnon qui ex dictis septem Notariis utriusque

§. 24. Mandantes dilectis filiis Vicecancellario, Ca-

§. 16. Ac in quibuscumque actibus in consistorio pu-

§. 25. Non obstantibus Sanctæ memoriæ Symma-

§. 17. Et cum Notariatus officia huiusmodi ad res

§. 18. Illisque omnibus, & eorum singulis Consistoria

§. 19. Necnon aureas, argenteasque monetas in die

§. 20. Duoque ex illis si Princeps, & eorum Oratores,

§. 21. Et qui ex eis in Presbyteratus ordine constituti

Bullar. Mag. Tom. 11.

Altareque

Post decennium

Executorum

Claufula

& literis Apostolicis, quibuscumque Romanæ Curie officialibus, Collegiis, eorumque personis per quoscumque prædecessores nostros, etiam motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis declarationibus, & decretis, etiam talibus quod illis nullatenus, vel nisi de eorum quorum interest, expresso consensu, & fratrum nostrorum consilio, etiam consistorialiter habito, aliisque modis, & formis ibi traditis usquequaque servatis derogari possit, etiam si inter alia caveatur expressè, quod si eis derogari contingat, derogatio hujusmodi non valeat, nisi talis intentio derogandi aliquibus personis tunc expressis per diversas in forma Brevis literas cum intervallo unius mensis, seu alterius temporis eis præsentata prius, & intimata, ac insinuata fuerit, ac aliis quomodolibet concessis, & concedendis. Quibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum omnium harum serie specialiter & expressè motu pari derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Vides transsumptum.

§. 6. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu pro tempore existentis Decani, ac antiquioris ex dictis septem Notariis subscriptis, & præfati Collegii sigillo munitis, eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. An. 1. die 5. Febr.

Nulli ergo omnino hominum, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini- cæ 1586. Nonis Februarii, Pont. nostri anno 1.

Admissa, & registratio in Cam. Apost.

Die 14. Aprilis 1586. presentes literæ Apostolica præsentata fuerunt in plena Camera Apostolica, & die 18. ejusdem Camera ipsa reverente Reverendissimo D. Alexandro Glorioso dicta Camera Clerico, & Iudice ad id dicta die 14. specialiter deputato, citato prius Magnifico D. Joannebernardino Piscina ipsius Camera generali Commissario, illas admittit, & registrarè mandavit, prout recitata fuerunt libro primo signaturarum Sanctiss. Domini Nostri penes me infra scriptum dicta Camera Notarium.

Tydeus de Marchis.

XIII. Institutio Archiconfraternitatis Chordigerorum S. Fr. Chordam per Fratres ejus Ordinis gestari solitam, devotè deferentium, cum indulgentiarum concessione, & alias Confraternitates aggregandi potestate.

Quoad Indulgentias, vide novam constitutionem Pauli V. mox edendam, quam firmatam vidi sub die 2. Martii 1607. Et quoad facultatem aggregandi, vide formam traditam à Clem. VIII. infra in sua const. 115. Quæcumque.

Edita A. D. 1585. & 1586.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

EX supernæ dispositionis arbitrio gregi Dominico præfidentes, inter curas multiplices quæ ex Pastoralis officii ministerio nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Christi fidelium, præsertim sub suavi Religioni jugo, & vexillo Altissimi famulantium animarum salus: cum divini cultus incremento proveniat, ipsosque Christi fideles, ut eorum vota ad id faciliùs concurrant, spiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus, in apricum eis adducendo, justos variis signis, & miraculis coruscantes invitamus, & confovemus, ac alias desuper disponimus, prout ad eorundem Christi fidelium spiritualem devotionem conspiciamus in Domino salubriter expedit.

S. Franciscus

§. 1. Cum itaque B. Franciscus, à quo Ordo dilecto-

rum filiorum fratrum Minorum institutus fuit, quique inter ceteros in numerum Sanctorum cooptatus, signis, & miraculis maximè claruit, ita vixerit, ut penè omnes ad sui devotionem & imitationem pertraxerit, multique ex ipsis Christi fidelibus chordam similem ei, qua ipse dum in hoc sæculo versaretur, cinctus erat, hodie deferant, quin etiam plures ejus laudabile institutum amplexi, & sub suavi jugo Religionis ab eo institutæ, diversisque Sanctæ Romanæ Catholicæ Ecclesiæ Prælati, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, postea ad summi Apostolatus apicem evectis illustratè militantes, tantumque virum imitati, in numerum eorundem Sanctorum relati fuerint.

§. 2. Nos qui etiam à teneris annis singularem devotionis affectum erga ipsum S. Franciscum, cujus corpus sub Altari Majori Ecclesiæ domus Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum Assisien. quæ inibi insignis, maximeque celebris, & diversis privilegijs decorata existit, requiescit, sub habitu dicti Ordinis sui incedentes gessimus, cupientes domum, & Ecclesiam hujusmodi amplius decorari, pietatisque & Christianæ charitatis opera ubique cum divini cultus augmento, ac ad ejusdem S. Francisci honorem, & venerationem, animarumque salutem exerceri, fidelesque ipsos ad faciendum ea per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius pervenire, medijs opportunis excitare, infrascriptum fratrem Clementem magistrum Generalem, ac singulares personas Conventus domus prædictæ à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis desuper oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, in Ecclesia domus, & ad Altare hujusmodi, unam Archiconfraternitatem utriusque sexus Christi fidelium, qui Chordam per ejusdem Ordinis Fratres geri solitam, ex illorum devotione deferant, ac illa cingantur, sub invocatione ejusdem Sancti Francisci, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuè erigimus, & instituiamus. Ut autem ipsa Archiconfraternitas Confratrum Chordigerorum præfata chordæ, numero in dies magis ampliata detoretur, ipsique Confratres ad piorum operum exercitium propensiores reddantur, ac ad Ecclesiam, & altare hujusmodi devotionis causa confluant, quo per hoc se majora cœlestis gratiæ dona cognoverint adipisci, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili.

§. 3. Omnibus, & singulis utriusque sexus Christi fidelibus, qui vere pœnitentes, & confessi, ac præfatum chordam, quæ prius à superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reverentiam, & memoriam ejusdem S. Francisci gerentes, sacraque Communione refecti, præfatum Archiconfraternitatem ingrediuntur, die prima illorum ingressus, ac in mortis ipsorum articulo, Nomen Jesu ore, vel corde invocantibus, si etiam verè pœnitentes, & confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

§. 4. Et insuper eidem Archiconfraternitati, illiusque Confratribus, omnes & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes, Archiconfraternitati Confalonis B. Mariæ Virginis in Ecclesia S. Lucie de Urbe institutæ, necnon prædicto Ordini, ac illius fratribus, & personis quandocumque, & per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos concessas, quoad illas tantum, quæ hætenus revocatas non fuerunt, motu, & auctoritate, ac tenore similibus, etiam perpetuè concedimus, & elargimur, ac communicamus.

§. 5. Postremò dilecto filio Fratri Clementi Bontadosio, nunc & pro tempore existenti dicti Ordinis Generali Magistro Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum, quascumque Confraternitates utriusque sexus Christi fidelium Chordigerorum hujusmodi, in quibuscumque Ecclesiis domorum tam Minorum Conventualium,

Ordin. n. 1586. & S. Franciscus. & Greg. 12. ejus cons. Mica.

Hic præf. dam O. d. professor. & decurand. Ecclesiæ. qua reat. S. Franc. & d. ad. Jo. Bern. d. tione. & t. d. chiconfr. n. 1586. & in d. cl. sa.

Indulgent. Conf. al. & largitur. die ing.

Alia que. Indul. Frat. Conventualium. & Confalonis. Tu ad. ad. not. in. rub.

General. Mag. C. ost. tualit. d. fuerit. n. 1586. & in d. cl. sa.

ventualium, quam Capuccinorum, & de Observantia nuncupatorum Fratrum prædictorum, in quibuscumque mundi partibus & locis pro tempore erigendis, & instituendis, erigendi, & instituendi, illasque postquam erectæ, & institutæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati per præsentem erectæ & institutæ, cum omnibus & singulis indulgentiis, peccatorum remissionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipsas Indulgentias illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout nos eisdem omnes Confraternitates ex tunc, postquam erectæ & institutæ fuerint, ipsi Archiconfraternitati per præsentem erectæ & institutæ hujusmodi aggregamus, præfatæque Indulgentias, illis & earum Confratribus communicamus, & concedimus.

§. 6. Decernentes easdem præsentem literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis, seu quopiam alio defectu notari, impugnari, vel retractari, aut revocari ulatenus posse, neque debere, sed semper & in perpetuum validas & efficaces existere, suofque plenarios effectus sortiri debere.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac Regula nostra de indulgentiis adinstar non concedendis, ac aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 13. Kal. Decemb. Pont. nostri anno 1.

Sequitur extensio d. constitutionis.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Divinæ charitatis altitudo eminentissima, & summi amoris Seraphici inexhausta bonitas, &c. Omittitur relatio ejusdem bullæ.

§. 1. Ne autem de præmissorum validitate ullo unquam tempore dubitari contingat, nostram de novo in præmissis auctoritatem interponere, ipsiusque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Fratrum Chordigerorum propositum amplius promovere, eosque spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus prosequi cupientes, supplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati, institutionem hujusmodi Apostolica auctoritate præfata, tenore præsentium perpetuè approbamus & confirmamus, suppletentes omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenierint in eisdem. Ipsam Archiconfraternitatem in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum hujusmodi ubilibet institutarum & instituendarum, etiam perpetuè auctoritate & tenore præmissis erigimus, & instituimus.

§. 2. Omnesque & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones & relaxationes, Religionis & Ordini Fratrum Minorum hujusmodi per quoscumque Roman. Pontifices prædecessores nostros, ac nos concessas, quoad eas dumtaxat, quæ hæcenus non sunt revocatæ, nec sunt ullis revocationibus comprehensæ, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuè approbamus & confirmamus, ac illis perpetuè & inviolabilis firmitatis robur adjicimus.

§. 3. Illasque Archiconfraternitati & Confratribus Chordigerorum hujusmodi, sub eisdem modo & forma, quibus illæ religioni & fratribus præfatis concessæ fuerunt, dummodo (ut præfertur) non fuerint revocatæ, etiam perpetuè concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, utriusque sexus Confratribus Chordigerorum hujusmodi, præter Indulgentias Religionis præfate concessas, in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum hujusmodi, singulis mensibus fieri solitis interfuerint, eisdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam & remissionem perpetuè concedimus.

§. 4. Aliis verdò non Confratribus, qui processionibus

hujusmodi interfuerint, centum dies de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis penitentis misericorditer in Domino relaxamus. Ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis processionibus, aut dum B. MARIÆ, vel quodvis aliud divinum officium per ipsos Confratres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimum Christi corpus, dum infirmis defertur, vel de functum ad sepulturam associaverint, aut alicui miserabili personæ subvenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies de eis injunctis, seu aliis quomodolibet debitis penitentis etiam misericorditer in Domino relaxamus. Eisdemque Confratribus Chordigeris, ut Indulgentias & peccatorum remissiones præfatas per modum suffragii, pro fidelibus qui in gratia Dei decesserint, consequi, & impartiri valeant.

§. 5. Necnon quascumque Confraternitates utriusque sexus Christi fidelium Chordigerorum hujusmodi, in quibuscumque Ecclesiis domorum, tam Minorum Conventualium, quàm de Observantia, & Capuccinorum nuncupatorum fratrum præfatorum, in quibuscumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & instituendas, postquam erectæ & institutæ fuerint, Archiconfraternitati illorum aggregandi, illisque omnes, & singulas eorum Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes communicandi & concedendi, plenam liberamque facultatem præfata, ac pro tempore existenti Generali dicti Ordinis Minorum Conventualium, auctoritate & tenore præfatis concedimus.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis adinstar non concedendis, & quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apost. cæterisque contrariis quibuscumque, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

§. 7. Volumus autem quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Ministri, vel Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum Conventualium hujusmodi, vel cujusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici alicujus Cathedralis Ecclesiæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur ubique locorum & gentium, in judicio & extra, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1586. 4. Nonas Maii, Pont. nostri anno 2.

Jurisdicção Consilium Artis Lanæ in Urbe, & privilegia mercatorum ejusdem Artis. XIV. Hanc jurisdictionem primò concessit Ias V. in sua const. 43. Ut ad Artis, ubi notavi.

SIXTUS PAPA V. Ad futuram rei memoriam.

Um alias considerantes artem Lanæ, quam in multis Italiæ civitatibus insignibus, in decus & ornamentum illarum, publicamque utilitatem exerceri accepimus, ejus esse industriæ ut faciliè omnes omnis generis personæ ex ea, & ejus exercitio vivere, & manuteneri possent, cupientesque exercitium hujusmodi in hanc nostram Urbem introducere, seu jam alias introductum, hodie tamen penè extinctum renovare, ut sic pauperes & miserabiles personæ, etiam vagabundæ utriusque sexus hujus nostræ Urbis haberent in quo se exercerent, & exercendo victum sibi compararent, Dilectum filium nostrum Prosperum, tituli S. Clementis Presbyt. Card. de Sanctacruce nuncupatum, desuper deputaverimus.

§. 1. Et dilecti filii Alexander Capoccealus, & Fenzius Alfanus, mercatores lanæ, sese eidem obtulerint, & paratos esse dixerint id onus, & hanc curam artis lanæ, & illius exercitium in dictam Urbem introducendi, & ut panni cujuscumque generis conficiantur curandi suscipere, & sub his conditionibus, capitulis, & statutis nimirum.

§. 2. Quod per Cameram nostram Apost. duodecim millia

fratib. alim
tribus.
Arvocacionem
sibi indicandi
rubri

Alias Con-
fraternitates
agregandi
facultatem
concedi.
Tu quod bono
si le h. 125.
Clem. VIII.
Quicumque.

Claus. derog.

Fides tran-
scriptorum.

D. P. A. 2. die
7. Maii.

E. Ita A. D.
1585.

Hic Pont. ad
revocacionem
Ar em Lanæ
in Urbe, Con-
dualiter sum-
matus cum
deputavit.

Quod cum ho-
minibus d.
Arts conve-
nit quæ.

Camera. II
no. 1. 15
12. 12. 12. 12.

Indulgenti-
um Mi-
nistrato-
ribus.
Paul. V.
in rubr.
hic ex-
tensi-
one re-
vocatæ,
ut no-
in rubr.

millia scuta eis mutuo in contanti (idoneè per eos cauto de illis infra decem annos proximè venturos restituendis) darentur.

Alia bis mille Artii donat.

§. 3. Et propterea alia mille scuta ex pecuniis ejusdem Camere ad satisfactionem, & seu commoditatem eorundem Alexandri, & Fenizii pro edificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus fel. recor. Pii PP. V. prædecessoris nostri, propè fontem Trivii de Urbe ceptum fuit, tincturæ, ac instrumentis ad dictam artem necessariis statim exponerentur, nec ipsi Alexander, & Fenizius ad horum mille, nec aliorum mille scutorum, quæ tempore prædicto pro eodem edificio à dicta Camera data fuere, aliter restituere tenerentur, sed ipsa bis mille scuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent.

Statuta Artis confirmat.

§. 4. Et statuta Collegii, sive societatis Mercatorum artis lanæ hujusmodi, necnon statuta, & alia præmissa ipsis confirmarentur.

Præferantur mercatoribus Artis in bonis debitorum discutitur mercatoribus R. pa.

§. 5. Nec qui de dicta Arte essent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam & exercitium lanæ, atque tincturæ, ejusque membra decoctis debitoribus cum aliis creditoribus discutere, sed semper præferantur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripæ præferuntur.

Consules hujus artis ad triennium confirmantur.

§. 6. Diciturque Alexander, & Fenizius, ac pro tempore existentes Consules dictæ artis lanæ ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, ut sic melius & commodius ipsi formam, & modum introducendi artem, & exercitium lanæ, atque tincturæ cum suis annexis, & dependentiis tradere, ac statuta Collegii, sive Societatis prædictæ ad usum, & observantiam reducere.

Pecunia penes eos existat.

§. 7. Nec prædicta duodecim millia, & alia mille scuta ipsis Alexandro, & Fenizio, per succedentes eis Consules, aut alios quoscumque dictæ artis auferri possent.

Consules utitur voto Assessoris in pecuniis afflictivis.

§. 8. Quodque Consules hujusmodi pro tempore existentes quemcumque in ulla afflictiva pœna, etiam in causa criminali, vel mixta absque voto assessoris ipsorum, ex omnibus qui de dicta arte extiterint, ad tempus eis bene visum eligendi condemnare nequirent.

Consules donec lanam omnibus h. sic exercitio va. antibus.

§. 9. Econtrà vero dicti Alexander, & Fenizius obligati essent dare lanam omnibus iis, qui voluerint tali exercitio vacare, observando statuta, ac præstita cautione de restituendo valore lanæ in termino ab ipsis Consulibus statuendo, ut sic capitale, & corpus perpetuò eidem Camere conservaretur.

Certam pannorum qualitatem singulis annis conficere debent.

§. 10. Insuper tenerentur prædicti Alexander, & Fenizius statim habitis pecuniis incipere, facere, & conficere, ac fieri & confici facere hic in Urbe pannos cujuscumque generis, & in specie conficere, & fabricare singulis annis, excepto primo anno dictorum decem, quolibet reliquorum novem annorum, centum petias pannorum, ut dicunt mixtorum, & quinquaginta pannorum exquisitorum, alias sinorum, & viginti quinque flameggiatorum nigrorum guadi de septuaginta in octoginta, ut vocant. Pannorum vero monachinorum etiam viginti quinque petias, & totidem rasciæ, ac petias quinquaginta sajettæ. Non possent autem ullo modo pro pannis flameggiatis, monachinis, rasciæ, & sajettis hujusmodi, lanam ex pellibus pecorum evulsam, quam alias appellant pelatam, adhibere, sub pœna amissionis ipsorummet pannorum, & quinquaginta scutorum pro qualibet petia, & in fine cujuscumque anni docerent in Camera Apostolica se hujusmodi pannos confecisse sub restitutionis illico faciendæ earum pecuniarum, quas receperint, & aliis pœnis ad beneplacitum dictæ Camere, seu præsentium ipsius infligendis. Et casu quo monachini, & rasciæ non ita expedite venderentur, possent de licentia tamen eorundem præsentium Camere Apostolicæ tales pannos, seu confectioem ipsorum intermittere, & alios conficere, ita ut pecuniæ non remanerent inutiles, & pauperes haberent in quò se ad vitam sustentandam exercerent. Cum hoc tamen quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur continuo habere in eorum fundacho monachinos, rasciam, & alios pannos exquisitos, Romæ confectos, & elaboratos, & alias, ut in ipsis capitulis, conditionibus, & seu statutis plenius dicitur contineri. Quæ omnia per dictum Prosperum

Cardinalem ut supra à nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerunt.

§. 11. Propterea nos exercitium hoc magis, ac magis promovendi peroptantes, ac dilectos filios Collegium, seu societatem Mercatorum artis lanæ dictæ Urbis ad id excitare, eisdemque specialibus favoribus & gratiis profectui volentes, ac capitula, conditiones, & statuta hujusmodi rata habentes, illorumque omnium tenores, & qualitates pro expressis habentes, & Alexandrum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, capitula, & conditiones, ac nova hujusmodi, necnon vetera Collegii prædicti statuta, ordinationes, felix regimen & gubernium ipsius Collegii, seu societatis concernentia, ac alias licita & honesta, nec sacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ descripta sunt in quodam ejusdem Collegii libro in membrana manu scripto, & cooperturis ligneis corio rubro tectis compacto, cum quatuor non cartulatis, sic incipient. Cum hoc sit, quod ex forma cujusdam statuti, ac finien. in hunc modum, & onera sustinendo recipiant & honores, & aliis 150. cartis, seu foliis cartulatis, ut præfertur, scriptis, & sic pro rubrica incipient. Incipiunt statuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba subjunguntur. In nomine Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore sive atramento sunt scripta, in fine autem ejusdem libri, videlicet ultimo fol. subsequens Notarii recognitio finem facit. Die 21. Januarii 1574. D. Horatius Fuscus Notarius medio juramento, tactis, &c. recognovit prædicta statuta esse universitatis artis lanæ Urbis in forma, auctoritate Apost. per præsentem perpetuò approbamus, & confirmamus, suppletes singulos, tam juris quam facti defectus, si qui desuper intervenerint.

Et modo Pont. in h. articulo statuta in mai.

Consules concepit calculum statuta in anno 1574. in consuetudine artium, & thesauris.

§. 12. Ac insuper, nunc & pro tempore existentibus dicti Collegii Consulibus, ut in eorum Congregatione statuta & ordinationes prædicta, toties quoties pro ream, & temporum qualitate expediens fuerit, reformare, corrigere, & in toto vel in parte mutare, & de novo condere. Ac de omnibus & singulis causis, tam civilibus quàm criminalibus, seu mixtis, etiam ratione præteritorum lanæ artem concernentibus, juxta prædicta statuta, & ordinationes in futurum recognoscere, easque decidere, & terminare, ac etiam pœnas per dicta statuta contra non observantes illa, aut alias impositas augere, seu mutare libere & licite valeant. Ita quod causæ prædictæ per modernos, & pro tempore existentes d. Urbis Gubernatorem, Senatorem, & Conservatores, aliosque Capitolinos Judices, & ceteros etiam majores Magistratus quovis prætextu vel colore reassumi non possint. Quodque dum ipsi Consules in unum conveniant, aut totum Collegium prædictum congregabunt, pro negotiis d. artis lanæ licentiam à dilectis filiis dictæ Urbis Conservatoribus petere minime teneantur, concedimus, & facultatem, eisdemque ad hunc effectum in Judices ordinarios idoneos & competentes, coram quibus solis, qui dictam artem lanæ exercuerint, etiam pro creditis etiam ab Hebræis consequendis, non autem coram Urbis prædictæ Vicario, aut ejus Vicegerente, nunc & pro tempore existente, vel quoquam alio conveniri, & ipsos Hebræos convenire debeant, perpetuò constituimus, ac deputamus.

Consules servavit.

§. 13. Decernentes præsentem literas semper & in perpetuum ab omnibus ubique inviolabiliter observari, ac sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum à nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, Sedeq. Apostolica pro tempore emanatis revocationibus suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & ad quorumvis instantiam, & etiam Motu proprio concessis comprehendere, sed semper ab aliis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in validissimum statum restitutas, & de novo etiam sub data per eosdem Collegium,

SIXTUS QUINTUS.

Collegium, seu societatem eligenda concessis, ac vallas & effluos esse censeri.

§. 14. Et sic per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S.R.E. Cardines, sublata eis, & eorum nullatenus quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 15. Non obstantibus premissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apost. necnon tam diœ Urbis, quam aliarum quarumcumque Civitatum, & locorum diœi Status nostri mediata vel immediata subditorum, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apost. quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac clausulis in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si de illis specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Decembris 1585. Pont. nostri anno 1.

XV. De Visitandis certis hic statutis temporibus, Sanctorum Petri & Pauli de Urbe liminibus, &c. ab Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Primatibus.

Isti Pralati Romano Pont. aut Congregationi Cardinalium super Interpretatione & executione Conc. Trid. instituta, de Statu suarum Ecclesiarum rationem reddunt, us infra in consil. 74. Immentia, in §. Congr. 8.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Beatissimi Petri Apostolorum Principis successor, in altissima militantis Ecclesie specula divina dispositione collocatus, ex credito sibi Apostolicæ servitutis officio omnium Ecclesiarum sollicitudinem habere, totiusque Dominici Gregis, qui unius sanctæ Catholicæ & Apostolicæ Ecclesie per universum Orbem terrarum diffusæ, sacro ovili concluditur, curam gerere tenetur. Hujus verò tam gravis & ingentis oneris angelicis planè humeris formidandi, magnitudinem, ut facilius ferre possit, venerabiles fratres suos Catholicos Episcopos in partem sue sollicitudinis advocavit, qui tanquam seniores in populo Dei, pleni sapientiæ spiritu, in sua quisque pastorali vigilia excubantes, illius superari in terris pastoris immodicos labores sublevarent, in quo uno, Deo auctore, plenitudo residet potestatis. Nimirum, ut Episcoporum opere, & adjumento, ubique locorum gregis sibi commissi vultum agnosceret, & spiritalium ovium morbos intelligeret, curationesque adhiberet, atque ex sui muneris officio perditam requireret, abjecta reduceret, contracta alligaret, infirma consolidaret, pingua, & fortia custodiret: denique assiduis pastorum vocibus admonitus, de toto Ecclesiarum singularum statu certior redderetur, ne quicquam omnino illum lateret, earum rerum quas ad Dei gloriam augendam, ad Christianam religionem propagandam, ad animarum salutem procurandam necessariò eundem scire, atque intelligere oportet, ut omnibus cognititis & examinatis, pro ea quæ sibi à Christo Domino tributa est, summa potestate, alia in vinea Domini Sabaoth evellat, alia plantet, alia ædificet, alia destruat, quemadmodum ex rerum & temporum conditione salubrius in Domino viderit expedire.

§. 1. Ob quas sanè causas jure optimo, & Spiritus Sancti instinctu, à sanctissimis Pontificibus prædecessoribus nostris jam ab antiquissimis temporibus institutum est, & per multas ætates magno Ecclesie Dei com-

modo observatum, ut singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, certis præscriptis temporibus per se ipsos, vel per certum eorum Nuntium, omni occasione seposita, Beatissimos Apostolorum Petri & Pauli, qui hanc Almam Urbem suo sanguine consecrarunt, limina, tanquam fidei petram, & totius sacerdotalis unitatis fontem jurejurando se visitaturos pollicerentur, atque ita S. R. E. matris suæ complexu recreati, & paterno Summi Pont. colloquio roborati, ad Ecclesias suas regendas alacriores & instructiores redirent.

§. 2. Cæterùm hæc tam salutaris, atque necessaria constitutio, partim hominum negligentia, partim antiqui humani generis hostis astutia, variis etiam insurgentibus temporum calamitatibus, valde refriguit, aliis alia atque alia impedimenta prætextentibus, in grave animarum suarum periculum, & quibus præsent Ecclesiarum detrimentum. Nec verò dubitandum est, quod sine maximo animi dolore commemorare non possumus, perniciosissimas hæreses, quibus multis jam annis, hominum peccatis ita promerentibus, Ecclesia vexatur, & Christi Domini vestis dilaceratur, ex ejusmodi saluberrimæ visitationis intermissione partim ortas esse, partim latenti progressionem magnum incrementum accepisse. Nam si celeriter in ipso nascentis mali initio, ab ipsis Episcopis pro rei gravitate ad Romanum Pontificem relatum esset, sanè illius providentia & auctoritate statim venenitæ stirpes ex agro Domini evulsæ essent, & diabolici ignis scintillæ subito oppressæ, atque restinæ, in tot flammæ & luctuosa incendia non erupissent.

§. 3. Hæc, atque alia gravissima incommoda, cum primò ad summi Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, Deo ita volente, vocati sumus, attentius considerantes, non solum ex intimis animi sensibus indoluimus, sed statim de adhibendo remedio, divina gratia adjunctrice, cogitare cepimus. Urget enim nos Dei amor, & acres animo nostro stimulos dies noctesque subjicit, quemadmodum in tremendo illius judicio, administrationis nostræ rationem reddamus. Nam si huic tanto malo, quod magis quotidie ingravescit, non occurramus, non possumus nobis ipsis non valde timere, cum crebrò in mentem veniant, & quasi aures nostras personent sacræ illæ voces, comminationis, & terroris plenæ: Fili hominis speculatorem dedi te domui Israël, & sanguinem ejus de manibus tuis requiram. Et quod Petro à Domino dictum est: Confirma fratres tuos. Et illud Apost. Pauli, quod tanto magis ad nos pertinet quanto majorem præter ceteros, pastoralis officii curam sortiti sumus: Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Quocirca eorundem prædecessorum nostrorum vestigiis inherentes, simulque modum & temporum spatia Ecclesiarum earundem præsulibus, pro cujusque intervallo, & locorum distantia moderantes, hac perpetua constitutione sancimus, decernimus, & mandamus, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, per universum terrarum Orbem constituti, à nobis deinceps ordinandi, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, antequam munus consecrationis suscipiant, seu eis consecratis pallium de B. Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam Ecclesiam transferantur, antequam illius regimini & administrationi se immisceant, si quidem præsentibus in Curia fuerint, in manibus S.R.E. Diaconi Card. ordine prioris, si verò absentes, in manibus Antistitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum pallium hujusmodi à Sede Apost. delegabitur, jurent juxta formulam in libro Canc. Apost. quinto appellato, nuper descriptam, se Beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli limina, statutis hac nostra constitutione temporibus, personaliter, ac per se ipsos visitaturos, ac nobis & successoribus nostris pro tempore existentibus Romanis Pontificibus rationem reddituros de toto eorum pastorali officio, deque rebus omnibus, ad ipsarum quibus præsent Ecclesiarum statum, ad Cleri & Populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ sunt, saltem quovis modo pertinentibus, & vicissim mandata Apostolica recepturos, & quam diligentissimè executuros.

limina Apost. visitaturos

Sed variis causis hoc institutum refriguit.

Hic idem Pont. prædicti officio rationem reddunt, & mandata Apostolica accepturos.

Si legitime
immediat. per
certum
suum ad
impletum.

§. 4. Quod si legitimo impedimento detenti fuerint, jurent se prædicta omnia adimpleturos per certum nuntium ad id speciale mandatum habentem, & de gremio suorum capitulorum, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personarum habentem, aut si hujusmodi hominem Ecclesiastica dignitate, & personatu præditum non habeant, per diocesanum Sacerdotem, & si Clero cateant, omnino per aliquem alium presbyterum, secularem vel regularem spectatæ, probitatis, & religionis, de supradictis omnibus plene instructum. De hujusmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem per supradictum nuntium transmittendas.

Idem Pont.
hortatur, ut
opera ipsorum
Episcoporum,
aut aliorum,
à Sede Apost.
auxilia &
subsidia pe-
tant.

§. 5. Quibus etiam Principes temporales, si quid pro eorum pietate, & erga hanc Apostolicam Sedem observantia, Romano Pontifici voluerint significare, eosdem, sive Episcopos, sive alios qui ab eis mittentur, fidos habebunt nuntios ac relatores, quorum opera ab eadem Sede pro illorum dominiis, ditionibus, & rebus firmandis, ac stabilendis, & cum Dei & sanctæ religionis causa, sine qua tutò consistere haud possunt, conjungendis, opportuna sinceræ charitatis officia, consilia, atque subsidia expectare certò poterunt.

Tempus præ-
sentis omni-
bus Prælati-
bus ad explendū
hoc visitatio-
nis officium.

§. 6. Ad hoc autem debitum visitationis officium commode explendum supradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi Itali videlicet, vel ex Italicis Insulis, unde in Italiam commodius trajici potest, veluti Siculi, Sardi, Corsi, & alii ad adjacentium Provinciarum Italicæ, ac etiam Dalmaticæ & Græcarum, quæ è regione ipsis Italicæ & Siciliæ oris sunt, tertio anno, Germani verò, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Ungari, Angli, Scoti, Iberni & ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium Insularum maris mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines sunt his Provinciis remotiores, ac etiam Africani littoribus nostris adversi, ac insularum maris Oceani Septentrionalis & Occidentalis Europæ & Africæ citra continentem novi Orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint, quinto anno; Asiatici vero & qui extra Asiam, & in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Insulis quam in continentibus, & denique in quibuslibet mundi partibus decimo anno iter suscipiant, & Deo concedente perficiant. Idemque institutum tertio quoque, quarto, quinto, & decimo anno repetant & observent. Hæc autem annorum spatia, tempore suscepti muneris consecrationis, vel pallii traditionis, aut translationis, ut præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur, volumus quod tempus quaecumque excursum alicui ex supradictis Præsulibus, qui sive morte præventus, sive alia quacumque de causa ob non finitum tempus ei præscriptum, dicta limina non visitaverit, ita illius successoris emulxisse, & excurrisse intelligatur, ut termino ipso juxta prædecessoris sui jusjurandum completo debitam tunc visitationem quamprimum conficere teneatur.

Obedientiam
Prælati im-
dicat.

§. 7. Hi vero ex supradictis Antistitibus, qui hæcenus ab hac sancta Sede ordinati sunt, aut dictum pallium ab ea susceperunt, aut ad aliam Ecclesiam translati sunt, prout cuique distantia locorum, & temporum intervalla præscripta sunt, ad supradicta omnia observanda à die publicationis præsentis constitutionis omnino teneantur. Jubemus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supradictis omnibus Antistitibus, præsentibus, & futuris, ut visitationem prædictam sibi suisque Ecclesiis adeo utilem ac necessariam, juxta præscriptam formulam omnino conficiant.

Inobedienti-
bus penas
imponit.

§. 8. Si vero, quod absit, non egerint, eos ab ingressu Ecclesiæ, ac etiam ab administratione tam spiritualium quam temporalium, necnon à perceptione fructuum suarum Ecclesiarum, à Capitulis eorum, omnino exceptio- næ, & mora cessante, interim liberè exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorum Ecclesiæ emptio- nem, prout major exegerit necessitas, infumendorum, ipso facto tandiu suspensos esse volumus, donec à contumacia resipiscentes relaxationem suspensionis hujusmodi à Sede prædicta meruerint obtinere.

§. 9. Non obstantibus privilegiis, Absolutionibus, indulgentiis & aliis concessionibus de non visitandis liminibus ejusmodi, quibuscumque Ecclesiarum Prælati & per quoscumque Rom. Pont. ac etiam nos & dictam Sedem ex quibusvis causis, perpetuò, vel ad tempus concessis, extensis & innovatis, quæ omnia contra præmissa cuiquam nolumus suffragari, aliisque contrariis quibuscumque. Ceterum nos saluti & conscientiæ securitati eorum Præsulum, qui ad hujusmodi visitationem obligati, eam contra jusjurandum hucusque distulerunt, consulere volentes, eos singulos à perjuri reatu, & à Canonici, Apostolicisque omnibus sententiis, quas propterea incurrerunt, auctoritate præsentium absolvimus, quos tamen pro excessu hujusmodi elemosynam, quantam & cui, vel quibus eorum Confessarius statuerit applicandam, volumus erogare.

Classi-
compara-
derogari
appetit.

§. 10. Quia vero difficile nimis esset præsentis literas quocumque illis opus perferrè, volumus quoque, ut eorum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ ob- signatis, eadem prorsus adhibeatur fides, quæ eisdem præsentibus, etiam in d. quinterno describendis haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

Exempla
di. p. b. c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini- cæ 1585. Kal. Jan. Pont. nostri anno 1.

D. P. A.
20. Dec.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indiæ. 13. die verò 20. mensis Dec. Pont. Sanctiss. D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retrospectiva littera affixa fuerunt in valvis seu portis S. Ioan. Lateran. & S. Petri Principis Apostolorum de V. be. necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papa Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Publica-
tionis

Innovatio festivitatis S. Nicolai de Tolentino, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, duplici officio die 10. mensis Septembris celebrandæ.

X V

Canonizationem hujus Sancti, & sue festivitatis primariam institutionem fecit Eug. IV. ut sup. in ejus const. 17. Licet.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita de
1581

Sancta Romana universalis Ecclesia, quos Omnipotens Deus sicut Sol in conspectu suo fulgentes in Cælo coronat, pro cultu & admirabili honore per anni circuitum, die ut plurimum, qua eos ad cælestia regna migrare contingit, in terris voluit venerari, ut eorum Christi fideles gloriosa memoria incensè, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum piis etiâ suffragiis adjuti, divinæ Majestatis gloriam in Sanctis suis agnosceret, & ipsius beneficia promereri facilius valeant.

Exortio-
nis

§. 1. Ad hunc itaque laudabilem Sanctorum numerum S. Nicolaus Tolentinas, de cujus vita, conversatione, & sancta obdormitione in Domino Tolentinas gloriantur, regularia S. Augustini Eremitarum instituta amplexus, cum tanta vitæ puritate, & integritate contendit, ut ipse viri sanctitas longè lateque per diversas mundi regiones ad Indos usque Occidentales propagata, diffusaque sit.

S. Nicol.
vittutibus
miraculis
nos fuit.

§. 2. Hunc itaque miraculorum signis, in quo inexhausta Dei benignitas in vita ac post mortem operari voluit, adducti, fel. rec. Joan. XXII. & Innocent. VI. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde piæ mem. Eugen. IV. Rom. Pont. prædecessores nostri eorundem Sanctorum Catalogo solemnè ritu adscripsit.

Joan. XXII.
& Innocent.
VI. illius cano-
nizationem
perunt, &
gen. IV. ad-
scrip-
cit.

§. 3. Post cujus relationem inter numerum Sanctorum celeberrimum maximumque illud miraculum extitit, quod Ecclesia Rom. jam per annos amplius quinquaginta schismatum dissidiis graviter afflicta, hujus Beati viri meritis & intercessione sublatis erroribus, pacem, præter spem, summam consecuta est.

Postea
schisma
savit.

§. 4. Quare nos qui Ecclesiæ Firmanæ, in cujus dioc. oppidum

Hic Pont.
litis festi-
duplex
agi jul.

oppidum S. Angeli, ubi Sanctus ipse Nicolaus est ortus, consistit, in ministeriis constituti praesumus, nomen & sanctitatem ipsius B. Nicolai dignis, quantum nostra pariter infirmitas, honoribus decorato volentes, hac praesenti nostra constitutione mandamus, ut ejusdem B. Nicolai Confessoris gloriosi dies festus 4. idus Septemb. agatur, duplicique posthac, & proprio, & ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum officio per cunctas totius Christiani Orbis Ecclesias singulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Calendario Romano cum duplicis festi adjunctione inscribatur. Sicubi vero festus B. Nicolai dies supradictus, ex fidelium devotione seu consuetudine, praescepto aut indulto Apost. majori aliqua celebrari consueverit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

§. 5. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, caeterisque Ecclesiarum Praelatis in toto Orbis terrarum constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, provinciis, civitatibus, & diocesis, praesentes posthas literas solemniter publicari, & ab Ecclesiasticis personis saecularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, omnino observari, quamvis in ultimis Breviarii & Missalis reformationibus adnotatio hujus solemnitatis posita non fuerit.

§. 6. Volumus quoque, ut praesentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides ubique locorum & gentium adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicae 1585. 10. Kal. Januarii, Pont. nostri anno 1.

Anno a Nativitate Domini 1585. indit. 14. die vero 28. mensis Janu. Pont. S. N. D. Sixti divina prov. deventia Pape V. anno 1. retroscripta littere Apostolice afixae, lectae, & publicatae fuerunt in valvis seu portis Ecclesiarum S. Ioan. Lateran. & S. Petri Principis Apostolorum de Free, necnon Cancell. Apo. & in aere Campi Flora, & per aliquod temporis spatium in ipsis valvis dimissa, per nos Joannem Freile, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Pape Curs.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

VII. Contra exercentes artem Astrologiae judicariae, & alia quaecumque divinationum genera, librosque legentes vel retinentes.

De ejusmodi divinationum ac sortilegiorum materia extant plures praedecess. constitut. indicata superioris in const. 1. Innoc. VIII. Summis.

Contra Astrologos Judicarios de statu Republicae Christianae, vel Sedis Apost. seu vita Rom. Pont. aut ejus consanguineorum judicaria facientes, vel ipsos Astrologos desuper consulentes, cum innovatione hujus sanctionis, constit. edidit S. D. N. Urb. VIII. quam habes 4. tom. n. 113. Inscrutabilis. Qui postea prohibuit omnes libros hac de materia tractantes, vel aliter prohibitos, licentiasque illos habendi & legendi revocavit in const. seq. 114. Apostolatus.

An. D. S I X T V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Oeli & Terrae Creator Deus, quem unum Omnipotentem corde credimus ad justitiam, & ore confitemur ad salutem, etsi homini, quem ad imaginem & similitudinem suam creavit, mentem dederit, quae non solum divino fidei lumine illustrata, mysteria illa cognosceret, quae humanam intelligentiam superant, sed etiam naturae suae vi, magno licet cum labore, praecleara multa investigaret, atque intelligeret, tamen ut superbum animal homo non altum saperet, sed timeret, & immensam Conditoris sui majestatem humi stratus veneraretur, sibi soliorum quae eventura sunt, scientiam & futurarum rerum cognitionem reservavit. Solus enim ipse, cujus oculis omnia nuda & aperta sunt, & ad internas hominum cogitationes penetrat, & consequenter eorum actiones

intuetur, solus ipse, qui vocat ea quae non sunt, tanquam ea quae sunt, omnia praesentia, & ante oculos posita habet, solus denique omnia & singula quaecumque totius temporis decursu, & saeculorum aetate futura sunt, ab omni aeternitate novit, & admirabili providentia disposuit, quae non modò humanae mentis imbecillitas ignorat, sed nec daemones ipsi praesentire possunt. Quare idolorum in futuris annuntiandis falsitatem & imbecillitatem, & eorum, qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud Isaiam illis verbis: Annuntiate quae ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dii estis vos: & in novo testamento Christus Dominus discipulorum suorum de futuris eventibus paulò cupidius inquisitionem, interrogationem gravi illa responsione retudit, quae etiam omnium fidelium suorum curiositatem coartavit: Non est vestrum scire tempora vel momenta, quae Pater posuit in sua potestate. Nec verò ad futuros eventus & fortuitos casus praenoscendos (futuris eventibus ex naturalibus causis necessario vel frequenter provenientibus, quae ad divinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) ullae sunt verae artes aut disciplinae, sed fallaces & vanae improborum hominum astutia, & daemorum fraudibus introductae, ex quorum operatione, consilio vel auxilio omnis divinatio dimanat, sive quod expressè ad futura manifestanda invocentur, sive quod ipsi pravitate sua, & odio in genus humanum occulto, etiam praeter hominis intentionem se ingerant & intrudent vanis inquisitionibus futurorum, ut mentes hominum perniciosius vanitatibus & fallaci contingentium praenuntiatione implicentur, & omni impietatis genere depraventur. Quae quidem ipsi cognita sunt, non divinitate aliqua, nec vera futurarum rerum scientia, sed naturae subtilioris acuminis, & aliis quibusdam modis, quos hominum obtusior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non est, in hujusmodi futurorum contingentium & praeventorum eventuum inquisitione & praecognitione, diaboli operationem se fallaciter immiscere, ut sua fraude ac dolis miseris homines à via salutis avertat, & laqueo damnationis involvat. Quae cum ita sint, nonnulli hae fideles & religiosè ut debent, non attendentes, sed curiosa sectantes, graviter Deum offendant, errantes ipsi & alios in errorem mittentes, tales in primis sunt Astrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarii vocati, qui vanam falsamque sylerum & astrorum scientiam profitentes, divinae dispositionis ordinationem, suo tempore revelandam praevenerunt audacissime fatigantes, hominum natiuitates seu genituras ex motu syderum, & astrorum cursu metiuntur, ac judicant futura, sive etiam praesentia & praeterita occulta, atque ex puerorum ortu & natali die, sive quavis alia temporum & momentorum vanissima observatione & notatione, de uniuscujusque hominis statu, conditione, vitae cursu, honoribus, divitiis, sobole, salute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitis, carceribus, caedibus, variis discriminibus, aliisque prosperis, & adversis casibus & eventibus praecognoscere, judicare, & affirmare temerè praesumunt, non sine magno periculo erroris & infidelitatis, cum S. Augustinus praecipuum Ecclesiae lumen, cum qui hae observat, qui attendit, qui in domum recipit, qui interrogat, Christianam fidem & baptismum praevaticasse affirmet, ut illos merito Apostolus arguat atque increpet illis verbis: Dies observatis & mensis & tempora & annos, timeo vos ne forte sine causa laboraverim in vobis. Hic igitur levissimi & temerarii homines in miserandam animarum suarum ruinam, grave fidei scandalum & Christianae fidei detrimentum, futuros rerum eventus, & quaecumque prospere vel adverse obvertura sunt, ac actus humanos, ea denique quae cum ex libera hominum voluntate proficiantur, astris syderibusque adscribunt, eis quae eam facultatem, vim, seu virtutem & efficaciam tribuunt significandi futura & ad praecognita ita inclinandi, ut sic omnino nec aliter eventura sint, atque ob eam causam de iis rebus omnibus judicium facere, prognostica, praedictiones, & praecognitiones sibi assumere, & palam venditare non dubitant, quibus pauci rudes & imperiti, alii que nimis creduli & imprudentes tantam fidem praestant, ut ex hujusmodi judiciorum, & praedictionum praescripto,

pro, aliquid certò esse credant, aut sperent, quorum sanè & mendacium magistrorum temeritas, & infelicitum discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel divinis literis admoniti non intelligunt hominis præstantiam, cui Cœli & Stellæ, & clarissima Cœli sydera, Sol & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt; sic enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caveret, præmonebat: Ne forte elevatis oculis ad Cœlum, videas Solem & Lunam, & omnia astra Cœli, & errore deceptus adores, ea & colas, quæ creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub Cœlo sunt. Sed quid sydera mirandum est homini servire? nonne nobilissimæ intelligentiæ Angeli ipsi, omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis? nam rationales oves ita diligit Deus, ut non solum Episcopos, quem admodum à S. Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinaverit, sed etiam Angelos destinaverit. Præclare etiam S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis in custodiam sui Angelum delegatum. Quod si Angeli homines custodiunt, quid adversus Angelorum custodiam & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quæ cum ipsis Angelis nullo modo sint comparanda? Nec sanè hoc loco prætereunda est eximii Ecclesiæ Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia qui Priscillianistas hæreticos unumquemque hominem sub constitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum & verborum pondere confutat. Absit, inquit, à fidelium cordibus, ut aliquid esse fatum dicant, vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creavit administrat: neque enim propter stellas homo, sed stellæ propter homines factæ sunt, & si stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministeriis subesse homo perhibetur. Utinam insani homines hæc saperent & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Levitico dicentis: Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, ut polluamini per eos. Neque enim quæ Christiana & verè pietas repellit ac damnat, tanto studio investigarent, viâdemque miserè se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines & curiosi vel impii & irreligiosi, qui futurarum & occultarum aliarum rerum notitiam adeo anxie habere student, ut ob eadem prænoscentia, & investiganda in divinæ legis offensionem multipliciter incurrant. Alii enim Geomantia, Chiromantia, Necromantia, aliisque sortilegiis & superstitionibus, non sine Dæmonum sacrè occulta societate, aut tacita pactione, operâ dare, seu illis, ac sortibus illicitis taxillorum, granorum triticorum, vel fabarum jactu uti non verentur. Alii vero aliquas primitivæ & antiquatæ, ac per Crucis victoriam prostratæ idolatriæ reliquias retinèntes, quibusdâ auguriis, auspiciis, similibusve signis, & vanis observationibus ad futurorû divinationem intendunt. Alii autem sunt, qui cum Mortis foras ineunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum divinationem, ad inveniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifestam suarum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta & veneficia adhibent, circulos & diabolicos characteres describunt, Dæmones invocant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumigationes, aliave sacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus sacrilegè abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quævis alia impietatis obsequia præstant, cultum venerationemve tribuunt, aut anulum vel speculum, aut parvas phialas sibi fabricant, aut fabricari curant ad Dæmones in eis alligandos, seu includendos, ut putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alii præterea etiam in corporibus obsessis, vel sympaticis, & phantasticis mulieribus Dæmones de futuris, vel occultis rebus aut factis exquirunt, ut merito ab his, quos Dominus in Evangelio tacere imperavit, vanas mendacesque referant responsiones. Alii quoque præstigiatores, frequentius vero mulierculæ quædam superstitionibus deditæ, in phialis seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo accensis candelis, etiam

beneficis sub imagine Angeli sancti & Albi, Diabolum omnium malorum factorem supplices adorantes, vel in unguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo percunctis eundem omnium fallaciarum Architectam orant, ut similiter futura vel occulta quævis per spectra, & apparentes imagines, & phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacii Diabolo aliis incantationibus, aut variis superstitionibus observationibus, futurorum, & occultorum hujusmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enumeravimus, consimilis impietas parem exitum habet, nimirum quod Dæmonis præstigiis ac dolis tum qui divinant, tum qui divinationem expectant illusi ac delusi miserè reperiuntur. Itaque cum futuros eventus in seipsis considerate antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astrologi & alii prædicti qui hujusmodi futura prænuntiant aut prænoscere quocumque modo nisi Deo revelante audent, injustè atque imprudenter, quod Dei est sibi assumant, & usurpent. Sic fit, ut dum ab eis quod solus est Creatoris perperam creaturis tribuitur, divina majestas graviter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi sanguine redemptis, pestis atque exitium importetur.

§. 2. Et licet jam pridem regulis Indiciæ librorum prohibitorum ex decreto sacri generalis Tridentini Concilii confecto, illud inter cætera, constitutum fuerit, ut Episcopi diligenter providerent ne hujusmodi Astrologiæ judicariæ libri, tractatus & indices legerentur vel haberentur, qui de futuris contingentibus successibus, fortuitive casibus, aut iis actionibus quæ ab humana voluntate pendunt certò aliquid eventurum affirmare audent, permittis tamen judiciis, & naturalibus observationibus, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis juvandæ gratia conscripta fuissent, libros vero omnes & scripta Geomantiæ, Necromantiæ, sive in quibus continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus rejici & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum & abusuum prædictorum extirpationi usque adeo provisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curiosus vigeant, cum valde frequenter, detectis diaboli insidiis, divinationum, sortilegiorum, & variarum superstitionum omnia plena esse in dies detegantur.

§. 3. Nos igitur, qui pro nostro pastoralis officii munere fidei integritatem inviolatam conservare debemus, & animarum salutem prospicere, quantum divina gratia adiutrice possumus ex paternæ charitatis visceribus optamus, damnantes & reprobantes omne genus divinationum, quæ diabolo auctore ad fidelium deceptionem, à prædictis curiosis vel perditis hominibus fieri solent, Cupientes præterea sanctam illam Christianæ Religionis simplicitatem, præsertim ubi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & providentia, ab omni erroris labe integram atque incorruptam, ut par est, retineri. Volentes quoque prædictæ falsæ credulitati, ac hujusmodi illicitarum divinationum & superstitionum detestabili studio, & execrandis flagitiis, atque impuritatibus occurrere, ut de Christiano populo merito dici possit, quod de antiquo Dei populo scriptum est, Non est augurium in Jacob, neque divinatio in Israël. Hac perpetuo valitura constitutione, Apost. auctoritate statuimus & mandamus, ut tam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscumque dicitur Astrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, navigationem, & rem magicam in posterum exercentes, aut facientes judicia, & nativitates hominum quibus de futuris contingentibus successibus, fortuitive casibus aut actionibus ex humana voluntate pendentibus aliquid eventurum affirmare audent, etiam si id se non certò affirmare asserant, aut protestentur, quàm contra alios utriusque sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & perniciosas divinandi artes, sive scientias exercent, protestentur & docent aut discunt, quive hujusmodi illicitas divinationes, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera & delicta, ut præfertur, faciunt aut in eis se quomodolibet intromittunt, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis existant, tam Episcopi

Ordinatio
idei
fuit ut
modum
liberum
partem
corruptam
dama

Hic
Pontifex
legis
rationem
quoniam
aut
quod
fuerit
ri

Prælati, Superiores, ac alii Ordinarii locorum, quam Inquisitores hæreticæ pravitatis ubique gentium deputati, etiam in plerisque ex his rebus antea non procedebant, aut procedere non valebant, diligentius inquirent, & procedant, atque in eos severius Canonici pœnis, & aliis eorum arbitrio animadvertant.

§. 4. Prohibentes omnes, & singulos libros, opera, & tractatus hujusmodi judicariæ Astrologiæ, Geomantiæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis Magicæ, aut in quibus sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, execrabiles incantationes, ac superstitiones continentur, ac ut supra in memorato Indice interdictos sub censuris, & pœnis in eo contentis, à quibuscumque Christi fidelibus legi, aut quomodolibet retineri, sed illos Episcopis, & Ordinariis locorum, vel Inquisitoribus prædictis præsentari, & consignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate statuimus, & mandamus, ut contra scienter legentes, aut retinentes libros, & scripta hujusmodi, seu in quibus talia continentur, similiter iidem Inquisitores liberè, & licitè procedant, ac procedere, & pœnis condignis punire, & coercere possint.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Ut autem præfentes nostræ literæ ad communem omnium notitiam facilius deducantur, jubemus illas in valvis Basilicarum S. Joan. Lateranen. & Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ affigi, seu appendi, eisque detractis ipsarum exempla etiam impresse eisdem in locis affixa relinqui.

§. 7. Et insuper universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, locorum Ordinariis, & Prælati, necnon Inquisitoribus hæreticæ pravitatis ubilibet constitutis, per hæc committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios eisdem præfentes literas, postquam eas receperint, seu earum notitiâ habuerint, in suis, & singulis parochialibus Ecclesiis, dum in eis populi multitudo ad divina cõvenerit, deinde verò semel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari sermone publicè, aut publicari faciât.

§. 8. Quia vero difficile foret præfentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit defecti, volumus ut earum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, ac parvo sigillo Sanctæ Romanæ, & universalis Inquisitionis, aut alicujus Prælati, vel Curie Ecclesiasticæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra ubique locorum adhibeatur, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Nonis Januarii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1586. Indiæ. 14. die verò 9. mensis Februarii, Pont. Sanctiss. D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retroscripta litera Apost. affixæ, lecta, & publicata fuerunt in valvis seu portis S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissa per nos Joannem Freyle, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papa Cwf. Alex. Parabiacus Mag. Cwf.

VIII. Quod festum S. Antonii Lusitani, de Padua nuncupati, sub die 13. mensis Junii duplici officio de cætero celebretur.

Hanc Sanctum canonizavit Gregor. IX. ejusque festivitatem instituit, ut supr. in ejus constit. 4. Cum dicat.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Immensa divinæ sapientiæ altitudo, cujus inscrutabilia sunt judicia, dignata est olim per Prophetam revelare, Deum in Sanctis suis laudari velle. Quod nos ad coron-

Bullar. Mag. Tom. II.

dem Sanctorum memoriam debita solemnitate celebrandam eo magis invitat, quia dum eorum merita recensentur, virtutum quoque exempla fidelibus imitanda proponuntur, ut per ea fideles ipsi gradientes, ad cœlestem beatitudinem eorundem Sanctorum suffragiis adjuti facilius valeant pervenire.

§. 1. Quapropter nos considerantes quod inter multos sanctitate, & doctrina præclaros viros, qui S. Francisci vestigia secuti fuerint, B. Antonius Ulyssiponensis, Patavinus nuncupatus, eximie sanctitatis vir fuit, qui ab incunte ætate mundum, ejusque illecebras veluti venenum aspidum fugiens, Deo se dicavit, ipsiusque Seraphici Francisci institutum, magna cum spe, desiderioque martyrii religiosè est complexus, in suscepta vitæ disciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis, & diaboli humani generis hostium egregiis diiunctionibus triumphum reportavit, divina propterea imbutus sapientia, multisque ac variis provinciis peragratis, maxima hominum ab eo, qui lux, via, veritas, & vita est, aberrantium copia præclaris Christianorum virtutum exemplis illustravit, ac verbi Dei, quod velut imber de cœlo descendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia sæcundaque prædicatione mentes hominum salutaribus præceptis sæcundavit, multosque ad Catholicæ doctrinæ lucem, & verbis, & consequentibus signis perduxit, ac demum diversis in vita, & post obitum miraculis clarus, ad permanentem illam, nullique mutationi obnoxiam patriam, recto atque incitato cursu evolavit, ubi in æternis cœlestis regni mansionibus Beatus perfruitur.

§. 2. Ipse autem à fel. rec. Gregorio Papa IX. prædecessore nostro, Sanctorum quos Catholica veneratur Ecclesia, Catalogo solemniter adscriptus, in cœlo pro ipsa semper Ecclesia apud Deum, unâ cum omnibus Sanctis ejusdem gloriæ consortibus assidue, & pro peccatoribus intercedit.

§. 3. Quare ut ejusdem beati viri qui Ordinis ipsius S. Francisci professor fuit, memoria à fidelibus crebrius recolatur, celebrique totius Ecclesiæ veneratione celebretur: Nos & divinis illius meritis adducti, & præcipue erga illum nostræ devotionis studio excitati, hac præfenti constitutione præcipimus, & mandamus, ut ejusdem Beati Antonii de Padua nuncupati confessoris gloriosi dies festus Idibus Junii, quo die ex hoc collachrymabili sæculo ad cœlestem patriam abiit, solemniter peragatur, ac sub duplici minori, & proprio officio, atque ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum posthac perpetuis futuris temporibus in omnibus universis Orbis Ecclesiis ritè celebretur, & in Calendario cum duplici festis adjectione inscribatur: sicuti verò dies supradictus ex fidelium devotione, seu consuetudine aut præcepto, vel indulto Apostolico majori observantia, etiam duplici majoris in die festi, & duplici minoris per octavam, ut apud Fratres ejusdem Ordinis Sancti Francisci, celebrari consueverit, id omnino ibidem retineatur.

§. 4. Præcipientes omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælati, ac quorumcumque regularium latorum, & Ordinum superioribus, quatenus in suis quisque Ecclesiis, provinciis, civitatibus, & diocesis, ac regularibus locis præfentes literas solemniter publicari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis, tam sæcularibus, quam quorumvis Ordinum regularium secundum ritum S. R. E. officium persolventibus, omnino observari faciant, si in Breviarii, & Missalis reformationibus nuper editis præfata solemnitas apposta non fuerit.

§. 5. Quoniam autem difficile esset easdem præfentes ad singula Orbis loca pervenire, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut earum transumptis, & exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis præfentibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1586. 19. Kal. Februarii, Pont. nostri anno 1.

X x Innoventio

S. Antonii de Padua merita, & laudes recensentur.

Canonizatio ejusdem referitur.

Institutio duplicis officii.

Iusto tam observandi.

Fides transumptum.

Dot. P. An. de 14 Janu.

XIX. Innovatio indulti Capitulo sacrosanctae Lateranensis Ecclesiae de Urbe concessi, dandi licentiam in ejus locis erigendi loca pia...

Hac Lateranensis Ecclesia supremum locum obtinet super omnes Urbis & Orbis Ecclesias, & centenaria gaudet praescriptione...

Edita An.D. SIXTVS PAPA QVINTVS. Dilecti filii, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Proemium. Si cunctas per Orbem terrarum diffusas Ecclesias in seorum iuribus, & privilegiis libenter conservare studemus...

Bonifac. IX. statuit quod quilibet in locis ad Ecclesiam Lateranensem...

Pius IV. innovavit ut supra in eius bulla 57. Regimini.

§. 1. Sanè cum dudum fel. etc. Bonifacius Papa IX. praedecessor noster, qui singularem devotionis affectum ad eandem gerebat Basilicam...

§. 2. Et sicut nuper exposuimus, Capitulum, & Canonici ipsius Basilicæ, qui postmodum fuerunt literis patentibus à se sub hoc communi titulo...

dinaverit, prout literis suis hac de re promulgatis, quorum pariter tenores, & si de verbo ad verbum inferrentur...

§. 3. Nos moti tam praenarrata Bonifacii Papæ praedecessoris consideratione, quam praecelata memoria Imperatoris Constantini, cujus morbum suscepto hic olim baptismo divina gratia sanavit...

§. 4. Non obstantibus dicti Pii IV. literis revocatoriis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus...

§. 5. Volentes quod harum nostrarum exemplis à Notario publico subscriptis, & sigillo Capitulari obsignatis, eadem prorsus fides ubique, in iudicio, & extra adhibeatur...

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 15. Januarii 1586. Pont. nostri anno 1.

Prohibitio transeundi ab Ordine Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, ad Fratres Capuccinos.

Transitum huiusmodi inter Capuccinos, & Fratres Minimos S. Francisci de Paula interdixit etiam Pius V. ut supra in eius const. 45. Sedis.

Alia de Capuccinis, & eorum Regula notavi sup. in const. 21. Clem. VII. Religionis. Et de toto Ordine notavi ad const. 5. Honor. III. Soler.

SIXTUS QUINTUS.

519

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

A.D. 1586. In Nomine Domini Amen. In Conspectu Sanctae Romanae Ecclesiae. In Praesentibus. In Conspectu Sanctae Romanae Ecclesiae. In Praesentibus. In Conspectu Sanctae Romanae Ecclesiae. In Praesentibus.

PRO ea, quam praecipuam gerimus erga S. Franciscum devotione, illius familiam universam paterno amore complectentes, ea studemus de medio tollere, quae diffidit inter ipsos Religiosos, ejus regulam sectantes, occasionem praebent, aut illi qui levitate animi minus constantem persistunt in obedientia cui se ipsos dicaverunt, ab ea se subtrahendi viam aperiant.

§. 1. Sanè jampridem fel. rec. Paulus Papa III. & Julius etiam III. Romani Pontifices praedecessores nostri iustis de causis adductis prohibuerunt, ne ullo modo fratres de Observantia, sine suorum Generalium vel Provincialium licentia in scriptis habita, ad Congregationem Capuccinorum se transferre, sive ab ipsis Capuccinis recipi, aut in illorum domibus retineri possent, vel deberent, certis etiam gravioribus poenis adjectis, prout in illorum literis plenius continetur.

§. 2. Quare nos quoque eorundem praedecessorum exempla secuti, toto negotio cum quibusdam ex venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus communicato, ac diligenter considerato, literarum hujusmodi tenores praesentibus pro expressis habentes, de eorundem Cardinalium consilio, etiam de novo Auctoritate Apostolica, per praesentes districtius interdicens, tam ipsis Capuccinis, ne quemquam eorundem Fratrum de Observantia, post emissam professionem regularem juxta instituta ejusdem Ordinis de Observantia, ad eos quovis habitu, & quacumque de causa transeantem, sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis licentia speciali, per literas Apostolicas expressam, & in specie, non autem per clausulas generales idem importantes, praesentis prohibitionis mentionem & derogationem continentes, aut eorundem Generalium, vel Provincialium ministrorum Fratrum de Observantia licentia in scriptis, ut praefertur, obtenta, admittere, recipere, & retinere, quam Fratribus de Observantia praedictis, nec quisquam eorum ad Congregationem Capuccinorum sine hujusmodi licentia se transferre in futurum praesumant.

§. 3. In singulos vero Capuccinorum Superiores Provinciales, Ministros domorum, Guardianos, Vicarios, seu Praesides, necnon ipsos Fratres de Observantia, qui in praemissis quoquo modo contraverint, excommunicationis sententiam ferimus, eosque omnibus & quibuscumque dignitatibus, administrationibus & officiis per eos pro tempore obtentis auctoritate praesentium privamus, & ad futura, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles esse volumus eo ipso. Decernentes receptiones, admissiones, & retentiones quascumque de illis ex quavis causa sine dicta licentia faciendas, nulla omnino firmitate subsistere, neminemque penitus ulli voto, aut promissioni, etiam juramento, aliave solemnitate roboratis, obligare posse.

§. 4. Praesentesque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quovis alio defectu notari seu impugnari, aut sub praetextu quod contra alias Apostolicas, ac canonicas sanctiones jampridem usu receptas (quod scilicet unicuique regulari ad arctiorem regulam & religionem transeundi, petita dumtaxat, ac etiam non obtenta superiorum licentia, transitus liberè & licitè permittatur) aut alio quovis praetextu, seu quovis colore, in jus & controversiam revocari aut invalidari, ac ad terminos juris reduci non posse, sed semper validas & efficaces existere.

§. 5. Sicque in praemissis universis & singulis per quoscumque Judices & Commissarios ordinarios, & delegatos, ac S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Mandantes universis & singulis locorum Ordinariis, ut quando, ubi, & quoties opus fuerit, ac pro parte alicujus ex fratribus de Observantia hujusmodi fuerint requisiti, praesentes literas solemniter publicantes, eique

Bullar. Mag. Tom. II.

in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittant quemquam ex praedictis, si qui forsitan in posterum se de facto transferre praesumpserint, contra earundem praesentium continentiam & tenorem, in aliqua domo seu loco ipsorum Capuccinorum admitti, recipi, & retineri. Contradictores quoslibet & rebelles, eisque auxilium vel favorem, directè vel indirectè quomodolibet praestantes, per censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus sententias & censuras ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis ac Ordinis & Congregationis Capuccinorum praedictorum juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon facultatibus, dispensationibus & indultis, ipsi Congregationi Capuccinorum, eorumque Superioribus & personis, aut domibus quibuscumque recipiendi, vel retinendi fratres de Observantia, etiam suorum Superiorum licentia petita dumtaxat, & non obtenta, aut non petita transeuntes, tam expressè & principaliter quam per communicationem ad instar aliorum Ordinum & Congregationum quorum gratiarum & indultorum ipsi forsitan Capuccini principes effecti sunt, etiam pariformiter, & què principaliter ipsa communicatio & extensio facta fuerit per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores aut successores nostros, etiam Motu proprio, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, ac de eorundem Cardinalium consilio pro tempore concessis, approbatis & innovatis, quae omnia, ac desuper concessas literas, processusque habitos per eandem, quatenus praemissis in aliquo adversentur, abrogamus, cassamus & annullamus. Aut si ipsis Capuccinis, eorumque Praelatis & Superioribus, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod literis revocatorii, sub quacumque formula editis nullatenus, vel nisi modis & formis in hujusmodi indultis contentis parere, & ob non partitionem aliquas sententias, censuras & poenas incurrere, aut alias interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem etiam quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus concessis, quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quae omnia volumus nemini contra praedicta in aliquo suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem ut praesentium exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & alicujus Praelati Ecclesiastici, ejusve Curiae sigillo obfignatis eadem fides ubique in judicio & extra illud habeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 28. Januarii 1586. Pont. nostri anno 1.

Clausula derogatoria.

Fides transumptum.

Dat. P. An. 1. die 28. Jan.

Confirmatio & ampliatio indultorum ac indulgentiarum Rosarii B. Mariae Virginis. Et facultatis Magistri Generalis & Vicarii Ordinis S. Dominici, in erigendis Capellis & instituendis Confraternitatibus Rosarii, pro quibus aliae etiam gratiae & indulgentiae conceduntur.

XXI.

Indulgentia hujus Confraternitatis praeservata fuerit à Paulo V. & comprobata in ejus const. data die 20. Septembris 1608. mox publicanda. De Rosario autem, sive Psalterio notavi sup. in const. 18. Sixti IV. Ea quae.

XXI SIXTUS

Edict. An. D. 1585.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

B. Mariae Virginis meritis & laudibus.

Um ineffabilia meritorum insignia, quibus Dei Genitrix B. Virgo Maria Regina caelorum gloriosa, sedibus praelata...

Psalterium seu Rosarium B. Virg. a S. Dominico institutum.

§. 1. Attendentes itaque quam Religioni nostrae fructuosum fuerit sanctissimi Psalterii, Rosarii nuncupati...

Hic idem habetur in consilio Pii V. locis.

Sodalitas Rosarii gratias & indulgentias Pontificis obtinuit.

§. 2. Eademque Confratres ac Sorores a quamplurimis, & praesertim fel. rec. Urbano IV. & Joanne XXII. ac Sixto etiam IV. necnon Innocentio VIII. & Alexandro VI. ac Julio II. & Leone X. ac Adriano VI. & Clem. VII. & Paulo III. ac Julio etiam III. ac Paulo IV. Pio etiam IV. ac Pio V. & postremo Greg. XIII. Romanis Pont. praedecessoribus nostris...

Hic Pontificis gratias, indulgentias & in multis confirmat, & innovat.

§. 3. Nos dictorum praedecessorum vestigiis inherendo, ac eodem, quo ipsi praedecessores nostri, devotionis affectu divinitus excitati, necnon dilecti filii nostri Michaelis tituli B. Mariae super Minervam presbyt. Card. Alexandrini nuncupati supplicationibus inclinatis, singularum literarum praedictarum tenores & formas praesentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes...

Confirmavit etiam Paulus V. ut dixi in rub.

Et innovat.

§. 4. Et potiori pro cautela omnes & singulas indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remissiones ac relaxationes, exemptiones, facultates, concessionem, aliaque privilegia & indulta praedicta, omnibus & singulis Confraternitatibus dicti Rosarii, in quibusvis Ecclesiis, & Capellis, ac Altaribus ubicumque terrarum canonice erectis, earumque Confratribus & Sororibus, necnon officialibus & ministris eisdem modo & forma, quibus per eosdem praedecessores nostros, & dictae Sedis Nuntios concessa fuerunt, dicta auctoritate Apostolica de novo concedimus & innovamus, ac omnibus & singulis

Confraternitatibus Rosarii hujusmodi Confratribus & Sororibus, nunc & pro tempore existentibus suffragari debere, eosque illi perpetuo uti, potiri, & gaudere posse decernimus & declaramus.

§. 5. Et insuper ut omnibus & singulis dicti Ordinis Fratribus, per Magistrum & Vicarium generales dicti Ordinis Praedicatorum, & eorum quemlibet pro tempore deputandis, in quibusvis Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis ubicumque existentibus, ut in eorundem Praedicatorum vel aliorum Ordinum, Monasteriorum, seu domorum Ecclesiarum, Capellis, & Oratoriis, & etiam in secularibus Ecclesiis, in quibus nulla Confraternitates ejusdem Rosarii adhuc erectae existunt, de Superiorum & Ordinariorum licentia Confraternitates ejusdem Sanctissimi Rosarii, ad Dei & ejusdem B. Virginis laudem & gloriam erigere & instituere libere & licite possint & valeant, plenam & liberam licentiam & facultatem dicta Apostolica auctoritate tenore praesentium concedimus.

Pariter in quibusdam locis Rosarii in claustris.

§. 6. Ac postquam erectae fuerint, ut omnibus & singulis privilegiis, indultis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus, & gratiis quibusvis aliis ejusdem Rosarii Confraternitatis, earumque Confratribus ac Sororibus, per praedictos & quoscumque alios Romanos Pontifices etiam praedecessores nostros, ac etiam nos & Sedem praedictam ejusque Nuntios & etiam de latere Legatos hactenus quomodolibet concessis ac concedendis, & quibus Confraternitates hujusmodi, earumque Confratres & Sorores quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & aequè principaliter, in omnibus & per omnia, perinde, ac si illis specialiter & expresse ac nominatim concessa fuissent, uti, potiri, & gaudere libere & licite possint, pariter concedimus & indulgemus, ac privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, concessionem, indulgentias etiam plenarias, ut praesertim, concessas & concessa, ad ipsas Confraternitates erigendas, illarumque Confratres & Sorores pro tempore existentes perpetuo extendimus & ampliamus.

Et quae in quibusdam locis Rosarii in claustris.

§. 7. Ut autem animarum Christi fidelium Confraternitarum, tam erectarum quam per fratres deputandos hujusmodi erigendarum, easdem Confraternitates ingredi volentium spirituali consolationi per amplius consulatur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, omnibus & singulis utriusque sexus Confratribus singularum Confraternitatum Rosarii hujusmodi, tam hactenus erectarum quam in posterum erigendarum, ut praesertim ubicumque, nunc & pro tempore existentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore descriptis & describendis, itinerantibus vel navigantibus, ac servientibus, totum Rosarium, infirmis vero, aut alias legitime impeditis, tertiam ejus partem devotè recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Ecclesia statutis cohibendi & communicandi firmum propositum habentibus, qui Capellam B. Mariae Rosarii in Ecclesia ipsius B. Mariae supra Minervam de Urbe ejusdem Ordinis Praedicatorum institutam, vel alias Ecclesias, seu Capellas ubicumque dicta Confraternitas canonice fundata fuerit, iis diebus, quibus festa mysteriorum ejusdem Rosarii celebrantur, visitare, & processioni, quae prima Dominica cujuslibet mensis fieri solet, interesse non potuerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem auctoritate & tenore praedictis concedimus & largimur, illisque omnes & singulas indulgentias & peccatorum remissiones, etiam plenarias, aliis Confratribus & Sororibus, Capellis seu Ecclesiis Rosarii hujusmodi dictis diebus visitantibus, ac dictae processioni interessentibus, specialiter vel generaliter concessas, & in futurum concedendas, in omnibus & per omnia, perinde ac si dictas Capellas seu Ecclesias dictis diebus personaliter visitarent, & processionibus hujusmodi interessent, auctoritate & tenore praedictis communicamus, ac communicatas esse, specialiter vel generaliter decernimus & declaramus.

Confraternitates in quibusdam locis Rosarii in claustris.

§. 8. Quia

§. 8. Quia verò difficile foret presentes literas ad singula quaecumque loca, in quibus expediens foret, deferri, volumus, & etiam Apostolica auctoritate prædicta decernimus, quod earum transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curie Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio & extra, quæ ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 30. Januarii 1586. Pont. nostri anno 1.

XII. Innovatio Festivitatæ S. Januarii Episcopi & Martyris, & Sociorum ejus, die 19. Septemb. simplici officio celebrandæ.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Pia Sanctorum Patrum Providentia institutum est in Ecclesia Dei, & posteris traditum, ut complurium martyrum insignium memoria statis diebus, solemnibusque cæremoniis, atque anniversariis sacris in cunctis Ecclesiis recolatur. Ita enim & illis honor debitus tribuitur, & fideles ad eorum imitanda exempla pro suo quisque modulo invitantur.

§. 1. Proinde nos operæ pretium duximus efficere, ut sanctorum martyrum Januarii Episcopi & sociorum ejus qui post vincula & carceres gloriosa martyrii corona propter Christi nominis confessionem sunt donati, jucundam recordationem diu intermissam renovando, plebem Dei hilarem, cujus quidem B. Januarii sanctitatem Deus omnipotens multis, iisque clarissimis editis miraculis ad nostram usque ætatem in Neapolitana potissimum civitate, in qua ejus corpus sepultum religiosè asservatur, celeberrimè apud omnes gentes testatum esse voluit, aded ut non immerito, tum in divinis officiis, tum in ipso sacrificio ab universo fidelium cœtu eorum commemoratio fieri debeat, prout ante novam reformationem Romani Missalis & Breviarii fieri consueverat.

§. 2. Hac igitur nostra perpetuo valitura constitutione præcipimus, ut eorundem sanctorum Januarii & sociorum ejus dies festus, 13. Kal. Octobris, in totius Orbis terrarum Ecclesiis simplici officio de communi plurimorum martyrum celebretur, ac decernimus, ut in novo etiam quo nunc utimur, sicut antea in veteri Calendario ad eum diem sanctorum eorundem nomina, & simplicis nota adscribatur.

§. 3. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælati in universo Orbe constitutis, ut in suis quisque Ecclesiis, provinciis, civitatibus, & diocæsiibus præsentis nostras solemniter publicari faciant, ab omnibusque Ecclesiasticis personis, & sæcularibus omnino observari, licet adnotatio hujus celebritatis in postremis Breviarii & Missalis reformationibus fuerit prætermittenda.

§. 4. Volumus autem ut præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dominicæ 1586. Kal. Februarii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1586. Indiæ. 4. die verò 10. mensis Februarii, Pont. Sanctiss. D. N. D. Sixti divina provi- dentia Pape V. anno 1. retroscripta litera Apost. affixa, lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in vultus seu portis S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de V. be., necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Tagliettum S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Renovatio Pontificalium Capellarum, in Basilicis, certisque Almae Urbis Ecclesiis, Dominicis Quadragesimæ, & Adventus, aliisque statis solemnibus diebus celebrandarum.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Gregia Populi Romani pietas magnis Sanctorum Patrum laudibus celebrata, posteaquam terrarum Princeps civitas, beatissimis Apostolis Evangelii lucem annuntiantibus, suave Christi jugum accepit, & per B. Petri Sedem verè caput Orbis terræ effusa, latius cepit præsidere potestate divina, quam dominatione terrena, præclara adhuc singulari Dei benignitate religiosæ antiquitatis monumenta conservat. Inter quæ vetus admodum est ab Apostolicis usque ducta temporibus, sacrarum Stationum consuetudo, in quibus fidelium multitudo ad Apostolorum sepulchra, & fortissimorum Martyrum memorias conveniens, hymnis & canticis spiritualibus Deum in sanctis suis mirabilem laudabat, & salutaribus immaculatæ Hostiæ sacrificiis placabat, & adversus multiplices antiqui hostis oppugnationes, tanquam in castris Dei, Stationi tutissima consistebat.

§. 1. Quam memoriam à majoribus acceptam, nunc etiam Roma antiquissimis Urbis Basilicis, & Martyrum Ecclesiis visitandis, statis Dominicis, aliisque solemnibus, in primis verò sacro Adventus Domini, & Quadragesimæ tempore, magna populi frequentia anniversaria celeritate devotè observat. Nos autem, quibus pro nostra Pastoralis sollicitudine, nihil optabilius est quam animas Christo lucrari, tam pium ac salutare institutum, non solum retinere cupimus, sed etiam ornare, ac omnis Religionis officio propagare summo opere studemus, his præsertim luctuosis Christianæ Reipub. temporibus, quæ ad placandam Dei iram, ad detestabiles hæreses extirpandas, ad pacem & tranquillitatem Ecclesiæ obtinendam, ad vitia & peccata hominum corrigenda, crebriora pœnitentiæ & pietatis opera, ac multiplicatas Sanctorum cum Christo regnantium preces & intercessiones maxime requirunt, sed potissimum Sanctorum omnium Regine Dei nostri Genitricis, semperque Virginis Mariæ Christiani populi Advocatæ, cæleste patrocinium desiderant.

§. 2. Et vero cum multis antiquis & religiosissimis Ecclesiis, quas majorum pietas magnifice extexit, hæc Alma Urbs ornatissima sit, tum illæ potissimum intra, atque extra mœnia positæ septem Basilicæ, quas veteri instituto fideles pia ac salutaris peregrinatione obire solent, magnam jure optimo, non solum apud Cives, sed apud externos populos venerationem habent, sunt enim antiquitate, Religione, sanctorum Martyrum venerandis Reliquiis, sacris indulgentiis, & denique mystica septenarii numeri ratione celeberrimæ: nam quemadmodum Joan. Apostolus admirabilem illam Apocalypsim septem Asiæ Ecclesiis scribens universam Ecclesiam adumbravit, quam Deus cœlestibus Spiritus sancti donis perficit, & in qua una habitat & requiescit, ita Romæ septem Ecclesiæ magno ejusdem numeri mysterio sunt institutæ, ut totius Ecclesiæ unio, & perfectio in ipso capite unde omnium Ecclesiarum unitas dimanat, illustrius appareret.

§. 3. Quod cum ita sit, sane non possumus non dolere, nunquam fere nostris quidem temporibus apud eas, una Vaticana excepta, Pontificales Capellas celebrari, cum tamen primarias illas Urbis Basilicas toto terrarum Orbe illustres à Summo Rom. Pontifice, & sacro Cardinalium Collegio ita interdum adiri debere, ut ibi quoque divina Missarum officia solemniter fiant, & ipsarum Ecclesiarum majestas, in quibus divinæ gratiæ redundat, & Pontificalis officii ratio, & majorum nostrorum exempla id à nobis omnino requirere videantur. Notum est enim ex Ecclesiasticæ antiquitatis monumentis, veteres illos sanctissimos Pontifices prædecessores nostros, in his Basilicis frequenter admodum divina officia cum Clero & Populo obivisse, quod duorum præsertim Beatissimorum Pontificum, quos ob sanctitatem & rerum

XXIII.

Edict. An. D. 1586.

Stationum consuetudinem antiquissimam est.

Roma hanc Stationum consuetudinem retinet, & observat, antiquas Basilicas, & Ecclesias devotè cœtis temporibus visitant.

Septem Basilicas in Urbe admodum celebratissimas.

In quibus antiqui Pontifices divina celebrantur solennia.

gestarum gloriam merito magnos appellamus, Leonis & Gregorii sermones complures, divina quadam spiritus eloquentia pleni, inter ipsa Missarum solemnia ad populum habiti, aperte declarant.

Hic inag. Pont. ad ipsa rum Missarum solemniam devotionem populi devotio nem augendam in eisdem Basilicis solemnibus Missarum Capellis Pontificales, in futurum celebrari deinceps, uno ex Card. Missarum cantantur.

§. 4. Quare cum septem sint, Paschali connumerata, Quadragesimæ Dominicæ, & rursus quatuor illæ Adventus, cum Natali, Circumcisione, & Epiphania Domini, septenarium item numerum conficiant, in quibus omnibus celebratibus Capellæ in Apostolico Palatio, aut in Basilica Vaticana, de more fieri solent, decrevimus de consilio Venerabilium fratrum nostrorum, verbo cum eis ea de re in Consistorio nostro secreto naturæ factæ, ad Dei & Sanctorum gloriam, & Ecclesiarum ipsarum venerationem, ac fidelis populi devotionem augendam, senectuti nostræ nequaquam parcentes, sed pastoralis officii munus exequentes, tametsi gravissimis pro universæ Ecclesiæ cura occupationibus distineamur, in eisdem Basilicis solemnibus Missarum Capellis facere, uno ex S.R.E. Cardinalibus Missam celebrante, idque quotiescumque in eisdem Basilicis Capella Pontificalis fiet, ritu perpetuo observabitur. Sermo item temporis accommodatus, ad divinas Sanctorumque laudes prædicandas, & audientium pietatem inflammandam, de more semper habebitur, ut duplicatio septenarii numeri, sacrosancta sacrificia, & septem Capitalium peccatorum veniam, & septiformem sancti Spiritus gratiam Christiano populo à Deo impetrent.

Et ideo ad d. Basilicas vnde aperiri, ut dicitur in cap. 66. Decet.

§. 5. Ad quas quidem venerandas Basilicas ut commodius & decentius adiri possit, atque ut in eis frequentius celebrandis populi religio augeatur, jam vias latas & directas pat. fecimus.

Et modo in locum Ecclesiæ S. Sebastiani ad hujusmodi celebrationes incommo- das Ecclesiæ S. Mariae de Populo subrogat.

§. 6. Cæterum cum Ecclesiæ S. Sebastiani mart. vetustissima illa quidem, & religiosissima, cum propter loci distantiam, tum etiam angustiam, aliaque incommoda, minus idonea sit ad Pontificalium missarum celebrationem. Decrevimus in ejus locum Ecclesiæ S. Mariæ quæ de Populo dicitur, substituere, non solum amplitudin. & loci commoditate opportunam, sed magna etiam Religione venerabilem: sæpe enim & pluribus locis ad sanctissimam illam gratiarum matrem, & misericordiam parentem recurrendum est, ut ibi potissimum ubi populi nomine insignita, & ubi multa illius clementiæ extant monumenta, precibus nostris invocata pro populo oret, pro clero interveniat, & pro devoto femineo sexu intercedat. Nec verò Ecclesiæ S. Sebastiani sua privilegia & indulgentias adimimus, quæ etiam in altera novem Ecclesiarum visitatione, quas pia multorum fidelium devotio lustrare solet, suo loco atque ordine permanebit. At vero Ecclesiæ S. Mariæ de populo easdem ita indulgentias concedimus, quemadmodum nec ulla stationum translatione aut mutatione, in Quadragesima, sive in Adventu, cæterisque diebus quicquam detrahimus, sed gratias gratis cumulamus, ut apud plures Ecclesias majore pietatis zelo Deo, & sanctis ejus honor & cultus tribuatur. Ipsas verò Pontificales Capellas hoc ordine distribui volumus.

Cællarum que in d. Bis septem Ecclesiis celebrantur, in ordi- nem hic sub- mectit.

§. 7. In Quadragesima, Dominica prima ad S. Mariam de Populo, secunda ad S. Paulum, tertia ad S. Laurentium extra muros, quarta ad S. Crucem in Hierusalem, quinta ad S. Mariam majorem, sexta in Palmis ad S. Petrum, Dominica Paschæ ad S. Joannem in Laterano, ubi populo solemniter benedicemus. In Adventu verò, Dominica prima ad S. Laurentium, secunda ad S. Joannem, tertia ad S. Crucem in Hierusalem, quarta ad Sanctum Paulum, in Natali Domini ad S. Mariam majorem, ad præsepe Domini more antiquissimo, in Circumcisione Domini ad S. Mariam de Populo, in Epiphania ad S. Petrum.

Aliaque Capellæ alius festivitatis Sanctorum, quorum nomi- ni in Basilica ista, deinceps, celebrari jubet.

§. 8. Præterea cum festi anniversarii dies advenerint, sanctorum illorum, quorum nomine Basilicæ ipsæ Deo dicatæ sunt, apud eas pariter Pontificales Capellas faciemus, nimirum in Assumptione Beatissimæ Virginis ad S. Mariam majorem, de more, in ejus Nativitate ad S. Mariam de Populo, in Inventione S. Crucis ad S. Crucem in Hierusalem, in Natali S. Petri in Basilica ejus Vaticana, in Conversione S. Pauli in ejus Basilica, in Natali S. Joan. Baptistæ in Basilica Lateran. in die festo

Sancti Luce martiris in ejus Basilica extra. Missam item Annuntiationis Beatissimæ semper Virginis Mariæ, Pontificalem Capellam faciemus, apud Ecclesiam S. Mariæ supra Minervam, dotisque de more pro maritandis puellis distribuemus, in tribus verò celebritatibus, hoc est in die Ascensionis Domini, quo etiam die Romanus Pontif. & populo solemniter benedicat, item Pentecostes, & omnium Sanctorum, Pontificales Capellæ sicut in Basilica S. Petri, in die verò festo Sacratissimi Corporis Christi post Missam solemnem, quæ de more in Capella Palatina habebitur, erit Pontificalis processio, & sacrosanctæ Eucharistiæ repositio in eadem Basilica Vaticana, cæteris festis solemnibusque diebus, Missæ in Capella Palatii Apostolici de more celebrabuntur.

Aliam que Capellam in prima Quadragesima Ecclesiæ S. Mariae de Populo Pontificalem Missam cantantur, ut supra dicitur, in eisdem Basilicis Capellis Pontificales, in futurum celebrari deinceps, uno ex Card. Missarum cantantur.

§. 9. Ut igitur hunc sacrum, solemnemque ritum Pontificales Capellas apud nobilissimas Basilicas celebrandi, sanctissimorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis insistentes, & venerandæ vetustatis memoriam renovantes, feliciter ac religiosius inchoemus, quarta proxima feria in capite jejunii Ecclesiæ S. Sabinæ mart. non modo de more superiorum Pontificum adhibemus, sed Cardinale Majore Pœnitentiario, ut mos est, Missæ sacrum faciente, una cum Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Card. in eadem Ecclesia consistemus, sacrosque cineres à nobis solemniter benedicimus, supra capita ad pœnitentiæ testificationem spargemus, ac deinde sequentibus Dominis diebus, ad Basilicas & Ecclesias supra notatas, Missarumque celebrationem cum sacro Cardinalium Collegio, & aliorum Prælatorum præsentia conveniemus, idemque suo tempore in Adventu cæterisque festis diebus, Deo auctore, præstabimus. Quem ritum statum atque solemnem, & nos quandiu disponente Domino vixerimus, perpetuo annis singulis observare statuimus, & à successoribus nostris servari optamus, ac sane etiam pro eorum pietate, & rei concordentia speramus.

Horum que Capellæ in diebus Quadragesimæ & in diebus Ascensionis Domini.

§. 10. Quod igitur ab omnibus Christi fidelibus acceptabili Quadragesimæ tempore, quod jam advenit, ubique terrarum faciendum est in toto corde suo, in jejuniis, & lacrymis convertentur ad Dominum, id quidem Romæ, ubi Religionis est domicilium, ubi sacrarum indulgentiarum thesauri uberius dispensantur, ubi innumerabilium Martyrum, quorum sacra corpora apud nos magno Dei munere requiescunt, peculiari patrociniis subleamur, multo certe impensius & devotius faciendum est, atque ut re ipsa fiat, pro nostra erga hanc Almam Urbem paterna & præcipua charitate, omnes in Domino etiam atque etiam hortamur, zelo incensi domus Dei, quam decet sanctitudo, Satanæ astutias non ignorantes.

Stationes que in diebus Ascensionis Domini, & in diebus Pentecostes, & in diebus omnium Sanctorum.

§. 11. Illud quoque vehementius admonemus, ut omnes & singuli stationales Ecclesiæ, cum omni timore & tremore, ut vere pœnitentes, castè & piè adeant, nemini dantes ullam offensionem, ne illis in locis, iisque diebus, quibus aliorum temporum culpæ opus operibus & castis jejuniis redimendæ sunt, inter ipsa martyrum sepulchra Deus ad iracundiam magis provocetur, sed contra potius hujus Civitatis pœnitentiæ elemosynis, orationibus, sanctorumque intercessionibus placatus pater misericordiarum Deus, nobis & cunctis populis curæ nostræ commendatis (omnes enim unum sunt in Christo) propitius & placabilis efficiatur, & quorum fides Apostolico ore laudata est, & in universo mundo annuntiat, eorum etiam modestia & disciplina ad pietatis & sanctitatis exemplum omnibus nationibus proponatur.

Dat. P. die 13.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini 1586. 8. Idus Februarii, Pont. nostri anno 1.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Papa Sixtus Quintus.

- Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
- Ego Joan. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
- Ego Joan. Franciscus Card. de Gambara, Prænestin.
- M. Sittic. Card. ab Altaëmps.
- Ego Joan. Aval. Card. de Arag.
- Ego M. Antonius Card. Columna.
- F. Mic. Bo. Card. Alex.

Card. Scripsit.

Nic.

Nic. Card. Sene.
 Jul. Ant. Card. S. Severini.
 P. Card. Cælius.
 Ego Hier. Card. Rusticucci.
 Ego Jo. Hier. Card. Albanus.
 Ego Hier. Card. Simoncellus.
 P. Card. Deza.
 Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
 Ego Jo. Bapt. Card. S. Marcelli.
 Ego Aug. Card. de Verona.
 Ego Vinc. Card. Montis Regalis.
 Ego Scipio Card. Cancellotus.
 Ego Vincen. Card. Gonzaga.
 Ego Jo. Baptista Card. Sanctacrucius.
 Ego Fed. Card. Corneli.
 Ego Hippolytus Card. Papien.
 Ego Dominicus Card. Pinellus.
 Ego Decius Card. Azzolinus.
 Ego Hip. Card. Aldobrandinus.
 Phil. Vast. Card. Cam.
 Alex. Card. de Montealto.

Anno à Nativitate Domini nostri Iesu Christi 1586. in
 diebus 14. die vero 15. mensis Februarii, Pont. Sanctiss. in
 Christo patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papa V.
 anno 1. rescripta litera Apostolica affixa, lecta, & publica
 ta fuerunt ad valvas Ecclesiarum S. Ioan. Lateran. & S. Petri
 Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apoll. & in
 acie Campi Flora, per nos Callistum Brunnetum, & Ioannem
 Freile eiusdem S. D. N. Papa Curf.

XIV. Lauretani Oppidi Provincie Picene in Ci-
 vitem sublimatio, eiusque Collegiate Ec-
 clesie, in Cathedralis & Episcopalis ere-
 ctio.

SIXTUS EPISCOPUS,
 Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Pro excellenti præminencia Sedis Apostolicæ, in qua
 post beatum Petrum Apostolorum Principem, quan-
 vis imparibus meritis, pax tamen auctoritate constitui-
 sumus, in exigua militantis Ecclesie agro novas Episco-
 pales Sedes, Ecclesiasque plantare dignum arbitramur, ut
 per huiusmodi novam plantationem popularis augetur
 devotio, divinus cultus effloreat, & animarum salus sub-
 sequatur, ac humilia loca dignioribus titulis, & condi-
 gnis favoribus illustrentur, necnon propagatione novæ
 Sedis, honoratque Præsulis assistentia & regimine, cum
 Apostolicæ potestatis plenitudine, & orthodoxæ fidei
 profectu & exaltatione, Populi ipsi propositum eis æter-
 næ felicitatis præmium facilius adipisci.

§. 1. Considerantes itaque Oppidum Lauretanum in
 provincia Piceni situm nullius diocesis, Sedi Apostoli-
 cæ immediatè subiectum, in toto Orbe celeberrimum, &
 in eo unam insignem Collegiatam Ecclesiam sub invo-
 catione B. Mariæ Virginis Dei Matris fundatam excel-
 lere, in cuius medio inest illud sacrum cubiculum divi-
 nis mysteriis consecratum, in quo Virgo Maria nata fuit,
 & ibidem ipsa ab Angelo salutata, Salvatorem Mundi
 de Spiritu sancto concepit, ministerio Angelorum illuc
 translatum, & ad dictam Ecclesiam ob miracula quæ in
 dies Omnipotens Dominus, intercessione & meritis
 eiusdem B. Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari
 dignatur, Christi infideles ex omnibus mundi regionibus,
 devotionis & peregrinationis causa confluere.

§. 2. Et propterea cupientes Oppidum & Ecclesiam
 huiusmodi dignioribus titulis & nominibus decorare,
 habita super hoc cum Fratribus nostris deliberatione
 matura, ut eorum consilio & assensu, ac de Apostolicæ
 potestatis plenitudine ad eiusdem Omnipotentis Dei lau-
 dem & gloriam, & ipsius B. Mariæ Virginis honorem,
 necnon Christi fidelium devotionis augmentum, Oppi-
 dum in Civitatem Lauretanam nuncupandam, Eccle-

siam verò in Cathedralis, sub eadem invocatione, pro
 uno Episcopo Lauretano nuncupando, qui iurisdic-
 tionem Episcopalem habeat & exerceat in spiritualibus,
 cum mensa Episcopali, area, sigillo, aliisque insignibus
 & honoribus ac privilegiis, quibus alii Episcopi de iure
 vel consuetudine, aut alias quomodolibet in eisdem spi-
 ritualibus utuntur, possunt & gaudent, ac uti, potiri,
 & gaudere quomodolibet possunt, Apostolica auctori-
 tate tenore præsentium perpetuo erigimus & institimus,
 illasque sic erectas, necnon Episcopum Lauretanum pro
 tempore existentium, ac ipsius Ecclesie Capitulum, dictæ
 Sedi immediatè perpetuo etiam subijcimus, & sub pro-
 tectione Beatorum Petri & Pauli Apostolorum suscipi-
 mus. Necnon cum nuperimè unionem olim de Ecclesia
 Recanateni, & Ecclesia Macerateni eadem auctoritate
 perpetuo factam, de consilio & potestatis plenitudine
 similibus dissolverimus, & Venerabilem fratrem nostrum
 Galeatum Episcopum Maceraten. à vinculo quo dictæ
 Ecclesie Recanateni, cui tunc ratione unionis huius-
 modi præerat, tenebatur, absolverimus, ac in dicta Ec-
 clesia Recanateni nomen & titulum Cathedralis, nec-
 non Sedem, dignitatem, & mensam Episcopales suppres-
 serimus, ipsamque Ecclesiam Recanatenam in Collegi-
 atam reduxerimus, Civitatem tamen Recanatenam titu-
 lum & denominationem civitatis propterea non amissi-
 se, ita ut illius inhabitatores, cives denominari, & pri-
 vilegiis civium uti possent, decernendo Castrum Ficardi
 ab Anconitana, & S. Mariæ de Cassiano ab Auximana, &
 Montis Luponi oppida, à Firmana diocesis, quibus
 in spiritualibus subiecta sunt, auctoritate & tenore præ-
 missis similiter perpetuo dismembramus, concedimus
 & separamus, illaque dismembrata & separata, ac illo-
 rum incolæ & habitatores, ab omni iurisdic-
 tione, potestate & subiectione Anconitan. & Auximan. ac Firman.
 Episcoporum pro tempore existentium, necnon solu-
 tione decimarum eisdem Episcopis per eos debitam, ex
 tunc de cætero faciendâ, itidem perpetuo eximimus &
 liberamus.

§. 3. Necnon ipsa, ac civitatem Recanaten. prædi-
 ctam, illiusque & Castri Ficardi, ac oppidorum præ-
 dictorum territoria, pro dioc. d. Episcopi Lauretani, il-
 los vero, necnon civitatis Lauretanæ Ecclesiasticas pec-
 sonas pro clero, & habitatores pro populo, auctori-
 tate & tenore præmissis, similiter perpetuo concedimus
 & assignamus.

§. 4. Ac pro Episcopi Lauretani pro tempore existen-
 tis dote, quam summam duorum millium scutorum
 dictæ provincie constituitur debere declaramus, omnia
 & singula fructus, redditus, & proventus, jura, obven-
 tiones, & emolumenta, in quibusvis rebus & actioni-
 bus, & ubique locorum consistentia & provenientia, &
 ad quamvis summam ascendente dictæ mensæ Episco-
 palis Recanaten. sic suppressæ & extinctæ, & quæ ad
 illam quomodolibet spectant & pertinent, ac ante illius
 suppressionem & extinctionem huiusmodi quovis iure
 spectabant & pertinebant, spectareque & pertinere po-
 terant, necnon Castri Ficardi, & oppidorum territorio-
 rum huiusmodi decimas Anconit. & Auximan. Episcopis
 solvi solitas, residuum verò dictorum duorum millium
 scutorum pro dote dictæ Ecclesie Lauretanæ constitu-
 torum huiusmodi, ex tot prædiis & possessionibus dictæ
 domus Lauretanæ per dilectum filium nostrum Philip-
 pum S. Angeli in foro piscium diac. Card. Vastavilla-
 num nuncupatum, dictæ domus protectorem, ejus ar-
 bitrio declarandis & assignandis, etiam perpetuo con-
 cedimus & assignamus.

§. 5. Necnon in dicta Ecclesia Lauretana, in qua unus
 Archipresbyteratus, qui ante erectionem huiusmodi
 inibi principalis existerat, pro uno Archipresbytero, ac
 una Præpositura pro uno Præposito, ac unus Decanus
 dignitates, pro uno Decano, necnon duodecim Can-
 onicatus, & totidem præbendæ pro duodecim Cano-
 nicis, ac etiam duodecim Beneficiatis, & totidem cle-
 ricatus, nuncupata perpetua simplicia beneficia, pro
 totidem personis eidem Ecclesie Lauretanæ deservien-
 tibus, erecta & fundata existunt, unum Archidiaconat-
 um, qui inibi dignitas major post Pontificalem Eccle-

Diocesis desig-
 gnatio.

Dotis duorum
 mill. scut. pro
 Lauretano
 Episcopo assi-
 gnatio.

Dignitates
 quæ in Eccle-
 sia nuncupato.

nam pro uno Archidiacono, qui in choro & Capitulo ipsius Ecclesie Lauretane, ac processionibus aliisque actibus capitularibus primum locum, ac primam vocem ante obrinentes alias dignitates predictas habeat, auctoritate & tenore premissis, etiam perpetuo erigimus & institumus. Ad Preposituram in Primiceriatum pro uno Primicerio, Decanatus vero dignitatum hujusmodi denominationes, in Thesaurariam pro uno Thesaurario commutamus, necnon Archipresbyteratum secundam pro uno Archipresbytero qui secundum, & Primiceriatum tertiam pro uno Primicerio qui tertium, ac Thesaurariam quartam inibi dignitates pro uno Thesaurario, qui quartum locum in choro, Capitulo, processionibus & actibus predictis, aut Canonicos predictos habeant, necnon Canonicatus & prebendas, ceteraque beneficia predicta, alias juxta collationes & provisiones de illis eorumque possessoribus factas, pro Capitulo ejusdem Ecclesie Lauretane remanere declaramus.

Juspatronatus ad presentandum Archipresbyteratum pro hujus Pont. Familia Peretta.

§. 6. Ac insuper Motu proprio, non ad alicujus desuper nobis oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Familie nostre de Peretta de Monte alto juspatronatus, & presentandi personam idoneam ad Archipresbyteratum predictum, quoties illum per obitum aut resignationem, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem predictam vacare contigerit, Episcopo Lauretano pro tempore existenti, per eum ad presentationem hujusmodi instituendum, auctoritate & tenore predictis pariter perpetuo reservamus, concedimus & assignamus.

Clausula derogat.

§. 7. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Lauretan. Recanaten. Maceraten. Auximan. Anconitan. & Fiman. Ecclesiarum predictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis earumque Prelatis, Capitulis & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu simili & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse, ceterisque quibuscumque motu simili derogamus.

Dat. P. A. 1. die 17. Marti.

Nulli ergo, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini 1586. 16. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 1.

XXV. Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, in Hospitalibus & extra degentibus, Romæ nuper instituta, cum habitus assignatione.

Ista Congregat. sui Regulam constituit, quam confirmavit, & privilegia concessit Gregor. XIV. inf. in ejus const. 17. Illius. Et eam postea declaravit, & reformavit Clem. VIII. inf. in sua const. 75. Superna.

Quod Clerici professi in hac Congregatione ad Sacerdotium destinati, possint in Domibus novitatum, vel aliis distinctis Domibus habitare, & donec Presbyteri ordinentur, de illarum perpetuis redditibus vivere, indultis Sanctiss. D. N. Urbanus VIII. ut in constit. 10. Sacrosanctæ, inf. tom. 4. Et de electione Præfæti Generalis, Consultorum, & Arbitri ho-

rum Clericorum, statuit in alia constit. 75. Romæ, d. tom. 4.

SIXTUS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

EX omnibus Christianæ charitatis officiis, quibus æterna salus per gratiam Dei comparatur, illæ Redemptori nostro JESU CHRISTO vel maxime placere credimus, per quæ pauperes Christi, infirmi, & in hospitalibus existentes in necessitatibus suis spiritualibus & corporalibus adjuvantur. Quod genus officii dilectus filius Camillus de Læliis presbyter Theatin. dioc. & alii ejus socii, quàm Deo gratum, & saluti animarum necessarium esse intelligentes, hisce diebus erga pauperes Christi, in hospitalibus Urbis nostræ existentes, non minori affectu quam mater erga quem unice educavit filium demonstrarunt, quotidie hos modò cum omni qua decet mansuetudine & charitate ad patientiam, alios ad sacramentorum Ecclesiasticorum susceptionem commouendo, alios in articulo mortis constitutos consolando, & denique ad bene moriendum die noctuque hortando demonstrare non cessant. Idemque præstare intendunt, tempore etiam, quod absit, pestilentie.

Diffinitio canonice institutionis Ministrantium infirmis.

§. 1. Hi itaque Camillus & socii, Ansimul & in communi sub paupertate, castitate, & obedientia, ita tamen, ut voto adstricti non sint, vivere, & Altissimo, ac ejus pauperibus famulari proponentes, unam inter se Societatem seu Congregationem, sub vocabulo seu nomine Ministrantium infirmis, cujus principale institutum est, speciali quodam charitatis fervore infirmis predictis inservire, sub nostro & Sedis Apostolicæ beneplacito inierunt, sperantes ex hoc multis incommodis & periculis, in quæ sæpenumero dicti infirmi ob defectum talium ministrorum inciderunt, obviam iri, ac salutem animæ & corporis, multaque Christi fidelibus commoda parari.

Petitio Ministrantium infirmis.

§. 2. Nos eorum supplicationibus inclinati, ac de hujusmodi pro proposito, & vivendi modo, quo ipsi intendunt uti, plenè, etiam ex relatione dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Card. super consultatione & causis Episcoporum ac regularium, ac visitatione Apostolica deputatorum informati, ex certa nostra scientia, Congregationem sub vocabulo seu nomine Societatis Ministrantium infirmis, per unum majorem ministrum seu superiorem (qui presbyter esse, ac per eandem Congregationem de triennio in triennium per majorem partem suffragiorum eligi debeat) regendam & gubernandam, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo approbamus & confirmamus, suppletentes omnes & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Confirmatio dictæ institutionis.

§. 3. Et quia dicta Congregatio proprietate rerum temporalium carere instituit, Nos pariter Camillo & præfatis, ac pro tempore existentibus ipsius Congregationis sociis, & aliis ab eis deputatis & deputandis, quod elemosynas ubicumque, præterquam intra Ecclesias, monasteria & pia loca, colligere, ac in dicta Congregationis communes usus convertere, Vicarii Urbis, seu cujusvis alterius licentia desuper minime requisita. Dictaque pietatis opera erga quoscumque infirmos, in quibuscumque hospitalibus, seu aliis dictæ Urbis locis à dictorum Hospitalium, seu locorum præfatis, vel administratoribus vocati, seu de eorum licentia vel consensu exercere, ipseque Superior vel major Minister, qui, ut præfertur, presbyter esse debet, & alii ejusdem Congregationis presbyteri, dummodò alias sint idonei, & ab Urbis Vicario approbati, infirmorum & ægotantium in dictis hospitalibus & locis existentium confessiones audire (sine præjudicio eorundem hospitalium aut locorum, vel eorum officialium, seu administratorum) liberè & licitè valeant, tenore presentium facultatem concedimus & indulgemus. Ita tamen, ut tam Superior quam alii dictæ Congregationis socii, ipsius Congregationis instituta, & ordinationes jam factas & pro tempore faciendas, dummodo illæ, quandiu ab Apostolica Sede approbata non fuerint, per ipsius Congregationis pro-

Licentia elemosynandi in ministrantibus que infirmis & auditur eorum confessiones.

SIXTUS QUINTUS

323

recedens revila & approbata sunt) in communi ex dictis
piorum elemosynis vivant.

Non obstantibus quibusvis constitutionibus &
ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis qui-
buscunque.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris,
die 18. Martii 1586. Pont. nostri anno 1.

Sequitur assignatio habitus.

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Um nos nuper, &c. ut supra. Ipsique Camillus
&c. sicut pro feliciori dictae Societatis, seu Congre-
gationis directione pie desiderent, sicuti eorum institu-
tum ab aliis distinctum est, ita eorum habitum ab aliis
distingui.

§. 1. Nos tenores dictarum literarum presentibus pro
expressis habentes, de consilio dilectorum filiorum no-
strorum S. R. E. Cardinalium super statu Regularium
dicta auctoritate deputatorum, Camillo & aliis praedi-
ctis, ac pro tempore existentibus Superiori, & personis
dictae Congregationis, Crucem ex crassiori panno sulvi
coloris, (qui vulgo Tane appellatur) super eorum ves-
tibus a latere dextero perpetuo deferendi licentiam &
facultatem auctoritate Apostolica tenore presentium
concedimus.

§. 2. Non obstantibus quibusvis constitutionibus &
ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis qui-
buscunque.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris,
die 26. Junii 1586. Pont. nostri anno 1.

XVI. Confirmatio constitutionis Pii V. de non infeudandis & alienandis Castris & locis Sanctae Romanae Ecclesiae.

Hanc constit. Pii V. habes sup. Admonet. ubi ejus
extensiones & declarationes ibi indicavit. Et hic
Pontifex die decimo sexto Januarii 1589. ex
decreto in Consistorio habito (quod hic pone-
re non curavi) declaravit sub d. bulla Iii V.
comprehendi etiam gubernia locorum Sedis Apost.
ultra triennium, affirmans idem statuisse Gre-
gor. XIII.

Vide addita ad const. I. Leon. I. sup. tom. I.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Quanta Apostolicae Sedis dignitati detrimenta, &
ejus subditis incommoda, ex Civitatum, Terra-
rum, & locorum Status Ecclesiastici distractione obve-
nerint, assidua mentis nostrae cogitatione revolventes,
Pastoralis sollicitudinis nobis divinitus commissae zelo
urgemur illorum conservacioni solertioris diligentiae
studio incumbere, & quae propterea a praedecessori-
bus nostris maturo consilio, ac optima ratione sunt
sancita, approbationis nostrae robore communire. Alias
siquidem & felic. record. Pio Papa V. praedecessore no-
stro emanarunt literae tenoris subsequents. Pius Epif-
copus, &c.

Omittitur tenor hujus constit. quia habetur sup.

§. 1. Et deinde pie memoriae Gregorius Papa XIII.
etiam praedecessor noster, literas praedictas Apostolica
auctoritate approbavit & confirmavit, prout in ipsius
Gregorii praedecessoris literis desuper confectis plenius
continetur.

§. 2. Quocirca ne literae Pii praedecessoris hujusmodi
labentis temporis cursu valeant labefactari, sed eo vali-
dus subsistant, quo multiplex firmitatis vinculo saepius
fuerint stabilite, vestigiis ipsorum praedecessorum in-
haerendo, easdem literas Pii V. praedecessoris, & in eis
contenta quaecumque ex certa scientia nostra, auctori-
tate praedicta tenore presentium approbamus & confir-
mamus, ac etiam innovamus, easque inviolabilis firmi-
tatis robur obtinere, ac perpetuo observari debere vo-
lumus & mandamus.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicae
1586. 15. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 1.

Anno a Nativitate Domini 1586. indictione 14. die vero
primo mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo pa-
tris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno primo,
retroscripta litera affixa, lecta & publicata fuerunt, & per
aliquod temporis spatium dimissa in valvis seu portis Basilica-
rum Sancti Joannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis
Apost. de Urbe, necnon Cancellaria Apost. per nos Catherinum
Menandri, & Nicolao Taglietum Sanctiss. D. N. Papa
Cursores.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

Annua reddituum concessio Archiconfraternitati Beatae Mariae Virginis Confalonis de Urbe nuncupatae, cum facultate ubique elemosynas colligendi, ad Christianorum redemptionem ab infidelium captivitate.

Hoc piissimum redemptionis opus huic Archiconfraternitati delegavit Greg. XIII. in sua const. 69. Christianae. Et alia quae eandem concernunt Archiconfraternitatem, attende sup. in ejusdem Gregor. constit. 38. Pastoris.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Um benigna mater Ecclesia filios suos, qui in ter-
rifica infidelium captivitate constituti, non so-
lum corporum, sed etiam animarum discrimen patiun-
tur, adeo intimis misericordiae suae visceribus comple-
ctatur, ut pro illis in libertatem reducendis, facultates
suas libenter exponat, sacrisque rebus & pretiosis vas
materna liberalitate non parcat: Nos qui ipsius Eccl-
siae administrationem curae nostrae divina dispositione
commisam gerimus, magnopere adstrictos esse cognos-
cimus, ut eorundem Captivorum, qui in baptismatis
fonte Christum induerunt, templumque Dei facti sunt,
miserandis calamitatibus & tormentis, quibus in odium
Christiani nominis se vixime extruciantur condolentes,
illorum libertatem dilectione ac religione ipsa procure-
mus, & quae propterea pie facta fuisse comperimus, ut
firmiora perdurent, confirmanda & innovanda fore
censeamus, ac ne tam pium opus quod ceteris corpora-
libus misericordiae operibus antecellit, & in quo uno
ferre omnia quasi per compendium simul exercentur, ne-
cessariis subsidiis deferatur, operarias manus interponen-
das, Christi fidei agros uberes, in quibus cha-
ritatis semina mittant, messem in regno caelorum am-
plissimam expectaturi, toto cordis affectu offerendos
esse judicavimus, illos spiritualibus muneribus, indul-
gentiis videlicet, & peccatorum remissionibus invitan-
tes, ut ad tantae & tam salutaris operationis exercitium
vehementius excitentur, promptioresque reddantur, &
piis eorum elemosynis redempti, gratiarum Deo refer-
ant actiones.

§. 1. Dudum siquidem felic. record. Gregorius Papa XIII.
praedecessor noster, qui miserorum Captivorum, &
praesertim eorum, qui suae & Sedis Apostolicae tempo-
rali ditioni subiecti erant, oppressionibus, ne languet-
cente carnis infirmitate, ac verbi Dei praedicatione, &
sacramentorum solatio destituti, desperationi succum-
bentes, ad susceptae in baptismo fidei desertionem (uti
non raro, pro dolor, solet contingere) inducerentur,
succurrere volens, redimendorum Captivorum opus
jamdiu in alia Orbis loca diffusum, etiam in Alma Urbe
salubriter instituit, illiusque onus universum, quod
magnum

magnam esse intelligebat, cura & sollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Consalonis Gloriosissime Virginis Mariæ, antiquitate & nobilitate, quorum copia admodum insignis, Motu proprio imposuit, ad hoc ut ipsa Archiconfraternitas, illiusque Custodes & Confratres pro tempore existentes, quoscumque Christi fideles dictæ Urbis, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum & locorum dictæ ditioni mediâ & immediatè subjectorum, in dira infidelium servitute detentos redimerent, elemosynasve & oblatas quascumque in omni loco eidem ditioni, ut præfertur subiecto, quærerent & acciperent, prout in ejusdem prædecessoris litteris desuper confectis plenius continetur.

Quia sedulo eam pio operi studere cupit.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus dilecti filii Magister Hieronymus Avila Juris utriusque Doctor, litterarum Apostolicarum Corrector & Abbreviator, ac in utraque Signatura nostra Referendarius & Prælatus noster domesticus, Paulus Marthæus, Carolus de Maximis, & Ulysses Lancerinius Patricii Romani, moderni ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres maximo pietatis zelo ducti in hujusmodi tam pio opere se pro viribus exercere intendentes, ac eorundem Captivorum nedum liberationem, sed etiam spiritualem consolationem & animarum salutem quærerent, Redemptores inter quos duos Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum professores, qui non solum Captivos redimerent, sed illos spiritualiter eorum confessiones audiendo, & Sacramenta Ecclesiastica illis ministrando juvare, assiduis solatiis præbere, debiles in fide consolidare, dubios & vacillantes confirmare, & eos qui doctrina indigerent erudire, ac denique ubi majus periculum immineret, ibi sese diligentiores Christi ministros exhibere possent & deberent, Algerium de ipsius prædecessoris licentia miserunt. Illi autem profecti, ac de eorundem Captivorum libertate, & animarum salute solliciti, verbo & exemplo eos illuminantes, multa ad proximorum utilitatem & ædificationem, ac fidei Catholicæ exaltationem, Domino cooperante, in medio nationis prævaricæ & perveræ fecerunt, qui demum pestis contagione affecti cum maximo Captivorum gemitu & dolore ac lachrymis obdormiverunt in pace.

Hic Pont. dicitur in litteris Redemptoris capiti- vorum confirmat.

§. 3. Nos igitur, illius qui sui pretiosissimi sanguinis effusione genus humanum de manibus adversarii quærentis quem devoret, eripere dignatus est, exemplo edocti, ac de statu filiorum more pii patris cogitantes, cupientesque ut hujusmodi Redemptionis opus, etiam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi sic feliciter inceptum, ab eisdem Custodibus & Confratribus in Domino provehatur, ipsique Custodes & Confratres Redemptores, ac alios religiosos ad eisdem infidelium partes proficisci faciant, ne filii Status Ecclesiastici in servitute degentes, qui alios concaptivos de tenebris & umbra mortis educi quotidie ridet, se solos ibi perpetuæ oblivioni traditos & derelictos existiment, Custodes & Confratres prædictos, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, hanc serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac litterarum Gregor. prædecessoris hujusmodi tenores etiam veriores, præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio, non ad Custodum & Confratrum prædictorum, seu alicujus eorum, aut alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, ac scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Institutionem & erectionem Redemptionis Captivorum hujusmodi per eundem prædecessorem, ut præfertur factas, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplementus. Et nihilominus hujusmodi opus Redemptionis Captivorum in dicta Urbe, totoque Statu Ecclesiastico, ut præfertur, mediâ & immediatè subiecto, quod Redemptio Captivorum Sedis Apostolicæ, & Status

Ecclesiastici, mediâ & immediatè subiecti Archiconfraternitatis Consalonis nuncupetur, de novo auctoritate & tenore prædictis perpetuo erigitur & instituitur.

§. 4. Illudque sic erigitur & instituitur sequenti cura & sollicitudini ejusdem Archiconfraternitatis, quibus singulari dilectione prosequimur, & cujus Confratres laudabiles charitatis effectus continuo producere non cessant, committimus & demandamus. Ita quod ipsius Archiconfraternitatis nunc & pro tempore existentes Custodes, & Confratres, ac ab eis deputati, quoscumque Christi fideles ejusdem Status, in infidelium servitute detentos redimere, & propterea in dicta Urbe, ac omni, & quocumque alio loco dictæ ditioni mediâ & immediatè subiecto, elemosynas, & oblata quascumque quærere, & accipere.

Curam dicitur ad Redemptoris capiti- vorum confirmat.

§. 5. Ac ad id Quæstores probos quot eis videbitur deputare, qui elemosynas, oblationes, legata & quæcumque alia subsidia hujusmodi in toto Statu prædicto, ut præfertur subiecto, pro hujusmodi Redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniasque inde congerendas penes publicum mercatorem, fide & facultatibus idoneum, deponant, donec illæ in Redemptionem Captivorum hujusmodi, arbitrio ipsorum Custodum, & Confratrum erogentur, liberè, & licitè possint, & valeant.

Facultatem dicitur ad Redemptoris capiti- vorum confirmat.

§. 6. Volentes, & ita decorantes, quod tam in dicta Urbe, quàm in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, castris, & locis ipsi ditioni, ut præfertur subiectis, nulli etiam Sanctissimæ Trinitatis, ac beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, seu aliorum quorumvis Ordinum professores, seu quicumque alii, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, & indulgentiarum Apostolicarum, ac quorumvis aliorum concessionum, & gratiarum, eisdem seu quibusvis aliis Ordinibus vel personis quomodolibet concessorum, & pro tempore concedendorum, tam pro Redemptione generali, quàm particularium personarum, elemosynas seu etiam sponte oblata, aut alias quomodolibet quærere, & accipere ullo modo possint, neque debeant, præfati tamen Sanctissimæ Trinitatis professores, in Urbe ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subiecto hujusmodi, in illis locis in quibus eorum Ordinis regulares domos habent, & pro tempore habebunt, ad eorum victum necessaria tantum, nulla tamen Redemptionis Captivorum facta mentione, in aliis vero civitatibus & locis extra dictum Statum, ut præfertur, mediâ & immediatè subiectum, etiam elemosynas pro Captivis redimendis petere, & accipere valeant privilegiorum suorum vigore, quibus ac aliis juribus, & actionibus, & præsertim ratione monasterii, & hospitalis Sancti Thomæ in Formis in monte Cælio, ac Ecclesiæ, & domus Sancti Stephani in Trullo de dicta Urbe, eidem Ordini competentibus, quoad hoc nullo modo præjudicare intendimus, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus. Distinctius inhibentes prædictorum ac quorumvis aliorum Ordinum professoribus & aliis quibusvis personis, etiam quantivis privilegiatis, ne elemosynas, & oblata, sive legata pro Redemptione Captivorum, in Urbe ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subiecto hujusmodi quærere aut accipere, seu in hujusmodi Redemptionis opere quomodolibet se intromittere audeant seu præsumant.

Facultatem dicitur ad Redemptoris capiti- vorum confirmat.

§. 7. Insuper pro majori ipsius Redemptionis subventionem, ex omnibus, & quibuscumque facultatibus seu licentiis testandi de bonis Ecclesiasticis, quibusvis personis per nos, & Sedem prædictam quomodolibet concedendis (non tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nec aliis, quibus similes facultates, gratias, & absque alicujus compositionis solutione, de mandato nostro, & pro tempore existentis Rom. Pontificis concedentur) ducatum unum auri in auro pro quolibet centenario. Si vero hujusmodi facultates fuerint usque ad quamcumque summam, solvatur similiter ducatus unus pro quolibet centenario, habita ratione compositionis Datariorum pro tempore existentium persolvendæ. Ac pro singulis absolutionibus ab homicidii reatu, tam in Dataria nostra, seu per Breve expediendis, quàm toto Statu

Redemptio dicitur ad Redemptoris capiti- vorum confirmat.

Statu Ecclesiastico immediate subiecto, à quibusvis Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, quibusvis personis quomodolibet concedendis, etiam gratis concessionibus, seu licentiis, alienandi vel permutandi bona Ecclesiastica, seu illarum confirmationibus, quibusvis personis quomodolibet concedendis, quorum bonorum annuus redditus valorem quinque ducatorum similium non excedat, ducatum unum, si vero eundem valorem excefferint ducatos duos. Uterius pro singulis plumbis omnium, & quorumcumque literarum Apostolicarum sub plumbo, tam per Cancellariam, vel Cancellariam, aut viam secretam, quam per minoris gratiæ, & contradictarum officia quomodolibet, etiam gratis expendendarum, julium unum monetæ currentis eidem Archiconfraternitati, ita ut illius Custodes & ab eis deputati pro tempore existentes, taxas, ac julium huiusmodi à quibusvis personis illas, & illum nunc, & pro tempore habentibus, seu solvere debentibus, propria auctoritate exigere, ac de exactis quietare, & in Capitulum Sedis, & Status prædictorum Redemptionem convertere liberè, & licitè valeant, etiam perpetuo, auctoritate, & tenore prædictis, gratiæ concedimus, & elargimur. Necnon taxas & julium huiusmodi ex nunc eidem Archiconfraternitati similiter perpetuo applicamus, & approbamus, ac applicatas, & applicatum, necnon appropriatas, & appropriatum fore, & esse volumus, atque decernimus. Districtè præcipientes modernis, & pro tempore existentibus Datario, secretariis, plumbatoribus, ac tam in Dataria quam Secretaria, & plumbo nostris Officialibus, Expeditores, Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus prædictis, illisque in virtute sanctæ obedientiæ mandantes, ne supplicationes, Motus proprios, Brevia, seu alias patentes literas super facultatibus testandi, abstutionibus, licentiis alienandi, seu illarum confirmationibus, aut alias quascumque literas Apostolicas huiusmodi expediant, seu partibus relaxent, nisi prius integrè eidem Archiconfraternitati de illis secundum præmissa satisfactum fuerit. Alias gratiæ ipsæ nullius sint roboris, & nihilominus ipsi officiales, expeditores, plumbatores, seu ministri taxas, & julium huiusmodi eidem Archiconfraternitati, ut præfertur, debitas, & debitum de eorum proprio solvere teneantur & obligati existant.

etiam
vult
dispo
ad fa
d. Ar
frater
pro
redem
fieri
ulnar.

§. 8. Necnon ut quæcumque, & qualicumque bona, etiam emphyteutica eidem Archiconfraternitati pro Redemptione Captivorum prædictorum, tam inter vivos quam mortis causa, seu testamento, vel codicillis dari, concedi, seu relinqui liberè possint, dummodo ipsa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator, seu testator huiusmodi occasione bonorum eorundem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipse donator, seu testator etiam imposuerit omnino teneatur. Et si ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona concessa fuerant, ipsa Archiconfraternitas non perpetuo, sed per viginti annos pro qualibet generatione seu nominatione huiusmodi bona prædicta tenere, illaque locare, & dislocare, ac illorum redditus in Redemptionem Captivorum huiusmodi convertere possit, quæ finitis ipsius annis, ad eorum directos dominos devolvantur, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

ita in
Eccle
non ta
aliqua
Ar
person
regulari
pro Ro
tione ca
rum, Ro
ni præ
appli-

§. 9. Declarantes quod quæcumque legata, & alia dispositiones pro Redemptione Captivorum à quibusvis personis, tam in Urbe quam in toto Statu Ecclesiastico, mediatè & immediatè subiecto, non tamen in favorem certæ personæ, seu alicujus regularis loci, vel Sanctissimæ Trinitatis, aut Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Ordinum hæcenus facta, & non mercede soluta, & pro tempore quomodolibet faciendæ censentur, & intelligantur facta fuisse, & esse ad favorem Redemptionis Captivorum, Sedis, & Status prædictorum, illaque ab eis ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, Custodibus, seu ab eis Deputatis prædictis ad effectum præmissorum realiter & absque alia exceptione solvi omnino debeant.

cañis
is (cor-

§. 10. Insuper omnibus, & singulis, ac quibuscumque personis Ecclesiasticis, seu beneficiis Ecclesiastica

obtinentibus, ut de illorum bonis, mobilibus, & immobilibus, ac se moventibus, etiam ex fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum, ac alias quomodolibet, etiam propriis labore, & industria acquisitis, usque ad summam trecentorum ducatorum similium in eisdem Archiconfraternitatis pro ipsa Redemptione, seu in aliarum quorumcumque, etiam extranearum (non tamen incapacium, & de jure prohibitarum) personarum favorem disponere, ipsaque bona usque ad dictam summam, tam ex testamento, quam donatione inter vivos, aut alia quavis dispositione Archiconfrat. seu personis prædictis relinquere, dummodo si in aliorum, ut præfertur, quam in ipsius Archiconfraternitatis favorem disposuerint, tertia pars dictorum bonorum ad eandem Archiconfraternitatem deveniat, alias dispositiones huiusmodi nullæ sint eo ipso, licentiam, & facultatem impartitur.

in parte Ar
chiconfrater
nitatis soluta
usque ad sum
ma 300. ducato
rum possit im
diliget.

§. 11. Præterea eidem Archiconfraternitati, illiusque Custodibus, seu ab eis deputatis, quod in quibuscumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, Parochialibus, & aliis quibusvis sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus Ecclesiis, ac in quibuscumque Maritimis, & aliis Portibus, tam dictæ Urbis, quam provinciarum, civitatum, oppidorum, castrorum, & locorum quorumlibet totius Status Ecclesiastici, mediatè, & immediatè subiectis, capse pro colligendis fidelium elemosynis pro ipsa Redemptione tenere, & manuteneri, ac à dilecto filio moderno, & pro tempore existente nostro Vicario in Spiritualibus generali in dicta Urbe, illiusque districtu, ac ab aliis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis, & officialibus, in eorum civitatibus, & diocesium Ecclesiis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, etiam quantumcumque privilegatis, & exemptis, necnon à Gubernatoribus, & aliis officialibus, & ministris, in dictis portibus, ac aliis benevitis locis, contradictione seu reclamazione quibuscumque postpositis, perpetuo manuteneri facere liberè valeant, ipsique locorum Ordinarii, ac noster, & eorum Vicarii, & Officiales, Gubernatores, & ministri omnino debeant, & teneantur, nec super præmissis dicta Archiconfraternitas, illiusque Custodes, & Deputati prædicti ab aliquo quovis prætextu impediri possint, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Capas ad
colligendum
elemosynas
in Statu Ecc
lesiæ deputat
di facultatem
d. Archiconfr.
concedit.

Quirimo etiam
extra Statum
ut hic inf. si
quirit.

§. 12. Hortamur denique, & per Redemptionis humani generis sacramentum obtestamur universos, & singulos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, & alios Ecclesiarum Prælatos, necnon Rectores parochialium Ecclesiarum, ac nostrum in dicta Urbe, illiusque districtu eorumque Vicarios, & officiales, ac cæteras Ecclesiasticas, sæculares, & quorumvis Ordinum regulares personas, nunc, & pro tempore existentes, quatenus huic operi faveant, illudque per seipos vel alium, seu alios, etiam adhibitis verbis Dei concionatoribus, in suis quisque Ecclesiis, plateis, & locis, ac ubicumque opus fuerit, etiam sæpe, & sæpius, ac quoties pro parte Custodum prædictorum, seu ab eis deputatorum, aut alicujus eorum requisiti fuerint, omnibus Christi fidelibus publicent, atque denuntient, illosque ad conferendum elemosynas, oblationes, & legata prædicta, omni studio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant.

Ordinationes
& alios hor
tatur, ut huic
operi faveat.

§. 13. Et insuper supradictos omnes locorum Ordinarios, ac alios jurisdictionem exercentes vehementer suademus; quod aliquam portionem pecuniarum delinquentibus imponendam, tam pio operati applicant, ut miseris & afflictis Captivis, quorum animarum periculum imminet, copiosius succurratur. Cæterum ut pium hoc opus salubribus institutis dirigatur, Custodibus & Confratribus prædictis quæcumque statuta, ordinationes, & decreta, licita & honesta, ac sacris Canonibus & Concilii Tridentini decretis non contraria, ac ab eodem nostro Vicario approbanda, ad fastum & incolumem statum ipsius operis ritè & rectè instituendum condere, ac condita quoties opus fuerit mutare & alterare, aliaque de novo etiam ab eodem nostro Vicario approbanda edere, cæteraque in præmissis quomodolibet necessaria & opportuna facere, exequi & exercere, licentiam tribuimus & facultatem.

Panasque d
linguunt in
aliqua parte
huic operi ap
plicent.

Indulgentia- que hic ex- pressas Archi- confraternita- ti, & alios ei aggregandis Confraterni- tibus, cap- tisque perso- nis respectu con- ceditur.

Quoad indul- gentias vide- quod notat in rubr. consi- 38. Gregor. XIII. Basilien.

Clausula pre- servativa.

§. 14. Ut autem tam ipsius Archiconfraternitatis, illi- que aggregatarum, & pro tempore agregandarum Confraternitatum utriusque sexus Confratres, ac pro tem- pore existentes, quam alii Christi fideles in huiusmodi in- stituto alacrius persistant, quo ex hoc dono celestis gra- tiae conspexerint se esse relectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac B. Petri & Pauli Apostolorum eius aucto- ritate confisi, omnibus & singulis Archiconfraternitatis, & Confraternitatum praedictarum Confratribus, ac aliis utriusque sexus Christi fidelibus, qui Orationi quadra- ginta horarum quodcumque ab eadem Archiconfra- ternitate & singulis Confraternitatibus praedictis haberi contigerit, vere poenitentes & confessi, ac sacra commu- nione relecti devotè interfuerint, & ibi pro Sanctae Ma- tris Ecclesiae exaltatione, Captivorum in fide Catholica constantia, ac huius instituti progressu & augmento, pias ad Deum preces effuderint, bis in anno quolibet plena- riam omnium & singulorum peccatorum suorum indul- gentiam, & remissionem misericorditer in Domino con- cedimus & elargimur. In aliis vero vicibus, quibus huius- modi oratio habebitur, centum annos. Ac tam Archicon- fraternitatis, quam singularum Confraternitatum praedictarum Confratribus, & aliis utriusque sexus Christi fidelibus, qui Captivis praedictis, dum ad Urbem veniunt processionaliter obviam iverint, vel illos ad visitandum limina Apostolorum, aut aliam dictae Urbis Ecclesiam pro gratiarum actione eorum liberationis processionaliter comitati fuerint, vel ipsas processiones, seu earum alteram associaverint, & ut praefertur, oraverint, pro qua- libet processione huiusmodi decem annos & totidem quadragenas. Necnon, tam Confratribus, quam aliis Christi fidelibus praedictis, qui in hoc pio negotio ope- ram suam quoquo modo poluerint, quocumque die quo id fecerint, etiam decem annos, & decem quadragenas. Illis vero, qui eosdem Captivos, tam in itinere post eorum liberationem, dum omnes simul ad Urbem veniunt, quam in ipsa Urbe hospitio exceperint, ac fraterna in Dño charitate tractaverint & adjuverint, illisque inservierint, quoties id fecerint, similiter decem annos & totidem qua- dragenas de iunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentis, etiam misericorditer in Domino relaxamus.

§. 15. Praesentibus, quas sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum, concessionum & indulgentiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, ac aliis contrariis dispositionibus, quavis aucto- ritate, etiam per nos & pro tempore existentes Roma- nos Pontifices successores nostros, ac Sedem eandem, aut aliis ex quacumque quantumvis urgentissima, ac necessa- ria causa, etiam in favorem Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de dicta Urbe, Cruciatu Sanctae, vel expedi- tionis contra infideles, ac etiam Motu, scientia, & po- testatis plenitudine similibus, in genere vel in specie, & aliis quomodolibet factis & emanatis nullatenus un- quam comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quo- ties illae emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori data per pro tempore existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes eligenda, concessas fore & esse ac ceteri. Ipsisque Custodibus & Confratribus, ac aliis supradictis suffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis, etiam Archiconfra- ternitati, & singulis Confraternitatibus ac aliis fidelibus praedictis, pro praemissis peragendis, aut alias aliqua alia indulgentia, perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duratura, per quoscumque Rom. Pont. praedecessores nos- tros, ac nos & Sedem eandem concessa fuerit. Et ne praesentes literae sub revocationibus, limitationibus, suspen- sionibus, derogationibus, ac aliis dispositionibus praedictis comprehendantur, ipsique Custodes & Confrat- res, ac ab eis Deputati super praemissis, aut eorum ali- quo à quoquam molestentur seu perturbentur, easdem praesentes nullo unquam tempore, etiam ad quorumvis instantiam, ex quacumque causa revocari, suspendi, alte- rari, limitari, aut ad juris terminos reduci, vel illos contra eas in integrum restitui, neque easdem literas de subreptione vel obreptione, aut nullitatis vitio, seu in- tentionis nostrae, vel quovis alio defectu notari posse, nec

causam, seu causas propter quam, seu quae illae emanant, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à dicta Sede delegatis, vel aliis quibusvis iudicibus verificari debere, neque propterea, aut ex eo quod interesse ha- bentes, seu praetendentes ad hoc vocati non fuerint, per subreptionem obtentas praesumi, & viribus carere.

§. 16. Sicque per quoscumque Iudices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari & definiti debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 17. Et nihilominus venerabilibus fratribus nostris Ravennaten. & Bononien. Archiepiscopis, ac dilecto filio Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando oportuerit, ac quoties pro parte Custodum, vel Confratrum, seu ab eis deputatorum praedictorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assisten- tes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ab omnibus semper & ubi- que, firmiter & inviolabiliter observari, suoque plena- rios & integros effectus in omnibus & per omnia forti- ri, ac debitae executioni demandari. Necnon Custodes, Confratres & Deputatos, ac in eorum Quaeitores praedi- ctos, ceterosque omnes, quos literae ipsae concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittimus quemquam ipsorum per quoscumque super praemissis quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contrafactores, molestatores, & perturbatores quoscumque, ac praemissis non parentes, per sententias, censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum & cujuslibet ipsorum arbitrio imponendas, ac e- dem Redemptionis operi applicandas poenas, aliasque op- portuna juris & facti remedia, quacumque appellatione postposita compescendo. Nos enim illis, & eorum cuilibet, omnes & singulos sua in praemissis quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum publicum, constituto summarie & extrajudicialiter de non tuto accessu citan- di, eisdemque, ac quibus, & quibus opus fuerit, sub om- nibus vel dissimilibus sententiis, censuris, & poenis inhibendi, ac legitimis super his habendis servatis pro- cessibus, ipsos sententias, censuras, & poenas praedictas incurrisse declarandi, illasque etiam saepius aggravan- di, & interdictum Ecclesiasticum opponendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, armis brachii secularis, plenam, & liberam auctoritatem, & tenore praemissis concedimus facultatem. Ac ut tam salutare opus in dies augetur, univeros & singulos Reges, Duces, Marchio- nes, Comites, & Principes seculares, & alios Dominos, ac Magistratus temporales Civitatum, Terrarum, Oppi- dorum, Castrorum, & locorum quorumlibet, illorum- que communitates, Universitates, & homines rogamus, requirimus, & per viscerum misericordiae Dei nostri obsecramus, eisdem in remissionem peccatorum injungen- tes, quod in praemissis, custodibus, Confratribus, Quaestoribus, & Deputatis praedictis, ac cuilibet ipsorum assistant, suumque favorem, & auxilium praestent, ac illos, & eorum quemlibet à malignorum incurfu defen- dant, nullisque molestis, damnis, gabellis, & actionibus quibuscumque affligi, seu praegravari aliquo modo si- nant, atque permittant, impediunt etiam temporalibus poenis afficiant.

§. 18. Non obstantibus quatenus opus sit, una de iure quaesito non tollendo, & altera Cancellariae nostrae regu- lis, per quam volumus quod in literis indulgentiarum apponatur clausula, quod si Ecclesiae, aut Ecclesiis, vel personis, quibus indulgentiae conceduntur, aliqua alia indulgentia foret concessa, de qua inibi specialis mentio facta non esset, huiusmodi literae essent nullae, ac pie- mem. Bonifacii Papae VIII. etiam praedecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam civitatem vel dioccesim ad iudicium

judicium evocetur, seu ne Judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem vel diocesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vicis sua committere audeant, vel præsumant, & in edicto generali edita de duabus dietis dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Conciliis quoque universalibus, etiam facultatum quæstionum revocatoris, necnon prohibitionibus defæper factis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctill. Trinitatis, & B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, aliorumque Ordinum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. illis eorumque superioribus, & personis, ac Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus & aliis officialibus, & ministris, necnon fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolentibus clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis in genere vel in specie, etiam ad quorumvis instantiam, aut etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, & aliis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè, ad effectum omnium præmissorum, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apost. non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 19. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, sigillo ejusdem Archiconfraternitatis munitis, illiusque Secretarii manu subscriptis eadem prorsus fides, in judicio & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino, &c.
 Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Kal. April. Pont. nostri anno 1.

Sequitur extensio d. facultatis colligendi elemosynas pro ejusmodi Redemptione.

SIXTUS EPISCOPUS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cum adeo pium Redemptionis captivorum opus cæteris misericordiarum operibus antecellat, ut captivum redimendo omnia quasi per compendium adimpleri videantur, quodque omnium maximum est, à periculo abnegandæ fidei Christi fidellum animæ liberentur, ac propterea tantæ pietatis operi ita favent omnia jura, ut non qualiacumque profana sive temporalia bona, sed argentum, aurum & sacra templi vasa pro redimendis captivis distrahi vendique decernant. Qui enim est adeo durus & humanæ conditionis prorsus oblitus, ut sine maximo gemitu & lachrymis considerare possit, quot ærumnas, quot infirmitates, quot vincula, & tormentorum genera, Christi fideles in dira infidelium captivitate detenti, fame & siti, frigore, & nuditate penè consumpti continuo patiantur.

§. 20. Nos hæc omnia cogitantes, & dolenter examnantes, tanti doloris contemplatione accensi, redimend-

dorum captivorum opus alias per fel. rec. Gregorium Papam XIII. prædecessorem nostrum in Alia Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico mediatè & immediatè subiecto erectum & institutum, ac curæ & sollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confraternitatis Gloriosissimæ Virginis Mariæ impositum & demandatum confirmavimus, & approbavimus, ac etiam de novo erexitur, diversisque tam spirituales quam temporales gratias, facultates, & indulta pro ipsius operis incremento & subventionem, eidem Archiconfraternitati concessimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

§. 21. Unde tunc existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres, cupientes in agris uberibus dicti operis charitatis semina mittere, messem amplissimam in Regno Cælorum expectaturi, ex Algerii, & aliis Africa partibus ducentos & ultra pauperes captivos non sine maximis laboribus, & nummaria quantitate singulari ac præcipua pietate & charitate redemerunt, illosque postquam ad Urbem venerunt, ad venerandam ipsius Gloriosissimæ Virginis Confraternitatis imaginem in Basilica B. Mariæ Majoris existentem, dum in Capella Pontificali ejusdem Basilicæ coram Nobis, & Sacro Cardinalium Collegio, ac multis Prælatibus divina peragebantur, processionaliter ad agendum gratias humani generis Redemptori cum maxima Populi frequentia, & Christi fidelium ingenti lætitia associarunt, quibus ad pedes nostros in eadem Capella provolutis Dei benedictione lætantes benediximus.

§. 22. Quare nos eorumdem Custodum, & Confratrum singularem pietatem plurimum in Domino commendantes, ac pro his gratias agentes Deo, volentesque ut tam pium opus fidelium elemosynis subveniatur, ac latius diffundatur, & propagetur, & nedum ipsius Archiconfraternitatis confratres, verum etiam omnes, & singuli quorumcumque Confraternitatum eidem Archiconfraternitati hæcenus aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confratres, aliique utriusque sexus Christi fideles in hujusmodi pio opere se exercere, illudque elemosynis, ac ope & operibus augere contendant, atque procurent, Motu proprio & ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine, eidem Archiconfraternitati, illiusque nunc & pro tempore existentibus Custodibus & Confratribus, ut nedum in dicta Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur subiecto hujusmodi, sed etiam extra dictum Statum elemosynas, & oblata quæcumque pro redemptione captivorum quærere & accipere, ac ad id Confraternitates eidem Archiconfraternitati hæcenus aggregatas, & pro tempore aggregandas, illarumque Confratres ac alios quæstores, quot eis videbitur deputare, qui elemosynas, obligationes, legata, & quæcumque alia subsidia pro hujusmodi redemptione & causis ad eam pertinentibus perquirere liberè & licitè possint & valeant, Apost. auctoritate tenore præsentium licentiam, & facultatem, ac omnimodam potestatem perpetuè concedimus & impartimur, eisque desuper speciali gratia indulgemus.

§. 23. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque locorum Ordinariis, & Ecclesiarum Prælatibus, ac dilectis filiis illorum officialibus, & Vicariis, necnon Abbatibus, Prioribus, Capitulis, Conventibus, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, & illorum Vicariis, ac quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium Generalibus, Provincialibus, & aliis superioribus, ac verbi Dei concionatoribus, & quibusvis aliis, tam exemptis quam non exemptis Ecclesiasticis personis, tam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi quam per universum orbem Christianum constitutis, quatenus omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles ad conferendum elemosynas, oblationes, & legata omni studio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant, suasque litteras ad id favorabiles, & hortatorias absque alicujus præmiis, vel mercedis exactione tradant.

§. 24. Præsentibus, quas sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum, & facultatum revocationibus,

causæ delegavit hic Pont. approbavit expressis no sup.

indulgentias idem multos captivos redemit.

Hic propria Pontifex eidem statum extra Statum Ecclesiastic. pro d. opere colligendi elemosynas.

Episcopi quoque aliis mandas ut eisdem faverent.

Clavula hujusmodi præservativa.

limitationibus, suspensionibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, etiam & per nos & pro tempore existentes Rom. Pont. successores nostros, ac Sedem eandem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet pro tempore factis, & emanatis, nullatenus unquam comprehendit, sed semper ab illis exceptas, & quovis illis emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie integratas, ac de novo etiam sub posteriori data per pro tempore existentes Custodes & Confratres praefatos eligenda, concessas fore, & esse ac censeri, ipsisque Custodibus, Officialibus & Confratribus, ac aliis praedictis suffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Clauſula de rogatoria.

§. 25. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. Mendicantium & non Mendicantium Ordinibus, Archihospitalibus, Hospitalibus ac locis piis, necnon fabricae Basilicae Principis Apostolorum de dicta Urbe, Cruciatu Sanctae, & aliis quibuscumque contra praemissa, aut alias quomodolibet concessas, confirmatas, & innovatas. Quibus omnibus, etiam de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda esset, illorum omnium & singulorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè Motu, scientia & potestatis plenitudine paribus derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 26. Volumus autem quod praesentium transumptis, etiam impressis, ac ipsius Archiconfraternitatis pro tempore existentium Custodum, & Secretarii manibus subscriptis, ejusdemque Archiconfraternitatis sigillo munitis eadem prorsus fides, in iudicio & extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. P. An. 3. die 23. Apr.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Aprilis 1588. Pont. nostri anno 3.

XXVIII. Moderatio constitutionis editae à Pio V. quoad electionem Visitatoris generalis, & exemptionem Fratrum Tertii Ordinis de poenitentia S. Francisci, à superioritate Ministrorum Provincialium Fratrum Minorum de Observantia in Italia.

De hoc Ordine dixi sup. ad const. 32. Leon. X. Inter ibi videas.

Edita An. D. 1586.

SIXTUS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Exortationum.

Romani Pontificis providentia circumspicua, nonnunquam ea, quae per praedecessores suos rationabilibus & honestis suadentibus causis, pro quibuscumque Ecclesiae Ordinibus vel in sua integritate continentis, vel ad institutum revocandis statutis & ordinata fuerunt, ex aliis non minus iustis causis moderatur & revocatur, prout id conspicit in Domino salubriter expedire.

Non V. editae reformationis huius Ordinis sup. in const. 63. Et est.

§. 1. Alias quidem fel. rec. Pius Papa V. praedecessor noster, officia Ministratus, & Visitatoris generalis Tertii Ordinis S. Fr. de poenitentia nuncupati, perpetuo extinxit & abolevit, ac Ministrum, Visitatorem, & Vicarium generalem ejusdem Ordinis officio, usu, & exercitio omnino interdixit, Edicto quoque prohibuit, ne ullus Minister, Vicarius & Visitator generalis de dicto Ordine haberetur.

Eumque sup. in Const. Ordini de observantia.

§. 2. Insuper universos & singulos Fratres, Sorores, professos, & conversos, necnon Domos, Monasteria, & loca virorum & mulierum, ac custodias, & Provincias per universum orbem constitutas, gregemque ipsum universum Tertii Ordinis utriusque sexus, Generali & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum minorum de Observantia nuncupatorum, prout in eorum Provinciis con-

sistebant, ita perpetuo supposuit, ac Minister Generalis in universo Ordine, Provincialis vero Ordinarius Minorum de Observantia in suis quibusque Provinciis plenum jus, liberamque auctoritatem in spiritualibus, & temporalibus, & jurisdictionem omnimodam haberet, Domos omnes, ac Monasteria, & loca quaecumque, necnon personas utriusque sexus, tam in capite quam in membris visitandi, & corrigendi, vagantes, & quoscumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, Ordinibus, officiis & administrationibus deponendi, excommunicandi, suspendendi, interdicens, & restituendi, ac etiam super iis, & ceteris omnibus Ordinem ipsum, illiusque Domos, & personas utriusque sexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulae, & sacris Canonibus, & literis tunc desuper confectis, non contrariis, statuendi, mutandi, innovandi, & exequendi, quemadmodum illis erat in suo proprio Ordine attributum, & alia statuit, & ordinavit, prout in ipsius praedecessoris literis, sub data videlicet 5. Nonas Julii, Pont. sui anno 3. desuper confectis, quarum tenorem praesentibus haberi volumus pro expresso, plenius continetur.

Hic Pont. moderatio innotuit ad Fratres Italiae, & electores si arduis talis, &c.

§. 3. Nos itaque, quibus nuper innotuit, quod Fratres Tertii Ordinis hujusmodi sub obedientia Magistri generalis, & Provincialium Fratrum de Observantia praedictorum manentes, nihil in vinea Domini profecerunt, immo in eodem Tertio Ordine varii abusus tam circa Regulae observationem, quam etiam Fratrum dictae Regulae transgressorum, & alias delinquentium castigationem irrepleverunt. Ac considerantes, quod si Fratres ipsi Tertii Ordinis eorum Visitatorem Generalem juxta sua regulatia instituta, ut ante literas dicti praedecessoris faciebant, eligere possent, & sic electo tanquam eorum superiori obedirent, praemissis, & aliis malis, quae occurrere possent, plurimum consultum foret. Propterea ex his & aliis causis animum nostrum moventibus, de nobis attributae potestatis plenitudine ipsos Fratres Tertii Ordinis adversus literas dicti praedecessoris (illis quoad Protectoris deputationem in suo robore permanentibus,) in pristinum & eum, in quo antequam ipse literae emanassent erant, statum restituentes, & plenarie reintegrantes, eisdem Fratribus Tertii Ordinis per universam Italiam existentibus, quod perpetuis futuris temporibus juxta eorum regularia instituta singulo triennio Capitulum generale dicti Tertii Ordinis convocare, & celebrare, ac in eo Visitatorem generalem, & alios Ministros, & Officiales (non tamen Commissarium generalem) eisdem modo, & forma, quibus antequam literae praedictae emanassent, consueverant, eligere, eundemque Visitatorem generalem peracto triennio hujusmodi in alio Capitulo generali postea faciendo confirmare liberè & licite valeant, perpetuo Apostolica auctoritate concedimus, & indulgemus.

Hic innotuit est for. extor. fac. ad Fratres Dalmat. Justipol. Cirm. V. ejus est. tam vici.

§. 4. Decernentes Visitatorem sic electum omnimodam potestatem, auctoritatem, jurisdictionem, & superioritatem in omnes & singulos dicti Tertii Ordinis Fratres, & Ministros, & Officiales, per universam Italiam consistentes, eorumque domos & loca, ac res & bona habere, necnon Fratres & Ministros, ac Officiales Tertii Ordinis hujusmodi ei sic electo, tanquam vero Superiori morem gerere, ejusque mandatis salubribus obedire teneri, ipsosque per Ministrum Generalem, ac alios Fratres de Observantia, quo minus ad electionem praedictam, prout ante dictas literas faciebant, procedere valeant, nequaquam impediti, aut molestari posse. Et ita per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & definiti debere, irritam quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate sceleriter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula rogatoria.

§. 5. Non obstantibus literis praedictis, quibus, ac omnibus aliis quae praemissis obesse possent, specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod dictus Visitator eligendus, infra duos menses à die suae electionis computandos confirmationem electionis hujusmodi à Ministro Generali de Observantia petere omnino teneatur, qua petita, &

& non obstant, vel denegata, idem Visitator Tertii Ordinis Apost. auctoritate confirmatus censeatur, quodque dictus Minister de Observantia per se ipsum duntaxat, una cum duobus aliis sui Ordinis professoribus, possit singulo quadriennio post Visitationem à Visitatore Tertii Ordinis huiusmodi factam, & non ante, Tertium Ordinem, ac Fratres, Domos, loca, res, & bona prædicta visitare, eaque tam in capite, quam in membris prout opportunum fuerit, juxta regularia instituta dicti Tertii Ordinis corrigere, & moderari.

§.6. Ac quod præsentium transumptis, etiam impressis, dictique protectoris, aut Visitatoris Tertii Ordinis huiusmodi sigillo munitis, aut manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 29. Martii 1586. Pont. nostri anno 1.

XIX. Reformatio Officii, & emolumentorum Secretarii Domestici Summi Rom. Pont. Curæ indulgentiarum Collegii Secretariorum concessione, & ampliacione.

De Institutione, & Extensione d. Collegii, & d. Officio hujus Secretarii, & emolumentorum clarificatione, vide sup. in Bull. 12. Innoc. VIII. Non debet.

SIXTVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Rom. Pont. providentia circumspècta ea nonnunquam alterat, & immutat, quæ rerum, temporum, ac personarum qualitate pensata, vel evidens suadet utilitas, vel cogit necessitas reformari. Industrios quoque, & doctrina probitos viros honoribus, & favoribus prosequitur opportunis, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

§.1. Sanè licet alias fel. rec. Innoc. Papa VIII. prædecessor noster Collegium dilectorum filiorum Secretariorum Apostolicorum instituerit, & certo tunc expresso probatorum virorum numero, qui & Rom. Curæ decori atque ornamento essent, ac expeditioni Brevium, & aliarum literarum Apost. quæ per Secretarios Apostolicos expediri consueverant, accuratius, & diligentius attenderent, constare voluerit, eidem Collegio, & Secretariis diversos annuos redditus, & emolumenta, inter singulos Secretarios pro tempore existentes æquis portionibus dividenda, & distribuenda assignaverit, & in quinterno ejus manu subscripto adnotari mandaverit. Ita tamen, quod liceret ipsi Innocentio, & pro tempore existenti Rom. Pont. ultra numerum ab eo tunc præscriptum, unum Secretarium Domesticum nuncupandum habere, qui sua, & Rom. Ecclesie negotia secreta, aut Orthodoxæ fidei statum concernentia duntaxat expedire posset, & deberet, quique duabus integris portionibus dictorum emolumentorum ultra numerum Collegiarum faciendis contentus, ab omnibus, & singulis aliis emolumentis, & expeditionibus Officii Secretariorum quomodolibet concernent. penitus abstineret.

§.2. Et rec. mem. Pius Papa V. etiam prædecessor noster, post diversos alios Rom. Pont. etiam prædecessores nostros, tunc suos, literas Innocentii prædecessoris præfati approbaverit, & confirmaverit, ac etiam innovaverit, aliaque etiam de novo concesserit, voluerit, & ordinaverit, prout in ipsorum Pii, & Innocentii prædecessorum præfatorum literis plenius continetur.

§.3. Nihilominus temporis successu, multiplicato Secretariorum domesticorum numero pro Romanorum Pontificum arbitrio, ipsi Secretarii domestici præter dictas duas portiones, diversa alia emolumenta sorsum à Collegio percipere consueverunt, necnon Collegii incuria, seu forsitan per desuetudinem effectum fuit, ut nonnulla alia ex emolumentis præfatis, his præsertim quæ in quinterno dicti Innocentii notata reperiuntur, à debitoribus non exigantur.

Bullar. Mag. Tom. II.

§.4. Cum autem Nos circa Officium Secretariatus domesticæ, quod dilectus filius Joannes Baptista Canobius clericus Bononien. pro nutu, & voluntate nostra nunc exercet, novam rationem inire constituissemus, Collegium præfatum, in quo virtutibus, experientia, ac usu rerum, & negotiorum ad Romanam Curiam concurrentium, & ad dictum Officium pertinentium insignes viri connumerantur, se nobis obtulit ipsius Officii, cujus ratione pleraque ad ipsum Collegium spectantia emolumenta exigi consueverunt, ac eorum quæ in eo geruntur, curam omnino, cogitationemque suscipere, idque munus qua decet fidei integritate, per idoneos, & peritos, ab ipso Collegio electos, & per Nos approbatos viros obire, &c. Nos igitur, &c. ipsi quoque Collegium & Secretarios gratioso affectu prosequi volentes, singularem Innocentii, & Pii, aliorumque prædecessorum præfatorum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad dicti Collegii, aut alicujus pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine Officium Secretariatus domesticæ, quod dictus Joannes Baptista, ut præfatur exercebat, penitus, & omnino perpetuè suppressimus, & extinguimus, ita quod nullo unquam tempore per Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Sedem Apostolicam in Statum pristinum restitui, aut reintegrari valeat.

§.5. Curam autem, & exercitium dicti suppressi Officii, ac custodiam Registorum, Brevium, & literarum Apostolicarum, via quæ secreta appellatur, expediarum, & pro tempore expediendarum, in mansionibus Palatii Apostolici in Vaticano, quas dictus Joannes Baptista, sui quoque famuli, & Scriptores habitant, assignandorum, deinceps per unum, ex numero dicti Collegii Secretarium, aut aliam æque idoneam personam, à Nobis, & Romano Pontifice pro tempore existente approbandam, seu approbandam, ad ipsius Collegii nutum, & liberum arbitrium nominandam, & deputandam, ac removendam, juxta ipsius Collegii præscriptam haberi, & administrari, ipsaque mansiones, in octo cubicula partim infra, partim supra distributas, quibus per duas portas patet ingressus, & ab uno Dataria Apostolica, ab altero mansiones Substituti ipsius Datarie coherent, cum cella viniaria, sub Officio Registri supplicationum, & aliis suis pertinentiis per Secretarium, aut personas à Collegio præfato deputandas inhabitari volumus, & mandamus, curamque & exercitium huiusmodi, & Registorum custodiam, mansionumque præfatarum usum, & habitacionem, Collegio, & personæ ab eo deputatæ huiusmodi, ex nunc perpetuè concedimus, & assignamus.

§.6. Et insuper unam integram ex duabus portionibus emolumentorum dicti Collegii, extra numerum, ut præfatur faciendis, & Secretario domestico olim ab Innocentio prædecessore præfato assignatis, ab ipso Officio Secretariatus domesticæ, etiam perpetuè dismembramus, & separamus, illamque, necnon quatuor alias partes cibariorum, pro victu, & alimento quotidiano Secretarii, aut personæ, ut præfatur, ad curam, & exercitium huiusmodi deputandæ, ac trium famulorum, & unius equi, eisdem modo & forma, quibus præfato Joanni Baptiste dari hæcenus consueverunt, Collegio præfato, pro Secretario, vel persona deputanda huiusmodi perpetuè concedimus & assignamus, & per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, dari, præfari, & assignari volumus, & mandamus.

§.7. Necnon medietatem omnium, & singulorum aliorum emolumentorum, quæ hæcenus præfatus Joannes Baptista Canobius pro se, & aliis duobus Secretariis domesticis percipere, exigere, & levare consuevit, ita ut alia medietas emolumentorum huiusmodi, una cum altera ex dictis portionibus pro uno, vel duobus, aut pluribus Secretariis domesticis salva remaneat, sive illa ratione taxarum literarum Apostolicarum via, quæ secreta appellatur expediendarum, sive cedularum propositionum Ecclesiarum, aut Monasteriorum, vel sententiarum à Romano Pontifice pro tempore latarum, aut investiturarum ab eo quomodolibet factarum percipiuntur.

Y y 2

Hic ipse Pontif. d. Officium Secretariatus domesticæ suppressimus, & Collegium cum eodem.

Facultatem dictum Secretarium domesticum à Pontif. approbandum deputat. &c. Mansionibus in Palatio Apost. assignavit.

Prout ex quibus portionibus ab Innoc. VIII. servatis pro Secretario domestico prædicto Collegio concedit.

Medietatem emolumentorum qua in curia domesticis secretariis sorsum à Collegio percipere consuevit, eidem Collegio tribuit.

tur, seu quovis alio nomine nuncupentur, Collegio præfato pariter concedimus, & assignamus.

Litterarum quibus dicitur Collegio possessionem præfatorum auctoritate capiendi.

§. 8. Ita quod liceat ipsi Collegio, per se, vel alium, seu alios eius nomine præfato atque exercitii, & integre portionis huiusmodi, necnon mansionum, registorum, portionum, cibariorum, & aliorum emolumentorum præfatorum possessionem propriis auctoritate vigore præsentium apprehendere, seu forsan interim apprehensam perpetuo retinere, nec desuper à Secretario domestico, uno, vel pluribus (pro quo, seu quibus altera dumtaxat integra portio emolumentorum ex duabus illi ab Innocentio prædecessore præfatis assignatis, ac reliqua medietas aliorum emolumentorum supradictorum salva remaneant) quomodolibet molestari possit.

Ad Collegio deputandus computa Secretariis officio.

§. 9. Ita tamen quod Collegium Secretariorum, seu ad exercitium huiusmodi Deputatus, ipsis Secretariis domesticis rationes, & computa ostendere, & reddere teneantur.

Collegii facultas deputandi et removendi tres personas ad scribendum Brevia, et registrandum B. l. n. secretas, et aliam in dictis scripturis assignatur.

§. 10. Ipsi Secretariis domesticis pro tempore existentibus, & si ve unus fuerit, si ve plures, sub mille ducatorum auri, & aliis arbitrio nostro pœnis, eo ipso pro qualibet vice, qua contravererint, incurrendis, districtius inhibentes, ne aliquas litteras in forma Brevis, aut etiam sub plumbio expedire audeant, vel præsumant, præter illas, quæ Rom. Pontif. pro tempore existentis, & Romanæ Ecclesiæ negotia secreta, aut orthodoxæ fidei Statum concernent, & emolumentis sibi ut supra remanentibus contenti, nihil aliud, etiam occasione eorum huiusmodi Officii, à quoquam percipere possint, sed quicquid lucri ex supradictis taxis Bullarum per viam secretam expediendarum, & quibusvis aliis regaliis prædictis percipiatur, ad Custodem Brevium, seu emolumentorum ab eodem Collegio deputandum destinent, ac omnino transmittant, quæ quidem omnia, & singula, ut inviolabiliter observentur, sub eisdem pœnis præcipimus, & mandamus.

Taxa, que ab l. noc. P. III. dicto Collegio assignatur hic Rom. de novo assignat, eas que singulis sex mensibus incipiendo à die 2. Julii 1586. solvi præcipit.

§. 11. Præterea eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem nominandi, eligendi, & deputandi tres idoneas personas pro scribendis litteris in forma Brevis per dictum Deputatum expediendis, & tam illis, quam ligeris Apost. via quæ appellatur secreta, expeditis, registrandis, dictasque personas ad ipsius Collegii nutum removendi, & alias remotarum, recedentium, vel decedentium in locum subrogandi, & deputandi, quibus sic electis, & deputatis personis singulas portiones cibariorum, ex Palatio Apost. prout illas hactenus habuerunt, & percipere consueverunt, iisdem auctoritate, & tenore perpetuo concedimus, & assignamus, ac ab iis, ad quos spectat, dari, concedi, & præstari volumus, & mandamus pari auctoritate, & facultate præfato Collegio attributis huiusmodi loca personis ab eo electis perpetuo, vel ad tempus, ex nunc prima vice, & deinde quotiescumque loca ipsa pro tempore vacare contigerit, pro pretio inter ipsum Collegium, & personas huiusmodi convento vendendi, seu pignoriandi, vel alias, de locis ipsis disponendi, ac pretium huiusmodi in dicti Collegii usus, & utilitatem convertendi.

§. 12. Insuper omnes, & singulas taxas Officiorum Rom. Curie, & quarumvis Terrarum, Provinciarum, Communitatum, & locorum totius Status Ecclesiastici in quinterno Innocentii prædecessoris præfati adnotatas, & designatas, & Collegio præfato applicatas, & assignatas, etiam si de præfatis non solvantur, pro quibus Collegium ipsum debitam recompensam, in genere, vel specie non constitit recepisse, ipsi Collegio eisdem modo, & forma, quibus per dictum Innocentium assignata, & applicata fuerunt, de novo applicamus, & assignamus, & per Officiales, & Ministros Urbis, & Provinciarum, ac Communitatum, Terrarum, locorum, ac præsertim per Almaz Urbis, & Civitatis nostræ Bononiens. (post tamen præfentes, qui pro tempore extiterint Gubernatores, & eorum Locatenentes) necnon tam præfentes, quam pro tempore existentes Provincie nostræ Marchie Thesaurarium, etiam ratione propriæ ejus taxæ, etiam de præterito, non obstante decreto ad Motum proprium præmemoræ Gregorii Papæ XIII. etiam prædecessoris nostri, super præfata concordia inter Collegium præfatum, & dilectum filium Præfatum Sanguis, ad eorum commodum pro pœnis ab ipso etiam solutis huiusmodi concessio, ac Camera Apostolicam, adjecto, & quovis alio, integre, & absque ulla diminutione, juxta formam quinterni, & litterarum Innocentii prædecessoris huiusmodi, singulis sex mensibus in principio, sub pœnis in litteris dicti Innocentii contentis, incipiendo à prima Julii post datam præsentium, & succedente singulis sex mensibus in principio perfolvi volumus, & mandamus, sine tamen præjudicio quorumcumque iurium dicto Collegio pro præfatis taxis competentiam, præsertim respectu litium huius usque morarum.

§. 13. Insuper quoque eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem singula quæque Officia quarumvis Provinciarum, Terrarum, Communitatum, & locorum Rom. Ecclesiæ, post publicationem quinterni ab Innocentio prædecessore concessi quomodolibet incorporatorum, & in posterum incorporatorum, & facultatem ab eodem Innocentio prædecessore Collegio prædicto attributam, & cum consilio dilecti filii Benedicti Justiniani moderni, & pro tempore existentis Thesaurarii Generalis, taxandi, taxasque impositas huiusmodi ab illis erigendi, & recipiendi, modo, & forma ab ipso Innocentio prædecessore quoad alios præscriptis, quas quidem taxas de novo imponendas, ipsi Collegio perpetuo etiam applicamus, concedimus, & assignamus.

Taxa, que ab l. noc. P. III. dicto Collegio assignatur hic Rom. de novo assignat, eas que singulis sex mensibus incipiendo à die 2. Julii 1586. solvi præcipit.

§. 14. Ut autem Collegium ipsum præcipua aliqua honoris, & dignitatis prerogativa à Nobis etiam decoretur, & qui pro tempore fuerint Secretarii Apost. de numero participantium, per amplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfati præfentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, viginti quinquem suæ ætatis annum exceperint, si habitu Prælatorum juxta Innocentii prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus, præminentis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendaris quomodolibet concessis, & quibus ipsi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, concedimus, & indulgemus.

Secretarii, qui de numero participantium, per amplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfati præfentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, viginti quinquem suæ ætatis annum exceperint, si habitu Prælatorum juxta Innocentii prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus, præminentis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendaris quomodolibet concessis, & quibus ipsi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, concedimus, & indulgemus.

§. 15. Ille verò Secretariorum eorundem, qui antiquior, Doctor, & Referendarius fuerit, ut singulis nostris, & Romani Pontificis pro tempore existentis Signaturis, nomine Collegii Secretariorum eo ipso intervenire valeat, pariter indulgemus. Quod si ab Urbe abfens, vel aliàs impeditus fuerit, vel antiquior Secretarius alia ratione, vel causa dictæ Signaturæ intervenire habuerit, qui post illum erit antiquior Secretarius, & Referendarius indulto huiusmodi eo ipso potiatur.

Secretarii, qui de numero participantium, per amplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfati præfentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, viginti quinquem suæ ætatis annum exceperint, si habitu Prælatorum juxta Innocentii prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus, præminentis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendaris quomodolibet concessis, & quibus ipsi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, concedimus, & indulgemus.

§. 16. Cumque Secretarii ipsi, qui clerici erant, nostri, & Rom. Pont. pro tempore existentis sine Prælati domesticis, & familiares, ac continui commensales, teneanturque juxta præscriptum Innocentii prædecessoris præfati, nisi in majori fuerint dignitate constituti, Notariatus habitum suscipere, & deferre, ne quod ornamentum, & decore Romanæ Curie providè institutum est, negligentia, & desuetudine abrogetur, præsentium auctoritate volumus, singulisque Secretariis præfatis præfentibus, & futuris præcipimus, & mandamus, quatenus qui clericali militia adscribi voluerint, viginti quinquem annis majores, habitum, & insignia deferant Notariatum Apostolicorum, etiam si voluerint, violacæ coloris: qui verò fuerint primæ tonluræ dumtaxat clerici, in aliis ordinibus nondum constituti, seu seculares, etiam conjugati, vestibus utantur, si eis placuerit, etiam violacæ, prout Cubicularii Apostolici de honore nuncupati, Habeant etiam qui Notarii fuerint Sedis Apostol. locum in Capel

Secretarii, qui de numero participantium, per amplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfati præfentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, viginti quinquem suæ ætatis annum exceperint, si habitu Prælatorum juxta Innocentii prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus, præminentis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendaris quomodolibet concessis, & quibus ipsi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, concedimus, & indulgemus.

Habitum, & insignia, quæ de Notariatu Apostolico deferantur, etiam si voluerint, violacæ coloris: qui verò fuerint primæ tonluræ dumtaxat clerici, in aliis ordinibus nondum constituti, seu seculares, etiam conjugati, vestibus utantur, si eis placuerit, etiam violacæ, prout Cubicularii Apostolici de honore nuncupati, Habeant etiam qui Notarii fuerint Sedis Apostol. locum in Capel

Alia centena millia idem Pontifex in 2. anno sui Pont. & alia in 3. Simili modo reposuit, ut infra in eius const. 69. & 80. Eiusque, bullas quas- que Pontifex initio sui Pontific. confirmavit.

Edita An.D. SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Plurimis de causis nosse est, Sedem Apostol. aliquos Thesau- rum habere.

AD clavum Apostolicę servitutis in puppi Militantis Ecclesię non meritis nostris, sed divinę voluntatis dispositione, difficillimis hiis temporibus constitui, non solum presentes fluctus, quibus Beati Petri navicula sapius jactatur, tempe pervigili circumspicimus, sed procul etiam atque à longè impendentes tempestates non sine magna animi sollicitudine prospicimus, easque consilio & vigilantia, quantum cūm Domino possumus, præcavere, ac vitare studemus. Circumstant nos undique multorum generum pericula, mala intestina quotidie magis ingravescent, bello ardent Provincie, Hæretici implacabili odio inflammati in nos rapiuntur, hostis terrimus & potentissimus Turca, alter Assur virga furoris Domini cervicibus nostris semper imminet, quiq; communes sunt Catholicę Religionis, & Christiani nominis inimici, iidem Romanam in primis Ecclesiam & Apostolicam hanc Sedem fidei petram, & fidelium omnium matrem acerbissimè oderunt, eisque auctoritatem, amplitudinem, statum convellere, quod Deus avertat, ac labefactare, vehementer atque avidè concupiscunt. Et nos quidem dubios rerum eventus, & occulta discrimina, quæ non sine causa timere cogimur, sæpe numero expedientes, non in nobis ipsis spem collocamus, neque carnem ponimus brachium nostrum, sed oculos in cælum sustollimus ad custodem Israël, eumque ipsum qui nunquam dormit, neque dormitat, sæpe cum lacrymis excitamus, ut aliquando à somno exurgens mari & ventis imperet, & tranquillitatem faciat: sed tamen ab eodem, in quo spes omnes nostrę resident, edocti sumus noctu vigilandum esse patrifamilias, ne fures domum perfodiant, servumque supra ejus familiam constitutum, non solum fidelem esse debere, sed prudentem, nec temere tentandum Dominum, ut in iis quæ consiliis nostris & ratione gubernari possunt, non tam divinam opem, quæ semper expetenda est, quam miracula requirere videamur. Quare ad humanę prudentię subsidia ita confugimus, ut in Deo potissimum speremus, ad cuius gloriam, atque ad S.R.E. utilitatem, populorumque nostrorum quietem & defensionem omnia dirigimus. Nam cum illius vicem in terris, licet immeriti geramus, qui Rex pacificus & Sacerdos est in æternum, utraque potestate Sacerdotali & Regali, eorum præcipue commodis & incoluntati consilere debemus, qui sub peculiari tutela, & ditione hujus sanctę Sedis sunt constituti, in quo quidem pastoris etiam officium exercemus, ut præclare admonet Beatus Pontifex Gregorius, à quo pastores objurgantur, qui de externa gregis utilitate non sunt solliciti. Pastores, inquit, sic erga interiora studia subditorum suorum ferveant, quatenus in eis exterioris quoque vitę providentiam non relinquunt.

Si idem Pat. de ics centena millia aureorum nummum in primo anno sui Pont. hinc inde de si, & aliisque aliquos aureis impostissime collegit.

§.1. Quod igitur à nobis Pastoralis providentię debitum requirit providere cupientes, ne aliquando repentina aliqua & improvisa vi, quod superiorum temporum lucuosa monent exempla, nos, successoresve nostri, & populi nobis subiecti opprimantur, neve ad turbas casus à pecunia omnino imparati simus, quæ in ipso motu & trepidatione difficulter admodum, non sine magno civitatum & Provinciarum in eodumodo conficitur, quibus parere cupimus, & quod gravius est, jam fera, & in opportuna diligentia sapius frustra & inutiliter conficitur, quæque si in tempora curata & præparata sit, ad copias aliæque præsidia comparanda, magno usui & adjumento esse potest, ob eas causas decrevimus certam pecuniarum summam, benedicente Domino, nullo nostrorum extraordinario onere congestam, sed præter alias rectè colligendę pecuniarum vias nostra etiam parsimonia, frugalitateque Pontificia comparatam, hoc est ad decies centena millia aureorum nummum seponere, tanquam factum Ecclesię Romanę peculium, & præcipuum ætarium,

quod bonorum immobilium instar sit, atque ad certos casus hac nostrę ordinatione præscriptos erogandum fideliter, integreque celebratum ac præclarè paratum ista Sedes Apostolica, Ecclesięque Romana habeat. Etenim inter omnia præsidia ac firmamenta, quæ ad Republicę defensionem & conservationem, sapientia cum divitiis, & magis profertur, quam in iudiciis obtantur, magnam sapiens, & faciliatem pecuniarum tribuit veritas. Illis est regit sapientia, sic protegit pecunia. Quam ob id in consilio à veteris testamenti præsidio, tanquam quimadvertisimus, cum in Dei etiam templo, in quo aurum argentique copiam, ingentemque thesaurum, in quo tates reservatum esse, sacris libris & Regum, & ab abazorum testatum sit. Habuit etiam Christus, in quo loculos, & quæ à fidelibus oblata erant, ut Ecclesię necessitatibus subveniret, si quis ecclesiam sustinet Ecclesiasticę pecuniarum servandã, inquit Sæptus Augustinus: habet etiam Ecclesia aurum, ait Beatus Ambrosius, ut cum necesse est illud tunc non servetur, sed servatum erogat, & ex eo tempore, quo prima Christianę Religionis jacta fuerunt fundamenta, Sanctus Sixtus prædecessor noster, & Martyr, Levitz Laurentio, qui martyrio insignis fuit, Ecclesię thesauros custodierat aservandos, quos idem Christi athleta fortissimus, ex manibus Tyranni, qui præter Christianorum innotentem sanguinem, & aurum Ecclesię sicebat, in pauperes celeriter distribuendo eripuit.

§.2. His itaque rationibus & causis aliisque ad Dei gloriam atque Ecclesię utilitatem spectantibus nos adducti, Motu proprio & ex certa nostra scientia, habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris Sanctę Romanę Ecclesię Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matuta consultatione, de eorum consilio, & unanimi assensu hac nostrâ perpetuã valitura constitutione, atque ordinatione, supradictam à nobis simul congestam pecuniarum summam, in Pontificia Sancti Angeli arce, certo sanctiori ætarii loco, quem eo nomine constituimus, in quibusdam certis designatis servitiis collocamus, reponimus, aservamus atque assignamus, tanquam ita collocatam & aservatam, Christo Domino, cuius in terris vices gerimus, Beatissimę Virgini Dei genetrici Marię, ac Sanctis Apostolis Petro & Paulo, ea lege offerimus atque dicamus, ut inde, ne nobis quidem eam, neque totam, nec verò partem aliquam etiã minimam promi unquam liceat, præterquam si pro recuperatione Terrę sanctę, & generali contra Turcas expeditione bellicum aliquando suscipiendum erit, tuncque etiam postquam Christianus exercitus comparatus erit, ac mare ad ipsorum Turcarum fines trajecerit. Si præterea tanta Annonę, & rei frumentarię inopia sit, ut famę populo interitum allatura videatur, aut si pestilentię lues grassetur. Si manifestum periculum imminet, ne aliqua ex Christianis Provinciis ab infidelibus, & Catholicę Ecclesię hostibus occupetur, tuncque subsidii tantum ferendi causa. Si bellum contra statum Sanctę Romanę Ecclesię in Italia inferretur, tuncque dumtaxat cum iustus atque integer exercitus in ipsos etiam Ecclesiasticę ditionis fines pervaserint, vel prope jam sit, ut qui loca finitima invaserunt, ad occupandum Civitates & loca ditionis Ecclesiasticę irrumpant. Si belli sumptus faciendus erit pro Civitatis, quæ temporalis ditioni S. R. E. subiecta, ab ipsius obedientia (quod Deus avertat) defecerit, recuperatione & conservatione, aut pro Civitate, ac ditione, quæ ad Sedem Apostolicam devolveretur, recuperanda & conservanda. Si quando quis in eam se intruderet seu occuparet, aut occupationis & intrusionis periculum instaret atque urgeret. In his autem omnibus casibus præscriptis ac permisis, in quibus aliqua pecuniarum portio, semel aut sapius sumi licebit, id semper moderate fiat, eaque cautio ratioque adhibeatur, ut omnino saltem integra medieta constitutę hujus ætarii pecuniarum remaneat. Præterea consensum duarum saltem ex tribus partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint præstari, decretumque ipsum eorundem Cardinalium consentientium subscriptione roborari volumus.

Et motu proprio...

Hi casus...

Tu autem...

SIXTUS QUINTUS.

§. 3. Extra nos autem pariter nos... Deo ut supra dicitur... vel ali-

§. 4. Cujus rei non minus insignis, quam tremendum exemplum in Machabzorum historia memorie traditum est de impio atque audaci Heliodoro; qui cum pecuniam à sacro templi Dei arario auferre moliretur, armato quodam equite, aspectu terribili subito divinitus appa-

§. 5. Si vero alii casus aliquando inciderint, qui etiam majorem ex arario promendæ pecuniæ rationem habeant, nolumus tamen, quod de his certis casibus constitutum & prescriptum, ulla unquam tempore, nec etiam dum Sedes Apostolica per obitum Romani Pontificis vacaverit, ad illos qui majoris rationis vim habere viderentur, extensionem fieri, aut ullo modo de illis interpretari licere. Sed nostram hanc ordinationem, constitutionemve ad literam intelligi debere decernimus. Nam successoribus nostris æquæ ac nobis etiam, si qui alii casus inciderint in quibus magnæ etiam impensæ infusendæ aliquando erunt pecuniæ, opes aliunde non degerunt, quibus conservata hac in hoc à nobis constituto & sancto arario summa, occurrere necessitatibus incidentibus poterit. Etenim si à nobis, qui in hoc ipso Pontificatus nostri ingressu multis difficultatibus oppressi, ad sublevandam Annonæ inopiam ad exules facinorososque homines publicæ quietis perturbatores coercendos, atque ob Basilicas religiosissimas, & toto terrarum Orbe celeberrimas reficiendas, atque instaurandas, cultumque divinum in hac Alma Urbe, quæ Christianæ religionis Sedes est & domicilium, novis etiam sacris ædificiis, atque ornamentis amplificandum, tum etiam ob salubris & copiosæ aquæ ad loca Urbis, acclivia, quæ illa maxime indigent operosam deductionem, aliasque gravissimas ob causas, multiplices & maximas impensas subire coacti sumus, ararii hujus pecuniæ, nostra sedulitate & diligentia reposita, & ad certos prescriptos casus reservata non esset sed in varios alios usus à nobis justo arbitratu nostro erogaretur, nullus quidem locus justæ adversus nos querelæ successoribus nostris relinqueretur, & nihilominus pro necessitatibus, etiam quæ repente inciderent, sumptus subire & eis providere cogentur. Propterea iis durum videri nullo modo debet, si conservata ararii prædicti summa, quæ faciliorem ad alios nummos sibi comparandam munit, aliunde pecuniam sumere debeant, quam in sumptus pro temporum varietate necessarios erogent.

§. 6. Immo verò illud rationi valde consentaneum est, ut quæ inde pecuniæ partem in prescriptis illis casibus sumptus, eam integram cum primitum sumptus in iis faciendi occasio cessaverit, planè in ipsum ararium unde acceperunt restituant ac reponant.

§. 7. Et vero ut ob causas tantum supra planè prescriptas ex eodem arario pecunia justè legitimeque sumatur, ad illius custodiam sex claves adhiberi jubemus, quarum tres Cardinalibus item tribus, qui ordinum capita dicuntur, quique in Romana Curia presentes ad sint, illis vero absentibus, tribus aliis, qui in eisdem ordinibus eius proximi erunt, eorumque locum eo tempore gesserint, sigillatione assignentur, quarta S.R.E. Camerario, quinta Decano Clericorum Cameræ Apostolicæ, à quo illam aliis tradi non liceat, nisi presentibus & consentientibus ejusdem Cameræ Clericis duobus, sexta denique Thesaurario generali. Claves vero duæ portarum ararii hujus sic à nobis constituti, altera Collegii Cardinalium Decano, eoque absente antiquiori in ordine Cardinali in Urbe existenti, altera nostro & pro tempore existenti Romani Pontificis Thesaurario secreto asservandæ tradantur, qui omnes jurabunt, se neque claves duros, neque extractioni præfatæ pecuniæ consenturos, nisi in casibus superscriptis, & tunc nisi consensu duarum partium Cardinalium, ut supra interveniente.

§. 8. Volumus insuper ejusdem Castri S. Angeli nunc & pro tempore Præfecto juramentum deferri, atque ad illud præstandum in manibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii teneri se non permitsum, quavis jussione, & quibusvis clausulis munita non obstante, ex arario per nos constituto aliquam pecuniarum quantitatem auferri, nisi forma per nos tradita observata. Si vero contra hoc juramentum fecerint, pecuniæque ex arario partem aliquam vel minimam contra hujus ordinationis, constitutionisque nostræ prescriptum sumi, promissæ, detrahique permiserint, anathematis poenam ipso facto subeant.

§. 9. Id quoque statuimus & sancimus, ut omnes & singuli, tam seculares quavis dignitate, etiam Decali, aut Regia fulgentes, quam Ecclesiastici, cujusvis ordinis & dignitatis, etiam Episcopi vel Archiepiscopi vel Cardinales qui de pecuniis ex eodem arario, præter casus & formam supra prescriptos, sumendis, amovendive tractarint, consuluerint, insinuarint, suaserint, aut suadere tentarint, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, à qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolvi nequeant, ac præterea Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Sedique Apostolicæ iidem rebelles, læsæque majestatis rei esse censentur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eas quomodolibet obtentis Ecclesiasticis beneficiis eo ipso privati, cum ad illa, tum ad alia in posterum obtinenda inhabiles existant. Quod si aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames etiam remaneant, nec vero unquam iis ad honores, gradus, dignitatesque in posterum aditus pateat.

§. 10. Volumus autem quod sicut omnes & singuli Cardinales presentes constitutiones hujusmodi quantum in eis erit observare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à juramento præstito non petere, nec oblatam aut concessam acceptare in consistorio nostro secreto promiserunt & jurarunt, idem per absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum & à Romana Curia, ut quoadmodumque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti & jurati debeat, promissionem & juramentum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Card. præstari soliti, adjungi & inseribi debere, ac contrafacientibus poenam perjurii & perpetuæ infamæ juris & facti eo ipso incurtere decernimus.

§. 11. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ Sedis vacatione, in Conclavi quando de observandis felicis recordat. prædecessorum nostrorum Julii Secundi literis super electione Romani Pontificis, & Pii Quinti ne Civitates & loca Sanctæ Romanæ Ecclesiæ infeudentur, & aliis constitutionibus juramentum præstare solent, etiam de inviolabiliter præfenti constitutione nostra, per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad summum Pontificatus fastigium assumptus, post ejus assumptionem hoc ipsum promittere ac jurare, & deinceps præ-

Claves. sex ad custodiam dicta pecunia personis hic nominatis assignantur. Præfatio juramenti de observandis promissis sub pena excommunicationis.

Præfatio Camerarii S. Angeli. Præmissa forma juramenti.

Contravenientes per nos hic anathematis.

Cardinales omnes in consistorio vel accessu ad Curiam observantibus hujus bullæ contentis.

In Conclavi idem ipsi Card. & Pii Quinti ne Civitates & loca Sanctæ Romanæ Ecclesiæ infeudentur.

rationem suam promissionem & juramentum hujusmodi per literas suas speciales harum condempnari debent. Quod si illud à Pontifice, quod credendum non est, recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſistorio locuto, & præcipue eorum Decanus, & Capita Ordinum apud eum omni cum instantia, instantissime pro præſentium observatione petere & rogare, ac obtestari non cessent. Quod si semel, atque iterum enixe rogatus hujusmodi juramentum præſtare diutius etiam distulerit, tunc demum omnes singulosque Cardinales ea lege adstringimus, ut in singulis annos quinquies, in die scilicet Natali Domini, in Pascha Resurrectionis, in festo solemnè S. Petri, die præterea Anniverſario Creationis & Coronationis ipsius Pontificem instanter, instantius, atque instantissime rogent, orent, obsecrent, atque obtestentur, ut de sancito hoc ærario, quod Deo obtulimus & dicavimus, ad præscriptum custodiendo servandoque sancte juret, idque ut omnino efficiat tamdiu quoad plene effecerit diligentissime curare studeant, statuimus & ordinamus.

Hæc bulla in Conclavi legitur, & in quinquies Cancellaria describitur.

§. 12. Hæc vero nostras literas in libellum redigi, & post prædictas Julii Secundi & Pii Quinti literas, quæ in ipso Conclavi legi solent, aliisque constitutionibus Apostolicis adjungi, & in quinquies etiam Cancellariæ Apostolicæ una cum aliis constitutionibus nostris describi, & in valvis Basilicæ B. Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac in acie Campi Floræ publicari.

Transumptis credatur.

§. 13. Earumque transumptis & exemplis etiam impensis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem ubique haberi, in judicio & extra, quæ præsentibus haberetur, volumus & jubemus.

Si successores contravenierint, potest contra eos, & Card. consensu omnium compari.

§. 14. Si quis autem fortasse nostrorum successorum, id quod minime credimus, huic nostræ constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuerit voluerit, aut depromptam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum liberum esse successoribus ea derogatione, & quibusvis aliis, quæ contra statuta sunt non obstantibus, pro pecunia contra hujus constitutionis præscriptum sumpta ac deprompta recuperanda adversus Pontificis derogantis, & contrafacientis, & Cardinalium idem consentientium posteros, seu conjunctos omnes, quibus ab ipso Pontifice aut Cardinalibus bona quovis titulo, vel quavis ratione obvenierint agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros pervenerint, adipisci; retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in ærarium referatur & restituatur, atque ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, à forma per nos constituta recedi contigerit, hujusmodi obligationi atque oneri obnoxia & addicta esse volumus, singulis quæ in nostris literis adversari possent, vel quoquo modo obesse penitus remotis, ac non obstantibus.

In hoc aliquid est mutatum in bulla in cis. in rubr.

Sanctio penal.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, collocationis, repositionis, asserptionis, assignationis, oblationis, dicationis, abdicacionis, promissionis, juramenti, voti, professionis, sanctionis, adstrictionum, decretorum, statutorum, ordinationis, jussionum, amonitionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. A. 1. die 21. Aprilis.

Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 11. Kal. Maii, Pont. nostri anno 1.

Papa subscri.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus, promitto, voveo, & juro.

De ventre matris mea tu es Deus protector meus.

Card. subscri.

Ego A. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostien. Vicecancellarius promitto, voveo, & juro.

Ego Jacobus Cappellanus, Sibellus Episcopus Portuen. promitto, voveo, & juro.

Ego Joannes Antonius Cardinalis S. Georgii Episcopus Tuscæ, promitto, voveo, & juro.

Ego Joannes Baptistus Card. de Guadaluca Episc. Prælat. promitto, voveo, & juro.

Ego M. S. Card. ab Altinate, promitto, voveo, & juro.

Ego Iñigius Ayalus Card. de Angonia, promitto, voveo, & juro.

Ego Marcus Antonius Card. Columna, promitto, voveo, & juro.

Ego P. Card. Sancti Marcelli, promitto, voveo, & juro.

Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Ludovicus Mactuchus, promitto, voveo, & juro.

Ego N. Card. Schonenſis, promitto, voveo, & juro.

Jul. Antonius Card. Sancti Severi, promitto, voveo, & juro.

P. Card. Cæsius, promitto, voveo, & juro.

Ego Hieronymus Card. Rusticucius, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Hieronymus Card. Albanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Philippus Boncompagnus Card. Sancti Sixti, promitto, voveo, & juro.

Ego Hieronymus Card. Simoncellus, promitto, voveo, & juro.

Ego P. Card. Deza promitto, voveo, & juro.

Ego Antonius Card. Caraffa, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Antonius Card. Sanctorum Quatuor, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Baptista Cardin. Sancti Marcelli, promitto, voveo, & juro.

Ego Vincentius Card. Montis Regalis, promitto, voveo, & juro.

Ego Scipio Cardin. Lancelotus, promitto, voveo, & juro.

Ego Henricus Cardin. Cajetanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Federicus Cardinal. Cornelius, promitto, voveo, & juro.

Ego Dominicus Cardin. Pinellus, promitto, voveo, & juro.

Ego Decius Cardinal. Azzolinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Ferdinandus Card. de Medicis, promitto, voveo, & juro.

Ego Philippus Vastavillanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Franciscus Cardinal. Sfortia, promitto, juro, & voveo.

Ego Alexander Cardinal. Montaltus, promitto, juro, & voveo.

Anno à Nativitate Domini 1586. Indiis. 14. die vero 3. mensis Maii, Pont. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retroscripta litera Apost. affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis seu portis S. Ioan. Evangelistæ & S. Petri Principis Apostolorum de V. be. nignæ Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissa per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Tagliarum S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiatus Mag. Curf.

Confirmatio Congregationis B. MARIÆ Fulienſis strictioris observantiæ Monachorum Ordinis Cisterciensis S. Benedicti, cum gratiarum elargitione.

XXX

Hujusmodi gratias amplioris, aliæque concessit privilegia hic idem Pontif. in const. 70. Super: & Clem. VIII. infra in sua const. 12. Pastoralis, & latius extendit Paul. V. in ejus const. 23. Divina Insuperque

Insuperque predictus Clemens praedictam res-

regulae adversentur, talis controversiae cognitionem, de-

nitur ablu-

An. D. SIXTUS PAPA QUINTUS.

Religiosos viros, qui divino spiritu afflati, arctiorem

§. 6. Non obstantibus constitutionibus & ordinatio-

Cognitionem

§. 1. Sanè cum ad Nos nuper perlatum fuerit, in vestro

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die

Dat. P. A. 3.

Approbatio declaratio, & extensio constitutio-

XXXIII.

De hac materia, ultra ea quae sunt in extravagan-

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Camerae nostrae Apostolicae, & Collegii Fratrum no-

Causa haec

§. 2. Nos vestram hanc piam & salutarem intentionem

§. 3. Interdicimus etiam dilectis filiis Abbati Monasterii

§. 1. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia nostra,

Confirmatio

§. 4. Caeterum volumus, ut in reliquis, quae praemissis

§. 2. Praeterea quoniam quindenniorum usus, & solutio

Exhibito ad

§. 5. Quod si unquam controversia, dubitatio, seu disc-

& fortius in unionibus per ipsos Ordinarios factis & faciendis observetur, licetque in constitutionibus & literis prædecessorum præfatorum comprehendere videatur, tamen, ut cuius dubitandi occasio præcidatur, Motu & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium statuimus, decernimus & declaramus, quod uniones, annexiones, incorporaciones, applicationes, & submissiones, de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, tam sæcularibus quàm regularibus, etiam Monasteria Monialium, & Hospitalia fuerint, quæ tamen tempore ipsarum unionum cura, Conventu & Hospitalitate caruerint, & quorum singulorum, vel si plura beneficia unicus literis comprehensa sint, quorum quodlibet annuus valor viginti quatuor ducatos auri de Camera, secundum communem existimationem non excedat, dummodo tamen omnium insimul illum transcendat, cuicumque Ecclesiæ, Monasterio, Collegio, domui, Societati, Congregationi, Ordini, Militiæ, Hospitali, Seminario, aut alii loco pio, tam per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos, necnon Sedis præfatæ Legatos, Nuntios, & alios quoscumque subdelegatos, & alias quomodolibet auctoritate Apostolica, quàm per quemcumque loci Ordinarium, in qualibet mundi parte hæcenus factæ & faciendæ, etiam si manualia, & de jure patronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium & illustrium illa beneficia fuerint, sub dictorum prædecessorum constitutionibus ac declarationibus omnino comprehendantur & includantur, ac ab omnibus comprehensæ & inclusæ censentur. Et propterea omnia & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiarumque Ecclesiarum Capitula, Congregationes, Societates, Universitates, Collegia, Seminaria, Hospitalia, Monasteria, & pia loca hujusmodi, & quivis alii, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporaciones, applicationes & submissiones hujusmodi factæ reperientur, aut posthac sunt, quantumcumque exemptæ & privilegiatæ existant, etiam si se superinde in Cam. Apost. non obligaverint, dummodo beneficia ipsa possideant, ad solutionem quindenniorum præfatorum eidem Cameræ, & Collegio & officialibus, ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum præfatarum singulis quindecim annis, à die quo illæ suum sortitæ fuerint effectum, juxta tenorem literarum prædecessorum præfatorum super hoc editarum faciendam teneri, & obligatos esse, & ad id per sententias, censuras & pœnas in ipsis literis contentas cogi & compelli posse.

Decretum irritam.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S.R.E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiiri debere, irritumque & inane, quicquid fecus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Judicis deputatio & facultates, in causis & exigentis annuorum, &c.

§. 4. Mandantes dilecto filio Magistro Alexandro Glorioso, Clerico dictæ Cameræ, quem super cognitione & decisione causarum, tam occasione præmissorum quam annatarum beneficiorum pro tempore vacantium, per illorum provisos dictis Cameræ, Collegio & officialibus debitarum & debendarum, pendentes movendas judicem deputavimus, ac aliis in ejus locum, per nos vel successores nostros subrogandis judicibus, ut pro faciliiori indagacione unionum præfatarum, omnia & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum & Collegiarum Ecclesiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum quam mulierum sæculares & quorumvis Ordinum regulares Congregationes, seu Collegia, Seminaria, & pia loca, eorumdemque Prælatos & Procuratores, ad judicandum & profitendum medio juramento, omnia & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Parochiales Ecclesias, & alia quæcumque beneficia Ecclesiastica, etiam si manualia, & de jure patronatus, ut præfertur, fuerint, quæ ipsa Collegia, Seminaria, Congregationes, & alia pia loca præfata possideant, illorumque annuos veros valores, sub privationis, & aliis in lite-

ris in forma Motus proprii Pauli IV. & Pii V. prædecessorum hujusmodi contentis sententiis, censuris, & pœnis in Romana Curia & extra eam monent & requirant. Dantes eis plenam & liberam facultatem pro eorum quindenniorum & jurium exactione, omnes & singulos illorum debitores sub singulis præfatis, & præsentibus nostris literis comprehensos, etiam per edictum publicum, constituto summarie de non tuto accessu, tam in dicta Curia quàm extra eam citandi, monendi, & requirendi, ac eis & aliis, quibus & quoties opus fuerit, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, Alexandri & subrogandorum præfatorum arbitrio ferendis, statuendis, moderandis & applicandis, ac etiam privationis beneficiorum unitorum, etiam simili edicto inhibendi, ipsosque debitores ad judicandum beneficia unita, & solvendum quindennia decursa, etiam si ad id in Cam. Apost. non se obligaverint, constituto tamen de sortito effectu unionum per similes sententias, censuras, & pœnas, etiam interdicti, tam localis quam personalis appositionem, per Alexandrum, & subrogandos præfatos, quoties opus fuerit, ferendas & promulgandas, necnon fructuum, reddituum, & proventuum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ ipsi debitores possidebunt, pro quantitate eorum debiti sequestrationem, & alia opportuna juris & facti remedia, etiam cum invocatione auxilii brachii sæcularis cogendi & compellendi, ac in præmissis omnibus & singulis, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura judicii, sola facti veritate inspecta, ac alias more Camerali procedendi, ac eos qui sententias, censuras & pœnas præfatas, ut præmittitur incurrerint, ab eisdem censuris & pœnis, prævia satisfactione absolvendi & liberandi, aliaque faciendi, gerendi & exercendi, quæ in præmissis necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

§. 5. Non obstantibus quacumque centenaria, etiam completa, & etiam majori à jure statuta præscriptione, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus, necnon privilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apost. Capitulis, Congregationibus, Collegiis, Seminariis, Hospitalibus & aliis piis locis præfatis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, ac de Apost. potestatis plenitudine, etiam constitutorialiter, & ex causa initi contractus, aut alias quomodolibet concessis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogacione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ prædecessores præfati in singulis eorum literis voluerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadē prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 14. Maii 1586. Pont. nostri anno 2.

Confirmatio & nova concessio gratiarum & privilegiorum Ordini Cisterciensi, ejusque Abbatibus, Monachis, & Monasteriis à Greg. IX. Innoc. IV. Sixt. IV. Innoc. VIII. Pio IV. Pio V. Greg. XIII. & aliis Sum. Pont. concessurum.

Institutionem hujus Ordinis, & omnia ipsum concernentia inspice sup. in Paschalis II. const. Defiderium.

Similes autem Statutorum Ordinis, & privilegiorum confirma

Classif.

Transf.

D. P. die 14.

XXX

SIXTUS QUINTUS.

confirmaciones habes sup. in Pii IV. const. 70. In eminenti, & in Greg. XIII. const. 18. Superna.

usum destinata, Abbatiarum hujusmodi, & monasteriorum quomodolibet occuparent, aut profanarent, neve in illis mulieres cujuscumque conditionis introducerent, nec sese in bonis per Monachos pro tempore decedentes relictis, illorumve spoliis quomodolibet intromitterent, aut bona ipsa sibi appropriarent, respectivè statuerunt, mandarunt, & districtè præcipiendo veterunt.

Greg. const. 18. Superna.

SIXTUS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Pontifex Romanus primarius Christi Dei & Domini nostri in terris gerens vices, sicut totius Dominici gregis pascendi curam & onus sustinere dignoscitur, ita in eos quos gravius laborare, & suo præcipuo auxilio indigere perpexerit, propensius & favorabilius incumbere debet. Cum primis verò Religiosorum Monachorum, qui mundanis abjectis illecebris in spiritu humilitatis Altissimo famulantur, paternam curam gerere, nutantemque illorum statum quantum ex alto conceditur, celeri ac salubri munimine fulcire.

§. 1. Sane sicut pro parte dilecti filii Edmundi à Cruce Abbatis Monasterii Cistercii Cabilonen. d. ccc. totius Ordinis Cistercien. Generalis, necnon dicti Ord. Capituli generalis nobis fuit expositum, quod Cistercien. Monachorum Ordo à Divo Roberto institutus, & à Divo Bernardo illustratus, cæterisque eorum successoribus propagatus, multorum virorum sanctimonia præcellens, tam à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, quàm etiam ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, & aliis Principibus, tot & tantis privilegiis, gratiis, & favoribus meruit decorari, ut nullo quovis temerario ausu, nullaque temporis diuturnitate privilegia, exemptiones, & gratias hujusmodi à quoquam violari, aut modo aliquo infringi posse viderentur. Sed tamen ea est quorundam hominum improbitas, talisque rerum humanarum conditio, ut nisi sæpius eadem iterentur, & legum pœnis falciantur, hujusmodi hominum audacia, & temporis injuria optimæ leges & privilegia conculcentur. Quo factum est ut quemadmodum eadem expositio subjungat, multi præmem. prædecessores nostri, præcipuè verò Paschalis Secundus, Callistus etiam Secundus, Eugenius Tertius, Alexander Tertius, Lucius similiter Tertius, Honorius etiam Tertius, Gregorius Nonus, Innocentius IV. Alexander etiam IV. Urbanus IV. Clemens IV. Gregorius Decimus, Nicolaus Quartus, Bonifacius VIII. Clemens V. Joan. Vigésimus secundus, Benedictus Duodecimus, Clemens Sextus, Urbanus Quintus, Joan. Vigésimus tertius, Martinus Quintus, Eug. Quartus, Nicol. V. Callistus Tertius, Pius Secundus, Sixtus Quartus, Innocentius Octavus, Leo Decimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & Greg. Decimus. t. ius Romani Pontifices privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conservatorias, facultates, & alias gratias Monasterio, seu Abbati Cistercii, necnon Firmitatis, Pontiniaci, Clarevallis & Morimondi, Cabilonen. Antisiodoren. & Lingonen. respectivè diocesum, quatuor ipsius Monasterii Cistercii filiabus appellatis, totique Ordini Cistercien. & Capitulo generali ejusdem concesserint & indulserint.

§. 2. Inter cætera verò Gregorius Nonus ne ullus Episcopus, aut quælibet alia persona cujuscumque dignitatis & præminentie existat, regularem electionem Abbatum ipsius Ordinis impedire, aut in ea se quomodolibet ingerere.

§. 3. Innocentius Quartus eidem Episcopis, ne Monachos & Abbates Religionis ejusdem, etiam ratione cujuscumque delicti, causa fidei dumtaxat excepta, ad sua judicia & tribunalia trahere.

§. 4. Sixtus Quartus, Commendatariis Monachorum numeri taxationem, & novitiorum receptionem & benedictionem in monasteriis commendatis prohibuit, atque ejus rei curam penes Abbates, aliosque Ordinis Superiores remanere voluit.

§. 5. Innocentius Octavus ne quisquam ex Abbatibus & monachis ipsius Ordinis, in habitu & vivendi ritu longo usu passim recepto se ab aliis difformare præsumeret.

§. 6. Pius Quartus, Pius Quintus, & Gregorius Decimus. t. ius, Commendatariis eidem eorumque ministris, cæterisque personis secularibus, quovis titulo ipsius Ord. Monasteriorum fructus atque proventus percipientibus, ne templa & alia loca regularia, & ad monachorum

§. 7. Ac etiam alii Romani Pontifices prædecessores nostri alias & aliter in favorem Ordinis ejusdem statuerunt, ordinarunt, concesserunt, indulserunt, prohibuerunt, & inhibuerunt, prout in singulis tam prædictorum quàm aliorum quorumcumque prædecessorum nostrorum literis, sub quacumque forma & data respectivè (quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis) expeditis & emanatis, latius dicitur contineri.

§. 8. Quare ipsius Ordinis Cistercien. afflicto statui paterno affectu, & ex pastoralis officii nobis ex alto injuncto munere providere volentes, Motu proprio, non ad Abbatis Cistercii ipsius Ord. generalis, nec alterius cujusque pro eo, sive toto Ordine ipso nobis oblata petitionis instantiam, sed ex nostra mera & spontanea voluntate, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, prædicta omnia & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conservatorias, facultates, indulta & alias gratias Cistercii, & quatuor filiarum nuncupatarum prædictis Monasteriis & Ordini universo, ejusque Capitulo generali, Definitoribus & aliis Superioribus quibuscumque per supra dictos, & alios quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros concessa & innovata, conc. illisque & innovatas, præsertim verò ipsas literas Gregorii IX. Sixti IV. Innocentii VIII. Pii IV. Pii V. & Gregorii XIII. per quarum ausu temerario contemptam à multis observatione ejusdem Ordinis convellit immunitas, regularis status periclitatur, uniformitas decoloratur, confirmamus, roboramus & approbamus, illisque omnibus & singulis perpetuè & inviolabilis firmitatis rebus adjuvamus, & quatenus opus sit, concedimus & indulgemus, vetamus, prohibemus, & inhibemus, ac etiam solemniter, etiam substantialium, & quoscumque alios def. ctus, si qui in singulis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis prædictis, vel aliis quibuscumque quomodolibet intervenerint, motu & scientia similibus eodem præsentium tenore supplemus. Decernimus omnia & singula in ipsis privilegiis & indultis, ac præsentibus nostris contenta, & comprehensa, quatenus sint in usu, & factis canonibus, præcipuè verò Concilii Trid. decretis non adversentur, perpetuè valida, & efficacia, ac firma & stabilia fore & esse, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus & singulis, quos tangunt, seu tangere poterunt quomodolibet in futurum inviolabiliter observari debere.

§. 9. Ac præsentibus nostris, etiam ex quavis causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio def. ctu notari, seu impugnari, & aliis quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus unquam posse, sed eas seu per & perpetuè valere, & tenere, ac viribus subsistere, necnon eis, quos vel quorum favorem concernunt & concernent, omninè suffragari.

§. 10. Sicque per quoscumque Judices, etiam causarum sacri nostri Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. etiam Legatos de Latere, & quacumque potestate & dignitate fulgentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritumque & inane si fecus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 11. Quocirca omnibus nostris, & dictæ Sedis Legatis ac Nunciis ubicumque existentibus, ac quorumcumque locorum Ordinariis, necnon Ordinis præfati Conservatoribus, ac dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Curie causarum Camera Apostolicæ generali Auditori, ipsorumque singulis per Apostolica scripta mandamus, quatenus præsentibus literas, & in eis contenta quacumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte P. Generalis, Abbatum, Procuratoris Generalis, Vicariorum, Visitationum, & aliorum præfatorum, seu

Nemulli abb. Rom. quadam alia Ord. concesserunt.

Hic modo P. t. omnia confirmat, & quatenus sint in usu, & C. m. illi d. n. non- itatia, in- vati.

Claufula præservati- vas app. ut.

Claufula sublata, etc. addit.

Executores dignitas.

An. D. 16. Summi prim. super. n. c. v. a. co. n. f. s. Or. ju. Ord. P. Com. m. n. s. pro. X. VIII. late. n. ve. Pius regor. s. Co. aris. crunt. us in.

seu alienus eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, ipsique efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra Patrem Generalem, Abbatem, Procuratorem Generalem, Vicarios, Visitatores, & alios predictos confirmatione, approbatione, adjectione, suppletionem, concessione, statuto, ordinatione, invocatione, precepto, interdico, revocatione, abolitione, ac sui Generalis voluntatibus, mandatis, decretis nostris, aliisque premissis pacifice frui & gaudere, ac presentes literas ab omnibus, quos illae concernunt inuoluntate & inconcussa observari, non permittentes P. Generalem, Abbatem, Procuratorem Generalem, Vicarios, Visitatores, Superiores, ac alios predictos desuper contra licentiam earundem, presentiumque tenore quomodolibet indebitum molestari, contradicere quolibet, & rebelles per predictas, ac alias sententias, censuras, & poenas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Constituti derogat.

§. 12. Non obstantibus premissis, ac sanctae memoriae Bonif. Papae VIII. pariter praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, necnon quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Legatis, Nuntiis, & Ordinariis predictis, ac aliis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, etiam consistorialiter, aut aliis quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, necnon omnibus illis, quae in literis Pii IV. Pii V. & Greg. XIII. ac aliorum praedictorum expressum sunt non obviare, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Fidem exemplis dari jubet.

§. 13. Ceterum quia difficile foret easdem presentes ad diversa loca, Provincialique circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis Generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis huiusmodi munitis plena, & indubia, ac ea prorsus fides ubique etiam in iudicio adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitae, vel ostensa.

D. P. A. 1. die 17. Maii.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Maii 1586. Pont. nostri anno 2.

KXXV. Quod Eremitae S. Romualdi Montis Coronae Ordinis Camaldulensis sub Regula S. Benedicti, alterius Ordinis Religiosos recipere possint. Ipsi vero ad alium etiam Eremitam Camaldulensem transire nequeant.

Ad hoc vide notata supra in Clem. VII. cons. 24. Vestrum.

EA est Congregationis Eremitarum sancti Romualdi Ordinis Camaldulensis Montis Coronae austeritas, & observantia, ut quemadmodum non solum relatu aliorum, sed propriis etiam interdum oculis vidimus, & percipimus, merito, & verè eam sub strictiori regula custodiri, quam omnes aliae, quae in tota Italia reperiuntur, dici, & censei possit.

§. 1. Quo etiam fit, ut nonnulli parum cauti, & constantes, ac minus fortes ad resistendum pravis tentationibus, ab ipsa Congregatione ad alios Ordines se transferre non verentur, cum magno plurimorum scandalo, & animarum suarum periculo.

§. 2. Hinc est quod nos his malis occurrere, eandemque Congregationem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, omnes gratias, indulta, & privilegia eidem Congregationi, & illius Eremitis à Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, super recipiendis quibuscumque quarumvis Religionum, & Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium Religiosis ad ipsos transire volentibus concessa, rata, & firma esse volentes, & quatenus opus sit auctoritate Apostolica tenore presentium innovantes, omnibus & singulis Eremitis praedictae Congregationis nunc, & pro tempore existentibus, & cuilibet eorum in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis majoris eo ipso incurrendae, à qua nullus praeter Romanum Pontificem pro tempore existentem, praeterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium impendere possit, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, necnon apostasiae, reatus, suspensionis à divinis, aliisque arbitrio Majoris ejusdem Congregationis pro tempore existentis moderandis, infringendis, & declarandis poenis, ne ad alios quoscumque Ordines, nec etiam ad sacram Eremitum ejusdem Camaldulensis Ordinis Aetiae Diocesis sine expresso consensu, & licentia ab eodem Majore pro tempore existente supra dictae Congregationis in scriptis petita, & obtenta, transire, & transire audeant, vel audeat, eisdem auctoritate, & tenore interdiximus, & prohibemus.

§. 3. Volumus etiam quod ultra supra dictas poenas, qui contrafecerint, personaliter capi, & apprehendi, nec non incarcerari, puniri, & etiam ad redeundum cogi, libertate praedicti Majoris pro tempore existentis arbitrio possint, & valeant.

§. 4. Eidemque Majori pro tempore existenti praedicta omnia, & singula, per se, vel alium, seu alios sibi bene visos faciendi, exercendi, & effectualiter, ac omnino exequendi, & brachii secularis auxilium, si opus fuerit, invocandi omnimodam, plenam, amplam & absolutam auctoritate Apostolica praedicta tenore presentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus & impartimur.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon indultis, privilegiis, & exemptionibus aliis Religionibus, Congregationibus, & Ordinibus, Eremitis, & Eremiticis quibuscumque, quocumque modo, & sub quibusvis verbis, & clausulis concessis, & iteratis etiam vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia exquisita forma ad hoc habenda foret, illorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus pro expressis habentes, auctoritate praedicta earundem tenore presentium quas perpetuis futuris temporibus valere decernimus, specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 9. Julii 1586. Pont. nostri anno 2.

Confirmatio, & extensio Jurisdictionis Consulatum Artis Pistorum, & Praefecti Annonae Almae Urbis, in rebus ipsam Artem tangentibus, ac privilegiorum & gratiarum eorundem Pistorum.

Hec

Hac Bulla non prejudicet facultatibus Gubernato-
rii Urbis, quoad recursum a sententiis dictorum
Consulum, ut hic Pontifex (me Gubernatoris Lo-
cumtenente tunc instante) declaravit die 9. Octo-
bris anni 1586. quam non pono, quia est similis
Bulla 61. Gregor. XIII. quam habes supra, & re-
gistrata est apud Acta Notariorum Civitatis
d. Gubernatoris.

S I X T U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Celestis Pater ad hoc nos universalis Ecclesie Re-
ctorem constituit, & a nobis oves suas pascendas
commisit, ut omnibus personis, praecipue Rom. Curiam
sequentibus, ne indebitis molestiis afficiantur, sed pro ea-
rum qualitate justitia ministraretur, quantum cum Deo
possumus salubriter provideamus, & ea quae pro ipsarum
personarum facili regimine, & gubernatione a nostris
praedecessoribus provida consideratione emanarunt, ut eo
firmius illibata persistant, quo frequentius Apostolico
fuerint stabilita praesidio, nostrae approbationis munimine,
dum a nobis petitur, roboremus.

§. 1. Sanè pro parte dictorum filiorum Universita-
tis Pistorum Urbis nostrae nobis nuper exhibita petitio
continebat, quod alias postquam fel. rec. Leo Papa X.
praedecessor noster, &c.

§. 2. Et deinde per recol. mem. Julium Papam III. &c.
Omittitur relatio Bullae 18. Jul. III. quia ipsam habes supra, &
quia ibi relata Bulla Leon. idcirco hic omittitur ejusdem rei nonis re-
petitio.

§. 3. Cum postmodum antiqua Statuta ipsius Urbis de
mandato sanctae mem. Gregorii Papae XIII. &c.
Omittitur etiam relatio Bullae Gregorii XIII. quia est supra,
Alim.

§. 4. Cum autem, ut eadem petitio subungebat, plerique
dubitent, aliqua artis Pistorum hujusmodi statuta, & praeser-
tim illud quo dispositum est, quoscumque autem praedi-
ctum exercere, & clibanum habere volentes, priusquam
ad hoc admitti possint, ad solutionem trium scutorum
pro una Consulibus artis hujusmodi, & reliquis duabus
partibus Hospitali B. Mariae de Laureto de dicta Urbe
applicandorum teneri, per praedictas literas Gregorii praedi-
cessoris hujusmodi declarationis, & reintegrationis ju-
risdictionum artium, earumque Collegiorum, & Consulatus
hujusmodi nullatenus reintegrata fuisse. Quare pro parte
Universitatis Pistorum hujusmodi nobis humiliter fuit
supplicatum, ut literis praedecessorum hujusmodi robor
nostrae approbationis adiacere, aliaque in praemissis oppor-
tune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur Universitatem Pistorum hujusmodi, il-
liusque singulares personas, quarum quietem, & commo-
dum, non minori, quam praedecessores nostri praedicti
paternae dilectionis affectu prosequimur, a quibusvis ex-
communicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ec-
clesiasticis censuris, & poenis, a jure, vel ab homine qua-
vis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet in-
notati existant, ad effectum praesentium dumtaxat con-
sequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore
censentes, necnon singularum literarum praedictarum te-
norem veriores praesentibus pro expressis habentes, hujus-
modi supplicationibus inclinati, statuta, & ordinationes
dictae Universitatis, ac singulas etiam reintegrationis ju-
risdictionum literas praedecessorum hujusmodi, ac in eis
contentas, quaecumque, praedicta auctoritate, tenore praesentium
perpetuè approbamus, & confirmamus.

§. 6. Ac insuper eisdem nunc, & pro tempore Pistori-
bus, ut facilius, & minori cum dispendio iura sua conse-
qui possint, in omnibus, & singulis eorum causis, litibus,
controversiis, & differentiis, ratione panis per eos crediti
& rerum ad artem hujusmodi spectantium de cetero mo-
vendis, videlicet quae triginta ducatos auri de Camera
non exceperint, Consules pro tempore existentes dictae
artis, contra quoscumque ejusdem Urbis Cives, officices,
habitatores, ac alias quascumque personas seculares; in
aliis vero usque ad quaecumque summam, Praefectum pro

Bullar. Mag. Tom. 11.

tempore existentem Annonae Judices, contra quoscum-
que S. R. E. Cardinales, Episcopos, Praelatos, Oratores,
proceres, & alios Ecclesiastica, vel temporali dignitate
fungentes, dictae Urbis originarios, vel exteros, auctori-
tate, & tenore praedictis perpetuè constituimus, & depu-
tamus, eisdemque nunc, & pro tempore existentibus Pisto-
ribus facultatem omnes, qui eis occasione crediti panis,
ac aliarum rerum artem ipsam concernentium debitores
fuerint, pro consequenda satisfactione ad iudicium, co-
ram Consulibus, & Annonae Praefecto Judicibus hujus-
modi evocandi, dictis verò Consulibus, & Annonae Prae-
fecto pro tempore existentibus, singulas causas hujusmo-
di summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & fi-
gura iudicii, manuque Regia, ac sola facti veritate inspe-
cta, & prout in exactione pecuniarum pretii grani eisdem
Pistoribus ab Officialibus ejusdem Camerae Apostolicae
pro tempore dati, contra eosdem Pistoros procedi solet,
audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito termi-
nandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibusque
aliis facultatibus necessariis, & opportunis, auctoritate, &
tenore similibus, etiam perpetuè tribuimus.

§. 7. Quodque debita cum ipsis Pistoribus ratione pa-
nis crediti, & aliarum rerum hujusmodi contracta, ad bo-
norum, & hereditatum quarumque personarum, etiam
cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis
existentium, coram quibusvis Judicibus dictae Urbis, tam
Ordinariis, quam delegatis, & subdelegatis pro tempore
faciendas discussiones nullo pacto trahi possint. Quinimò
ipsi Pistoros pro consequenda debitorum hujusmodi sa-
tisfactione, in omnibus eorum litibus, & causis, etiam si
prioris, & potiores creditores non sint, primum, & po-
torem locum obligationibus etiam in forma Camerae
Apostolicae, etiam juramento vallatis, ac privilegiis, etc.
etiam in contrarium facientibus non obstantibus qui-
buscumque, habere, & obtinere omnino debeant, eisdem
auctoritate, & tenore similiter perpetuè statuimus & or-
dinamus, necnon sententiarum, mandatorum executivo-
rum, & decretorum per Consules, & Annonae Praefectum
Judices praefatos pro tempore latorum, & relaxatorum
executionem, & quovis praetextu, etiam quarumcumque
appellationum, recursum, inhibitionum, & significatio-
num etiam dotalium, nullo modo impediri posse, sed eas-
dem significaciones, & inhibitiones per Gubernatorem,
& alios dictae Urbis Judices, ad quos ipsi appellantes, &
recurrentes recursum habuerint, denegandas esse, easque
concessas, illicito revocatas, & ipsis recurrentibus minime
suffragari volumus.

§. 8. Decernentes a sententiis, declarationibus, & de-
cretis eorundem Consulum, ad Conservatores, & non
alios quovis iudices appellari posse, & appellationes
non nisi in causis, & litibus super majori, quam decem
scutorum summa vententibus admittendas esse, nec a de-
cem infra recursum ad aliquos Judices haberi, minisque
concedi posse.

§. 9. Ac praesentes literas de subreptionis, vel obreptionis
vicio, mentisque, aut intentionis ne sine def. etu. no-
tari, aut impugnari nullatenus posse. Tertium quoque, &
inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate
scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Urbis statu-
tis, legibus, & consuetudinibus, etiam juramento, confir-
matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis,
privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem
Auditori Camerae, seu obligationibus Cameralibus, ac
quibusvis dictae Urbis Judicibus ordinariis, & extraordi-
nariis, ac delegatis, illorumque tribunalibus, & quibusvis
aliis personis, etiam locis piis, sub quibuscumque tenori-
bus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis
derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis,
irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie,
etiam motu simili, etiam consistorialiter, ac alias in con-
trarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis
quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti deroga-
tione de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica-
expressis, & individua, non autem per clausulas generales
idem importantes mentio, seu quavis alia expr. sibi ha-

Pistorum cr.
dita occasione
panis in dif-
cussionibus ad
venire, ad ca-
ram apostoli-
cam, etiam in
causis obli-
gationibus Ca-
merae, etiam in
causis de
com.

Hoc ultimum
com. et. et
Greg. XIII. in
com. ord. in
p. 111.

Appellatio
a sent. et
sine alio con-
servatore
com. et.
Tunc idem
dicitur in no.

Com. et. de
re. et.

benda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permanuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis D^{omi}nice 1586. Kal. Septemb. Pont. nostri anno 2.

XXXVII. Jurisdictio Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis, & Iudicis causarum Archiconfraternitatis B. Mariae Virginis de Urbe, Confalonis nuncupatae, ad Redemptionem Captivorum ab infidelium servitute, aliaque pia opera exercenda dudum instituta.

Alia qua hanc Societatem concernunt, notandi supra ad const. 38. Greg. XIII. Pastoris.

Edicta An. D. 1586. SIXTUS PAPA V. Motu proprio, &c.

Causa confessionis.

Um sicut accepimus, venerabilis Archiconfraternitas Confalonis Gloriosissimae Virginis Mariae, ejusque pro tempore existentes Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri, ob lites, quaestiones, & controversias civiles, profanas, spirituales, meras, & mixtas, per diversa Urbis Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, hereditatum, legatorum, dotium, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, quam eam defendendo, vel alias jurgiter implicati existant, ex quo saepissime quamplura damna, & interese patiuntur, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, saepenumero superet.

Hic Pont. vobis, Archiconfraternitatem Confalonis ab expensis liti sublevare, ad facultatem ejus Custodibus quatuor Praefatos nominandi Cardinali Protectori, qui ex eis unum eligat iudicem causarum d. Archiconfraternitatis, cum potestate eas summarie cognoscendi.

§. 1. Nos Archiconfraternitatem praefatam, quam singulari dilectione prosequimur, & in qua diversa pietatis, charitatis, & misericordiae opera, etiam elemosinas pauperibus erogando, ac miserabilibus Puellis dotes elargiendo, necnon Captivos a durissima infidelium servitute maxima cum charitate redimendo, continuè impendi spectantur, necnon dilectos filios Magistrum Hieronymum de Avila V. I. D. literarum Apostolicarum Correctorem, & Abbreviatorem, ac in utraque Signatura nostra Referendarium, Praefatum nostrum domesticum, Paulum de Matthaeis, Carolum de Maximis, ac Ulysses Lancafinium patritios Romanos, necnon Franciscum Covarucium ipsius Confraternitatis modernos, & pro tempore existentes Custodes, & Camerarium ab hujusmodi dispendio, quantum cum Deo possumus sublevare volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore existentes dictae Archiconfraternitatis Custodes quatuor ex Referendariis utriusque Signaturae nostrae, & pro tempore existentis Romani Pontificis, moderno, & pro tempore existenti ipsius Archiconfraternitatis Protectori nominare, & proponere possint, & valeant, ad effectum ut ex illis quatuor, unus per eundem modernum, & pro tempore existentem Protectorem eligi, seu deputari debeat, Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo statuimus, & ordinamus. Ac eidem Referendario sic pro tempore electo, & deputato, ex nunc prout ex tunc, & contra, post electionem, & deputationem hujusmodi omnes, & singulas causas, lites, quaestiones, & controversias inter dictam Archiconfraternitatem, sive illius Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros nunc, & pro tempore existentes, ac quascumque alias, tam laicas, quam Ecclesiasticas personas, cujuscumque gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis, vel praesentis, & futuri, etiam Cardinalatus honore praesulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam Virorum, quam Mulierum Monasteria, Hospitalia, aut alia loca pia, etiam si coram nunc, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Praesidentibus Camerae Apostolicae, & ejusdem Camerae causarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictae Urbis, illorum-

que Locarentibus, Collateralibus, Iudicibus, & Appellationum causarum Curiae Capitolii ejusdem Urbis Capiteo, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, & aliis quibuscumque Iudicibus ordinariis, a nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, ac deputandis, & delegandis, nunc, & pro tempore moras, & pendentes, ac quomodolibet movendas, & pendendas, de & super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hereditatibus, & illarum discussionibus, ac quibusvis aliis dispositionibus, ad favorem tam ejusdem Archiconfraternitatis, quam Redemptionis Captivorum dictae Archiconfraternitati per Sedem Apostolicam Injunctis factis, ac dotibus, & quocumque iuribus, & actionibus, sive quibusvis quibuscumque inter vivos, ac causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Camerae, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ipsius Archiconfraternitatis, ejusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros praefatos, eorumque lites consortes, tam conjunctam, quam divisam, & tantum active, quam passive, tam secundo, quam principaliter interesse concernentes, & ad ipsam Archiconfraternitatem, etiam per viam necessariae defensionis, & alias quomodolibet spectantes, & pertinentes, in quacumque instantia, quorum omnium status, & merita, ac Iudicium, & colligantium nomina, cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda, praesentibus pro expressis habentes, in statu & terminis, in quibus ad praesens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum serie ad nos, & Sedem Apostolicam advocantes, illasque omnes, & singulas alias, similes, vel dissimiles causas quomodolibet nunc, & pro tempore moras, & pendentes, ac quas dicta Archiconfraternitas, illius Custodes, Camerarius Officiales, & Ministri habere, & movere volent contra easdem personas, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia aequae, vel magis pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata, & exempta, pro ipsius Archiconfraternitatis rebus, bonis, hereditatibus, legatis, iuribus, & actionibus hujusmodi, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, & quacumque persona ab ea causam habente, quam etiam contra ipsam Archiconfraternitatem, ad instantiam quoruncumque personarum qualitercumque qualificatarum, & privilegiatarum, quomodolibet agatur, eidem Referendario, ut praefertur electo, & deputato, una cum omnibus, & singulis eorum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura iudicii, & absque tela iudiciali, ac aliquorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus Registri, vel extractus confectioe, per se ipsum, vel in ejus a dicta Urbe absentia, aut alia ex quavis causa, per alium ab eisdem Custodibus, accedente ut supra dicti Protectoris approbatione, durante absentia, seu alias quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententiarum executionem inclusivè, audiendas, cognoscendas, sineque debito terminandas, ac etiam alibi introducendas, seu committendas, reassumendas, &c. auctoritate, & tenore praefatis, etiam perpetuo committimus, & mandamus.

§. 2. Ipsumque Referendarium, ut praefertur, electum, & deputatum in dictis causis, tam pro ipsa Archiconfraternitate, quam contra illam motis, & pendentibus, & in futurum movendis, in Iudicem ordinarium, & Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate eadem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinque receptione, cognoscendi, decidendi, atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi, & inhibendi quos, quibus, ac quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extracuriam, etiam per edictum publicum, constituto sibi etiam summarie de non tuto accessu, eisdemque & praedictis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium Iudicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel

Citatio & m... tam in... quam... & qu... umque... cibus.

vel conditionis fuerint, quibus ac quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis, prout sibi videbitur, inhibendi, & in eventum non partitionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incurfos censuratum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, ac alias prout sibi melius expedire videbitur, seu placuerit, servata forma Concilii Tridentini procedendi, sententiaque, seu mandata, per eum pro tempore latas, seu relaxatas, debite executioni demandandi, sive demandari faciendi.

adhiberi

§. 3. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis quovis prætextu non parentes, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque omnia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet necessariis, auctoritate & tenore prædictis similiter perpetuo facimus, constituimus, & deputamus, sibi que plenam, liberam, & amplam super præmissis licentiam, & facultatem, atque auctoritatem etiam concedimus, & impartimur.

litis ab

§. 4. Decernentes quod à pro tempore existentis Referendarii, ut præfertur electi, & deputati sententiis, mandatis, ordinationibus, & decretis, nullatenus suspensive appellari, reclamari, de nullitate dici, sive quomodolibet adversus illa ad effectum impediendi executionem aliquod remedium attentari possit. Devolutive autem semel tantum liceat appellare, & alia remedia intentare eorum alio Iudice prædicto pro tempore existenti Protectori, ut præfertur nominando, & ab eo approbando. Secundo autem, vel ulterius sublata sit omnis, & quæcumque appellatio, sed prædictæ duæ sententiæ plenariam executionem obtineant, ac firmæ, & illibatæ permanent, ac si essent tres conformes, ac nullitas aliqua, exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit.

causal

§. 5. Et licet ad instantiam quoruncumque hæredum sive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicujus hereditatis, & dictæ Archiconfraternitati, seu illius Custodibus, Camerario, Officialibus, & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibendum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium ipsius Archiconfraternitatis protrahatur, data idonea cautione per dictos Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam in eventum succumbentiæ prioribus, & posterioribus creditoribus, pro tempore existens Referendarius prædictus eosdem hæredes, sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, ex quacumque causa cessionarios, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictæ Archiconfraternitati de ejus credito, juris, & facti remediis cogat, & compellat.

adhiberi

§. 6. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet spectantibus, singulis diebus, & horis, feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

um de

§. 7. Et Notarium actuarium per eosdem Custodes eligendum, ac ab eis, & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum, quem eis placuerit, habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eisdem Custodibus in ejus deputatione, de restituendo absque aliqua pecuniarum solutione, & fraude, ac omni mora & dilatione, atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Custodibus ab huiusmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & singulas scripturas ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet spectantes, per eosdem Custodes, facto de illis inventario, Notario successori, ab eisdem Custodibus deputato consignandas.

mes ju

§. 8. Quodque citationes in causis prædictis etiam per Curiam Capitolii, seu alios quoscumque etiam dictæ Archiconfraternitatis Mandatarios, fieri possint.

torer

§. 9. Ac quod quicumque Executores Curiarum, seu Bullar. Mag. Tom. II.

Tribunalium dictæ Urbis, possint & debeant exequi, & effectualiter executioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata pro tempore existentis Referendarii huiusmodi, sive in ejus absentia, aut alia ipso impedito, ab eisdem Custodibus eligendi, ac ut supra, nominandi, ac à Protectore approbandi, quæ non obstante Regula Cancellariæ sub ejus parvo sigillo exediti possint.

omnes expostulantes mandata prædicta Judicem

§. 10. Ac insuper Archiconfraternitatem prædictam, ejusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, ex nunc deinceps occasione præmissorum principaliter, seu secundario alibi, quam coram pro tempore existente Referendario, ut præfertur, electo & deputato conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, & processus, sententias, mandata, & decreta per alium, sive alios, tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Judices, quavis auctoritate fungentes, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque instantia latas, & factas, cum inde sequutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, & momenti fore.

Alii Judices hanc causam non cognoscant

Clausula præservanda

§. 11. Præsentem quoque Motus proprii cedulam sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus gratiarum, aut concessionum revocationibus, suspensionibus, moderationibus, seu limitationibus, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel ejus etiam de latere Legatos, & per Cancellariæ Apostolicæ Regulas pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe nullatenus comprehensam, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptam, ac quoties illæ emanabunt, toties præsentem cedulam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque clausulas generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illi ullo unquam tempore & aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor cedulæ huiusmodi de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas distinctas litteras eundem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus Custodibus, Camerario, & aliis Officialibus Archiconfraternitatis huiusmodi legitime insinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationes huiusmodi nemini suffragari debere, & si ac quoties illæ aliquo alio modo revocari, aut alias illi derogari contigerit, toties in pristinum statum restituantur, & de novo etiam sub posteriori data, per prædictos Custodes, Camerarium, & Officiales eligenda concessam & stabilitam esse.

Decretum in

§. 12. Et sic per quoscumque Judices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere. Invitum quoque, & attentari.

Declaratio quædam dicitur fuisse omnia Regum, & puella in archiconfraternitate dicitur

§. 13. Volumus etiam, & mandamus quod omnia, & singula præmissa habeant locum ad favorem quatumcumque pauperum Puellarum, quæ à prædicta Archiconfraternitate dotem habuerint, pro dicitur dotium consecutione, ac quoruncumque ab eadem Archiconfraternitate redemptorum; ita quod sint, & esse intelligantur sub dicta jurisdictione in omnibus, & per omnia, ac si principaliter cum illis, & quolibet illorum agendo, seu defendendo de interesse prædictæ Archiconfraternitatis ageretur.

Prædicta Signatura Justitiæ Prædicto, aut alias pro tempore Justitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibusque, & singulis Referendariis, ne de cætero ad instantiam, & requisitionem cujuscumque, supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Prædicto Signaturæ Justitiæ audeant, vel præsumant, & similiter Signaturam facientem non signet, sive avocatoriæ, sive simplicis Justitiæ, sive appellatoriæ, & similes, neque in initio, neque in medio litis, & signatæ nullius sint roboris, & momenti.

momenti, nullamque tribuant jurisdictionem; neque ipse Iudex, cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere; irritum & inane quicquid scienter, vel ignoranter secus factum fuerit, ipso iure decernimus, salva semper nostra manu propria signata, sine qua omne scriptum censetur, & sit invalidum, & à nostra voluntate alienum. Et nihilominus Referendarius, sicut præmittitur, deputatus à prædicta Archiconfraternitate, absque vitio attentatorum procedere possit, & valeat.

Judex profanus cogere possit Notarios omnes ad sibi consignanda instrumenta emolumentum aliquod inter esse Archiconfraternitatis Redemptionis captivorum.

§. 15. Et insuper ne propter difficultatem habendi, seu recuperandi Instrumenta publica super testamentis, seu aliis quibuscumque dispositionibus piorum Christi fidelium, per Notarios, & Tabelliones cõfæctæ, & stipulata, in quibus per ipsos Christi fideles in eisdem Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum favore diversa legata facta, illisque bona relicta, & erogata fuerint, & de quibus illius Custodes, Camerarius, Officialis, & Ministri prædicti notitiam habere non possunt, ipsa Archiconfraternitas varia in temporalibus damna, & detrimenta sustineat, & patiatur, eidem Referendario, ut præfertur, electo, & deputato, omnes & singulos, etiã quorumcumque Tribunalium, ac Curiarum dictæ Urbis, & in Archiædio Romanæ Curie & Capitoli descriptos Notarios & Tabelliones publicos, etiam quantumcumque privilegiatos & exemptos, qui deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque Instrumenta publica super testamentis, codicillis, & quibusvis tam inter vivos quam causa mortis dispositionibus pro quibuscunque vtriusque sexus Christi fidelibus conficiantur aut stipulabuntur, vel de quibus ipsi Notarii & Tabelliones pro tempore rogati fuerint, in quibus pia legata etiam jure donationis perpetuæ, vel fideicommissæ, seu cuiusvis alterius dispositionis, aut quocumque alio titulo eidem Archiconfraternitati, siue Redemptionis Captivorum per Christi fideles de eorum bonis in toto, vel in parte hæcenus quomodolibet facta fuerint, & in futurum fient, seu quæ utilitatem, vel commodum, aut augmentum bonorum, jurium & emolumentorum Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum hujusmodi, tam coniunctim, quam divisim, & tam activè quam passivè, ac tam secundario, quam principaliter concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, aut in Archiconfraternitatis seu Redemptionis Captivorum hujusmodi utilitatem cesserint, vel cedant, ad dictorum Instrumentorum, seu illorum particulam intercedentem Archiconfraternitatis seu Redemptionis, ut præfertur, concernentem copiam authenticam & fide dignam, in forma juris valida, & probanti, seu instrumentum publicum, postquã ad id per ipsam Archiconfraternitatem, illiusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, coram eodem Referendario requisiti fuerint, & post testatorum obitum, sub pena falsi, ac excommunicationis, aliisque sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiã pecuniariis penis, per contrafacientes eo ipso incurrendis, ac arbitrio ejusdem Referendarii infligendis, & exequendis, eidem Archiconfraternitati, siue illius Custodibus, Camerario, Officialibus, seu Ministris, soluta per eisdem Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros ipsi Notariis, & Tabellionibus mercede, pro scriptura ipsius copie authenticæ, seu instrumenti publici tantum, omni mora, & dilatione, aut subterfugio cessantibus, ac quacumque appellatione, seu recursu postpositis, realiter, & cum effectu, ac sine aliqua fraude dandum, tradendum, & consignandum, auctoritate nostra moneat, omnibusque sibi visis remediis opportunis, usque ad omnimodam partitionem cogat, atque compellat.

Claus. derog.

§. 16. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis; necnon Fabricæ prædictæ, ac personarum, Vniuersitatum, Societatum, Congregationum, Collegiorum, Monasteriorum, & Hospitalium hujusmodi, aliorumque quorumcumque piorum locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, ac qualitercumque privilegiatorum, etiam juramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus,

privilegiis quoque, indultis, conservatoris, exemptionibus, & literis Apostolicis, illis ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Notariis, Tabellionibus, Curis, seu Tribunalibus, eorumque personis, & Collegiis quibuscumque, & Romanæ Curie Officialibus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium, etiam in viâ contractus, aut aliis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon Reformationibus noviter factis, & paribus motu, & scientia approbatis, etiam si in eis caveatur expresse, quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitoli, & seu Auditoris dictæ Camere, vel Vicarii, aut aliorum ejusdem Urbis Tribunalium reassumi debeant, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet disponentibus. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, nec per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum expressi, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse eisdem motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus contrariis quibuscumque. Aut si personis, Vniuersitatibus, Societatibus, Congregationibus, Collegiis, Monasteriis, Hospitalibus, aliisque piis locis prædictis, eorumque Administratoribus, Officialibus, seu Ministris, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, ac literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius pro tempore existentis Referendarii, ut præfertur, deputati explicatio, siue exequutio impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus, quorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 17. Volumus solam præsentis Motus proprii signaturam sufficere, & ubique fidem facere in iudicio, & extra.

§. 18. Quodque eadem Motus proprii exempla etiam impressa, Notarii publici, siue ejusdem Archiconfraternitatis Secretarii manu subscripta, & sigillo dictæ Archiconfraternitatis, vel illius Protectoris, siue Referendarii pro tempore, ut præfertur, electi, & deputati consignata, eandem prorsus in iudicio, & extra illud fidem ubique faciant, quam ipse Motus proprius faceret, si foret exhibitus, vel ostensus, regula contraria quacumque non obstante.

Fiat Motu proprio F.

Dat. Romæ apud S. Marcum, die 19. Aug. Anno 2.

Jurisdicção S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum Collegii Cantorum Capellanorum Romani Pontificis, cum privilegiorum, & gratiarum concessione.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

IN supremam militantis Ecclesiæ Cathedra, nullis nostris inmeritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate constituti, ad vniuersa per orbem terrarum diffusa loca cultui dicata divino, provisionis nostræ remedia tenemur extendere, præcipue verò circa Capellæ nostræ Pontificiæ,

Sola signaturam sufficere
Fides plerumque
Edicta
Causa

Pontificis, cujus cura strictiori jure nobis incumbit, prosperum statum, & felicem directionem, nos convenit intendere, & providentia nostra studium propensius adhibere, ut in ea Missarum solemnitas, & alia divina officia continue decantentur, illiusque Cantores ad eum numerum qui ejusdem Capellae decori, & servitio satis sit reducti, congruis facultatibus pro eorum vita subsidio valeant communiri.

ad no-
Canto-
Capella-
Capell-
mistic.

§. 1. Quocirca huic rei sedulo incumbere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, numerum Cantorum Capellanorum praedictorum qui ad praesens viginti quatuor existunt, ad numerum viginti unius dumtaxat, quorum nomina, & cognomina in calce praesentium describuntur, Apostolica auctoritate, tenore earundem praesentium reducimus, & retrahimus, reliquos vero tres Cantores Capellanos ibidem non descriptos, illarum rationem aliorum habituri, ab ipsius Capellae servitio, & canendo, Cantorumque Capellanorum hujusmodi numero, & consortio absolvimus & amovemus.

Colla-
Canto-
de
tri qua-
m

§. 2. Necnon in eadem Capella unum Collegium viginti, & unius Cantorum Capellanorum, ut praefertur descriptorum, loco quorum pro tempore decedentium vel recedentium, alii artis Musicae peritia & vocis suavitate pollentes, ab aliis de gremio Collegii hujusmodi existentibus praevio diligenti examine, ac alias juxta laudabilem consuetudinem hactenus observatam eligi debeant, sic tamen quod dictum numerum viginti & unius nunquam excedant, & quorum unus dictae Capellae Magister existat.

pro pri-
mum,
dium.

§. 3. Et tam ipse quam alii pro tempore existentes Cantores Capellani, de gremio Collegii hujusmodi existentes, sint & esse censentur, prout hactenus semper fuerunt, nostri & pro tempore existentis Romani Pontificis veri & indubitati Familiars, continui commensales, ac ex Palatio Apostolico solitam portionem panis, & vini percipere, & habere debeant, cum massa communi ex Monasterio S. Mariae de Cresciano Ordinis S. Benedicti Tarentini. Civitatis seu Dioecesis, eidem Capellae per nos nuper ad usum & sustentationem ipsorum Cantorum Capellanorum dumtaxat dicta auctoritate uniti, ac aliis eisdem massis usque ad valorem annum trium millium scutorum monetae assignandis, fructibus, redditibus, proventibus, rebus, & bonis, ac etiam quoad de totidem reddituum annuorum summa illi a nobis, vel successoribus nostris Romanis Pontificibus provisum fuerit, ex Camerae Apostolicae pecuniis eidem Cantoribus Capellanis, loco salarii, per menses singulos, deducta rata parte fructuum Collegii, & illius massae communis hujusmodi praestandis consocienda, ac inter ipsos viginti & unum Cantores Capellanos proportionabiliter, prout desuper ab ipsius Collegii Protectore pro tempore existente, ordinatum fuerit dividenda, ex qua tamen Diacono, & Subdiacono, qui olim substitutis nuncupatis in dicta Capella quotidie, non tamen praesentia nostra ministrantibus, ac Scriptori, & custodi Librorum ejusdem Capellae congruam portionem loco salarii arbitrio ipsius Protectoris assignare. Nec de cetero quicquam a S. R. E. Cardinalibus Missam in eadem Capella pro tempore celebrantibus, etiam praetextu cujuscumque consuetudinis, quantumlibet inueteratae, petere, & exigere, aut etiam sponte oblatum recipere debeant, auctoritate, & tenore praedictis perpetuo erigimus, & instituimus.

in
Collegii
m
aliis
m

§. 4. Illique sic erecto, & instituto arcam, sigillum, aliaque collegialia jura, & insignia, necnon facultatem, & auctoritatem Magistrum dictae Capellae de ipsius collegii gremio existentem, qui per quindecim annos eidem Capellae deservierit, vel saltem ex antiquioribus personis dicti Collegii existat, & quem duz ex tribus partibus illius Cantorum Capellanorum hujusmodi ad hoc idoneum judicaverint, ceterosque officiales, & ministros necessarios ad tempus desuper statuendum eligendi.

que
colle-
mine
di.

§. 5. Necnon felici pro statu, regimine, & gubernio dicti Collegii, illiusque personarum, rerum, & bonorum, tam spiritualium quam temporalium, ac super electionibus, qualitatibus, oneribus, servitiis, & ministeriis

Bullar. Mag. Tom. 11.

Magistri Capellae, aliorumque officialium, & ministrorum ejusdem Collegii, quaecumque statuta, ordinationes, & decreta sacris canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria condendi, & condita quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutandi, corrigendi, reformandi, alterandi, moderandi, in toto vel in parte revocandi, ac alia de novo edendi, eaque omnia, dummodo Apostolica, vel saltem ipsius Protectoris pro tempore existentis auctoritate approbata fuerint, ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, sub poenis pecuniariis arbitrio ejusdem Collegii infligendis, & illis applicandis, observari faciendi, concedimus, & largimur.

Magistro
empionis ad
omni superio-
ritate Ord-
nacionum, &
judicium
Vrbis & extra.

§. 6. Insuper collegium praedictum, illiusque pro tempore existentes particulares personas, officiales, & ministros, ac eorum res, & bona quaecumque mobilia, & immobilia, praesentia, & futura, cujuscumque qualitate & quantitatis existentia, & tam in dicta Vrbe, quam extra eam ubicumque locorum consistentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Senatoris, Conservatorum, & Reformatorum Urbis, ac Auditoris causarum Curiae dictae Camerae, necnon Ordinariorum locorum, aliorumque Iudicum, & officialium quorumcumque, in ipsa Vrbe vel extra eam ubilibet constitutorum, etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beatorum Petri, & nostrae, Sedisque Apostolicae protectione suscipimus, ac nobis, & eidem Sedi immediate subicimus.

Confirmatio
& innovatio
quorumcumque
privilegiorum
hactenus
concessorum.

§. 7. Omniaque, & singula privilegia, exemptiones, libertates, praerogativas, facultates, gratias, tam spirituales quam temporales, & indulta eidem Magistro, & Cantoribus Capellanis, in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos, & dictam Sedem hactenus quomodolibet concessa, approbata, & innovata, quoad ea videlicet quae decretis praedicti Concilii contraria, & sub vllis revocationibus comprehensa non sunt, approbamus, confirmamus, & innovamus.

Privilegium
quod ad ores
de collegio no
amovendum,
nisi data cu
praeagitur
lenit recom-
pensa, si 25.
annorum si de-
tio deservier-
int, vel legiti-
time impedit
fuerint.

§. 8. Praeterea statuimus, & ordinamus, ut illi ex Cantoribus Capellanis praedictis, qui spatio viginti quinque annorum Capellae praedictae deservierint, ex tunc de cetero ab omni illius onere, & servitio sint, & esse censentur excusati, exempti, & liberati, neque ipsi, nec alii quicumque eorundem Cantorum Capellanorum, quos deinceps gravi aegritudine, aut corporis seu vocis imbecillitate, vel alio legitimo impedimento detineri contigerit, ab ipso Collegio, illiusque Cantorum Capellanorum numero, & consortio amoveri, neque alii in eorum locum subrogari vllatenus possint, nisi eis prius de aequivalenti recompensa fuerit omnino provolum.

Quodque tri-
vilegia Can-
torum etiam
antiqua per-
petua sunt.

§. 9. Quodque tam per nos, ut praefertur, amoti, quam deinceps propter hujusmodi aut similia impedimenta amovendi, omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, facultatibus, gratiis, & indultis, quibus alii Cantores Capellani de gremio, & consortio Collegii hujusmodi existentes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed aequae principaliter, & pariformiter, in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant.

Deprecatio
Protectoris
Collegii cum
facultate pra-
dicta omnia
ordinandi &
gubernandi.

§. 10. Ut autem ipsius Collegii conservacioni, & bono regimini consulatur, ipsique Cantores Capellani ab indebitis molestiis praeserventur, dilectum filium nostrum Decium tituli S. Matthei in Merula presbyterum Cardinalem Azzolinum nuncupatum, ejusdem Collegii, & illius particularium personarum, rerumque, & bonorum quorumcumque Protectorem, defensorem, conservatorem, & Iudicem ordinarium, cujus consilio & ope omnia supradicta, & alia quaecumque, ad electionem Magistri Capellae, aliorumque officialium, & ministrorum, necnon receptionem, & admissionem Cantorum Capellanorum praedictorum spectantia, & alia quomodolibet necessaria agantur, statuuntur, & ordinentur.

Jurisdictione que casus omnes d. Collegii, et personarum communi, appellationeque remota, &c.

§. 11. Cum plena, & omnimoda potestate, & auctoritate, omnes, & singulos dicti Collegii, ejusque personarum, officialium, & ministrorum pro tempore existentium causas, etiam beneficiale, profanas, meras, & mixtas, tam active quam passive motas, & movendas, per se ipsum vel ejus Auditorem, aut alium seu alios ei bene visos, exclusive quoad omnes alios Judices, tam ordinarios quam delegatos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, manuque Regia, & nulla tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, & sine debito terminandi, ac quibus, & quoties opus fuerit in forma, etiam sub pecuniariis, & aliis ejus arbitrio infligendis poenis, & in subsidium juris censuris Ecclesiasticis inhibendi, quacumque mandata etiam exequutiva decernendi, & relaxandi, censuras, & poenas predictas etiam iteratis vicibus aggravandi, auxiliumque brachii secularis invocandi, ac alia omnia, & singula in premissis, & circa ea, ac alias quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, ceterisque facultatibus ad id requisitis, quae etiam ad ipsius Decii Cardinalis in officio Protectoris hujusmodi successores perpetuo se extendere auctoritate, & tenore similibus constituimus, & deputamus.

Clausula, praeforjativa.

§. 12. Decernentes praemissa omnia, & singula, ac praesentes literas, nullo unquam tempore, ex quavis causa, quantumvis legitima, & urgenti, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus vel controverfiam advocari, seu ad terminos juris reduci posse, sed semper valida, & efficacia existere, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & inviolabiliter observari, & Cantoribus, Capellanis, & aliis supradictis perpetuo suffragari.

Decretum irritans.

§. 13. Sicque per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos etiam caularum Palatii Apostolice Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique & in quavis instantia judicari, atque definiti debere, necnon irritum, & inane sit fecus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obstantibus praemissis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon stylo Palatii, ac Urbis, Camerae, & locorum praedictorum etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac etiam novis reformationibus, privilegiis quocumque, indultis, & literis Apostolicis illis ac Vicario, Auditori, Senatoribus, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliisque Judicibus, & Officialibus praedictis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam mota, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias ipso suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dist. P. An. 2. die 1. Sept.

Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.
Si quis, &c.
Dat. Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1586. Kal. Septembris, Pont. nostri anno secundo.

Hortatio ad omnes Christi fideles, ut Rhemenfi Collegio pro Catholicis Angliis a Sede Apostolica instituto, pie, & liberaliter subveniant, & ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos, ut Anglos propter Justitiam persecutionem patientes, juvent & foveant.

Similem hortationem fecit Gregorius XIII. ut sup. in ejus const. 72. Omnipotens. Qui jam in Vrbe Collegium pro Catholicis Angliis instituit, ut in alia ejus Bulla 53. Quoniam.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei. Universis Christi fidelibus praesentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Afflicta, & crudeliter vexatae Anglorum reliquiae, communi piorum more ac lucis animo cunctorum mortalium in sui misericordiam, & admirationem convertunt. Quocirca nos, qui Pontificii muneris nostri esse putamus, cunctarum Ecclesiarum, etiam quae Dei beneficio pace fruuntur, curam gerere, multo etiam magis solliciti sumus de ovibus perditis quaerendis, & afflictis populis, & personis pro viribus sublevandis, saevit enim in dies acrius dira haereticorum immanitas, in eos praecipue Ecclesiastici Ordinis viros, qui de ipsa orthodoxa fide vocem paulo liberiores mittere aut hifcere audent, ita ut plerisque novis, & ante hunc diem inauditis tormentorum generibus dilacerati, atque membratim discerpti, exquisitis suppliciis trucidentur. At quibus divina benignitas annuit e cruentis inceptorum manibus elabi, si vero quasi funesti tantae cladis nuntii, ad augendam nostri doloris acerbiter missi, vix aliquod aerumnatum suarum solatium reperiunt, nam extorres patriis finibus, bonis, ac fortunis suis spoliati, summa rerum omnium egestate misere premuntur, ac dispersi incertis sedibus vagantes, externarum, atque ignotarum gentium, sed fidei ac communionis Catholicae sociarum opem implorant. Et cum divitias, & ampla atque opulenta patrimonialia possiderent, quibus in patria secundum carnem abunde affluentes frui poterant, si a vera pietate declinassent, maluerunt divino spiritu ducti ea praedae, ac direptioni sacrilegorum domi relinquere, quam fidem negare.

Angli haereticorum immaniter exercit.

§. 1. Nunquam ergo satis Anglorum Catholicorum laudari potest constantia, dum praestudio Religionis, illi acerbissimos crucietus, & necem, hi vero exilium, mendicitatem, & quaeque ultima censentur in malis, data optione cunctis hujus saeculi deliciis, & commodis anteponunt. Neque sane est, quod miseri exules a suis necessariis, & amicis in patria relictis opem aliquam expectent, ipsi namque nefariis edictis deterriti, aut paribus depresso angustiis, suas nequeunt miseras tolerare, pedum aliis adjuvamento esse.

Angli Catholici praecurati dante.

§. 2. Quare horum calamitatis miserata Sedes Apostolica, per omnes Christiani Orbis partes dispersis Angliae populis, iis praesertim qui in Collegium Rhemense hac ipsa de causa auctoritate Apostolica institutum se receperunt, superioribus annis ceperat aliquid auxilii suppeditare, quod pium institutum, nos quoque persolvendo ex arario nostro, in singulos menses, certum subsidium profequi non cessamus, nec sine magno fructu, siquidem ex sancto illo Anglorum, in hac pietate, & Catholicae disciplinae capessenda causa profugientium Seminario, multos fere quotidie prodire audimus, qui Deo juvante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeunt, gloriosis, & apud posteros quoque illustribus futuris martyriis, suam erga Catholicam fidem, & hanc Sanctam Sedem devotionem usque ad sanguinis, & spiritus effusionem testentur. Horum autem eximia virtus, & infracti animi robor saevissimos haereticos urit, spemque eis eripit quam de Catholicorum nomine ad

Collegium Rhemense pro Catholicis Angliis institutum, nos quoque persolvendo ex arario nostro, in singulos menses, certum subsidium profequi non cessamus, nec sine magno fructu, siquidem ex sancto illo Anglorum, in hac pietate, & Catholicae disciplinae capessenda causa profugientium Seminario, multos fere quotidie prodire audimus, qui Deo juvante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeunt, gloriosis, & apud posteros quoque illustribus futuris martyriis, suam erga Catholicam fidem, & hanc Sanctam Sedem devotionem usque ad sanguinis, & spiritus effusionem testentur. Horum autem eximia virtus, & infracti animi robor saevissimos haereticos urit, spemque eis eripit quam de Catholicorum nomine ad

SIXTUS PAPA QUINTUS, Dilecte fili Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita An. D. 1585.

ad internecionem delendo, aut certe penitus profligando animo conceperunt. Sed cum haud desinant propterea...

ad...

§. 3. Primum igitur confugimus ad divinam opem implorandam, ut Deus omnipotens cohibeat aliquando...

pro...

§. 4. Mox imitati fel. record. Greg. Papam XIII. nostrum praedecessorem, ejus exemplo, ut plus ponderis habeat...

fratres...

§. 5. Mandamus praeterea universis, & singulis Ecclesiarum Praelatis, & Rectoribus, ceterisque personis...

ratio ad...

§. 6. Demum charissimos in Christo filios Imperatorem, cunctosque Reges ac reliquos Principes Christianos...

ratio ad...

§. 7. Et quia praesentes nostrae litterae ad singula loca ubi illis opus est defetri nequeunt...

P. An. 1585.

Dat. Romae apud S. Marcum, anno Incarnat. Domini 1585. 3. Nonas Septembr. Pont. nostri anno 2.

Quod Fratres Minores Ordinis S. Francisci de Observantia licite retineant loca, quae etiam sine titulo possident...

Alia de his Fratribus videri possunt supra in cons. 23. Leon. X. Itc, sup.

Um sicut nobis nuper exposuisti, tu annis proxime lapsis pro injuncto tibi Ministeriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia onere...

Comra' Minister ex- ponsi Pen. quod multa loca & Ecclesias ipsi possident, licet de legitimo titulo, et concessione, ex causis hic expressis docere nequeant.

§. 1. Nos igitur pro nostri pastoralis officii munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati, in praemissis opportune, dictarumque domorum, & Ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque necessaria...

Hic haqua Pont. etiam concedit licentiam, licet se retinere valeant, modo habeat consensus Ordinariorum quoad loca quae habent a decem annis citra.

§. 2. Necnon Ecclesiis, domibus, & locis praedictis, illorumque Ministris, & Guardianis, seu Custodibus, & Fratribus nunc & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis, antelationibus, praeminentiis, indulgentiis, favoribus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, & relaxationibus, quibus aliae dicti Ordinis Ecclesiae, domus, & loca, quae a principio de ejusdem Sedis Apostolicae, & Ordinariorum locorum licentia recepta, & edificata fuerunt...

Indulgentias quoque prius legimus, quae concessa fuerunt locis & Ecclesiis a principio licite receptis, ad diff. citra.

*Ampliatio
supradicti in-
dult.*

§. 3. Decernentes insuper te, ac Ministros, Custodes seu Guardianos, & Fratres Ecclesiarum, domorum, & locorum predictorum de cetero ad docendum de facultate sive licentia recipiendi Ecclesias, domos, & loca predicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, alias quam per presentium ostensionem, quas ubique tam in iudicio quam extra, praterquam quod ad docendum de dicto consensu Ordinariorum, in his que possidetis a decem annis citra, sufficere volumus, pro sufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcumque necessario probandorum, ad effectum consequendi premissa, hisque omnibus plenarie fruendi, minime teneri nec obligatos existere.

*Decernimus in-
firmis.*

§. 4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, iudicari, defini & interpretari debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§. 5. Non obstantibus premissis, ac scilicet. rec. Bonifacii Papae VIII. predecessoris nostri de novis locis per Mendicantes abque dictae Sedis licentia non recipiendis, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

*Videat trans-
sumptum.*

§. 6. Volumus autem quod presentium transumptis seu copiis, in opere novo, de omnibus domibus, Ecclesiis, & locis predicti Ordinis, eaque concernentibus prope diem, te auctore in Typographia Romana dilecti filii Dominici Basse cudenda, aut etiam separatim imprimendis, & a te, seu pro tempore existente Ministro, seu Commissario generali Ordinis prefati separatim imprimendis, subscriptis & sigillo officii Generalatus, seu Commissariatus huiusmodi munitis eadem prorsus ubique fides tam in iudicio quam extra dictis in dicto opere, ac separatim imprimendis adhibeatur, quae eisdem presentibus adhibetur, si originaliter exhibita vel ostensa forent.

*Dat. P. An. 2.
die 3. Sept.*

Dat. Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die 3. Septembris 1586, Pont. nostri anno 2.

XLI. Praefinitio numeri, & qualitarum Praefatorum Referendariorum utriusque Signaturae Romani Pontificis, cum privilegiorum concessione.

*Ampliora concessit indulta Paul. III. sup. in ejus
const. 23. Debita, ubi in apostillis notavi eorum
statum.*

De officio autem Referendariorum, vide sup. in Pii I V. const. 59. Cum super, sup. ubi etiam notavi de materia Signaturae Iustitiae, & Gratiae.

*Edicta An. De
1586.*

SIXTUS PAPA QUINTUS,
Ad perpetuam rei memoriam.

*Iste Pont. ex
causis hic in-
gressu.*

Quemadmodum providus agriculor ad uberiores ejus futuram frugem temporum vices sollicito observat, arbores ordine disponit, & ne illarum vires latius diffusa evanescant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit & refecat, ac ibidem inordinata & indisposita, si quae sint, ad meliorem formam reducere satagit, ita nos agri Dominici curae, superna dispositione praepositi, efficacem & fructuosam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantia nostra studium sedulo convertimus, per quae huius sedis Apostolicae dignitates & officia, praesertim nostram Gratiae, & Iustitiae Signaturam concernentia, tanquam feraces plantae in ipso agro Dominico consistunt, utili & commoda rerum dispositione salubriter dirigantur, & ex eorum administratione sperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis utilitatem, dictaeque Sedis decorem majori in dies cum senore proveniant: abusus vero, qui in illis passim abque personarum delectu conferendis irrepperunt, resectis & veluti putatis ramis sterilibus, de medio submo-

veantur. In quam curam cogitationemque pro officio nostri debito incumbentes, opportunum, immo necessarium esse censuimus, ut ad eisdem Signaturae tam Gratiae quam Iustitiae ministeria, non nisi cognitae & spectatae virtutis viri assumantur, & proinde illius Referendariorum coetus nimia praeteritorum temporum indulgentia, & quorundam instantia supra modum, non sine prius suae dignitatis diminutione adhaesus, rescata illorum multitudine, ad certum & determinatum numerum, inque compositum ordinem redigatur, ne multitudo ipsa rebus gerendis confusionem & impedimentum afferat, & spes uberioris fructus, quae in eorum muneribus rite & fideliter obtentis posita esse debet, nos atque ipsos frustretur.

§. 1. Itaque opportuna circa haec remedia adhibere volentes, Motu proprio, &c. & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, hac nostra perpetua valitura constitutione statuimus & ordinamus, quod nullus deinceps in Referendarium alterius Signaturae praedictae, etiam cedentibus vel decedentibus, aut alias deficientibus qui nunc sunt Referendariis praefatis, omnino admittatur, donec & quousque omnium Referendariorum huiusmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit. Illo autem sic reducto & imminuto, praescriptus centenarius numerus Referendariorum huiusmodi nullo unquam tempore augeatur. Sed neque inter hos omnes ultra septuaginta Signaturae Gratiae Referendarii esse possint.

§. 2. Nec ullus numero & consortio Referendariorum Iustitiae de cetero adscribatur, nisi sit ex legitimo matrimonio, honestisque parentibus procreatus, & clericali charactere insignitus, ac utriusque vel alterius iurium Doctor in aliqua Studii generalis Universitate promotus, & in Rom. Curia habitu & tonsura clericalibus incedendo, per biennium versatus, viraque integritate, ac morum probitate commendatus, & saltem in viginti quinque aetatis suae annis constitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficiis Ecclesiasticis unde in ipsa Curia dignitatis suae gradum valeat decenter sustinere.

§. 3. Porro antequam ad ipsius admissionem procedatur, per eisdem Signaturae Iustitiae Praefectum, vocatis, & congregatis ad id sex antiquioribus Referendariis, secretis examinari, & ad hunc effectum saltem binas applicationes, seu commissiones sibi ab ipso Praefecto ex tempore porrectas proponere debeat; quod si collectis Praefecti & sex antiquiorum Referendariorum praefatorum suffragiis, super quibus eorum conscientiam oneramus, taliter in huiusmodi propositione se habuerit, ut relatione super hoc per dictum Praefectum nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici facta, meruerit commendari & approbari, tunc & non alias in Referendarium eisdem Signaturae Iustitiae admittatur; praestito prius per eum in manibus eiusdem Praefecti solito iuramento.

§. 4. Ad Signaturam vero Gratiae nemini pateat ascensus, nisi saltem triennio in Signatura Iustitiae fuerit laudabiliter versatus, exceptis dumtaxat causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & Camerae Apost. Clericis, quorum quisque ad utramque Signaturam quovis tempore adscisci valeat.

§. 5. Insuper, quod eidem Signaturae Gratiae semper decem & octo Referendarii in Curia praesentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos sententiae dandae in ipsa Signatura Gratiae, suo quisque loco, & ordine, facultas existit, & alii tres, quibus omni libellos supplices proponendi incumbit, reliqui vero tres successive proposituri, necnon Thesaurarius generalis, & etiam generalis Auditor causarum Curiae dictae Camerae, & unus ex Palatii Apostolici Auditoribus, & unus ex eisdem Camerae Clericis, alternatis vicibus, item nostri in Urbe Vicarii, & causarum Curiae praefatae Auditoris Locatenentes, necnon Secretarius Apostolicus, ac in eadem Signatura Gratiae proponendi munus a Referendariorum Decano ad ceteros omnes per turnum, juxta suae cuiusque receptionis & admissionis ordinem deducatur.

§. 6. In

quolibet, & rebelles per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & penas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Clausula derogatoria addita.

§. 17. Non obstantibus præmissis, ac præfati Bonifacii prædecessoris de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranensi, etiam novissime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac præ memorie Innocentii Quarti, Sixti etiam Quarti, Innocentii Octavi, Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, contra exemptos editis, necnon Pii Quarti, similiter prædecessoris nostri, de præiis interesse dictæ Cameræ concernentibus in eadem Camera registrandis, aliisque Apostolicis, ac in Provinciis, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon Cameræ præfate, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, Conventibus & personis, necnon præfatis locorum Ordinariis per quoscumque Roman. Pont. prædecessores, ac nos, & dictam Sedem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum omnium, harum serie specialiter, & expresse derogamus, aut si aliquibus communiter vel diuissim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transcriptis credis subet.

§. 18. Verum quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Curie Ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli, &c.

Dat. Romæ, 10. Kal. Octob. Anno secundo.

D. P. A. 2. die 22. Sept.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini nostri Iesu Christi 1586. indictione 14. die vero 16. mensis Octobris, Pont. Sanctissimi D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 2. retroscripta literæ affixæ, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in valvis Basilicarum S. Iohannis Lateran. & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apostolica & in acie Campi Floræ, per me Ioannem Freile, & Nicolam Tagliettum, Sanctissimi D. N. Papa Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Communitates Status Ecclesiastici pro aliis obligatæ, infra annum ab earum obligationibus liberentur. Et de cætero pro aliis se obligare, & earum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores sumptibus publicis ad Pontificem mittere nequeant.

Confirmatur, & ampliatur Bulla ista à Clem. VIII. inf. in ejus const. 10. Pro commissa, vbi alia de Censuris notabo.

Consonat constitutio 18. Pii IV. sup. in qua decrevit, Vassallorum obligationes pro eorum Dominis esse nullas, Dominosque teneri Vassallos ab obligationibus pro eis factis relevare, & pecunias solutas restituere.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter varias, ac multiplices sollicitudines, quas pro communi utilitate univ. Christianæ Reipublicæ, nostræ curæ (divina providentia) commissæ, dies noctesque suscipimus, id potissimum nobis cordi est, vt subditorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ commodis paterna charitate, & præcipua quadam ac singulari vigilantia consulamus, quod illos quasi nostros peculiare eximieque charos, & acceptos, ac præ cæteris dilectos filios, in nostram clientelam, ac fidem receptos, speciali quadam & propria paterni amoris prærogativa complecti æquum censemus.

§. 1. Quare cum eos ab omni injuria, & violentia tutos & illæsos defendere, & custodire pro viribus studeamus sicuti ad id vel ab initio nostri Pontificatus opportuna remedia, quæcumque potuimus, non sine magno fructu, Deo annuente, comparavimus, ita etiam nunc eodem erga illos pietatis affectu permoti, duximus omni studio occurrendum dolis callidorum hominum, qui privatis suis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam nostrarum Civitatum, & Oppidorum utilitatem non mediocriter lædunt. Quoniam verò in tota fere ditione, & Statu temporali hujus Sanctæ Sedis præaus inolevit abusus, vt plerumque ex levisimis, minime necessariis, neque utilibus, ac forsitan etiam magnopere damnosis causis, dilecti filii Communitates, siue Univeritates, & homines eorundem Civitatum, & Oppidorum, respectu, ad instantiam, & suasu quorundam, qui privatim suæ rei familiaris ac domesticæ, etiam cum communi aliorum dispendio lucrum quætero non erubescunt, univ. ac publico nomine se, suaque bona obligare, & hypothecare, aut pro aliis fidejubendo, seu principaliter pro suo interesse consueverint, & contractus celebrare, magno olim eisdem Univeritatibus, & Communitatibus detrimento, & damno futuros: siue etiam expensas minime necessarias, interdum vero prorsus superuacaneas facere, sicuti jam in multis Communitatibus, & Univeritatibus ingenti ære alieno gravatis, & rariisque earum planè exhaustis, res ipsa & experientia docuit.

§. 2. Nos propterea indemnitati illorum, & huic malo, antequam latius serpat, & graviora afferat damna & incommoda, quamprimum providere cupientes, de attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium præcipimus, & mandamus univ. & singulis personis, quavis dignitate & auctoritate fulgentibus, pro quarum utilitate, comodo & interesse, directo vel indirecto, aliqua Univeritas, seu Communitas cujuscumque Civitatis, Terræ, Oppidi, Castri, Villæ, aut alterius loci nostræ, & dictæ Romanæ Ecclesiæ ditioni mediate vel immediate in temporalibus subiecti vel subiectæ, univ. in simul ex quacumque causa, & quocumque modo fidejussisse, vel aliàs etiam vti principales obligati hæcenus fuisse reperientur, vt ipsi, & eorum unusquisque debeant ac teneantur intra annum à die dentionis, vel intimationis, in vim præsentium literarum

iteratum eorum cuilibet facienda, etiam ipsi ex eadem Civitate & loco, vel aliunde oriundi sint, atque sibi vel tibi domiciliati habeant, bonaque stabilia, cujuscumque valoris, etiam maximi possideant, eaque minime dissipident, ab hujusmodi fidei iussione, & alia quacumque obligatione, reali & personali, vel hypotheca generali aut speciali, etiam a medico tempore contra contractis, eademque Communitatem, seu Universitatem, earumque res & bona penitus exemptis & liberatis, curentque vel castatis penitus, & extinctis ipsius obligationibus & instrumentis desuper confectis, aut dato alio ex promissione in locum ipsius Communitatis, vel Universitatis, aut alias quoquo modo re ipsa efficere, ut in quorum favorem ipsae Communitates, aut Universitates se obligaverint, illarum liberationi sponte & expresse consentiant.

§. 3. Cujusmodi consensum, si nec ipsi in quorum favorem Communitates vel Universitates predictae se suaque bona obligaverint, praestare ullo modo voluerint, & ea fuerit contractus vel obligationis natura, ut neque etiam facta aliqua oblatione, aut solutione ad consentiendum, ipsi inviti cogi, seu alias obligationes ipsae cassari & annullari possint, tunc dictae personae a quibus eadem Communitates & Universitates occasione talium obligationum indemnes relevandae sunt, alios fidei iussores & ex promissores arbitrio pro tempore existentis Gubernatoris, seu Legati, cui ipsa Universitas, vel Communitas mediate, seu immediate suberit, de conservando eadem Communitates vel Universitates indemnes, praestare teneantur.

§. 4. Licetque ipsarum Communitatum seu Universitatum Magistratibus, Procuratoribus, Agentibus, seu etiam particularibus personis ad praemissa, contra quoscumque vigore praesentium literarum coram quocumque Judge agere & iudicio experiri, ac ipsi Judici unica citatione praecedente, mandatum executivum in rem & personam contra eum, pro quo est facta fidei iussio vel obligatio, statim elapso praedicto anno, exequendum relaxare, perinde ac si eadem personae ad id expresse in specie atque efficaciter se obligassent, etiam hoc ipsum naturae & substantiae contractuum, quorum occasione obligationes hujusmodi initae fuerint, omnino repugnet & adverteretur, aut alias ne quis ad extinguendum, & redimendum census super bonis suis stabilibus venditis, treatos & impositos, cogi aut compelli queat, Apostolicis constitutionibus expresse cautum fuerit.

§. 5. Ceterum hac nostra in perpetuum valitura constitutione prohibemus, ne in posterum sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, vel Camerae Apostolicae licentia speciali, ulla Communitas, aut Universitas ex quacumque causa, etiam iustissima, urgentissima, & omnino necessaria, & in evidentem utilitatem, aut necessitatem, bona sua immobilia, seu jura percipiendi quoscumque fructus, redditus, proventus, ac introitus annuos, distrahat, vendat, quovis modo alienet, hypothecet, aut super illis census annuos creet, imponat, seu vendat, vel illa alias quam ratione locationis, nec ultra decennium alicui obligationi vel hypothecae subiciat, aut supponat, neque etiam mutui, depositi, vel alias quocumque titulo, in rem, nec in personam, immediate, vel per interpositam personam se obliget, aut quoquo modo aere alieno se obstringat.

§. 6. Pro alio vero quocumque incola, seu originario, vel forensi, aut vicissim, Universitas seu Communitas una pro altera, nequaquam ex quavis occasione, vel causa unquam fidei iubeat, aut tanquam principalis alienae obligationi quoquo modo accedat.

§. 7. Decernentes nihilominus omnes & singulas distractiones, alienationes, hypothecas, fidei iussiones, accessiones, etiam cum clausula, principaliter, insolidum, necnon uti principales, & tam personales quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, ac renuntiationes, & pacta de non petendo liberationem & exemptionem hujusmodi, in vim supradicti nostri mandati & praeccepti, per dictas Universitates, seu Communitates, earumve Procuratores, aut Magistratos, etiam speciale ad id mandatum habentes, etiam in am-

pliori forma Camerae Apostolicae, cum juramento censurarum, ac mandati executivi, etiam susceptione, & quavis submissione, cautela, & promissione, etiam iurata, ac de non utendo remedio praesentium nostrarum literarum ultero & sponte, seu ad preces & instantiam, ac commodum vel utilitatem aliorum quocumque modo posthac faciendas, sub quibuscumque verborum formulis, & clausulis, etiam efficacissimis & insolitis concipiendas, & instrumenta desuper conficienda, etiam garantigata, iurata, vel alias sub dicta forma Camerae Apostolicae celebranda, nulla, irrita & invalida, nulliusque roboris vel momenti esse, aut fore, nullam fidem facere, neque ullam actionem aut exemptionem, vel officium iudicis, neque obligationem civilem, seu naturalem parere, vel ullum omnino effectum aut vires habere posse: sed neque ipsas Communitates & Universitates, etiam si id omne quod gestum est in eorum utilitatem versum esse constiterit, ullo modo, aut obligationis, vel iuramenti vinculo teneri. Et ita per quoscumque iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Ac ne easdem Communitates, seu Universitates sumptibus minime necessariis gravari contingat, districtius interdiciamus, ne qua Communitas, aut Universitas ex praedictis Legatos, sive Oratores ad nos, & S. d. m. Apostolicam, ex quacumque etiam urgenti, & similiter necessaria, ac utili occasione vel causa sumptibus publicis mittat, neve quis hujusmodi munus obeat, vel suscipiat, nisi prius simili licentia a nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel dicta Camera, ut praefertur, obtenta, revocantes omnes qui ad praesens deputati reperuntur.

§. 9. Quod si quis Magistratus dictarum Communitatum vel Universitatum fuerit negligens quoad utendum remedio praesentium literarum, & petendum suas Communitates vel Universitates ab ipsa fidei iussione vel obligatione eximi & liberari, aut alias contra dictam prohibitionem easdem Communitates, & Universitates, illarumve bona obligare attentaverit, aut Legatos, vel Oratores mittere, seu aliquis munus hujusmodi suscipere sine dicta licentia praesumpserit, eos singulos, qui in culpa fuerint, poenam nostro & Romani Pontificis, aut Gubernatorum vel Legatorum seu Praesidentium praedictorum arbitrio infligendam eo ipso incurrere volumus.

§. 10. Literis felicis recordationis Pii Papae Quarti quoad Communitates aut Universitates, quae pro suis Dominis temporalibus fidei iusserint, aut se obligaverint (quibus nequaquam derogando haec omnia supradicta addimus) & Statutis novissimis Urbis Romae, per quae certa forma obligationibus & contractibus per dilectos filios nostros Senatum, Populumque Romanum celebrandis praescribitur, nihilominus in suo robore permanentibus.

§. 11. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quaruncumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, earumque Communitatibus, Universitatibus, Magistratibus quocumque nomine nuncupatis, & aliis personis, Motu proprio & ex certa scientia, ac de similibus potestatis plenitudine, aut consistorialiter, vel per modum statuti perpetui, vel inter illos ex una, & nos Sedemque praedictam ex altera partibus initi & stipulati contractus, vel alias quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, quae omnia, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, quatenus praemissis in aliquo adverterentur, omnino tollimus & annullamus, ac nolumus cuiquam ullatenus suffragari, ceterisque contractis quibuscumque.

§. 12. Ut autem praesentes literae amplius innotescant, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo personae in dignitate Ecclesiasticae

Contra:mittes puniantur ne hic.

Communitates Oratores ad Pont. sumptibus publicis sine licentia mittere queant.

Amplius Clem. VII. ibid.

Pii PP. Constit. ista est summa Statuti in lib. 3. cap. 31.

Clau. derog.

P. des. tran- sumptis publicis.

Ecclesiastica constituta manent eadem prorsus fides in iudicio & extra illud habeatur, quae eisdem presentibus liberetur, si essent exhibitae vel ostensa.

Hac constitutio in unum versata in consilio publicatur, & inuolabiliter observatur.

Dat. P. An. die 30. Sept. Publicatio.

§. 1. Mandamusque universis & singulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut aliis Baronibus & Domicellis, ac Dominis temporalibus, Nobis & eidem Sedi in temporalibus mediatis, vel immediatis subjectis, ut in Civitatibus, Terris, Castris, Villis, & locis eorum cuique subjectis, & consiliis vel congregationibus generalibus earundem Communitatum & Universitatum, presentium literarum exempla in vulgarem sermonem versa quamprimum publicari, ac deinceps inuolabile observari omnino curent.

Dat. Romae apud S. Marcum, pridie Kal. Oct. anno 2.

Anno a Nativitate D. 1586. indit. 14. die vero 16. mensis Octobris, Pontific. Sanctissimi D. N. D. Sixti d. vna providentia Papa V. anno 2. retrospectiva litera Apostolica lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in valvis seu portis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, per nos Ioan. Freyle, & Otilium Taglietum S. D. N. Papa Curf. necnon Cancel. Apostolica, & in acie Campi Flora, per eosdem Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

XLIII. Quod omnes etiam S. R. E. Cardinales beneficia & pensiones Militiae S. Joannis Hierosolymitani, etiam ex Sedis Apostolicae provisione obtinentes, ad solutionem iurium communis aetarii omnino teneantur. Receptoresque propria auctoritate exigere valeant, ex indulto Pii V.

Multa qua de hac Militia in hoc opere habentur, indicata sunt supra in consil. 2. Anastasi IV. Christianae.

Edita An. D. 1586. Pius V. consilii privilegia ad Militiam approbavit, & extendit.

SIXTVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

AEQUUM arbitramur, & congruum, ut ea quae de Romano Pontificis gratia processerunt, licet eius superveniente obitu litera desuper confecta non fuerint, suum debitum consequantur effectum. Dudum siquidem fel. rec. Pius Papa V. praedecessor noster sollicita considerationis indagine perscrutans, quantis periculis, quantisque bellorum turbibus tunc agitata fuerit Insula Milivitan. menteque recolens, quam iudesse & viriliter dilecti filii Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani Milites, in illa a Christianae fidei hostibus defendenda se praestiterant, dignum, quin potius debitum reputavit, ut ea quae Romanis Pontificibus illis liberaliter concessa fuerant, non solum confirmationis suae munimine roborarentur, verum etiam illa quae suam utilitatem & commodum concernerent, si minus generaliter facta viderentur, ita extenderet, ut propter illa omnis in posterum dubitandi materia tolleretur.

Cum itaque cauteretur factis & privilegiis huius Ordinis, quos cumque etiam a Sede Apost. provisos, certa iura communi aetario solvere, ea quae onera subire debent.

§. 1. Accepto igitur per eundem praedecessorem, quod licet alias, stabilimentis, usibus, & naturis Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani huiusmodi, seu privilegii, indultis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, & dilectis filiis illius Magistro & Conventui concessis, expressè cautum fuerat, quod etiam Apost. auctoritate, etiam per resignationem in manibus pro tempore existentis Romani Pontificis factam provisio ac provisiones, commendas, seu alias dispositiones etiam Apostolicas, de praepTORIIS, seu aliis beneficiis dicti Hospitalis, sibi pro tempore factas, prosequen. & certa iura vacantia, seu mortuaria, aut alias nuncupata, forsitan duplicata, communi Hospitalis praedicti Thesauri, seu alia persolvere, ac quaedam alia tunc expressa onera subire teneretur. Quodque de redditibus & proventibus huiusmodi PraepTORIARUM, primo & secundo, ac forsitan aliis annis provenientibus disponere, seu illos percipere minime possent, sed illo dicto Thesauri, ac aliis in usum & utilitatem Hospitalis, ac illius Militum, seu mensae applicari

& pro illius necessitatibus sublevandis, ac tuitione fidei adversus Turcas, Christiani nominis Hostes, distribui deberent. Ac insuper Prioratus, Bajulivatus, Castellaniarum Empoza, PraepTORIAS, & alia illius beneficia quaecumque pro tempore quaecumque obtinentes, certas responsiones, ac ordinarias, & extraordinarias impositiones eidem communi Thesauri annis singulis solvere tenerentur. Ipsisque Prioratibus, Bajulivatus, Castellaniis, PraepTORIIS, & beneficiis, per obitum seu resignationem, etiam in manibus praedicti Romani Pontificis, aut alias quomodolibet pro tempore vacantibus, illorum fructus, redditus, & proventus, si per resignationem, iuxta vero novam reformationem, usque ad festum SS. Jacobi & Philippi, de mense Maii, ex tunc immediate sequentis pro mortuario, & vacantibus ab eodem festo, usque ad alium proximum ejusdem S. Joannis Baptista, seu ut praefertur, SS. Jacobi & Philippi de dicto mense respectivè, eidem Thesauri cederent.

§. 2. Cum tamen saepe contingeret, nonnullorum potentium ambitionem ita se extendere, ut Sedis Apostolicae liberalitate non contenti, etiam ea quae in magnum dictae Religionis praedictae tendere conspiciant, a Sede praedicta extorquere, Romanumque Pontificem ob eius innumeras occupationes, ad aliquas gratias sibi concedendas impellere non erubescerent, quas si plenè cognovisset, eas profecto illis non concessisset.

§. 3. Attendens itaque dictus praedecessor, quanta & quam gravia discrimina dicta Insula passa fuerat, & quam graves Magister & Conventus praedicti, tam in illa defendenda quam in Civitate nova per eos constructa munienda & reparanda subierant expensas & incommoda, quod si ipsi, qui pro expensis huiusmodi supportandis certa iura, quae super quibuscumque dicti Ordinis Prioratibus, Bajulivatus, Castellaniis, PraepTORIIS, & aliis beneficiis praedictis exigere consueverant, ab illorum exactione desisterent, illorum vires non parum debilitarentur, consideransque:

§. 4. Quod postquam pater noster Pius Papa IV. etiam praedecessor noster, tunc suus, unam S. Jacobi in Platea Nuntiae Spoletan. & alteram Sanctissimae Trinitatis Tuderin. respectivè dicec. dicti Hospitalis PraepTORIAS tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillae Clerico Bergomensi, sub certis modo & forma commédaverat, & seu de illis per suas literas providerat, dictisque Simon, sub earundem, seu aliarum literarum praetextu, per quas stabilimentis, usibus, naturis, privilegiis & indultis praedictis per eundem Pium IV. praedecessorem derogatum esse praetendebat, fructus earundem PraepTORIARUM, & iura illarum ratione dicto communi Thesauri, ut praefertur, debita solvere & relaxare recusaverat & recusabat, eundem Pium IV. praedecessorem, Motu proprio, non ad Magni Magistri, aut Conventus, seu Hospitalis fratrum praedictorum sibi pro eis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex suis certa scientia, & Apostolicae potestatis plenitudine, per suas in simili forma Brevis desuper confectas literas declarasse, per derogationem huiusmodi aliquod, vel minimum Thesauri huiusmodi praedicti afferri noluisse, & alia fecisse, prout in ipsis Pii IV. praedecessoris literis plenius continetur.

§. 5. Idem Pius V. praedecessor, tam Pii IV. praedecessoris huiusmodi vestigiis inherens, quam praemissis de causis motus, omnia & singula in ejusdem Pii IV. praedecessoris literis contenta approbans & confirmans, illisque perpetuae & inuolabilis firmitatis robur adiciens, omnesque & singulos, tam juris quam facti defactus, si qui forsitan intervenissent in eisdem supplens, necnon quarumcumque litium inter venerabiles fratres nostros, tunc suos, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & Religionem praedictam pendendum status & merita, & in qua pendebant instantia, pro expressis haberi volens, Motu & scientia similibus, ac de Apostolica potestatis plenitudine, sub dat. videlicet duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus sui anno secundo, decrevit & declaravit, omnes & singulos Prioratus, Bajulivatus, Castellaniarum, PraepTORIAS, & alia beneficia huiusmodi, seu illorum membra, & ab illis dependentia obtinentes, & ab illis regressus, accessus, coadjutorias, & alias gratias,

Et non de provi...

Pin. An. d. vna...

Qua. Pius V....

Et quae R. E. nales...

SIKTVS QVINTVS.

tias, tam à Sede Apost. quam quavis auctoritate concessas habentes, necnon illorum fructus, & proventus, aut alia jura loco pensionis annuæ, seu pensiones ipsas, super eorundem fructibus redditibus, & proventibus, quavis de causa impositas, & imponendas percipientes, pro rata fructuum, & pensionum eorundem, de omnibus, & singulis annatis, vacan. mortuariis, & aliis quibuscumque juribus per eos dicto communi Thesauro quomodolibet debitis satisfacere, nec quascumque literas statutorum, stabilimentorum, usuuum, ac privilegiorum, indultorum, etiam quod præceptoriarum fructus, redditus, & proventus, & aliorum dicti Hospitalis beneficiorum, pro primo, & secundo annis, vel alias communi Thesauro dicti Hospitalis, pro mortuariis, seu aliis causis applicati essent, & esse censerentur, seu applicari deberent.

§. 6. Dicitur Hospitalis Præceptores, seu Receptores, aut alii pro eis Agentes, illos propria auctoritate exigere, & percipere, ac interim possessionem Præceptoriarum, & beneficiorum prædictorum, nomine dicti Hospitalis apprehendere, & retinere, ac hujusmodi fructus de facto exigere, & alias de illis, certis modo, & forma tunc expressis disponere possent, disponendi, vel aliis illorum totali insertione, vel cum decreto, quod pensiones ipsæ à quocumque onere mortuario, & passagio, vel alias quomodolibet nuncupato, quavis etiam Apostolica, seu Magni Magistri dicti Hospitalis pro tempore existentis, auctoritate exempti essent, vel titulares beneficiorum, ratam partem ipsos pensionarios tangentem, pro solutione pensionis hujusmodi sibi retinere valeant, & ad solutionem pensionis hujusmodi minimè tenerentur, ac alias hujusmodi titulares renuntiassent, onusque illam solvendi in se suscepissent, in quibuscumque gratiis, commendis, provisionibus, regressibus, accessibus, ingressibus, coadjutoriis, ceterisque dispositionibus de Prioratibus, Bajulivatus, Castellaniis, Præceptoris, & aliis beneficiis hujusmodi quovis modo, etiam apud eandem Sedem vacantibus, necnon fructuum, & pensionum hujusmodi reservationibus, per eum, etiam Moto simili, & quorumvis etiam Imperatoris, vel Regum intuitu, ac etiam quibusvis eatenus factis, & in posterum faciendis, quibusvis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præminentie existentibus, etiam forsitan Cardinalatus honore, & officio fungentibus, per eum quomodolibet eatenus concessis, & in posterum concedendis derogatorias, ac de super confectas, & pro tempore conficiendas literas Apostolicas, etiam quascumque generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, & efficaciores, & insolitas clausulas, necnon irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentia, personas, quibus Prioratus, Bajulivatus, Castellaniæ, Præceptoris, seu ab illis dependentia beneficia prædicta, aut illorum membra collata, seu ad vitam commendata fuerant, seu fructus, redditus, & proventus, aut pensiones annuæ reservata, & assignata fuerant, aut in quorum favore de illis dispositum extiterat, vel illæ commendarentur, seu conferrentur, aut fructus, vel pensiones reservarentur, & assignarentur, vel alias disponerentur, à solutione, & præstatione fructuum, censuum, passagiorum, annatarum, vacationum, & mortuorum, aut aliorum, quorumcumque jurium, seu responsum, aut ordinariorum, vel extraordinariorum impositionum, vigore dictorum stabilimentorum, & privilegiorum debitorum, in toto, vel in parte eximere, vel liberare, aut alias communi Thesauro Hospitalis hujusmodi, seu illius juribus in aliquo præjudicasse, nec per illas præjudicatum, seu præjudicium aliquod generatum fuisse, vel esse, vel in posterum fore, sed derogatorias ipsas, ad effectum validitatis collationum commendarum, & aliarum dispositionum hujusmodi dumtaxat, processisse, & suffragari debuisse, illasque in quantum communi Thesauro, & illius juribus in aliquo præjudicassent, aut præjudicarent, à se, & Sede Apostolica, per occupationem, & circumventionem, præter, & contra voluntatem suam extortas, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, & in posterum fore, illiusque non obstantibus, omnes, & singulas hujusmodi derogationes, tunc, & pro tempore

Bullarii Magni Tom. II.

habentes, & prosequentes, etiam à jurisdictione Magni Magistri & Conventus prædictorum, & aliorum quorumcumque Judicum Apostolica auctoritate prædicta exempti, ac ei & Apost. Sedi immediatè subiecti essent, ad exhibitionem & relaxationem fructuum, ac pensionum hujusmodi, ut præfertur, eidem communi Thesauro faciendam teneri, & adjectos fore, in omnibus & per omnia, perinde ac si provisiones commendarum, de regressibus, accessibus, coadjutoriis, & aliis dispositionibus, necnon fructuum & pensionum reservationes, non à Sede Apost. sed à Magistro & Conventu prædictis emanassent, & ad id etiam per censuras & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, cogi & compelli posse.

§. 7. Literasque tunc desuper conficiendas, & in eis contenta quacumque, nullo unquam tempore, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis suæ defectu, notari vel impugnari, minusve sub quibusvis revocationibus, suspensionibus & limitationibus similium gratiarum comprehendi ullatenus posse, sed quoties illæ emanarent, toties in pristinum & validissimum, ac quæ in quo antequam illa emanarent statum, restitutas & plenariè reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque data per Magistrum & Conventum benè visa, toties quoties opus esset, concessas esse censerentur. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum sacri Palatii Apostolici, Auditores, sublata eis & eorum, cuilibet aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiiri & interpretari debere, & quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decrevit. Et nihilominus pro potiori cautela, supradictas & alias derogatorias clausulas in quibuscumque literis appostas, in quantum communi Thesauro hujusmodi, quoad præmissa præjudicare videbantur, revocavit, cassavit, irritavit, & annullavit, ac toties quoties concessa essent, quod jure vacantia, & mortuaria, ratione gratiarum, per eum & quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, concessa, quod ea quæ suum tempus nondum effluerant tantum, toties pro nullis & infectis haberi, nullamque prorsus in judicio vel extra, fidem facere, vel effectum fortiri debere, & constitutionem suam de non tollendo jure quæsito adversus tunc conficiendas literas, prædictas, locum sibi vendicare non posse, ac illis minimè suffragari voluit.

§. 8. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Prioratum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsitan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiam de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illis alias in suo robore permanens, ea vice dumtaxat, specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Ne autem de decreto, declaratione, revocatione, cassatione, irritatione, annullatione, voluntate & derogatione dicti Pii Prædecessoris, pro eo quod super illis, ipsius prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ac Magnus Magister, Conventus, & fratres, seu Milites Hospitalis prædicti illarum frustrentur effectu; volumus, & Apost. auctoritate decernimus, quod decretum, declaratio, revocatio, cassatio, irritatio, annullatio, voluntas, & derogatio dicti Pii V. prædecessoris, à dicta die duodecima Kal. Aprilis suum fortiantur effectum perinde ac si super illis, ipsius prædecessoris literæ sub ejusdem diei data, confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque prædictas literæ ad probandum plenè decretum, declarationem, revocationem, cassationem, irritationem, annullationem & derogationem dicti Pii V. prædecessoris ubique sufficiat, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus Archie-

A A a

piscopo,

Clausulas dicta sub conditione præscriptas apposit.

Clausulas contrarias derogatorias addidit.

Et quia hoc Pii V. constitutio, ejus super obitu non fuit expressa inde hic Pii, cum validum à die data.

Executoresque d. n. a. d. constitutionis

SIXTVS QVINTVS

placito Teletano, & Episcopo Papiensi, si ve eorum offi- cialibus, ac dilecto filio Curie causarum Camere Apost. generali auditori per presentes committimus, & manda- mus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, presentes literas & in eis contenta que- cumque valere decernentes, ac pro tempore existenti Ma- gno Magistro, Conventui, & fratribus predictis in prae- mium efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praemissa omnia ab omnibus quos illa concernunt, integre & inviolabiliter observari, illosque eis pacifice & quiete uti, frui, & gaudere. Non permit- tentes eos aut eorum aliquem, contra earundem praesen- tium tenorem quomodolibet indebitè molestarì. Con- tradictores quolibet & rebelles per sententias, censu- ras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris re- media, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis. Non obstantibus omnibus supradictis.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Maii 1585. Pontific. nostri anno primo.

Sequitur alia constitutio, quae praecedentem ampliat.

Edita A. D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS

Servus Servorum Dei: Universis & singulis nostris, & Apostolicae Sedis in quibusvis nobis & Romanae Ecclesiae immediatè subjectis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, etiam de lacere Legatis, ac singularum Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum huiusmodi Gubernatoribus aliisque in eis jus dicentibus, & iustitia Ministris, necnon quoruncumque Regum, Ducum, Marchionum, & aliorum Christianorum Principum Magistratibus & officialibus, ac eorum cuilibet: salutem & Apostolicam benedictionem.

Receptores huiusmodi pro consecutione iurium communis

§. 1. Cum sicut accepimus saepius contingat, ut Receptores Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, in singulis illius Prioratibus pro tempore deputati, Prioratus, Bajulivatus, & Praeceptorias dicti Hospitalis, ac alia beneficia per fratres ejusdem Hospitalis obtineri solita, tam per ipsos fratres quam ex concessione, seu dispensatione Apostolica per clericos saeculares, in titulum, aut commendam, aut alias pro tempore obrenta, ob non solutionem passagiorum, spoliatorum, responsum, vacantium, & mortuorum, ac aliorum iurium per eos coramuni Thesaurò predicti Hospitalis pro tempore debitorum, ad manus suas, juxta formam stabilimentorum & laudabilium consuetudinum dicti Hospitalis, ac privilegiorum & indultorum Apostolicorum eis desuper concessorum recipere, & usque ad integram passagiorum, spoliatorum, responsum, vacantium & mortuorum, ac aliorum iurium praedictorum satisfactionem, pro dicto Hospitali, seu communi Thesaurò retinere, ac ad huiusmodi effectum, possessionem Prioratum, Bajulivatum, Praeceptoriarum, & aliorum beneficiorum praefatorum capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, proventus percipere, colligere & levare, seu Prioratus, Bajulivatus, Praeceptorias & beneficia huiusmodi, eorumque fructus, redditus & proventus aliis locare & arrendare habeant.

Mittit Pfr. mandata ut officibus omnes & Principes eis favorem & assistent.

§. 2. Nos cupientes quod Praeceptores praedicti officium suum contra fratres, & alios non solventes praedictos libere exercere, & facultatibus eis per Sedem Apostolicam contra eosdem non solventes concessis, sine aliqua difficultate uti possint: Vos & vestrum quemlibet per presentes requirimus, vobis videlicet nobis, & Sanctae Romanae Ecclesiae subditis, in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae poena districtè praecipientes & mandantes: Vos verò qui nobis subjecti non estis in Domino hortantes, quatenus vos & vestrum singuli quoties pro parte Praeceptorum praefatorum, seu alicujus eorum, aut Procuratorum suorum, vel pro eis Agentium desuper requisiti fueritis, per vos, vel alium, seu alios brachium vestrum saeculare eidem Receptoribus, seu Procuratoribus vel Agentibus, ad hoc ut Prioratus, Bajulivatus, Praeceptorias & beneficia praedicta, juxta stabilimenta & consuetudines, ac privilegia & indulta huiusmodi, quoties illis locus fuerit, ad manus suas

recipere, & usque ad integram passagiorum, spoliatorum, responsum, vacantium, & mortuorum, ac aliorum iurium praedictorum satisfactionem, pro Hospitali, seu Thesaurò praedicto retinere, ac ad huiusmodi effectum possessionem Prioratum, Bajulivatum, Praeceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiusmodi capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, & proventus percipere, colligere & levare, vel Prioratus, Bajulivatus, Praeceptorias, beneficia, ac eorum fructus, redditus, & proventus huiusmodi plus offerentibus locare & arrendare, necnon census, seu annuus locationum & arrendationum huiusmodi exigere pro rata debiti possint statim & incontinenti, omni dilatione, seu exceptione remota, praestitis & exhibeatis, praestarique & exhiberi faciant.

§. 3. Non obstant. constitutionibus & ordinationibus Apost. ac quibusvis provisionibus, seu commendis, aut aliis dispositionibus per nos & Sedem Apost. de eisdem Prioratibus, Bajulivatus, Praeceptorias, & beneficiis, quibusvis personis dicti Hospitalis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis existentibus pro tempore factis, necnon omnibus illis, quae privilegii & indultis praedictis concessum fuit non obstante, quae patentibus pro specialiter & expresse repetitis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem quod praesentium tranlumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis ea prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscat. die 3. Octob. 1586. Pont. nostri anno secundo.

Errectio officii Commissariatus Rev. Camerae Apost. in officium perpetuum vacabile, cum jurisdictionis, emolumentorumque & indultorum concessione.

Hodie hoc officium non est perpetuum, sed ad nutum Pont. Commissarius deputatur. Et de ejus manere, & auctoritate, vide supra in Pii IV. constit. 35. Romanus, & Pii V. constit. 70. Cum de literis, & in alia constit. 31. Attendentes, & infra in huius Pont. constit. 56. Non sine.

Et in specie quod in causis cambiorum illicitorum in Urbe contractorum, ad ejus instantiam procedatur, vide sup. in Pii V. constit. 1. Cum scitis, in 2. tom.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Ad excelsum universalis Ecclesiae culmen, nullis nostris meritis, sed sola Dei benignitate sublevati, in eam curam cogitationemque ex pastoralis officii nostri debito propensus incumbere nos convenit, ut Camera Apost. à rerum suarum jacturis facta tecta praeservetur, & quae pro feliciori illius iurium tuitione, negotiorumque prosecutione, ac officiorum ad id institutorum decore & stabilimento sunt maxime profutura, nostris auspiciis ordinentur, ipsaque officia egregiorum virorum prudentiae & industriae commissa personis votivis jugiter proficiant incrementis.

§. 1. Cum itaque pro tempore existenti dictae Camerae Commissario generali graviorum ipsius Camerae negotiorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera in rebus & iuribus ad eam spectantibus plurimum damni & incommodi patiatur, expedientesque sit ut pro negotiorum, rerum, & iurium eorundem votiva directione, prosecutione, & defensione officium Commissariatus huiusmodi, quod dilectus filius Joannes Bernardinus Piscina, ad id à nobis ad beneplacitum nostrum deputatus, ab initio nostri Pontificatus usque huc obtinuit, seu exercuit, aliquo certo & firmo statu constituatur, illudque pro tempore obtinens non amovibilis,

SIXTVS QVINTVS.

ut hactenus, sed donec officium ipsum per ejus cessum, vel decessum, aut alias vacet, perpetuus existat, ac speciali honoris, & dignitatis prerogativa fruatur. Nos qui nuper dictum Jo. Bernardinum in Civitate nostra Nursis pro nobis, & S. R. E. Governatorem in temporalibus constitimus, premissorum consideratione, & certis aliis causis inducti, ejusdem Camere indemnitati, & utilitati, ac officii Commissariatus hujusmodi stabilimento, & Incremento, prout sollicitudinis nostrae partes requirunt, consulere, & quae ad illud pertinent, quibusvis facultatibus, & gratiarum muneribus potiri debeat, plenius explicare volentes, necnon beneplacitum nostrum praefatum harum serie revocantes, illudque cessare, & expirare decernentes.

§. 2. Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine officium Commissariatus hujusmodi in officium perpetuum, adinstar Clericatum dictæ Camere, & aliorum officiorum Romanæ Curiae vacabile, pro uno Clerico vitæ, ac inotum probitate prædito, & utriusque, vel alterius juris Doctor non conjugato, futuro ejusdem Camere Commissario generali, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo erigimus, & instituimus.

§. 3. Ac ipsi Commissario generali pro tempore existenti omnes ad ejus officium hujusmodi pertinentes, & illi per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, dictamque Sedem, cæteris omnibus, & singulis aliis Commissariis concessas facultates, jurisdictiones, & prerogativas.

§. 4. Ac etiam eas facultates, præcipuamque curam, & administrationem Archivi scripturarum dictæ Camere, ita ut sine expressa ejusdem Commissarii licentia aliquæ scripturæ ad Cameram præfatam spectantes ex ipso Archivo extrahi, ac earum exempla intra eandem Cameram aliisque illius Cameralibus dati, & consignari non possint, ipsiusque Archivi Archivistæ, & Ministri, nunc & pro tempore existentes, illi de dicto Archivo, ac omnibus ejus scripturis rationem reddere, & ejus ordinationes, ac mandata, necnon statuta, & decreta, quæ per eum pro bono gubernio, & regimine dicti Archivi pro tempore fieri contigerit, observare omnino teneantur.

§. 5. Necnon plenam, & liberam facultatem omnes, & singulas alias scripturas ad Cameram præfatam spectantes, & extra Archivium hujusmodi, in quocumque loco, vel penes quoscumque existentes recuperandi, ac contra quoscumque easdem scripturas indebitè decernentes, ac scientes, & non revelantes, eos à quibus detinentur pro illarum recuperatione, tam in Urbe, quam in omnibus Terris, & locis Sedi Apostolicæ mediata, vel immediate subiectis, Civitate nostra Bononiensi etiam comprehensa, summarie, manu regia, & via executiva, telaque iudiciaria omnia, etiam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam iuxta constitutiones felic. record. Julii II. & Julii III. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum contra dictas scripturas indebitè detinentes, & occultantes, aut scientes, & non revelantes, non tamen privativè quoad alios, quibus per dictas constitutiones fuerit hujusmodi facultas tributa, procedendi. Præterea super præmissis illas facultates, quas præ mem. Pius Papa V. etiam prædecessor noster olim pro recuperatione scripturarum Camere, & Sedis præfatarum bon. mem. Carolo de Grassis Episcopo Montis Flaconensis, & quas Honuphrio Camaiano dictæ Camere Præsidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motus proprii sub dat. videlicet 14. Kalend. Septembris, Pontificatus sui anno 3. concesserat.

§. 6. Ac etiam facultatem contra Prælatos, & Clericos possessionem Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcumque, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, absque litterarum Apostolicarum super provisionibus, commendis, concessionibus, & aliis dispositionibus sibi de illis dicta Apostolica auctoritate factis, expeditione, præterquam vigore Brevis de eorundem possessione nomine dictæ Camere capienda apprehendentes, & in illis se quomodolibet immiscentes, similiter summarie, etiam

via executiva, ac per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, in Julii II. & Julii III. prædecessorum, & aliorum Romanorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum constitutionibus de super editis contentas, & alias juxta hujusmodi constitutionum tenorem, sine tamen præjudicio facultatum ejusdem Camere generali thesaurario super fructibus male perceptis concessarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate, & tenore præfatis concedimus.

§. 7. Necnon eidem Commissariatus officio, ut præfertur erecto, pro ejus dote, & illud pro tempore obtinentis sustentatione portionem panis, vini, esculentorum, & aliarum rerum per ipsius Camere Commissarium generalem pro tempore existentem, dietim ex Palatio Apostolico percipi, & ei præstari solitam, cum ea integritate, qua ipse illam percipiebat, & percipere poterat, necnon omnia, & singula jura, regalia, salaria, redditus, proventus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcumque, ordinaria, & extraordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commissarius pro tempore existens, quocumque titulo, vel causa, ac undecumque, & quomodocumque habere, consequi, lucrari, frui, potiri, percipere consuevit, seu etiam potuit, & debuit, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris sint, vel fuerint, eidem auctoritate, & tenore etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

§. 8. Ipsumque Commissarium pro tempore existentem in nostrum, & Rom. Pont. pro tempore existentis verum, indubitatum, & non fictum familiarem, & continuum Commensalem, domesticum, ac utriusque Signaturæ nostræ Referendarium, auctoritate, & tenore similibus, creamus, & constituimus, ac deputamus, aliorumque nostrorum, & pro tempore existentis Rom. Pont. familiarium, continuorum commensalium, ac Prælatorum domesticorum, & utriusque Signaturæ præfate Referendariorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto nostro, & pro tempore existentis Rom. Pont. familiari, continuo Commensali, & Prælato domestico, ac utriusque Signaturæ hujusmodi Referendario haberi, & reputari volumus, & mandamus, sibi in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis, tam gratiam, quam justitiam concernentibus, & in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis, tam gratiam, quam justitiam concernentibus, se nostrum, & pro tempore existentis Rom. Pont. familiarium, continuum Commensalem, & Prælatum domesticum, ac utriusque Signaturæ hujusmodi Referendarium nominare, & inscribere, ac ab aliis nominari, & inscribi facere, habitumque, & insignia Referendariorum utriusque Signaturæ hujusmodi gestare, & deferre, ac in utraque signatura continuo intervenire, & assistere, necnon omnibus, & quibuscumque præfata, ac prorsus similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, honoribus, antelationibus, prerogativis, favoribus, concessionibus, & gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus ceteri familiares, continui Commensales, ac Prælati, & Referendarii præfati, necnon dictæ Camere Clerici, Præsidentes, & alii Camerales, de jure, statuto, consuetudine, vel aliquo speciali privilegio, seu aliis quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, tam in iudicio, quam extra ubicumque locorum, absque ulla prorsus differentia, non ad illorum instar, sed pariformiter, & æquè principaliter, in omnibus, & per omnia, ac si illa officio Commissariatus hujusmodi, illudque pro tempore obtinenti specialiter, & expressè per præfatas concessa fuissent, uti, potiri, & gaudere.

§. 9. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, seu utriusque, vel alterius signaturæ hujusmodi Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis Ecclesie Canonicus, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per ipsum Commissarium pro tempore existentem eligendus, seu eligenda, quascumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Episcopaliu, vel Archiepiscopaliu, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, redditibus,

Portionem
consuetam
panis, &
vinum, salaria,
regalia,
& alia
emolumenta
concedit.

Referendarium
utriusque
Signaturæ,
ipsum
Commissarium
creandi &
Referendariorum,
& familiarium,
necnon
& Clericorum,
& Cameralium
privilegia
Commissario
tribuit.

Indultum
circa pensiones
tribuit.

proventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis, ac distributionibus quotidianis, seu Marum loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, emolumenta, & distributiones huiusmodi, eidem Commissario pro tempore existenti Apostolica auctoritate reservatas, & reservatas, usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera, in dicta Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo, de ipsius Commissarii pro tempore existenti expresso consensu cassare, & extinguere, ac postquam cassata, seu cassata fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis, & distributionibus, seu fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, & emolumenta huiusmodi, usque ad summam pensionum unius, vel pluribus personis ad id per eum nominandis, & quocumque, quocumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, & forma, ac eum clausulis, decretis, & ordinationibus, quibus ipsi Commissario pro tempore existenti reservata, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, dicta auctoritate reservare, constituere, concedere, & assignare, ac etiam transferre liberè, & licitè valeat: reservationesque, & translationes pensionum, seu fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, & emolumentorum huiusmodi, vigore presentium faciendæ valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus, & per omnia, perinde ac si per nos, seu pro tempore existentem Rom. Pont. de consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, dignitates, & alia beneficia huiusmodi factæ fuissent, auctoritate, & tenore præfatis concedimus, & indulgemus.

Habitum & habitum in Camera: & alibus Cameralibus, visitationibus, usque carcerum, & capella, & consistorii, & aliis officii publicis assignat. Et ad id intercessionis visitationibus carcerum. Signandi facultatem concedit.

§. 10. Insuper statuimus, & ordinamus, quod officium commissariatus huiusmodi pro tempore obtinens in Camera præfata, aliisque adibus Cameralibus, & carcerum visitationibus, habitum per Clericos, Præsidentem, & alios Prælatos Camerales deferri solitum gestare, & in Camera præfata immediatè post ipsum Præsidentem, ac in carcerum visitationibus post Clericum carcerum Præsidentem, in Capella autem Pontificia, & Consistorii publicis, necnon processibus, equitationibus, aliisque actibus, tam publicis, quam privatis in loco Palatii Apostolici Auditoribus, ac dictæ Camere Clericis assignato immediatè post illos sedere, & incedere debeat.

§. 11. Diciturque officium Commissariatus in favorem cuiuscumque personæ, ut præfertur qualificatæ, quando cumque sibi placuerit resignare, ac resignationis huiusmodi receptio, vel admissio per Roman. Pontif. ex quavis causa denegari, vel differri, neque pro signatura concessionis eiusdem per huiusmodi resignationem vacantis quicquam ultra summam centum florenorum auri de Camera, ab eo cui de illo sic vacante providebitur, exigi possit, quodque literæ Apostolicæ super supplicatione concessionis dicti officii Commissariatus conjiciendæ, etiam in ea de officio Referendariatus huiusmodi nulla esset facta mentio, nihilominus expediantur, tam in Cancellaria præfata, quam per Cameram secretam, cum expressione concessionis dicti officii Referendariatus: neque possit, aut debeat per nostrum, & pro tempore existentis Rom. Pont. Datarium, seu quemcumque alium pro signatura huiusmodi supplicationis, licet vim concessionis duorum officiorum, Commissariatus videlicet, & Referendariatus huiusmodi habeat, aliquid ultra id quod superius est expressum, omnino exigi, sed sicut per concessionem Commissariatus venit pariter concessio Referendariatus officiorum huiusmodi, sic per unicam solutionem signaturæ superscriptam sit integrè satisfactum, quasi de unica concessione.

Expeditiones pro Commissario gratis fieri jubet.

§. 12. Ulterius, quod omnes, & singule literæ Apostolicæ sub plumbo, ac etiam in forma Brevis, tam super presentibus, quam aliis quibuscumque gratis, indultis, facultatibus, & concessionibus, tam gratiam, quam iustitiam concernen. per præfatum Commissarium pro tempore existentem, a nobis, & successoribus nostris, ac Sede præfata pro tempore impetratis, seu etiam Motu simili

concessis, omnibus, & singulis Cancellaria, Camera, & Curie præfatarum officis, necnon plumbo, & registro, ac ubilibet gratis, & absque annatarum communium, jocalium, & aliorum quorumcumque iurium, & taxarum solutione, ad instar Clericorum ejusdem Camere expediri, & Rescribendarius ad taxandas literas Apostolicas, cum subscriptione gratis pro persona Commissarii generalis Camere Apostolicæ subscribere, & tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, & Sollicitatores literarum Apostolicarum, necnon Cubicularii, Scutiferi, & quicumque alii dictæ Curie officiales expeditioni literarum huiusmodi pro tempore Præsidentes, & Ministri, etiam in annatis communibus, jocalibus, & aliis iuribus Camere huiusmodi participantibus, eisdem literas personam dicti Commissarii concernentes, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac privationis, & suspensionis suorum officiorum, necnon perceptionis emolumentorum eorundem pensionis per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro aut successorum nostrorum, & Sedis præfate ulteriori mandato, omnino gratis, & absque aliqua annatarum, jocalium, vel aliorum iurium prædictorum solutione, & exactione, in omnibus, & per omnia usque ad plumbum, & alia necessaria inclusivè, omni contradictione cessante expediri, ac subscribi, & expediri facere, & permittere debeant, & teneantur.

§. 13. Ut autem officium Commissariatus huiusmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus jugiter incumbat, cuiusque virtus, & industria nobis præcipuè sit cognita, quanto citius concedatur, de dilecti filii magistri Joffredi Lomellini Clerici Januensis V.I.D. & in utraque Signatura nostra Referendarii, ac Prælati nostri domesticis, summa fide, integritate, probitate, & doctrina plurimum in Domino confidentes, ipsumque Joffredum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon erectionis, & institutionis Commissariatus generalis, ac quorumcumque aliorum officiorum prædictorum, necnon privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum, illis ac eorum singulis concessorum, & inde sequentium quorumcumque tenores, iuriumque regalium, salariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis, & vini, esculentorum, & aliarum rerum per pro tempore existentes Commissarios generales dictæ Camere percipi solitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, presentibus pro expressis habentes, Motu simili eidem Joffredo officium Commissariatus huiusmodi à primæva ejus erectione sic vacans, per eum quoad vixerit, ad instar aliorum officiorum Sedis, & Curie prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum portione panis, & vini, esculentorum, & aliarum rerum ex dicto Palatio, ut præmittitur, percipi solita, ac aliis annexis, necnon omnibus, & singulis iuribus, jocalibus, regalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, & facultatibus superscriptis, & quibuscumque aliis Commissariis generalibus dictæ Camere Apostolicæ hucusque concessis, & assignatis, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & assignamus, ipsumque Joffredum ad officium Commissariatus huiusmodi, ejusque liberum exercitium, ac omnia, & singula superscripta, ex nunc recipimus, & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi, & admitti, receptum & admissum, in eis quoad vixerit manuteneri, sibi que de eisdem integrè responderi debere volumus, & mandamus.

§. 14. Decernentes presentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non

Teste meo. Sign. rend. ficium. miffum. cum. Hodi. ditur. sum. non. ad.

non fuerint, vel et quavis alia causa, quantumvis legitima, urgente & iuridica, etiam necessario exprimen. notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratie remedium impetrari posse, minusque sub similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum & eum in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data per Joffredum ejusque heredes ac successores praedictos eligenda reintegratas, ac de novo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi & efficaci contractus, inter nos & ipsam Cameram ex una, ac Joffredum ejusque heredes & successores praedictos ex altera partibus, rite & recte iniiti & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram, Joffredum, ejusque heredes & successores praedictos in iuribus huiusmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, laesione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri; ac obligatam esse & fore.

§. 15. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. Quocirca venerabilibus fratribus Amerin. & Materan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joffredi, ejusque successorum praedictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in praedictis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, in violabiliter observari, ac Joffredum ejusque heredes & successores praedictos illis pacifice frui & gaudere, non permittentes ipsos vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§. 17. Non obstantibus praemissis, ac de praestando consensu in pensionibus, & jure quae sita tollendo, &c. & gratis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariae Apostolicae regulis editis, ac etiam in crastinum assumptionis cujusque Romani Pontificis ad summi Apostolatus apicem edendis, necnon fel. record. Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem vel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem a fine suae diocesis ad iudicium evocetur, seu iudices a Sede praedicta deputati, extra Civitatem vel diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere praesumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus sit recol. mem. Symmachi & Innocentii Tertii, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, ac etiam in nostris de rebus Ecclesiae, seu Camerae & Sedis praedictarum non alienandis, necnon super reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, aliisque constitutionibus & ordinationibus, tam Apostolicis quam in Provincialibus, Synodalibus & Generalibus Conciliis specialiter vel generaliter, contra praemissa vel

Bullarii Magni Tom. II.

eorum aliqua quomodolibet editis & constitutis, necnon Ecclesiarum & Monasteriorum, in quibus beneficia huiusmodi forsan fuerint, ac Ordinum, Militiarum, & Hospitalium, etiam quorum illa extiterint, necnon Camerae Urbis, officiorum, & Collegiorum praedictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Praesulibus, Capitulis, Conventibus, Officialibus, Appaltatoribus, & quibusvis aliis personis, etiam per modum statuti, ac iniiti & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogationibus, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon derogationibus, & aliis decretis in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac quocumque tempore innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro eorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem hic Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, concessionum, applicationis, appropriationis, creationis, constitutionis, deputationis, aggregationis, voluntatis, mandatorum, indulti, statuti, ordinationis, absolutionis, receptionis, admissionis, declarationis, donationis, remissionum, obligationis, hypothecationis, condonationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarn. Domini 1586. quarto Idus Octobr. Pont. nostri anno 2.

Die 7. Januarii 1587. suprascripta litera Apostolica praesentata fuerunt in plena Camera Apostolica, & successive admissa ac registrata lib. primo Signaturarum S. D. N. penes me infrascriptum dictae Camera Not.

Tydeus de Marchis.

Sandio nalis.

Dat. P. A. 1586. die 12. Octob.

Admissio & registratio in Camera Apostolica.

Damnatio contractuum Societatis, securitatem capitalis, aut certam responsonem, aut aliter usurariam pravitatem continentium. XLV.

SIXTVS EPISCOPVS, Edita A. D. 1586. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Derestabilis avaritiae ingluvies, & insatiabilis luorandi cupiditas malorum omnium radix, usque adeo excæcat mortalium mentes, ut multi avidè lucro inhiantes, in laqueos & insidias diaboli miserè incidant; itrepat enim versutè & callidè antiquus humani generis hostis per varios dolos & fallacias, & incautos homines quæstus dulcedine captos ac delinitos opprimit, atque eò perducit, ut seiplos in usurarum voraginem, Deo hominibusque odiosam, sacris canonibus damnatam, & Christianæ charitati contrariam scedè immergant, & dum vanas & terrenas divitias quærunt, veras ac cælestes amittant, sicuti nuper cum magno dolore

Compendio licitorum, qua in contractibus societatum apponi consuevit.

audivimus, hic salum in quibusdam Provinciis pervasit. Nam multi speciosum & honestam societatem nominem suis desideratis contrahunt, sed sub preterendo, hoc quasi colore & fuce mercatoribus, opificibus, negotiatoribus, & aliis personis, super eorum mercibus, officiniis, tabernis pannariis, aliisque rebus ac bonis, pecunias suas, aut alias res societatis nomine conferunt, vel gregeturmenta, aut certa animalia agricolis, seu terrarum cultoribus, pastoribus, aliisque rusticis, seu quibusvis personis dant in societatem, sive ad socidam, ut vocant, ea conditione, ut fors ipsa, seu caput, quod vulgo dicitur capitale; tam pecuniarum quam animalium & rerum, saluum semper & integrum existat pro eo, qui non industriam aut operas, sed pecunias, animalia, aut res huiusmodi in societatem confert, utque omne periculum & damnum ab altero socio recipiente sustineatur, contra equitatem & societatis iustitiam diversimodè paciscantur, eosdemque socios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes & egenos, suoque labore & industria vicistantes, ad sortem, seu capitale restituendum, quicumque tandem casus, & rerum eventus consequatur, pacto & obligatione obstringunt, simulque etiam certam lucri quantitatem & summam, veluti tot pro quolibet centenario, in singulos annos aut menses per alterum socium, durante societate solvendam præhincunt, ac præscribunt, eamque summam & quantitatem non subductis rationibus accepti & expensi, quod in codices, seu tabulas Societatis referri solet, neque factio calculo vel computo, pro ipsius lucri vel damni modo variabilem, sed laborem & curam computandi & calculandi se invicem remittere & renuntiare asserentes, quovis tempore certam constituunt.

Damnatio illicitarum pactionum in societatis apponendum.

§. 1. Proinde nos qui hoc potissimum munus, nostræque pastoralis sollicitudinis maximè proprium arbitramur, ut gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab offensione, & æternæ vitæ discrimine tutum, in viam salutis, celsæ gratiæ adjutrice, dirigere nitamur, huiusmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum Deo favente possumus, tollere cupientes, de attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuè valitura constitutione damnamus & reprobamus omnes & quoscumque contractus, conventiones, & pactiones posthac ineundas, seu ineundas, per quos, seu quas cavebitur personis, pecunias, animalia, aut quælibet alias res societatis nomine tradentibus, ut etiam si fortuito casu quamlibet jacturam, damnum, aut amissionem sequi contingat, fors ipsa, seu capitale semper saluum sit, & integrum à socio recipiente restituatur, sive ut de certa quantitate vel summa in singulos annos aut menses, durante societate respondeatur. Statuimusque huiusmodi contractus, conventiones, & pactiones, usurarios & illicitos posthac censeri debere, atque in posterum non licere iis, qui pecunias vel animalia, aut alias res in societatem tradent, de certo lucro, ut præfertur, percipiendo inter se pacisci & concordare; neque etiam, sive ad certum, sive ad incertum lucrum convenerint, socios qui ea recipient, ad sortem, seu capitale saluum & integrum, ubi illud casu fortuito perierit, vel amissum erit, reddendum, quovis pacto aut promissione sibi obligate. Ac ne de cætero societates incantur sub huiusmodi pactis & conditionibus, quæ usurariam pravitatem sapiunt, districtè interdiciamus & prohibemus.

Forma Societatum de cætero contrahendarum.

§. 2. Sed potius cuncti noverint societates huiusmodi, cum in posterum unus pecuniam, animalia, aut alias res & bona, alter verò operam vel industriam confert, purè, sincerè, & bona fide sicut decet, justis & æquis conditionibus & pactis, secundum juris dispositionem, ac sine ulla prorsus fraude, palliatione, aut usurariæ pravitatis labe aut suspitione ineundas, seu contrahendas esse, ita ut non ad certam summam aut quantitatem, ab omni periculo & damno, ut præfertur immunem, lucri nomine persolvendam, neque ad capitale, si casu fortuito perit, restituendum, socius accipiens teneatur. Si verò finita societate ipsum capitale extat, ei qui illud in societatem contulerit, restituatur, nisi socio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipsos

contrahentes super eo legitime conveniatur. Ad præterea iidem contrahentes fructus, redditus & damna in communem conferant, & prout æquum & iustum fuerit, sibi communicent atque dividant.

§. 3. Decernentes, si qui contractus, conventiones, & pactiones in futurum contra nostram huiusmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tanquam per hanc eandem constitutionem nostram damnatis & reprobatis, etiam si juramento, aut in forma Camere Apostolicæ, vel aliâ quomodolibet roborati fuerint, obligationem civilem aut naturalem oriri, nullamque actionem realem aut personalem, aut iudicis officium, neque aliud quodcumque jus cuiquam competere, neque quoad sortem, seu capitale integrum recuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissum erit, neque quoad certas summas & quantitates in singulos annos aut menses lucri socialis nomine promissas.

§. 4. Si qui verò in posterum sub prædictis conditionibus, & pactis contrahere temerè præsumpserint, aut prætextu similibus contractuum, conventionum, & pactionum societatis nomine initorum, qui hucusque durant, ad exactionem dictæ sortis, seu capitalis, sive illius pretii & valoris, postquam illud in toto vel in parte casu fortuito perierit, aut amissum sit, aut certæ summe vel quantitatis annuæ, aut mensuæ sibi promissæ in futurum procedere ausi fuerint, eos universos & singulos in penas contra manifestos usurarios & fœneratores à sacris Canonibus & Conciliis generalibus latas & promulgatas, eo ipso incurrere, & contra illos, uti manifestos usurarios & fœneratores, via juris, aliisque opportunis remediis procedi posse & debere.

§. 5. Sicque ab omnibus censeri, & ita quoad præmissa universa & singula per quoscumque Iudices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Mandamus verò universis & singulis locorum Ordinariis, per quascumque Provincias & Regna Christiani Orbis constitutis, & quibusvis nostris & Sedis Apostolicæ, etiam de latere Legatis ac Vicelegatis, ceterisque officialibus, præsertim Provinciarum & locorum Status nostri Ecclesiastici, ut in suis quisque Civitatibus, dioccesibus, Provinciis & locis præsentem nostram constitutionem publicari, & inviolatè observari curent, & contra personas, quæ in futurum præter & contra prohibitionem hanc nostram pacisci, aut exigere ausæ fuerint, tanquam publicos usurarios, & fœneratores per viam accusationis vel denuntiationis, aut inquisitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reosque culpabiles reptos condignis penis, ut supra dictum est, afficiant, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 7. Non obstantibus quarumcumque Civitatum, Provinciarum & locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, quorumcumque tenorem existant, sive per modum constitutionis & legis perpetuæ quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis & innovatis, quæ omnia nolumus cuiquam de cætero suffragari.

§. 8. Ut autem præsentis literæ ad omnium notitiam deducantur, neve aliquis earum ignorantiam prætereunda valeat, volumus ut illæ in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe, & S. Jo. Lateran. & Cancellariæ Apostolicæ, atque in acie Campi Floræ per aliquem ex nostris cursoribus de more publicentur, dimissis & affixis earum exemplis in acie & valvis prædictis.

§. 9. Earumque transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud ubique gentium & locorū habeatur quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

Dat.

Dat. Romae die 2. Martii, Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo octogesimo sexto, 12. Kal. Novembrii, Pontific. nostri anno secundo.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo octogesimo sexto, Indictione 14. die vero 25. mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 2. retroscripta littera Apostolica lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in parvis seu valvis Basilicarum Sancti Joannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flora per nos Claudium Monges, & Nicolaum Taglietum S.D.N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

De temeraria tori separatione, ac publicis adulteriis, stupris, & lenociniis, in quibusdam casibus severius in Alma Vrbe puniendis.

Quoad lenocinia, & supra in Vrbe contingentia vide etiam in Pauli IV. const. 18. sup. Sanctissimus.

Quo vero ad incestus qui in statu Ecclesiastico evenirent, habes infra in const. 54. Volentes.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

AD compescendam quantum in nobis est, carnis in lasciviam prolapsae petulantiam, praecipue vero continendos in officio sanctissimis pudicitiae & honestatis legibus subditos nostros, libenter omnem curam & sollicitudinem adhibemus. Nam & hoc ipsum arbitramur paternae charitatis & providentiae proprium, maximeque congruum munus, exquisita quadam diligentia nova quotidie remedia & subsidia comparare, quibus Christi fidelibus peccati & scandali occasionem, Domino adjuvante, submoveamus; & occurrendum est vehementiori studio, ut nequaquam inoleant in publicae honestatis dedecus, pudoris, & Christianae disciplinae detrimentum ac animatum perniciem, graviorum quorundam flagitiorum corruptelae, quale est adulterium divinis humanisque legibus damnatum, praesertim si publico scandalo impudenter committatur, per quod sanctum matrimonii foedus, Deo auctore, junctum sacrilege violatur, cum tamen illud oporteat caste & religiose custodiri, dicente Apostolo: Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus, ac conjuges mutua se debeant charitate diligere, eodem Apostolo monente: Viri diligite uxores vestras, sicut & Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea. Et iterum: Mulieres subditae estote viris sicut oportet in Domino. Viri diligite uxores vestras, & nolite amari esse ad illas.

§. 1. Invigilandum quoque nobis est, ut avertamus à Christi fidelibus divinae Majestatis iram indignationem, atque flagella, quae propter hujusmodi foeda carnis peccata & scelera in filios diffidentiae, praesertim vero in violatores alieni tori gravissima divinitus immitti solent, quemadmodum sacrarum testimonio scripturarum, tum variis successibus, permultisque exemplis comprobatur, tum vel maxime ex iis, quae Pharaoni Aegypti Regi, & Abimelech Regi Gerarum, quod Saram Abraham uxorem abduxissent, signis clarioribus evenerunt, praeter aeternae damnationis poenam, quam iidem miserabiliter incurrunt. Nam sicut idem pronuntiat Apostolus, adulteros & fornicatores judicabit Deus. Et si ulla unquam tempora fuerunt, quae judiciorum, & legum severitatem requirerent, certe haec ipsa temporum eoditio, qua nos Deus ad Ecclesiae suae gubernacula vocavit, hoc vel maxime exposcit. Nam ut est fragilis & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, nisi divina bonitas adjuvet, & eorum qui praesunt, frenum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipsorum malitiam, depravatamque peccandi consuetudinem, & effre-

natam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum ibi sumpturum, ut sperarent quicquid eis libitum esset, id se impune perpetuare posse, legitur post repressam sceleratorum audaciam, qui caedibus & latrocinii ditionem Ecclesiasticam, atque adeo suburbana loca vexabant, nunc etiam in Vrbe, ut quod aequè necessarium est inde sumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendae publicae, praesertim mechantium libidines, & alienis conjugis insidiantium impudens nequitia coercenda, legitime sobolis honestae propagationi consulendum, & si qua dissoluta aut dilapsa fluxerunt, se veris legibus vincienda sunt, praecipueque curandum ne qui Cives, aut incolae sanctae hujus, & sacerdotalis Civitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes & fraudes diabolico astu adinventas polluantur, sed ab eorum commercio pravi abusus & publicae ignominiae labe, nostris potissimum temporibus exterminentur, & perpetuo exulent, ac potius haec Alma Vrbs nostra omni virtutum genere florens: pura & immaculata luceat splendore & munditia honestatis suae, omnesque externas gentes ad sui imitationem convertat. Id enim postulat ipsius Urbis sanctitas & religio, quae Sanctorum Apostolorum & innumerabilium Martyrum sanguine consecrata, atque adeo perfusa est, ut quoquo pedem quis ponat, credere possit se venerandos eorum cineres calcare. Id praeterea requirit dignitas ipsius Civitatis, quae nostra propria sedes, caput Orbis & Religionis effecta, benigne excipit gremio suo quasi communis patria omnes undique nationes ex remotissimis regionibus, & ultimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis utilitas universi populi Christiani, ut obstructo ore impiorum, advenae petentes hinc disciplinam, mores, regulam, normamque vivendi, spiritalis aedificii non minus quam materialium operum structuram admiserunt, urbanisque exemplis meliores effecti ad suos revertantur. Proinde ad servandam invicem inter conjuges perpetua fide & concordia societatis, & ad publicae honestatis pudorem illibate tuendum, super infra scriptis capitibus praesenti nostra in eadem Vrbe dumtaxat perpetuo valitura constitutione duximus providendum.

§. 2. Primum igitur cum matrimonium individuum vitae consuetudinem continere debeat, idque non solum naturali jure, sed etiam divino manifestius comprobetur, dum dicitur: Relinquet homo patrem suum & matrem, & adheret uxori suae, & erunt duo in carne una; & Christus Dominus noster in Evangelio subjungat: Itaque jam non sunt duos, sed una caro, quod ergo Deus conjunxit, homo non separet. Ac denique testetur Apostolus, Sacramentum hoc magnum esse in Christo, & in Ecclesia. Et propterea nefas sit conjuges fideles se propria voluntate, aut arbitrio à conjugali toro separare, nisi ex causa à factis canonibus permitta, & auctoritate ac judicio Ecclesiae cognita & probata. Idcirco ne quis in postea hujusmodi facinus impune committat, vel attentare audeat, Apost. auctoritate statuimus, & ordinamus, ut conjuges, qui, quaeque indissolubilem matrimonii nexum divina lege copulatum contemnerent, sine Ecclesiae judicio, seu Ecclesiastici judicis sententia, propria temeritate à communi cohabitatione discesserint, aut se à conjugali toro separare praesumpserint, arbitrio iudicum pro excessum gravitate puniantur.

§. 3. Sed & si per sententiam judicis Ecclesiastici separatio facta fuerit, ne ipsi conjuges sacrorum canonum, & publica iudicum auctoritate abutentes, delinquendi & adulteria committendi occasionem sumant, statuimus & decernimus, maritum qui dolo aut fraude, sive alia quavis occasione vel causa etiam secundum iuris Canonici dispositionem, separationem tori ab uxore sua affectaverit, procuraverit, & obtinuerit, seque à cohabitatione uxoris cum effectu separaverit, ac post à se abjectam vel amotam uxorem, pellicem vel concubinam palam induxerit & retinuerit, aut cum scortis & meretricibus, & aliis mulieribus impuram vitam duxerit, adeoque impudenter se volutaverit in ceno luxuriae, & adulterii, ut vel ex eo satis constet ipsum ad exercendam libentius libidinem suam se ab honestissimo matrimonii iugo exsolven-

Conjuges ibi meri se à communi cohabitatione, & conjugali toro separant, arbitrio iudicis puniantur.

Maritus ibi dicit auctoritate tori separationem obtinens, & deinde impudicam vitam ducens, ita ut appareat quod separationem affectaverit, ut luxuriose vivat, & adulterii plene sit.

SIXTVS QVINTVS.

di caulam de industria qua... pena ultimi supplicii

Varque se- parationem obtinuerit, impudicoque postea uiu- vis. Et cum plura adul- teria commi- serit, aut palam qua- sum fuerit, eandem po- na incurrit.

Vxor qua ex aliquo loco per iudicium sibi assigna- to auferetur, & impudicis uitiis, & ca- piti puniatur.

Ad hoc uide- bullam Pau- li III. sup.

Qui ut vir- ginem uel coniugatam cognoscere, aut matrem, uel uicium, &c. carceris affi- catur, illam- que supra- uerit, uel adulteraverit, eandem poena pleatur.

Parentes aut mariti suae filias, uel nuptas ad palam luxu- rioso uiuen- dum indu- ceter, eandem poena puni- tur.

Contra alios Adulteros, Lenones, &c. antiquissima seruentur. Coniugata palam impu- dica uiuen- tes respici- unt, alio- quin poena praedictas incurrit.

Deestatum irritant.

§. 4. Similiter uxorem, que instante aliquo pacis & pudicitiae hoste, sub praetextu morum, seuitiae, furoris, uel insaniae, impotentiae coeundi, maleficii, aut alterius candidi impedimenti uel alicujus delicti marito suo ob- jecti, aut alias quoquo modo suscitatis contra maritum discordiis ac dissidiis, etiam ad id uia iuris procedendo subterfugium obedientiae maritalis improbe exquisierit, & fratri ac jugum uiri sui executere, seque ab illo exi- mero procurauerit, aut certe culpa sua marito petenda separationis causam praebuerit, & postea qua a connubia- li toro iudicio Ecclesiae separata extiterit, quasi auctori- tate legum & iudiciorum sua luxuria explenda occasio- nem naeta, se scandalosa & impudice uitae dederit, & co- plura, ac cum diuersis personis adulteria perpetraverit, aut se in praedam adulterorum turpiter commaculandam publice exposuerit, siue palam quatum fecerit, eandem poena ultimi supplicii puniri uolumus.

§. 5. Quod si pendentibus huiusmodi litibus & con- trouersiis super separatione uel diuortio, aut subsecuta, uel praemittitur tori separatione, uxor ipsa arbitrio Judi- cis, ad quem spectauerit, in Monasterio aliquo Monialium, aut certe in aliquo tuto, & honesto loco, siue apud aliquam probam, honestas, & non suspectas personas deposita, & custodia fuerit (super quo etiam, ut id magna adhibita cautio, & sine aliquo periculo aut suspitione circum- specte fiat, iudicis ipsius conscientiam oneramus) statui- mus ut ipsa uxor sic deposita & collocata, si in Monasterio sine licentia sui iudicis, uel in clausula exierit, siue a custodia & cura, uel alio honesto loco sibi per iudicem assignato, temerario ausu auferat, & uitam impudicam & inhonestam duxerit, eandem etiam poena pleatur.

§. 6. Praeterea cum, qui Virginem aliquam, aut alienam uxorem stupro, siue adulterio corrumpat, aut polluat, eius patrem, aut matrem, fratrem, siue sororem, aut maritum aliamue personam, sub eius cura, tutela, custodia uel po- testate illa existit, praetextu cuiusuis causae civilis, crimina- lis, aut mixtae, etiam ad procuratoris Fisci instantiam in carcerem detudi, directe uel indirecte procurauerit, & ea occasione deinde uirginem illam, siue uxorem alienam stuprauerit, aut adulterauerit, cu & is quoque suae prae- concupiscentiae explenda causa, publica legum & Magi- stratum potestate impudenter abutatur, & sub colore iudicii, innocentes atque incautos opprimat, dicta quo- que poena statuimus puniendum.

§. 7. Ac postremo etiam in patrem, matrem, aut uirum, qui quae uel suae filiae uirginis pudorem, aut propria uxorem in praedam alienae libidinis tradiderit, & re ipsa pro- stituerit, aut induxerit, ut contra jus & fas supra & adulteria, quatuor aut alia quavis causa palam exerceat, poena eadem uolumus animaduertere.

§. 8. Antiquis tamen iuribus contra ceteros adulteros & adulteras, lenones & lenas, ac stupra & huiusmodi faci- nora perpetrantes promulgatis, alias in suo robore per- mansuras.

§. 9. Caeterum quemadmodum hac nostra constitutio- ne id nobis propositum est, ut si quos homines in poste- rum honestatis, ac diuinae legis interdum obliuio ceperit, eis saltem supplicii metus a flagitiis sceleribusque deterreat; ita hodie tales nullos esse uelhemer optamus. Quod si quae forte sint conjugatae, quae palam impudice ac turpiter uiuant, his novem dumtaxat dierum spatium, post huius constitutionis publicationem ad respiscen- dum damus, intra quod tempus, si uelint redire ad cor, venerabilem fratrem nostrum Iacobum Episcopum Por- tuensem, Cardinalem Sabellum, nostrum in praedicta Vr- be Vicarium, aut eius Vicegerentem adire debeant, eisque polliceri se deinceps pudicam uitam acturas, & aut cum suis uiris cohabitaturas, aut honesto in loco, ubi ab ipsis iudicibus, ut supra dictum est, collocatae seu depositae fuerint, permanuras. Quo termino elapso, contra sic ut supra delinquentes, ad poenas praedictas omnino proce- di mandamus.

§. 10. Decernentes sic per quoscumque iudicari debere, irritumque & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter uel ignoranter contigerit attentari.

§. 11. Et nihilominus praedictis iuris & singulis Ind. di. Vrbe iudicibus & iuris pro tempore existentibus quibus contra reos talium criminum, aut quoad causas huiusmodi iurisdicatio competit, uel in futurum compe- tet, ut curent praemissa omnia iuxta praesentium literarum continentiam & tenorem firmiter & in uoluntate perpetuis futuris temporibus observari, & contra criminosos, ac delinquentes praedictos utriusque sexus inquirat & pro- ceedant, ac in eos iuxta praemissa culpabiles reprobos praedictis poenis, ut supra dispositum est, animaduerant, contumaces, rebelles & inobedientes, eisque auxilium, consilium, uel favorem quomodolibet praestantes, per opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam ac adhibito, si opus fue- rit, auxilio brachii saecularis.

§. 12. Non obstantibus constitutionibus & ordinati- onibus Apost. dictae Vrbe statutis, reformationibus & con- suetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apost. uel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indul- tiis, & literis Apost. Populo Rom. uel Curialibus, aut aliis personis, etiam Motu proprio & consistorialiter, seu alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, & qui- buslibet aliis indulgentiis, generalibus uel specialibus, quorumcumque tenore existant, per quae praesentibus no- expressa & totaliter non inserta, effectus earum impedi- ri valeat quomodolibet uel differri & de quibus quorum- que totis tenoribus habenda essent in eisdem nostris literis mentio specialis. Quae omnia nemini uolumus aduersus praemissa, in aliquo suffragari, neque illis ad effectum ta- runden praesentium dumtaxat specialiter & expresse de- rogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum praesentium transumptis etiam impres- sis, manu notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud habeatur, quae eisdem originalibus haberetur, si forent exhibitae uel ostensa.

§. 13. Quodque eadem praesentes ad ualvas Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, ac in acie Campi Florae de more publicentur, affixis & dimissis in- bi carum exemplis, quodque post decem dies ab huius- modi publicatione numerandos, statim incipiant uniu- quemque arctare, perinde ac si personaliter omnibus in- timatae forent, cum non sit uerisimile a quoquam id ig- norari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi- nam nostrorum statutorum, ordinationis, onerationis, de- cretorum, mandati, derogationis & uoluntatum infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc at- tentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apost. eius se noverit incursum. Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Do- minicae 1586. 3. Kal. Novembris, Pontific. nostri anno 2.

Anno a Natiuitate D. 1586. Indi. 14. die uero 3. mensis Novembris, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina providentia Papa V. anno 2. retrospectiua litera Apostolica lecl. & publicata fuerunt, & per aliquod tem- poris spatium dimissa in portis seu ualuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancell. Apost. per nos Ioannem Burluault, & Octavianum Taglietium S. D. N. Papa Curs. nechoi in acie Campi Florae, per eosdem Cursares. Alex. Parabiacus Mag. Curs.

Iurisdicatio Iudicis causarum beneficalis confi- dentiae & simoniae, & cum eis connexitatem habentium in Romana Curia mouendarum, aut per appellationem a Iudicibus extra Curiam introducendarum.

De huiusmodi materiis attende extrauag. 2. Cum detestabile, Pauli. II. de Simon. & conf. 85. Pii IV. Romanum, sup. tom. 2. usque Pii V. conf. 85. In- tolerabilis, tom. 2. cum ibi notatis, & etiam hic inf. conf. 61. Pastoralis, ubi constitutiones dicto- rum

rum Pii IV. & Pii V. in dicitur ad Regem Gal-
lie.

SIXTVS EPISCOPIVS

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Divina Dei providentia, quæ cunctorum fidelium
costum per diversa tribunalia statuit in rectitudine
gubernandum, in supremo iustitiæ throno, meritis licet
imparibus constituti, nunc in muneribus & officiis ad
ipius iustitiæ cultum instituentis, nunc pro personis
identis ad illa assumendis, & condignis titulis decoran-
dis, aciem nostræ mentis sedulo convertimus, & quæ ad
officiorum & personatum huiusmodi stabilendam iuris-
dictionem, salubremque directionem pertinere noscun-
tur, ne propter varios diversorum iudicum & Tribuna-
nalia condursus, & varias procedendi formas desuper
dubitari contingat, ex pastoralis nostri officii debito cõ-
stitimus, ac in his eisdem officii nostri partes favorabi-
liter impartitur, prout rerum & causarum circumstantiis
debitè pensatis, conspicimus in Dño salubriter expedire.

§. 1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. prædecessor
noster omnium causarum confidentialium pro tempore
movendarum cognitionem & decisionem, ac literarum
Apostolicarum à Piz mem. Pio IV. etiam prædecessore
nostro super huiusmodi confidentiis emanatarum exe-
cutionem sibi & successoribus suis reservaverit, & post-
modum ob varias & continuas pro tempore existen. Rom.
Pontific. in gravissimis & arduissimis totius Reipublicæ
Christianæ negotiis occupationes causæ ipsæ in Rom.
Cur. pro tempore motæ & introductæ per particularem
iudicem, ex delegatione Apostolicæ auctoritatis, & cog-
nosci consueverint, ipse autem iudex nedom solo Rom.
Pontificis nutu amovibilis, sed etiam sibi contra ordinarios
collatores, Episcopos, & alios superiores Prælatos
hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi
facultas præclusa existat, qui etiam in huiusmodi causa-
rum prosecutione ut plurimum delegantur, diversæ si-
moniacæ pravitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licet
ex istis confidentiis resultent, seu illis mixtæ & conjun-
ctæ sint, tamen à nonnullis præteritur eas sub facultatibus
præfati iudicis concessis minime comprehendit,
nec in illis ab ipso sine speciali Sedis Apost. rescripto
posse procedi. Vnde fit ut modò ipsius iudicis mutatio-
ne, quæ interdum contingit, nunc facultatum suarum
angustia, ac etiam delinquentium cavillationibus & sub-
terfugiis ejusdem iudicis auctoritas sæpius illudatur, ac
ea quæ ad purgandam hac contagione Dei Ecclesiam à
dictis prædecessoribus sapientissime sunt sancita, ut plu-
rimùm debito effectu careant, in animarum perniciem,
& scandalum plurimorum.

§. 2. Nos huiusmodi incommodis pro nostri pastorali
officii debito obviare cupientes, operæ pretium fore
duximus præfati iudicis personam speciali titulo, deno-
minatione, illiusque jurisdictionem ampliare, ut in tribu-
nali suo, tum iudicia, tum cætera ad id munus pertinentia
perpetuò stabiliantur, ac ad certum debitumque finem
ordinentur, necnon literarum & constitutionum Pii
Quarti & Pii Quinti prædecessorum huiusmodi, ac præ-
fatorum, aliorumque privilegiorum, indultorum, gratia-
rum, & facultatum pro tempore existenti iudici causarum
confidentialium huiusmodi concessarum, ac sententiarum
desuper forsitan latarum, & inde secutorum quorumcumque
tenores, necnõ litium & causarum huiusmodi status & me-
rita, nomina & cognomina colligantium præsentibus
pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus
nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex me-
ra deliberatione & certa scientia nostra, ac de Apostoli-
cæ potestatis plenitudine, unum officium Auditoriatum
generalis quarumcumque confidentialium, etiam simo-
niacam pravitatem, & quancumque aliam illicitam pactionem inducentium, seu connexitatem aliquam cum
confidentia habentium, rerumque omnium inde resultan-
tium, pro uno generali illarum Auditore, qui omnium
& singularum causarum huiusmodi ordinarius iudex
existat, & officium ipsum ad ejus vitam obtineat, illud-
que in nostris & pro tempore existentis Romani Ponti-
ficis manibus quandocumque resignare licitè possit,

etiam aliorum Romanæ Curie & dictæ Sedis officio-
rum vacabilium & resignabilium, Apostolicæ auctoritate
tenore presentium perpetuò erigimus & instituemus.

§. 3. Illique sic erecto & instituto pro illis dõs deci-
mam partem omnium & singulorum fructuum, reddituum,
& proventuum, jurium, obventionum, ac etiam dis-
tributionum quotidianarum, etiam solis præsentibus &
divinis officiis interessentibus dari, & per eos percipi so-
litarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac
etiam pensionum annuarum, cum interventu confidenti-
arum, vel alias simoniacæ aut alia illicita pactione interven-
niente, seu quæ committis confidentiis aliquam depen-
dentiam vel connexitatem habeat, indebitè perceptorum,
ad quorum restitutionem quoscumque per ipsius Auditoris
sententiam condemnari, etiam postmodum per alios
iudices causam fortasse revideri, & dictam sententiam
cõfirmari seu reformari, ac etiam super quibus post litem
desuper in officio huiusmodi intentatam, quomodolibet
componi, vel alias concordari contigerit. Necnon omnia
& singula alia jura, salaria, regalia, & emolumenta que-
cumque, ordinaria & extraordinaria, undecumque & quo-
modocumque provenientia, etiam sportulas, vel alia quocum-
que nomine nuncupata, quæ iudices causasum confi-
dentialium huiusmodi in dicta Curia pro tempore de-
putati quomodolibet, & quocumque titulo vel causa ha-
bere, consequi, lucrari, & percipere consueverunt, seu etiam
poverint ac debuerint, quoscumque qualitatis, quanti-
tatis & valoris fuerint auctoritate & tenore presentis,
etiam perpetuò applicamus & appropriamus.

§. 4. Necnon quod de cætero pro tempore existens Au-
ditor prædictus, statim à die concessionis sibi de huius-
modi Auditoriatu officio dicta auctoritate factæ, sit &
esse censetur noster & pro tempore existen. Rom. Pont.
verus, indubitatus, & non fictus familiaris, continuus
commensalis & Prælati domesticus, ac dictæ Sedis no-
tarius, aliorumque familiarium continuorum commen-
salium, nobis & dicto Rom. Pontificis Palatio Apost.
servientium, ac Prælatorum domesticorum, & ejusdem
Sedis Notariorum numero & consortio favorabili ag-
gregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto nostro
& pro tempore existentis Rom. Pont. familiaris, con-
tinuo commensali, & Prælati domestico, Sedique
huiusmodi notario haberi & reputari debeat, habituque
& insigniis dictorum Prælatorum & Notariorum per
quamcumque personam in dignitate Ecclesiastica con-
stitutam, quam ad hoc duxerit eligendam sibi, recepto
prius ab eo fidelitatis & obedientiæ solito juramento, ex-
hibendis, conferendis, omnibusque & singulis ac prorsus
similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immuni-
tatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, hono-
ribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, Indultis,
concessionibus & gratiis, tant specialibus quam tem-
poralibus, quibus cæteri nostri & pro tempore existen.
Rom. Pont. veri, indubitati, & non ficti familiares, con-
tinui commensales, ac Prælati domestici, dictæque Sedis
Notarii, etiam de numero participantium existentes,
etiamsi habitum & rochetum notariorum Sedis huiusmo-
di non deferat, de jure, statuto, usus consuetudine, vel ali-
quo etiam speciali privilegio, aut aliis quomodolibet
utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere
possint, & poterunt quomodolibet in futurum, in judi-
cio & extra, ubique locorum, absque aliqua prorsus
differentia, non solum ad illorum instar, sed pariformiter
& æquè principaliter in omnibus & per omnia, perinde
ac si eidem Auditori pro tempore existenti specialiter &
expresse per presentes concessa fuissent, sine tamen ipso-
rum Prælatorum domesticorum & notariorum de nume-
ro participantium præjudicio, uti potiri, & gaudere libe-
rè & licitè possint, & valeat.

§. 5. Ipseque Auditor pro tempore existens omnes &
singulas dictarum confidentialiarum & simoniacam pravita-
tatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducen-
tium, seu aliquam dependentiam, vel connexitatem ha-
bentium, rerumque omnium inde resultantium causas
huiusmodi in eadem Curia quomodocumque & qualiter-
cumque, ac alias quascumque personas, etiam Cardina-
latus honore, ac Patriarchali, Archiepiscopali, Episco-
pali

Exhibetur
Sedi
reddendum
assuetum.

Privilegium
omnium qua
verifamilia-
ris Pontifici
continuaque
commensales
Prælati do-
mestici, Sedis
que Apost.
Notariis ha-
bent, concessi
sunt.

Invisibilis
cognoscit
quascumque
causas confi-
dentialium
de cõstitutis

pali dignitate fulgentes, etiam per viam inquisitionis, aut ex officio, seu Apost. delegatione, vel alia quomodolibet motas & movendas, ac etiam que per viam appellationis a sententiis definitivis, vel interlocutoriis vim definitivam habentibus, per quoscumque Iudices ordinarios vel delegatos, ac etiam dictae Sedis Legatos vel Nuntios pro tempore latis, & promulgatis, ad Sedem praefatam pro tempore interpositae, seu reclamationis judicialis, per nullitatis ad Sedem eandem haecenus devolutae sunt, vel in posterum devolventur, ita ut causae appellationum hujusmodi per eum solum cognosci, nec alteri, nisi per commissionem in Signatura Gratiae, vocato ipso Auditore propositam, & manu nostra signatam, committi possit, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicii, sola veritate inspecta, etiam manu regia, ac terminis substantialibus, qui de stylo seu ordinatione Palatii, Apost. observari consueverunt, penitus omittis, ac etiam quibusvis appellationibus, nullitatibus, & aliis diffugiis prorsus semotis procedendo, una cum omnibus & singulis earum incident. dependen. emergen. annexis & connexis, ac etiam toto negotio principali audien. cognoscen. deciden. sineque debito terminan. etiam singulis diebus & horis, praetquam in honorem Dei feriat; necnon super omnibus & singulis confidentiis, etiam aliquam dependentiam, vel connexitatem cum simoniaca, vel alia illicita pactione habentibus, seu mixtis hujusmodi, rebusque omnibus inde resultantibus, tam ad procuratoris fiscalis denuntiationem & promotionem, quam etiam partium accusationem, seu ex merito officio inquitendi, omnesque & singulas hujusmodi confidentialem & simoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque inde resultantium causam coram quibusvis Iudicibus, etiam Palatii Apost. causarum Auditoribus, inter quascumque personas motas & movendas, ad se, & suum tribunal advocandi, ac omnes & singulos dictarum confidentiarum auctores, machinatores, conscios, complices, & alios quos opus fuerit, ac sua quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum publicum, si ad eos tutus non pateat accessus, citandi, & constituto sibi quantum sufficere videbitur de iudiciis, ad personaliter vel alias legitime comparandum, sub excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, ac privationis omnium & singulorum beneficiorum & officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa & alia quaecumque in posterum obtinenda, necnon pecuniariis, aliisque ejus arbitrio, etiam juxta demeritorum exigentiam corporis afflicti vis poenis monedi, eisque ac quibusvis iudicibus, tam ordinariis quam commissariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus & futuris, sub similibus sententiis, censuris, & poenis, tam in dicta Curia quam extra eam ubilibet inhibendi, detinentes quoscumque libros, scripturas, computa, instrumenta, & alia documenta publica vel privata dictarum confidentiarum, causas etiam ut praefertur mixtas quomodolibet concernentia ad illa exhibenda, necnon quoscumque testes ad se examini subjiciendum, ac veritatis testimonium perhibendum, etiam ex officio vel alias prout sibi videbitur, per similes censuras & poenas cogendi & compellendi, eosque, necnon contraditores quoscumque & rebelles, sententias, censuras, & poenas etiam privationis hujusmodi incidisse, servata forma Concil. Trid. declarandi, auxiliisque brachii saecularis invocandi, necnon unum Locumtenentem in hujusmodi causis, cum simili vel limitata potestate, quoties sibi videbitur constituendi & deputandi, eumque revocandi, ac alium ejus loco subrogandi, necnon literas seu constitutiones Pii IV. & Pii V. praedecessorum hujusmodi super dictis confidentiis editas, ac omnes & singulas sententias in dictis causis confidentiarum, tam haecenus per illarum Iudices qui pro tempore fuerint latis, quam in posterum per futurum Auditorem hujusmodi, ejusque successores ac Locumtenentes ferendas, via executiva, nulla tela judiciaria servata, & quacumque appellatione remota, ac alias juxta literarum seu constitutionum praefatarum, ac etiam facultatum dictis iudicibus, per Nos & praedecessores nostros quomodolibet concessarum formam, continentiam

& tenorem, plenarie & totam, exequendi, & executioni demandandi, mandataque executiva & alia quomodolibet necessaria & opportuna decernendi, & relaxandi, ac generaliter omnia & singula alia, quae in praemissis omnibus & singulis quomodolibet necessaria & opportuna fuerint, facien. dicen. geren. exercen. mandan. decernen. statuen. ordinan. & exequendi plenam, liberam & omnimodam facultatem, potestatem & auctoritatem habeat & habere debeat.

5.5. Et quod officium notariatus earundem causarum de cetero perpetuis futuris temporibus, ad metam & liberam pro tempore existent. Auditoris praedicti dispositionem spectet & pertineat; ipseque pro tempore existens Auditor officium notariatus hujusmodi, quod dilectus filius Prosper Vacca ad hoc a nobis deputatus ad praesens exercet, cum primum per cessum vel decessum, aut privationem vel amotionem dicti Prosperi, aut cujusvis alterius qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut alias quovis modo vacaverit, quibusvis personis, de quibus sibi videbitur, per suas patentes literas sigillo officii sui Auditoriatus gratis vel pro pretio repetibili concedere & assignare, ac soluta sibi solita compositione resignationis de dicto officio notariatus pro tempore facien. necnon personam cui officium ipsum notariatus pro tempore concesserit & assignaverit, ad illud, illiusque liberam exercitium, absque alia nostra & pro tempore existentis Rom. Pont. concessione & assignatione, recipere & admittere, ac per eos ad quos spectat & pro tempore spectabit, recipi & admitti, ac illi de solitis & consuetis iuribus & emolumentis resp. onderi facere, liberè & licite valeat, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuo statuimus & ordinamus.

5.6. Insuper de dilecti filii magistri Alexandri Catalani Clerici Rom. I.V. D. ac literarum Apostolicarum majoris praesidentiae Abbreviatoris, & in utraque Signatura nostra Referendarii, fide, integritate, probitate & doctrina nobis praecipue in iudicio exercendo & obeundo cognita atque perspecta, specialem in Domino fiduciam obtinentes, ipsumque Alexan. a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis causarum confidentialium, vel alias ut praefertur mixtarum, a primava ejus electione vacans hujusmodi, per eum quoad vixerit adinstar aliorum officiorum Curiae & Sedis praedictarum tenendum, regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, & aliorum emolumentorum, ac pensionum indebitè perceptorum & percipiendorum hujusmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus & singulis iuribus, regalibus, vocalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, antelationibus, prerogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indulgiis, ad deo. officio Notariatus disponendi, & illius resignationes admittendi, ceterisque facultatibus supradictis, auctoritate & tenore similibus concedimus & assignamus, ipsumque Alexandrum ad officium Auditoriatus causarum confidentialium hujusmodi, illiusque liberum exercitium, necnon decimam fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, emolumentorum, & pensionum hujusmodi partem, ac jura regalia, sportulas, taxis, proventus, obventiones, honores, privilegia, facultates, ceteraque omnia & singula supradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi & admitti, receptumque & admissum in eis quoad vixerit manuteneri, sibi que de eisdem integrè responderi debere volumus & mandamus, &c.

5.7. Ac easdem praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quavis alia causa, quantumvis legitima & juridica, etiam

Notariatus officii in p. sonam Alex. Catalani Referendarii, fide, integritate, probitate & doctrina nobis praecipue in iudicio exercendo & obeundo cognita atque perspecta, specialem in Domino fiduciam obtinentes, ipsumque Alexan. a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis causarum confidentialium, vel alias ut praefertur mixtarum, a primava ejus electione vacans hujusmodi, per eum quoad vixerit adinstar aliorum officiorum Curiae & Sedis praedictarum tenendum, regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, & aliorum emolumentorum, ac pensionum indebitè perceptorum & percipiendorum hujusmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus & singulis iuribus, regalibus, vocalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, antelationibus, prerogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indulgiis, ad deo. officio Notariatus disponendi, & illius resignationes admittendi, ceterisque facultatibus supradictis, auctoritate & tenore similibus concedimus & assignamus, ipsumque Alexandrum ad officium Auditoriatus causarum confidentialium hujusmodi, illiusque liberum exercitium, necnon decimam fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, emolumentorum, & pensionum hujusmodi partem, ac jura regalia, sportulas, taxis, proventus, obventiones, honores, privilegia, facultates, ceteraque omnia & singula supradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi & admitti, receptumque & admissum in eis quoad vixerit manuteneri, sibi que de eisdem integrè responderi debere volumus & mandamus, &c.

Auditoris officii in p. sonam Alex. Catalani Referendarii, fide, integritate, probitate & doctrina nobis praecipue in iudicio exercendo & obeundo cognita atque perspecta, specialem in Domino fiduciam obtinentes, ipsumque Alexan. a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis causarum confidentialium, vel alias ut praefertur mixtarum, a primava ejus electione vacans hujusmodi, per eum quoad vixerit adinstar aliorum officiorum Curiae & Sedis praedictarum tenendum, regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, & aliorum emolumentorum, ac pensionum indebitè perceptorum & percipiendorum hujusmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus & singulis iuribus, regalibus, vocalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, antelationibus, prerogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indulgiis, ad deo. officio Notariatus disponendi, & illius resignationes admittendi, ceterisque facultatibus supradictis, auctoritate & tenore similibus concedimus & assignamus, ipsumque Alexandrum ad officium Auditoriatus causarum confidentialium hujusmodi, illiusque liberum exercitium, necnon decimam fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum, emolumentorum, & pensionum hujusmodi partem, ac jura regalia, sportulas, taxis, proventus, obventiones, honores, privilegia, facultates, ceteraque omnia & singula supradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi & admitti, receptumque & admissum in eis quoad vixerit manuteneri, sibi que de eisdem integrè responderi debere volumus & mandamus, &c.

Classula praefertur

necessario

expedimenda hactenus, impugneri, invalidari ad terminos juris reduci, in jus vel controversiis revocari, aut adversus illas quodcumque juris facti, vel gratia remedium impetrari posse, minusque sub quibusvis illarum aut similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum & eum, in quo antea quomodolibet erat statum restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data, per Alexandrum ejusque successores praefatos eligenda reintegratas & de novo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Cameram ex una, & Alexan. ejusque successores praefatos ex altera partibus, rite & recte in ius & stipulati, ac etiam utrumque jurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad Alexan. & ejus successores praefatos, in iuribus & aliis praefatis tenendos, & ab omni incommodo, damno, laesione, lite, causa & controversia immunes, indeinnes, & exemptos conservandos teneri & obligatos esse ac fore.

§. 8. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac ejusdem S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Amerin. & Marturanen. Episcopis, ad dilecto filio causarum Curiae Cam. Apost. generali Auditori Motu simili per Apost. scripta mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios praesentes literas & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Alexan. & ejus in officio Auditoratus hujusmodi successorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Alexandrum & successores praefatos illis pacifice frui & gaudere, non permittentibus ipsos, seu eorum quempiam, per quoscumque quavis auctoritate fungentes, desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari, contradicere quolibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententiis, censuras & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus, fuerit, auxilio brachii saecularis.

§. 10. Non obstantibus praemissis, & de certo nominatorum praedictorum numero, necnon quatenus opus sit, rec. mem. Symmachi & Innoc. Tertii, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum, etiam praedecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiae seu Camerae & Sedis praedictarum non alienari, aliisque Apost. ac in provincialibus, synodalibus, & generalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, dictisque Cancell. regulis editis & edendis, etiam de gratiis ad instar non concedendis, eiusque dictae Camerae, ac earum officiorum & collegiorum, necnon Urbis Romae, illiusque Tribunalium & Curiarum, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, statutis, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indulgiis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apost. illis necnon ordinatis iudicibus & personis supradictis, & quibusvis aliis, etiam per modum statuti perpetui, in ius & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere, vel specie per quoscumque R. Pont. praedecessores nostros, ac nos & Sedem praedictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliis quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus, omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus

specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, non importantem mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil positum omnino, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 11. Volumus autem quod praesentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Auditoris causarum confidentialium hujusmodi, vel alterius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio & extra ubique plena & indubia, eademque prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo, &c.
Dat. Rom. apud S. Petri. Anno Incarn. Dominicae 1586. 3. Kal. Novemb. Pont. nostri Anno 2.

Die 7. mensis Januarii 1587. praesentes literae in Cam. Apost. praesente, & per Reverendissimum Faventium dictae Camerae Clericum, & Iudicem ex decreto ipsius Camera specialiter deputatum, citato prius R. P. D. Geoffredo Lomellino eiusdem Camerae Commissario generali, admittit & in libris Camerae registratae fuerunt.

Fides transumptorum, & sigillo generalis.

D. N. 1. 1. Nov.

Admissio & registratio in Cam. Apost.

Montis Alti Oppidi in Provincia Marchiae, in XLVIII Civitatem sublimatio; ejusque Collegiate Ecclesiae in Cathedrali & Episcopalem erectio.

Pro huius Civitatis, aliorumque locorum dictae Provinciae Scholaribus. Collegium in Civitate Bononiae instituitur idem Pont. ut infra in eius cons. 89. Inter.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Edita A. D. 1586.
Ad perpetuam rei memoriam.

Super universas Orbis Ecclesias, eo disponente qui cuius imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet infufficientibus constituti, levamus in circuitu agri Dominici oculos nostrae mentis more pervigilis pastoris inspecturi, quid Ecclesiarum ipsarum praesertim Cathedralium statum & decori congruat, & quid operis circa illas earumque statum prosperum & felicem impendi debeat, & divino fulti praesidio, quo cuncta & aequa benignitate pro populorum suorum fidelium salute disponantur, ad ea quae statui Ecclesiarum hujusmodi congruunt, nostri officii partes salubriter & viriliter intendere curamus; prout in Domino conspicimus expedire.

Causa huius creationis

§. 1. Sane cupientes Terram montis Alti Ripanae diocesis, quae felicem nostris dedit ortum natalibus, ut in celeberrimo & eminenti loco sita & muris undique circumta est, & in qua saecularis, & Collegiata Ecclesia S. Mariae ad Collem eleganter constructa, & duas dignitates, & decem Canonicatus & totidem praebendas, ac Sacrificia, aliaque ad cultum divinum necessaria habens, & duae aliae Ecclesiae, una scilicet S. Georgii & S. Petri, & alia Oratorium nuncupata S. Nicolai, in qua Confraternitas sub invocatione Sanctissimi Sacramenti canonicè instituta reperitur, necnon domus circiter trecentae nobiliter edificatae, ac plateae lateribus stratae existunt, ac singula quaeque quarta feria cujuslibet Hebdomadae emporium, ad quod ex omnibus locis circumvicinis fit magnus concursus, celebratur, & ex qua denique viri, & in Theologia, ac iure, & Medicina aliisque scientiis excellentes prodierunt, ac saecularem ac Collegiatam Ecclesiam hujusmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita super his cum fratribus nostris maturae deliberatione, & de illorum consilio, ad omnipotentis

Montis Alti Oppidi, in multis commendationibus, & separationibus, &c. à dicta Ecclesia saeculari, & Ripana.

Dei

Dei laudem & gloriam, ac eisdem Beate Marie honorem, ac Christi fidelium devotionis augmentum, predictam Montem Alti & Percula, ac Patrignonis, necnon Montem de Novem, & Rorella, ac Furcia à dicta Ripan, necnon Montem Elpari, Communitate, ac Montem Monachi à Firmano, & denique Castagnoni Terra, seu loca aut Castra eorumque omnium Territoria ab Asculana diocesi, quibus in spiritualibus subiecta sunt, Apostolica auctoritate, tenore presentium perpetuo separamus, & distmembramus, illaque & eorum incolas, & habitatores, Ecclesiarum Rectores, Beneficiarios, Priores, & alia inibi beneficia Ecclesiastica obtinentes, ac Monasteria & domos fratrum, aliaque pia loca ab omni iurisdictione, potestate, & subiectione venerabilium fratrum nostrorum Ripan, Firman, & Asculan, Episcoporum, nunc & pro tempore existentium, necnon solutione decimarum eisdem Episcopis per eas debitarum, ac de cetero facien, perpetuo eximimus & liberamus.

§. 2. Necnon Terram Montis Alti in Civitatem, & secularem Collegiatam Ecclesiam huiusmodi, in Cathedrali sub invocatione eadem eiusdem B. Mariæ Virginis pro uno Episcopo Montis Alti nuncupando, qui iurisdictionem Episcopalem habeat, & exerceat in spiritualibus, cum mensa Episcopali, arca sigillo, aliisque insignibus, honoribus, & privilegiis, quibus alii Episcopi de iure vel consuetudine, aut alias quomodolibet in eisdem spiritualibus, utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, de simili consilio, auctoritate & tenore præmissis erigimus, & instituiamus. Ac Civitatem & Cathedrali Ecclesiam, sic fereatas, & institutas necnon Episcopum Montis Alti pro tempore existentem, ac ipsius Ecclesie Montis Alti capitulum, Sedi Apost. immediate subijcimus, & sub protectione BB. Petri, & Pauli Apostolorum subijcimus.

§. 3. Eidemque Ecclesie sic in Cathedrali instituta pro sua, seu mensa suæ Episcopalis dotem, Monasterium B. Mariæ de Sancto Ordine S. Benedicti dictæ Asculan, diocesi, certo quem haberi volumus pro expresso modo vacan, similiter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ac Silvam seu Tenutam Bopertini concessimus, necnon Terras, & Territoria pro diocesi Montis Alti, illorum verò, necnon dictæ Civitatis Montis Alti Ecclesias, personas pro Clero, & habitatores pro populo, etiam perpetuo assignamus, ut eos quoad superioritatem & jura Episcopalia Montis Alti subesse, & tanquam membra capiti obsequentes & de iuribus Episcopalibus responderi volumus.

§. 4. Decernentes ex nunc irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus nostris de unione committendis ad partes vocatis quorū interest, ac exptimen, vero valore, & de non tollen, jure quæsito, ac Lateranen, Conc. novissimo celebrari uniones perpetuas, nisi casibus à jure permissis fieri prohibentis, ac aliis constitutionibus & ordinationibus Apost. necnon Ripan, Firman, & Asculan, Ecclesiarum, juramento, & confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, literis Apost. illarumque Præsulibus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illarum tenores presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octogesimo sexto, Kalen. Decembris, Pontificatus nostri anno secundo.

S. Severini Oppidi in Provincia Piceni in Civitate sublimatio, eiusque Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali & Episcopalem erectio.

SIXTVS EPISCOPVS, Edictum
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Superna dispositione, cujus inscrutabili providentia incrementum suscipiunt universa, pro Sede Apost. excellenti præminencia, dignum arbitramur in irriguo militantis Ecclesie agro novas Episcopales Sedes, & Ecclesias plantare, ut per huiusmodi novam plantationem, singulorum Christi fidelium augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum salus subsequatur, humillaque loca lignioribus & eminentioribus titulis, ac condignis favoribus illustrentur, ut propagatione novæ Sedis, honorarique Præsulis assistentia & regimine, cum Apost. potestatis amplitudine, ac orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, ipsi Christi fideles æternæ felicitatis præmium nostri Redemptoris Inestimabili charitate media valeant adipisci.

§. 1. Sanè cum Oppidum S. Severini in Agro Piceno Camerinen, diocesi, inter cætera partium illarum Oppidum latis in sine ac percelebre, necnon benedicente Domino habitatorum, ac incolarum multitudine testatum existat, ac dilecti filii Universitas & homines, pro eorum ac Oppidi huiusmodi, necnon eius Cleri singulorumque habitatorum, & incolarum prædictorum decore, & amplitudine, ac divini cultus incremento & animarum salute, Oppidum ipsum Civitatis nomine, & Cathedrali Ecclesie honore decorari summopere desiderant, iidemque Universitas & homines, pro seculari & Collegiæ Ecclesie dicti Oppidi, in qua una dignitas, quæ inibi Principalis dignitas existit, Prioratus nuncupata, ac sex Canonicatus, & totidem præbendæ fore noscuntur, si in Cathedrali Ecclesia erigeretur, mensæ Episcopalis dote redditum annuum, seu censum mille scutorum monetæ illarum partium decem julis pro quolibet scuto huiusmodi computatis, super Molendinis eiusdem Oppidi, ad ipsos Universitatem & homines legitime spectantibus, assignare parati sint.

§. 2. Nos pium & salutare Universitatis & hominum propositum & desiderium huiusmodi volentes amplecti, illique favere, ac cultum divinum augere, & spirituali animarum profectui huiusmodi, quem ex inde speramus provenire, salubriter promovere intendentes, ipsosque Universitatem & homines, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, matura super his cum fratribus nostris deliberatione præhabita, necnon Universitate & hominibus præfatis, nobis super hoc humiliter supplicantibus, de eorundem fratrum consilio & Apostolicæ potestatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac gloriosissimæ eius Genitricis Virginis Mariæ, totiusque Curie cœlestis honorè, ac fidei Catholicæ exaltationem, & habitatorum, ac incolarum prædictorum animarum salutem, Oppidum præfatum cum illius Comitatu & Territorio, necnon omnibus & singulis Castris, Villis, locis, terminis, districtibus ac Clero, personis, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, præposituris, præpositatibus, & aliis piis locis, ac beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, secularibus & Ordinum quorumcumque regularibus, à diocesi Camerinen, prædicta Apostolica auctoritate perpetuo separamus & distmembramus, ac ab omni iurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio & potestate venerabilis fratris nostri moderati & pro tempore existentis Camerinen, Episcopi ac dilectorum filiorum Capituli Ecclesie Camerinen, eorumque Vicariorum & officiarum, ac quorumcumque aliorum necnon à solutione quorumvis iurium, Episcopo & Capitulo huiusmodi per Oppidi ac singulorum Castrorum, Villarum, locorum huiusmodi habitatores, & incolas, ac Clerum, personas,

Provisio in Civitatem & Episcopatum.

Dotis pro Episcopo assignationis.

Decretum irritans.

Claus. derog. & sanctio penalis.

D. P. An. 2. die 14. Dec.

XI

Edictum

Oppidum

Separat.

periculum Monasterii, et alia beneficia huiusmodi, ratione jurisdictionis, et superioritatis predicta, et relative debitorum, dicta auctoritate de summi consilio, etiam perpetuo de iure, et iustitiam liberamus.

§. 3. Necnon Oppidum S. Severini prefatum in Civitatem S. Severini nuncupandam, ac in ea Cathedralis Ecclesiam pro uno Episcopo S. Severini etiam nuncupando, qui ipse Ecclesiam S. Severini præsideat, ac in illa Civitate predicta ipseque Ecclesiam S. Severini assignata dioc. omnia, et singula, que ordinis, et jurisdictionis, ac cuiuscumque aliteriis muneris Episcopalis sunt exerceat, cum Sede, et mensa, aliisque insigniis, ac jurisdictionibus Episcopalibus, necnon privilegiis, immunitatibus, et gratiis quibus aliæ Cathedralis Ecclesie, et earum Præfules de iure vel consuetudine, aut aliis quomodolibet utuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, potiri, et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, de pari consilio, eadem auctoritate similiter perpetuo erigimus et instituimus.

§. 4. Ac Oppidum Civitatis, et Ecclesiam Cathedralis, necnon Comitatum S. Severini huiusmodi, ac illius Territorii universam dioc. incolas vero et habitatores prefatos, civium nomine et honore decoramus, eidemque sic erectæ Ecclesie S. Severini Oppidum prefatum, ut præferatur in Civitatem erectum, pro Civitate, et universum Comitatum ac illius Territorium huiusmodi, cum omnibus illius Castris, Villis, locis, et districtibus per eisdem Universitatē et homines specificandis et statuendis, pro dioc. ipsarum Civitatis, et diocesis S. Severini Ecclesias, et habitatores pro Clero et populo cōcedimus et assignamus.

§. 5. Necnon dioc. Ecclesie S. Severini mensæ Episcopali pro illius dote redditura annum, seu cēsum mille scutorum huiusmodi per ipsos universitatem et homines, ut præferatur assignandum, ex nunc prout ex tunc et contra, postquam assignatus fuerit, pariter perpetuo applicamus et appropriamus, ac S. Severini, aliaque eiusdem Comitatus, et Oppidi et Comitatum ipsum, singulaque illius Castra, Villas, loca, Territorium, Clerum et populum huiusmodi eidem Episcopo Sancti Severini, qui pro tempore fuerit, quoad omnem ordinariam jurisdictionem et superioritatem perpetuo subijcimus.

§. 6. Et ut insuper Capitulo, Clero, Civitati et Diocesi S. Severini huiusmodi, ipsarumque Civitatis et Dioc. incolis habitatoribus, ac eorum singulis, ut omnibus et etiam singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus et indultis, quibus aliarum Ecclesiarum Cathedralium Capitula, aliaque Civitates et dioc. ac eorum Clerus, incolæ, et habitatores utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere quomodolibet poterunt in futurum, uti, potiri et gaudere liberè et licitè valeant, auctoritate predicta indulgemus.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ceterisque cōtrariis quibuscumque Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1586. 6. Kal. Decemb. Pont. nostri anno 2.

I. De S. R. E. Cardinalium creandorum præstantia, numero, ordine, ætate, ac qualitatibus, et de optione sex Cathedralium Ecclesiarum, quæ Cardinalibus conferuntur.

Quoad ordinem predictum vide etiam sup. conf. 1. Eug. IV. Et quoad qualitates eorundem inspice conf. 7. Leon. X. necnon Conc. Trid. sess. 25. c. 1. et hic inf. conf. 55. Religiosa. Circa dignitatem eorum Docam extat Bulla Pauli IV. n. 5. sup. Prout circa dignitatem Cardinalium præstantiam extat Bulla 15. Eug. IV. De prohibitione promovendi duos fratres, habemus summationem 22. Iul. 111. De Cardinalium titibus habemus conf. 8. Pauli IV. Prout de eorum indultis videnda est inf. conf. 58. Pauli V. Sanctissimus, et alia ibi indicanda. Ac Bullarii Magni Tom. II.

contra eos offendentes, edixit Pius V. conf. 93. Infelicis. Et pariter contra excommunicatum sapienter super personis promovendis ad Cardinalatum, edixit Greg. XIV. conf. 5. Cogit. Et insuper hic Pont. declaravit qua beneficia et Ecclesia vacent per promotionem ad Cardinalatum hic inf. in conf. 79. Sanctissimus. At postremo Greg. XIV. in conf. 9. Sanctissimus, usum birreti rubri concessit Cardinalibus ex Ordinibus Regularium assumptis.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Postquam verus ille atque æternus pastor et Episcopus Animarum Christus Dominus, ad gubernandam universalem Ecclesiam, quam suo pretioso sanguine acquisivit, Apostolorum Principi B. Petro cœlestis simul ac terræ tradidit plenitudinē potestatis, eique suas in terris vices commisit, sicut in Cathedra ipsius Petri successor, et verus Christi Vicarius Romanus Pontifex divina præordinatione, ejusdem supremæ Apostolicæ dignitatis fastigium et locum in terris tenet, ita etiam factos et Romanæ Ecclesie Cardinales representantes personas Sanctorum Apostolorum, dum Christo Salvatore regnum Dei prædicanti, atque humanæ salutis mysterium operati ministerent, eidem Pōtifici in executione Sacerdotalis officii, et in dirigenda ipsa Ecclesia Catholica cui præest, cōsiliarii et coadjutores assistunt, quasi oculi et aures ac nobilissimæ sacri Capitis partes, et præcipua illius membra, à Spiritu Sancto constituta, qui in hac ipsa Ecclesiastica Hierarchia divina dispositione, instar illius cœlestis, cui ex altera parte respondet, ordinata, ad altissimum gradū evecti, cum ipso Romano Pontifice communi patre ac pastore, ad quem ex omnibus undique gentibus ac nationibus, in gravissimis, maximeque arduis rebus fideles omnium generum, omnium ordinum, summi, infimi quotidie confluunt, tanti ponderis molem atque onus populorum sustineant, et pro animarum salute, pro fide, pro iustitia, pro unitate assidue invigilent ac laborent, qui circa ipsum universali Ecclesie serviendo, singularum Ecclesiarum cōmoditatibus se impendant, quorum consilio idem Pontifex agenda disponat, quorum opera et necessaria, et plurimum fructuosa universæ Reipublicæ Christianæ in secundis rebus ornamento et commodo, in dubiis præsidio et adjumento esse possit. Qui denique pro exaltatione Catholice Religionis, pro pace et quiete Christiani populi, pro augmento et honore sanctæ Sedis Apostolicæ sanguinem, si ita res ferat, et spiritum constanter effundant.

§. 1. Cum itaque ipsi veri cardines sint et clarissima Ecclesie lumina, templi Dei bases, firmamenta et columnæ Christianæ Reipublicæ singulari quadam pietate ac doctrina, nec vulgari aut mediocri, sed insigni atque eximia virtute abundare debent, ut quam gerunt personam, digne et honorificè valeant sustinere. Ac quemadmodum præcipue sunt partes summi Romani Præfulis in iis asciscendis exquisitam adhibere diligentiam, et accurata circumspicione providere, ut viri optimi ac lectissimi assumantur, et vel in hoc potissimum necessitati atque utilitati, notius Ecclesie sibi commissæ consulatur, ita etiam Prælati ceteræque personæ Ecclesiasticæ ad tãtæ dignitatis sublimitatē promovēdi, anteaquæ vitæ laude, atque excellenti quadam rara meritorū commendatione præ ceteris fulgeant necesse est, ut hoc amplissimo honore digni habeantur. Siquidem eorū vita ac mores ceteris ex iplo esse debent, verba et respōsa pro oraculis, monita ac præcepta ab universis Christianis regulæ et norma rectè vivendi, recteque sentiendi existimantur, ab iis quasi sapientissimis Ecclesie disciplinæ forma suscipitur, quæ ad mores, vitæque cunctorum fidelium cōponendos longè lateque diffusa propagetur. Ipsi denique verè sunt sal terræ ac lucernæ posite super candelabrum, ut inter sanguinè et sanguinem, causam et causam, lepram et lepram discernant, ac doctrinæ opportunitate et veritate infirma confirmant, disrupta consolident, depravata convertant, BB b luceant,

Pontifex est verus Christi Vicarius, et Card. Apostolorum personas representans, et sum Pont. Consiliarius et Coadjutores. Et pro exaltatione Catholice Religionis sanguinem et spiritum debent effundere. Confusio conf. 15. Eug. IV.

Pontifex igitur viri optimi et doctissimi Cardinales creare debet.

Quoad Cardinalium qualitates vide hic in rubr.

luceant omnibus qui in dogo Domini habitant, ac prima huius Sedis assistentes ceteros pastores, dum in gravibus negotiis eandem Sedem consulunt, eisque opem implorant, sub iudicio, consilio & auctoritate instituerent, dirigere ac docere non cessent. Ceterum cum non solum ad eos spectet plurima & maxima momenti negotia & causas, quae eis in dies committuntur, praetera fide & prudentia cognoscere, ac Legationibus in Provinciis gubernandis, & in gravioribus rebus sapienter ad Reges & Imperatores perfungi.

Præsertim quia ex Collegio Cardinalium creandis est summus Pontifex.

§. 2. Sed cum omnium caput & summa est, ex eorum corpore, numero & Collegio ille ipse qui cunctis pastoribus est praeficiendus, ac totius Domini gregis curam habiturus summus Pontifex deligatur, iidemque illum suis suffragiis creent, qui tunc demum publico bono Christiani populi optimus sine ulla dubitatione existet, si è numero & suffragiis bonorum deligatur, in hac sacra electione censendi sunt veri interpretes atque internuntii voluntatis Dei, cuius spiritu sicut universum Ecclesiae corpus sanctificatur & regitur, ita maxime hoc totum huiusmodi electionis opus eiusdem afflatu & instinctu absolvi certissimum est atque omnibus exploratum, ut vel ex hoc ipso perspicere possit quanta in eis requiratur puritas & sinceritas ab omni carnis affectu, privatorum commodorum cura, & factionum studiis aliena, quorum peccata & voces, templa & organa futura sint Spiritus Sancti, & ex quibus quasi seminibus is sit proditurus, in quem totius Apost. potestatis plenitudo Deo annuente merito conferatur.

Idem hanc dignitatem edis confutuntur videlicet.

§. 3. Quapropter, ut tanti muneris amplitudo ea qua decet observantia & admiratione apud cunctos mortales honoretur, & in quos ob celsitudinem gradus, omnium oculi, omnium ora convertuntur, in eis summæ dignitati par claritas & splendor eluceat, atque in eis glorificetur Deus, honorificetur sacerdotale ministerium, & animæ fidelium lætificentur, certè sacris amplissimi huius honoris insignibus si demum decorandi videntur, qui eximia eruditione, innocentia ac sanctitate & omni virtutum genere à vero solidorum bonorum largitore Deo supra ceteros fuerint illustrati. Proinde nos postquam placuit divinæ bonitati imbecillitatem nostram ad summi Apostolatus apicem vocare, inter ceteras, quas pro bono universalis Ecclesiae his maxime turbulentis temporibus, dies noctesque suscipimus curas & cogitationes, hanc ipsam Pontificia nostra sollicitudine dignissimam iudicavimus, ut ad communem salutem & profectum Christiani populi nostræ curæ crediti, ac ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiae decus & ornamentum circa Cardinalium electionem atque assumptionem, tam à prædecessoribus nostris, quam à nobis hætenus editas sanctiones & decreta expendere, in quibus licet pleraque salubriter ac prudenter disposita & ordinata fuerint, quia tamen res humanæ facile in deterius prolabantur, nisi sit qui eas assidue renovet atque conservet, easdem illas sanctiones & decreta partim innovando, partim declarando, partim pro rerum & temporum exigentia supplendo, & in melius reformando, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris eisdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorundem fratrum consilio & unanimo consensu, hanc nostram perpetuo validam constitutionem duximus promulgandam, quæ & nosmetipsos in re tam gravi nostri muneris admonemus, & quam nobis legem imponemus, eandem nostris successoribus indicamus, quos & sui officii nostri memores fore confidimus, & se aliquando in districto ac tremendo Dei iudicio sææ villicationis rationem esse reddituros, Apostolo dicente: Omnes stabimus ante tribunal Christi, & unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo.

Cardinales non sint plures quam septuaginta & electio promovendum ultra hunc numerum non sit.

§. 4. Primum igitur, cum ita exposcente rerum ac temporum qualitate & occasione recessum fuerit à veteri illo more admodum paucos viros in sacrum Collegium adscribendi, jamque plures nostra ætate Cardinales quam antiquitus in ipsum Collegium cooptari consueverint, tum ut juxta generalis Concilii Tridentini decretum omnium Christianitatis Nationum ratio habeatur, tum quia in eodem Collegio multi, quæ est humani corpo-

ris infirmitas, senectus, vel morbis frequentè gravati, hæc commodè tantum oneri illud sustinendo sufficere queant, ut in hoc moderatio congrua adhibeatur, & certi limites præscribantur, ne veterem illam paucitatem eos redigamus, vel rursus eorum honor nimia ac superflua numerositate vilescat, quod interdum de nosmet ipsis in minoribus esse vidimus & exportis sumus. Ac ut veteris Synagoga figura sanctæ & Apostolicæ Ecclesie veritati respondeat, sequi cupientes mandatum Domini factum ad Moysen, de congregandis septuaginta viris de senibus Israël, quos novissat senes populi esse & magistros, ut secum omnes populi sustentarent, & non ipse solus gravaretur, super quos ad ostium tabernaculi ductos, loquente Domino, Spiritus requisivit, de prædictorum fratrum nostrorum consilio, perpetuo statuimus & ordinamus, ut in posterum connumeratis omnibus cuiusque ordinis Episcopis, Presbyteris & Diaconis Cardinalibus, qui nunc sunt, quique in futurum creabuntur, cuncti simul numerum Septuaginta nullo unquam tempore excedant, ac talis numerus quovis prætextu, occasione vel causa etiam urgentissima minime augeatur. Quod si unum vel plures à nobis vel pro tempore existente Romano Pontifice in futurum ultra dictum numerum eligi in Cardinalem, aut creati, aut pronuntiarum contigerit, decernimus huiusmodi electionem, creationem & pronuntiationem nullam, irritam & inane fore, & censendam esse, nullumque jus seu titulum re aut nomine sic electo seu electis acquiri, neque eorum quemquam pro Cardinali haberi aut reputari posse aut debere, neque dictam electionem, creationem, pronuntiationem ab initio invalidam & ultra numerum factam, si postea ad præscriptum numerum moriente uno vel pluribus Cardinalibus, ipsum Collegium redigatur, propterea ex postfacto convalescere, sed uti à principio sic deinceps in perpetuum nullius fore roboris vel momenti.

Sicut in his partibus prædictis.

§. 5. Quoniam verò jam inde ab antiquissimis etiam Apostolorum temporibus Diaconorum ordo ad inserviendum & ministrandum in Ecclesia Dei ex magna providentia dignoscitur institutus, & pro temporum varietate modo major, modo minor numerus esse consuevit, ita ut aliquando septem, interdum quatuordecim, quandoque verò decem & octo Diaconi fuerint, & tamen hoc tempore tum propter eorum parvum numerum, tum propter aliquorum absentiam à Romana Curia, adeo pauci reperiantur, ut eorum officio satisfacere nequeant, immò sæpius Presbyteri Cardinales loco Diaconorum, contra Patrum instituta Pontifici assistere & ministrare cogantur. Idcirco statuimus, ut ex prædicto numero Cardinalium Diaconi quatuordecim, reliqui omnes præter sex Episcopos Presbyteri sint & esse debeant.

Diaco- Card. ad sacrum Diaconatus ordinem valeat & debeat promovet, alioquin si anno elapso ad ipsum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipso tam in consistorialibus, & omnibus aliis actibus, & negotiis Cardinalatibus, quam etiam juxta constitutionem sæc. rec. Pii Papæ Quarti prædecessoris nostri super reformatione Canclavis editam, in electione Romani Pontificis voce activa & passiva omnino careat, ac privatus existat.

§. 6. Neque posthac quisquam in Diaconum Cardinalem assumi possit, nisi saltem in vigesimo secundo sue ætatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annum ad sacrum Diaconatus ordinem valeat & debeat promovet, alioquin si anno elapso ad ipsum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipso tam in consistorialibus, & omnibus aliis actibus, & negotiis Cardinalatibus, quam etiam juxta constitutionem sæc. rec. Pii Papæ Quarti prædecessoris nostri super reformatione Canclavis editam, in electione Romani Pontificis voce activa & passiva omnino careat, ac privatus existat.

Diaco- serventur tione a presby- promovet manent inter Dia- nos qui que ex his duntaxat die supple- tur nume- Diaconus.

§. 7. Diaconorum autem numerus sic præstitus perpetuo retineatur, ac Diaconi in eorum ordine semper remaneant, & si qui eorum ex devotionis fervore ad Presbyteratus ordinem promoti fuerint, semper tamen in eodem Diaconatus ordine & officio ministrent, & suum locum inter Diaconos Cardinales teneant, donec ex Cardinalibus de novo creandis sive eligendis, alii Diaconi prædictum numerum suppleant, & in eorum locum subrogentur ac substituantur. Quo casu antiquiores Diaconi ad Presbyteratus ordinem promoti, ad presbyteros Cardinales transire, atque inter eos sedere valeant & connumerari.

Diaco- prius, aut sequenti legimus.

§. 8. Ut verò Diaconos Cardinales, qui in sua vocatione permanserint, & in ministerio ordinis sui perseveraverint, majoribus honoribus prosequamur, volumus legitima

legimus.

ut cum aliquam ex sex Cathedralibus Ecclesiis, quibus Episcopi Cardinales præsunt, primo, secundo, & tertio per obitum vel translationem, aut alias pro tempore vacare contigerit, antiquior quidem Presbyter Cardinalis præsens, salvo cuique Episcopo Cardinali jure transeundi ad eam, dimissa priore, cui præerat, ut motus est, promovatur, sed ubi post tres vacationes, res itidem ex ipsis Presbyteris Cardinalibus in Episcopos præfati fuerint, tunc si quarta alicujus harum Ecclesiarum vacatio contigerit, excluso ea tantum vice antiquiore Presbytero, prior Diaconorum Cardinalium qui præsens fuerit, & in ætate legitima constitutus, vel si ille noluerit, aut nequiverit assumi, sequens Diaconus eisdem qualitatibus præditus, ad eam promovatur, & ita deinceps in hujusmodi vacationibus sex Ecclesiarum prædictarum perpetuo observetur, ut post tres Presbyterorum ad duas Ecclesias promotiones, quarta occurrente vacatione, prior Diaconorum, aut sequens, ut præfertur, in Episcopum præficiatur.

§. 9. Inter hos Septuaginta Cardinales, præter egregios utriusque juris, aut Decretorum Doctores, non desint aliquot insignes viri in sacra Theologia Magistri, præsertim ex Regularibus, & mendicantium Ordinibus assumendi, saltem quatuor, non tamen pauciores.

§. 10. Antiquum verò Clementis, Anacleti, Evaristi, Alexandri & aliorum Sanctorum Pontificum prædecessorum nostrorum morem per sexcentos & amplius annos continuata serie observatum sequi volentes, ac decretum aliàs per nos in nostro Consistorio editum innovantes perpetuo sancimus tempus creandorum Cardinalium, seu promotionis ad Cardinalatus honorem faciendæ, mense Decembri dumtaxat in ipsis temporibus, seu diebus jejuniorum, & non aliis esse debere.

§. 11. Ut autem ipsi Cardinales in regimine universalis Ecclesiæ nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici utiliter assistere valeant, ac de omnibus Christianorum Regnorum, Provinciarumque moribus, rebus & negotiis promptè & fideliter certa ab eis notitia pro rerum emergentium opportunitate habeatur, prædicti Concilii Tridentini decreto inhaerentes, statuimus ut ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, idonei assumantur.

§. 12. Præterea, qui Cardinales creandi erunt, legitimi, & honesti sint exortu natalibus, neque ulla prorsus labe, aut illegitimum natalium suspicione quovis modo laborent, sed omni macula, & impuritate careant, alioquin ad tam eminentem dignitatis gradum penitus inhabiles, & illius incapaces sint, & esse censeantur. Quocirca considerantes, quod licet tanta sit vis, & efficacia Sacramenti Matrimonii, quod Apostolo teste, Magnum est in Christo, & in Ecclesia; ut qui antea geniti erant ex soluto, & soluta, inter quos ritè Matrimonium constare poterat, post illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Provinciis, & Dominiis nobilitatis privilegiis non gaudent, nec ad secularia officia, honores & dignitates, neque ad nobilitatem feudorum, & statuum successiones admittuntur, quodque multò magis indecorum videretur, & ab Apostolicæ Sedis dignitate alienum, si hujusmodi illegitimi per sequens Matrimonium, ut præfertur, legitimitati, in Cardinales assumerentur, ac Cardinalatus celsitudo, & splendor, qui dignitati Regiæ comparatur, faciliè deprimi, commaculari, aut quodammodo inobscurari posset. Ideo ut puriori dignitati puriores natales respondeant, quoscumque illegitimè natos, quorumvis, etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut majori, etiam Regiæ, & Imperiali auctoritate fulgentium filios quorumque gradu, dignitate, & præminencia præditos, etiam genitos ex soluto, & soluta, inter quos tunc Matrimonium constare poterat, ac postea per subsequens Matrimonium etiam ritè, & solemniter in facie Ecclesiæ contractum, vel aliàs legitimatos, & quomodolibet habitatos, & natalibus restitutos, ac quorumvis bonorum capaces effectos, etiam si cum eis, ut hanc ipsam dignitatem obtinere valeant, super defectu natalium fuerit expressè, & in specie auctoritate Apostolica quomodolibet dispensatum, nihilominus prædictæ Cardinalatus di-

quarta
sine
sola
Episco
pro
ad
tam
autem
aliis
vacat
antiquior
prior
dual
hic in
LXX.
in. pra
effi
ur sal
quatuor
sunt in
legia
ri possi
in dicit
miora
si Do
ri dicit
arbi
papa ser
ve
vident
omnibus
simibus
stioni
quam
commo
ri pote
legitimi
per sub
nus ma
minum
simatis
super do
u nata
m dicit
divitate
perfacie
consecra
ad Car
aliam in
vili sint.

gnitatis prorsus incapaces, & ad ea obtinenda perpetuo inhabiles decernimus, ac declaramus.
§. 13. Sed & insuper prohibemus, ne ii, quos propter defectus, vitia, aut impedimenta quorumcumque ad sacros ordines secundum canonicas sanctiones promoveri fas non est; etiam si cum ipsis dicta auctoritate Apostolica fuerit dispensatum, neve alicujus criminis, aut infamie nota resperit in Cardinales ullo unquam tempore assumantur.

§. 14. Ceterùm, ut non solum honore, sed etiam re ipsa cardines sint, super quibus ostia universalis Ecclesiæ titulo nitantur, divinaque & humana ministeria sibi commissa utiliè exequi possint, statuimus, ut lectissimi, & præcellentes viri in ipsum Collegium adscribantur, & quorum vitæ probitas, morum candor, præstans doctrina, & eruditio, eximia pietas, & erga salutem animarum ardens studium, & zelus, in dandis consiliis sincera fides, & integritas, in rebus gerendis singularis prudentia, constantia, & auctoritas, & aliæ qualitates à jure requisitæ, tam ipsi Pontifici, quam universo Collegio cognitæ & probatæ sint.

§. 15. Ac proinde ne homines sacrarum rerum plane ignari, & rudes, atque Ecclesiasticarum functionum ignari, quasi in Ecclesia dei hospites, & peregrini statim hujusmodi muneri præficiantur, juxta decretum jam pridem à nobis in prædicto Consistorio nostro sancitum, quod pariter harum serie innovamus, districtè interdicens, ne quis ullatenus ad Cardinalatus honorem assumi queat, nisi qui antea clericali charactere insignitus, & in quatuor minoribus ordinibus constitutus, per annum saltem habitum, & tonsuram gestaverit clericalem.

§. 16. Cum autem ad honorem adeò sublimem promovendi omni virtutum, & præsertim castimonie laude supra ceteros plurimum eminere debeant, qui verò filios, etiam legitimos ex uxore sua alias dignoscitur suscepisse, certum nequeat suæ testimonium continentie exhibere, & pater erga proprios filios naturali affectione nimia quadam propensione feratur, verendumque sit ne propterea variis propriæ domus negotiis, ac multiplici liberorum cura distractus, Ecclesiæ negotia sibi credita aut negligenter tractet, aut minus sollicitè & fideliter quam par est ejusdem Ecclesiæ jura tueatur, prohibemus ne aliquis, qui aut utriuslibet sexus filium, seu filios, etiam ex legitimo matrimonio susceptos, vel nepotem, seu nepotes ex eis habeat, ullatenus in Cardinalem assumi, aut promoveri possit.

§. 17. Insuper ut factionum fomitem & tumultum aniam ex sacro hoc cætu quantum cum Domino possumus amputemus, decretum pie mem. Julii Papæ III. prædecessoris nostri in sacro olim Consistorio editum approbantes, & declarantes, similiter perpetuo interdicens, ne ullo unquam tempore assumatur aliquis posthac in ejusdem S. R. E. Cardinalem, qui frater ex utroque vel alterutro parente germanus existat alterius Cardinalis viventis, ita ut eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nullatenus esse possint. Quinimò idem decretum extendentes & ampliantes, prohibemus quoque ne patruelis vel amitino, aut consobrino Cardinale vivente, alter ejus patruelis vel amitino aut consobrino ad Cardinalatum valeat promoveri.

§. 18. Sed & pari ratione sancimus, ne patruo aut avunculo Cardinali vivente, ejus ex fratre vel sorore nepos, nec tursus nepote ex fratre vel sorore Cardinali existente, illius patruus aut avunculus, nec ullus denique alius, qui primo aut secundo tantum consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi conjunctus sit, quantum diu is vixerit, in Cardinalem assumi possit. Ita ut omnes, & singuli prædicti, tam pater filios aut nepotes habens, quam fratres germani, patruelis, amitino, consobrini; patruus, avunculus, nepos ex fratre vel sorore, & quivis ut supra primo aut secundo gradu conjunctus, alter altero Cardinali vivente, ad Cardinalatum inhabiles, & illius incapaces sint, & censeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque adversus hanc prohibitionem ex quacumque, etiam urgentissima causa, eum eis liceat dispensari. Et nihilominus electio, creatio, ac promotio Cardinalium hujusmodi contra præsentem prohibitionem

Et nos illi
qui ad sacros
ordines pro
moveri desi
sunt.
Promovendi
ad Card. de
Arto via
prohibito, &
aliis quali
tibus dicitur
requiritur
præfatio de
beat.
Clericali
etiam cha
racterè in
signit, & id
quatuor mi
noribus or
dinibus con
stituti per an
num saltem
ante promo
tionem habi
tum, & ton
suram gesta
re tenentur.
Filiis viris
liberis sancti
etiam ex lo
gismo ma
trimonio, vel
ex eo nepo
tem habentes
promoveri
nequeant ad
Cardin.
Frater, etiam
ex uno par
te germanus
vel patruelis
consobrino,
aut amitino
aut alicuius
Cardin. vi
ventis, Card.
esse non possit.
In vide etiam
Iul. III. consi
l. 15. Sancti
simus, sup.
Patruus aut
avunculus
nepos ex
fratre vel so
rore Cardin.
vivente pro
hibetur assu
mi ad Card.
& d. conser
so talis nepo
tis, patrui
& avunculi;

hibitionem, aut interdictum facta, & attentata, nulla, irrita, & inanis sit eo ipso, ac cum omnibus inde secutis nullius sit roboris vel momenti.

Abfente a Curia ad Card. promovendi, creati debet augetur conditio, ut infra annum Apostolorum limina vifitare debeant, & ante confignationem birretum rubrum a P. tranfmittendi, id facere jurant, & obferuant, alia Cardinalatus honore privati confentant.

§. 19. Postremo attendentes proprium esse eorundem Cardinalium munus assistere, ut premititur, Christi in terris Vicario, eique in regenda Ecclesia Catholica consilium & operam assidue prestare, atque cum eo Ecclesie necessitatibus providere, ipsosque tum ad id ipsius officii debito, tum ex sanctorum Patrum decretis teneri, ac propterea absurdum esse Cardinales procul ab ipso Pontifice vitam agere, & locum mansionemque suam in Ecclesia Dei adeo precessam contra hujusmodi officii debitum, & in suatum perniciem animarum negligere, ac desererere, inherentes decreto similiter a nobis in Confistorio nostro dudum desuper promulgato, de eorundem Fratrum consilio statimus & ordinamus ne quis in posterum a Romana Curia absens Cardinalis creetur, aut pronuntietur, nisi hac adjecta conditione, ut intra annum in Romanam Curiam venite & Apostolorum limina visitate teneatur, necnon antequam Birretum rubrum, quod a Romano Pontifice de more benedici, ac per certum nuntium mitti solet, ei tradatur, illiusve capiti imponatur, juret in manibus personae alicujus in dignitate Ecclesiastica constituta, cui id negotii datum fuerit, se intra annum a die prestiti juramenti numerandum, omni mora postposita, & impedimento remoto, ad Urbem, vel alid, ubi Rom. Cur. eo tempore fuerit, personaliter adventurum, ut sistat se nobis, aut pro tempore existenti Rom. Pontifici, & sanctae Sedi Apost. cujus obsequiis erit ascriptus, & quandiu ipsi Pontifici visum fuerit, muneri suo incumbat: atque ita de legibus, moribus, consuetudinibus, ac toto statu ejusdem Sedis plenè instruat, atque ad Ecclesie, seu Provinciae, cui forsitan praerit, necessitates sublevandas, abusus tollendos, mores reformandos, Ecclesiasticam disciplinam, si qua ex parte habefactata fuerit, restituendam opportuna, & salutaria consilia ab ipsius Pontificis paterna charitate, sapientia, & vigilantia recipiat, & pro viribus exequatur. Cujus quidem juramenti postquam per eum prestitum fuerit, publicum inde instrumentum conficiatur, & in forma authentica ad nos, vel nostri pro tempore successorem, nulla interposita mora transmittatur. Quod si forte id jurare recusaverit, volumus ut birretum rubrum ei omninò de negetur, ac nequaquam tradatur, sed ipso facto, absque alia declaratione, vel decreto Cardinalatus honore privatus existat, atque habeatur in omnibus & per omnia, ac si nunquam in Cardinalem assumptus, vel promotus fuisset. Inhabilis quoque ad eandem dignitatem postea obtinendam, & illius incapax efficiatur. Sin autem juret, ac birretum rubrum accipiat, sed tamen postea ad Urbem, & Romanam Curiam, ut praefertur, intra annum a die praestiti juramenti non comparuerit, tunc pariter absque alia declaratione Cardinalatus dignitate, officio, titulo, denominatione, atque omnibus, & quibuscumque illius insignibus, facultatibus, privilegiis, aut auctoritatibus careat eo ipso, & perpetuò privatus sit, & esse censetur, ac si nunquam inter Cardinales cooptatus fuisset, nec birretum rubrum accepisset. Quod quidem birretum post id tempus confectum deponere omninò teneatur.

Decretum irritum.

§. 20. Decernentes sic in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsos S.R.E. Cardinales, sublata eis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 21. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus Conciliis editis constitutionibus & ordinationibus, etiam certum alium eorundem Cardinalium numerum praescribentibus, aut aliis super praemissis disponentibus, quas omnes, quatenus praesenti constitutioni in aliquo adversantur, illarum tenores pro plenè ac sufficienter expressis habentes, etiam si de illis specialis, specifica, expressa, ac individua de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes men-

tio facienda esset, omninò abrogatus, abolitus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 22. Ceterum, ut praesentes litterae omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, atque Cancellariae Apostolicae, & in acie campi Florae mox solito publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, eisque detractis earum exemplis eo in loco relinqui. Ac volumus ut illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Praelati, vel personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio, & extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quam ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostense.

§. 23. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam, &c. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1586. tertio Nonas Decembr. Pont. nostri anno secundo.

Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

De ventre matris mea tu es Deus protector meus.

- Ego Alexan. Card. Farnesius, Vicecancellarius, Episcopus Ostien.
Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Jo. Anton. Card. S. Georgii Episc. Tusc.
Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara, Episcopus Praenestinus.
Ego Inn. Avalos Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego M. Sitic. Card. ab Altaemps.
Ego M. Antonius Card. Columna.
Ego P. Card. Sanctaerucius.
Ego Gabriël Card. Paleotus.
Ego Fr. Michael Bonel. Card. Alex.
Ego Ludovicus Card. Madrutius.
Ego Nicol. Card. Senon. tit. S. Praxedis.
Ego Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severini.
Ego Hier. Card. Rusticucius.
Ego Jo. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego P. Card. Deza.
Ego Jo. Antonius Card. Caraffa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Julius Card. Cananius.
Ego Antonius Card. Salviatus.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinola.
Ego Georgius Card. Razivil.
Ego Scipio Card. Lancellottus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Jo. Baptista Castrucius Signaturae Justitiae Praefect.
Ego Fed. Card. Cornelius.
Ego Hippolytus de Rubeis Card. Paviz.
Ego Decius Card. Azzolinus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus Major Peniten.
Ego Ferd. Card. Medicis.
Ego Phil. Vast. Card. Camerarius.
Ego Andreas Card. Battorius.
A. Card. Montaltus.

Anno a Nativitate Domini 1586. indit. 14. die vero 9. mensis Decembris, Pontific. Sanctissimi D. N. D. Sixti divini providentia Papa 7. anno 2. retroscripta littera lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in portu, seu valvis Basilicarum S. Joannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apost. & in acie Campi Florae, per nos Ioan. Freile, & Octavianum Tagliatum S. D. N. Papa Cursores.

Alex. Parabias. Mag. Curs.

Sequitur

& licite valeant auctoritate, & tenore predictis, pariter perpetuo indulgemus.

Papa A. Episcobatus cum Episcopatum Maceraten.

§. 5. Ipsamque Ecclesiam sic in Cathedrali erectam cum Ecclesia Maceraten. unimus, ita ut pro tempore existens Episcopus Maceraten. sit ambarum Ecclesiarum unitarum huiusmodi Episcopus Maceraten. tamen in literis, & expeditionibus pertinentibus ad civitatem, & dioc. Tolentini ordinari se subscribere debeat Episcopus Maceraten. Tolentin.

Vicarius ex-ter. in Civitate Tolentini, qui suum Episcopum in Superiorum recognoscit. Assignatio dotis.

§. 6. Teneaturque retinere unum Vicarium in dicta Civitate Tolentini, qui non recognoscat superiorem, nec ab eo habeatur recursus ad Vicarium dictae civitatis Maceraten. sed tantum ad ipsum Episcopum.

§. 7. Eidemque Ecclesiae Tolentini sic in Cathedrali erectae pro illius mensae Episcopalis dote, redditum annuum quadringentorum scutorum monetae Marchiae per Episcopum Tolentini. propria auctoritate percipiendum de semestri in semestri, & in fine cujlibet semestris, vel in fine cujlibet mensis pro rata, arbitrio ipsius Episcopi, quem praefata Communitas Tolentini eidem Ecclesiae sic in Cathedrali erectae super redditibus molendini ipsius Communitatis, quousque tot praedicta ipsa Communitas emat, & eidem Ecclesiae sic in Cathedrali erectae conignet, quorum fructus ad dictam summam quadringentorum scutorum ascendant, constituerunt, & assignarunt, ac domum contiguam dictae Ecclesiae Tolentinae, pro usu, & habitatione ipsius Episcopi Tolentini applicamus.

Dioecesis praefata, & Cleri assignatio.

§. 8. Ac ipsi Ecclesiae sic in Cathedrali erectae civitatem Tolentini, ejusque incolas, & habitatores pro civitate, & in civibus, necnon terras, villas, & castrum Colmurani praefata, eorumque territoria pro ejus dioc. ac etiam Clerum, & populum civitatis & dioc. Tolent. pro Clero, & Populo, auctoritate, & tenore praedictis, etiam perpetuo assignamus.

Decretum irritans.

§. 9. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria & Sanctio penalit.

§. 10. Non obstantibus Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permisis fieri prohibentis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Mariae & Camerinen. Ecclesiarum praedictarum juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis, illis, earumque praesulibus, capitulis & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. d. die 2. Dec.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1586. 4. Idus Decembris, Pont. nostri anno secundo.

LII. Reformatio circa immoderatos sumptus, qui in Alma Urbe fieri consueverunt, circa vestes, dotas, ornamenta, indumenta, & convivia.

Similem reformationem vide supra in Pii V. constitut. 9. Quoniam.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Um in unaquaque bene, & recte instituta Republica & Civitate, soleat sumptibus civium, & privato-rum hominum moderatio aliqua adhiberi, idque non solum redundet in utilitatem singularum personarum, & familiarum, ne hac de causa imminuto patrimonio, sive te familiari absumpta, ad paupertatem redigantur, &

plurima exinde damna & pericula proveniant, sed etiam ad universam Rempublicam pertineat, cujus interest civis habere locupletes, & ne privati rebus suis male utantur, praecipue hoc ipsum observandum est in hac Alma Urbe nostra, ex qua tanquam ex communi omnium patria, frugalitatis, modestiae, ac honorum morum exempla ad externos manare convenit, ut quae tot donis, ac praerogativis excellit, eadem optime instituta, legibus, & consuetudinibus sic temperata, sicuti jam inde a praesentibus, etiam florentis Republicae saeculis, mox Imperatorum, ac deinde posterioribus Romanorum Pontificum, praesertim fel. record. Clem. VII. Pii IV. & Pii V. praedecessorum nostrorum temporibus, in eadem Urbe Roma complures leges ac statuta de sumptibus immoderatis coecondendis, salubriter edita fuerunt. Quae cum successu temporum minime fuerint observata, & hac etiam tempestate, tum in constituendis dotibus puellarum quae in matrimonium collocantur, tum in supervacaneis plerumque, & minime decentibus ornamentis, tam circa mundum muliebrem, quam circa indumenta etiam virorum, cum in conviviis, & aliis huiusmodi rebus, superflui ac pro modo facultatum excessivi sumptus fiant. Idcirco pro eo quem gerimus erga eandem nostram civitatem, illiusque populum paternae dilectionis affectu, in primis nobis cordi fuit, huiusmodi abusus antequam latius serpent de medio tollere, & exemplo nostrorum huiusmodi praedecessorum, similibus remediis uti. Ideoque dilectis filiis Camerae ejusdem Urbis, ac Populi Romani Conservatoribus, & Magistratui commissimus, & mandavimus, ut ad moderandos sumptus huiusmodi, opportunas conficerent reformationes.

varios. Pop. Rom. no. ut male utantur. immoderatos sumptus.

§. 1. Qui mandato nostro parentes, una cum civibus aliquot ex unaquaque dictae Urbis Regione ad id deputatis, eas praesentium temporum conditioni, & moribus accommodatas composuerunt, ac postea tam a Magistratu quam a deputatis praedictis subscripitas, nobis praesentarunt.

Illi hanc formationem & sum. Pont. hunc.

§. 2. Nos vero cupientes rem ipsam accuratè, & debita circumspectione absolvi, dilectis filiis nostris Julio Antonio Sancti Bartholomaei in Insula Sanctae Severinae, necnon Scipioni Sancti Simeonis Lancelloto, ac Henrico Sanctae Pudencianae Caietano, mox istis duobus ultimo dictis absentibus, Hippolyto sancti Pancratii Aldrobrandino, ac novissime Antonio Mariae Salvato Sanctae Mariae in Aquiro, titulorum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, dedimus in mandatis, ut easdem reformationes diligenter reviderent, & examinarent, qui postmodum convocatis dicto Magistratu, quatuor Praelatis utriusque Signaturae nostrae Referendariis Romanis, & septem ex dilectis per singulas regiones deputatis, saepius insimul hac de causa respectivè congregati, eisdem reformationibus diligenter excussis, ac sigillatim examinatis, alia explanaverunt, nonnulla addiderunt, easque in meliorem ordinem redactas nobis exhibuerunt. Ac demum cum huiusmodi reformationes, in privato publicoque consilio ejusdem Populi proposita nuper & perlectae fuerint.

Et Card. les & a. eodem t. deputati absolvent. & perfecerunt.

§. 3. Nos cupientes illas inviolatè observari, motu, &c. simili, & ex certa nostra scientia, reformationes ipsas, prout inferius descriptae sunt, cum omnibus, & quibuscumque in eis contentis, auctoritate Apostolica perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adhaesimus, easque praesentis scripti patrocinio communimus, omnesque & singulos juris, facti, & solemnitate etiam substantialium in eis forsan omissarum defectus, si qui intervenerint, supplemus, & pro illarum subsistentia firmiori, quaecumque in praedictis reformationibus continentur, de novo eadem auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus, ac omnes, & quascumque personas utriusque sexus, cujuscumque status, gradus, conditionis, & praeminentiae fuerint in eadem Urbe habitantes, etiam advenas, & cunctiales, ad earundem reformationum observationem teneri, & illis omnino obligari decernimus & declaramus.

Confir. modo iam Pont. dict. Reformationem.

§. 4. Necnon dilectis filiis ejusdem Urbis Gubernatori, & Senatori, ac Conservatoribus praedictis, nunc, & pro

Executores Reformationis & Juris. Bionem & dem ecclesi.

de pro tempore existentibus, in solidum districtè præcipiendo mandamus, ut tam Gubernator, & Senator prædicti, & eorum quilibet, quam ipsi Conservatores turent & faciant reformationes huiusmodi, perpetuè, & inviolabiliter observati, & ad illarum executionem, etiam quoad pœnas sine ulla spe remissionis, procedi. Videntes nihilominus, ut cujuscvis Curie, aut Tribunalis dicte Urbis executores, quascumque utriusque sexus personas, quas huiusmodi reformationibus contravenire deprehenderint notare, ac dictis Judicibus deferre, & denunciare.

§. 5. Necnon decernimus, quod huiusmodi nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, isque etiam non registratus, in iudicio, & extra illud plenam fidem faciat, Regula contraria non obstante. Et quod inferius descriptis reformationibus, ac præsentis nostri Motui proprio, ac dispositioni, etiam per nos, & successores nostros nunquam sufficienter derogatum censeatur, nisi prius accedente expresso consensu eorundem Conservatorum pro tempore existentium, & ipsius Populi in Consilio publico congregati, ac deinde publica Signatura nostra proposita per aliquem Referendarium supplicatione, cum huiusmodi nostri Motus proprii insertionem, per supplicationem aut alium Motum proprium, nostra, seu Romani Pontificis pro tempore existentis manu signatum, derogatio fuerit concessa, & quod idem Motus proprius, unà cum dictis Reformationibus, manu scriptus, sive impressus, reponatur, & perpetuè retineatur post libros Statutorum Urbis, inter alias ejusdem Urbis, & Camere Populi Romani reformationes, privilegia, & indulta, quæ in eorum proprio volumine continentur.

§. 6. Quodque ejusdem Motus proprii, & reformationum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Gubernatoris, aut Senatoris, vel Conservatorum prædictorum, vel alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in iudicio, & extra, quæ ipsi originalibus huiusmodi adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

§. 7. Ac quod Palatii Capitolini, Conservatorum eorundem ac audientie causarum Palatii Apostolici valvis & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis, affixæ omnes, & singulos ita afficiant, & ardeant, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

§. 8. Sicque in præmissis, & infra scriptis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, & causarum Palatii Apostol. Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiti debere, irritumque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque dicte Urbis reformationibus, statutis, consuetudinibus, etiam novissimè editis, juramento confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis eisdem Conservatoribus, & aliis Magistratibus, Populo, Civibus, & incolis, aut cæteris personis, in genere vel in specie, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fiat Motu proprio. F.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum 10. Kal. Januarii anno secundo.

Sequitur tenor dicte Reformationis.

Riforma del vestire, delle doti, & d'altre spese, da osservarsi in quest' Alma Cittadi Roma, da ciascuna persona du qualsivogliastato, grado, conditione, ò preminenza si sia, fatta per ordine di N. S. dalla Congregatione de Deputati da Sua Santità.

Modi da osservarsi nel vestir de gl' huomini.

IN primis, non sia lecito di portar nelle barbaette, & ^{Moderati} ^{circa} ^{vigoribus} pelli medaglie ne gioie, ne perle, ne vere ne false, ne puntali, ne sette, ne altro ornamento d'oro ò d'argento, ne buoio ne falso, ne piume, ne pennachi, ne ricami, ne smalti, eccetto un cordon di velo ò di seta intorno.

Item non sia lecito di portar collane al collo, se non à Cavalieri di alcun'Ordine Militare, ò altri fatti da Principi, per portare attaccata la croce ò medaglia.

Item non sia lecito di portar camiscie lavorate d'oro ò d'argento.

Item non sia lecito di portar giubbone con altra guarnitione, eccetto che con imbottitura di seta semplice, distesa per traverso, ò per lungo senz'altro lavoro, & si possa trinciare con taffetta sotto.

Item non sia lecito in saio, casacca, colletto, ò simile sorte di vestimenti di panno, ò di drappo; mettere altra guarnitione, che una banda intorno alli busti, maniche, & falde di drappo non prohibito, larga al piu un terzo di palmo per di fuori ò dentro, ovvero un rivetto ò passamano, ò frangetta, ò trina di seta mezzo dito larga intorno all'estremita, la qual banda non possa haver piu di sei imbottiture, & si possa compartire in tre liste ò rivetti al piu con due imbottiture per ciascuno, con le mostre di ermefino, ò taffetà, ne sia lecito di portar bottoni ne puntali d'oro, ne d'argento, ne di gioie, ne di perle vere ne false, ne si possa foderare d'altro drappo che di taffetà schietto, & non si possa mettere drappo sopra drappo, eccetto che taffetà ò ermefino nell'estremita.

Dichiarando che li drappi prohibiti s'intendano tutti quelli ne quali entri oro ò argento, buono ò falso, & tanto tessuti quanto non tessuti.

Item non sia lecito di portar nella cappa altra guarnitione che una banda intorno, di dentro ò di fuori di drappo non prohibito, largo mezzo palmo al piu, nella quale non si possano fare piu di sei imbottiture, con un passamano ò frangetta, ò trina intorno alla estremita, la qual banda possa compartir si in due ò tre liste ò rivetti, con due imbottiture per ciascheduna, & la cappa; cappotto, tabarro, ò feraiolo, non possano esser foderati d'altro che di roverso ò taffetà, ò di pelli non prohibite, le quali pelli prohibite s'intendano zebolini, lupi cervieri, armellini, & martore eccettuata la cappa, la quale possa esser foderata di velluto; senz'altre guarnitione.

Item non sia lecito usare calzoni ò cosciali di drappi prohibiti, ne in quelli oro ò argento, buono ò falso, ne ricamo ò intaglio di sorte alcuna, ne disegno di ricamo ma possano usarsi li cosciali con trinci di drappo non prohibito, schietti senza sorte di alcun' altro ornamento, che della fodera di tutto il cosciale di raso, doubletto, toletto, ermefino, ò taffetà, & così li cosciali di drappo non prohibito, perche non sia seta sopra seta.

Item nelle calzette di seta ò ligacci non possa portare oro ò argento, vero ne falso.

Item non sia lecito nelle scarpe di velluto portare trapuntatura di seta di altro colore che quello delle scarpe, ne fatui altra sorte di ornamento.

Item le cinte delle spade non si possano portare se non di corame, ò di velluto, senza ricamo, & senza oro ò argento vero ò falso, ne smalto; ma possano ben le fibie esser indorate, ò inargentate, & similmente le guarnitione delle spade.

Item, perche non solo nel vestir delle proprie persone, ma ancora nelle livree dei servitori, & ornamenti de cavalli si eccede in molte spese, per questo si prohibisce il vestir servitori, staffieri, ò paggi di casacca, saio, colletto, giubbone, cappotto, cosciali, calzoni di qualsivoglia drappo di seta, ma se li possa permettere una banda di drappo, ovvero al piu due bande di drappo, che non eccedano un terzo di palmo intorno alla cappa; cappotto; casacca saio, colletto, ò calzoni, con unatrina ò passamano schietto senz'altro ornamento. Et si prohibisce inoltre;

B b b c 4 che

che non si possano vestire di livrea piu di quattro persone tre servitori & paggi.

Item non sia lecito di portare gualdrappa o coperta di velluto, ne di panno, che sia guarnita di velluto, eccetto che d'una frangia o trina di seta nell'estremità.

Item nelle selle di velluto non si possa portare guarnimento d'oro, o d'argento, vero o falso ne ricamo, eccetto frange, trina, o passamani di seta del medesimo colore.

Item non possano portare finimenti di cavalli senon di corame senza fiocco di forte alcuna, ne manco miniati d'oro, o d'argento, non proibendo che le fibbie, borchie, briglie, sproni, o staffe possano esser indorate o inargentate.

Modi da osservarsi nel vestir delle donne, & prima dell' habito delle spose.

Moderatio circa vestes sponsarum. Non sia lecito alle spose di portare in testa, ne ciuffi, ne fiori, veri ne artificiosi, ne ricci finti, ne piume, ne pennachi, ne magnofelle, ne altra simil portatura alta, ma debbano portar la tela o panno listato che arrivi alla fronte al principio de i capelli, ancorche vadino in cocchio.

Item non possano portare altri ornamenti in testa che perle ad oncia, & una fronzetta di gioie, & perle, che non ecceda il valor di ottanta scudi.

Item non possano portare pendenti da orecchia con gioie, eccetto che con perle, o d'oro smaltato.

Item non possano portare camiscie, colletti, ne altre cose lavorate d'oro o d'argento, eccetto li fazzoletti.

Item non possano portar guanti profumati, ma solamente lavati d'acque odorifere.

Item non possano portare piu d'uno overo due anella nelle dita che ambidue non passino il valor di cento cinquanta scudi.

Item non possano portare maniglie alle braccia ornate di perle, carni, o qualsivoglia altra sorte di gioie.

Item non possano portare cannacche ne corone di profumo, ne d'altra sorte al collo, ne traverso le spalle, ne alcune sorte di banda, eccetto che al collo un vezzo di perle di un filo solo, il cui prezzo non passi scudi trecento, o catena d'oro senza gioie, che non ecceda il valore di settanta scudi.

Item non possano portare tintura con gioie o con perle, ne che la fattura ecceda trenta scudi.

Item nelle veste di zimarra di drappo non possano portare altre guarnitione d'oro o d'argento, vero o falso, largo piu d'un dito, tanto nelli busti quanto nell'estremità ne possano esser veste ne zimarre trinciate ne ricamate, & similmente non possano portare pianelle con passamani d'oro o d'argento, vero o falso.

Item non possano farsi ne portate piu d'una veste d'oro o d'argento semplice, schietto, non trinciata ne ricamata, & senza guarnitione, eccetto che di una pistagna distesa, o trina, larga mezzo dito al piu nell'estremità.

Item non possano portare la veste con strascino che passi un palmo.

Item non possano portare sortane d'oro o d'argento, ne dove sia in qualsivoglia modo oro, argento, vero o falso, o forte alcuna di guarnitione, eccetto una o due liste o una trina di seta, larga al piu mezzo dito, al busto, maniche, & estremità.

Item nelle veste non possano portate rosette, bottoni, o puntali d'oro ne d'argento, ne gioie, ne perle, vere o false, o smalto.

Item non possano portare veste, zimarre, traverse, panni da testa, o qualsivoglia altra sorte di rete, eccetto cuffie, colletti, & panni di spalle.

Item non possano portare berretta, ma solamente il cappello, con un passamani o trina d'oro o d'argento intorno, senza piume o ricamo, senza puntali, rosette, medaglie o gioie, vere o false.

Item non possano portare veli o buratti trasparenti senz'altra veste di sotto.

Item non possano andare in maniche di camiscie per Roma, ne a piedi, ne in cocchio.

Dichiarando che l'esser sposa s'intenda per doi anni dal giorno che sarà andata a marito, & non piu, per tutto il qual tempo possa portare li sopradetti ornamenti, il qual passato sia obligata di mettersi in panni.

Item che tutto quello che è proibito alle spose, s'intenda ancora esser proibito alle zitelle di qualsivoglia età, alle quali in oltre si proibiscono ancora le gioie vere o false, le veste d'oro o d'argento, vero o falso, ricami, & intagli.

Dell' habito delle maritate messe in panni.

Si ordina, & dichiara, che tutto quel che è proibito, come di sopra alle spose, s'intenda espressamente proibito ancora alle maritate messe in panni.

Item a nessuna donna maritata, & messa in panni sia lecito di portare alcuna veste o sortana, o zimarra di drappo, ne trincio, ne ricamo, ne intaglio, ne guarnitione d'oro ne d'argento vero o falso, eccetto cresponè o buratto doppio, ne trasperante.

Item non possano portare alcuna sorte di pendenti all'orecchie, ne cannacca, ne catena di gioie d'oro, ne ventura d'oro, o di gioie, o di smalto, ne corone di profumo, ne al collo, ne alla cintura, ne in mano, eccetto che quando anderanno a nozze o a feste un vezzo di perle di un filo solo, del prezzo come di sopra.

Item non possano portare fazzoletti o colletti lavorati d'oro o d'argento, vero o falso, o di seta di colore.

Item nelle veste di sopra o zimarre non possano mettere altra guarnitione che una pistagna, trina, o passamani negro o pavonazzo, che non sia largo piu di mezzo dito, & solamente intorno alli busti, maniche & all'estremità.

Item non possano portare pianelle con alcuna sorte di ornamento, ma semplici, & con un passamani di seta.

Item non possano andar fuori di casa, ne a piè, ne in cocchio, senza portar sopraietto o panno listato, steso, & senza pizzo.

Item andando a nozze, & a feste, possano portar le camiscie lavorate di seta di un color solo, & una veste di drappo semplice.

Del vestire & habito delle vedove.

Non sia lecito alle vedove di portare altri panni che ruggi, o tinti de colore, che non sia piu oscuro che ruggio, & il panno listato non avanzi fuori della fronte piu che uno o due dita, & le lor veste vedovili siano senza busti, & se sono aperte al petto, habbino la pezzetta ruggia sotto con il panno di spalla di sopra, & con la cinta solita di tela bianca; & le lor veste siano semplici, senza ornamento o guarnitione di forte alcuna, & le maniche delle vesti siano di maniera, che non si possano vedere le maniche delle sortane, eccetto se le dette maniche fussero nere.

Moderatione delle doti.

Se bene altre volte fu fatto particolar statuto sopra la moderatione delle doti, & quello confermato per Modestissimo proprio dalla santa mem. di Papa Pio Quinto, nondimeno non essendo nella debita osservanza, massime per domandar sene continuamente derogatione, & tuttavia per augmentandosi le dette doti; per provvedere cum nuova moderatione, conveniente a questi tempi, a tal eccesso che è causa di molti disordini, & inconvenienti, & ha molto bisogno di reductione.

Si ordina che nessuna persona di qualunque stato, grado, o preeminenza si sia, ardisca, ne presuma costituire, promettere, pagare, ricevere, ancorche la donna fosse herede, tanto in denari contanti, quanto in argento, oro, gioie, provisioni, o altre cose, etiamdio mobili, & se moventi, raggioni, & attioni, dote, & acconcio, in una o piu volte, che passi o ecceda, & computata etiamdio cassa bianca, bacile, & boccale, la somma di scudi cinque mila, & cinquecento di moneta, a raggione di dieci giulii

Moderatio circa vestes mulierum conjugum.

Moderatio circa vestes viduarum.

Moderatio dotium in quibusdam dantur mores dantur pravia sicut in gratia Papae.

Nota quod Innocentius XII. prohibuit prae tali gratia quidquam onigi, ut in eius consuetudine. 2. ad Romanum.

giusti per scudo, ne sia lecito à questo contravenire per alcun patto ò consentimento, etiam giurato, da falsi per li contrahenti, & altre persone terze, per causa, & occasione di accrescer somma dotale, costituir pegno, ò in qualuq; modo far fraude à questa ordinatione, ad effetto che il marito ò la donna ò altri per essi, vengano ad haver più della detta somma di scudi cinquemila, & cinquecento in alcun modo, ò via diretta ò indiretta, alla pena di mille scuti simili, da incorrersi per ciascuno che contrafarà, & di applicarsi per la quarta parte all'accusatore, qual sarà tenuto secreto, l'altra parte all'esecutore, & per il resto alla fabrica del Palazzo de Conservatori della Camera di quest' Alma Città di Roma, & nientedimeno pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltre la dette somma si desse, overò ancora con intervento di terze persone, sotto qual color si sia di donazione, parafreno, ò altro titolo, etiam in persona della donna, qual similmente si proibisce sotto la pena predetta, ipso facto sia applicato alla fabrica del Palazzo delli Conservatori. Et ancora si ordina, che colvi che costituisce, da, overò promette in alcun modo oltre la somma predetta, ò suo herede, ò successore, overò li dona per la quale fu esse data per verun tempo, venendo in caso della restitutione, non possa ridemandare il sopra più, & habbi perdetta ogni azione che in ciò & sopra ciò li competesse, & detto sopra più s'applichi ipso jure alla fabrica predetta, come di sopra, & che tutti simili contratti ò private scritture, quali sopra ciò si facessero, siano quanto alla detta quantità eccessa, ipso jure nulli & invalidi, & per vigore di essi non se ne possa fare alcuna esecuzione, quanto alla quantità eccedente li scudi cinquemila, & cinquecento. Ancora si proibisce à tutti & singoli Notarii, che non ardiscono ne presumano rogarsi d'alcun instrumento, qual sia contra la proibitione soprascritta ne far scrittura che sia incerta ò che si riferisca à quella cedula privata, ò qualunque altra scrittura ò arbitrio d'huomo, sotto pena del falso, & di scudi ducento per ciascheduni loro che contrafarà, d'applicarsi come di sopra, & detti contratti siano nulli, & invalidi ipso jure, & nullius fidei, & essi Notari s'intendano non dimeno privati in perpetuo de lor' officii, & similmente si proibisce che nessuna persona possi in ciò, come mezano intravenire, ò altrimenti presuma far cedula privata, overò esser testimonio in contratto ò cedula che fusse contra la proibitione predetta, alla detta pena da incorrersi & applicarsi come di sopra. Si ordina ancora che nelle soprascritte prohibitioni, & pene siano compresi Baroni, Cortigiani, ò forastieri che apparteranno con Romani, tanto originarii, come facti Cittadini, & incolti di Roma, ancorche siano Chierici, tanto dando & promettendo, quanto ricevendo, & stipulando, overò come mezano, notaro, testimonio, fidejussore, & promissore, ò in qualunque altro modo s'intromettono, porche uno delli consorti, cioè sposa ò marito, ò moglie, sia Romano originario, overò fatto Citadino, ò pure incola di Roma.

Moderatione del donare nelle nozze.

Non sia lecito à padre, ò madre, ò altra congiunta persona della sposa, donare allo sposo, ò ad altri per lui, direttamente ò indirettamente, nel tempo della subarratione, ò prima, ò poi alcun vaso, bacile, ò boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto d'oro come d'argento, denari, gioie, perle, drappi, ò altra cosa, etiamdico non simile alla pena di scudi cinquecento, & perdita delle robbe, d'applicarsi come di sopra.

Item à nessuna persona senza eccezione di parente alcuno, sia lecito nel giorno, & altro dell' arraglia, ò publicatione del contratto del matrimonio per verba de presenti, ne inanzi donare cosa alcuna di qualsivoglia sorte alla sposa, ma passato il detto giorno sia lecito solamente alli parenti sino al secundo grado di consanguinità, & affinità, computato secondo il jus canonico inclusivè.

Item non sia lecito allo sposo mandare alla sposa in Natale alcun presente in robbe che ecceda il valor di scuti venti.

Item non sia lecito allo sposo donar alla sposa più di due vesti, le quali pero non siano di drappo proibito.

Moderatione de banchetti, & convivii.

Volendo anco limitar le soverchie spese che sono introdotte nel far nozze, & banchetti.

Si ordina che non sia lecito ad alcuno che fara nozze ò banchetto, dove siano più di dieci persone, dare altro che l'infrastrate vivande, cioè un'antipasto di cose fredde, & una portata in tavola di cucina d'arrosto & d'alesto insieme, nella quale non si possano dar pavoni, ne lavori di pasta, ne piu di tre sorte di carne, & di tre sorte di vecellami, & dandosi polli d'India, non si possi dar fagiani, & essendo fagiani non si possi dar polli d'India, & si possa dare un altro servitio di credenza, una sorte di confettione, con frutti, cialdoni, & ciambellette, torte, & cose simili, ne si possa mettere oro, argento, ne muschio in altro che cotognate, ò fiori.

Et si proibisce ancora per occasione di battesimo, far colationi che eccedano dieci scudi di spesa.

Moderatione de letti nuziali.

Non sia lecito ad alcuna persona per occasione di nozze, ò di donne di parto, comprare ò far di nuovo letto, che ecceda il valore di scudi ducento, si permette, però che chi al presente li hà in casa fatti possa adoprarli.

Prohibitione nel donare, nel farsi ò comparire & le comari.

Non sia lecito al compare ò comare di fare alcuna sorte di presenti, ne al compare, ne alla comare, ne al putto, così nel Battesimo come nella Cresima, sotto pena della perdita del dono à chi lo riceve, & della valuta di esso à chi lo dona.

Moderatione de cocchi.

Non sia lecito ad alcuna persona alli cocchi ò carrozze che farà di nuovo far coperte, materazzi, cuscini, spalliere, & copertine de cavalli, senon di panno ò feltro ò corame semplice, con frangia sola nell'estremità, senz' alcuna sorte di drappo per fodera di dentro, & li finimenti de cavalli non possano coprire di cosa alcuna, & il cocchio non possa havere in doratura inanco ne' pomi.

Et perche sarebbe di molta spesa à chi si trova il cocchio ò carrozza già fatti l'havere à rifarli subito di nuovo, conforme alla presente riforma, se li concede che possa servir sene, sinche siano consumati, non ostante detta riforma, ne sia lecito di farli de nuovo dopò la publicatione della presente riforma, senon nel modo sudetto.

Moderatione de funerali.

Non sia lecito all' esse que di accompagnare il morto alla Chiesa con più di tre servitori vestiti semplicemente di lutto.

Non sia lecito ad alcuna donna nel giorno dell' esse que di star nella medesima stanza, nella quale stia il corpo del defonto, & si esorta ciascuna di portar quell' habito modello che si conviene & richiede in tal atto di condoglienza.

Delle pene de i transgressori della presente Riforma.

Si notifica à ciascuno, che le pene delli transgressori della presente Riforma, saranno per ciascuna volta che si contraverà, la perdita delle robbe, delle quali sarà contravenuto, & in oltre di cento scudi, d'applicarsi la quarta parte all'accusatore, qual sarà tenuto secreto, & li tre quarti alla Camera del Popolo.

Dichiarando che nel transgredite che si farà da alcuna

Moderatio circa convivii.

Moderatio circa letti nuptiales.

Prohibitio donandi in ter comparit & comari.

Moderatio curru.

Moderatio circa funeralia.

Contraveniuntiam pna.

Moderatio nationum nuptialis.
hic habes unum consilium v. citatum in rubr.

Bentil donna maritata contra la presente riforma l'effe-
cutione si farà contra i lor mariti, la qual pena si effig-
rà irremissibilmente, & anderà à diminutione della lor
dote.

Et aggiocche la sopradetta riforma si offerri in viola-
bilmente da ogn'uno, & si toglia ogni occasione che po-
tesse farli impedimento, si commanda espressamente à
tutti gl'orcfici, fatti, banderati, setaroli, ricamatori, &
ad ogn'altro artista, che dalla publicatione della presen-
te riforma nessuno ardiscà far lavoro diverso della so-
pradetta riforma, ne manco trovare d' mettere in uso al-
cuna maniera d'inventione d' lavoro nuovo, di seta d' di
bottoni, d' di cuscitura, quali insino adesso non siano
stati usati, sotto pena di tre tratti di corda, & scudi ven-
tacinque, & la perdita del loro per ciascheduna volta
che contraverà, la qual pena s'applicarà come di sopra,
& si eseguirà irremissibilmente.

Dichiarando che le sopradette riforme solamente so-
pra li vestimenti già fatti, si habbino da osservare pas-
sati sei mesi dopo la publicatione della presente riforma,
& nel resto dopo il giorno della publicatione sopra-
detta.

Et che le vesti, sottane, & zimarre di donne, & altri
habiti prohibiti che si trovano già fatti, si possano fare
accociare per li figliuoli, & figliuole sin'all'età di dieci
anni.

Et per dar tempo d' forastieri che possano accomoda-
re, & pigliare tecapito de gl' abiti, & vestimenti che
si trovano già fatti, si dichiara che passati li sei mesi so-
pradetti alli forastieri che verranno per divotione, d'
per altri negotii, si concede tempo di un'altro mese
di poter accomodare li suoi abiti, secondo la presente
riforma.

Et per osservanza della presente riforma, si ordina al
Senatore, & Conservatori insolidum pro tempore exi-
stenti, i quali habbino cura che si metta in effe-
cutione quanto in essa si contiene, & se gli da sopra di questo
in ogni caso delli sopradetti, piena autorità di pro-
cedere & far eseguire le pene sopradette contra li traf-
fessori.

- Marcellus Niger deputatus.*
- Sebastianus Varus Deputatus.*
- Ego Hieronymus Alerius Deputatus.*
- Mutius Mathias Deputatus.*
- Andreas Vellius Deputatus.*
- Stephanus Paparonius Deputatus.*
- Hieronymus Picus Deputatus.*

- Io. Dominicus Ninus Conservator.*
- Livius Atracinus Conservator.*
- Mercurius Amadens Conservator.*
- Petrus Benzonus Prior.*

Publicatione. Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die ve-
ro 8. mensis Ianuarii, tempore presati Sanctissimi in Christo
Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno
ejus 2. suprascripta littera affixa, & publicata fuerunt ad
valvas Curia Capitolii, & Audientia causarum Palatii A-
postol. & in acie Campi Flora, dimissis copiis per nos Al-
mannum de Alamanniis, & Ioannem Baptistam Bagni S. D.
N. Papa Cursores.

Alex. Parabiac. Mag. Curf.

LIII. Ampliatio Congregationis sub invocatione An-
nuntiationis Beatæ Mariæ Virginis, aliàs in Ur-
be institutz pro Scholaribus insistentibus Stu-
diis Collegii Societatis Jesu, institutz ad quos-
cumque alios, etiam non studentes. Et facultas
alias Congregationes aggregandi, eisque indul-
gentias communicandi.

*Tu omnino vide normam aggregandi alias Congrega-
tiones cum indulgentiarum communicatione, in con-
stitut. 115. Clementis VIII.*

SIXTVS EPISCOPVS, Edita 1579
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Superna dispositione, cujus inscrutabili providentia
Ordinationem suscipiunt universa, in supereminenti
Apostolicæ dignitatis specula, meritis licet impatibus
constituti, & pia salubria Christi fidelium vota, quæ ad
Confraternitatum, seu Sodalitatum, præsertim in hac
Urbe nostra ritè institutarum laudem, & gloriam cum
animarum salute tendere dignoscuntur, libenter exau-
dimus, ipsasque Confraternitates, seu Sodalitates condi-
gnis titulis extollimus, ac aliàs desuper disponimus, pro-
ut in Domino conspicimus eisdem Christi fidelibus sa-
lubriter expedire.

§. 1. Alias siquidem pro parte dilecti filii Claudii A-
quavivæ Præpositi generalis Societatis Jesu felicitis re-
cordationis Gregorio Papæ XIII. prædecessori nostro
exposito, externos Scholares ad Collegia ejusdem So-
cietatis, &c.

Omititur narrativa hujus constir. quia est sup. Omnipotentis.

§. 2. Cum autem, sicut exhibitâ nobis nuper pro parte
dilecti Claudii Præpositi petitio continebat, ex Congre-
gationibus, seu Sodalitatibus hujusmodi, novi in dies, atque
eo majores quo plures sunt Sodales, fructus provenire
noscantur, & in multis Collegiis pro Sodalium frequen-
tia, ac disparitate, opus fuerit non unam tantum, sed
plures in eodem Collegio Congregationes hujusmodi
institueret, quin etiam in eisdem Collegiis, ac etiam do-
mibus dictæ Societatis, aliâ non studiorum Schola-
rium, sed aliorum piorum Christi fidelium Sodalitia, seu
Congregationes passim instituantur.

§. 3. Ut igitur tam Scholares quam ceteri Christi fi-
deles eo promptiores ad hujusmodi Congregationes vel
Sodalitia ingredienda reddantur, & ad piorum operum
exercitia magis excitentur, ac excitati manteneantur,
quo amplioribus cœlestis gratiæ donis se ac eorum
Congregationes, seu Sodalitia decoratos ac refectos, ac
decorata, & refecta esse conspexerint, pro parte dilecti
Claudii Præpositi nobis fuit humiliter supplicatum, qua-
tenus sibi ac pro tempore existenti prædictæ Societatis
Præposito, seu Vicario generali, ut in quibusvis dictæ
Societatis Ecclesiis, seu Domibus ac Collegiis, tam in
Urbe quam extra eam per universum Orbem, nunc, &
pro tempore erectis, seu erigendis, qualvis alias, sive
Scholarium tantum, sive aliorum Christi fidelium, sive
utrorumque simul, tam sub eodem Beatæ Mariæ Annun-
tiate, quam alio quovis titulo, & invocatione Congre-
gationes, seu Sodalitia dicta auctoritate perpetuè eri-
gendi, & instituendi facultatem, & licentiam concedere,
aliasque in præmissis opportune providere de benigni-
tate Apost. dignaremur.

§. 4. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod
litteræ super indulgentiis non expedirentur ad instar nisi
specificarentur, ac animarum salutem nostris potissi-
mum temporibus sinceris desideramus affectibus, Clau-
dium Præpositum, seu Vicarium prædictum, ac eorum
quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensio-
nis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis,
censuris, & pœnis, à jure vel homine quavis occasione
vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus exi-
stet, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum,
harum serie absolventes, & absolutum fore censentes,
posterioribus supplicationibus hac in parte nobis porre-
ctis inclinati, eidem Claudio, & pro tempore existenti
dictæ Societatis Præposito, seu Vicario generali, ut in
quibusvis ejusdem Societatis Ecclesiis, seu domibus, ac
Collegiis, tam in dicta Urbe quam extra eam per uni-
versum Orbem, nunc & pro tempore erectis, seu eri-
gendis, & instituendis, qualvis alias, sive scholarium
tantum, sive aliorum Christi fidelium, sive utrorumque
simul, tam sub eodem Beatæ Mariæ Annuntiate, quam
alio quovis titulo & invocatione Congregationes, seu
Sodalitia, unum scilicet vel plura, in singulis locis vel
Ecclesiis, pro personatum frequentia, seu qualitate, au-
toritate nostra sine alicujus præjudicio, perpetuè eri-
gere & instituire.

§. 5. Nec

DIXIT QUINTVS

§. 5. Necnon Congregationes seu Sodalitates, quae hactenus, et pro tempore, auctoritate Apostolica, et vigore presentium litterarum, etiam perpetuo aggregatae, eiusque sic eronis, institutis, et aggregatis, etiam Sodalibus, Scholaribus, et non Scholaribus, omnesque, et singulas, tam plenarias, quam alias indulgentias, et peccatorum remissiones, ac relaxationes, necnon exemptiones, immunitates, ceterasque gratias, facultates, indulta, et privilegia, spiritualia, et temporalia, tam dictae Primariae, quam singularis illis in quibusvis dictae Societatis Collegiis, vel domibus aggregatis, vel aggregandis Scholarium, et aliorum Congregationibus, seu Sodalitatibus hactenus, tam per dictum, quam alios quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, Nosque, et Sedem Apostolicam, ac etiam Regiam, et Imperialem auctoritate, ac tam per viam extensionis, quam alias quomodolibet, et quodcumque concessas, et concessas hactenus, ac in posterum concedenda quibuscumque aliis, sive Scholarium dumtaxat, sive aliorum Christi fidelium tantum, sive utrorumque simul ac mixtim Congregationibus, seu Sodalitatibus, in quibuslibet Collegiis, aut domibus dictae Societatis hucusque institutis, ac in posterum instituendis, eorumque Sodalibus, Scholaribus, et non Scholaribus, auctoritate Apostolica, et vigore presentium huiusmodi, etiam perpetuo commutatae, illasque et illa ad easdem omnes Congregationes, seu Sodalitates, eorumque Sodales, etiam non Scholares, indifferenter, et aequè principaliter extendere, ac etiam illis concedere, et largiri libere et licite valeat, ita quod nunc, et quodcumque in futurum ipsi Sodales, Scholares et non Scholares, quicumque sint, faciendo et observando ea, quae Sodales Primariae, et aliarum Congregationum, seu Sodalitiorum praedictorum, pro indulgentiis, peccatorum remissionibus, relaxationibus, et aliis gratiis praedictis consequendis facere, et exequi tenentur, ipsas indulgentias, etiam plenarias, et alias huiusmodi gratias plenarie, et integrè consequantur, ac illis fruantur, et possident, ac si illae eis specialiter, et ab initio concessae fuissent, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo indulgemus, dictique Gregorii praedecessoris literas, et immunitates, exemptiones, facultates, privilegia, et indulta, necnon in eis contenta quaecumque, tam respectu dictarum Congregationum, seu Sodalitiorum huiusmodi, quam dicti, et pro tempore existentis Praepositi, seu Vicarii generalis dictae Societatis ad praedictas Congregationes, seu Sodalitates Scholarium et non Scholarium, etiam Christi fidelium quorumcumque, tam erectas, quam in posterum, ut praefertur, erigendas, instituendas, ac aggregandas, pariter perpetuo extendimus, ita ut omnia in illis contenta, et praesentibus literis huiusmodi concessa, indulta, et largita, ac si specialiter de verbo ad verbum eisdem praesentibus inserta, eorumque toti tenores expressè forent, concessa esse intelligantur.

§. 6. Decernentes easdem praesentes literas sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, et aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem Basilicae Principis Apostolorum de dicta Urbe, seu Cruciatum sanctae, aut etiam per Nos, seu alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac dictam Sedem, etiam Motu proprio, etiam potestatis plenitudine, seu ad quoruscumque Imperatorum, et Regum instantiam pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendere, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, et censeri debere, irritumque et inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus praemissis, ac voluntate nostra praedicta, necnon constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod si dictae Congregationes, aut Sodalitates, vel eorum quaecumque aliquo modo eidem Societati vel Domibus, seu Collegiis aliquod impedimentum, seu praedictum pro tempore attulerint, idem Praepositus,

Vicarius, illas vel illa, aut eorum singulas vel singula dissolvere possit.

§. 8. Quodque praesentium transumptis, etiam in praesentibus, manu Secretarii ipsius Societatis, aut Notarii publici subscriptis, et personae alicuius in dignitate Ecclesiastica constitutae, seu ipsius Praepositi, aut Vicarii generalis pro tempore existentis eiusdem Societatis sigillo munitis eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio, et extra illud adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo, &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicae 1587. Nonis Januarii, Pont. nostri anno 2.

Videi deinde
transumptis
Dicitur de
no 5. 100.

De Incestis quibusdam casibus ultimo supplicio in statu Ecclesiastico puniendis. LIV.

SIXTVS PAPA QVINTVS; Edita A. D. 1587. Motu proprio, &c.

Volentes, quantum in nobis est, comprimere effratae naturae, et flagitiosas hominum libidines, ex quibus praeter gravem Divinae Majestatis offensam, multa, et magna in dies scandala, cum ingenti animi nostri dolore exoriri videmus, ac subditos potissimum nostros, quorum salutis praecipuam, et peculiarem gerimus sollicitudinem, peccandi licentia remota, ad pudicitiae et castimoniam studia salubribus edictis incitare. Ac attendentes gravia quaedam incestus crimina, tum naturali lege damnata, sicuti legimus Ruben, quia violavit totum patris sui, primogenituram, et illius benedictionem perdidisse, tum et ab ipso Domino in lege prohiberi inter alias incestas cum affinibus vel consanguineis conjunctiones, ne quis uxoris patris sui, neve nurus suae, neque uxoris fratris sui turpitudinem discoperiret, neque sororem uxoris suae in pelliculam acciperet, ea adhuc vivente; poenas quoque gravissimas in eadem lege inflictas fuisse, cum dicit, eod qui cum noverca sua, vel cum nuru sua dormierint, vel supra uxorem suam duxerint matrem ejus, omnes morte mori debere. Insuper Apostolum acriter reprehendisse Corinthios ob huiusmodi causam, illis verbis: Omnino auditur inter vos fornicatio, qualis nec inter gentes, ut uxorem patris sui aliquis habeat. Legibus etiam saeculi inter affines, veluti inter socerum, et nurum, soerum et generum, vitricum, et privignam, novercam, et privignum, levitum et uxorem fratris, atque alias huiusmodi incestas conjunctiones variis poenis veritas fuisse; sed et incestum cum his personis fornicariè committentes, graviore animadversione coerceri. Praeterea visum esse eam mulierem non rectè facere, quae in patris concubinato fuit; deinde in filii vel nepotis esse coepit, vel contra, quod nefaria sit talis conjunctio, et ideo huiusmodi facinus prohibendum sit. Itidemque sub poena stupri interdictum esse ne liberi concubinas parentum suorum uxores ducerent: ac demum secundum sacros Canones affinitatis, non modo si ex legitimo matrimonio, verum etiam si ex fornicario et illicito coitu proveniat, rationem habendam esse, eodem Apostolo dicente: An nescitis quoniam qui adharet meretrici unum corpus efficitur: Erunt enim, inquit, duo in carne una; adeo ut inter personas huiusmodi affinitate conjunctas, usque ad certos gradus matrimonia constare non possint, et praeterea nequaquam tolerabile videri, ut homines cum quibusvis personis, sine ullo earum delectu et distinctione, nulla etiam ratione habita reverentiae, erga eas praecipue personas quibuscumque huiusmodi arcto affinitatis vinculo conjuncti sunt, nedum divino, sed et naturali quodam jure debita, more belluarum impune ac temere miscantur. Et ne eorum impunitatis exemplo alii deinceps in abominandam hanc libidinem prolabantur, sed potius, ut qui Dei benignitate eos ad poenitentiam expectante non corriguntur, condigna punitione coercantur.

§. 1. Motu simili, et ex certa scientia, &c. auctoritate Apostolica perpetuo statuimus et ordinamus, ut in posterum in Alma Urbe nostra, vel in quacumque alia Civitate, Oppido vel loco, nostrae et Romanae Ecclesiae

Tot. tit. Cod. de incest. nup. et Instit. tit. d. Nup. et l. 2. cum seq. Dig. de Rit. Nup.

Cap. 6. et c. De eo quod cogn. consang. et ibi DD.

Vic. scient. Matrem et filiam sive duas germanas cognoscent.

Clausula instruat.

Clausula derogatoria.

sim ditioni in temporalibus subiectis, quicumque ad nefario, scienter matrem & filiam, sive duas sive germanas carnaliter cognoverit, etiam si ea, eademque altera publicè meretricia fuerint, sive clam, sive palam, aut ligata matrimonii tale crimen admiserint, sive cum altera earum legitimo matrimonio conjugatus extiterit, poena ultimi supplicii plectatur.

Mulier per eam cum eo, cum quo fecit matrem, aut filiam, aut sororem suam rem habuisse. Mulier cum patre & filio, vel duobus fratribus scienter peccans.

§. 2. Quis itidem poena mulier puniatur, quae scienter matrem aut filiam vel sororem suam cum aliquo viro rem habuisse, eidem viro ipsa quoque sui corporis copiam fecerit.

§. 3. Similiter volumus unamquamque mulierem, etiam si instigante humani generis hoste eò devenerit impudens, ut corpore publicè quantum faciat, quae cum patre & filio, sive cum duobus germanis fratribus, scienter se carnaliter commiserit, sive à praedictis scienter se carnaliter cognosci permiserit, etiam si eorum alteri legitimo toro copulata fuerit, poena ultimi supplicii puniri.

Vir scienter eius patrem, aut filium, aut fratrem cum muliere peccasse, si cum ea ipse peccaverit, ultimi supplicii poenam incurvant. Decretum irritant.

§. 4. Idque etiam in eum virum volumus observari, qui scienter patrem aut filium vel fratrem suum cum muliere aliqua rem habuisse, ipse etiam eandem mulierem carnaliter cognoscere non erubuerit.

Iudicium auctoritas procedendi contra in praedictis delinquentes, utrumque favoris, iuxta formam huius consilii.

§. 5. Decernimus sic in praemissis universis & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa & instantia iudicari, & definiti debere, necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Classula derogatoria.

§. 6. Et nihilominus mandamus universis & singulis dictae Urbis, ac totius Status nostri Ecclesiastici Iudicibus ordinariis quavis dignitate & auctoritate fungentibus, modernis & pro tempore existentibus contra teotalium criminum iurisdictioni competere, vel in futurum competere, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, in eos qui iuxta praemissa criminosi, & delinquentes fuerint, ut supra dispositum est animadvertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eisque auxilium, consilium vel favorem praestantes per opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam vel adhibito ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Forma & officii publicationis huius consilii.

§. 7. Non obstant. constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, dictaeque Urbis, ac aliarum eiusdem Status Provinciarum, Civitatum, Oppidorum & locorum statutarum, novis reformationibus, consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis illarum Civibus, incolis, Populis, & Magistratibus, aut aliis personis quomodolibet concessis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut praesentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique tam in iudicio quam extra illud, & tam in Rom. Curia quam extra eam, plenam & indubitam fidem faciat, regula contraria non obstante.

Officiales eorum in omnibus locis hanc consilii publicent.

§. 8. Utque in valvis Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac acie Campi Florae, more solito affigatur, & eo detracto illius exempla, etiam impressa, inibi affixa relinquantur, factaque huiusmodi publicatione, hic in Urbe post quindecim, extra vero eam post triginta dies quoscumque perinde ardeat, & afficiat, ac si eorum unicuique personaliter intimatus fuisset.

Exemplis ordatur.

§. 9. Sed & quo facilius possit ad singulorum notitiam pervenire, mandamus omnibus & singulis Legatis, Vicelegatis, Praesidentibus & Gubernatoribus Provinciarum & Civitatum quarumcumque dictae nostrae ditionis Ecclesiasticae, ut in sua quisque residentia, & in aliis Terris, & Oppidis eis bene visis curant eundem Motum proprium, illiusve transumpta in locis consuetis, de more publicari.

§. 10. Ac decernimus ipsis transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, in iudicio & extra illud ubique eandem fidem adhibendam

quae eidem signaturae praesentis Motus proprii adhibetur, si esset exigua vel obscura.

Dat. Romae apud S. Petrum, Non. Aprilis, Anno 2. Pontificatus Nostri Motu proprio. M.

Anno à Nativitate Domini 1587. Indit. 15. die vero 8. mensis Maii, Pontificatus Nostri in Christo Patris, & D.N.D. Sixti sexti providentia Papa V. anno eius 3. reverentissimae litterae apostolicae, & publicae fuerunt ad vrbem Basilicam Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae, per nos Io. Baptistam Bagni, & Octavianum Taglionum Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Præfinitio Titulorum, & Diaconiarum pro Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus.

Cardinalium numerum, ordinem, statum, officium & qualitates edixit hic idem Pons. sup. in consilio. 50. ubi cetera de Card. notavi.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Religiosa Sanctorum Pontificum praedecessorum nostrorum providentia institutum olim fuit, jam inde vetustissimis temporibus, & posteris traditum, ut S.R.E. Presbyteris certis in Urbe Roma Ecclesiae, Tituli appellatae, quasi quaedam cujusque propriae diocesis; Diaconis vero Urbis regiones ad Christianae Religionis propagationem & conservationem assignarentur. Quae quidem sancta institutio plurimum saeculorum continuata serie, ac pro temporum varietate susceptis incrementis, ad nostram usque aetatem servata, ita viget, ut praeter sex Episcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Ecclesiis Urbis finitimis praesunt, singulis Presbyteris & diaconis Cardinalibus propriae in Urbe Ecclesiae, Tituli videlicet, & Diaconiae cum suis Clero & Populo, ac quasi Episcopali iurisdictione in spiritualibus & temporalibus regenda & administranda committantur.

§. 1. Proinde nos, postquam per nostram nuper editam constitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis sex Episcopis praedictis, quatuordecim Diaconis, reliquis vero Presbyteris Cardinalibus, ad septuaginta praescriptimus, nunc quoque ad Dei honorem atque ad ipsius Sanctae Romanae Ecclesiae decus & ornamentum, ac Romani Cleri & Populi bonum regimen, salubremque directionem, eisdem Presbyteris, & diaconis Cardinalibus totidem titulos & Diaconias, ipsorum amplitudini & dignitati maxime congruentes, duximus assignandos. Ac licet plerumque ex antiquis Ecclesiis in titulos & Diaconias concedi solitis, aut à praedecessoribus nostris successu temporum additis, adhuc integrae, & illae permanerent, tamen quia nonnullae, tum diuturnitate & iniuria temporum, tum diversis quae olim contigerunt ejusdem Urbis direptionibus, incendiis, & ruinis collapsae sunt: Nos antiquae pietatis, & Religionis Christianae monumenta conservare cupientes, sicuti Sacrosanctas Basilicas, & augustiora templa antiquitate ipsa veneranda, necnon facta recta custodiri, sed & ingenti nostro sumptu refici, instaurari, & ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco veteres, & nobiles Ecclesias, praesentibus in titulos Presbyterorum Cardinalium, ut praefertur, institutas delegimus, easque omnes quae adhuc extant, volumus omnino in titulos pro modernis, & futuris Presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex his, quae recentis memoria in titulos erectae fuerunt, praetermissis quibusdam, propter loci incommoditatem, aut alias minus idoneis, ceteras itidem retinere, ac demum, ne titulorum numerus Presbyteris Cardinalibus deficiat, exemplo nonnullorum nostrorum praedecessorum, alias partim antiquas, nondum tamen huiusmodi honore decoratas, partim vero recentiores, celebres tamen Ecclesias, dignitate Praesulium majorem in modum illustrare, &

Dat. Romae apud S. Petrum, Non. Aprilis, Anno 2. Pontificatus Nostri Motu proprio. M.

Anno à Nativitate Domini 1587. Indit. 15. die vero 8. mensis Maii, Pontificatus Nostri in Christo Patris, & D.N.D. Sixti sexti providentia Papa V. anno eius 3. reverentissimae litterae apostolicae, & publicae fuerunt ad vrbem Basilicam Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae, per nos Io. Baptistam Bagni, & Octavianum Taglionum Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Præfinitio Titulorum, & Diaconiarum pro Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus.

Cardinalium numerum, ordinem, statum, officium & qualitates edixit hic idem Pons. sup. in consilio. 50. ubi cetera de Card. notavi.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Religiosa Sanctorum Pontificum praedecessorum nostrorum providentia institutum olim fuit, jam inde vetustissimis temporibus, & posteris traditum, ut S.R.E. Presbyteris certis in Urbe Roma Ecclesiae, Tituli appellatae, quasi quaedam cujusque propriae diocesis; Diaconis vero Urbis regiones ad Christianae Religionis propagationem & conservationem assignarentur. Quae quidem sancta institutio plurimum saeculorum continuata serie, ac pro temporum varietate susceptis incrementis, ad nostram usque aetatem servata, ita viget, ut praeter sex Episcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Ecclesiis Urbis finitimis praesunt, singulis Presbyteris & diaconis Cardinalibus propriae in Urbe Ecclesiae, Tituli videlicet, & Diaconiae cum suis Clero & Populo, ac quasi Episcopali iurisdictione in spiritualibus & temporalibus regenda & administranda committantur.

§. 1. Proinde nos, postquam per nostram nuper editam constitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis sex Episcopis praedictis, quatuordecim Diaconis, reliquis vero Presbyteris Cardinalibus, ad septuaginta praescriptimus, nunc quoque ad Dei honorem atque ad ipsius Sanctae Romanae Ecclesiae decus & ornamentum, ac Romani Cleri & Populi bonum regimen, salubremque directionem, eisdem Presbyteris, & diaconis Cardinalibus totidem titulos & Diaconias, ipsorum amplitudini & dignitati maxime congruentes, duximus assignandos. Ac licet plerumque ex antiquis Ecclesiis in titulos & Diaconias concedi solitis, aut à praedecessoribus nostris successu temporum additis, adhuc integrae, & illae permanerent, tamen quia nonnullae, tum diuturnitate & iniuria temporum, tum diversis quae olim contigerunt ejusdem Urbis direptionibus, incendiis, & ruinis collapsae sunt: Nos antiquae pietatis, & Religionis Christianae monumenta conservare cupientes, sicuti Sacrosanctas Basilicas, & augustiora templa antiquitate ipsa veneranda, necnon facta recta custodiri, sed & ingenti nostro sumptu refici, instaurari, & ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco veteres, & nobiles Ecclesias, praesentibus in titulos Presbyterorum Cardinalium, ut praefertur, institutas delegimus, easque omnes quae adhuc extant, volumus omnino in titulos pro modernis, & futuris Presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex his, quae recentis memoria in titulos erectae fuerunt, praetermissis quibusdam, propter loci incommoditatem, aut alias minus idoneis, ceteras itidem retinere, ac demum, ne titulorum numerus Presbyteris Cardinalibus deficiat, exemplo nonnullorum nostrorum praedecessorum, alias partim antiquas, nondum tamen huiusmodi honore decoratas, partim vero recentiores, celebres tamen Ecclesias, dignitate Praesulium majorem in modum illustrare, &

in similes titulos erigere, & instituere, ac pro
Presbyterorum Cardinalium tot Titulos addere, & im-
plete, ex Diaconiis quoque antiquitus instituti, quos
quordecim magis insignes pro eisdem Diaconiis Cardi-
nalibus seligere, & congrua distinctione confusionem
perpetuò tollere decreuimus, eisdem nimirum Titulos,
& Diaconias proprios cuiusque ordinis certos, & distin-
ctos assignando, ita ut nunquam in posterum, quod ha-
ctenus saepe factum est, Presbyteris Diaconiis, neque
Diaconiis Tituli presbyterales perturbato ordine, aut pre-
missis concedantur. Quod quidem rationi consenta-
neum videtur, ut quemadmodum Summus Pontifex uni-
uersali Ecclesie præsides & omnium totius Orbis Ec-
clesiarum sollicitudinem gerens, specialiter tamen Urbis
Romæ Episcopus existit, & in ea divina dispositione su-
premam Sacerdotalis potestatis Cathedram tenet, pari-
quoque ratione Cardinalibus, quos uti speciales S.R.E.
filios in Apostolici muneris functione, atque in uniuersa
Reipublice Christiane administratione præcipuos, sibi-
que maximè conjunctos habet consiliarios & coopera-
tores in eadem Urbe Roma, quæ olim B. Petri Sede in ea
constituta, ipsius, & Coapostoli eius Pauli doctrina, &
martyrio consecrata, & caput Christiani Orbis, & reli-
gionis effecta est certa Sedes, mansio, & locum uni-
cuique proprium assignet, cuius quidem loci concessione
iisdem Cardinales, & sui officii admonentur, & residen-
tiaz, quam assistendo ipsi Romano Pontifici seruire de-
bent, & vel ex hoc magis tanquam in unum corpus com-
pacta membra, sacro capiti connexa esse, & ab illo de-
pendere clariùs dignoscantur.

*in hisque
descriptis
quibus
Presb-
teriali-
bus, & aliis
signat.*

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris
eiusdem S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de
eorum consilio, & assensu statuimus & ordinamus in po-
sterum perpetuis futuris temporibus, Presbyteris Cardi-
nalibus, has tantum, quæ infra descriptæ sunt, Eccle-
sias, neque alias in titulos assignari debere, videlicet ex
antiquis S. Crucis in Hierusalem, SS. Marcellini, & Pe-
tri, SS. Quatuor Coronatorum, SS. Joannis, & Pauli, San-
ctæ Anastasie, S. Sabine, S. Stephani in Cælio Monte, S.
Clementis, SS. Nerei, & Achillei, S. Sufannæ, S. Pudencian-
æ, Sancti Sixti, Sancti Petri ad Vineula, Sancti Martini
in Montibus, Sancti Eusebii, S. Priscæ, S. Vitalis, S. Marci, S.
Marcelli, S. Laurentii in Lucina, Basilicæ duodecim Apo-
stolorum, S. Laurentii in Damaso, quæ Sanctæ Romanæ
Ecclesie Vicecancellario pro tempore existenti perpetuò
concessa, & assignata est, S. Balbinæ, S. Cæcilie, & Chry-
sogoni, S. Prædix, S. Mariæ Transiberim. Ex posterio-
ribus verò SS. Quirici, & Iulite, S. Joannis ante Portam
Latinam, S. Agnetis in Agone, S. Laurentii in Palisperna,
Sancti Thomæ in Patione, S. Syluestri in Campo Martio,
Sancti Pancratii, Sancti Bartholomæi in Insula, S. Matthei
in Merulana, S. Mariæ de Araceli, Sanctæ Mariæ in Via,
Sanctæ Mariæ super Minervam, Sanctæ Mariæ Angelo-
rum in Thermis, Sancti Hieronymi Illyricorum, necnon
quas supradictis antiquis & posterius, institutis addimus,
& ex nunc in Titulos Presbyterorum Cardinalium, cum
honoribus, insignibus, privilegiis, auctoritatibus, & præ-
minentis debitis, & consuetis, instar aliarum Ecclesia-
rum, quæ in similes titulos per nostros prædecessores an-
tiquitus erectæ, & institutæ fuerunt, sine alicujus præ-
judicio, perpetuò erigimus, & instituimus, ac titulorum
nomine, & dignitate insignimus, & decoramus, S. Ho-
nuphrii in Ianiculo, mutato illius statu ex Diaconia quæ
hactenus fuit, in titulum presbyteralem, Sancti Augu-
stini, Sanctæ Mariæ de Populo, Sancti Alexii in Auenti-
no, Sancti Blasii de Annulo, S. Mariæ de Pace, Sancti Sal-
uatoris de Lauro, Sancti Petri in Monte Aureo, Sanctis-
simæ Trinitatis in Monte Prancio, Sanctæ Mariæ Trans-
pontinæ.

*Diaconias
quæ hic
narratas
sunt pro
Diaconiis
Cardinali-
bus, & aliis
signat.*

§. 3. Ex Diaconiis verò antiquis statuimus retinendas
esse tantummodo quatuordecim infra scriptas, videlicet
S. Mariæ in Aquiro, Sanctæ Mariæ in Cosmedin, Sancto-
rum Cosmæ & Damiani, Sanctæ Mariæ Novæ, Sancti
Hadriani, Sanctæ Mariæ in Via lata, Sanctæ Mariæ in Por-
tico, Sancti Angeli in foro Piscario, Sancti Nicolai in
Carcere Tulliano, Sanctæ Mariæ in Dominica, Sancti
Eustachii, Sancti Viti in Macello, Sanctæ Agathæ,
Bullarii Magni Tom. II.

ac Sancti Georgii ad Velabrum Ecclesias, quæ insignio-
res existunt, & præscriptam à nobis Diaconorum Cardi-
nallium numerum exæquant.

§. 4. Ita ut computatis Ecclesiis Cathedralibus, vide-
licet Ostiensis & Veliterna in vicem unitis, Portuensis &
S. Sabine icidem unitis, Albanensis, Sabinensis, Tusculana,
Pænestina, quibus sex Episcopi Card. præfunt, & titulis
presbyterorum superius designatis, numerum septuaginta
Ecclesiarum constituent.

*Episcopi
de sex Episcopis
Card. Sabi-
nensis*

§. 5. Et alter præterea titulus supra numerum additus
sit, ut si quando contingat Diaconum vel Episcopum
Cardinalem Vicecancellarium esse, & idem eundem di-
Ecclesie Sancti Laurentii in Damaso, quæ Vicecancellario
pro tempore existenti per literas fel. rec. Clement.
Papæ VII. prædecessoris nostri perpetuò, ut præfertur,
concessa & assignata fuit, præter alicuius presbytero Card.
proprius titulus non desit.

*Aliter sit
pro Vicecancellario
quæ est supra*

§. 6. Omnes verò illas Ecclesias, quæ per præsentem
nostram constitutionem presbyteris Cardinalibus, etiam
forsan ex dispensatione Apostolica, pro Diaconia obti-
nentur, itidem omnes & quascumque ex quatuordecim
superius enumeratis Diaconiis, quæ Presbyteris Cardi-
nalibus in Titulos forsân, etiam ex simili dispensatione
concessæ alias fuerunt, & ab iis obtinentur, demum om-
nes & quascumque Ecclesias superius non expressas,
ipsi presbyteris aut Diaconis Cardinalibus, in titu-
los aut Diaconias commissas & assignatas, ac per ipsos
obtentas volumus & decernimus per præsentem ex nunc
eo ipso vacare, & quascumque illarum assignationes,
concessiones, necnon dispensationes desuper, etiam
Motu proprio, & consistorialiter, ac de simili fratum
consilio expeditas, quæ à prædecessoribus nostris, quæ-
que à nobismet ipsis emanarunt, literasque Apostolicas
desuper confectas, proecessusque habitos per eandem, &
inde secuta quæcumque callamus, irritamus, & annulla-
mus, irritaque & nulla, ac nullius roboris vel momen-
ti esse nuntiamus, mox assignaturi eisdem Cardinalibus,
ex quorum personis Ecclesie in Titulos aut Diaconias
per eos hactenus obtentæ, vigore hujus nostri Decreti
vacant, & eorum cuilibet alios Titulos, aut Diaconias
ex supradicto numero, proprio eujusque ordini con-
gruentes.

*Ecclesias qua
aliter quam
supra, &
etiam alio
quam sup-
ra expressis
à Cardina-
libus obtin-
entur, ex nunc
vacantæ decerni-
tur.*

§. 7. In aliis verò, præterquam supranominatis Eccle-
siis, etiam earum aliquæ in titulos presbyterorum, aut
denominationes Diaconorum Cardinalium concedi soli-
tæ sunt, & Cardinales iis præfici consueverunt, (qua-
rum singularum situationes & invocationes præsentibus
haberi volumus pro expressis) nomina, insignia, denomi-
nationes, & statum hujusmodi Titulorum aut Diaconia-
rum perpetuò supprimimus & extinguimus, ac districtè
etiam interdiciamus, ne de cætero unquam perpetuis futu-
ris temporibus, alia quàm ex supra scripta numero Ec-
clesia, in Titulum aut denominationem Cardinalatus
cuiuspiam presbytero aut Diacono Cardinali concedatur,
aut assignetur, neque aliis quàm supranominatis Titu-
lis aut Diaconiis, presbyteri vel Diaconi Card. præficiantur,
neve unquam aliqua ex supradictis diaconiis presby-
tero, neque contra, ullus ex dictis Titulis Diacono Car-
dinali quomodolibet concedatur vel assignetur, neque
cum iis, aut eorum aliquo ex quavis causa desuper dif-
ferretur.

*Et ipsa quoque
prædictas
tituli, & non
alias, in Ti-
tulum, &
Diaconiam,
Cardinali-
bus magis
forma præ-
dicta in futu-
rum assigna-
re præcipit.*

§. 8. Sed & decreta alias in Consistorio super hoc edi-
ta innovantes & ampliantes, pari ratione etiam perpe-
tuò prohibemus, ne in posterum alicui presbytero aut Dia-
cono Cardinali, qui alterum Titulum aut Diaconiam
quomodolibet affectus fuerit, quive ex ordine Diacono-
rum ad ordinem Presbyterorum, vel ad Episcopalem digni-
tatem transferit, aut ex ordine presbyteratus in Epif-
scopum pariter promotus fuerit, licentia & facultas reti-
nendi priorem Ecclesiam sui tituli vel Diaconia in ad-
ministrationem aut in titulum, neve Canonicatum, præ-
bendam, dignitatem, officiorum aut beneficiorum
dimissi Tituli vel Diaconia collatio, neque Palatii, do-
mus, vineæ, hortorum, aut fructuum, reddituum, & pro-
ventuum, aut iurium quorumcumque ad hujusmodi
Titulos, seu Diaconias pertinentium, ad tempus seu
ad vitam retentio, aut ulla alia reservatio, quovis
Ccc prætextu

*Licentia ve-
ro illi Eccle-
siam prioris
Tituli, vel
Diaconia
Cardinali-
bus concedi
prohibet.*

SIXTUS QUINTVS.

prætextu, occasione, vel causa, etiam melioramentorum & sumptuum in illarum reparationem, necessitatem, si- ve utilitatem factorum, concedantur; sed volumus ut ipsi Tituli & Diaconie, cum illis annexis, iuribusque & pertinentiis suis uniuersis liberè dimittantur.

Cardinales quo in sub- scribendis literis Apost. nomen Tituli aut Diaconie aut Episcopatus sui exprime- re debent. Decretum irritans.

§. 9. Insuper præcipimus & perpetuò ordinamus, ut de cætero in quibuscumque literis Apostolicis, in quibus Cardinalium subscriptio manu propria faciendâ erit, iidem Cardinales, etiam Tituli, seu Diaconie vel Episco- patus sui Cardinalatus nomine expresso se subscribant.

§. 10. Decernentes per huiusmodi erectionem & insti- tutionem decem prædictas per nos in titulos, erectas Ec- clesias tantummodo novis privilegiis & dignitate auctas, decoratas, & insignitas; nihil autem omninò præiudicii cuiquam illarum, nihil alieni iuris detractum, aut immu- tatum censeri posse aut debere, sicque per quoscumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, & Cardinales prædictos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate; & in quavis causa & instantia iudicari & defi- niri debere, necnon irritum & inane, si secus super præ- missis, eorumve aliquo à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Claufula de- rogatoria.

§. 11. Non obstantibus constitutionibus & ordinationi- bus Apost. ac Ecclesiarum supradictarum, & aliarum quarumcumque, necnon Ordinum juramento, confirma- tione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. illis, ac quibusvis personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omni- bus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter & expressè derogamus, cæterisque con- trariis quibuscumque.

Cardinales circa istam Ecclesiarum regimen & administrati- onem gerat se iuxta cõst. 7. L. X. sup. Superna.

§. 12. Sic igitur ipsi Cardinales, quibus huiusmodi Ecclesiarum regimen, cura, & administratio pro tempore commissa erunt, eas in spiritualibus & temporalibus sollicitè, fideliter & prudenter tegant & gubernent, ac iuxta constitutionem piæ memoriæ Leonis Papæ X. præ- decessoris nostri in Concilio Lateranensi novissimè ce- lebrato editam, frequenter visitent, citra cultum divi- num invigilent, mores ac vitam cleri & populi eis sub- jecti diligenter explent, eosque ad rectè & honestè vivendum paterno inoneant affectu, bonorum, ac tem- poralium reddituum curam gerant, sic ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem, pia & magnifica stru- ctura & fabrica suas quique Ecclesias instaurare studeant & exornare; & tam in vita quàm in mortis articulo, pro divini cultus augmento, & salute animarum suarum, ad congruè sustentandum aliquem Presbyterum, qui inibi in divinis deserviat, siue alias erga ipsas Ecclesias, si re- paratione indigeant, vel alia subventionem, de bonis sibi à Deo collatis, prout cuique pro modo facultatum con- scientia distaverit, munificos se exhibeant & liberales, ut earundem Ecclesiarum decora & ornamenta tanto- rum Præsulum respondeant dignitati, ac ipsæ Ecclesiæ tam sublimibus personis gaudeant se commissas, & eor- um amplitudine illustratas, iidemque Cardinales exinde ipsius S. R. E. cujus nobilissima membra sunt, majesta- tem sua pietate, sollicitudine, & prudentia in dies magis extollant, & reverentiam omnium gentium erga illam exemplis bonorum operum insigniter augeant, ac de- nique præter æternæ retributionis præmia, digna quo- que laudum præconia à nobis & Apostolica Sede valeant promereri.

Iusto descri- bendi hanc cõst. in quin- tomo Cancell. Apost. Sanctio pu- nalis.

§. 13. Mandamus verò, ut præsentis literæ in quin- terno Cancellariæ Apostolicæ de more describantur.

§. 14. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc pa- ginam nostrorum statutorum, Ordinationum, erectio- nis, institutionis, insignitionis, decorationis, volun- tatum, decretorum, cassationis, irritationis, annul- lationis, nuntiationis, suppressionis, extinctionis, in- terdicti, innovationis, ampliationis, prohibitionis, præcepti, derogationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Bea- torum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit in- cuturum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Domi- nicæ 1587. Idibus Aprilis, Pont. nostri anno secundo.

D. P. A. die 17.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Papa

Ego A. Cardinalis Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Orien.

Card. scripsit

Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.

Ego Jac. Anton. Card. S. Georgii Episc. Tusc.

Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.

Ego M. S. Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Transiberin.

Ego M. Ant. Card. Columna tit. S. Laurentii in Lucina.

Ego Gabr. Card. Paleotus tit. S. Martini in Montibus.

Frater Michaël Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Ma- ritz super Minervam.

Ego Ludovicus Card. Madrujus tit. S. Anastasie.

Ego N. Card. S. Praxedis Sanctorius.

Jul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyt. Catdin. S. Severinæ.

Ego Hier. Card. Rustie. tit. S. Sufaniz.

Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante Pottam Lati- nam.

Ego P. Card. Deza.

Ego Ant. Card. SS. Joannis & Pauli.

Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.

Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcellii.

Ego Jul. Card. Cananus tit. S. Eusebii.

Ego Ant. Maria Card. Salviatus.

Ego Aug. Card. Veronæ tit. S. Marci.

Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.

Ego Philippus tit. S. Sabine, Card. Spinola.

Ego Scipio Card. Lancell.

Ego Vincentius Card. Gonzaga.

Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani.

Ego Hipp. Card. Papien. tit. S. Mariæ in Porticu.

Ego Decius Card. Azzolinus tit. S. Matthæi in Merulana.

Ego Hipp. Aldob. tit. S. Pancratii Major Pœnit.

Ego Hier. Card. de Ruvere tit. S. Petri ad Vincula.

Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus.

Ego Ferd. S. Mariæ in Via lata Diac. Card. de Medicei.

Ego Philippus S. Eustachii Diaconus Card. Vastavill. Cæ- merarius.

Ego A. Card. Montaltus.

Ego Hier. S. Hadr. Diac. Card. Matthæius.

Ego Benedictus S. Georgii Card. Instinianus.

Ego Alesandus SS. Viti & Modesti & Crescentiæ Diac. Card. Columna.

Publicat

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die verò 13. mensis Maii, Pont. Sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 2. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum Principis Apostolorum, S. Joannis Lateranensis de Urbe, & Canc. ac Cam. Apostol. & in acie Campi Floræ, per me Ioan- nem Baptistam Bagni eiusdem S. D. N. Papa Curf. Alex. Parabiac. Mag. Curf.

Contra non restituentes aut revelantes scripturas ad Rev. Cameram Apostolicam quomodolibet facientes, à Commissario ejusdem Camere coër- cendos.

Similem edidit const. Sixt. V. de qua & de officio Com- missarii vide hic sup. in const. 44. Ad excelsum, ubi plenè notari.

De registrandis in Cam. Apost. gratis illius interesse concernentibus, habes S. D. N. Urb. VIII. const. 107. Cum scus, inf. tom. 4.

SIXTUS PAPA QUINTVS, Mox proprio, &c.

Edita A. D. 1587.

Non sine maxima animi molestia accepimus, à quan- pluribus annis citra plures libros Cam. nostræ Apost. &c

Causa Just. const.

contineri, pauperem demum vitam, quam pro nobis suscepit, eligere, ac usque in finem retinere dignatus est, ut non immerito dixerit: *Vultus fovens habent, & Volucres caeli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.* Et per os David Propheta: *Ego autem mendicus sum & pauper.* Et Apostolus scripsit: *Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illum imitatio vos divites efficiat.* Deinde etiam pauperum & miserabilium personarum, dum in mundo conversatus est, singularem quandam sollicitudinem gessit, eosque divinis gratiis & beneficiis multipliciter adjuvit, quod passim Evangelica testatur historia, dum pauperes sibi discipulos delegit, dumque caecis visum, surdis auditum, mutis loquelam, claudis gressum, aridis & paralyticis corporis & membrorum integritatem reddidit, leprosos mundavit, demoniacos liberavit, aliosque variis languoribus & infirmitatibus laborantes & oppressos curavit, pauperum quoque sequentium turbas caelesti verbo saepe pavit & instruxit, & eas quodcumque esurientes, etiam corporalibus mirabiliter faciavit alimentis. Et confirmat Apostolus Jacobus, dicens: *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & haeredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se: Ac praeterea misericordiam & eleemosynas, quae pauperibus sunt, tanquam sibi factas recipit, & acceptas refert.* Unde & à Sanctis & piis viris pro pauperibus peregrinis, & mendicis, non Angelos modò, sed Angelorum Dominum saepe hospitio susceptos fuisse legimus, quod & Apostolus ad Hebraeos memorat dicens: *Hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis.* Ac denique fideles cunctos, ad sublevandas pauperum necessitates, monitis & praecipis, & maxime etiam propositis praemiis, in scripturis sacris vehementer inflammat, ait enim per Isaiam: *Frangite esurienti panem tuum, & egenos, vagosque indue in domum tuam: cum videris nudum, operi eum, & quae sequuntur.* Ac rursus paulò infra: *Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, & tenebrae tuae erunt sicut meridies, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, & implebis splendoribus animam tuam, & ossa tua liberabit, & erit quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cujus non deficient aquae.* Atque in Evangelio per seipsam Veritas dicit: *Cum facies convivium, voca pauperes, debiles, claudos, & caecos, & beatus eris, qui non habent retribuere tibi: retribuatur enim tibi in resurrectione justorum.* Et iis demum testatur se in novissimo die aeternae beatitudinis praemia paravisse, qui misericordiae opera in pauperes, & egenos exercuerunt, ipsi namque dicitur est: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & operuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me: & rursus, Amen dico vobis, quandiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.*

Iste Pontifex ob causas hic expressas.

§. 1. Quae quidem nos attentius considerantes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo pie constitutum fuisse, ut unaquaeque Civitas pauperes, & egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, ut tam vicini Presbyteri quam cives omnes suam pauperem pasceret, quod fieret, ne pauperes ipsi per alienas Civitates vagarentur, atque olim hujusmodi Hospitalia, in quibus pauperes, & mendici alerentur, in multis Civitatibus extitisse, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere, simulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus nobis ante oculos versatur, paterna charitate miserati, tum Christianae pietatis, tum etiam nostro pastoralis officio consentaneum esse duximus, in hac Alma Urbe pietatis & charitatis altrice, ad quam ex omnibus totius Orbis terrarum regionibus quasi communem patriam, & tutissimum refugium, in sinum, & gremium S. R. E. plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis & incommodis constituti se recipiunt, Deum ho-

spitalem instituere, in quam omnes benignè excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliisque ad imbecilla corpora conservanda & recreanda opportuna, hac demum ratione provideatur, ne ulterius mendici per vias, & plateas tota Urbe dispersi ac vagantes, victum quaesitando defatigentur, ne non modo publica loca, aut privatarum vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus, & ejulatibus complant, ne suis clamoribus obstrepant fidelibus dum divinis officiis, aut Missae sacrificio intenti sunt, ne in Ecclesiis, in quibus debet esse quies conversatio, querimonis, lamentis, ac vociferationibus tumultus excitent, ne ipsa divina officia, & circumstantium devotionem importunis, ac molestis vocibus perturbent, ne quod praecipue nobis cordi est, dum incertis sedibus Urbem peregrant, proprium Parochum non agnoscentes, abique alicujus divini praeccepti, aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quaerendo, & ventri pascendo intenti abertent, ita ut nemo illis Sacramenta Ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremo, ut eadem opera cunctis quos in publicum quaestum incerta mendicitas vocaverit, inspectis, exploretur in singulis integritas corporum, & robur annorum, atque inertes quidam, & sine ulla debilitate internoscantur, eorumque ignavia & nequitia via pracludatur, qui simulata infirmitate, seu praetextu fidei, aut per socordiam & otium affectata paupertatis, salomoniam verè infirmis, ac pauperibus praeripiant, ac simulandi morbi infamem quandam, dolosam, & fraudulentam artem faciant, mox benè valentes, robusta, & valida totius corporis firmitate ludis, comestationibus, aut illicitis aliis rebus vacant, cum salutis suae dispendio, multorumque scandalo & offensione.

§. 2. Ut igitur eorundem mendicorum animae & corporis salutem consulatur, hocque tam salutare & necessarium opus, aliàs à nonnullis praedecessoribus nostris inchoatum, semper tamen, ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt, inefficaci conatu relicto & dimisso, hunc demum nostra auctoritate nostraque ingenti, pia tamen impensa, ut prosperiores successus, operatumque effectum sortiantur, & perpetuò subsistat, scandalisque & incommodis praedictis occurratur, ac Sedis Apostolicae, quae omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas & benignitas in dies magis eluceat, habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, eorum consilio, & assensu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum & salutem, ac piorum operum incrementum in eadem Alma Urbe, in aedibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecuniis magno pretio emimus, & ad usum eorundem pauperum, instauratione & fabrica opportuna accommodari curavimus, unum Hospitale pauperum Mendicorum utriusque sexus, in quo tamen seorsum viri à mulieribus manere, & commorari debeant pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione, & sustentatione cum suis Oratorio, Sacristia, Cemeterio, humili Campanili & Campanis, ac distinctis & separatis pro eisdem utriusque sexus personis refectoriis, dormitoriis, hortis, arvis, cellis, & officinis, congrua suppellectili, utensilibus, aliisque rebus necessariis, non mediocri nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros clericos aut laicos idoneos, & probatos, quorum duo à Populo Romano in publico Consilio, & duo reliqui à dilectis filiis Confratribus Archiconfraternitatis Sanctissimae Trinitatis Convalescentium & Peregrinorum, cujus Oratorium ibi proxima via intermedia constitutum existit, ex suo corpore annis singulis eligantur, & deputentur, regendum, administrandum, & gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestate plenitudine, tenore praesentium erigimus & instituimus.

§. 3. Ac ipsi Hospitali pauperum Mendicorum sic erecto, & instituto, dotis nomine, & ad sustentandos pauperes redditum annuum novem millium scutorum Monetae Romanae, julii decem pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ita constitimus & assignamus, &c.

Hospitalem Mendicorum in Urbem quatuor ejus viri singulis eligenda.

Reddendum & annuum proventus assignat. Hos annos max infra Alios per assignat. Anno sequenti.

§. 4. Vola

§. 4. Volumus autem Hospitale Pauperum Mendicorum prae dictam, ac illius pro tempore existentes Administratores, Officiales, Ministros, & alios seruietes, ratione ipsius Hospitalis pauperum Mendicorum bona mobilia & immobilia, cuiuscumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consistentia, exempta esse ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium dictae Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorumque, ac nostri & Rom. Pont. pro tempore existentis in dicta Urbe in spiritualibus Vicarii, necnon causarum Curiae Cam. Apost. generalis Auditoris, & cuiusvis ordinarii locorum, aliorumve quorumcumque Iudicum & officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum.

§. 5. Ipsumque Hospitale pauperum Mendicorum, & quoscumque in propriis eorum rebus & bonis cum eo contrahentes à solutione & exactione quorumcumque, ut vocant, pedagii, gabelle, bolettini, decimarum, & cuiusvis alterius, tam ordinarii quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impostorum, & imponendorum eximimus, & prorsus liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apost. atque nostra protectione suscipimus & collocamus, nobisque & dictae Sedi immediate subijcimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Necnon S. R. E. Camerario, Vicecamerario, Praesidentibusque & Clericis Cam. Apost. Senatori, Conservatoribus, Reformatibus, aliisque officialibus, Iudicibus, & personis praedictis, & quibusvis ad exactionem decimarum & aliorum onerum praedictorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum praetextu, Hospitale pauperum Mendicorum Administratores, Officiales, Ministros & seruietes praedictos, personisque in eo degentes super praemissis quovis modo molestant, seu molestari permittant, districtius inhihemus.

§. 6. Praeterea pauperibus mendicis in eodem Hospitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimis imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, jejunium, seu carni & lacticiuorum abstinentiam ferre non poterit, ut de utriusque medici consilio, quibusvis quadragesimalibus, & quatuor anni temporibus ac vigiliis, & aliis diebus, in quibus jejunium ab Ecclesia indictum, aut carni, & lacticiuorum usus, de iure vel consuetudine, seu alias prohibitus existit, vel fuerit, carnis, ovis, butyro, lacticiuorum, & aliis cibis prohibitis huiusmodi uti, & vesci.

§. 7. Singuli quoque Presbyteri saeculares, & cuiusvis Ordinis Regulares, qui ad hoc à Gubernatoribus & Administratoribus, seu Deputatis pro tempore existentibus Hospitalis Mendicorum huiusmodi electi, & à praedicto in Urbe Vicario approbati fuerint, singulos pauperes, ministros, & seruietes ejusdem Hospitalis Mendicorum, à quibusvis excommunicationis, etiam majoris, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus innodati fuerint, necnon quibuscumque eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus & enormibus, etiam talibus, de quibus dictae Sedes merito consulenda foret, videlicet in casibus tam Ordinariis locorum, quam etiam Sedi Apostolicae quomodolibet reservatis, non tamen in iudicium deductis, neque contentis in literis die Coenae Domini legi solitis, semel in ingressu Hospitalis, & iterum ab omnibus supradictis, nullo prorsus excepto, in mortis articulo, confessione eorum diligenter audita, in foris tantum conscientiae absolvere, in iuncta inde eis pro modo culpa suo arbitrio poenitentia saluari. Quodque pauperibus, ministris, & seruietibus Hospitalis Mendicorum huiusmodi, Sacramenta Ecclesiastica administrare, & defunctorum corpora in proprio Coemeterio sepelire liberè, & licitè valeant, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuo concedimus & indulgemus.

§. 8. Ceterum volumus, ut in Hospitali praedicto sic per nos erecto Pauperes & Mendici advenae per Urbem transeuntes, si sed divetere voluerint benignè recipiantur, ac eis tres refectiones subministrantur, & inde cum

Bullari Magni Tom. II.

Dei benedictione ad iter suum prosequendum dimittantur.

§. 9. Praecipimus vero quatuor Administratoribus, seu Deputatis praedictis, ut ipsi singulis mensibus ab Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, & quibusvis personis dicti Hospitalis pauperum Mendicorum rationes accepti, & expensi ejusdem Hospitalis diligenter exigant & inspiciant, eosque ad huiusmodi rationes reddendas cogant omnino, & compellant, prout eorum unumquemque ad id teneri volumus & decernimus.

§. 10. Ac insuper ut ipsius Hospitalis pauperum Mendicorum conservationi, bonoque regimini, eorundemque pauperum indigentis opportunis consulatur, dilectos filios nostros, & Cameræ Apostolicæ Thesaurarium, & Commissarium generales, nunc & pro tempore existentes, ejusdem Hospitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & superintendentes constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope quatuor Administratores, seu Deputati praedicti curam, & gubernatum eorundem Mendicorum, ac dicti Hospitalis, illiusque reddituum, proventuum, jurium, actionum, & bonorum mobilium & immobilium, oblationumque & elemosynarum administrationem gerant. Denique cetera omnia ad pietatem, & charitatem exercendam pertinentia pergant, ordinent, ac decernant. Mandantes eisdem Thesaurario & Commissario, modernis & pro tempore existentibus, ut unà cum ipsi quatuor Administratoribus, seu Deputatis, tam iterum praedictas, quam alias quascumque rationes, & computa dicti Hospitalis, illiusque debitum, saltem tertio quoque mense, & praeterea quoties opus fuerit exigant, accuratè videant, examinent, & solident. Dantes etiam illis & concedentes plenam & liberam facultatem & auctoritatem praedictos Oeconomos, Procuratores, Officiales, Ministros, seruietes, debitores, & alios quoscumque, quorum intererit, ad reddendas huiusmodi rationes opportunis juris, & facti remediis cogendi, & compellendi, & eos qui satisfecerint quietandi, absolvendi, & liberandi, ac similiter cum interventu eorundem quatuor Administratorum, seu Deputatorum, pro salubri directione, & conservatione dicti Hospitalis pauperum Mendicorum, illiusque bonorum & jurium temporalium & spiritualium, quoscumque Officiales, Procuratores, Ministros, & seruietes in eo deputandi & amovendi, aliisque eorum loco suffiendi, Ordinationes & statuta, licita tamen & honesta, sacrisque Canonibus, & generalis Concilii Tridentini decretis non contraria faciendi, & edendi, eaque cum visum fuerit revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi. Quae quidem statuta sic facta, edita, revocata, immutata & correctis, postquam per nos aut Romanum Pontificem pro tempore existentem approbata fuerint, ab omnibus supradictis Gubernatoribus, Administratoribus, seu Deputatis, Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, seruietibus, & aliis quibuscumque inibi pro tempore receptis inviolabiliter observari volumus, ac juxta eorundem dispositionem à quibusvis Iudicibus, sublatis quavis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 11. Non obstantibus, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictae Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Urbis Gubernatori, Senatori, Conservatoribus, Reformatibus, Vicario, Auditori causarum Curiae dictae Cameræ, aliisque superius nominatis, necnon praedictae Urbi, & Populo Romano; sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 12. Ut autem hoc pium & salutare opus feliciora in dies, Deo favente, suscipiat incrementa, eisdem

Rationes etiam per nos ab Officialibus singulis mensibus exigantur.

Thesaurarium & Commissarium generales huiusmodi Gubernatores de jure.

Clausula derogatoria.

Horatio ad Ministros Hospitalis bene miserere.

Gubernatores, administratores, seu Deputatos, Oeconomos, Procuratores, Officiales, & ministros dicti Hospitalis enſe hortamur, & monemus, ut curam ipsius Hospitalis, pauperumque Mendicorum, qui in eo recipiuntur, ita alacriter, & prompte suscipiant, pauperes ipsos Mendicis sincera in Domino charitate tractent, bona temporalia ejusdem Hospitalis fideliter, & prudenter dispensent & administrent, ac demum piis hujusmodi operibus, ad Dei gloriam, pauperumque utilitatem, & salutem se ferventer exercent, ut exinde, praeter caelestis regni praemia, etiam nostram, & Sedis Apost. benedictionem & gratiam consequi mereantur.

Fides actum plenum.

§. 13. Et quia difficile foret praesentes literas ad singula loca ubi eis opus fuerit, deferre, volumus ut earum transumptis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique adhibeatur quae adhiberetur ipsis originalibus, si essent exhibitae vel ostensae.

Dat. P. A. 3. die 11. Maii.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnat. Domini 1587. 5. Idus Maii, Pont. nostri anno tertio.

Papa subscribitur.

Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Card. subscripsi.

Ego Alexand. Card. Farnesius, Episcopus Ostien. Vicecancellarius.

Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.

Ego Jo. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.

Ego A. Card. Gesualdus, Episc. Albanen.

Ego Innoc. Ayalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.

Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Praenestin.

Ego M.S. Card. ab Altaemps. tit. Sanctae Mariae Transiberim.

Ego P. Card. Sanctaerucius tit. S. Clementis.

Ego Gabr. tit. S. Laurentii in Lucina Presbyt. Card.

Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Mariae super Minervam.

Ego Ludovicus Madrutius tit. S. Anastasii.

Nic. Card. Senonen. tit. S. Praxedis.

Jul. Anton. tit. S. Bartholomaei in Insula, Presbyt. Card.

S. Severinae.

Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannae.

Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.

Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.

Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Presbyt. Card.

Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.

Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.

Ego Jul. Card. Cananus tit. S. Eusebii.

Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariae de Pace.

Ego Aug. Card. tit. S. Marci.

Ego Vincentius tit. S. Mariae in Via, Card. Montis regalis.

Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinae.

Scipio Card. Lancell. tit. S. Salvatoris in Lauro.

Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.

Jo. B. Card. Castruc. tit. S. Mariae in Araceli.

Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Caelio.

Ego Hipp. Card. Papien. tit. S. Blasii de Annulo.

Ego Decius Card. Azzolinus tit. S. Matthaei in Merulana.

Ego Hipp. Aldob. tit. S. Pancratii Major Penit.

Ego Hier. Card. de Ruvere, tit. S. Petri ad Vincula.

Ego Fr. Hier. Card. Afcul. tit. S. Thomae in Parione.

Ego A. Mar. Card. Perus. tit. S. Agnetis in Agone.

Ego Fr. Constantius Card. Saranus tit. S. Petri in M. Aur.

Ego Ferd. Medicis Card. S. Mariae in Via lata.

Ego Philippus Card. Vastavill. S. Eusebii.

Ego A. Card. Montaltus S. Mariae in Cosmedin.

Ego Hier. S. Agathae Diac. Card. Matthaeus.

Ego Benedictus S. Georgii Card. Justinianus.

Ego Afcanius SS. Viti & Modesti, & Crescentiae S. R. E. diac. Card. Columna.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1587. indit. 15. die vero 1. mensis Julii, Pont. Sanctissimi D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 3. retroscripta litera Apostolica afixa, lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium

dimissa in tabulis, seu portis Basilicarum S. Joannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Card. Apost. & acie Campi Flora, per nos Claudium Monegas, & Catharinum Adrenandi Apost. Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Erectio Capellae ad Praesepe Iesu Christi in Basilica LVII S. Mariae Majoris de Urbe, cum Praepositi, Sacristae, Capellanorum & Beneficiorum institutione, atque Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum ad eos spectantium jurisdictione.

SIXTVS EPISCOPYS, Editio Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Gloriosae & semper Virginis Dei Genitricis Mariae salutiferam fecunditatem humiliter venerantes, intra cujus castissima viscera, virtute Altissimi mirabiliter obumbrante, divina Sapiencia sibi domum aedificavit, summas illius laudes, & praecleara in universum genus humanum, sed in nos potissimum merita, & verbis & factis quantum pro humana imbecillitate possumus, libentissime praedicamus. Hanc enim beatissimam Virginem gratiae, & misericordiae parentem ab ipsa penes infantiam nobis Advocatam delegimus, cujus patrocinio & intercessione a multis periculis erepti fuimus, & multa beneficia a bonorum omnium largitore Deo accepimus.

§. 1. Itaque cum alias ejusdem Sanctissimae Virginis nomine, & miraculorum splendore illustres Ecclesias semper in honore habuimus, tum in primis erga celeberrimam ejus in Alma Urbe Basilicam ac Praesepe Domini, quae S. Mariae Majoris appellatur, praecipua quadam & pia devotione affecti sumus.

§. 2. Cumque considerarem Sancti Domini Praesepis Sacellum in eadem Basilica situm, ob sacras illius Praesepis reliquias, in quo Rex gloriae nasci non abhorruit, & infans jacuit, magna in veneratione merito habitum, minus decenter pro loci dignitate & sanctitate ornatum, & extructum esse: Nos cupientes tam eximium, & Religiosum monumentum debito cultu, decentique ornatu augere, ac nobili aedificio circumseptum communitate, opus sane viribus nostris, & facultatum nostrarum illo quidem tempore tenuitate majus, freti ope ejusdem Deiparae semper Virginis, & animo suscepimus, re & ipsa aggressi sumus. Nam jam pridem cum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalatus honore fungeremur, loco a Dilectis filiis Capitulo ejusdem Basilicae, interveniente etiam auctoritate fel. record. Gregorii Papae XIII. praedecessoris nostri, nobis concessio, insignem Capellam & spatii amplitudine, & substructionis magnificentia, templi instar, cepimus a fundamentis aedificare.

§. 3. Cumque aedificatio feliciter procederet, ecce divina sic disponente clementia, nullis nostris meritis, sed ipsius Beatissimae Virginis precibus, in Apostolicae Sedis fastigio locati sumus. Quare inchoatum opus tanto impensius urgentes, nullisque quamvis maximis sumptibus parcentes, Capellam ipsam testudine sublimi plumbi laminis extrinsecus rectam, & pretiosis crustis, & tegumentis marmorum, atque opere tectorio marmorato, egregiisque picturis, & sacris imaginibus, & loco ipso congruen. exornatam, ita demum benedicente Domino perfecimus, atque omni ex parte absolvimus, ut ipsa antiqua veneranda Praesepis aedacula multis catenationibus, colligationibus, & fulcibus circum adhibitis, ne parietes dissolvi, neve opus ulla ex parte labefactari posset, magna ergatarum, & tractoriarum machinarum vi, ingenti labore, atque artificio tota simul solida, ac prorsus integra, quod factu difficillimum videbatur, veteri sede convulsa, & in altum sublata, in medium ipsius novae Capellae gremium, sub ejus pavimento in locum subterraneum translata atque asportata fuerit, ubi & specus circumcirca humili fornice concameratus, per quem circuiti possit, extructus est gradibus ad commodum descensum in eandem sacra Praesepis aedulam, & dictum specum hinc inde antepositis, ut Christi fideles viri

vir tantum laudes & preces Deo offerre, & presbyteri in Altari ibidem sito Missas devotè celebrare valeant.

§.4. Altari item supra ipsius adicula fornicem constituto, ad Missas Pontificias celebrandas.

§.5. Duo præterea minora, sed tamen insignia Altaria sive Sacella, nostra itidem impensa ædificata, eodem modo picturis & ornamentis magnificè excolta ad ipsius Capellæ limina ab utraque parte adjunximus.

§.6. Vnum videlicet sub S. Lucie Virginis & Martyris invocatione dicatum, cujus festus dies idem Natalis noster est, & quam ab ineunte ætate omni studio venerari, ut pro nobis apud Deum intercederet, magna cum fiducia assidue precati sumus, sub cujus etiam Altari in Arca marmorea duo sacra beatorum Innocentium cõpulsula à Basilica S. Pauli extra portam Ostiensem nostro jussu translata, ritè recondi curavimus, ut ad Christi infantis eunabula litem Sancti Innocentes, (flores, ac primitivæ Martyrum, Deoque gratissimæ victimæ) quodammodo excubare videantur.

§.7. Alterum verd in honorem & memoriam S. Hieronymi præstantissimi Ecclesiæ Doctoris, cujus titulus in Ecclesia Illyricorum fuit nobis in nostra assumptione ad Cardinalatus honorem assignatus, & perpetuè retentus, quique Præsepe Domini ita vivens coluit, ut ex hoc mundo decedens per illud tanquam vitæ januam ad cœlestem patriam commigravit.

§.8. Cum igitur, Deo favente, opus hujusmodi jam absolutum, & ad tectum perductum foret, compertum est tandem relatione ac testimonio fide dignorum virorum, qui ex peregrinatione Terræ Sanctæ nuper ad Urbem advenerunt, Nobis nihil tale unquam cogitantibus, non humano consilio, sed planè divino instinctu ita contigisse, ut hæc nostra Capella veteri Capellæ ad Præsepe Domini positæ in Ecclesia Bethlehemitana, quæ est in Palæstina, ædificio, subtrudione, ac præcipuis suis partibus admodum similis evaserit nam & à sinistra parte Ecclesiæ uti hæc nostra sita est, habet adiculam Præsepis Domini subterraneam, nostræ consimilem, tectam testudine, opere vermiculato ornatam, sicuti & hæc est, ad quam & per gradus descensus pater. Habet quoque illa capella marmoream, uti & hæc nostra, pavimentum. Altaria etiã proxima in memoriam Sanctorum Innocentium, S. Catharinæ Virginis & Martyris, & S. Hieronymi extructa, quemadmodum & nostra unum in S. Lucie, cum reliquis Sanctorum Innocentium, & alterum in ejusdem S. Hieronymi memoriam pariter erecta, ita ut ipsa gloriosa Virgo quæ olim primis Sanctæ hujus Basilicæ fundatoribus certos fines, & locum nivibus, quarum memoria in hodiernum usque diem religiose colitur, mirabiliter præscripsit, ac designavit, nunc etiam in nostra Capella quasi dictæ Basilicæ appendice extruenda divinitus mentem nostram inspiraverit, simulque suæ ac divinæ voluntatis & providentiæ admirabilem, minimeque obscuram dederit significationem.

§.9. Demum verd Nos ad Dei omnipotentis, & Intemeratæ Virginis partus gloriam, fidelisque populi erga Cælorum Reginam devotionem augendam eandem Capellam solemniter consecrati & dedicati curavimus, atque in ea duo sepulchra exquisitissimis columnis, & lapidum varietate, opere sumptuoso ac magifico extruximus, quorum alterum Sanctæ memoriæ Pio Papæ V. nostro etiam prædecessori, de Christiana Republica, de qua nobis optime merito, à dextris ejusdem Capellæ posuimus, ut perpetuum nostri erga eum grati & pii animi apud posteros monumentum extet. Alterum à sinistris ad nostram sepulturam reservavimus. Tertium verd separatim in vestibulo dictæ Capellæ, & in ipsa Navi Basilicæ illi contigua, pro nostris dumtaxat consanguineis sepeliendis assignavimus.

§.10. Ut autem in eadem Capella nostra ad ipsum Sanctum præsepe, ubi Angelorum Chori Deo gloriam, & hominibus pacem annuntiarunt, & ubi nos anno præterito cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ac aliis Episcopis & Prælatibus, in Natalis Domini nocte Missarum solemniter celebravimus, assidue in cruetum salutis hostiæ sacrificium, pro nostra & totius populi Christiani salute offeratur, & divinæ laudes, atque

officia persolvantur, ob eam causam certos presbyteros & Clericos, qui in Capella, duobusque ei cõjunctis Sacellis, seu Altaribus prædictis Deo inserviant, constituere decrevimus. Cum itaque, sicut accepimus, S. Joannis de Petro Policastro, & S. Leonardi Salernitan. Civitatum, vel dioc. monasteria, Ordinum S. Basilii, & S. Benedicti, quæ bon. mem. Petrus Episcopus Caietanus; & quondam Ludovicus Blanchetus Clericus, ex dispensatione & concessione Apostolica, in Commendam dum viveret respectivè obtinebant, utraque Commenda hujusmodi per obitum Petri Episcopi, & Ludovici prædictorum, qui apud Sedem prædictam diem clausurunt extremum, cessante, adhuc eo quo ante Commendam ipsam vacabant, modo vacaverint & vacent ad præsens, & dilectus filius noster Philippus tituli S. Sabinæ presbyter Cardinalis Spinola nuncupatus, qui monasterium S. Nicolai de Butramo dicti Ordinis S. Basilii Hieracen. diocesis, ex simili concessione & dispositione in Commendam ad ejus vitam obtinuerat, posteriori Commendæ hujusmodi, ac omni & cuicumque juri sibi in dicto Monasterio S. Nicolai, illiusque regimine & administratione, vel ad illa quomodolibet competenti, hodie in manibus nostris sponte & liberè cesserit. Nos cessionem hujusmodi admittentes, ac Capellam nostram prædictam, ad ejusdem Redemptoris nostri laudem, & honorem gloriosissimæ illius Genitricis, dictique Sancti Præsepis memoriam & venerationem, ac divini cultus incrementum competenti beneficiorum & Ministrorum Ecclesiasticorum numero stabilire, annuifque redditibus pro congrua eorum sustentatione & manutentione, onerumque illis, ac dictæ nostræ Capellæ, necnon illius fabricæ, & Sacrificii pro tempore incumbentium supportatione necessariis dotare volentes, verumque & ultimum dictorum Monasteriorum vacationis modum, etiam illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultet, præsentibus pro expressis habere. Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in Capella nostra prædicta unâ Præpositurâ, quæ in ipsa Basilica secunda Dignitas existat, hoc est prima post Archipresbyteralem, pro uno Præposito utriusque vel alterius juri Doctore, seu in Theologia Magistro, & in presbyteratus ordine constituto, ac unâ Sacrificii pro uno Sacrificia, & quatuor perpetuas sine cura Capellanas, pro quatuor perpetuis Capellan. presbyteris, & 4. alia Clericatus nuncupanda perpetua simplicia beneficia Ecclesiastica pro totidè aliis Clericis nuncupandis perpetuis beneficiatis, quorum siquidè Sacrificii, Capellanorum, & Beneficiatorum, qui Clerici nuncupantur, dictus Præpositus caput existat, ac in rebus, negotiis, & actibus pro eo tractandis, & faciendis, primè & digniorem locum habeat, ibidèque præsit, ac tam ipse quàm prædicti Sacrificia, Capellani, & beneficiati dictæ Capellæ, prout inferius descripsi erit, deserviant, Apost. auctoritate tenore præsertim, perpetuè erigimus & instituímus.

§.11. Ac eidem Capellæ nostræ illiusque, fabricæ & Sacrificii, necnon communi massæ ipsorum Præpositi, Sacrificii, Capellanorum, & Beneficiatorum, pro eorum manutentione & sustentatione, ac onerum illis incumbentium supportatione, singula Monasteria prædicta, quæ conventu carent, ac quorum fructus, redditus & proventus S. Joannis ad quadraginta, S. Leonardi verd ad quinquaginta florenos auri, in libris Càmere Apostolicæ taxati reperuntur, Sancti Nicolai autem, ac illi perpetuè annexorum S. Mariæ de Pigianno, & ejusdem S. Mariæ de Canis quingentorum & quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorè annum, ut etiam accepimus, non excedunt, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, seu per liberam quorumvis cessiones, de illorum regiminibus & administrationibus in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas vacent, etiam si tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio juxta Lateran. statuta Cõcilii, aut canonicas sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta existat, & illa ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter vel generaliter pertineat, & de illis consistorialiter disponi consueverit seu debeat, ac supèr regiminibus & administrationibus Monasteriorum hujusmodi

Capellanus & quatuor Clericatus in Capella arigi. & in Almar.

Pro illorumque sustentatione reddituum beneficiorum hic descriptorum eis assignat.

in eadem... modo ad... ad pref...

hujusmodi inter aliquos lis, vel eorum possessio mole-
 stia, cujus litis statum etiam presentibus haberi volumus
 pro expulso, pendeat indecisa, cum predictis, & forsitan
 aliis illis annexis, eorumque membris, grangiis, prediis,
 possessionibus, decimis, pennis, vineis, terris, agris, cen-
 sibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obven-
 tionibus; emolumentis, pertinentiis, rebus, actionibus
 universis, ceterisque bonis mobilibus & immobilibus,
 ac se movensibus, cujuscumque qualitates, pretii, & valo-
 ris annui existens, ac ubique locorum consistentibus co-
 rumque proprietate & dominio, ita quod liceat Collegio
 Praepositi, Sacristae, Capellanorum, & beneficiatorum hu-
 jusmodi, per se vel alium seu alios, eorum & dictae nostrae
 Capellae, illiusque fabricae & Sacristiae, suaeque mensae,
 seu mensae communibus nominibus corporalem, realem,
 & actualem possessionem Monasteriorum, annexorum,
 membrorum, grangiarum, praediorum, possessionum, de-
 cimarum, primitiarum, vinearum, terrarum, agrorum, cen-
 suum, jurium, pertinentiarum, rerum, actionum & bono-
 rum hujusmodi propria auctoritate, absque spoliis, & at-
 tentatorum vitio, ac cujuscumque iudicis decreto, vel
 ministerio libere apprehendere, & perpetuo retinere, illa-
 que regere & administrare, necnon fructus, redditus, pro-
 ventus, jura, obventiones, & emolumenta eorumdem per-
 cipere, exigere, & levare, illaque in suos, secundum ordi-
 nationem inferius per nos descriptam, & dictae Capellae
 nostrae, illiusque fabricae & Sacristiae usus, utilitatem &
 necessitates omnino convertere, Dicecesani loci, vel cu-
 jusvis alterius licentia desuper minime requisita, aucto-
 ritate & tenore predictis, etiam perpetuo unimus, anne-
 ctimus, & incorporamus, ac in eisdem Monasteriis sic uni-
 tis, eorumque Ecclesiis, annexis, membris, & grangiis di-
 gnitates Abbatiales, illarumque titulos, nomina, & deno-
 minationes, eisdem auctoritate & tenore similiter perpe-
 tuo supprimimus & extinguimus.

Praepositi & Capellani praedicti, quosdam Missas & Anniversaria celebrandi curam iniungunt.

§. 12. Statuentes & ordinantes, ut Praepositi & Capellani praedicti singulis diebus Dominicis & festivis Missas quatuor, aliis vero diebus tres Missas, alternis vicibus, seu hebdomadam, juxta providam dispositionem & ordinationem desuper ab eis faciendam celebrare, & quorundam tria Anniversaria officia mortuorum, unum videlicet pro dicti Pii praedecessoris, & aliud pro nostra, postquam viam universae carnis ingressi fuerimus, reliquam autem pro parentum & propinquorum nostrorum, ac infra scriptorum patronorum animabus; quae tamen non intra dictam Capellam nostram, sed extra eam in illius vestibulo, quod est in ejusdem Basilicae navi eidem Capellae continua, peragantur, ne ubi vitae actor, & mortis victor ac triumphator est ortus, ibi castra doloris cenotaphia pulchra, feretralia, & alia mortuorum, ac funeralium officiorum insignia conspiciantur.

Sacrista celebrationis officiorum, & Capella supra dicta, & ornamenta curam assignat. Beneficiariis quoque onus in Missis, & divinis, in servandis imponitur.

§. 13. Sacrista vero curam celebrationis Anniversario-
 rum, Officiorum, & Missarum hujusmodi, necnon custo-
 diam sacrae suppellectilis, ac ornamentorum & paramen-
 torum ad dictam Capellam nostram usum pro tempore perti-
 nentium habeat.

§. 14. Alii autem Beneficiarii praedicti, eisdem Praeposito, Sacristae, & Capellanis in praemissis assistere, eisque in divinis inservire, ac alia obsequia, & onera sibi pro tempore imposita praestare debeant, & teneantur. Ac omnes simul unum Collegium inter se cum arca, mensa, & sigillo communibus, aliisque Collegialibus insignibus, ad instar aliorum similium Collegiorum, tam in praedicta, quam aliis quibusvis dictae Urbis Basilicis & Ecclesiis institu-
 torum constituant.

Et si quibus omnibus eorum redditus & proventus, conceantur.

§. 15. Necnon annis singulis ex dictis fructibus, reddi-
 tibus, proventibus, juribus, obventionibus & emolumentis, ipsius nostrae Capellae Praepositi quadringenta, Sacrista centum & quinquaginta, singuli Capellani etiam centum & quinquaginta, singuli vero & alii beneficiarii Clerici inibi pro tempore existentes, quinquaginta scuta monetarum Romanarum percipere, ipsique insimul similiter annis singulis unum Thesaurarium seu Camerarium, qui de eorum gremio existat, & ad quem peculiaris cura recuperationis, exactionis, distributionis, & repartitionis, omnium & singulorum fructuum, reddituum, proventuum, jurium obventionum, & emolumentorum ad dictam Ca-

pellam nostram, illiusque fabricam & Sacristiam, atque ad communem usum Collegii hujusmodi, nunc & pro tempore spectant, pertineat eligere & deputare, necnon ut soluta Praeposito, Sacristae, ac singulis Capellanis, ac beneficiariis praedictis rata parte: seu portione eos, ut praefertur tangente, & deductis omnibus impensis ad usum Capellae nostrae, illiusque fabricae & Sacristiae hujusmodi necessariis, totum id quod supererit, in emptionem tot locorum Montium non vacabilium, aut aliorum bonorum stabilium erogare, illorumque necnon inde provenientium fructus postquam ad summam centum scutorum similium ascenderit, pro una inter se proportionabiliter dividere & repartiri; altera vero medietatibus, eorundem super excessentium fructus in usum, necessitates, & ornamenta Capellae nostrae, illiusque fabricae & Sacristiae hujusmodi converterere debeant, ita tamen ut Thesaurarius, aut Camerarius pro tempore existens, de receptis & administratis per eum, rationem & computa eidem Collegio in fine cujuslibet anni reddere omnino teneatur.

Et in locum quodvis quilibet voluerit.

§. 16. Ac insuper ubi, quoties, & quandocumque eis placuerit, libere eorum arbitrio, sine ulla tam onere, aut obligatione, & sine ullo impedimento stallum & locum in dicta Basilica & illius choro habere, omnibusque & singulis horis Canonici, ac aliis divinis officiis, necnon processibus, ceterisque publicis actibus, non tamen Capitularibus, dictae Basilicae interesse, ita ut neque ad inter-
 cessendum praemissis unquam cogi vel compelli, nec si sponte accedere voluerint, impediri quovis pretextu possint. Et ibidem Praepositi videlicet cappam, aut cotam cum rochetto, prout temporis qualitas exegerit, ad instar Canonico-
 rum ejusdem Basilicae, Sacrista autem & Capellani, ac alii beneficiarii Clerici nuncupati praedicti, habitum per alios Beneficiarios & Clericos ipsius Basilicae gestari solitum, respectu deferre, necnon attenta antiquitate, nobilitate, & praesentia ejusdem Sancti Praecepti Dominici, a quo tanquam praecipua & primaria parte, tota basilica etiam ad Praesepe Domini olim dicta fuit, & cum hac ipsa per nos erecta dignitas Sacristiae, Capellaniae & beneficia pro divino cultu & servitio ejusdem Praecepti fuerint instituta, Praepositi immediate post Vicarium Archipresbyteri dictae Basilicae, & ante omnes illius Canonicos supra dictos; Sacrista vero & deinde Capellani post ipsos Canonicos, & ante omnes Beneficiarios Basilicae, alii autem ejusdem Capellae nostrae Beneficiarii Clerici appellati, post Beneficiarios, & ante Clericos basilicae hujusmodi immediate sedere & incedere libere, & licite possint.

Et ne quod reus alius emolumentum percipiat interdicitur.

§. 17. Per hoc tamen eisdem Basilicae & Capitulo, Canonici, Beneficiarii & Clerici, quoad distributiones & alia emolumenta per eos dum horis Canonici, divinisque officiis, ac processibus & aliis actibus hujusmodi intersunt, percipi, & lucrari solita, aliqua ex parte praesudicare nequaquam intendimus, quinimodo dictae nostrae Capellae Praeposito, Collegio, Sacristae, Capellanis & Beneficiariis, Clericis nuncupatis, & eorum cuilibet auctoritate & tenore praedictis inhibemus, ne ipsi eorum vel aliquis, sive propter eorum praesentiam, intercessionem, & assistentiam in choro horis Canonici, diurnis & nocturnis Missis etiam solemnibus, & aliis divinis officiis, etiam in festivitatibus majoribus, & quocumque anni tempore, aut processibus vel anniversariis mortuorum, sive propter aliam quamcumque causam vel occasionem quippiam parvum, aut magnum, etiam pro eorum rata, aut provirili de ipsius Basilicae Capituli Beneficiarios & Clericos praedictorum mensa, mensa, distributionibus, aut emolumentis, ordinariis vel extraordinariis, etiam incertis, & ut praefertur personaliter interessentibus tantum dari solitis, ullo modo, aut quavis colore vel ingenio percipere, aut quomodolibet praetendere audeant vel praesumant.

In d. Castell. aliud sepulchrum, seu tumulum, seu quavis peribet.

§. 18. Deinde ne in ipsa Capella nostra, illiusque situ, seu ambitu, solo, aut pavimento, muris, structuris, & aedificiis praeter supra dicta monumenta aliud sepulchrum aut sepulchrum locus, seu tumulus, alteri personae cujuscumque status, gradus, qualitatis, & conditionis fuerit, sive per viam depositi, sive alias quomodolibet concedi vel assignari possit aut debeat, districte interdicitur, & omnino in perpetuum prohibetur.

SIXTUS QUINTUS.

§. 19. Præterea eandem capellam nostram, illiusque fabricam & Sacristiam, necnon Præpositum, Sacristam, Capellanos & beneficia. or, Clericos nuncupatos, pro tempore existentes, ipsamque Collegium, ac prædicta cæteraque omnia, & quæcumque illius & eorum bona mobilia & immobilia, cujuscumque qualitatis in dictis Vrbe & locis, & extra, ac alias ubique locorum consistentia, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate & potestate, nunc & pro tempore existentis Urbis Vicarii, ac Archipresbyteri dictæ Basilicæ, ejusque Vicarii & Capituli, & cujuscvis Ordinationis loci, aliorumve quorumcumque Judicum & Officialium, in ipsa urbe vel alias ubilibet constitutorum, perpetuò eximimus & liberamus, ac sub Beati Petri & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, nobisque & dictæ Sedi immediatè subjicimus.

§. 20. Ad hæc, Præposito Sacristæ Capellani, & beneficiatis Clericis nuncupatis prædictis, illorūque Collegio, ut omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, præeminentiis, prærogativis, favoribus, facultatibus, indultis & aliis gratis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus alii Dignitates, Capellani, & alia beneficia in dictæ Sanctæ Mariæ Majoris, & aliis ejusdem Urbis Basilicis, & Ecclesiis pro tempore obtinent, eorumque Collegia, de jure vel consuetudine, aut privilegio, vel aliis quomodolibet utuntur, potuerunt, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æquè principaliter & pariformiter, in omnibus & per omnia uti, potiri & gaudere libere & licitè valeant, auctoritate & tenore prædictis indulgemus.

§. 21. Necnon tam prædictis in Vrbe Vicario, Archipresbytero, ejusque Vicario, & Capitulo, locorum Ordinaris, quam aliis quibuscumque personis quavis auctoritate & dignitate fungentibus, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum, aut literarum eis sub quibuscumque tenoribus & formis concessorum prætextu, Præpositum, Sacristam, Capellanos, aut beneficiatos, qui Clerici appellantur prædictos sive eorum aliquem in præmissis quoquo modo molestant, aut molestari permittant, districte inhihemus.

§. 22. Ut verò Capellæ nostræ, illiusque fabricæ & sacristiæ, ac collegii hujusmodi felici & prospero regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, utque promptum & paratum sit eis auxilium, Dilectum filium Alexandrum Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconum Cardinalem de Montealto nuncupatum, ex sorore germana secundum carnem pronepotem nostrum, & eo vita functo, antiquiorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, ex nostra familia, parentela, vel in ejus defectum ex Provincia Marchiæ Anconitanæ oriundum, seu si nullus eorum fuerit, primum presbyterum Cardinalem pro tempore existentem ejusdem Capellæ nostræ, illiusque personarum, rerum, bonorum, & jurium Protectorem, ac Defensorem, cujus consilio & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in his, & circa ea quomodolibet necessaria agantur, statuatur, & ordinentur, constituimus & deputamus. Ac volumus & declaramus, quod licet nullo existente nostri sanguinis Cardinale, alius ad id, ut præfertur vocatus Cardinalis munus Protectoris hujusmodi subire & exercere inceperit, nihilominus si postmodum contingat, aliquem nostræ familiæ & parentelæ ad Cardinalatus honorem assumi, his in ejusdem muneris functione præferri debeat, & constitutio ac deputatio de cujuscvis alterius persona in Protectorem hujusmodi factæ eo ipso cessare & expirare censeantur.

§. 23. Dantes & concedentes eidem Alexandro Cardinali, moderno & pro tempore existenti ejusdem nostræ Capellæ Protectori, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem, differentias, lites, controversias inter quascumque personas, tam Præpositi quam Sacristæ, Capellanorum & Beneficiatorum Clericorum nuncupatorum dictæ Capellæ, eorumdemque litium consortes, seu ab eis causam habentes pro tempore exortas summarie, simpliciter, & de plano; sine strepitu & figura judicii, appellatione remota decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi; ac denique eandem prorsus jurisdictionem,

superioritatem, & potestatem in Capella nostra, illiusque Altaribus, ac per universis & singulis personis prædictis liberè exercendi, in omnibus & per omnia, quam pro tempore existens Archipresbyter dictæ Basilicæ, ejusque Vicarius in ipsa Basilica, illiusque Altaribus, Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, vel Ministris, de jure, consuetudine, aut ex privilegio, aut aliis quomodolibet exercere potest & debet, sive in futurum poterit & debet, etiam quoad ea universa & singula quæ expressionem & concessionem requirunt magis specialem, quæque sub generali hujusmodi concessionem non comprehenduntur.

§. 24. Insuper jus patronatus, & præstandi personas idoneas, etiam alienigenas, ad Præposituram videlicet Protectori, ad Sacristiam verò, ac quatuor Capellanas, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi Præposito pro tempore existentibus prædictis, tam hæc prima vice ab eorum primæva erectione & institutione hujusmodi, apud Sedem prædictam vacantis, quam quoties ex nunc de cætero illa quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, etiam nostri aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cujuscvis Cardinalis etiam tunc viventis familiaribus, continuis comensalibus, seu Romanæ Curie officialibus, aut aliis quomodolibet reservationem inducentibus, semper liberas, vel ex causa permutationis resignationes de illis in dicta Curia, etiam in manibus nostris, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, vel extra eam quomodolibet factas & admittas, aut assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, religionis ingressum, matrimonii contractum, aut aliis quomodocumque & qualitercumque, etiam apud Sedem prædictam, simul vel successive vacare contigerit, per Protectorem & Præpositum prædictos ad præsentationem hujusmodi in forma solita instituendas, Dilecto filio Michaëli Peretto Burgi S. Petri, & militum custodiæ nostræ moderato præfecto similiter nostro secundam carnem ex sorore dicta pronepoti, ejusque masculis ex masculis descendibus legitimis & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis & procreatis, ita tamen quod præsentatio fieri debeat solum à primogenito, & ipsius primogeniti primogenito usque in infinitum hoc modo, videlicet si dictus Michaëlis plures filios masculos habuerit, præsentatio pertineat ad natum majorem tantum, qui si etiam plures susceperit filios masculos, natum majorem eorum tantum præsentet, & sic jus præstandi hujusmodi semper transeat de primogenito in primogenitum usque in infinitum; & deficiente linea masculorum totaliter ex masculis descendentiis à dicto primogenito, præsentatio modo & forma præmissis ad secundogenitum, si superstes fuerit, sin minus ad majorem natum masculum ex masculis descendibus ab eodem, & sic de primogenito masculo ad primogenitum masculum similiter usque in infinitum; & deficiente linea masculorum ex masculis descendibus à secundogenito, jus præstandi hujusmodi transeat ad tertio genitum, prædicto ordine servato; & sic successive de una linea ad aliam, ad omnes descendentes à dicto Michaële.

§. 25. Et deficientibus omnibus masculis descendentiis à dicto Michaële, succedat filia primogenita dicti Michaëlis, si fuerit superstes, vel si ea non extabit, ab ea descendentes masculi, donec extabunt, transeundo de primogenito in primogenitum, modo & forma præmissis, & deficientibus omnibus masculis, & masculis descendentiis ab omnibus filiabus dicti Michaëlis, succedant masculi descendentes ex nepotibus ejusdem Michaëlis. Deficien. autem omnibus masculis & feminis à dicto Michaële descendentiis, jus patronatus, & præstandi hujusmodi transeat ad dilectam in Christo filiam Flaviam etiam Perettam, dicti Michaëlis sororem germanam, si extabit, & post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, & ab eis masculos descendentes usque in infinitum, & cessantibus masculis; ad feminas à dictis masculis descendentes. Et cessantibus omnibus tam masculis quam feminis descendentiis à dicta

illam
§. 19.
Capellanos & beneficia. or,
Clericos nuncupatos,
pro tempore existentes,
ipsamque Collegium,
ac prædicta
cæteraque omnia,
& quæcumque illius
& eorum bona
mobilia & immobilia,
cujuscumque qualitatis
in dictis
Vrbe & locis,
& extra,
ac alias ubique
locorum
consistentia,
ab omni jurisdictione,
correctione,
visitatione,
dominio,
superioritate & potestate,
nunc & pro tempore
existentis Urbis Vicarii,
ac Archipresbyteri dictæ
Basilicæ,
ejusque Vicarii & Capituli,
& cujuscvis Ordinationis
loci,
aliorumve quorumcumque
Judicum & Officialium,
in ipsa urbe vel alias
ubilibet constitutorum,
perpetuò
eximimus & liberamus,
ac sub Beati Petri & Sedis
Apostolicæ,
atque nostra protectione
suscipimus,
nobisque
& dictæ Sedi immediatè
subjicimus.

Instrumtus & præstandi personas idoneas, etiam alienigenas, ad Præposituram videlicet Protectori, ad Sacristiam verò, ac quatuor Capellanas, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi Præposito pro tempore existentibus prædictis, tam hæc prima vice ab eorum primæva erectione & institutione hujusmodi, apud Sedem prædictam vacantis, quam quoties ex nunc de cætero illa quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, etiam nostri aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cujuscvis Cardinalis etiam tunc viventis familiaribus, continuis comensalibus, seu Romanæ Curie officialibus, aut aliis quomodolibet reservationem inducentibus, semper liberas, vel ex causa permutationis resignationes de illis in dicta Curia, etiam in manibus nostris, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, vel extra eam quomodolibet factas & admittas, aut assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, religionis ingressum, matrimonii contractum, aut aliis quomodocumque & qualitercumque, etiam apud Sedem prædictam, simul vel successive vacare contigerit, per Protectorem & Præpositum prædictos ad præsentationem hujusmodi in forma solita instituendas, Dilecto filio Michaëli Peretto Burgi S. Petri, & militum custodiæ nostræ moderato præfecto similiter nostro secundam carnem ex sorore dicta pronepoti, ejusque masculis ex masculis descendibus legitimis & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis & procreatis, ita tamen quod præsentatio fieri debeat solum à primogenito, & ipsius primogeniti primogenito usque in infinitum hoc modo, videlicet si dictus Michaëlis plures filios masculos habuerit, præsentatio pertineat ad natum majorem tantum, qui si etiam plures susceperit filios masculos, natum majorem eorum tantum præsentet, & sic jus præstandi hujusmodi semper transeat de primogenito in primogenitum usque in infinitum; & deficiente linea masculorum totaliter ex masculis descendentiis à dicto primogenito, præsentatio modo & forma præmissis ad secundogenitum, si superstes fuerit, sin minus ad majorem natum masculum ex masculis descendibus ab eodem, & sic de primogenito masculo ad primogenitum masculum similiter usque in infinitum; & deficiente linea masculorum ex masculis descendibus à secundogenito, jus præstandi hujusmodi transeat ad tertio genitum, prædicto ordine servato; & sic successive de una linea ad aliam, ad omnes descendentes à dicto Michaële.

Eis autem deficientibus instrumtus ad Flaviam Perettam & Michaëlis sororem germanam, si extabit, & post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, & ab eis masculos descendentes usque in infinitum, & cessantibus masculis; ad feminas à dictis masculis descendentes. Et cessantibus omnibus tam masculis quam feminis descendentiis à dicta

dicta Flavia, succedat dilecta in Christo filia Ursina simili-
liter Peretta ejusdem Michaëlis etiam soror germana, &
post eam, vel si ipsa tunc non extabit, ejus filii masculi,
& masculi ex masculis descendentes usque in infinitum, &
deficientibus masculis ex masculis descendentes, suc-
cedant feminae ab eis descendentes. Deficientibus au-
tem omnibus & singulis masculis & feminis descen-
dentibus à dictis Michaële, Flavia, & Ursina, tunc succedat in
dicto jure patronatus qui nobis fuerit sanguine proxi-
mior, servato sepe in omnibus casibus supradictis, ordi-
ne primogenituræ, transendo scilicet de primogenito
in primogenitum, & præferendo lineam primogeniti li-
neæ secundogeniti, & masculos ex masculis descen-
dentes natis ex feminis, ac masculos ex feminis ipsis
feminis, ac alias in omnibus ac per omnia prout in li-
nea filiorum & descendens à dicto Michaële ordinatū est,
ita quod jus præsentandi hujusmodi ad unum solum
successorem in solidum, & post illum ad alium semper
deveniat, absque eo quod inter plures successores dividi
possit, motu & scientia similibus auctoritate & tenore
prædictis pariter perpetuū reservamus, concedimus &
assignamus.

*Tus ipsud pa-
tronatus lai-
corum nobi-
lium & il-
lustrum esse,
& diuina pa-
tronis quod
ex privilegio
sunt ex vera
fundatione
& dotatione
competere
declarat.*

§. 26. Decernentes jus patronatus, & præsentandi hu-
jusmodi, laicorum Nobilium, & illustrium existere, ac
Michaëli & aliis futuris patronis prædictis non ex privi-
legio, sed ex vera, primæva, reali, actuali, plena, inte-
gra, ac omnimoda fundatione, & perpetua dotatione
competere, & ad illos pertinere, illudque vim, effectum,
naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem,
& roboris firmitatem obtinere, ac Michaëli & alii futu-
ris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuū suf-
fragari debere, in omnibus & per omnia, absque ulla
proflus differentia, perinde ac si illis & eorum cuilibet
ratione veræ, realis, actualis, plenæ & integræ fundatio-
nis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, &
merè patrimonialibus & laicalibus bonis dumtaxat com-
peteret, & concessum esset.

*Clausulas
præservati-
vas apponit.*

§. 27. Ac ut tale sub quacumque derogatione, etiam
cum quibusvis prægnantissimis & efficacissimis verbis,
clausulis, ac decretis, etiam cum clausula: Quorum teno-
res, in quacumque dispositione, etiam per viam con-
stitutionis, legis, Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut
aliis quomodocumque facta nullatenus comprehendi,
nec illi ulla unquam tempore, etiam ratione cujusvis
litis pendentiæ, vel vacationis Præposituræ, Capellania-
rum, Sacristiæ, & aliorum beneficiorum hujusmodi apud
Sedem prædictam, etiam ex causa permutationis vel devo-
lutionis, seu alio quocumque prætextu, & ex quacumque
causa quantumvis urgenti & legitima, per nos seu quos-
cumque alios Romanos Pontifices pro tempore existen-
tes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de la-
tere, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine simili-
bus, seu cujusvis intuitu, & contemplatione per quasi-
que literas Apostolicas, etiam in forma Brevis, & quas-
vis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores &
insolitas clausulas, necnon irritantia, & alia cõtraria decre-
ta quæcumque derogari, aut derogatum censeri posse,
neque debere, nisi in illis de toto tenore, ac data præ-
sentium, necnon patroni pro tempore existentis nomine,
cognomine, & qualitate, specialis, specifica, & individua
mentio facta fuerit, ac ejusdem patroni pro tempore exi-
stentis ad hoc expressus accesserit assensus, & aliter fa-
ctas derogationes, necnon quascumque collationes, pro-
visiones, commendas, præsentationes, institutiones, vel
alias dispositiones, de Præpositura, Sacristia, Capellaniis,
& aliis Beneficiis prædictis, ut præfertur, vel alias quovis
modo, etiam apud Sedem eandem pro tempore vacan-
tibus personis alias, quàm ad præsentationem Michaëlis,
& aliorum patronorum prædictorum, seu de eorum ex-
presso consensu, etiam cum speciali & expressa deroga-
tione juris patronatus hujusmodi pro tempore factas, pro-
cessusque desuper habitos, ac inde pro tempore secuta
quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel mo-
menti fore & esse, ac pro nullis, & infectis haberi &
censeri, nec jus aut coloratum titulum possidendi cuique
tribuere, vel per illa acquiri posse, sed præsentationes
per Michaëlem & alios futuros patronos prædictos pro

tempore factas, & subsequetas institutiones validas &
efficaces fore, suosque effectus sortiri, ipsisque præsen-
tatis & institutis tale jus in re, & ad rem acquiri debere,
quale acquiritur præsentatis, & institutis ad beneficia de
vero & reali jure patronatus laicorum, nobilium, & il-
lustrum, ratione primævæ integræ fundationis, ac per-
petuæ devotionis ex bonis mere laicalibus, & patrimo-
nialibus dumtaxat existentia, necnon præposituram, Sa-
cristiam, Capellaniis, aliisque beneficiis, Clericatus nun-
cupata hujusmodi, sub quibusvis specialibus vel genera-
libus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorpo-
rationibus, suppressionibus, extinctionibus, etiam perpet-
uis vel temporalibus expectativis, & aliis etiam præve-
tivis gratiis, ac uniendi, annexendi, & incorporandi, nec-
non conferendi, providendi, & aliis facultatibus, cõ-
cessionibus, literis, mandatis etiam de providendo, & indul-
tis quibuscumque, illorumque & illarum revalidatione,
quibusvis personis, etiam prædictæ Romanæ Ecclesiæ
Cardinalibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitu-
dine similibus, ac cum quibusvis suspensivis, restituti-
vis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clausulis, irri-
tantibusque & aliis etiam vim contractus inducentibus
decretis, atque aliis quomodolibet nunc & pro tempore
concessis, necnon quibusvis constitutionibus & ordina-
tionibus Apostolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quo-
modolibet, & cum quibusvis clausulis & decretis, quan-
tumvis amplissimis, ac prægnantissimis, etiam cum clau-
sula, Quorum tenores, editis & edendis nullatenus com-
prehensa esse, aut fore, minimeque cõprehendi posse, aut
debere, sed semper ab illis excepta & exclusa esse, & cõ-
ferri debere, ac omnia & singula præmissa, necnon præse-
tes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel
obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intensionis nostræ,
vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod causa propter
quas eadem præmissa facta sunt, coram locorum Ordina-
riis, etiam tanquam Sedis prædictæ delegatis examinata,
verificata, & ab eis approbata, ac interesse forsitan habentes
ad id vocati nõ fuerint, nec desuper suum consensum
præstiterint, seu ex quavis alia, vel quocumque præ-
textu, quæsito colore vel ingenio notari, impugnari, in-
validari, retractari, ad terminos juris reduci, seu in jus vel
controversiam vocari, aut adversus illa quocumque ju-
ris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, nec sub
ullis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus,
limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus com-
prehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa eman-
abunt, toties in pristinum, & cum in quo antea erant
statum restituta, reposita, & plenariè reintegrata, ac de
novo etiam sub Datum per Michaëlem, & futuros patro-
nos prædictos quancumque eligenda, concessa, valida
& efficacia fore, suosque plenarios & integros effectus
sortiri, ac perpetuū suffragari.

*Decernit
irritum.*

§. 28. Sicque in præmissis universis, & singulis per
quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cau-
salarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ
Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cui-
libet quavis aliter judicandi ac interpretandi facultate
& auctoritate, in quavis causa & instantia judicari & de-
finiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his
à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter
contigerit attentari.

*Decernit
dignum.*

§. 29. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Offici-
sabinen. & Tusculan. Episcopis, Moru simili mandamus,
quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium
seu alios presentes literas, & in eis contenta quæcum-
que, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro
tempore existentium Protectoris & Patroni, necnon
Præpositi, Sacristæ, Capellanorum, & aliorum benefi-
ciarum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint re-
quisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis effi-
cacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctori-
tate nostra presentes literas, & in eis contenta hujusmo-
di ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore specta-
bit, inviolabiliter observari, necnon Protectorem, Pa-
tronum, Præpositum, Sacristam, Capellanos & benefi-
ciatos pro tempore existen. prædictos, eorumque singu-
los illis pacifice suvi & gaudere. Non permitteat ipsos
vel

vel quempiam ex eis per quoscumque desuper quomolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contra...

temporalibus detrimenta non sustineant, sed eorum contra...

Nulli ergo, &c. Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Inqarni, Domini...

Da. P. A. 3. die 9. Iunij

Publicatio

Anno a Nativitate Domini 1587. die vero 18. mensis Augusti...

§. 17. Non obstantibus praemissis, ac pie memoratae Bonif. Papae VIII. similiter praedecessoris nostri, etiam quae...

Damnatio conjugiorum per Eunuchos & Spadones contractorum & contrahendorum.

L. 12.

SIXTVS PAPA QVINTVS.

Edita A. D. 1584.

Venerabili Fratri Episcopo Nevarien. nostro & Sedis Apostolicae in Regnis Hispaniarum Nuncio.

Cum frequenter in istis regionibus Eunuchi quidam & Spadones, qui utroque teste carent, & idcirco certum ac manifestum est, eos verum semen emittere non posse...

Dubitatio quae super validitate conjugiorum qua contra hunc hunc...

§. 1. Nos igitur attendentes, quod secundum canonicas sanctiones & naturae rationem, qui frigidae naturae sunt, & impotentes, iidem minime apti ad contrahenda...

§. 2. Eos etiam qui sic jam contraxerunt, si appareat illos non ut casti simul vivant contraxisse, sed actibus carnalibus & libidinosis operam dare, simulve in uno & eodem lecto cum praedictis mulieribus dormire convincantur...

Declaratio quod ea nulla in fine in futurum.

Declaratio quod conjugia iam contracta.

Clausula subblata.

§. 3. Nos enim ita in praemissis, & non aliter per quoscumque Iudices & Commissarios, quacumque auctoritate & dignitate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quacumque causa & instantia iudicari & definiti debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsitan est...

Clausula derogata.

§. 4. Non obstantibus cujuscumque Civitatis, Provinciae, &

aut Regni statusis, legibus municipalibus, aut consuetudinibus, quæ abusus potius & corruptelæ censendæ sunt, etiam si ab immemorabili tempore observatæ dicantur, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. 3. Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscat. Anno die 27. Iunij. Incassum. Dominicæ 1587. Iun. 27. Pont. nostri anno 3.

L. X. Institutio Collegii honestarum viduarum, & puellarum, sub regimine Confratrum Congregationis S. Bernardini religiosè educandarum, cum indulgentiarum concessione, præsertim quoad piæ relictæ. Et iurisdicção S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum ad eas spectantium.

Missa A. D. SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Summum. SACROSANCTÆ militantis Ecclesiæ gubernacula ex summi sacerdotii Cathedra nobis, licet meritis imparibus demandata tenentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Cœnobîa, & alia religiosa loca, in quibus prudentes virgines accensis lampadibus se præparent, obviam ituræ sponso Jesu, in quarum Societate aliæ quoque mulieres spretis mundi vanitatibus, gratum & debitum Deo exhibeant famulatum ubique gentium, sed præsertim in hac Alma Vrbe nostra, in qua sicut in universi Orbis Magistra, veræ fidei & religionis documenta relucent, ita universa divinæ Majestati accepta opera exerceri summopere desideramus, construuntur & eriguntur, idque ut facilius succedat, ac personæ ad id opportuna auxilia exhibentes à nobis gratias & favores reportasse lætentur, opem & operam impendimus efficaces, ac in his officii nostri partes libenter impartimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causa huius ordinationis.

§. 1. Sanè cum sicut accepimus, aliàs postquam nos Ecclesiam Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ Martyrum Regionis Montium de Vrbe, Confraternitati Sacerdotum, & aliorum utriusque sexus Christi fidelium Sancti Bernardi de dicta Vrbe canonicè institutæ, cum facultate & scientia pro eisdem Confratribus ibidè erigendi Monasterium Monialium sub regula Sancti Benedicti Congregationis S. Bernardi Cisterciensis Ordinis, pro pauperibus puellis, quæ spretis mundi illecebris, Christo eatum sponso perpetuum famulatum exhibere optarent, concesserimus, prout in nostris desuper confectis literis plenius continetur, Dilecti filii Prior & Custodes, ac Confratres ejusdem Confraternitatis ibidem Monasterium, cum choro, dormitorio, hortis, hortaliis, & aliis necessariis construi & edificari procuraverint, illudque adeo commodum reddiderint, ut infra octavam Conceptionis B. Mariæ Virginis proximè præteritæ nonnullæ puellæ Deo dicatæ, per deputatos ejusdem Confraternitatis approbatæ, in moniales ipsius Monasterii, juxta laudabilem illius normam receptæ, admittæ, & introclusæ extiterint. Tamen quia sicut etiam accepimus, ultra trecentas per ipsos deputatos jam visitatas in eadem Vrbe, aliis ingens ac ferè infinitus numerus pauperum puellarum minorum sexdecim annis, quæ ob earum minorem ætatem infra annum probationis juxta Concilii Tridentini decreta expressam professionem emittere, ac in moniales recipi nequeunt, reperitur, & pleræque adsunt quæ si ætatem decem annorum excedant, vel utroque parente orbatæ, seu Neophytæ, aut illegitimè genitæ non sint, aut si habuerint parentes & consanguineos honestæ conditionis & famæ, ab Archihospitali S. Spiritus in Saxia, Sanctorum Quatuor Coronatorum, S. Catharinæ de Rosa, aliàs miserabilium, & S. Basilii Neophytarum respectivè nuncupatarum prædictæ Urbis Monasteriis, juxta eorundem Monasteriorum statuta, privilegia, & indulta eis desuper concessa, penitus excluduntur, puellæque hujusmodi, ac etiam nonnullæ honestæ viduæ, quæ à maritali vinculo solutæ in cœlibatu sub claustrò pudoris & continentis vitam cœlibem sibi libenter statue-

rent si in aliquo Monasterio, Collegio, aut loco recipi possent; quo fit, ut locum receptionis non invententes, non sine maximo eatum virginitalis, honoris, & pudoris periculo in sæculo remanere cogantur. Quibus (sicut pariter accepimus) dicti Confratres pernoti, habitæ inter eos pluries marara deliberatione, cogitarunt quod si Collegium unum in quo pauperes puellæ, & viduæ honestæ hujusmodi, quæ in aliis prædictis Monasteriis recipi non possunt, recipere & admittere, ac cum timore Dei unâ & eisdem puellis dicto Collegio minimè onerosis, quæ ibidem sicut in pluribus aliis Monasteriis & locis piis consuevit, recipi & admitti possent, educarentur, erigeretur, & institueretur, ac construeretur, & una duorum millium ex testamento quondam Marci Antonii Mureti Junioris, Clerici Lemovicensis diocesis, sub die vigesima nona Septembris proximè præteriti cõdito pauperibus puellis vitam regularem profiteri cupientibus legata, & arbitrio dilectorum filiorum Ludovici Rivaldi presbyteri dictæ diocesis, & Marci Antonii Lanfranci Veronensis dicti Marci Antonii hæredum & executorum, ac altera mille, superibus puellis orphanis nuptui tradendis, arbitrio eorundem Ludovici & Marci Antonii Lanfranci, juxta tractatum, seu conventionem inter Priorem, Custodes, & Confratres, necnon Ludovicum & Marcum Antonium Lanfrancum hujusmodi desuper initum, seu initam, & factum seu factam, necnon reliqua summæ trium millium respectivè scutorum de juliis decem pro quolibet scuto, Collegio sic erigendo hujusmodi per dilectam in Christo, filiam Magdalenam Stroziam Angulariam, sub certis modo & forma in instrumento donationis desuper confecto donatæ, necnon quæcumque res & bonæ per quoscumque Christi fideles, etiam causa testamenti, codicillorum, donationis, aut alias ipsi viventibus donata & concessa, seu donanda & concedenda eidem Collegio erigendo, applicarentur & appropriarentur, profectò non solum publicæ utilitati consuleretur, sed exinde plures ex dictis puellis Domino famulatum perpetuum exhiberent, reliquæ verò facilius nuptui traderentur, elemosynæque & alia pietatis opera, tam ab ipsis Confratribus, quam aliis utriusque sexus Christi fidelibus verisimiliter in dies ibidem erogarentur, exercerentur, & auferentur.

§. 2. Nos igitur, qui nostris potissimum temporibus quantum cum Deo possumus, quascumque virgines & honestas viduas in numero prudentum adscribi, ac dictæ Confraternitatis incremento consulere sinceris desideramus affectibus, Priorem, Custodes, & Confratres prædictos, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon testamentorum, codicillorum, ac inter Priorem, Custodes & Confratres, ac Ludovicum & Marcum Antonium Lanfrancum, ac etiam per Magdalenam prædictos, ut præfertur initorum & transactorum, aliorumque quorumcumque instrumentorum & donationum factorum tenores veriores presentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad Prioris, Custodum, & Confratrum prædictorum, vel alicujus eorum pro eis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate in dicto Monasterio Sancti Bernardi, ut præfertur constructo, seu prope illud aut alibi, ubi pro tempore forsan transferti contigerit, unum Collegium pauperum puellarum virginum, & honestarum viduarum bonæ & honestæ conditionis & famæ, in quo puellæ & viduæ ipsæ, ne paupertate oppressæ, & æmone arte in vitiorum sordes prolabantur, recipi, ac separatim à commercio Monialium piæ & charitativè regi & educari, ac sub Domini timore, virtutumque exercitiis, ac Christianis motibus & institutis instrui, necnon inibi quousque juxta cujuslibet earum inclinationem, voluntatem ac devotionem, sive alia honesta ratione per dictæ Confraternitatis Confratres provolutum fuerit, habitum per Moniales dicti Monasterii generari solitum susceperint, & professionem per easdem emitti solitam

Prædicti legi per nos nonne apud nostrum nialium Berna

solum expresse emittere proposuerit, aut alias nupserint, permanere possint. Ita tamen quod quoties aliquam ex dictis puellis & virginibus, ac viduis d' dicto Collegio, vel voti religionis, vel matrimonii contrahendi causa egressi contigerit, liceat Priori, & Visitatoribus, ac Confratribus ejusdem Confraternitatis nunc, & pro tempore existentibus aliam puellam, & virginem, seu viduam modo praemisso qualitate loco egressae, aut alias juxta facultates dictae Confraternitatis, ipsorumque Prioris, Visitatorum, & Deputatorum arbitrio ibidem collocare, subrogare, & substituere pro eadem puellarum, ac viduarum perpetuis usu & habitatione, una cum Ecclesia praefata Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentis Martyrum, vel alia, ubi pro tempore, ut praefertur, dictum Collegium, & Monasterium transferri contigerit ad eorumdem Monasterii, & Collegii usum, in qua Missa celebrari, ac Sacramenta Ecclesiastica ministrari, cadavera tam ipsarum, quam etiam ejusdem Monasterii Monialium Ecclesiasticae sepulturae tradi, & verbum Dei praedicare valeant, cum campanili, & campanis, necnon refectorio, dormitorio, hortis, & hortaliis, aliisque necessariis ad ejusdem Collegii usum jam constructis, & construendis. Ita quod in dicto Collegio sic erigendo nonnullae aliae puellae virgines, & honestae viduae, eidem Collegio minime onerosae, sed potius utiles, atque etiam pro tempore Visitatoris ejusdem Collegii approbandae, pro salubri earundem educatione, ad instar aliorum Monasteriorum similes puellas recipientium, & admittentium, recipi, & admitti valeant sine alicujus praesidio, Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo erigimus, & instituimus.

§. 3. Ac eidem Collegio sic erecto omnes, & singulas pecuniarum summas per Marcum Antonium Muretum juniorem juxta sui testamenti dispositionem, ac etiam instrumentorum, & conventionum inter dictos Priorem, & Confratres, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum praefatos, quam etiam legati, & donationis dictae Magdalenae, ut praefertur factorum, necnon quaecumque res, & bona per quoscumque Christi fideles eidem Collegio relinquenda, & eroganda. Ita quod dictae Confraternitatis Prior, Visitatores, & Confratres, nunc, & pro tempore existentes, seu ab eis deputati, vel deputandi, illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem liberè apprehendere, & perpetuo retinere, illaque omnia ad Monasterii, & Collegii usum, necnon personarum inibi pro tempore existentium, & degentium manutentionem convertere valeant, cujusvis licentia minime requisita, auctoritate, & tenore praefatis etiam perpetuo applicamus, appropriamus, concedimus, & assignamus.

§. 4. Eisdemque Priori, Officialibus, Visitatoribus, & Confratribus, ut Sacerdotes ex approbatis ab examinatore pro tempore existentis dictae Urbis Vicarii pro veritate, doctrina, vitae munditia, & morum honestate, religionisque zelo praeditos, & à Protectore dictorum Collegii, & Monasterii pro tempore existente approbandos, qui personarum omnium in dictis Monasterio, & Collegio erecto hujusmodi, ut praefertur, degentium confessiones audiant, Ecclesiastica Sacramenta ministrant, quique & de idoneis verbi Dei concionatoribus, qui illas in spiritualibus praecipis, & documentis, ac sanctis consiliis ad viam Domini instruere possint, omnino providere. Quique una cum ejusdem Confraternitatis Priore, Custodibus, Visitatoribus, & aliis officialibus pro tempore existentibus, & ad id forsitan deputatis, & deputandis, de qualitatibus puellarum, & viduarum inibi etiam pro educatione recipiendarum, & admittendarum, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, vel nationis fuerint, accurate, & diligenter quoties id à praefata Confraternitate, sive illius Officialibus, Visitatoribus, & Confratribus praefatis requisiti fuerint, inquirere. Ac denique circa examen, & approbationem earum, quae nunc educationis hujusmodi causa, verum quoque pauperum puellarum, & honestarum viduarum hujusmodi, quas ibidem pro tempore educati, ac ad susceptionem habitus Regularis, & professionem admitti, necnon matrimonio collocari contigerit, consulere debeant. Ac pro feliciori dictorum Monasterii, & Collegii gubernio, &

Bullarii Magni Tom. II.

statu, ac ut puella pauperes, & honestae viduae hujusmodi facilius instruamur, & edacentur, de consensu, & consilio dilecti filii nostri Michaelis tituli Sanctae Mariae supra Mineryam Cardinalis Alexandri unneupati, moderni, ac pro tempore existentis dictae Confraternitatis Protectoris, & Visitatorum hujusmodi, unam ex eis in Abbatisam, quae caput omnium existat, post tamen dictae in Christo filiae Maurae Perfectae Machabaeae, alias de mandato nostro ex Monasterio Montalium Sanctae Caeciliae Regionis Transyberim de eadem Urbe, Ordinis Sancti Benedicti, in quo triginta octo annos laudabiliter vixerat, pro eisdem puellis, & mulieribus in sic noviter erecto, & instituto Monasterio receptis, & pro tempore recipiendis in vita, & institutis Regularibus dicti Ordinis instruendis, necnon ipsius Monasterii cura, & administratione gerendis, & suscipiendis translatz, & nuper in illius Abbatisam benedictae, & consecratae obitum. Quam ex nunc ob ejus virtutum merita, bonosque mores, & exemplarem vitam, ac attento quod elapso primo, & subsequenti triennio nulla Monialis in praefato noviter constructo Monasterio, juxta dispositionem Concilii Tridentini, pro illo, ut convenit regendo forsitan qualificata reperiretur, nec aliqua alia Regularem disciplinam in eo cum bono odore, & spirituali consolatione personarum in illo existentium introducant manutene melius, quam eadem Maura poterit, eidem noviter erecto Monasterio in Abbatisam ad ejus vitam dicta auctoritate praeficimus, sibi que illius curam, regimen, & administrationem in spiritualibus, & temporalibus plenarie committimus, una cum congruo aliarum officiarum, & ministrarum numero ad certum tempus eis benevisum eligendi, ac etiam quoties opus, & expediens erit, concurrente majori, vel saniori parte Monialium pro tempore existentium ejusdem Monasterii, juxta formam dicti Concilii confirmandi, & etiam confirmationem reiterandi, vel tempore hujusmodi finito illas omnino amovendi, & postmodum alias amotarum hujusmodi loco subrogandi, & deputandi. Ita tamen quod electio hujusmodi, tam juxta formam, & tenorem Regularis Ordinis Sancti Benedicti, quam constitutiones, & ordinationes, ac decreta jam forsitan per Confratres dictae Confraternitatis, & seu Visitatores deputatos ejusdem desuper edita, & edenda. Et quoad gubernium, constitutionem, & educationem Monialium, & puellarum, ac viduarum hujusmodi, ac exercitia, tam spiritualia, quam temporalia inibi forsitan praescripta, & à dicto Michaeli, Cardinale Protectore approbata, seu praescribenda, & approbata, necnon pro felici regimine, gubernio, & administratione confratrum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii praefatorum, aliarumque personarum, omnium rerum, & bonorum Confraternitatis Monasterii, & Collegii hujusmodi Priori, officialibus, & aliis ad id ab eadem Confraternitate deputatis, & pro tempore deputandis, quaecumque statuta, licita tamen, & honesta, ac sacris canonibus, praesertim decretis ipsius Concilii non contraria, toties quoties, & quando expediens videbitur, edendi, condendi, & faciendi, illaque edita, condita, & facta, prout ratio, vel utilitas exegerit, aut suaserit necessitas, pro tempore mutandi, alterandi, & in melius reformandi, aliaque etiam de novo faciendi licentiam, & facultatem eidem auctoritate, & tenore similiter perpetuo concedimus, & largimur. Quae postquam condita, alterata, & mutata, ac edita, & reformata, ac à praefato nunc, & pro tempore existente Protectore approbata, & confirmata fuerint, eo ipso dicta Apostolica auctoritate confirmata sint, & esse censentur.

§. 5. Ac spem jam conceptam habentes, quantum Urbis nostrae praefatae, & universae Christianae Reipublicae utilitatis afferrent Monasterium, & Collegium sic per nos erecta, & instituta, illa ac eorum personas, res, & bona, ipsamque Confraternitatem, & Confratres Sancti Bernardi, sub nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis, & Sedis Apostolicae praefatae, in spiritualibus, & temporalibus protectione pariter perpetuo recipimus, & admittimus, ac ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio,

D d d

Exemptio a jurisdictione superioritate, & aliis omnibus

& potestate Venerabilis fratris nostri Jacobi Portuensis Cardinalis de Sabellis nuncupati, moderni ac etiam pro tempore existentis in eadem Vrbe Vicarii generalis illius Vicogentis, ac Locatentium, & officialium quorumcumque, necnon Abbatum, Visitatorum, & Superiorum totius Ordinis S. Benedicti, & præsertim Congregationis Sancti Bernardi dicti Ordinis, ac pro tempore existentis Rectoris Parochialis Ecclesie, in qua Monasterium, & Collegium huiusmodi nunc sita sunt, & pro tempore erunt, etiam circa Sacramentorum administrationem penitus, & omnino, ac perpetuo eximius & liberamus, ac Monasterium, & Collegium huiusmodi procul exempta, & libera à Vicarii nostri, ac Abbatum, Visitatorum, & Superiorum præfatorum, ac Parochiali iurisdictione, & superioritate esse & fore statuimus, & decernimus.

Elargitio indulgentiarum pro visitantibus Ecclesiam, vel ibi celebrantibus, aut celebrari facientibus.

§. 6. Et insuper, ut Monasterium & Collegium huiusmodi, non solum manuteneantur, verum etiam in dies incrementum suscipiant, tam Ecclesias S. Bernardi prope Columnam Trajanam, & Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentie præfatas, ac alias Ecclesias pro tempore dictorum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii existentes, necnon tam Confraternitatem, Monasterium, & noviter erectum Collegium, quam illorum Protectorem, Priorem, Custodes, Visitatores, aliosque officiales, & confratres: necnon Abbatissam, Moniales, aliasque ipsius Collegii noviter erecti personas, nunc, & pro tempore existentes, universosque alios utriusque sexus Christi fideles, S. Bernardi, & Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentie Ecclesias prædictas, ut supra devote visitantes, necnon Missas in eis, vel earum aliquibus celebrantes, seu celebrari facientes, quovis modo, & quocumque totius anni die in perpetuum ad communicationem, & participationem, etiam per extensionem omnium, & singulorum privilegiorum, facultatum, immunitatum, exemptionum, præminentiarum, antelationum, indultorum, indulgentiarum, etiam plenarum, & peccatorum remissionum, ac quorumcumque aliorum favorum & gratiarum, tam spiritualium, quam temporalium, tam dictæ Confraternitatis Catechumenorum, quam quibusvis Cisterciensium, & S. Benedicti respectivè Ordinibus, eorumque Monasteriis, & Conventibus, Domibus, Albatibus, Monachis, Fratribus, Protectoribus, pueris, puellis, Confessoribus, Monialibus, ac eorum, & earum Ecclesiis, Capellis, aliisque Ministris, & officialibus, necnon etiam Christi fidelibus dictas Ecclesias, seu Capellas visitantibus, & visitaturis, per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices, & præcipue fel. rec. Paulum III. sub Datum Romæ 13. Id. Februarii. Pontificatus sui anno 7. quomodolibet obtentorum, & concessorum, quoad ea quæ hæcenus revocata non fuerunt, nec sub ullis revocationibus sunt comprehensa, ac quibus dictæ Ecclesie, Confraternitas, & loca pacificè hucusque usi sunt, ac utuntur, & gaudent, & quæ eidem Concilio non sunt contraria, similiter perpetuo recipimus, & admittimus, ac illa eis communicamus, & ad eos, ea, & eas extendimus, ac etiam de novo, quatenus opus sit, eis concedimus, in omnibus, & per omnia, perinde ac si dictis Ecclesiis, & Capellis S. Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentie Martyrum, necnon Confraternitati, Monasterio noviter erecto, & Collegio prædictis, ac eorum Protectori, Priori, Custodibus, Officialibus, Confratribus, Abbatissæ, Monialibus, Confessoribus, & aliis pueris, & puellis, ac personis, necnon Christi fidelibus prædictas Ecclesias Sancti Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentie, ac alias Ecclesias, ut supra visitantibus, ac Missas in eis, vel earum aliqua celebrantibus, vel celebrari facientibus concessæ forent.

Iurisdic. Carth. Protectoris, & iudicis omnium causarum d. Monasterii & Collegii eorumque personarum, &c.

§. 7. Præterea ne Confraternitas, Monasterium, & Collegium huiusmodi diversis Vrbs Tribunalibus vextur dictum Michaëlem Cardinalem, & pro tempore existentem dictorum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii Protectorem, ac Prioris, Custodum, ac aliorum Officialium, Confratrum, ac ministrorum, necnon Abbatissæ, monialium, & puellarum, aliarumque personarum eorundem, pro tempore quo in dictis Monasterio, & Collegio steterint, quoad omnes & singulas lites, causas, quæ-

stiones, controversias, differentias, & molestias, civiles, & criminales, ac mixtas, tam activè, quam passivè hæcenus forsan motas, & in futurum quomodocumque movendas super bonis, rebus, iuribus & actionibus quibuscumque, ad Confraternitatem, Monasterium, Collegium, & Ecclesias Sanctorum Bernardi, Viti, Modesti & Crescentie, ac alias Ecclesias prædictas, ac ad moniales, puellas, & alias personas prædictas, nunc & pro tempore quomodolibet spectantia, in Iudicem ordinarium, cum eisdem facultatibus, indultis, privilegiis, antelationibus, & potestatibus, quibus Protectores Confraternitatum Orphanorum, Catechumenorum, S. Catharine de la Rosa, ac Sanctissimi Crucifixi, ac deputati fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Vrbe utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum. Ita etiam quod in causis discussionum, & alias quando de restituendo res, & bona quæcumque de cætero eisdem Monasterio, & Collegio relicta & donata, seu vigore præsentium, aut alias quomodolibet acquisita, prioribus, & posterioribus creditoribus agi censetur, Confratres ipsi, nisi coram dicto Michaële, Cardinale, & pro tempore dictæ Confraternitatis Protectore ad iudicium itahi non debeant, sed facta obligatione per Priorem, Custodes, & Camerarium dictæ Confraternitatis, in eventum quod alia bona ubilibet sita, & quovis modo possessa non reperiantur, Michaël Cardinalis, & pro tempore existens Protector huiusmodi illa eisdem Confratribus, & respectivè creditoribus, etiam de facto & sine strepitu, vel figura iudicii, neque expectata sententia, aut sine litis, tradi, & consignari mandet, & procuret etiam perpetuo constituimus, & deputamus.

Veritas Monasterii & Collegii prædicti

§. 8. Et ne etiam Monasterium, & Collegium huiusmodi, dum Cura in temporalibus dictæ Confraternitatis, & eisque Confratribus & officialibus commissa est, in spiritualibus aliquod detrimentum sentiant, eisdem Confratribus pro triennio, seu alio eis benevisso tempore, tres Sacerdotes auctoritate & rerum gerendarum experientia, pietateque graves, qui Visitatores nuncupentur, & nostras, ac dicti Vicarii Vicegerentis, Locatentium, & illius officialium huiusmodi vices gerant, dictisque Monasterio & Collegio, illius Abbatissæ, Monialibus, puellis, personis, rebus, & bonis præfatis in spiritualibus præsent, salva tamen in omnibus prædictis iurisdictione Urbis Vicarii in casibus in quibus Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati auctoritate dicti Concilii in Monasteria, quantumvis exempta, & præcipue circa eorum clausuram, iurisdictionem exercent, & ad eos specialis & particularis approbatio Sacerdotum & Confessorum electorum spectet & pertineat, eligendi & deputandi, ac postquam electi fuerint, electionis & deputationis huiusmodi confirmatio ad nos & successores nostros, vel dictum Michaëlem Cardinalem, & pro tempore existentem dictæ Confraternitatis Protectorem pertineat, quotiesque sibi videbitur, finito triennio, seu alio tempore deputationis huiusmodi illos, prout tempus & necessitas ex postulare rit, confirmandi ac etiam amovendi, & illorum loco alios collocandi & deputandi facultatem impartimur. Nosque hac prima vice pro proximo triennio, ab hodie incipiendo, & ut sequitur finiendo, de Michaëlis Cardinalis Protectoris præfati assensu, idem munus dilectis filiis Petro Fulvio presbytero Romano, utriusque juris Doctori moderno Priori, Ioanni Daddeo Canonico Basilicæ S. Marie Majoris, & Annibali Summario Sacre Theologiæ professori dictæ Confraternitatis Confratribus commitimus, ipsosque in eorundem Collegii & Monasterii Visitatores, Correctores, & Moderatores creamus, constituimus & deputamus. Dantes eis auctoritatem omnia & singula faciendi, mandandi, corrigendi, puniendi, reformandi, & exequendi, quæ ad spirituale regimen personarum in dictis Monasterio & Collegio degentium, aliorumque felix incrementum & gubernium expedire, atque opportunum esse censuerint, ita ut personæ in dictis Monasterio & Collegio vitam degentes, in pia & religiosæ vitæ sinceritate & puritate, per sollicitam eorum operam foveantur & conserveantur, temporalia verò bona ex circumscripta dictæ Confraternitatis cura bene atque utiliter administrantur.

§.9. Porro ipsas puellas quas paupertate oppressas in huiusmodi Collegio collocari contigerit, speciali privilegio insigniri intendentes, quod ubi pauperes puellae huiusmodi aliena expetere auxilia coactae fuerint, quibus adveniente aetate legitima, qua vel Monasteria ingredi, vel matrimonio collocari censuerint, quascumque dotes, & auxilia pia, tam ab Annuntiationis Beatæ Mariæ supra Minervam, Conceptionis, Confalonis, & aliis Archiconfraternitatibus, & Confraternitatibus, necnon Ecclesiis, Oratoriis, & locis suis, quam quibuscumque utriusque sexus personis, usque ad summam honestam, & eisdem Priori, & Visitatoribus benevisam petere, impetrare, obtinere, sequæ ad hunc effectum in rotulis & listis Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Ecclesiarum, Oratoriorum, piorum locorum, necnon personarum huiusmodi adscribi facere, & procurare, & deinde postquam dictæ puellæ, seu earum aliquæ dotes, & auxilia huiusmodi obtinuerint, seu ad id adscriptæ fuerint, quod tam illæ, quæ dictum Monasterium ingredi, & jam ingressæ sunt, quam etiam quæ matrimonio collocari voluerint, auxilia huiusmodi eis quomodolibet procurata, promissa, & acquisita omnino lucrari, percipere & exigere debeant. Illaque omnia unâ cum præmissis dotibus, & legatis, factis, & faciendis, eisdem Monasterio, & Collegio perpetuò concedimus, pauperesque huiusmodi puellas dotium, auxiliorum piorum, ac legatorum, & donationum præfatorum factorum, & faciendorum quibuscumque, etiam Motu pari emanatis, prohibitionibus, vel statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis non obstantibus, capaces omnino facimus, reddimus, & declaramus. Mandantes omnibus & singulis Custodibus, Camerariis, & quibuscumque officialibus dictarum Archiconfraternitatum, quæ dotes, & auxilia pia huiusmodi pauperibus puellis dare & assignare consueverunt, quod ex nunc dotes promissas puellis jam dictum Monasterium ingressis, & profiteri cupientibus, statim postquam professæ fuerint Priori, Cudoli, & Camerario pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis Sancti Bernardi, ac si ipsæ dictum Monasterium ingressæ, seu matrimonio collocatæ, de consensu, & licentia Archiconfraternitatum, & locorum piorum huiusmodi extitissent, dare & cum effectu persolvere, ac deinceps pauperes ipsas puellas in dicto Collegio pro tempore degentes, ad subventionem dotium & auxiliorum huiusmodi admittant, & admitti procurent, & deinde tam puellis profiteri cupientibus, quam matrimonio collocandis, dotes eis promissas, & deinceps promittendas, Priori, & officialibus huiusmodi dare, & cum effectu solvere debeant, nec ad id, & sub prætextu decretorum, privilegiorum, aut aliorum quorumcumque statutorum, Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Ecclesiarum, Oratoriorum, & piorum locorum huiusmodi quomodolibet concessorum; contradicere audeant, seu præsumant, etiam licentia earundem Confraternitatum, & locorum piorum huiusmodi minime obtenta, neque petita. Ne autem super præmissis vel illorum aliquo, in futurum quomodocumque, vel quavis de causa pro validitate dubitari contingat.

§.10. Volumus ac etiam mandamus, quod quæcumque ordinationes, instrumenta, donationes, tam inter vivos, quam causa mortis, testaments, codicilli, & quæcumque aliadocumenta, scripturæ, & folia, facta, & faciendaper, & inter quascumque utriusque sexus personas, etiam si mulieres nuptæ, ac minores viginti annis fuerint, ac testatæ, vel intestatæ decesserint, etiam de bonis suis disponere prohibet, nisi adhibita certa forma, & solemnitate requisita à jure, vel ab homine, seu statutis, novisque reformationibus Urbis, seu obrenta à Romano Pontifice desuper licentia, de quibusvis eorum bonis quomodocumque acquisitis, & acquirendis, de quibus in favorem Confraternitatis, Monasterii, & Collegii huiusmodi testari, legari, codicillari, vel inter vivos, aut causa mortis, aut alias quomodolibet disponi contigerit. Quodque tam Marci Antonii junioris scutorum trium milium, ac Magdalene Strozziæ de Anguillaria, aliaque, ut præfertur, facta legata, quam quæcumque alia donationes, testaments, codicilli, voluntates, instrumenta,

Bullariis Magni Tom. II.

scripturæ, & documenta ad favorem Monasterii, Collegii, & Confraternitatis huiusmodi facta, & faciendaperinde valeant, ac si eorum sortiantur effectum, ac si coram Notario publico, & legitimo testium numero, adhibitisque omnibus de jure requisitis qualitatibus, & solemnitatibus facta fuerint, nec Monasterium, Collegium, & Confraternitas huiusmodi de eisdem bonis in testamentis, legatis, codicillis, donationibus, & aliis voluntatibus, ac dispositionibus, instrumentis, documentis, & scripturis eisdem Monasterio, Collegio, & Confraternitatis pro tempore relictis, donatis, datis, cessis, & applicatis, aliquam partem Camere Apostolicæ, vel Monasterio Convertitarum in eadem Urbe, etiam juxta dispositionem indultorum sel. rec. Leonis X. Clementis VII. & Pauli III. aliorumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, seu fabricæ dictæ Basilicæ Principis Apostolorum, aut quibusvis aliis personis, & Ecclesiis dare minime teneantur, sed bona ipsa, ut supra pro tempore relictæ, vel donatæ Confratres ipsi liberè, & integrè recipere, ac eorum possessionem apprehendere, & perpetuò retinere, ac in eorundem Monasterii, Collegii, & Confraternitatus usus, & utilitatem convertere liberè, & licitè valeant, etiam cujusvis licentia minime requisita.

§.11. Decernentes ordinationes, constitutiones & statuta hucusque à præfata Confraternitate facta, necnon instrumenta, donationes, testaments, codicillos, scripturas, ac etiam prout illa concernunt, omnia, & singula in dictis ordinationibus, constitutionibus, statutis, capitulis, instrumentis, donationibus, testaments, codicillis, tam factis, quam faciendis, & aliis scripturis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen, & honesta, maxime ea circa licentiâ edendi carnes, & alios cibos in refectorio quolibet die Dominico, tertia, & quinta feriis, & aliis diebus arbitrio supradictorum visitatorum, & circa usum omnium pannorum lini, & etiam cubilis, videlicet cum subucula tantum, & linteaminibus, ac etiam sine scapulari, ac etiam Breviarii Romani cum proprio Congregationis S. Bernardi dicti Cisterciensis Ordinis. Ita quod ad recitationem officii Beatæ Virginis Mariæ non teneantur. Quo verò ad præscriptionem horarum ad divina officia, tam diurna, quam nocturna recitanda, & quæcumque alia exercitia, spiritualia, & temporalia anno singulo faciendâ, juxta Visitatorum, & Abbatissæ huiusmodi dispositionem, & ordinationem, ac ea quæ jam forsan decreta, & descripta in libro constitutionum, & statutorum ipsius Confraternitatis in pergamento, etiam quod sint contraria Regulæ Sancti Benedicti, huiusmodique præsentium tenore approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuè firmitatis robur adjicimus, fieri & observari debere.

§.12. Ac suppletes omnes, & singulos juris, etiam communis, & municipalis, & facti, etiam quæcumque solemnitatam in eis forsan ex dispositione juris, vel statutorum, sive novarum reformationum Urbis circa validitatem donationum, in genere, etiam respectu consensuum propinquorum parentum insinuationis, & testium, ac donationum in subscriptionibus, & in specie contractuum mulierum, & omnia alia forsan requisita, ommissa, & omittenda, præsertim quoad dicti Marci Antonii junioris, & desuper inter confratres, & officiales Confraternitatis Sancti Bernardi, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, necnon donationis per dictam Magdalenam, aliaque omnia & singula legata, donationes, instrumenta, testaments, codicillos, scripturas, documenta, & alia quæcumque quomodolibet facta, & faciendâ, aliisque defectus, si qui in præmissis omnibus, & singulis, seu eorum aliquo intervenerint, aut intervenire possint quomodolibet in futurum. Inhibentes nunc, & pro tempore existentibus Præsidentibus & Deputatis Fabricæ dictæ Basilicæ Principis Apostolorum, ac quibusvis aliis officialibus, ministris, & personis cujusvis status, gradus, & conditionis existant, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ne Priorem, officiales, & confratres nunc, & pro tempore existentes, in omnibus, & singulis præmissis, & præsertim super dictis pecuniis per dictum Marcum Antonium Muretum legatis, & per Magdalenam Strozziæ donatis, omnibusque,

Approbatio ordinationum, & faciendarum à Confraternitate.

Validatio dispositionum favorabilium eisdem Monasterio, & Collegio.

D d d 2

SIXTVS QVINTVS:

& singulis aliis legatis, donationibus, testamentis, & co-
dicillis pro temporibus, per quascumque personas quom-
libet, & ex quacumque causa factis, & factis, in rebus
vel bonis dictae confraternitatis quovis quaevis colore
vel ingenio, directe, vel indirecte molestare, perturbare,
aut inquietare audeant vel praesumant. Et etiam decer-
nentes omnia, & singula praemissa, ac inde secuta, & inde
sequenda quaecumque, valida, & efficacia fore, ac suos
plenarios & integros effectus sortiri, & inviolabiliter ab
omnibus observari debere.

clausula sua

§. 13. Et sic per quoscumque Iudices & Commissarios,
etiam S. R. E. Card. ac causarum Palatii Apostolici Audi-
tores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-
candi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari,
& definiti debere. Necnon quicquid secus super his &
quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter
contigerit attentari.

Exoneratum
huius Bullae
deputatis, &
auctoritate.

§. 14. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Patriar-
cha Alexandrino, ac Marturanensi, & Venusino Episco-
pis per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus
ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios
praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, &
quando opus fuerit, ac quoties pro parte Prioris, Custodum,
ac Confratrum praefatorum, seu alicujus eorum fue-
rint requisiti solemniter publicantes, eisque in praemissis
efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant aucto-
ritate nostra Priorem, Custodes, & Confratres praefatos,
ac eorum singulos eisdem praesentibus, & in eis contentis
quibuscumque pacifice frui, & gaudere, ac praesentes li-
teras, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus quos illa
concernunt, & quomodolibet concernent in futurum
inviolabiliter observari. Non permittentes eos vel eorum
aliquem desuper per quoscumque quomodolibet inde-
bitè molestari. Contradictores quoscumque, & rebelles per
sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias
penas, eorum arbitrio imponendas, & moderandas, alia-
que opportuna juris, & facti remedia, appellatione post-
posita compescendo, ac legitimis super his habendis ser-
vatis processibus, sententias, censuras, & penas ipsas
etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc
si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

clausula de
regis

§. 15. Non obstantibus de non tollendo jure quaesito,
ac de concedendo indulgentias, & privilegia adinstar,
necnon quibusvis aliis, etiam Pauli II. & Pauli IV. ac
Pii V. de rebus Ecclesiasticis non alienandis, & male alie-
natis recuperandis, ac quibusvis constitutionibus, & ordi-
nationibus Apostolicis, Cancellariaeque Apostolicae Re-
gulis, ac Monasterii & Collegii Cisterciensis, & S. Benedicti
Ordinum huiusmodi statutis juramento, confirmatione
Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis &
consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis
Apostolicis, tam Monasterio, ac Cisterciensi, & S. Benedi-
cti, quam quibusvis aliis etiam praefatis dictae Urbis Mo-
nasteriis, & illorum Ordinibus, Superioribus, Conventi-
bus, & personis, necnon Praesidentibus, & Deputatis dictae
Fabricae, aliisque omnibus, & singulis Collegiis, Fabricis,
Monasteriis, & locis piis, sub quibuscumque tenoribus,
& formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis deroga-
toriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irri-
tantibusque decretis, in genere, vel in specie quomodoli-
bet concessis, etiam si in eis expresse caveatur, quod illis
derogari nequeat, nisi derogationes huiusmodi, & causae
in eis forsan expresse, & specialiter infererentur, ac de co-
sensu Superiorum, Monasteriorum, Ordinum, Collegio-
rum, Fabricarum, & aliorum piorum locorum huiusmodi
fierent, & alias factae derogationes huiusmodi nemini
suffragentur. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro il-
lorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis teno-
ribus specialis, specifica, expresse, & individua, non au-
tem per clausulas generales idem importantes mentio, seu
quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad
hoc servanda foret, illis alias in suo robore permanentibus,
hac vice dumtaxat harum serie pari Motu specialiter, &
expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si
aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sic Sede
indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari
non possint per literas Apostolicas non facientes plenam,

& expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huius-
modi mentionem.

§. 16. Volumus autem quod eorundem praesentium
transumptis etiam impressis, ac manu Prioris, seu Custodum
aut Custodum, ac Secretarii dictae Confraternitatis
subscriptis, ac praefati Michaelis Cardinalis nunc, & pro
tempore existentis dictae Confraternitatis Protectoris, vel
ipsius Confraternitatis sigillo munitis eadem praesentibus
des in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae eisdem
praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis
Dominicae 1587. Id. Julii, Pontif. nostri Anno 3.

De constitutionibus Pii IV. & Pii V. circa Confi-
dentias beneficiales editis, in Regno Galliae
exequendis, cum moderatione poenarum.

Hanc bullam Pii IV. num. 85. habes sup. Roma-
num, & Pii V. num. 85. habes sup. Intolerabi-
lis. Et de materia Confidentiarum, & Simonia-
rum beneficalium notavi hic supra in const. 47.
Divina.

SIXTVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii sollicitudo nos admonet, ut quae ad
Dei laudem, animarumque salutem a praedecessori-
bus nostris provide statuta fuisse noscuntur, debite exe-
cutioni demandari curemus, & si quando opus sit, illa
etiam moderemur, prout personarum, & locorum quali-
tate pensata, id in Domino conspiciamus salubriter ex-
pedire.

§. 1. Sanè fel. rec. Pius Papa IV. praedecessor noster, ad
tollendam fiduciarum mancipationis beneficiorum Eccle-
siasticorum corruptelam, statuit, & decrevit, &c.

Comititur residuum huius narrativae, quia ipsam Bullam habes
supra.

§. 2. Et deinde rec. mem. Pius Papa V. etiam praedecessor
noster, ad tam nefarium crimen facilius detegendum,
& profligandum similiter statuit, & decrevit, &c.

Comititur residuum huius narrativae, quia Bullam totam habes
supra.

§. 3. Cum autem sicut accepimus, literae praedictae in
Regno Galliae ob temporum injuriam, aliasque varias
subortas difficultates, diversaeque impedimenta adhuc
debitae executioni non fuerint demandatae, ac propterea
tam perniciosum Confidentiarum vitium, quod celeriter ex-
tirpari, & eradicari oportuerat, in dies magis serpere, ac
propagari noscatur in maximum animarum periculum,
ac scandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam e
Regno illo, quod non ita dudum omni Christianarum
virtutum genere florebat, & adjuvante Domino etiam in
posterum forebit, tollendam, ac prorsus eliminandam,
animarumque saluti in primis consulere volentes, omni-
nibus, & singulis dicti Regni Archiepiscopis, & Episco-
pis, eorumque Officialibus, ad quos de jure, & consue-
tudine pertinet, per praesentes mandamus, ac sub intermi-
natione divini iudicii districtius injungimus, ut in suis
quisque Ecclesiis, Civitatibus, Diocesis, & locis, etiam
exemptis, ad praedicta studiosè attendant, & in eos quos
in Confidentiarum crimine, praesertim vero in aliquo ex ca-
sibus superius expressis, etiam per praesumptiones, & co-
jecturas praedictas deliquisse constiterit, severè animad-
vertant. Qui si in praemissis exequendis negligentiores
fuerint, eorum negligentiam suppleri volumus à Capi-
tulis Ecclesiarum Metropolitanae, & Cathedralium,
ac etiam Collegatarum, ubi de beneficiis ipsarum Colle-
giatarum Ecclesiarum agatur, ac etiam ab Abbatibus, seu
Prioribus Clausuralibus, & Conventibus Monasterio-
rum, aliorumque Regularium locorum, ubi de eorundem
Monasteriorum, seu locorum officiis, & beneficiis qua-
esito extiterit.

Trans-
missa

Dat.
die 13.

LX

Edita
1587.

Prova

Pii IV.

Pii V.

Hic nota

66

§. 4. Et

§.4. Et nihilominus appellationes à sententiis, quas contra delinquentes hujusmodi fieri contigerit, ad proximos superiores juxta canonicas sanctiones devolvi, executionem tamen sententiarum prædictarum minime impedire, aut retardare.

§.5. Beneficia verò occasione Confidentie hujusmodi ad præsens vacantia, & in posterum vacatura ab ipsorum beneficiorum ordinariis collatoribus, perinde ac si dispositioni dicte Sedis Apostolicæ minime reservata fuissent liberè conferri, & de illis provideri posse & debere decernimus, dum tamen talium criminum participes, aut consentientes non fuerint. Quo casu, ac etiam ubi iidem ordinarii collatores per sex menses à die detectæ & comprobatæ seu convictæ confidentiæ beneficia ipsa, ut præfertur vacantia, & canonicè conferre, & de illis providere neglexerint, beneficiorum eorundem collatio, & provisio ad proximos superiores devolvatur. Quæ verò beneficia de jure patronatus laicorum fuerint, ad eorundem patronorum præsentationem, dammodo in crimine hujusmodi non fuerint participes, conferri. De Ecclesiis verò ac Monasteriis, aliisque beneficiis Ecclesiasticis, ad Charissimi in Christo filii nostri, Henrici Tertii Francorum Regis Christianissimi nominationem spectantibus, novam ipsius Regis nominationem juxta concordatam, seu indulgentiam à Sede Apostolica ei concessam volumus expectari.

§.6. Fructus verò ex Ecclesiis, Monasteriis, & aliis beneficiis prædictis malè & indebitè perceptos, in usum ac reparationem Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum prædictorum, super quibus Confidentia hujusmodi contracta & commissa fuerit, per Archiepiscopos, & Episcopos, seu Officiales, aliosque prædictos converti, & applicari posse volumus ac decernimus.

§.7. Magnopere hortantes, & enixè in Domino requirentes eundem Regem Christianissimum, ut omne studium, operam, & auctoritatem ad prædicta peragenda, & exequenda præstare, & impartiri velit.

§.8. Absolutionem autem à censuris & pœnis, ac irregularitatibus propter crimen Confidentie hujusmodi quomodolibet incurtis pro tempore existenti nostro, & Sedis Apostolicæ apud Regem prædictum Nuntio, & quoad Provincias sub legatione Avenionensium comprehensas eidem Avenionensi Legato, cum facultate etiam alios subdelegandi, de quorum pietate & prudentia magis confidant, per præsentem committimus & demandamus.

§.9. Non obstantibus Pii IV. & Pii V. prædecessorum prædictorum literis, quas quoad dictum Regnum in superius expressis duximus relaxandas, & moderandas, illis nihilominus quoad alia Regna, & loca in suo robore duraturis, aliisque Apostolicis constitutionibus, privilegiis quoque & indulgiis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta præsentium effectus, & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§.10. Volumus autem ut præsentium exempla etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & eujuscumque curiæ Ecclesiasticæ, eujusque Prælati sigillo obligata, eandem illam prorsus fidem in judicio & extra ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentibus facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum mandati, injunctionis, decretorum, hortationis, requisitionis, commissionis, demandationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1587. Id. Augusti, Pontificatus nostri Anno 3.

LXII. Studii generalis Almx Urbis regimen Collegio Advocatorum Consistorialium confertur, cum Bullarii Magni Tom. II.

antiquorum Privilegiorum confirmatione, & Præcedentiæ concessione.

De huius studii erectione, & indulgiis, vide sup. in Ap. nif. VII. const. 9. In supremæ, ubi cetera adnotavit. Et de eius Præceptoribus vide infra in const. 74. Immenia, in x. Congreg.

De Advocatis autem Consistorialibus, vide sup. in tertia bulla Martini V. in Apostolica. Erexit in hoc studio novissimè Cathedram eloquentiæ seu Rhetoricæ cum emolumentorum assignatione, eamque concessit Augustino Mascardo S.D.N. Urban. VIII. in const. 83. Adstantis, inf. tom. 4.

SIXTVS EPISCOPOVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Sacri Apostolatus ministerio, meritis licet insufficientibus, superna dispositione præsidentes, inter cæteras curas, quæ animum nostrum delectant, illam libenter suscipimus, per quam nostræ provisionis auspiciis officia singula, præsertim in hac Urbe nostra consistentia, illorumque regimina vitis committantur idoneis, quorum ope & auxilio adolescentes studii bonarum artium causa ex diversis mundi partibus ad ipsam Urbem confluentes, eorum animos virtutibus, & bonis moribus feliciter excolere valeant, ac desuper officii nostri partes interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§.1. Sanè licet alias officium Reçtoratus Gymnasil Almx Urbis, uni ex Prælati Romanæ Curie ad ejus vitam concedi & assignari solitum fuerit, & cæter. Nihilominus attendentes quod si dictum Offitium Collegio dilectorum filiorum sacre Aulæ nostræ Consistorialis Advocatorum perpetuò uniretur, annecteretur, & incorporaretur ibidem officium felicis gubernaretur, ac utilitati publicæ, & ipsius Gymnasil plenius confuleretur, cum in dicto collegio semper adsint viri literarum scientiarum experientia, ac usu prudentia præstantes. Idcirco quilibet concessiones, assignationes, ac alias dispositiones de dicto officio per Nos, ac prædictum, ac quosvis alios prædecessores nostros, dictis & aliis quibusvis personis hæcenus factas, præmissis & certis aliis rationabilibus causis adductis, hæc serie specialiter & expresse revocantes, cassantes, irritantes, & annullantes, nullasque prorsus & omnino revocatas, cassatas, irritas, & annullatas esse & censeri debere declarantes, eisdemque personas à prædicto officio penitus amoventes, ac utilitati publicæ prospicere, ipsumque Collegium ac illius singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac dictarum literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes.

§.2. Motu proprio, non ad Collegii prædictorum, vel aliorum pro ipsis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, officium Reçtoratus Gymnasil Urbis hujusmodi, per ipsos Collegium, regendum & gubernandum, juxta providam dispositionem, & ordinationem per eos vel eorum majorem partem faciendam, & toties quoties eis vel eorum majori parti expedire videbitur, mutandam, cum omnibus & singulis illius fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, & quibuscumque, tam ordinariis quàm extraordinariis, & quæ alii qui pro tempore fuerunt Reçtores dicti Gymnasil quovis modo habuerunt, seu habere potuerunt, ac quibusvis causis & rationibus, necnon cum quibusvis honoribus, oneribus, præminentis, antelationibus, prerogativis, jurisdictionibus, auctoritatibus, facultatibus, libertatibus, immunitatibus & exemptionibus, privilegiis, & indulgiis, solitis ac concessis.

collatio- num sus- suam sedis. Beneficia ex crimine. collatio per. ditioni d. qui confer- indulgiis. ab. contra- tum est ser- vandum in illa til v. la rubr. ubi cor. in Ecclie- gram ap- rari ju- ad alibi di- nter refer- li. Comtra d. Bulla d. IV. p. ad exco- muni. ditione. nter re- vial. p. gatio. mirar. d. Exem- tum. d. d. Pe- alia. Dat. F. d. 3. 1587. Aug.

Edita A. B. 1587. Promissio.

Revocatio concessio- rum regimini- studii ecclie- que concessio.

Concessio d. regimini- d. suis honoribus honoribus, & emolumentis Collegio Adv- vocatorum Consistoria- lium.

fuetis, & quibusvis alijs concessionibus & gratiis, quibus tam ultimus, quam alii Rectores dicti Gymnasii, quavis ratione vel causa usi, gavisi, & potiti fuerunt, ac uti, gaudere, & potiri poterunt, Collegio Advocatorum hujusmodi, ita quod liceat ipsi Collegio, per se vel alium seu alios eorum & Collegii hujusmodi nominibus, corporalem, realem, & actualem possessionem dicti officii apprehendere, ac perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta percipere, exigere, & levare, & in suos ac Collegii & officii hujusmodi usus, & utilitatem convertere. Ipsumque officium per se & quemlibet eorum exercere, regere & gubernare, ac omnia & singula quae ad hujusmodi officium, ejusque liberum exercitium spectant & pertinent, gerere & facere, cujusvis licentia desuper minimè requisita, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo univus, annectimus, & incorporamus, &c.

§. 3. Ac ut Collegium & Advocati hujusmodi, qui majoribus occupationibus detinentur, majoris etiam dignitatis titulo decorentur, omnibus & singulis praedictae Aulæ Consistorialis Advocatis, ut ipsi universos & quoscumque Advocatos, Procuratores, Doctores etiam antiquiores, & quoscumque alios, tam in Romana Curia quam extra eam praecedant.

§. 4. Omniaque & quaecumque privilegia eisdem Collegio, & advocatis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, & praecipue per pie memoriae Iulium Papam III. etiam praedecessorem nostrum, super facultate Doctores creandi, etiam privatim quoad alios, quae privilegia & literas Apostolicas desuper concessas, eorum tenorem praesentibus etiam pro expressis habentes, auctoritate & tenore praedictis confirmamus & innovamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus, Motu, scientia, ac potestatis plenitudine praedictis. Ac universis & singulis cujuscumque conditionis, status, gradus, dignitatis & honoris, ne sub indignationis nostrae, aliiisque arbitrio nostro imponendis poenis, eisdem Collegium Advocatorum in praemissis vel circa ea, aut in eorum aliquo quomodolibet impedire, molestare, perturbare, seu inquietare, contra praesentium continentiam & tenorem, ullatenus audeant vel praesumant, districtius inhibemus, necnon omnibus & singulis ad quos spectat & spectabit quomodolibet in futurum, ut haec omnia plene observent, & observari faciant praecipimus.

§. 5. Decernentes unionem, annexionem, incorporationem, applicationem, indultum, inhibitionem, ac praecipue praedicta, praesentisque literas nullo unquam tempore, etiam ad praedictorum, & aliorum quorumvis instantiam, etiam ex quacumque & inexcogitata causa, etiam sub praetextu quod in forma juris facta non fuerint, revocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos juris communis reduci, vel quempiam adversus illa in integrum restitui, seu de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut quovis defectu notari vel impugnari posse, dictosque Collegium ad causam, seu causas, propter quas illa emanarint, coram quocumque verificandum non teneri, nec propterea, aut ex eo quod interesse praetendentes vocati non fuerint, per subreptionem vel obreptionem obtenta praesumi, aut alias vitibus carere, ac illorum quavis revocationes, suspensiones, derogationes vel limitationes pro tempore factas & emanatas, pro nova illorum concessione haberi, ac quoties illae emanabunt, toties renovata, & de novo concessa, etiam sub datum per eisdem Collegium eligenda censeri, ac Collegium hujusmodi eorundem locorum emptores, & quoscumque alios in praemissis interesse quomodolibet praetendentes, ad probandum seu verificandum praemissa, & in quos usus praedicta summa conversa fuerit, nullo unquam tempore teneri, nec locorum hujusmodi proventus in sortem principalem computari.

§. 6. Sicque per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores hujusmodi, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ac alios quoscumque, sublati eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis instantia iudicari & definiti debere, & irritum, &c.

§. 7. Quocirca dilecto filio Magistro Evangelista Palotio, Datario & Praelato domestico nostro, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse, per se vel alium, seu alios faciat auctoritate nostra Collegium, ac illius Advocatos praedictos unione, annexione, incorporatione, permissione, concessione, impartitione, confirmatione, innovatione, inhibitione, decreto, aliiisque praemissis pacifice frui & gaudere. Non permissis eos & eorum quemlibet desuper contra praesentium tenorem quomodolibet per quoscumque indebitè molestari. Contradiatores per censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis Cancellariae Apostolicae regulis, ac quatenus opus sit, Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus à jure praemissis fieri prohiben. & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Urbis & Advocatorum, ac Gymnasii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis eisdem Urbi, Collegiisque & Tribunalibus, ac Gymnasii illius, ipsorumque Superioribus & personis, ac dilectis filiis Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, per quoscumque praedecessores nostros, etiam iteratis vicibus, aut alias quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, &c.
Nulli ergo, &c.
Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicae 1587. decimo Kalend. Septembris, Pontificatus nostri Anno 3.

Declaratio circa proprietatem, olim Congregationi Canonicorum saecularium Sancti Georgii in Alga, Venetiarum absolute interdictam.

Alia de institutione & statu hujus Congregationis videnda sunt in const. 1. Gregor. XII. Illis, supr. ubi scripsi.

SIXTVS PAPA QVINTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis benignitas, fidelium quorumlibet sub regulari observantia pie vitae studio vacantium necessitatibus & commoditatibus intendens, nonnunquam ab eo providè statuta moderatur, ac quae sacrarum Religionum, & sanctorum decreta generaliter interdicunt, fidelibus ipsis ex Apost. potestatis plenitudine sibi tradita relaxat, & specialiter permittit, prout illorum statui, & conscientiarum purificationi conspicit salubriter expedire.

§. 1. Sanè licet aliis nos, ut abusus habendi proprium, & retinendae proprietatis pecuniarum ac bonorum, etiam plerumque male acquiritorum, qui inter plures Canonicos, seu fratres Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum Ordinis S. Augustini, contra expressum paupertatis votum ab eis emissum irreperat, existeretur, & simul dissolutioni aeris alieni, quo universa Congregatio hujusmodi gravata erat, ac aliis illius necessitatibus provideretur, universos & singulos ejusdem Congregationis fratres, seu Canonicos, ac Priores etiam generales, privato

Præsentia ante alios Advocatos & Doctores etiam antiquiores assignentur.

Doctores facultas & alia quae ad quae privilegia conferantur.

Tu habes l. III. bullam hic cit. sup. Cum licet

Clausula praesentibus

Doctores irritant.

Deposita

Deposita

D. P. A.

LXIII

Edita A.

1587.

Procurator

Hic Pontifex

Canonici

& fratres

Congregationis

in Alga

Ordinis S. Augustini

contra expressum

paupertatis votum

ab eis emissum

irreperat

existeretur

& simul

dissolutioni

aeris alieni

quo universa

Congregatio

hujusmodi

gravata erat

ac aliis illius

SLXTVS QVINTVS.

privato & proprio rerum bonorumque omnium, mobili-
um, & se moventium dominio, usu, usufructu, posses-
sione, proprietate, & etiam pecuniis à quocumque pecu-
lio quomodolibet acquisitis, vel obtentis, per alias no-
stras literas perpetuè privaverimus, ac omnia & qua-
cumque privilegia, dispensationes, licentias, permisso-
nes, & indulgentias unicuique eorum, tam Apostolicas, quam
suorum Superiorum, etiam Generalis Prioris, vel Ca-
pituli dictæ Congregationis auctoritate desuper con-
cessa, confirmata, & innovata revocaverimus & annul-
laverimus, ac omninò prohibuerimus ne quis frater, vel
Canonicus ejusdem Congregationis, quocumque officio
vel dignitate, etiam Prioris Generalis fungens, proprium
quicquam aut peculiare haberet, & à cæteris separatim
sibi vendicaret, aut possideret, nec similes licentiæ, seu
permissiones per quoscumque dictæ Congregationis Su-
periores, aut etiam Capitulum generale alicui unquam
desuper concederentur. Insuper præceperimus & man-
daverimus, ut res, pecunia, debitorum nomina, reddi-
tus, taxa, ac alia omnia, ut quæcumque bona supradic-
ta, per singulos fratres, seu Canonicos, qui aliquid ta-
le privatim possiderent, in uno loco communiter à Prio-
re & fratribus cujuscumque domus designando actu, &
re ipsa intra certum tunc expressum tempus deponerentur,
& quoad dominium, possessionem & usum in com-
mune conferrentur, hisque perfectis, statim unusquisque
Prior cujuslibet domus generalem Priorem de his omni-
bus diligenter certiorum faceret, transmissis ad eum in-
ventario, in quò præmissa omnia antea privatim retenta,
deinde verò in commune collata descripta essent.
Demum ipse Prior generalis, victum & vestitum, ac
quantum rei convenientis præsens necessitas videretur
postulare, cuique Canonico, seu fratri congruè suppeditari
curaret, id autem omne quod reliquum esset, in ex-
tinctionem æris alieni, quo singulæ domus, vel tota
Congregatio communiter obstricta erat converteretur,
aut ipsius domibus, vel universæ Congregationi, ad com-
munes usus, & necessitates sublevandas perpetuè appli-
carentur.

§. 2. Quicumque autem literis nostris prædictis con-
tinuò non obtemperarent, vel ante illarum publicatio-
nem pecunias, & alia prædicta occultarent, sive intra,
vel extra domus prædictas deponerent, aut etiam in pias
causas converterent, aut alicui pio loco assignarent, qui-
que alios Canonicos, seu fratres inobedientes, non sta-
tim Superioribus, ut præfertur, denuntiarent; in pœnam
privationis dignitatum & officiorum suorum inciderent,
& ad ea in posterum obtinenda inhabiles censerentur, ac
pro crimine etiam tanquam futes severe punirentur, &
excommunicationis sententiam incurrerent eo ipso, à
qua non nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam
Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeret ob-
tinere, prout in literis prædictis plenius continetur.

§. 3. Nihilominus cum sicut accepimus, literæ ipsæ
fuerint debite executioni, quantum commodè fieri po-
tuit demandatæ, etiam ære alieno hujusmodi propemodum
dissoluto, operæpretium fore censuimus, circa prohibi-
tionem nostram prædictam in omnes paulò severius
interpositam, moderationis remedium adhibere, ac in
futurum prospicere, ne tante prohibitionis hujusmodi
multorum animæ censuris prædictis in salutis suæ per-
niciem illaqueatæ remaneant, & non solum Fratres, seu
Canonici prædicti à rebus, pecuniis, & bonis ad vitæ
remedium suis industria & labore acquirendis, sed etiam
eorum parentes & consanguinei ab eleemosynis, dona-
tionibus, legatis, relictis, & aliis subventionibus eis pri-
vatim faciendis retrahantur, & exinde Congregatio ip-
sa rerum, bonorum, donationum, legatorum, relictio-
rum, & subsidiorum, & hujusmodi successione destitua-
tur, ac graviora dispendia & expensarum onera subire
cogatur in sublevandis necessitatibus eorundem fratrum,
seu Canonicoꝝ, qui alias sine suæ cujusque domus in-
commodo & dispendio se possent commodè sustentare.
Quocirca de nobis attributæ potestatis plenitudine om-
nes & singulas censuras & pœnas in proprietarios, &
alios prædictos, dictarum literarum serie promulgatas,
ad eas diutinat quæ decretis sacrorum Canonum Con-

cilii Tridentini, ac Ordinis & Congregationis prædicto-
rum regulis & constitutionibus contra tales statuta hinc,
Apostolica auctoritate, tenore præsentium reducimus, &
moderamus, ac prohibitionem & alia prædicta, non
omnia & singula in eisdem nostris literis contenta, sed
hoc ut deinceps Prior generalis pro tempore existens,
necnon ii ex dictis fratribus, seu Canonicis, quibus id
ab ipso Priore generali, aut aliis eorum Superioribus
specialiter permissum aut indultum fuerit, ex pecuniis,
rebusque & bonis unicuique eorum sigillatim intuitu
personæ suæ donatis, vel relictis, ac in posterum donan-
dis vel relinquendis, aut suis labore & industria, vel
alias undecumque, licite tamen & legitime acquisitis
ac acquirendis, exceptis pecuniis per eosdem fratres &
Canonicos vigore dictarum literarum ubicumque depo-
sitatis, quas in Monasteriorum, & Congregationis hu-
jusmodi utilitatem omninò cedere volumus, eam partem,
& portionem quæ pro eorum moderato victu & vestitu,
ac occurrentibus necessitatibus, secundum eorumque
gradum & qualitatem necessaria videbitur, privatim per-
cipere, habere, retinere, ac in suos usus & necessitates
hujusmodi convertere libere & licite, sine alicujus pœ-
næ vel censuræ incurfu, possint, & valeant, Apostolica
auctoritate & tenore præsentis relaxamus, eisque desu-
per indulgemus.

§. 4. Necnon Priori generali, & aliis Superioribus
Congregationis hujusmodi, ut quoscumque illius fra-
tres, seu Canonicos, qui hæcenus præmissorum occasio-
ne excommunicationis vinculis, & aliis censuris prædi-
ctis interiti, ad ipsos humiliter recurrerint, & absolutio-
nem petierint, prævia debita restitutione, seu satisfactio-
ne, si quæ fuerit facienda, ab excommunicationis, &
aliis censuris propterea incurfis absolventi, & totaliter
liberandi, dictasque pœnas eis remittendi & condonandi,
omnemque inhabilitatis, & infamie maculam, sive no-
tam contra eos præmissorum occasione quomodolibet
insurgentem, ab eis abdicandi, ipsosque & eorum singulos
in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant
statum, restituendi, reponendi, & plenariè reintegrandi,
plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore conce-
dimus facultatem.

§. 5. Non obstantibus prohibitione, aliisque præmis-
sis, & Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus,
& universalibus Conciliis editis specialibus, vel gene-
ralibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Con-
gregationis, Ordinis, & domorum hujusmodi, etiam ju-
ramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisque
contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, quod earundem præsentium
transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii pu-
blici subscriptis, & sigillo ipsius Congreg. & personæ in
dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem pro-
fus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si for-
rent exhibitis vel ostensa.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris,
die 5. Septembr. 1587. Pontificatus nostri anno 3.

Prohibitio admittendi ad beneficia Regni Valen-
tiæ alienigenas Regnorum Hispaniæ, in quibus
ipsi Valentini ad similia non admittuntur.

Superioribus,
que Ordinis
facultatem
concedit re-
mittendi pœ-
nas incurfis

Clausula
diligentior

Fides eorum
plurimum

D. P. An. 3.
die 5. Sept.

LXIV:

Aliam prohibitionem postea edixit hic idem Pontifex,
de non admittendis illegitimis ad dignitates Eccles.
Valentini. infra in const. 84. Cum cœlestis.

Dispouit etiam de regimine Studii generalis Valentini
iste Pont. sup. in const. 11. Copiosus.

SIXTVS EPISCOPYS, Edita & B.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1587.

IN sacrosancto beati Petri Principis Apostolorum se-
lio, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri
benignitate constituti, in universi Orbis Regiones &
D d d 4 c Provincis

Interve-
nientibus
in im-
pugnatis
in
bulas
nanti hic
inter
mittam
et nolui.

me idem
max eam
hic ex-
si d. eius
ditione
latur,
reducit
terminos
nisi Tri-
dini, &
ditionis
mi Com-
nitionis.

Provincias, præsertim Infidelibus & barbaris nationibus adjacentes, aciem nostræ meditationis more vigiliæ Pa-
 storis Domini gregis passim reflectimus, & ut ibidem
 divini nominis, ac Catholicæ Religionis cultus feliciter
 conservetur & effloreat, illarumque indigentia in fidei &
 devotionis erga hanc sanctam Sedem sinceritate Aposto-
 licis favoribus, ac spiritualibus & temporalibus adju-
 ventis jugiter confoveantur, opem & operam libenter
 impendimus, ac in his pastoralis officii nostri partes favo-
 rabili interponimus, prout Regionum & Provincia-
 rum hujusmodi publicæ utilitati & felici statui, ipsorum-
 que indigenarum ad Ecclesiastica ministeria, & litera-
 rum studia, directioni & commoditati cognoscimus in
 Domino salubriter expedire.

Causa hujus
 consp.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, Regnum Valen-
 tiæ in citeriori Hispania consistens angustissimos fines
 habeat, & nihilominus populi multitudine refertum, &
 in illius Metropoli Universitas Studii generalis celeberrima à fel. rec. Alexandro Papa VI. prædecessore nostro
 inde oriundo, ad ipsius Regni indigenarum, & quorum-
 cumque aliorum ibi confluentium, necnon Theologiarum,
 ac utriusque juris, & aliis optimis scientiis vacare af-
 fectantium instructionem atque profectum instituta, &
 ab eo, ac etiam nuper à nobis variis, amplissimisque pri-
 vilegiis & gratiis ornata existat, & alienigenæ, præsertim
 ex aliis Hispaniarum Regnis, Provinciis, & dominiis,
 & aliis adjacentibus insulis oriundi, dignitates, Cano-
 nicatus, præbendas, & alia beneficia Ecclesiastica in di-
 cto Regno Valentie cõstituta ambientes, sibi de illis pro-
 videri, ac fructus eorundem, & seu pensiones desuper re-
 servari procurent, & passim absque ullo obstaculo ad be-
 neficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiantur, &
 admittantur. Ipsius verò Regni Valentie indigentia in
 aliis Regnis, Provinciis, dominiis, & insulis prædictis,
 prætextu quorundam privilegiorum & indulgentiarum Apo-
 stolicarum, seu constitutionum, aut sanctionum, pragma-
 ticarum nuncupatarum, vel consuetudinum ibidem vige-
 gentium, ab affectatione quorumcumque beneficiorum,
 & perceptione fructuum & pensionum omnino exclu-
 dantur ac repellantur, & exinde plerique eorum, qui assidu-
 laboribus & vigiliis, maximisque impensis in dicta
 Universitate tanquam ingenuarum artium, ac sacrarum,
 & aliarum scientiarum uberrimo seminario, virtutis &
 doctrinæ semina susceperint, & in agro Dominico, si ad
 illius culturam vocarentur, salutaria germina, quæ Altis-
 simo lectissimos fructus suo tempore redderent, produ-
 cere, sibi que ipsis & aliis ad salutem ac Catholicæ Reli-
 gionis, fideique propagationem, & conservationem pro-
 desse possent, nequeunt beneficia Ecclesiastica aut fru-
 ctus vel pensiones pro eorum decenti sustentatione, ne-
 que in patriæ solo, propter exteriorum illa occupan-
 tium frequentiam, minusque extra illud assequi, exacta jam
 ætate, & facultatibus suis consumptis, veluti inertes
 ærumnosam & miserabilem vitam ducere, ac paupertatem
 in senectute (quod durissimum est) tolerare cogantur;
 alii verò illorum conditione perterriti, & spe affectio-
 nis beneficiorum hujusmodi destituti, se clericali
 militiæ adscribi, ac in disciplinis & ministeriis Ecclesi-
 asticis, sacrarumque literarum studiis se exercere non
 curent. Et denique proceres, nobiles, & alii incolæ ejus-
 dem Regni Valentie à beneficiorum fundatione, ac ju-
 rium eorundem, libertatisque Ecclesiasticæ defensione &
 tuitione quodammodo retrahantur.

Ad beneficia
 Regni Valen-
 tiæ quovis
 modo vacan-
 tura, indige-
 nia ejusdem
 Regni, in eo
 verò nati, &
 non alieni-
 gena aliorum
 Regnorum
 Hispania
 admittantur.

Hoc intellige-
 re: mox infra
 habetur.

§. 2. Nos statui indigenarum Regni Valentie hu-
 jusmodi paterna charitate compatientes, ac æquum,
 & rationi consonum esse censentes, ut ipsi in beneficiorum
 ejusdem Regni affectatione exteris præferantur, aut
 saltem ad beneficia aliorum Regnorum, Provinciarum,
 Dominiorum & Insularum hujusmodi, ad instar incola-
 rum eorundem æquo jure admittantur, ac eadem con-
 ditionem experiantur, ac propterea pro pastoralis officii
 nostri munere, præmissis incommodis occurrere, & de-
 super opportune providere volentes, ipsosque indigenas,
 ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis,
 suspensionis, & interdicti, & aliisque Ecclesiasticis sen-
 tentiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis
 occasione vel causa laici, si quibus quomodolibet inno-

dati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat con-
 quendum, harum serie absolventes, & absolutos fore
 censentes, necnon beneficiorum in dicto Regno Valen-
 tiæ consistentium qualitates, quantitates, innovaciones,
 nuncupaciones, denominationes, situationes, & illorum
 fructuum veros annuos valores præsentibus pro expres-
 sis habentes, Motu proprio, non ad indigenarum prædi-
 catorum, vel alicujus ipsorum, aut alterius, seu aliorum
 pro eis nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed
 ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de A-
 postolicæ potestatis plenitudine, hac nostra in perpetuum
 valitura constitutione statuimus & ordinamus, quod ex
 nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, omnia &
 singula beneficia Ecclesiastica in universo Regno Valen-
 tiæ hujusmodi nunc & pro tempore consistentia, etiam si
 Canonicatus & præbendæ, dignitates etiam majores post
 Pontificales, & principales personatus, administrationes,
 & officia, etiam curata & electiva, in Metropolitana, &
 aliis Cathedralibus ac Collegiatis Ecclesiis, necnon Pa-
 rochiales Ecclesiæ, seu earum perpetuæ Vicariæ, ac in Ro-
 mana Curia vel extra eam litigiosa, & de jure patronatus,
 etiam Regum, Ducum, vel aliorum laicorum, etiam nobili-
 um & illustrium, seu eorum & Clericorum mixtim,
 etiam ex fundatione vel dotatione, aut indulto Aposto-
 lico, seu alias quomodolibet qualificata sint vel fuerint,
 quoties illa per cessum, etiam ex causa permutationis, vel
 decessum, seu quamvis alii dimissionem vel amissionem,
 aut privationem ea pro tempore obtinentium, seu jus in
 illis vel ad illa habentium, aut alias quovis modo, etiam
 apud Sedem prædictam, ac etiam in aliquo ex mensibus
 in quibus vacantium beneficiorum Ecclesiasticorum dis-
 positio nobis & Sedi prædictæ, etiam per constitutiones
 Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, est vel
 pro tempore fuerit reservata, vel etiam Ordinariis Col-
 latoribus per easdem constitutiones, seu regulas vel lite-
 ras alternativarum, aut alia privilegia & indulta excessiva
 hæctenus, & in posterum concedendis, simul vel successivè
 vacare contigerit, etiam actu nunc, ut præfertur, vel aliis
 quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacent,
 ac ex eo quod beneficia ipsa obtinentes, seu in illis vel
 ad illa jus habentes, nostri & quorumcumque aliorum
 Romanorum Pontificum prædecessorum, seu successorum
 nostrorum, aut S. R. E. Cardinalium, etiam viventium, &
 in dicta Curia præsentium familiares, continui commen-
 sales, seu dictæ Sedis Notarii, Subdiaconi, Acolythi, Capellani,
 literarum Apostolicarum Abbreviatores, Scriptores,
 Cubicularii, Scutiferi, proventuum & jurium Camera
 Apost. debitorum Collectores & Subcollectores, seu qui-
 cumque alii Curie & Sedis prædictarum officiales, etiam
 sub diversis constitutionibus fel. rec. Pauli Papæ IV. præ-
 decessoris nostri, suorum & pro tempore existentium Ro-
 manorum Pontificum familiarium, continuorum Com-
 mensalium declaratorii comprehensi, præsentis & futuri,
 quocumque nomine nuncupati, seu ex quavis alia causa
 dispositioni Apostolicæ specialiter, vel aliis generaliter
 reservata, aut ex generali reservatione Apostolica
 affecta, seu ad Sedem eandem devoluta existant, vel fue-
 rint, solis indigenis dicti Regni, verè, realiter, & non
 fictè in eo natis & nascituris, affecta & debita, prædicti-
 que alienigenæ ad hujusmodi beneficia, in titulum, con-
 tinendam, administrationem, vel alias quomodolibet ob-
 tinendum, aut illorum fructus, redditus, proventus, ju-
 ra, obventiones, distributiones, & emolumenta quæ-
 cumque, seu super eis pensiones annuas percipiendum,
 omnino inhabiles ac incapaces, & si ullo unquam tem-
 pore eadem beneficia, etiam ad illorum patronorum præ-
 sentationem sibi conferte, aut de illis provideri, seu
 fructus, redditus, proventus, & pensiones hujusmodi re-
 servari obtinuerint, aut collationibus, provisionibus,
 præsentationibus, institutionibus, reservationibus & aliis
 dispositionibus ipsis desuper factis, seu etiam motu simili
 concessis uti, seu eas ratas & gratas habere præsum-
 perint, omni & quocumque beneficio & officio Eccle-
 siastico per eos, etiam extra dictum Regnum ubicumque
 obtento, eo ipso absque aliqua declaratione desuper faci-
 enda, privati existant.

Item in
 se de
 tunc
 mhi
 Causa
 rui, p
 das, &
 quit. L
 Valent
 consp. c
 rui.

Collatum
 que in
 missi
 traveni
 panti
 expressi
 cionur.

§. 3. Necnon quicumque Ordinarii & alii inferiores
 collatores,

collatores, ac etiam patroni, qui contra praemissa quicquam attentare praesumpserint, & quorumcumque beneficiorum collatione, provisione, electione, praesentatione, institutione, & quacumque alia dispositione; prout cuique competierit, tandiu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice pro tempore existente meruerint obtinere. Et nihilominus si sic suspensi conferre, providere, eligere, praesentare, instituere, aut alias quomodolibet disponere ausi fuerint, excommunicationis latae sententiae poenae eo ipso incurrant; nec ullus alius quam Romanus Pontifex pro tempore existens, si ve absolutiois, si ve relaxationis beneficium, excepto mortis articulo, valeat eis impartiri.

§. 4. Notarii vero & tabelliones, etiam Apostolica vel Imperiali aut Regia, seu alia quacumque auctoritate creati, qui super adipiscenda possessione cujuscumque beneficii in dicto Regno Valentiae pro tempore rogabuntur, nisi prius eis fide dignorum testimoniis, aut aliis legitime constiterit, eum cui possessio ipsa fuerit tradenda, verè, realiter, & non fictè in eodem Regno Valentiae natum fuisse, ullum omnino super actu possessionis hujusmodi instrumentum publicum, aut quancumque aliam etiam privatam scripturam conficere, seu in protocollum redigere minime valeant, & si secus, crimen falsi eo ipso etiam incurrant, necnon ad hujusmodi, ac quaecumque alia munera & officia, publicasque functiones similiter inhabiles existant.

§. 5. Et quicumque Judices Ordinarii, vel delegati, coram quibus litem contra quencumque alienigenam in quovis beneficio contra praesentium tenorem intrusum, tam in dicta Curia quam extra eam moveri contigerit, cum primum sibi legitime constiterit, beneficium ipsum ab alienigena detineri, possessionem, ac fructus, redditus, & proventus ejusdem beneficii, donec iis ad quos de jure spectabunt, adjudicentur, sequestrare, ac sub arcto & firmo sequestro ponere debeant & teneantur. Ita tamen, ut si in foundationibus beneficiorum de jure patronatus laicorum, seu illorum & clericorum mixtim, ut praefertur existentium, caveatur expressè, quod non nisi per clericos, seu Presbyteros de ipsorum fundatorum genere & familia oriundos obtineri possint, eo casu etiam alienigenae, de genere, seu familia fundatorum hujusmodi ad illa praesentari; ac in eis institui liberè possint, nec sub praesenti statuto quoad assecutionem talium beneficiorum comprehendantur.

§. 6. Et quatenus nullo unquam tempore licuerit, & permillum fuerit praedictis indigenis beneficia, fructus, & pensiones in aliquo ex aliis Regnis, Provinciis, Dominis, & Insulis praedictis, libere & indifferenter absque aliquo obstaculo, perinde ac si ibidem nati essent, obtinere & percipere, ipsi quoque alienigenae ex tali Regno, seu Provincia, vel Dominio, aut Insula orti ad similia beneficia, ac fructus & pensiones in dicto Regno Valentiae vicissim admitti debeant, & ad illa habiles & capaces censeantur.

§. 7. Decernentes omnes & singulas collationes, provisiones, commendas, electiones, acceptiones, praesentationes, institutiones, & quavis alias dispositiones de quibuscumque beneficiis dicti Regni Valentiae, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, reddituum, proventuum & pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum, contra praesentis statuti formam, & tenorem, etià per nos & quoscumque alios Romanos Pont. successores nostros, dictamque Sedem, ac illius Legatos, etiam de Latere, & Nuntios, omnesque & singulos alios jus & facultatem conferendi, providendi, commendandi, eligendi, praesentandi, instituendi, & aliis quomodolibet de hujusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, redditus, proventus, & super eis pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, necnon Ordinarios & alios inferiores collatores, etiam ad Patronorum praesentationem, seu de illorum consensu pro tempore factas, ipso jure nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore & esse, ac pro nullis & infectis haberi, nec per eas quicquam jus, vel etiam coloratum possidendi titulum tribui posse, ipsosque alienigenas illarum prorsus usu & com-

modo carere, necnon Cancellaria Apostolica regulari, sed constitutiones de annuali & triennali possessoribus, etiam propter quantumvis diuturnam continuatam possessionem, tolerantiam, aut quodcumque aliud jus vel beneficium, ut ulli tempore illis suffragari, seu beneficia hujusmodi, ut prius vacare, & quae illis tempore dispositionis Apostolicae dictis alienigenis factae eidem dispositioni reservatae, seu affecta fuerint, sub eadem reservatione, seu affectatione remanere, & tam illa quam etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus à dicta Sede vel illius Legatis, seu Nuntiis, aut aliis jus & facultatem conferendi à dicta Sede, ut praefertur, habentibus, in hujusmodi alienigenas quodcumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere; ab Ordinariis vero & aliis inferioribus collatoribus, cessantibus reservationibus, seu affectationibus Apostolicis, eisdem alienigenis pro tempore collata, ac etiam ea quae de jure patronatus hujusmodi fuerint, si contingat ad illa quencumque contra praesentis statuti formam praesentari, devolutioni ad Sedem praedictam immediate eo ipso subjacere, illaque omnia ab indigenis dicti Regni, & à Sede praedicta dumtaxat impetrari posse, nec jus ullum ad resignantes, seu cedentes, etiam si in possessione, etiam diutina remanserint, & resignationes, seu cessiones hujusmodi publicatae non fuerint, redire, vel penes eos remanere.

§. 8. Impetrantes vero, ac Motu proprio concessiones quae de eisdem beneficiis pro tempore fiunt, quibuscumque derogationibus fuerint suffultae, nunquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendi, seu specialiter & expressè in non servatam praesentis statuti formam, cum declaratione nominum & cognominum ipsorum alienigenarum, dispositivè & non conditionaliter, nec per aequipollens omnino fieri debere, eisdemque praesentibus literis per quascumque alias literas Apostolicas, etiam qualvis generales vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, aliasque efficaciores & insolitas clausulas, & irritantia & alia decreta sub quibuscumque verborum formis concepta in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censerì, nisi earundem praesentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, ac urgens & sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma Brevis literas earundem praesentium tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum unius mensis intervallo, Ordinibus trium statuum ejusdem Regni Valentiae prius legitime intimata & insinuata, ac derogationes ipsae Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Consultorialiter, & de Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium pro tempore existentium consilio factae fuerint, & Ordinum trium statuum Regni Valentiae hujusmodi ad hoc expressè accesserit assensus, appareatque Rom. Pontificem illis expressè derogare voluisse, & aliter factas derogationes nemini suffragari, & clausulam implicitae derogationis, videlicet quod eorum, vel earum, seu praesentium tenores latissime extendi, & eadem praesentes, ac desuper conficiendae literae, earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto vel parte exprimi possint in quibusvis supplicationibus, concessionibus, gratiis, & hteris à nobis & successoribus nostris pro tempore emanatis appositam, nihil penitus operari, nec in literis Apostolicis desuper conficiendis quicquam, ultra quod in supplicationibus, concessionibus & gratiis hujusmodi specificè fuerit expressum, narrari posse; nec quencumque ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac eorum executoribus, & subexecutoribus firmiter resistere, & literarum earundem executionem omnino impedire, nec ratione resistentiae hujusmodi aliquibus censuris vel poenis Ecclesiasticis, seu pecuniariis, per eosdem executores & subexecutores inmodari. Necnon easdem praesentes literas, etiam ex eo quod causae propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede praedicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatae, justificatae, verificatee, purificatee, & approbatae, ipsique Ordinarii & alii inferiores collatores, ac patroni & alienigenae, necnon quicumque interesse habentes ad id legitime

si quis
super
collatione
beneficiorum
in Regno
Valentiae
pro tempore
existens
aut alius
qui non
est Romanus
Pontifex
pro tempore
existens
aut alius
qui non
est Romanus
Pontifex
pro tempore
existens

alienigena
in Regno
Valentiae
pro tempore
existens
aut alius
qui non
est Romanus
Pontifex
pro tempore
existens

et etiam
in Regno
Valentiae
pro tempore
existens
aut alius
qui non
est Romanus
Pontifex
pro tempore
existens

Collationes
provisiones
in Regno
Valentiae
pro tempore
existens
aut alius
qui non
est Romanus
Pontifex
pro tempore
existens

Etiam clausula derogatoria in eorum litteris derogationibus adesse debet

ACTVS QVINTVS.

gitime vocati non fuerint, neque pramissis consenserint, seu etiam enormis & enormissimae laesionis, vel alio quocumque praetextu, aut ex quavis alia causa, quantumvis legitima, urgente, & iuridica, de subreptionis & obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus eas quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari posse, nec sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, a nobis vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede, etiam Motu, scientia, & potestate plenitudine similibus pro tempore emanatis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & cum in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub Data posteriori per Ordines trium statuum Regni Valentiae huiusmodi eligenda concessas, validasque & efficaces fore & esse, ac vim validi & efficaci contractus, inter nos & dictam Sedem ex Una, ac Ordines trium statuum Regni Valentiae huiusmodi ex altera partibus rite, & recte initi, stipulati, ac etiam utrimque iurati habere, & perpetuo obtinere, suosque plenarios & integros effectus sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac eisdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia iudicari ac defini debere, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis causarum Curiae Cam. Apostolicae generali Auditori, & Archidiacono Ecclesiae Valentiae, ac Abbati Monasterii B. Mariae Valisignae, Cisterciensis Ordinis, Valentini diocesis, per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte indigenarum praedictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficaci defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta huiusmodi, ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque indigenas illis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos vel quempiam ex illis desuper quomodolibet indebitè molestari, contradicere quoscumque & rebelles, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac pia mem. Bonifacii Papae VIII. etiam praedecessoris nostri, qua caveatur, ne quis extra suam civitatem vel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suae dioc. ad iudicium evocetur, seu ne Judices a Sede praedicta deputati, extra civitatem & diocesim in quibus deputati non fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel alia vices suas committere audeant, seu praesumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium no trahatur, necnon quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quaesito, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & Universalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Ecclesiarum in quibus beneficia huiusmodi fuerint, ac Regnorum, Provinciarum, dominiorum, & insularum huiusmodi juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis

quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam super facultate beneficia praedicta ipsi alienigenis conferendi, seu de illis providendi, & aliis quomodolibet disponendi, ipsosque alienigenas ad beneficia, fructus, & pensiones huiusmodi recipiendi & admittendi, eisdem Ecclesiis, illarumque Praesulibus & Capitulis, necnon Regnis, Provinciis, Dominis & Insulis praedictis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, hominibus, incolis, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi & efficaci contractus, seu statuti perpetui vel legis habentibus & inducentibus, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, seu aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, in genere vel in specie, aut aliis quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Forma effectus blivatus huiusmodi

§. 10. Caeterum, ut statutum, ordinatio, & alia praemissa, ac eadem praesentes literae ad eorum quorum interest notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam praetendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma & illibata permaneant: Volumus, ut eadem praesentes literae in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariae Apostolicae valvis, & acie Campi Florae per aliquem ex Cursoribus nostris affixa, copia illarum ibidem dimissa, ab eadem die omnes & singulos perinde afficiant & arceant, ac si illis ipsis fuissent personaliter intimatæ.

Fides et plorant.

§. 11. Quodque earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio & extra, quae ipsis praesentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctus malis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, statuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. P. L. die 5. 10.

Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicae 1587. Non. Septemb. Pont. nostri anno tertio.

Publicus

Anno a Nativitate Domini 1587. indictione 15. die vero 16. mensis Decemb. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. anno 3. retro & inscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicae Principis Apost. de Urbe, ac Cancellaria Apostolica, necnon in acie Campi Florae, ut moris est, per me Franciscum Baron. ejusd. S. D. N. Papa Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Quod Franciscus Medices Magnus Dux Hetruriae, & Magnus Magister Militiae Ordinis S. Stephani, erigere valeat in Commendas d. Militiae, hospitalia per laicos regi solita, ad hospitalitatem instituta, in Hetruria existentia, de quibus Sedes Apost. disponere non consuevit.

L. X. V.

Instituta fuit hac Militia a Cosmo Francisci Patre,

SIXTVS QVINTVS.

599

ut videre est sup. in Pii I. Constit. 60. Illis quæ, tom. 2. ubi alia tibi indicavi de hac Militia.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Dilecto filio Nobili viro Francisco Medicæ, Magno Hetruria Ducis. Dilectæ fili nobilitate vir, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Præclara devotionis sinceritas, & eximia fidei constantia, quæ tibi divinitus concessæ, ex tuorum progenitorum quasi hæreditate videntur acceptæ, quibusque in nostro & Apostolicæ Sedis conspectu, de qua continuè ut obedientiæ filius benemereri non cessas, fulgere dignosceris, nos supra modum invitant, suaviterque alliunt, ut votis tuis, quæ ut Christianum Principem decet, Religionis propagationi, ac fidei Catholicæ defensionis aspirare conspiciamus, gaudenter annuamus, eaque favoribus opportunis libentissimè prosequamur.

§. 1. Sanè pro parte tua nobis nuper expositum fuit, quod cum in diversis tuæ ditioni subjectis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, quamplurima Hospitalia per laicos regi, gubernari, & administrari solita, quæ de jure patronatus tuo, & seu Magistratum, Communitatum, Universitatum & hominum, Civitatum, Terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, seu etiam laicorum, ex fundatione vel dotatione, aut aliàs existunt, in quibus tum ob locorum distantiam, seu incommoditatem, tum etiam ob illorum fructuum tenuitatem, parum aut nihil hospitalitatis servatur, illorumque fructus in profanos & illicitos usus converti solent, diversaque interdum in illis patiantur scelera: unde si in dictis Hospitalibus & eorum Ecclesiis, de dictorum locorum patronorum consensu unum vel duo, aut plura ex eis insimul perpetuè uniendo & incorporando, seu etiam supprimendo, tot quot volueris, Præceptorum, Militiæ S. Stephani, cujus tu Magnus Magister existis, ad instar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum erigerentur & instituere, eorundemque Hospitalium fructus, redditus, & proventus, servata hospitalitate, & aliis supportatis oneribus, remanentes dictis Præceptoribus sic erigendis & instituendis, etiam perpetuè applicarentur, ex hoc profectò eisdem Militibus de congrua subventione provideretur, ipsaque Hospitalia melius ac decentius gubernarentur. Quare nobis humiliter supplicare fecisti, quatenus tibi Hospitalia prædicta insimul, ut præfertur, uniendo & incorporandi, seu etiam supprimendi, & in illis vel eorum Ecclesiis tot quot volueris Præceptorias dictæ Militiæ, ut præfertur eligendi, & instituendi, eorundemque Hospitalium fructus eisdem Præceptoribus applicandi, licentiâ & facultatem concedere, ac alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostol. dignaremur.

§. 2. Nos ipsius Militiæ, quæ à claræ memoriæ Cosmo Medices, dum vixit, Magno Hetruriae Duce, progenitore tuo, ad Maris Mediterranei incursibus infidelium infestati custodiam & defensionem instituta fuit, incrementum paternis exoptantes affectibus, ac attendentes quod illius milites tanquam indefessi JESU CHRISTI athletæ pro fide Catholica, etiam vitæ ac salutis incolumitati non parcentes, in dictæ Militiæ tremitibus per maria undique discurrent, ac publicæ quieti invigilantes, piratarum, sive maritimarum latranculorum insidiis & fraudibus occurrere, ac Christi fidelium tum bona, tum corpora, & animas ab illis tutari atque defendere non cessant: Hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi, ut omnia & singula prædicta Hospitalia, & eorum Ecclesias ad Hospitalitatem servandam, non autem pro infirmis recipiendis instituta, & de quibus per Sedem Apostolicam dispositi non consuevit, quæ de jure patronatus tuo, & seu dictorum Magistratum, Communitatum, Universitatum, & hominum, seu etiam aliorum laicorum præfatorum, ut præfertur, sunt, de illorum patronorum laicorum consensu; si verò de jure patronatus dictorum Magistratum, Communitatum, vel Universitatum, & hominum prædictorum fuerint, etiam absque illorum consensu, ac etiam Ordinarii loci, vel cujusvis alterius licentiâ minime requisita, perpetuè unire, annectere, & incorporare, seu aliqua ex eis suppressere, ac in eisdem hospitali-

bus, & eorum Ecclesiis, ut præfertur unjctis, annexis, & incorporatis tot quot volueris, & prout tibi melius videbitur, & placuerit, Præceptorias Militiæ hujusmodi, ad instar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum, per illius Milites obtineri solitarum, quæ per te & pro tempore existentem dictæ Militiæ Magnum Magistrum, ad præsentationem illorum patronorum, vel de illorum consensu concedi & assignari debeant, etiam perpetuè erigere & instituere, eorundem Hospitalium fructus, redditus, & proventus, servata hospitalitate, & aliis illorum oneribus supportatis remanentes, dictis Præceptoribus sic erigendis, & instituendis, etiam perpetuè applicare & appropriare liberè & licitè possis & valeas, plenam & liberam, ac omnimodam Apostolica auctoritate tenore præsentium facultatem, potestatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, tibi que desuper de speciali gratia indulgemus.

§. 3. Decernentes in Eisdem præmissis, & circa ea per te faciendâ & terminandâ, semper & perpetuè valere, ac ab illis ullo unquam tempore, quovis prætextu rescindi non posse, & quascumque concessionis in contrarium faciendas, nullius roboris vel momenti existere. Declatantes præsentibus literas de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari nullatenus posse, sed incommutabilis voluntatis & intentionis nostræ fuisse & esse. Sicque, & non aliter, per quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiti debere: irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Hospitalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, Conservatoriis, & aliis literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie eisdem Hospitalibus vel illorum Rectores, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, harum serie specialiter & expressè derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 11. Septemb. 1587. Pont. nostri anno tertio.

Privilegia & immunitates pro ædificantibus vel habitantibus in Via Felici, & in Pia Almar Urbis.

Hæc eadem privilegia hic Pont. concessit fabricantibus & habitantibus in Burgo Felici, postea erecto apud hanc viam Felicem, infr. in constit. 103. Dum ad uberes. Et similem, sed latiore concessione dedit ædificantibus in Burgo S. Petri Pius IV. sup. in constit. 101. Romanus.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem post multas & graves Pastoralis sui officii curas, hanc quoque non negligere, ut Alma Urbs Roma, in qua non sine Dei voluntate à Vicario suo B. Petro Apostolorum Principe, sancta Sedes Apostolica, ad omnium Christi fidelium commo-

Clasf. con. cõstitio præservanda.

Clasf. con. trariorum derog.

D. P. An. 3. die 11. Sept.

Hic Pont. p. communiore aditu ad venerandas Urbis Basilicas plures ditatem,

*viae latae
apertae &
frons, &
antiquum
vicum de Ca-
pelli in eis-
dem Basilicis
colubra-
dis renova-
vit, & sup.*

ditatem, Religionisque incrementum constituta extitit, & ad quam olim Orbis, nunc etiam Christianae Religio- nis caput, magnus sit concursus, non modo salutaribus legibus, bonisque moribus in meliorem statum reformetur, sed novis etiam viarum, vicorum, regionum, atque aedificiorum incrementis, ad populi in dies, benedicente Domino excrecentis, & confluentium advenarum com- modum assidue dilatur. Quod dum ab initio nostri Pontificatus sedulo meditaremur, simul etiam, ut ad ve- nerandas ejusdem Urbis Basilicas, toto Orbe terrarum celebres, commodius & decentius adiri posset, atque in eis frequentius visitandis Populi devotio augetur, praesertim veteri more sanctorum Pontificum nostrorum praedecessorum, in Stationibus & Pontificalibus Capellis nostra praesentia celebrandis, per nos renovato, vias complures latas & directas ad eadem Basilicas pay- tefecimus.

*Yentemque
aqua Felicitatis
ad superiores
colles Urbis
perducit fecit.*

§. 2. Necnon uberrimum & copiosissimum nitidae & saluberrimae aquae fontem, quae Felix nuncupatur, nostra sollicitudine, & ingenti impensa, difficili & laborioso opere, magnaue industria ad superiores partes collium ipsius Urbis, cum maximo totius populi gaudio & applausu, ad publicam utilitatem, Deo favente, perducimus, ut cives & incolae ejusdem Urbis, viarum & fontium commoditate, simul etiam acrius salubritate, atque ipsius loci eminentioris & patentioris amenitate perfrui possint, construendisque aedibus ad commodio- rem habitationem spatia habeant latiora, ac nobilissima pars Urbis non modo sumptuosius veterum substructionum vestigiis, sed Religiosis etiam Christianae antiqui- tatis monumentis insignis, novis aedificiis, & incolarum frequentia, in pristinum decus & celebritatem, nostris potissimum temporibus restituatur.

*Et modo ad-
ficientibus in
Via Pia com-
munda, ex
ocumque,
praterquam
lase Maje-
statis delicto,
confiscari
nequeant.*

Cupientes igitur eorundem incolarum, & civium, necnon Curialium, & quorumcumque peregrinorum eorum concurrentium commodis plenius consulere, eosque ad hujusmodi partem Urbis cum omni quiete & tranquillitate inhabitandam, novisque domibus replendam Apost. benignitate, favoribus, & gratiis invitare, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo statuimus & ordinamus, quod quae- cumque domus & aedificia quae per qualvis personas, cu- juscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis exi- stentes, in via nova, Felici nuncupata, ab Ecclesia S. Ma- riae Majoris usque ad Ecclesiam Sanctissimae Trinitatis in Monte Pincio per nos strata ac directa, necnon in via Pia per nos etiam aequata, a Palatio nostro in Monte Qui- rinali, usque ad Ecclesiam S. Susannae, & in vicis prope dictas vias dirigendis pro tempore construentur, ex quo- cumque delicto, quantumvis gravi (crimibus tamen di- vine & humanae Majestatis laesae tantum exceptis) con- fiscari non possint, sed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, & successoribus suis, perinde ac si delicta non commississent, firma & illaesa remanere debeant.

*Inhabitanti-
busque per
biennium ad-
ficia pradi-
ca quacum-
que Romano-
rum Civium
privilegia
concedit.*

§. 3. Ac praeterea quod ii qui per biennium continuum dictas domos, seu aedificia in vicis praedictis consentientia inhabitaverint, iisdem immunitatibus & exemptionibus, quibus veri & originarii cives Romani, de jure vel con- suetudine, vel ex privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, vel uti, potiri, & gau- dere poterunt quomodolibet in futurum, non solum eorum instar, sed pariformiter & aequae principaliter, ac absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere li- bere & licite valeant.

*Habitantes
ibidem pro
debitis con-
tractis extra
statum non
molestentur.*

§. 4. Quodque ii, qui domos seu aedificia in dictis vicis constituta pro tempore habitabunt, ratione aetis alieni aut cujusvis contractus, obligationis, instrumenti, etiam jurati, etiam sub Camerae Apostolicae, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen loca ditioni nostrae Ecclesiae in temporalibus subiecta initi & ce- lebrati, seu contracti, quandiu aedificia, vel domos hu- jusmodi inhabitabunt, vigore mandati cujuscumque Ju- dicis, Curiae, vel Tribunalis, in personam vel in rem, molestari minime possint, nec debeant.

*Privilegio
forti Capitolini
civibus
gaudeant.*

§. 5. Ac insuper privilegio forti Capitolini civibus Romanis competenti, perinde ac si veri originarii, & in- dubitati cives Romani forent, in omnibus & per omnia

gaudeant, atque instar civium Romanorum causas suas coram quocumque Jure, Tribunali, aut Curia pro tem- pore motas, juxta formam statutorum ejusdem Urbis no- vissime editorum, ac literarum Apostolicarum desuper confectorum, ad Curiam Capitolinam trahere, ac reasum- mi facere valeant, motu, scientia, auctoritate & tenore praedictis perpetuo concedimus & indulgemus.

*Artifices con-
dem adifica-
incolentes &
collectis per
consulatus
impendant,
ac ab oner-
auctubus in-
pore possit,
&c. factum
ostendi hanc.*

§. 6. Demum universos & singulos artifices, seu opi- fices, cujuscumque artis, domos, seu aedificia hujusmodi in vicis praedictis pro tempore incolentes, ab omni & quocumque onere, seu collecta, aut gravamine per Con- sules ejusdem artis, ratione ipsius Consulatus pro tem- pore impositis, similiter perpetuo eximimus & liberamus, eisque pariter indulgemus, quod nec praemissis contri- buere, nec quicquam vel minimum tali de causa persol- vere teneantur. Ac tempore pestis, aut belli (quod Deus avertat) aut cujuscumque alterius sinistri, & inexcogi- tati casus fortuiti, ad custodias, seu excubias faciendas nequaquam sint obligati, neque ad praemissorum quip- piam cogi vel compelli possint aut debeant, liberique, immunes, & exempti ab omnibus supradictis sint & esse censentur.

*Decretum
irritum.*

§. 7. Decernentes omnia & singula praemissa valida perpetuo & efficacia fore, suosque plenarios effectus for- tiri debere, ac in singulis, quos illa concernunt, suf- fragari. Sicque per quoscumque Judices & Commissa- rios, ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Rom. Eccl. Cardina- les, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judican- di & interpretandi facultate, judicari & definiti debere, irritum quoque & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Executores
& defen-
siones
facultatis.*

§. 8. Quocirca dilecto filio nostro Henrico tituli Sanctae Pudenzianae Presbytero Cardinali Caetano nuncupato, moderno ac pro tempore existenti praedictae Romanae Ecclesiae Camerario, & Camerae Apostolicae Praesidentibus Clericis per praesentes committimus & mandamus, quatenus ipsi, per se vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac domorum, seu aedificiorum hujusmodi conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque haeredibus & successoribus, artificibus, & quibusvis aliis supradictis, in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faci- ant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis con- tenta quaecumque, per eos ad quos spectat & spectabit in futurum, perpetuo firmiter & inviolabiliter observa- ri, illasque debitae executioni demandari procurent. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque op- portuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, vel adhibito, si opus fue- rit, auxilio brachii secularis.

*Clausula
rogatoria.*

§. 9. Non obstantibus constitutionibus & ordinationi- bus Apostolicis, ac dictae Urbis juramento, confirma- tione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis sta- tutis & consuetudinibus, etiam novissime reformatis, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eidem Populo Romano, ejusque Magistratibus, ac Consulatus Ar- tium, aut illorum Consulibus pro tempore existentibus, vel quibuslibet aliis personis, Civibus, Provinciis, Ter- ris, & locis, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam motu & scientia similibus, ac de Apostolica potestatis plenitudine concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quavis alia expressio ad hoc ser- vanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad ver- bum inferrentur praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contractis quibuscumque.

*San. Sic.
nulli.*

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi- nam nostrorum statuti, ordinationis, concessionis, indul- torum, exemptionis, liberationis, decreti, commissionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Septemb. Pontific. nostri anno 3.

Anno à Nativitate Domini 1587. indit. 15. die vero 9. mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. anno ejus 3. retranscripta litera Apostolica, & omnia, & singula in eâ contenta affixa, & publicata fuerunt ad valvum Ecclesiarum Basilicarum Sancti Joannis Lateranensis, & S. Petri de Urbe, ac Cancellaria Apostolorum, & in acie Campi Fiora, ut moris est, per Alemannum de Alemaniis, & Octavianum Taglietum S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Prohibitio extrahendi, aut quoquo modo amovendi libros, & alia existentia in Bibliothecis Fratrum Minorum de Observantia Ordinis S. Francisci. Et ordinationes quibus eadem conservari debeant.

Alia de hoc Ordine inspicere supra in constitut. 13. Leonis X. lto.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut accepimus, nonnulli patrum attendentes procedere via quæ ducit ad salutem, sub variis respectibus ausi fuerunt, & in dies audent, contra formam literarum felic. record. Pii Papæ V. prædecessoris nostri in forma Brevis, sub datum Romæ 4. Novembris 1568. Pontificatus sui Anno 4. asportare libros, quinternas, folia, & res existentes in Bibliothecis Monasteriorum, seu domorum Fratrum Sancti Francisci de Observantia.

§. 1. Idcirco volentes plenius providere prædictis, tenore præsentium, Motu proprio, ac ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna ipso facto sine alia declaratione per contravenientem in singulis casibus infra scriptis incurrent, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo possit absolvi, & nisi in primis satisfacto omnidamno dictarum Bibliothecarum, mandamus omnibus Ministris, ac Commissariis Generalibus, Ministris, Provincialibus, Commissariis, Guardianis, cæterisque fratribus quocumque nomine nuncupatis dicti Ordinis, aliisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis secularibus, & Regularibus, cujusvis status, ordinis, conditionis, etiam Pontificali dignitate præfulgeant, vel alias hic specificè nominandi fuissent, præsentibus, & futuris, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione, etiam quibus dici possent, si nobis expressè fuissent, vel de his cogitavissimus, non sic ordinavissimus, audeant, seu præsumant, neque aliquis eorū audeat, seu præsumat, per se, vel alium, seu alios, nec pro minimo quidem temporis spatio dictos libros, quinternas, folia, nec res aliquas in dictis Bibliothecis nunc, & quocumque existentes de dictis Bibliothecis amovere, asportare, tollere, seu amoveri, asportari, aut tolli facere, vel consulere, neque verbo, vel facto in aliquo ex prædictis alicui auxilium, aut opem præstare. Quinimò quilibet ex prædictis teneatur quicquid in prædictis audierit, aut sciverit factum, vel fieri tentatum in præjudicium dictorum Fratrum, eorumque Bibliothecarum, notificare Guardianis, & in ejus absentia Vicario domus, seu Monasterii in cujus Bibliotheca aliquid ex prædictis contigerit. Qui Guardianus, & Vicarius teneatur, juxta omne eorum, suorumque superiorum, & aliorum quorumcumque posse, quorum auxilio indigerint, quod per quoscumque præstari eis mandamus, curare cum effectu omnia restitui in pristinum, & satisfieri omni damno successo in dicta Bibliotheca per culpabiles in prædictis.

§. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, & securitate prædictorum mandamus sub eisdem pœnis, necnon pri-

vationis vocis activæ, & passivæ, inhabilitatiq; pœnitentis ad quælibet officia dictæ Religionis unquam obtinenda, & exercenda, omnibus, & singulis dictorum Monasteriorum Guardianis quocumque electis, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione hiis alijs necessariis exprimendis, audeant assumere officia Guardianatus, neque in eo verbo, seu facto se ingerere, nisi prius in præsentia Discretorum locis seu Monasterii in quo fuerit aliqua Bibliotheca, cum fuerit plenum, & perfectum inventarium, omnium, & singulorum librorum, quinternorum, & foliorum, anni, & loci impressionis, cooperaturque prædictorum, ac alterius cujusvis certioris, & magis specialis specificationis dictorum librorum, quinternorum, foliorum, & rerum, quod inventarium completum debeat subscribi à dicto Guardiano, & discretis, dictique inventarii exemplar ad verbum cum similibus subscriptionibus transcribi in uno libro ad hunc solum effectum tento, & perpetuo conservato in capsula, vel loco in quo solent deponi sub clavibus elemosynæ pro tempore dictis domui, Monasterio, ac fratribus factæ. Qui libri, quinternas, folia, resque quælibet prædictæ debeant per simile inventarium, & inventaria, ut supra scribenda, & subscribenda à dictis Guardiano, & discretis, & in dicto actu consignationis cum veteribus proximè præcedentibus, & alijs, quibus opus erit ratiocinata, & collata per Guardianum jam officium completum, seu à dicto officio Guardianatus, seu Commissariatus discedentem consignari ejus in officio successoris, & ab eodem successore in præsentia prædictorum subscribi, sicque perpetuo ab omni Guardiano, seu ejus Vices gerente, antequam assumat munus dicti Guardianatus, vel in eo verbo, seu facto se intromittat, quæ inventaria pariter hiant formis, & modis prædictis, renouentur à Guardianis existen. in officio tempore dat. præsentium. Quod inventarium quilibet Minister Provincialis, & dictæ Provinciæ Commissarius teneatur singulis annis sui officii in præsentia dicti Guardiani, & discretorum ejus Domus & Monasterii revidere, & quod additum non fuerit, aut ex dictis Bibliothecis asportatum fuerit, facere addere dictis inventariis, ac in dictas Bibliothecas reportare, dictisque additionibus, & inventariis unâ cum prædictis Guardiano, & Discretis se subscribere.

§. 3. Quod si singula prædicta ut supra ordinata, facta non fuerint, volumus, & decernimus ultra prædictas pœnas dictum Guardianum, Ministrum, & Commissarium statim sine aliqua declaratione intelligi privatos, prout privamus ex nunc prout ex tunc semper officio Guardianatus, Ministratus, aut Commissariatus, quod tunc gerit, neminemque de cætero ei obedire volumus, & eundem sic ut supra in omnibus non obedientem declaramus inhabilem ad quævis officia dicti Ordinis per ipsum unquam gerenda. Et nihilominus quilibet ex prædictis Ministris, Commissariis, Guardianis, & fratribus nunc & pro tempore existentibus dicti Ordinis Minorum, asportans aliquid, aut asportari faciens, vel asportari consulens, aut opem, aut auxilium ante, vel post, vel in ipso actu asportandi, verbo, seu facto præstans extra dictas Bibliothecas contra formam præsentium, debeat ab ejus immediate Superiori incurtere, sine alia declaratione statim dictas omnes pœnas, si hæc omnia debite executioni non mandaverit, incarcerationi, & in carceribus detineri per sex menses continuos, neque lapsis dictis sex mensibus possit de dictis carceribus liberari, nisi restitit omnibus damnis dictæ Bibliothecæ, & omnibus restituitis in pristinum, decernimusque presentes quemlibet eorum concernentes arctare ad eorum observationem in Italia post quatuor menses, extra verò Italiam post octo menses, in partibus verò Indiarum, ac locorum de novo repertorum post biennium à data præsentium.

§. 4. Nec de subreptionis, aut obreptionis, nec etiam intentionis nostræ, vel quolibet alio defectu, aut vicio, cogitato, vel incogitato redargui posse, nec contra has aliquid dici, nec ignorantiam, aut illorū inobservantiam posse allegare, sed plenissimè ad litera observare, sublata aliter declarandi, interpretandi, & judicandi tuique etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & causatum Palatii Apostolici Auditori, facultate, & auctoritate, irretum,

Subreptio ad legari prohibetur.

Clausula facta.

Ecc tum,

P. A. T. 1587.

LXVII.

P. A. D. 1587.

hujus

prohibetur

prohibetur

rum, & inane decernentes quicquid in contrarium factum fuerit.

Derogatur contrariis.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, domorum, Ecclesiarum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque, etiam de quibus hic specialis mentio facienda esset.

Vides transumptum.

§. 6. Et quia difficile foret præsentibus originales ubique ubi opus esset ostendi, volumus etiam transumptis ab aliquo Notario, seu dicti Ministri generalis Secretario, & per eundem Ministrum generalem subscriptis, & sigillo officii alterius eorum sigillatis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra adhiberi, ac si præsentibus literæ originales fuissent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. A. 3. die 3. Octob.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 3. Octobris 1587. Pontif. nostri anno 3.

LXVIII. Approbatio Congregationis Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum Sancti Francisci, cum habitus designatione, & privilegiorum communicatione.

Hi Fratres non possunt recipere Capuccinos, nec deserere habitum consimilem, ut infra in Gregor. XIV. constituit. I. I. Beati. His etiam Reformatis subiectis quosdam Fratres Discolatos hic Pont. ut infra in constit. 99. Cum sicuti. De toto autem Ordine Franciscano plenè notavi sup. in const. 5. Hon. III. Solet.

Edita A. D. 1587. SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apostolici muneris sollicitudo, divina dispensatione nobis licet immerentibus delegata, indecemerter requirit, ut circa statum Religiosorum personarum quarumlibet, illarum præsertim, quæ ex singulari devotionis fervore sub strictiori Religionis jugo gratum Deo famulatum præstare affectant, & continuè insistant, assidua mentis cogitatione invigilantes, ad ea, per quæ Regularis vitæ institutum in melius dirigitur, ipsæque personæ Religiosæ in huiusmodi earum laudabili instituto, semoto quocumque perturbationis, & molestiæ obstaculo, quietè ac in tranquillitatis amenitate perseverare valeant, propensius intendamus, ac in his officii nostri partes libenter interponamus, prout undique debetè pensatis circumstantiis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Causa huius concessiois.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum Sancti Francisci petitio continebat, quod annis jam pluribus retroactis, nonnulli Ordinem Fratrum Minorum Sancti Francisci jam tunc expressè professi, strictioris Religionis jugum subire, ac ejusdem Sancti Francisci Regulam, institutumque pium, ac sanctum exactius sequi atque imitari, & sub illis magis gratum Deo famulatum exhibere peroptantes, coeperunt seipos juxta eandem Regulam paulatim reformare, nonnullasque Domos, Conventus, & loca in Provincia Marchiæ Anconitanæ, in Hetruria, ac in Neapolitano & Sicilia Regnis, in quibus ipsam Regulam servare, & secundum illam vivere possent, acquisiverunt, & acceptarunt. Licet autem in domibus, & locis huiusmodi, sub obedientia Protectoris, & Superiorum Ordinis Fratrum Minorum Conventualium huiusmodi vivant, nec ideo ab aliquo potuissent, nec possint, vel debuissent, aut debeant super se reformato vivendi modo per quemquam molestari, vel impediri, nihilominus in quibusdam locis, & potissimum in prædicto Sicilia Regno, aliqui locorum Ordinarii sub prætextu, quod hæc Fratrum Reformatorum Congregatio nova, ac nequaquam ab Apostolica Sede approbata existeret, permiserunt quidem ipsos Fratres Reformatos Ecclesias, & loca fabricari facere, & acquirere, sed postea eos illis de facto spoliarunt; alii verò in

illis locis eosdem super habitu ipsorum, & seu aliis, ac super aliis molestari, & inquietarunt. Cum autem, sicut eadem petitio subiebat, dicti Fratres Reformati providè, & ne ipsos, eorumque Congregationem super præmissis contingat ulterius inquietari, utque præsens Reformatio magis stabilita, non solum maneat, sed incrementum accipiat, speciali nostro, & Sedis prædictæ privilegio, ut infra, dilectis filiis Protectori, & Magistro Generali dicti Ordinis in hoc etiam consentientibus, præfulciti desiderant, ac pro parte eorundem Fratrum Reformatorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis opportunè providere, ac eos in huiusmodi pio, & laudabili proposito confovere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur, qui personas devotas, præsertim verò eas, quæ relicto mundo, Christum secutæ sunt, specialibus libenter prosequimur favoribus, eisdem Fratres Reformatos, ac illos singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, reformationem prædictam ubicumque locorum coeptam, & introductam, ac in dies introducendam, ac pro ea, & illius felici, & prospera directione facta statuta, & ordinationes, cum inde secutis quibuscumque, sicuti piè, ac sanctè sancita, & ordinata sunt, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuè confirmamus, & approbamus, illaque omnia per quoscumque locorum Ordinarios, & alios ad quos quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari debere decernimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitate, etiam substantialium defectus, si qui forsitan quomodolibet intervenerint in eisdem, aut eorum aliquo, de plenitudine Apostolicæ potestatis supplemus.

§. 3. Et nihilominus eisdem Fratribus Reformatis, quod nunc, ac deinceps in perpetuum, ipsi ac eorum Congregatio, tam in prædictis, quam quibusvis aliis Regnis, & Mundi partibus, Fratres Minores Conventuales Reformati nuncupari, & pro talibus haberi, & reputari, necnon seipos ita ubilibet, & in quibusvis actibus publicis, & privatis vocare, & inscribere, & secundum veram Beati Francisci Regulam, Apostolico more in communi, sub dilectorum filiorum nunc, & pro tempore existentium dicti Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Protectorum, & Magistrorum, ac Procuratorum generalium, & Ministrorum Provincialium vivere, exceptis dumtaxat Domibus, & Conventibus Urbis, & Civitatis Neapolitanæ, quæ sub obedientia Ministri, & in ejus absentia Procuratoris generalis Ordinis, ut par est, degere, & subesse tantum intelligantur.

§. 4. Custodesque Provinciarum in eis residere debeant, etiam si aliqui Eremiticam, aliqui sub obedientia Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, alii verò tanquam Tertiarii, aut alias aliam vitam duxerint, seque voto vitæ Quadragesimalis obligaverint, ac etiam si postea aboliti fuerint, à quibus omnibus votis, & professionibus, quatenus opus sit, eos, & eorum singulos plenarie absolvimus, & liberamus, ac habilitamus, plenarieque absolutos, & habilitatos esse decernimus.

§. 5. Ac quod quicumque ipsorum Fratrum Reformatorum vocati, in quacumque Provincia, Capitulo, seu Congregatione Provinciali dicti Ordinis Fratrum Conventualium interfuerint, in quo particularis fiat Congregatio diversorum vocalium Reformatorum, & in ea Præsidentens ipsius Capituli existat, ac præsideat, ibidemque Custodem Reformatum inter ipsos eligat.

§. 6. Cujus officium per annum tantum duret, quique visitandi, corrigendi, incarcerandi, puniendi, privandi, collocandi, & deponendi, sive dislocandi, necnon reformandi, ac primas causas cognoscendi, sicut cognoscit Provincialis, dummodo ab ipso Provinciali non præveniat, & ab ipso, ejusque decretis, ac sententiis ad ipsum Provinciale Conventualium relinquatur recursus

Causa...

Ref...

Custod...

Reform...

reclusus & appellatio, qui vel que nunquam impediti
queat, quoties opportunum fuerit, sed tantum in eos possit
Provincialis predictus, quantum in Conventuales de
jure, more, laudabilique consuetudine potest & debet.

§. 7. Et insuper eorundem Fratrum Reformatorum
quilibet, necnon quatumque domus, Ecclesie, & loca
iporum omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus,
exemptionibus, prerogativis, concessionibus, facultati-
bus, indultis, indulgentiis, stationibus, ceterisque gra-
tiis, tam temporalibus quam spiritualibus, quibus do-
mus, & Ecclesie dictorum Fratrum Conventualium, eor-
umque Guardiani & Fratres, de jure, usu, & consuetu-
dine vel privilegio, aut aliis quomodolibet utuntur,
fruantur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, &
gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum
pariformiter, & sine differentia, dummodo contra puri-
tatem regulæ ejusdem Beati Francisci non sint, nec ei in
aliquo derogent, sed conservationem & augmentum dic-
tæ Reformationis concernant; uti, frui, potiri, & gau-
dere possint in quolibet actu.

§. 8. Concedit itidem, ut in quolibet eorum Conventu,
seu domo, Syndicum, juxta ordinationem felicis recor-
dationis Nicolai Papæ III. prædecessoris nostri, super
hoc factam, cui per Provinciales, Custodem, ac Guar-
dianum loci, cum aliis fratribus negotia secularia do-
mus, seu Conventus, ac computa rationum revidenda,
expensæ faciendæ, provisiones necessariæ pro alimentis
& vestimentis, & constructiones, reparaciones Conventu-
um, ne commutent habitum, etiam quantumvis ru-
dem vilium pannorum, sive novum, sive veterem, ac de
saccis, etiam repetitum & resarcitum, non enim habitus
exquisitus in qualitate vel quantitate decet fratrem Re-
formatum, coloris terrei, seu cineritii, ac caputium, seu
scapularium in capite rotundum, & à tunica divisum ge-
stare, ac ubilibet deferre, nudisque pedibus, aut suppositis
solis (sive ut vocant) sandaliis, incedere liberè & li-
cité valeant, ac etiam debeant.

§. 9. Necnon quod ab Ordinariis locorum quorum-
cumque Regnorum, & Mundi partium, in quibus pro
tempore domus, seu Conventus, & loca habuerint, ac in-
troducendi fuerint, aut etiam quibuscumque aliis personis,
Superioribus, & Prælatibus, cujuscumque status, gradus,
ordinis, & conditionis existentibus, in hac super tam-
jam fabricatis, ac receptis, quam deinceps quocumque
que & ubicumque (de Ordinariis locorum licentia)
fabricandis, recipiendis, & acceptandis, per eos ac eis
oblatis, & donatis, domibus, Conventibus, Ecclesiis, ac
locis, illorumque usu, habitatione, ac retentione liberis,
quietis, & pacificis (dummodo tamen de licentia expref-
sa Ministri generalis pro tempore existentis dictorum
Fratrum Conventualium, ac Capituli Provinciali sic
determinante) domos & loca hujusmodi receperint, &
acceptaverint, habitusque delatione, & aliis præmissis,
quovis modo, aut quæsito colore, publicè vel occultè,
directè vel indirectè, ullatenus unquam molestari, per-
turbari, vel inquietari.

§. 10. Neque item ipsi Fratres Reformati aliquos alios
fratres alterius cujuscumque Ordinis Sancti Francisci de
Observantia, ac Capuccinorum, aut aliorum Ordinum,
juxta literas felic. record. Pii Papæ V. etiam prædeces-
soribus nostri in forma Brevis, sub die prima Decembris
millesimi quingentesimi sexagesimi noni, Pont. sui anno
quarto emanatas, sed tantum Conventuales, & cum
exprefsa ad hoc habita Ministri Generalis iporum Con-
ventualium licentia recipere, minusve sic inter Refor-
matos ex Conventualibus recepti, professionem alio
tempore, vel anticipato, vel non completo anno, vel
annum sextumdecimum, vel datis, vel intimatis terminis
professionis faciendæ, & hoc etiam in publica Ecclesia,
Capitulo, vel Refectorio, prout ipsi Conventuales emit-
tunt, ac non nisi juxta veram & puram Regulam Beati
Francisci prædictam emittere, neque postquam ad refor-
matos ex Conventualibus sic transiverint, ad dictos
Conventuales inde reverti, quin etiam prædicti fratres
Reformati ex secularibus nullos, nisi qui bonæ vitæ &
fame, priusquam in ipsa Congregatione Reformatorum
recipiantur, probati fuerint, ac habita prius à Provin-

Bullarum Magni Tom. II.

ciali dictorum Fratrum Conventualium licentia; hæc
nec Guardiani, Custodes vel Commissarii quicumque
dare possint, in Fratres Reformatos recipere queant.

§. 11. Demum quod ipsi Fratres Reformati, & eorum
Congregatio, dictis Fratribus Conventualibus, ac cum
illis ita uniti sint & esse censeantur, ut nullo unquam
tempore liceat illis aliis Protectores, Generales vel Pro-
vinciales, quam dictorum Conventualium habere, nec
in Processionibus, & aliis actibus aliam quam Conventu-
ualium Crucem sequi vel deferre, nisi forè ipsi Fratres
Reformati in aliquo loco fuerint, in quo non adsint
Conventuales, quo casu iidem Reformati per se ipsos
ipsi, & ac incedere, sub excommunicationis pena sese à
Conventualibus unquam separare, aut segregare ullo
modo, ullovè tempore valeant.

§. 12. Præsentibus quoque, & desuper consiciendæ litæ-
ræ, toti & soli Congregationi Reformatorum, sub obe-
dientia Conventualium in omnibus Provinciis viventi-
um suffragentur, ac concessæ intelligantur, illæque per
quoscumque uniformiter, etiam si aliqui hæcenus in
quacumque Provincia privilegium aliquod, aut faculta-
tem particularem à nobis & aliis Romanis Pontificibus
prædecessoribus nostris quomodolibet impetrarint, ut ob-
servari debeant, auctoritate & tenore prædictis, etiam
perpetuè concedimus & indulgemus.

§. 13. Ac etiam statimur & ordinamus easdem præ-
sentibus literas nullo unquam tempore de subreptionis vel
obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis, vel quo-
vis alio defectu notati vel impugnari, aut aliis quomo-
dolibet infringi vel retractari nullatenus unquam posse;
sed illas semper & perpetuè validas & efficaces exis-
tere, siusque effectus sortiri debere, neque sub quibus-
vis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationi-
bus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contra-
riis dispositionibus, per quascumque literas vel consti-
tutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regu-
las, etiam per nos & successores nostros prædictos,
etiam Motu proprio; & ex certa scientia, ac de prædi-
ctæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, necnon
sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibus-
vis clausulis pro tempore factis comprehendendi, sed sem-
per ab illis exceptas, necnon quoties illas revocari vel
limitari, aut suspendi, seu ei derogari contigerit; to-
ties in pristinum statum, etiam sub data priori restitutas
& plenariè reintegratas, & de novo concessas esse &
censeri.

§. 14. Sique etiam per quoscumque Judices, Com-
missarios, & delegatos, ac causarum Palatii Apostolici
Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinales, nec-
non quosvis alios Ecclesiarum Prælatos, ac Judices, tam
Ecclesiasticos quam seculares, sublata eis & eorum cui-
libet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate
& auctoritate, judicati & definiti debere, & si secus super
his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoran-
ter attentari contigerit, irritum & inane decernimus &
declaramus.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus & ordina-
tionibus Apostolicis, necnon statutis, etiam juramen-
to, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia
roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apo-
stolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum
quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque
efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritanti-
bus, & aliis decretis, etiam Motu simili, ac alias quomo-
dolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus om-
nibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus spe-
cialis, specifica, individua, & exprefsa, ac de verbo ad
verbum, non autem per clausulas generales idem im-
portantes mentio, seu quævis alia expressio habenda,
& ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo
ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradi-
ta observata, inserti forent, præsentibus pro exprefsis
habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vi-
ce dumtaxat specialiter & exprefse derogamus, ceteris-
que contrariis quibuscumque, Volumus autem quod
præsentium copias sive transcriptis, etiam impres-
sis, & manu alicujus Superioris dictorum Fratrum

E E e 2 Refos

illegiti-
mum
de
re
pos-
sionis
hic
natum
ant.
in Con-
viti-
re
re
di-
hab-
diano
præ-
mole-
na
in Cim-
ales de
Gene-
licentia
verò
quam
ant.
impf.

Cum Cas-
venialibus
ad præfio-
net incedit
ho usque se
unquam
supra
alios
Baro
Provincialis
quod ubi
venialibus
habere pos-
sunt.
Hæc consi-
tutio Re-
formati sub
Conventu-
alium obedien-
tia viventi-
bus solum
poteat suffragari.
Clausula
præfata
va.
Debitum
irritum.
Clausula de
rogatoria.

Reformatorum subscriptis, plenaria ubique fides adhibeatur in iudicio & extra, ac si originaliter exhiberentur.

Ratio po- nali.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostram, &c. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. P. A. j. die 15. Oct.

Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnat. Dominice 1587. Id. Octob. Pont. nostri anno tertio.

LXIX. De decies alteris centenis millibus nummum aureorum, in Arce S. Angeli depositis, nullo unquam tempore, nisi in prescriptis casibus, certaque desuper servata forma depromendis.

Alia centena millia hic idem Pont. pro S. R. E. prescripto, in primo anno sui Pont. collegit, & in eadem Arce reposuit, indeque promi vetuit, ut sup. in eius const. 31. Et alia in tertio anno ibidem postea reposuit, ut infra in const. 80. Est. Hasceque Bullas Pontifices omnes confirmarunt.

Edita A. D. SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. anno primo reposuit in Arce S. Angeli centena millia, ut in constitut. hic indicata.

ANNO superiore decies centena millia nummum aureorum in Pontificia Sancti Angeli Arce, & certo sanctiori Erario reposuimus & collocavimus, ac de illis asserendis ac nunquam, nisi certis prescriptis casibus promendis & erogandis, Constitutionem perpetuam valituram edidimus, cuius tenor infra descriptus est.

Et deinde alia centena millia collegit, & modo in eadem Arce similiter reposuit, cum eisdem conditionibus, & in d. constit. constantia.

§. 1. Verum cum ob culpas, peccataque nostra multiplicia, quibus divinam Majestatem in dies magis ad iracundiam provocamus, usque ad necessitates superius enarratas multiplicentur, periculaque regi Dominico impendenda adaugeantur, ut illis necdum prioris pecunie collectione satis provisum esse videatur. Nos quamvis in omnibus difficultatibus, curisque nostris in Dei Omnipotentis auxilio spem nostram fixam habeamus, ad illius opem (qui nisi custodierit Civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam) ex intimo cordis affectu confugiamus, tamen ab eo ipso pastorem Principe Christo frequenter admoniti, ut pro ovibus nostrae fidei creditis, earumque salute & utilitate, modis omnibus vigilemus, facere non possumus; pro nostro Pastoralis munere in hac quoque parte obeundo, quin humanis etiam consiliis, ac viribus (ut pro eo ac nobis ab eodem Clementissimo Domino elargitum est) ad tot mala, periculaque propulsanda, nova quotidie praesidia conaremur. Quamobrem alia decies centena millia aureorum nummum, non ad nostra, aut cuiusque nostrorum privata commoda, sed ad publicum bonum, ad S. R. E. cui Deo auctore praesidemus defensionem, ad fidei Catholicae conservationem, ac propagationem nostra sedulitate ac frugalitate collegimus, quae eadem in Arce, ut priora altera decies centena millia, reponi, asservari, nec inde amoveri, erogative, nisi in supradictis expressis necessitatibus, eodem plane modo volumus. Motu proprio igitur, & ex certa nostra scientia, ac habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura deliberatione, de eorum consilio, & unanimi consensu, hac praesenti nostra perpetuo valitura constitutione, dicta alia decies centena millia aureorum nummum in eadem Arce nostra Pontificia Sancti Angeli, & sanctiori Erario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Christo Domino nostro, Beatae Mariae semper Virgini, & Sanctis Apostolis Petro & Paulo offerimus & dicamus, iisdem omnino legibus & conditionibus, quae in nostra superius descripta constitutione prescriptae & praefinitae sunt.

Et inter ceteros casus, in quibus h-

§. 2. Declarantes nostrae voluntatis, mentisque esse, ut quod in ipsa constitutione de recuperatione Terrae Sanctae, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit,

idem etiam locum obtineat quoad utramque Deo dicatam pecunie summam, in recuperatione Regnorum a quibuscumque Catholicis Romanae Ecclesiae hostibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eosdem decerni, ac fieri contigerit.

§. 3. Ubi vero in prescriptis casibus pecuniarum aliquid summi necessitas postulaverit, volumus ut de tota summa, tam superiori anno quam etiam nunc reposita, hoc prorsus, & alio modo pecuniae sumantur & erogentur, nimirum ut in Consistorio secreto prescriptarum necessitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpensa, atque ita cogente, non duarum ex tribus partibus Cardinalium, sicuti in priori constitutione nostra sancitum erat, sed trium saltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint, consensu, decreto, & subscriptione adhibitis, ex binis decies centenis millibus aureorum nummum a nobis repositis, non ultra quartam partem, id est, non ultra quingenta millia nummum promi liceat, & ea quidem quingentorum millium summa, non tota simul, sed paulatim, moderatè & successivè depromatur, per certas portiones, quae in eodem Consistorio, in quo de tota re deliberabitur, a tribus partibus Cardinalium, ut dictum est, omnibus diligenter examinatis, decretis, & praefinitae fuerint. Quod si ipsis quingentis millibus erogatis & consumptis, prescripti casus & necessitates novam impensam requisierint, tunc iterum proposita & adhibita in Consistorio consultatione, si consensus, decretum, & subscriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, ut supra dictum est, accesserint, aliam summam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non statim totam, sed moderatione ea servata, coque quem diximus modo limitatam, & praefinitam, sumi posse permittimus.

§. 4. Ceterum statuimus, prout alia nostra constitutione ordinatum est, ut partes & portiones pecuniae supradictae, quae in aliquo ex praemissis casibus sumptae fuerint, cum ejus impensae faciendae ratio cessaverit, omnino in ararium unde depromptae fuerunt, integrè restitui, ac reponi primo quoque tempore debeant.

§. 5. Has autem Deo dicatas pecunias, nullo unquam tempore, nisi aliqua ex iis quas diximus, necessitas urgeat & requirat, neque in totum, neque ex aliqua parte moveri, erogative quovis modo a nobis posse volumus, eamque amovendi & erogandi potestatem & facultatem a nobis ipsis abdicamus. Idque successores nostros Romanos Pontifices, proposito sibi tremendo iudicio, in quo summo patrifamilias de administrata villicatione exquisita reddetur ratio, eodem plane modo facturos esse confidimus & speramus. Tandemque Deo per praesentes oblatam pecuniam, una cum illa priori, nos integram, ut dictum est, conservaturos esse, ac perinde omnino, ac res & bona Ecclesiae immobilia nos habituros promittimus, juramus, & vovemus, & sicuti omnes Cardinales praesentes, & infra scripti voverunt, promiserunt, ac jurarunt, ita per alios Cardinales nunc & pro tempore existentes, ac per successores nostros, quando & quoties superius ordinatum fuit, & juxta formam nunc traditam jurari, promitti, ac voveri debere decernimus.

§. 6. Denique caetera omnia & singula in eadem constitutione suprascripta quomodolibet expressa, constituta, & decreta, etiam in hac pecunia a nobis, ut praefertur nunc collocata & recondita, & quoad praesentes nostras literas in omnibus & per omnia, penitus, omnino, & inviolabiliter observari, & locum habere volumus, praecipimus & mandamus.

§. 7. Si quis autem fortassis nostrorum successorum, id quod minimè credimus, huic nostrae constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuerit, aut depromptam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem ararium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum liberum esse successoribus ea derogatione, & quibusvis aliis quae contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra hujus constitutionis prescriptum sumpta ac deprompta, recuperanda, tam adversus

iusmodi... omnia de... mi per... declarat... comprehend... occupaverit... & expedit... nis contra... L. E. hujus... Formam... pecuniarum... dictis casibus... depromendi... deservit... servari... cipit.

Et quom... mium... inbet.

Pradictis... referunt... voverit... cui info... scripsi... dinalibus... fentes... promissio... ita ab... Cardin... bus pro... pote pro... decernit.

Carta... nia in... stium... tonta... us pra... success... in aliq... trarum... ribus... cat... rum... licet... foribus... contra... tificis... venient...

Aras... Cardin... consent... & eorum... redet... & in... Adv... quod h... aliquid... minime... pr. ma...

Pontificis degenere & reuerentia, sed iunctos omnes, quoniam aduersus Cardinales idem in Pontifice, ac Cardinalibus bona quovis titulo vel quovis ratione obtinerent, eorumque possessionem honorumque ad ipsos pertinet pervenire ad ipsos, retinereque donec quicquid personis deponendum est, id tunc in strarium referatur & restitatur, eadem ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, a forma per nos constituta recedi contingerit, huiusmodi obligationi, atque oneri obnoxia & adhaere voluntas, singulis que in nostris litteris adversari possent, vel quocumque modo obesse penitus remota, ac non obstant.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae reconditionis, repositionis, collationis, obligationis, dispensationis, declarationis, permissionis, statuti, voluntatum, abdicationis, promissionis, iuramenti, voti, decreti, precepti, mandati & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Dat. Romae apud S. Petri. Anno Incarnationis Dominicae 1587. 8. Idus Novembr. Pont. nostri anno 3.

Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Ego Alexand. Card. Farnesius Episcopus Ostien. Vicecancellarius.

- Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Jac. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Albanen.
Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Praenestin.
Ego M. S. Card. ab Altamp. tit. Sanctae Mariae Transiberim.
Ego Prothomazus Card. Comensis, tit. S. Mariae de Populo.
Ego P. Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Laurentii in Lycina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariae super Minervam.
Ego Ludovicus Madrutius Card. tit. S. Anastasiae.
Ego Nic. Card. S. Ptaxedis Sanctorius.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severinae.
Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susanna.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
Ego Franciscus Card. de Joyeuse tit. S. Sylvestri.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus tit. S. Mariae de Pace.
Ego Aug. Card. Veronae tit. S. Marci.
Ego Vincentius tit. S. Mariae in Via Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola tit. S. Sabinae.
Ego Scipio Card. Lancellot. tituli Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Ego Henricus tituli S. Pudencianae Card. Caietanus Camerarius.
Ego Joan. Baptista Card. Castrucci, tit. S. Mariae in Araceli.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Caelio.
Ego Domin. tit. S. Lauz. Card. Pinellus.
Ego Hipp. Aldobrand. tit. S. Pancratii Major Penitentiarum.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Fr. Hier. Card. Ascul. tit. S. Thomae in Patience.
Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guilielmus Alanus tit. S. Martini in Montibus Card. Aug.
Ego Alex. Card. Montaltus Diaconus S. Eustachii.
Ego Hieron. Matthaeus Diaconus S. Mariae in Cosmedin.

Bullarii Magni Tom. II.

Ego Benedictus Georgii Card. Justiniani Ego Ascanius Episc. & Medici, & Crofencia S. R. D. D. C. G. C. C. C. C.

Anno d. Nativitatis Domini 1587. Indict. 15. Idus Novemb. Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa 7. anno eius 3. retroscripta littera Apostolica officina, lecta, & publicata fuerunt in aulae. In praesentia S. Joannis Laurentii, & S. Petri Principis Apostolorum etc. 1587. & Cur. Apost. & in aede Campi Florae, per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Ioan. Bapt. Bagni, & Obavianum Tagliarum S. D. N. Pape Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Indulta & gratiae Congregationis Monachorum Beatae Mariae Fulicenis, Ordinis Cisterciensis S. Benedicti strictioris observantiae.

L X X

Hic idem Pontifex istam Congregat. primò approbavit, ut sup. in cons. 32. Religiosos.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

1587.

Super specula militantis Ecclesiae Domino disponente, qui cunctis imperat, cuique omnia obediunt, quoniam sine nostris meritis constituti, salutis operibus intenti, de his continua sollicitudine excogitamus, per quae nostrae propitiationis auxilio, iis qui Monasticam vitam susceperunt, eamque reformant, salus proveniat. Et ut ad diversa loca eorum institutio, & Regularis disciplinae obsequantia propagetur, alia loca eriguntur & institui concedimus, prout Regum & Principum Christianorum vota exposcunt, & Nos conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Exordium

§. 1. Sancti pro parte dilectorum filiorum Abbatis & Conventus Monasterii Beatae Mariae de Fulicenis, Cisterciensis Ordinis, Riven. diocesis, nobis nuper exhibita petitorio continebat, quod aliam postquam accepissemus, in dicto Monasterio institutionem & disciplinam Monasticam in longè meliorem formam restitutam, ipsique in laboribus, jejuniis, orationibus, carnis maceratione, & mortificatione, aliisque poenitentialibus operibus strictiorem aliis Monachis dicti Ordinis Regulam S. Bege-dicti observabant. Neque ritus, mores, vitae normam, & Reformationem ad arctiorem Regularis disciplinae in dicto Monasterio introductam reducerant: Nos ritus, mores, vitae normam & reformationem huiusmodi, dummodo sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, & Sancti Benedicti Regulae, auctoritate Apostolica approbatae contraria non essent, dicta auctoritate confirmavimus, prout in nostris desuper confectis litteris plenius continetur.

Ita Regi confirmavit strictiorum monastica vita normam in Monasterio S. Mariae Fulicenis institutam, ut in cons. 32. sup.

§. 2. Cum autem divino inspirante numine, jam centum & quadraginta Monachi ipsam reformatam Regulam professi, multi vero in eodem Monasterio Novitii existant, charissimusque in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus, ac dilectus filius nobilis vir Henricus Dux de Retz, alique pii ac probi viri gratum huius vitae odorem sentientes, hoc vetustum vivendi genus, & laudabilem Regularis disciplinae observantiam per universum Galliae Regnum, illiusque loca & terras spargi atque effundi summopere peroptent. Quia tamen (sicut eadem petitorio subijungebat) istius arctioris Regulae approbatio citra praefatum Monasterium nequaquam extenditur, praedicti Abbas & Conventus piis praedictorum Regis & Ducis, ac proborum virorum votis hac in parte satisfacere non possunt, nisi nostra & Sedis Apostolicae licentia eis desuper suffragetur. Quare pro parte Abbatis & Conventus praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus praedictae Religiosis reformatae propagationi, ac aliis in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur eundem Abbatem & Conventus huiusmodi singulares personas à quibusvis excommunicationis

Quam idem Pontifex

prohibet. com
facultas no
na adifican
di monast
ria, autem
abfque licen
tia Ordina
riorum ubi
que locorum.

Hic de li
centia et re
vocatione d
Clem. VIII.
in conf. 99.
Quoniam

Novitiosque
recipiendi.

Ad hoc vide
conf. subseq.

Privilegia
Ordinis Ci
stercienfis
hinc Congre
gationi com
municat. et
que concedit.

cautionis, suspensionis, & interdicti, aliaque Ecclesiasticis
sententiarum, & poenis à jure vel ab hominibus quavis
occasione vel causa factis, si quibus quomodolibet inno
centi existant, ad effectum presentium duntaxat conse
quendum, hanc serie absolventes, & absolventes fore
centes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Abbati
& Conventui prædictis, ut quoscumque ex Monachis ip
sorum strictiorem Regulam professis, quos duxerint eli
gendos & deputandos, tam ad hoc per totam Gallie
prædictam, quam alia Regna & Respublicas, Mundique
partes universas, prout eis visum fuerit, mittere. Ipsique
sic Missi in Regnis, Rebus publicis, & Dominicis prædictis,
ac quibuscumque eorum Civitatibus, Terris, &que locis
aliisque Mundi partibus, quæcumque, tam virorum
quam mulierum Monasteria, Prioratus, Præposituras &
Decanatus, ac alias nuncupanda loca Congregationis Ful
liensis etiam nuncupanda, ejusdem Cisterciensis Ordinis,
pro totidem Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præ
positis, Decanis, Conventibus, & aliis Superioribus &
personis ejusdem Congregationis, qui inibi divinis lau
dibus & obsequiis insistere, ac juxta Regularia Congre
gationis sic reformatæ instituta vivere debeant, fundare,
erigere, & instituire, ac etiam per alios ejusdem, vel
alterius cujuscumque Ordinis fundata & erecta, ex eo
rum ad quos spectat & spectabit, concessione, diocesana
norum locorum vel quorumvis aliorum licentia desuper
minimè requisita, nec expectata.

§. 4. Novitiosque in eis recipere, & receptos ac ipsa
Monasteria ingressos, probationis tempore completo, ad
professionem solitam per dictos Monachos emitti soli
tam, admittere Regularem, ac illud vitæ genus, Regula
riaque instituta, quæ in primo dicto Monasterio vigent,
& in futurum vigeant, inibi introducere libere & li
cite possint, & valeant, licentiam, & omnimodam facul
tatem atque auctoritatem dictæ auctoritate, tenore præ
sentium concedimus & impartimus.

§. 5. Neenon prædicto de Fulliens, & quibusvis aliis
dictæ Congregationis pro tempore erigendis, & seu jam
erectis Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Decana
tibus, & aliis nuncupandis locis, tam virorum quam mu
lierum, illorumque Superioribus, Abbatibus, Abbatissis,
Prioribus, Præpositis, Decanis, Monachis, Monialibus,
Novitiis, & Conversis, aliisque quibuscumque personis
utriusque sexus, in eis pro tempore existentibus, ut om
nibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptioni
bus, libertatibus, prærogativis, concessionibus, facul
tatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & pecca
torum remissionibus, cæterisque gratiis, tam spirituali
bus, quam temporalibus prædicto Ordini ac Congrega
tionibus sub illo institutis, eorumque Monasteriis, & lo
cis pariter utriusque sexus per universum Mundum con
stitutis & erectis, ac constituendis & erigendis, in genere
vel in specie, etiam per solam signaturam, & vitæ vocis
oraculo, ac per modum communicationis & extensionis,
etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & Apostolicæ
potestatis plenitudine, vel alias quomodolibet, tam per
nos quam quoscumque alios Romanos Pontifices, etiam
prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, sub qua
cumque forma & expressione verborum concessis, ac
concedendis quomodolibet in futurum, etiam si talia
sint & forent, quæ specialem ipsorum requirerent men
tionem, uti, potiri & gaudere libere & licite, tam con
junctim quam divisim valeant, non solum adinstar, sed
æque principaliter & pariformiter in omnibus & per
omnia, perinde ac si illis & eorum cuilibet ab initio spe
cialiter & expressè concessa extitissent, auctoritate &
tenore præmissis perpetuè indulgemus, ipsaque privile
gia, indulgentias, & gratias quibusvis aliis Superiori
bus, Abbatibus, Prioribus, Monasteriis, Ecclesiis & lo
cis piis, ac celebrandis Capitulis, & festivitibus ejus
dem Ordinis, & singularum illius Congregationum, ad
Monasterium & Congregationem de Fulliens hujusmodi,
illorumque Abbates, Priores, Monachos, Abbatissas,
Moniales, & alios Superiores, & personas, necnon Ec
clesias, Monasteria, Capitula celebranda, Sanctorum fe
stivitates, & loca quæcumque & qualiacumque, ac ex
Superioribus & personis, ad Superiores & personas per

petuè extendimus, illisque communicamus, ac de novo
concedimus, & eis desuper indulgemus.

§. 6. Decretis Abbatum & Conventus hujusmo
di singulares personas super prædictis à quoquam quavis
auctoritate fungente, & dignitate præfurgente motu
sibi, impediri, vel inquietari nullatenus posse, irritum
quoque & inane quicquid secus super his à quoquam
quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit
attentari.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit,
de indulgentiis adinstar non concedendis, & quibusvis
aliis constitutionibus & ordinationibus, necnon Mona
stiorum, & Ordinis prædictorum juramento, confir
matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis
statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgiis,
& literis Apostolicis eisdem Monasteriis, & Ordini, Mo
nasteriorumque Superioribus, & quibusvis aliis personis, sub
quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibus, & aliis
decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio &
consistorialiter, & aliis in contrarium quomodolibet
concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus,
etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, spe
cifica, expressa, & individua, non autem per clausulas
generales idem importantes mentio, seu quævis alia ex
pressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc
servanda foret, illis alias in suo robore permanentibus, hæc
vice duntaxat harum serie specialiter & expressè déro
gamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi
nam nostræ abolitionis, impetrationis, indulgentiarum,
concessionum, decreti, & derogationis infringere, vel
ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attempta
re præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit
incursum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis
Dominicæ 1587. Id. Novemb. Pontific. nostri anno 3.

Prohibitio recipiendi ad habitum vel professionem
cujuscumque Ordinis Regularis homines ille
gitimos, criminosos, aut æri alieno, reddendivis
rationibus obnoxios. Et præscriptio formæ No
vitiis recipiendi.

Hanc Bullam moderatus est quoad Collegium Gregor.
XIV. in ejus constitut. 3. Circumspecta. Et quoad
nullitatem professionis moderatus est Clem. VIII. con
stitutus. 83. In supræmâ, ubi multa reperies constituta
pro receptione & educatione Novitiorum.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus, in ea qua
convenit puritate, & dignitate conservandis, præ
cipuam geramus sollicitudinem, tum verò illud præter
cætera nobis cordi est, ut à Regularium personarum
Congregationibus, quas tanquam Deo dicatas, maxi
mè candor, sanctitasque decet, cujuscumque criminis
aut turpitudinis labe, & scandali occasio quàm lon
gissimè arceantur. Siquidem res ipsa nos admonet, quam
indecorum sit, & ab ea, quæ divinæ Majestati, eique
consecratis personis debetur, reverentia alienum, si
ejusmodi homines, qui propter sua scelera poenas gra
ves sibi in sæculo propositas timent, quive propter ma
mundiciam & peccata, ex quibus orti sunt, nonat perpe
tua ignominia, ab omni mundano honore, & à patri
na hereditate repelluntur, eidem omnipotenti Deo,
tanquam hostiæ offerantur, atque ad habitandum in
domo, quam decet honor & sanctitudo, inter mini
stros Domini, cui servire regnare est, ad factas functio
nes, quacumque profana præeminetia multo nobi
liores, sine ullo delictu admittantur. Cum etiam se
cundum legem Moyfi, immundi ab ingressu sanctuarii
excluderentur.

Et de
quibus
molestem
prohibet.

Com
romor.

Sancti
pauli
addit.

Dat. 2. Id.
die 14. No

LXXI

Edita A
1587. O
1588.

Procurator

SIXTUS QUINTUS

excluderentur de sacris habitibus maculantes. Deo suo offerre non possit, nec ad ministerium ejus, & quod in hoc sacro Domino aut videlicet pacificorum edificetur, id immaculatum esse debet, ut acceptabile fiat, hoc ulla macula esse in eo: quod si maculam habuerit, neque offerendum, neque acceptabile futurum esset.

§. 1. Ne igitur contingat illegitimos genitos, qui ut plurimum parentum vitia & incontinentiam impari sentent, nec pietatis studio, sed temporarium commodorum intuitu, (quis hereditates majorum, aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo à Religione alieno susceperunt, ac ab institutis Religionis alienam, plerumque cum dedecore, & propriae salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus, & malis exemplis quietem & statum ceterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quasi face & colluvie, ipsarum Religionum honorem & existimationem laedi, ut denique homines, qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos essent propensiores, eo magis abstineant ab hujusmodi carnis flagitiis, quo sit proli hoc quoque refugium praeclusum viderint.

§. 2. Hac nostra in perpetuum valitura constitutione districtè interdicimus & prohibemus, ne illegitimi procreati ex incestu, aut ex sacrilegio, quorum scilicet parenter consanguinitate vel affinitate, intra tertium gradum invicem conjuncti fuerint, vel quorum alteruter parens castitatem Deo voverit, etiam Apostolica, Imperiali vel Regia, aut quavis auctoritate legitima, aut naturalibus testibus, ad aliquam quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium Congregationem, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum nec professionem regulares recipi vel admitti quoquo modo possint. Quod si eorum quispiam habitum post publicationem praesentis constitutionis in futurum receperit, vel professionem posthac emisserit, decernimus habitum susceptionem, & professionem ex nunc prout ex tunc irritam, nullam & invalidam, nulliusque roboris vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex hujusmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri posse, quinimmo illos habitu regulari ad quem reassumendum perpetuo inhabiles sint, quamprimum exui, & ab ipsa Religione ejici, exterminarique debeant. Et nihilominus quicumque Superiores tam Monasteriorum, Prioratum, Praepositarum, Domorum, Collegiorum & locorum regularium, quam etiam praefatorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & quorumcumque Religionum Provinciales, vel Generales, quovis nomine nuncupati, qui ex praedictis incestu vel sacrilegio genitos post dictam publicationem ad habitum receperint, vel ad professionem admiserint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere. Sed ne iis, qui in humilitatis Spiritu Deo & Religioni servire, & poenitentiam agere intra Monasteria vel domos regulares cupiunt, ad sanctum hujusmodi propositum via penitus praecludatur, permittimus ut praefati illegitimi, ex dictis incestu aut sacrilegio geniti, ad habitum converforum seu famulorum, in Monasteriis vel domibus regularibus servientium recipiantur, & in ipsis Monasteriis seu domibus regularibus ad servitia ministeria, viliora obsequia, humiles functiones, atque abjecta servitia admitti possint; ea tamen conditione, ut ad habitum religiosorum, vel ad professionem quam Religiosi emittere solent emittendam, necnon ad omnes non modo sacros, sed etiam minores Ordines, vel ad Clericalem characterem, denique ad cuncta Ecclesiastica officia, & functiones, & ad ascendendum ad altiores gradus sint eis portae perpetuo clausae & obstratae.

§. 3. Quoad reliquos vero non ex incestu praefatos, nec sacrilegio, sed ex quovis alio minus legitimo toronatos, spurios, vel naturales, etiam ut praefertur, vel alias legitimatos, qui ob meliorem vitae frugem Religionem ingredi cupiunt, statuimus & ordinamus; eos ad Religionem admitti non posse, aut debere, nisi prius illorum

vita & moribus diligenter cognitis, & circumstantiis universis, quae ad honestatem personae attendenda erunt, comprobatis, ac de Religione, in qua intendunt, & doctrina fide dignis testimoniis, ac commendati fuerint, adeo bonam indolem, & faciem virtutis praefertant, ac tot mensis pie, iustitiam, ut de eorum natalium suppleant, eorumque receptio, universae Religionis commodo & utilitati profutura videatur. Et hoc ipso in Generali vel in Provinciali Capitulo mature deliberatione habita, Generalis vel Provincialis Superioris, ac definitorem unanimes consensu approbati, & ad habitum regularem admitti extiterint. Et tamen si incepti ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis continent, perpetuo inhabiles, & illorum incapaces remaneant, nisi super hoc cum eis fuerit auctoritate Apostolica specialiter dispensatum. Si quis autem eorum alias quam ut praefertur, recipietur, professio, nullatenus, atque ipsi habitu privari à Religione ejici debeant, eorumque receptores excommunicatione, ut supra, innodati ipso facto existant.

§. 4. Ceterum quoniam saepe se vitia ingerunt, & se esse virtutes mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatam rem familiarem, & contractam ingentem vim reris alieni, aut interversam alienam pecuniam eorum fidei creditam, ut rationibus effugiant, alii post furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliaque facinora patrata, etiam banniti aut damnati, seu qui meritis pro suis delictis poenas metuunt, non pia intentione, sed ad evitandam legum & judiciorum severitatem, quia tuto in saeculo vivere non possunt, tunc demum quærunt à Religione auxilium, quando aliunde illud non sperant; unde sub habitu & nomine Religiosorum, animi Religioni inimicum, & inveterata vitia retinent, neque alios qui sancta vocatione vocati sunt, patiuntur tranquille divinis obsequiis insistere, in gravem Dei offensam; Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum: ut his quoque subterfugii & impunitatis spes omnis tollatur, auctoritate Apostolica & tenore praesentium etiam perpetuo statuimus & ordinamus, juvenes, aut viros adultos, majores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum parentibus, patria, deque antea vita & moribus diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum & exploratum sit, eos neque aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut graviora, reos vel suspectos existere; ut propterea damnati sint, aut ne darentur formidant, neque ingenti aere alieno supra vires facultatum suarum gravatos, vel reddendis rationibus ita obnoxios, ut ex hujusmodi causa lites, vel molestia eis sit jam illata, vel timehdum sit ne inferatur. Nisi denique constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum devotionis, & pietatis fervore vitam Religiosam sponte, & ex animo elegerit. Deque his omnibus in Generali vel Provinciali Capitulo, plena & indubitata fide facta, tam Superioris generalis, seu provincialis, quam Definitorum consensu approbati, & ad habitum regularem admitti fuerint. Omnes autem & quoscumque, ut dictum est, criminosos, vel suspectos, aut xri alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles declaramus.

§. 5. Et si qui eorum contra praesentem nostram constitutionem temere admittentur, tam susceptionem habitus, quam professionem, & inde secuta, ex nunc prout ex tunc pari modo irritamus & annullamus, viribusque & effectu carere decernimus, ac jubemus eos qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & à Religione expelli, & nihilominus si expulsi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitum susceptionem, & professionem penitus nullam esse & censeri, ac propterea attemptata nullitate habitus & professionis, licere quibuscumque Judicibus & Censuris etiam saecularibus, ad quos seu quas spectat, contra eos, ut prius, juris & facti remediis opportunitis, ex officio, vel ad cujuscumque instantiam, vel querelam civiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, ut cujusque juvenis, aut viri majoris XVI. annis à saeculo ad Religionem transiuntis, ap-

habiles ad professionem...
Nec aliam redunt Greg. XIV. praesentibus ad remanentem iura.

Receptis autem...
Hac de laudibus...
Hic infra.

Receptis autem...
Hac de laudibus...
Hic infra.

probata, et tunc, et tunc, in quibus...

Rescriptum de...

§. 6. Et infra quoscunque Religiosos, eorumque...

Rescriptum de...

§. 7. Sed et quis interdum Satanas in Angelum lucis...

Rescriptum...

§. 8. Decretantes sic in praemissis omnibus per quos...

Rescriptum...

§. 9. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Sanctae...

Rescriptum...

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordina...

juramentum, confirmatione, et publica, vel quavis firmi...

§. 11. Mandamus vero eisdem praesentes ad valvas...

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam...

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnati...

Anno a Nativitate Domini 1587, indictione 15, die ve...

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

Sequuntur declarationes d. Constitutionis.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanam spectat Pontificem sacrorum Canonum...

§. 1. Immo post eandem nostram constitutionem, quae...

§. 2. Nos ad tollendam omnem ambiguitatem occurre...

§. 3. Cum itaque inter alia dubitetur num primo dicta...

Rescriptum de...

Rescriptum...

Rescriptum...

Rescriptum...

Insi...

Senti...

Dati...

Pascha...

Exordi...

Dubia...

Primo...

confir...

num fi...

nostra constitutio, ubi de illegitimè genitis loquitur, comprehendit etiam coequalitatem per subsequens matrimonium fuerint legitimati. Non inherentes sacrorum Canonum dispositioni, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus illegitimè natos ex his parentibus, inter quos tempore quo ipsi geniti sunt matrimonium ritè consistere poterat, secuto postea matrimonio legitimis effectos, sub dicta constitutione minime comprehendendi, sed eos tam quoad emittendam professionem, quam quoad consequendos gradus, honores, & dignitates sui Ordinis æquo jure cum illis, qui ex matrimonio legitimo & constanti nati sunt, censendos esse.

§. 4. Illegitimos verò etiam ex soluto & soluta, qui antequam nostra constitutio emanaret, professi, vigore seu prætextu privilegiorum, aut indulgentiarum Apostolicorum cuivis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in specie concessorum, eo ipso per ingressum Religionis, vel per eisdem Superiores, sive alios quoslibet etiam Sedis Apostolicæ de latere Legatos, aut alios officiales vel ministros, quavis præminèntia vel auctoritate, etiam Apostolica fungentes, aut facultate suffultos legitimati, aut ad gradus, honores, & dignitates habitati, seu reintegrati, & illis aliàs perfundi sunt, volumus posthac non obstantibus quibuscumque, tam antiquis privilegiis, aut litteris Apostolicis, quam aliis indultis, seu declarationibus, etiam si illa per nos post dictam constitutionem novissime edita fuisse asserantur, honores, gradus, aut dignitates hujusmodi obtinere non posse, ac dispensationes & legitimaciones quascumque eis nullatenus suffragari, nisi specialiter & nominatim cum eorum singulis fuerit super natalium defectu, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, ante vel post ingressum Religionis post Romanum Pontificem immediate, vel de ejus speciali mandato dispensatum, deque dispensatione, seu mandato per litteras Apostolicas, seu in forma Brevis, vel saltem per patentes litteras Cardinalis Protectoris, de ipsius Rom. Pont. voluntate fidem facientes, legitimè constiterit.

§. 5. Eos pariter, qui tempore publicationis nostræ constitutionis in suis Religionibus sine hujusmodi speciali Romani Pontificis dispensatione officia, honores, & dignitates habebant ad vitam, eo ipso ab illis amotis & absolutos harum serie declaramus. Ad tempus autem illa obtinentes permittimus in sua administratione usque ad finem sui temporis conservari, ita tamen ut in posterum nec tempus Ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipsi ad alias non modò similes, verùm etiam neque ad inferiores, aut altiores & majores dignitates, honores, gradus ascendere possint, perinde ac si id ipsum in præfata nostra constitutione ab initio expressum fuisset. Ne tamen hujusmodi Religiosi in liberalium artium, ac præsertim sacræ Theologiæ studiis, & Religiosis professibus legniores fiant, atque eorumdem pia studia refrigerent, eos nosse volumus, quod si ipsorum quispian eximia doctrina, vitæque & morum sanctitate excellere reperietur, deque eorum probitate, & præclaris meritis Ordinum Protectores eam apud nos fidem fecerint, ut non immeritò sperari queat, eorum doctrinam & operam ipsi Ordini, & sacræ Dei Ecclesiæ usui & commodo futuram, tunc demùm indulgentiam & benignitatem nostram facillè experientur.

§. 6. Quoniam verò & à multis questum est sub nomine honorum, graduum, & dignitatum, à quibus illegitimi penitus excluduntur, quid potissimùm sit intelligendum: Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellacione dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi Præpositatus, Abbatatus, Prioratus, Guardianatus, Custodiatatus, Provincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his similia, cum honore & superioritate conjuncta. Ab officiis autem oneris, veluti Lectoris, Confessarii, studiorum, & sacræ Theologiæ Magistri, Regentis, Prædicatoris verbi Dei, & cæteris hujusmodi, immò etiam à voce activa, à sacræ Ordinis suscipiendis, ipsorumque ministerio, ipsos illegitimos, dummodo ex factilegio vel incestu geniti non sint, nequaquam arcemus.

§. 7. Cum verò in quibusdam Religionibus Capitula

Provincialia, aut nunquam, aut non quotannis, sed rarius celebrantur, quædam etiam Monasteria, aut domus hujusmodi in remotissimis regionibus, Hæreticorum aut insidelium tyrannide captivitas sine fine de illis, quos exera Capitula, quibus habitum vel professionem Regulares admitti prohibetur, tempus celebrandi Capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus & indulgemus, ut in qualibet Provincia saltem duo, vel si commodè fieri poterit, tria aut plura Monasteria, seu domus Regulares deputentur, quarum seu quorum Superiores infra annum saltem ad inquisitionem super novitiis faciendam, & ad ipsos Religiosos juxta formam præfate constitutionis recipiendos, & ad alia quæ in ipsa constitutione continentur peragenda, insimul congregentur.

§. 8. Quod si paucitas, aut nimia distantia Monasteriorum ne id quidem patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus unius Monasterii, aut domus ejus Provincie hujusmodi facultas & auctoritas per Capitulum generale, scilicet Monachorum, vel Provinciale Mendicantium & reliquorum Regularium ejus Ordinis demandetur.

§. 9. Verùm in iis Monasteriis, domibus, & locis Regularibus, quæ aut nondum in Congregationes redacta, aut alias nulli Provincie subiecta sunt, statuimus ut trina Capitula Conventualia tribus distinctis cum intervallo saltem decem dierum vicibus celebrata, eandem de recipiendis Novitiis per trinas hujusmodi distinctas vices approbatis habeant auctoritatem, quæ per nostram constitutionem Capitulis Provincialium est attributa.

§. 10. Neque verò si in generalibus vel Provincialibus Capitulis aliqui vocales desint, nec si à definitorum consensu aliquis discrepaverit, idcirco receptio Religiosorum retardari, impediri, aut impugnari debet: sed satis esse volumus, si vocalium & suffragiorum numerus legitimus, à jure, vel per cujuscumque Ordinis statuta præfixus interveuerit.

§. 11. Et quod de Capitulo Provinciali aut generali dictum est, idem juris statuimus, si quæ Religionis, non Capitulorum, sed Congregationum, aut dietarum, vel alio quovis nomine uti reperiantur.

§. 12. Quod autem pertinet ad professionem, tam illegitimorum quam eorum qui post sexdecim ætatis annum expletum Regularem habitum susceperunt, quia tunc demum verè & propriè Religiosi effici dicuntur, cum professionem emittunt: Declaramus eos qui ante prædictam nostram editam constitutionem habitum susceperint, & post ipsius promulgationem cupiunt profiteri, non aliàs ad professionem admittendos esse, quam facta inquisitione, & servata forma in ipsa constitutione præscripta; & eorum, qui post dictam promulgationem, etiam ignoranter, non habita dicta inquisitione, & non servata forma ad professionem admissi fuerint, professionem nullius esse roboris & momenti. In oblati autem & conversi professionem emittentibus satis erit, si quoad mores & statum personarum ipsa inquisitio fiat.

§. 13. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, quæ militat in expressa, statuimus quod in quibusvis Ordinibus & Religionibus, neque etiam tacita professio quorumcumque Religiosorum induci possit, nec induta intelligatur, nisi in receptione constitutionis forma servata fuerit.

§. 14. Si quis verò ante editam nostram constitutionem jam tacite professus, expressè cupiat profiteri, vel si quis apostata ad suam Religionem redire voluerit, inquisitio & forma præscripta non erit necessaria, nisi vel de moribus, statu & qualitate personæ, vel de validitate ipsius tacite professionis dubitatio aliqua oriatur.

§. 15. In iis autem qui in locis à sua patria longissime remotis degentes, vel quorum patria ab Hæreticis vel Infidelibus miserè oppressa detinetur, voluerint se divinis obsequiis sub Regulari habitu dicare, ut in hoc quoque Sedis Apost. benignitas elucescat, quæ cunctos mortales, præsertim verò exteros ex longinquis regionibus ad eam assidue confluentes, materno sinu libenter ample-

de circa celebrationem Capitulorum Generalium, seu Provincialium pro inquisitione super Novitiis recipiendis.

1. Declaratio circa facultatem ab eorum Capitulorum, vel ab eis deputatorum pro inquisitione præfixam.

2. Declaratio circa facultatem Capitulorum Conventualium in prædictis.

3. Declaratio circa numerum suffragiorum in recipiendis Religiosis.

4. Declaratio circa verbum capituli.

Prima declaratio circa admissionem ad professionem. Tu vide habetam Clem. VIII. c. 1. rubr.

2. Declaratio circa inquisitionem ad professionem.

3. Declaratio circa validitatem expressæ professionis, & apostatarum reditus ad Religionem.

4. Declaratio circa advenas sub Regulari habitu recipiendos, qui commorantur in regionibus à sua patria remotis, ad ab infidelibus capti.

de circa celebrationem Capitulorum Generalium, seu Provincialium pro inquisitione super Novitiis recipiendis.

de circa celebrationem Capitulorum Generalium, seu Provincialium pro inquisitione super Novitiis recipiendis.

de circa celebrationem Capitulorum Generalium, seu Provincialium pro inquisitione super Novitiis recipiendis.

Declaratio.

Actur, sanctibus exteris huiusmodi, & advenas, quamvis non liquido constet de iis omnibus, quæ in constitutione nostra requiruntur, tamen si diligentia adhibita nihil appareat quod eorum impediatur, habiles reputandos esse.

Declaratio circa eos qui iam professi ad sacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promoti existat, & postmodum in eo natalium defectu, aut criminum in dicta constitutione nostra expressorum notam, quæ prius ignorabantur, de regei contigerit, decernimus eum statim post huiusmodi defectus notitiam habitam, non alias quam juxta formam ipsius constitutionis, ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem factorum Ordinum admitti debere.

Declaratio quomodo d. constitutio quoad criminosos procedat.

1. Declaratio circa receptionem hospitium alterius vel ejusdem Provincia.

2. Declaratio circa eisdem.

3. Declaratio circa receptionem peregrinorum, & advenarum Regularium in Urbem.

Confirmatio aliorum in d. constitutionum.

Revocatio quarumcumque concessionum de receptione Novitii extra Capitula.

Vide bullam cit. in rub. Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

§. 16. Quod si quis ante vel post constitutionem ipsam professus ad sacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus existat, & postmodum in eo natalium defectu, aut criminum in dicta constitutione nostra expressorum notam, quæ prius ignorabantur, de regei contigerit, decernimus eum statim post huiusmodi defectus notitiam habitam, non alias quam juxta formam ipsius constitutionis, ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem factorum Ordinum admitti debere.

§. 17. Contra criminosos vero, quorum professio eadem constitutione nostra irrita declaratur, ac propterea Judicibus & curiis secularibus procedendi facultas conceditur, tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cum actis publicis constiterit ipsos Judices & Curiam secularem ante susceptionem habitus de ipso crimine adversus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse.

§. 18. Ceterum quæ à nobis circa Religiosos viros in præfata constitutione sancita sunt, ea nequaquam volumus ad Moniales nunc extendi.

§. 19. Postremo dum interdiximus, ne quis Regularis alterius Provincia intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alienæ Provincia, etiam tanquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi à Superiore loci, ubi residebat, & à quo discessit licentiam expressam in scriptis exhibuerit, vel nisi satis cognitus sit, id observari volumus non solum in religiosis itinerantibus de una in aliam Provinciam, sed in iis quoque qui proficiuntur de uno in aliud ejusdem Provincia Monasterium, tam sui quam alterius Ordinis.

§. 20. Quod si dicerent se ad Apostolicam Sedem confugere ob gravamina à suis Superioribus sibi illata, & ideo ab ipsis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuisse, non propterea ullo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per suos Superiores denegata constiterit.

§. 21. In Alma vero Urbe nostra Religiosi advenæ, & peregrini de gravaminibus sibi illatis conquirentes nulli sine huiusmodi literis, aut licentia recipiendi erunt, nisi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium super negotiis Regularium à nobis deputatorum, vel ad suos Protectores remittantur, ubi ipsis auditis pro rerum & personarum qualitate quid agendum sit statuetur.

§. 22. Reliqua autem in priori nostra constitutione contenta, quæ in præsentibus literis non declarantur, volumus perpetuo firma & valida, & in suo robore permanere, ac ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari.

§. 23. Et si quid à nobis alicui Ordini aut Religioni præter aut contra præfate constitutionis formam post illius editionem circa recipiendum, extra capitula Novitios, aut aliis indultum, aut concessum fuit, id omne ac desuper concessas literas prorsus revocamus & annullamus, ac ad terminos præsentis constitutionis reducimus, & alias nemini volumus suffragari.

§. 24. Decernentes sic in præmissis universis & singulis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum facti Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa & instantia ubique judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 25. Non obstantibus præfata, & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium quam non Mendicantium Religionum, ac Monasteriorum, etiam eorum quæ Ordinum capita dicuntur, Prioratum, domorum, & quorumvis Regularium locorum juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, & stabilimentis, usibus, & naturis quantumcumque tempore observatis, necnon foundationibus

bus eorumdem, aliis quoque privilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apost. illis omnibus, ipsorumque Superioribus generalibus vel Provincialibus, Conventibus, Capitulis, Fratribus & persona per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nosmetipsos etiam post primam dictæ nostre constitutionis publicationem & præfata Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac iniri & stipulati contractus, seu quasi necnon motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, ac decorum consilio & assensu, etiam consistorialiter habito quomodocumque, ac sub quibusvis tenoribus & formis, necnon cum quibusvis restrictivis, restitutivis, præservativis, annullativis, derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodocumque concessis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extensis & moderatis, etiam in eis, ac statutis, stabilimentis, & foundationibus præfatis caveatur expressè, quod nunquam eorum privilegia & indulta, revocata vel moderata, aut immutata intelligantur; nec illis in toto vel in parte derogatum censeatur per quascumque literas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores & efficaciores clausulas in se continentes, nisi illorum, ac etiam certarum specialium literarum Apostolicarum inde concessarum verè, non autem per clausulas generales vel speciales idem importantes, inserto tenore, ac de simili Cardinalium consilio, quodque semper in huiusmodi derogationibus, & aliis dispositionibus censeatur apposita clausula, quod tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum sortiantur, cum Superiorum, Capitulum, & Conventuum præfatorum ad id accedat assensus, quodque derogationes & aliæ depositiones huiusmodi aliter effectum non habeant, nisi consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus distinctis vicibus Superioribus, Capitulis & Conventibus præfatis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expressus accedat assensus, aliter verò factæ viribus, & effectus omnino careant; ac Superiores, Capitula, Conventus & aliæ personæ præfate ad parendum illis & decretis desuper processibus, eorumque executoribus & subexecutoribus, ac ipsorum mandatis & monitionibus minime teneantur, sed literarum huiusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis, etiam per ipsos executores vel subexecutores latis innodari possint. Quibus omnibus, etiam si aliis de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, & tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, harum serie specialiter & expressè derogamus, & quatenus effectum præsentium quoquo modo impedire vel retardare, vel illis obesse possent, ea omnino tollimus & abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 26. Ut autem præsentibus literis omnibus plenè innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in Cancellaria Apostolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de mose affigi, volumusque & decernimus ut ipsarum præsentium exempla, etiam impressa, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, aut illius Curie obsignata, eandem ubique locorum fidem faciant, quæ ipsæ præsentibus facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§. 27. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, &c. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnat. D. P. An. Dominicæ 1588. 12. Kalend. Novembris, Pont. nostri anno quarto.

Forma bullæ huiusmodi.

Sandis p. nalis.

Anno à Nativitate Domini 1588. indict. 1. die 7. mensis Novembris...

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XXII. Reformatio Curie Almæ Urbis Gubernatoris quoad causas civiles.

Inisdictionem & facultates hujus Gubernatoris vide supra in const. 8. Leon. X. Et si pro, ubi eas plene tibi indicavi.

Quod autem Indulta concessa diversis Judicibus cognoscendi causas criminales privative quoad alios, non intelligantur privative quoad Gubernatorem Urbis, sed cumulative cum eo...

SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

IN sublimi Beati Petri Sede, meritis licet imparibus suprema dispositione constituti, agrique Domini curæ præpositi, id inter alia nostri muneris esse cognoscimus...

§. 1. Nos tamen, quia humanarum virium fines excedere non valemus, tantaque est Apostolici officii negotiorum moles, ut circa singula per nos ipsos ejusdem officii debitum exsolvere non possimus...

§. 2. Et idem cupientes Reformationem hujusmodi accuratè, & debita circumspectione absolvi, dilecto filio nostro Hieronymo S. Mariz in Cosmedin Diacono Cardinali Matthæio nuncupato, viro vitæ integritate, literarum scientia, longaque rerum, & Romanæ Curie experientia insigni, dedimus in mandatis, ut eandem Reformationem diligenter examinaret, suppleret, & cotrigeret...

manum adhibuit, nobisque exhibuit, ejusque tenor talis est, videlicet.

Sequitur Reformatio, de qua in Rubrica.

§. 3. D. Locumtenens civilis Gubernatoris Almæ Urbis pro tempore existentis, unus dumtaxat in futurum sit, legum scientia, vitæque probitate, & Romanæ Curie experientia insignis, & ex loco qui ab Urbe distet per quadraginta miliaria oriundus...

§. 4. Audientiam terminorum, pro quibus litigantes pro certa hora citati non sint, in Sala Palatii Gubernatoris, circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat.

§. 5. Jus reddat singulis diebus, exceptis festivis de præcepto, aut consuetudine Almæ Urbis, necnon diebus Coronationibus Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ, & Martis immediate ante cineres, ac ipsius diei Cinerum, totius hebdomadæ sanctæ, Commemorationisque Defunctorum, & vigiliæ Nativitatis Domini.

§. 6. Significationes per viam recursus concedendas, semper concedat cum clausula, Non tamen in contumaciam.

§. 7. In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiam si ad probationem producantur cedulæ, juræ, & instrumenta obligationum Cameralium, non relaxet mandata executiva, (si respectu summæ, vel valoris de qua agitur, dictæ causæ sint appellabiles) nisi elapsis decem diebus datis ad appellandum, & servatis solitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & ejus legitima prosecutione, & constituto sibi de re judicata.

§. 8. Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habitam allegari non possit, nisi à principalibus met vel eorum procuratoribus speciale mandatum habentibus, & ex certa causa per eos in actis specificata & jurata, à Gubernatore pro legitima approbata.

§. 9. Ab ejus sententiis definitivis appelletur ad Sanctissimum in causis appellabilibus, in aliis verò non appellabilibus, & in quibus de jure recursus datur, recuratur ad Gubernat. qui causas hujusmodi recursus, per se ipsum, vel alium ab eo deputatum juxta suas facultates expediat.

§. 10. Qui deputandus tam in ipsis causis recursus, quam in illis in quibus in locum D. Locumtenentis, uti suspecti recusat, à Gubernatore deputabitur, & in causis quoque Commissariis, in quibus ex rescripto Signaturæ à Gubernatore similiter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ ut mox dicitur, D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus ultra, sub penis eis indicatis. Recursus ut supra ad Gubernatorem à Locumtenentis decretis, & sententiis petendi, infra decem dies dumtaxat peti debeant, & tunc executionem non retardent, usquequò Gubernator hujusmodi recursus non admiserit.

§. 11. Sportulas D. Locumtenens non recipiat, nisi in illis causis commissariis tantum, quæ auctoritate ordinaria à principio ab eo cognosci non potuissent, quibus circa quantitatem servet taxam felic. recordat. Pii Papæ Quarti. In cæteris verò causis quibuscumque sportulas nullo modo accipiat, etiam à sponte dantibus, sed earum loco ultra commodam habitationem, quam in dicto Palatio pro se suisque servientibus habere debeat, & ultra scuta auri in auto quinque, à quolibet ex duobus Notariis causarum civilium hujus Curie, ipsi tantum D. Locumtenenti quolibet mense in ejus principio solvenda, percipere possit julium unum pro singulis infrascriptis expeditionibus, videlicet: Pro quolibet mandato executivo, non tamen in contumaciam: Pro quolibet arresto in carceribus, Mandato de excarcerando, Significatione totali, Aut vigore termini, Aut in vim litis pendentiæ, Aut litis finitæ, Aut stante deposito,

Reformatio super Locumtenentis commissa...

Audientia hora, & loco.

Diebus festis.

Significandi nibus vigore recursus.

Causis ordinariis.

Suspecti de fuga.

Appellatione & recursu.

Judice deputato à Gubernatore.

Sportulis habitaione familiaris, & emolumentis.

Vertical marginal notes on the left side of the page, including 'Anno à Nativitate Domini...', 'A. D.', 'Motu proprio', 'In sublimi Beati Petri Sede', '§. 1.', '§. 2.', '§. 3.', '§. 4.', '§. 5.', '§. 6.', '§. 7.', '§. 8.', '§. 9.', '§. 10.', '§. 11.'

deposito, vel negatione, aut data cautione de stando juri & iudicatum solvendo concessa. Et etiam pro qualibet citatione vel inhibitione, vigore commissionis, aut extra Curiam decreta. Dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re vel summa scutorum auri septem, qui constituunt Julios septuaginta septem.

Locumtenentis
curiam
Notariorum
locis.

§. 12. Alioquin prædictus D. Iudex pœnas in Pii Papæ IV. constitutione, de reformatione Tribunalium contentas, incurrat.

§. 13. Notarii teneant intus, vel juxta dictum Palatium eorum officia separata, & in locis ita distantibus, ut colligantium tumultus nullum afferre possit impedimentum.

Procuratoris
officium
Taxa obser-
vantia.

§. 14. In causis tribunalis, neque officio Procuratoris, vel Sollicitatoris fungantur, neque alio quovis modo se intromittant.

§. 15. In eorum mercedibus recipiendis servant omnino taxam Pii Papæ Quarti, quia in ea ommissus est casus examinis testium super articulis absque interrogatoriis, idèd tali casu Notarii recipiant pro hujusmodi examine cujuscumque testis bononensis octo usque ad scuta decem, & bononensis decem usque ad scuta viginti, & bononensis quindecim usque ad quamcumque summam, & non ultra.

Citationi-
bus.

§. 16. Citationes, & alias Mandatariorum & Curforum relationes nullatenus in actis apponant, nisi Cursores & Mandatarii eas in cartulis octavæ partis folii prius subscripserint, & supra subscriptiones nomen Notarii causæ appositum fuerit.

Citationes & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam actoris quam rei nomen cum cognomine, aut exercitii, habitationisque designatione specificè in eis exprimat.

Citationes ad videndum mandari consignari pignora non recipiant, nisi appositum sit, etiam ad videndum mandari subhastari.

Manualibus.

§. 17. Manualia citationum, & manualia protestationum separatim & distinctè teneant.

Expeditionum
libris.

§. 18. Expeditionum libros duos habeant, in quorum uno distinctè & ordinatim adnotare debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis colligantium & Curiam, à quibus Dominus Locumtenens recursus, juxta suas facultates concedet, ac etiam summæ vel valoris rei de qua agitur, necnon & omnia sequestra & monitoria, ex quavis causa decernenda. In altero autem adnotare debeant omnia mandata executiva, non tamen in contumaciam; & omnia arresta, Mandata de excarcerando, Significationes dotales, Aut vigore termini, Aut in vim litis pendentis, Aut litis finitæ, Aut stante deposito, Vel negatione, Aut data cautione de stando juri, & iudicatum solvendo, concessas; & omnes citationes, vel inhibitiones vigore commissionis, Aut extra Curiam decretas, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem.

Expensarum
taxatione.

§. 19. Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam à sponte dantibus recipiant, nisi prævio D. Locumtenentis decreto, & ejusdem subscriptione in calce citationum ad videndum taxati expensas, apponenda.

Examine te-
stium.

§. 20. Examine testium scribere possint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.

Decretis.

§. 21. Decreta aliqua ex seipsis Notarii non conficiant, sed citationes omnes D. Locumtenenti in Audientia publicè legant, ab eoque decreta sumant, & deinde in actis apponant.

Mandatis
suspicionis
fugæ.

§. 22. Mandata suspicionis fugæ scribere nequeant, nisi prius D. Locumtenenti jura producta, vel probata ostenderit, illeque postea mandata decreverit.

Juramenti
suspicionis.

§. 23. Juramenta suspicionis fugæ ab aliis quam principalibusmet, vel personis ad id speciale mandatum habentibus, non recipiant.

Sequestris.

§. 24. Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi in executionem mandatorum servatis servandis relaxatorum, vel nisi docto de credito, etiam extra-

judicialiter arbitrio D. Locumtenentis, jureque de dilapidatione aut fugæ suspitione.

§. 25. Advocatos, Procuratores, Sollicitatores pro Fidejussione occasione litium danda, nullo modo recipiant.

§. 26. Significationes per viam recursus concedendas non scribant, nisi cum clausula Non tamen in contumaciam. Alias verò Significationes non scribant nisi vigore termini, Aut nisi productis juribus vel probationibus super solutione, Aut nisi stante pendencia litis, live lite finita, Vel nisi data cautione de stando juri, & iudicatum solvendo, quando essent relaxata mandata suspicionis fugæ pro asssecuratione judicii; Aut nisi stante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

§. 27. Responsiones ad articulos & juramenta super partitis decisivis, coram D. Locumtenente tantum recipere possunt & debeant, nisi ipse aliter decreverit ex causa infirmitatis, aut alterius legitimi impedimenti colligantium.

§. 28. Quicumque ex Notariis live actuariis in eorum officiis scribentibus, in aliquo præmissorum contraverit, pro qualibet vice pœnam scut. 25. aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, pro modo excessus à Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & interesse partibus reficere cogatur.

§. 29. Mandatarii hujus Curie citationes & alias relationes in scriptis dumtaxat referre debeant, exprimentes an personaliter, vel domi copia dimissa vel affixa, & an ad statim, vel ad hodiè per totam, seu ad primam, vel aliam diem fecerint.

Citationes, intimationes, &c. personaliter, aut domi dimissa copia, non exequantur post secundam horam noctis, per affixionem autem non nisi de die, & tunc in relaxationibus exprimentes fecisse de die, dimissa copia affixa in tali loco.

In citationibus tam actoris quam rei nomen, cum cognomine, vel cum exercitii, habitationisque designatione expriment.

In citationibus ad videndum mandari consignari pignora, apponant etiam, Et videndum mandari subhastari.

§. 30. In eorum mercedibus recipiendis servant eorundem taxas, ultra quas, etiam à sponte dantibus, nihil omnino accipiant.

§. 31. Pignora omnia ab executoribus quibuscumque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimentes rerum qualitates & quantitates, & nomen executoris & colligantium. Pignora subhastanda publicè in loco commodo ad id per Gubernatorem deputando, tenere debeant à die quo receperint mandata de subhastando, usquequò receperint mandata de deliberando. Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appositione anni, mensis, & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitiique & habitationis offerentium. Non recipiant oblaciones cujuscumque officialis hujus Curie, nec eis servientium, neque Mandatarii affinium vel consanguineorum, usque ad tertium gradum.

§. 32. Quicumque in aliquo præmissorum contraverit, pœnam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationisque officii, pro modo excessus à Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & interesse partibus reficere compellatur.

§. 33. Procuratores non possint aequaliter exigere nomine suorum principalium, etiam ab Urbe absentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias à quavis persona, in causis & negotiis ipsius Tribunalis, nisi prævio Gubernatoris decreto gratis desuper interponendo. Et qui contraverit, officio Procuratoris omnino privetur, pœnamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio solvat.

§. 34. Executores cujuscumque Curie mandata hujus Tribunalis exequentes, nihil ultra eorum taxam, etiam à sponte dantibus recipiant, & nisi post factam executionem, live captivam.

SIXTVS QVINTVS

§. 35. Mandata civilia non exequantur de nocte, neque die festivo, nisi sint suspensionis fugae.

Cautiones in executione mandatorum nullatenus recipiant, sed executiones realiter, vel personaliter, prout in mandatis continetur, exequantur, pignoraque Baronecello hujus Curiae infra biduum consignent, descriptisque faciant in libro, quem praefatus Baronecello ad id specialiter tenere debet, in eoque adnotare debeat qualitates, & quantitates rerum sibi consignatarum, & nomen executoris consignantis.

§. 36. Restituat quilibet executorum praedictorum executiones, siue bona in executione capta gratis, quotiescumque D. Locumtenens mandaverit.

§. 37. Quicumque in praemissis contravenit, officio suo privetur, & pro modo excessus corporalibus poenis Gubernatoris arbitrio pleatur, damnaque & interesse partibus reficere cogatur. Pro quibus damnis & interesse quilibet Baronecello ejusdem Curiae pro suis executoribus, & birruariis obligatus sit.

§. 38. Nos itaque volentes Reformationem hujusmodi, tam maximo labore, & tam matura discussione ad publicam maxime colligantium utilitatem, Tribunalisque dictae Urbis Gubernatoris directionem, ut praefertur digestam, perpetuo, inviolabiliterque observari, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine praedictam Reformationem, omniaque & singula in ea contenta, tenore praesentium, auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus. Quinimod eandem Reformationem, in eaque contenta quaecumque, Motu & auctoritate praedictis, nos de novo statuimus, decernimus, & ordinamus, & per praefatum nostrum, & pro tempore existentem Urbis Gubernatorem, ejusque in civilibus Locumtenentem, ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, executoresque, siue birruarios, & alios quoscumque, exactissime perpetuoque servari praecipimus, & mandamus, poenasque in dicta Reformatione appositae de novo contravenientibus quibuscumque, & pro qualibet vice apponimus, & infligimus.

§. 39. Decernentes omnia quae contra dictae Reformationis formam, & tenorem decreta, acta, & gesta fuerint, nulla, invalida, & extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, & momenti fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definituri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 40. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocumque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, privilegiis, & indultis, tam ipsi Tribunali Urbis Gubernatoris, vel ipsis Gubernatoribus, & Locumtenentibus, quam Notariis, Mandatariis, eorumque Collegio, & Collegiis, aliisque quibuscumque personis, quacumque generali, vel speciali nota, & expressione dignis, & quomodocumque, & qualitercumque privilegiatis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & in solitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & aliis quomodolibet, etiam per nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi praesenti pro sufficienter expressis habentes, ita alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & quilibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, Bullarum Magni Tomi, II.

generalibus, vel specialibus, quoruncumque tenoribus existant, per quos praesenti non expressa, vel totaliter non inserta, effectus illius impediri valeat quomodolibet, vel dissecti, & de quibus, quoruncumque tenoribus specificis, individuis, & expressis, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 41. Ut autem praesens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum interest, ac interesse poterit, afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Cancellaria Apostolica, seu Curiae Reverendissimi Urbis Gubernatoris valvis, ac in acie Campi Florae affigi, & ibi relicta ejus copia, aliquandiu detineri.

§. 42. Volumus item quod praesentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante.

§. 43. Quodque ejus transumptis, Notarii publici manu subscriptis, & alicujus personae in Ecclesiastica dignitate constitutae sigillo signatis, plena, & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur in iudicio, & extra, quae praesenti adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus.

Fiat Motu proprio. F. Et cum absolutione a censuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, statuto, ordinatione, praeecepto, mandato, inflictione, decretis, derogatione, voluntate, aliisque praemissis, quae hic pro sufficienter repetitis, ad partem habeantur, in forma gratiosa latissime exten. & cum opportuna, si videbitur, iudicum executorum deputatione, qui assistant, &c. cum potestate citandi, &c. inhibendi, aggravandi, &c. invocato, &c. secularis, ac derogatione dietarum, non tamen trium, etiam latissime exten. Et si videbitur literas desuper, etiam per Breve S. V. &c. in praemissorum omnium, & singulorum, etiam qualitat. invocat. denominat. nuncupat. annexis, aliorumque necessariorum majori, & veriori specificatione, & expressione expediri possit, &c. simul, vel ad partem, etiam in una, non facta mentione de aliis, vel aliis expediendi. &c.

Fiat F.

Anno a Nativitate Domini 1587. indict. 15. die vero 1. mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. anno ejus tertio, Supradicta litera in valvis Cancellariae Apostolicae, & Curiae Reverendiss. D. Urbis Gubernatoris, & in acie Campi Florae affixa, lecta, & publicata fuerunt, iuxta formam illarum.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Indulgentiarum largitio pro quorundam Christianorum Imperatorum numismata gestantibus, aut Ecclesiis ubi ea asservantur visitantibus, & pia opera hic expressa exercentibus.

SIXTVS EPISCOPOVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Laudemus vobis gloriosos, Christianos praesertim Imperatores, in iis quae pro Christiana religione tuenda, & propaganda pie, ac praeclare gesserunt, dum pietatis zelo, virtutis magnitudine, & Imperii maiestate vere Augusti, ejusdem religionis, quam omnibus gentibus, omnibusque nationibus Deus voluit Apostolicis vocibus praedicari, cultum totis in Christo visceribus amplexi, usque adeo suis quisque temporibus de hac sacrosancta Sede, cui, auctore Domino, licet immeriti, praesideremus, egregie promoteret studuerunt, ut vera, & orthodoxa fides ex Apostolico hoc fonte dimanans, tunc eorum ope, & patrocinio munita, propulsatis hostium oppugnationibus, toto terrarum orbe diffusa florere, omnique lingua confiteretur, quoniam Dominus IESUS CHRISTUS in gloria est Dei Patris, eorum sane ipsorum, quos constituit Dominus propugnatores, & defensores Ecclesiae suae, illustrata pie, recteque factotum extima pla, ad omnem gloriam insignia, imitationisque studio dignissima.

Commissariis, Reformationis, Clausula, Bullarum Magni Tomi, II.

Publ. p. d. 33, die 1. Dec. Editio A. D. 1587. Proeminente

SIXTVS QVINTVS!

dignitas, ac nobilitas, equo semper pro grati in eod animi restatione, & officio commemorare debemus, tum hoc postmodum tempore, quo nobis eorum memoriam renovandi mirifica divinitus oblata est occasio, id impensius facendum arbitramur.

In restaura- tione Basilicæ Lateranensis numismata quorundam Imperatorum veterum re- perita fuerunt, quorum nomina, & prædium ge- nita hic referuntur, ut dicitur.

§. 1. Nam cum ab ipso nostri Pontificatus initio, ad exornandam novis ædificiis Lateranensem præcipue Basilicam, nullis percentis impensis, animum adiecisset, effectum est, non obscura divinz voluntatis significatione, ut demoliendis quibusdam Aulæ Lateranensis pervetustis, ac penè collabentibus parietibus, complura antiqua diversis in locis recondita numismata, ex auro purissimo obryzo confecta invenirentur, in quibus ex una parte salutiferæ Crucis signum, aut imago aliqua eadem Cruce insignita cernitur, ex altera verò vultus effigiesque expressæ sunt diversorum veterum, qui ante annos circiter mille floruerunt, Augustorum Imperatorum, nimirum Theodosii senioris, duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii, necnon Theodosii junioris, Valentiniani III. Martiani, Leonis, Justiniani, Tyberii, Maurithi, Phocæ, & Heraclii, qui etsi longo locorum intervallo disjuncti, Urbem Romam ne fortasse quidem omnes unquam viderint, Magni tamen Constantini piissimi Imperatoris exemplo, & munificentia excitati, ad declarandum pietatis suæ studium erga gloriosos Apostolorum Principes, & fortissimos Christi Martyres, quorum innumera multitudo in hac sancta Civitate requiescit, & quorum præsentis ope, & auxilio domi forsique votis susceptis sæpenumero Rempublicam fortiter, & feliciter administraverant, & clarissimas de hostibus victorias reportaverant, hujus Almæ Urbis sacras Basilicas, atque hanc in primis sacrosanctam Lateranensem donariis, & oblationibus quamplurimis, Augustali pietate, & magnificencia dignis cumularunt, diversisque aut novorum ædificiorum extruccionibus, aut veterum instauracionibus, pro temporum varietate ornatunt. Quod cum alia multa antiquitatis monumenta, tum vel hæc ipsa nuper reperta aurea tot inclytorum Imperatorum numismata testantur, religioso planè consilio, & occulto quodam Dei instinctu in his ædificiis reposita, ut post multa sæcula aliquando tandem patefacta, in lucemque prolata, eorundem Imperatorum singularem Religionem, & perpetuam erga Sanctæ Romanæ Ecclesiæ devotionem, insigni apud posteros testimonio comprobarent. Qua in re divinam providentiam agnoscimus, suspicimus, atque admiramur, quod calamitose hoc tempore, cum tam multi Crucis Christi Domini hostes Catholicæ fidei veritatem impiissime oppugnant, prædictorum Imperatorum effigies in ipsa Lateranensi Basilica, ubi primus idem Magnus Constantinus Augustus sacri Baptismi lavacro emundatus est, simul reperiit voluerit, quæ summam eorum erga invictissimam Crucem pietatem, & eximiam religionem aperte palamque prosterentur.

Theodosii senioris.

§. 2. Theodosii igitur senioris Imperatoris religiosissimi memoria in benedictione sit, qui se Nicænz fidei defensorem acerrimum præstitit, qui lege edita, eam se tantum fidem sequi, quam à beatissimo Apostolo Petro Romanis traditam Damasus Pontifex docebat, apud cunctos populos publicè testificatus est, qui in Ecclesiæ cultu, ac veneratione disciplinam imitatione dignam, non solum legibus edictisque professus est, sed etiam mirificè coluit, qui denique ob gravem Thessalonicensem cædem à S. Ambrosio Episcopo publicè correptus, & ab ingressu Ecclesiæ repulsus, insigni Christianæ humilitatis exemplo reverenter abstinuit, & impostam ab eodem Ambrosio penitentiam humiliter suscepit, libentique animo adimplevit, quo obedientiæ, & penitentia exemplo is qui claustra Imperii Christi Domini sic validis præsidis antè munierat, non solum Reipublicæ hostes submovit, verum etiam Christiani nominis gloriam feliciter adauxit.

Arcadii, & Honorii filiorum ejus.

§. 3. Sed & duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii nomen cum benedictione meminisse libet, qui pietatis, ac disciplinæ præceptis, institutisque à S. Arsenio Romanæ Ecclesiæ Diacono instructi, ut Christianam Religionem propagarent, ubique terrarum simulacra idolorum confringi, eorumque templa ab illis legibus sanxerunt. Ca-

tholice porro fidei integritatem constantissime retinentes, hæreticos omnes Imperii vitibus coarctaverunt, quod communes ab eis promulgatæ leges adhuc ostendunt.

Illud autem proprium Honorio Occidentale Imperium regenti, quod Basilicam sancti Pauli à Valentiniano juniore amplificari cœptam, omnibus partibus absolvi, atque exornari curavit, quodque Beato Augustino firmissima Ecclesiæ columnæ, in comprimendis, & propulsandis Africanis hæreticis magno adjumento fuit.

Id quoque laudi potissimum Arcadio tribuitur, quod eum ejus militibus contra Persas benè pugnantibus Crucis æræ in vestibus apparuissent, ut victoriæ divinitus partæ monumentum ubique extaret, is auream monetam cum eodem Crucis signo fieri voluit.

§. 4. Atque Theodosio quidem juniore, Arcadii filio in Oriente, & Valentiniano III. eorundem Arcadii, & Honorii senioris filio, in Occidente Imperii gubernacula tenentibus, sancta tertia universalis Ephesina Synodus contra impium Nestorium, ex Beatissimi Cælestini Romani Pontificis auctoritate indicta, & celebrata est, quo tempore amborum Imperatorum pietas in fovenda, tuendaque eadem Synodo, & Ecclesiæ pace per sanctorum Patrum definitionem procuranda magnopere eluxit.

Theodosii junioris, Valentiniani nepotis Arcadii, & Honorii.

Valentinianus autem beatæ mem. Sixti III. Pontificis hortatu, ipsius Basilicæ Lateranensis fastigium argenteum à barbaris ereptum, magna in id opus erogata pecunia, refecit, ac sancti Leonis Pontificis cultor eximius ubertimum suæ pietatis fructum tulit, cum ejus etiam precibus idem beatissimus Pontifex immanissimum Attilam, Flagellum Dei vocatum, divina sua eloquentia, atque auctoritate placavit, ac deterruit, horribilemque tempestatem jam imminentem ab ipsa Roma, atque à tota Italia avertit.

§. 5. Martianus verò, simul atque ad Imperium evectus est, ad eundem Sanctissimum Pontificem Leonem literas dedit pietatis, & erga Apostolicam Sedem observantiæ plenæ. Quare Apostolica auctoritate, & Catholici Imperatoris adjumento, magnum illud sexcentorum triginta Episcoporum Chalcedonense Concilium adversus Eutychem, & Dioscorum coactum est, in quo Martianus ipse insigni elogio novus Constantinus est appellatus.

Martianus qui novus Constantinus appellatus.

§. 6. At Leo Cæsar, Dei spiritu, & crebris S. Leonis Papæ epistolis toboratus, nullis se hæreticorum machinis passus est à Catholicæ fidei constantia, & Chalcedonensis Synodi propugnatione dimoveri.

Leonis Cæsar.

§. 7. Nec verò prætereundus nobis est verè pius, & Catholicus Imperator senior Justinus, qui sanctum Germanum Capuanum Episcopum, sanctissimi Hormisdæ Papæ Legatum, tanquam Angelum Domini summo cum honore excepit, cujus Imperatoris pietas hoc quoque promeruit, ut beatum Joannem Summum Pontificem, Constantinopolim ad se venientem videret, admirabili sanctitate virum, & postea martyrii gloria illustrem, ad cujus ille pedes, CHRISTUM in eo agnoscens, pro cubuit, Deo clarissimum illum congressum insigni miraculo comprobante, cum in ipso aditu portæ aureæ cæco supplicanti ab eodem Summo Pontifice lumen est restitutum.

Justinus.

§. 8. Magnis etiam laudibus effarendus est Justinianus ille, qui tot rebus fortiter, sapienterque gestis, Magnus meritis est appellatus, sed profræd sui ipsius victoria, & erga Apostolicam Sedem obedientia multò major; nam cum zelo Catholicæ Religionis, confessionem veræ ac orthodoxæ fidei, quæ in Sancta Dei Ecclesia prædicatur, & simul hæresum damnationem de Catholicorum Episcoporum consensu, proposito edicto, fecisset omnibus manifestam, ac deinde per suas literas, & Legatos reddens Apostolicæ Sedi à sancto Joanni Papæ II. debitum honorem, & reverentiam, pro singulari studio quod gerebat de unitate omnium, præsertim Orientalis tractus Ecclesiarum, illarumque Sacerdotum, cum ipso ac ejus Sede, tanquam earum capite, servanda atque custodienda, etiam suæ fidei confessionem, ac illud ipsum edictum transmississet, humiliterque postulasset suæ illa litteræ, & Apostolicæ Sedis judicio comprobari, atque ipsa quæque diebus B. Petro Principi Apostolorum pretiosa munera obtulisset, idem Sanctus Pontifex, & dignis eum laudum præconiis extulit.

Justinianus Magnus.

SIXTVS QVINTVS

extulit, & que in ipso edicto continebantur, veluti Apostolica doctrina consentanea suo iudicio atque auctoritate confirmavit. Cumque postmodum ipse Justinianus Imperator à Theodora conjugè depravatus, à B. Agapito Pontifice vehementius contenderet, ut Anthimum hæreticum Patriarcham ad communionem admitteret, ejulque electionem confirmaret, eoque constantissime recusante minas precibus admisceret, Sanctus Pontifex zelo fidei incensus, exclamavit: Ego ad Justinianum Imperatorem Christianissimum venire desideravi, sed Diocletianum inveni: qua invidi animi constantia per-motus Imperator, ac tandem erroris caligine deterfa, ad veritatis lucem emergens, seipsum totum ad parentis in Christo optimi voluntatem conformavit, hominemque hæreticum loco dejici, & Catholicum Episcopum Men-nam ab eodem sancto Pontifice consecrari, non solum patienter, sed etiam libenter tulit, præclaro Christianis Principibus exemplo relicto, ut paternas CHRISTI Vicarii admonitiones, & oburgationes æquissimo animo ferrent, memores verbi Domini: Qui vos audit me audit, qui vos spernit me spernit.

§. 9. Jam verò Tyberii Constantini nomen cum laude commemorandum est, quem Urbis Romæ Conservatorem appellare licet, quod eam à Longobardis gravissima obsidione oppressam, magnæque rei frumentariæ angustia laborantem, larga frumenti copia ex Ægypto transmissa, à famis simul, & obsidionis calamitate, paternis sanctæ memoriæ Benedicti I. Summi Pontificis cohortationibus liberavit. Hic cum Sanctum Gregorium Magnum adhuc Diaconum disputantem audisset, Eutychii Patriarchæ, veram, intractabilemque corporum resurrectionem negantis, librum statim comburendum in ignem injecit. Idem sanctæ Crucis signum ita coluit, ut aliquando, cum humi eam in lapide sculptam vidisset, statim tolli, & decenti loco collocari jussit, ut jam mirandum sit, quod magnus Crucis cultor, Crucis imaginem in aureis nummis eleganter, ut videmus, curaverit exprimendam.

§. 10. Commemorandus est etiam jure optimo Mauritius vir fortissimus, cujus filium idem Gregorius cum adhuc Diaconus Constantinopoli Apostolicum Legatum ageret, ex sacro Baptismi fonte levavit, postea verò Pontifex factus, eidem Mauritio locupletissimum pietatis testimonium præbet, dum illum in suis epistolis hominem multarum lacrymarum, orationum, jejuniorum, & elemosynarum fuisse commemorat. Certe de Apostolica Sede, & universa Italia egregiè est meritis, quod exercitu comparato, Ducibus in Italiam Missis, Francorum auxiliis advocatis, omni denique diligentia adhibita, Longobardorum furor non mediocriter represserit.

§. 11. Nec minori dignus est præconio Phocas Imperator, qui cum de more conaretur se Catholicæ Religionis defensorem perpetuum futurum, sanctissimo jurejurando obstrinxit, & summam ab ipso Christo Domino Romanæ Ecclesiæ traditam auctoritatem, & potestatem præclare intelligens, publicè edixit, ut eandem Sanctam Romanam Ecclesiam tanquam omnium Ecclesiarum primam, atque caput omnes & agnoscerent, & profiterentur.

§. 12. Hunc autem clarissimum ceterum meritò claudii Heraclius Augustus, novissimus eorum quos supra enumeravimus qui sacrosanctam Crucem illam ipsam, in qua vitæ auctor pependerit, & mortem moriendo superaverat, 14. anno postquam venerat in potestatem Persarum, felicissimè recipit, eamque suis humeris, abjecto Imperatorio amictu, calceisque detractis, in ipsum Calvarie Montem in Passionis Christi memoriam, manu cum humilitate reportavit.

§. 13. Nos igitur aliquam augustissimæ eorundem Imperatorum memoriæ gratiam non immeritò referre cupientes. Charissimis in Christo filiis nostris Romanorum Imperatori electo ac Regibus, & dilectis filiis nobilibus viris Principibus, quos in visceribus Christi gerimus, quædam ex supradictis aureis numismatibus, singulare paterni nostri amoris erga ipsos pignus misimus, ut ad similem virtutis, & Religionis laudem excitentur, & se Ecclesiæ Romanæ filios, Catholicorum Principum successores, & Crucis Christi defensores esse crebrius remi-

niscantur, veteres in hoc quibusdam sanctos Pontifices prædecessores nostros, præsertim eundem B. Gregor. Patrem imitati, qui Regibus, & Principibus, ac primævis viris aureas Cruces, & claves parvas, quæ claves B. Petri dicebantur, mittere consueverant, quæque collo appensæ, & religiose gestatæ miraculis coruscabant, quædam verò alia ex eisdem numismatibus dedimus venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, reliqua verò eodem modo piis, & præstantibus viris jam distribuimus.

§. 14. Ut autem ab omnibus, & singulis Christi fidelibus quibus à nobis tradita jam sunt, devotius ac religiosius, & cum spiritali animarum fructu gestentur, decrevimus ad sanctissimæ Crucis honorem, & gloriosam memoriam Imperatorum, eadem numismata præcipuis gratis, & indulgentiis amplissimis, ex nostra Apostolica benignitate insignire.

§. 15. Quamobrem de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum ejus Petri, & Pauli auctoritate confisi, universis, & singulis Christi fidelibus utriusque sexus, quodcumque ex his numismatibus penes se gestantibus, quoties eorum aliquis ante salutiferam Crucis signum, aut sacram aliquam imaginem pertransierit, aperto capite venerationem tribuerit, aut genuflexerit, orationem Dominicam, vel salutationem Angelicam pronuntiando, toties ei centum annos, & totidem quadragenas.

Singulis autem diebus, si ter orationem Dominicam, salutationemque Angelicam, aut semel Psalmum, Misere mei Deus, seu, De profundis clamavi, devotè recitaverit, annos ducentos, ac totidem quadragenas.

Item quoties ad Deum mentem elevaverit, illiusque divinam opem imploraverit, etiam ducentos annos, & totidem quadragenas.

Si verò quocumque Dominico, aut festo die coronam beatissimæ semper Virginis Dei genitricis Mariæ, etiam piâ devotione recitaverit, annos trecentos & totidem quadragenas.

Ac si conscientiam suam manè, aut Vespert, cum emendationis proposito examinaverit, ac de malè acta vita veniam supplex à Deo misericordiarum Patre postulaverit, similiter trecentos annos, & totidem quadragenas de sibi injunctis, vel aliis quomodolibet peccatis debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus.

Atque ut eosdem fideles ad pietatis opera exercenda, eo etiam magis invitemus, eorum cuilibet, quoties pro hæreticorum reductione, infidelium conversione, Christianæ atque orthodoxæ fidei propagatione, & sanctæ Matris Ecclesiæ tranquillitate, & exaltatione, ac inter Principes Christianos pace, & concordia, Deum precando orationem Dominicam, & salutationem Angelicam quinquies devotè dixerint, easdem illas indulgentias, ac peccatorum remissiones, quæ unam è septem præcipuis Urbis Basilicis visitantibus concessæ sunt, concedimus, & impartimur.

Quod si quis peccatorem à via perditionis, veluti ab hæresi, blasphemia, aliisve ejusmodi sceleribus, & peccatis, ad viam salutis converterit, aut si certè in eo laboraverit, aut si inter discordantes pacem conciliaverit, aut quantum in se est, procuraverit, concedimus ut sanctorum sacrificiorum, jejuniorum, orationum, ac quorumvis aliorum piorum operum, quæ in omnibus Ordinibus, & Congregationibus Regularibus sanctæ Catholicæ Ecclesiæ sunt, non secus ac si uniuscujusque earum proprium membrum foret, eo ipso particeps efficiatur.

Præterea unicuique verè pœnitenti, qui peccata sua alieni ex Sacerdotibus idoneis, & ad id approbatis confessus fuerit, & sacram sumpserit Eucharistiam, aut Missam, si Sacerdos fuerit, celebraverit, quoties id fecerit, toties ei plenariam.

Aut si in mortis articulo constitutus, numisma collo appensum, aut quovis modo secum habuerit, pronuntiato nomine JESU, corde saltem, si ore nequiverit, etiam plenariam.

Atque itidem militibus, aut aliis, qui aliquod hujusmodi numisma secum habent, contra infideles, vel hæreticos,

idem modo indulgentiis decorat, eas commutendo.

gestantibus illis, & facientibus libe descriptis

arii Con-

imiii.

ma.

naclii

pon, bac
numisma
impera-
Re-
Prin-
atque
dinales,
sique præ-
numismos

SIXTVS QVINTVS.

16

ricos, aut alios S. R. E. hostes pugnauerint, praesertimque si ibi eos mori contigerit, Iesu nomine, ut supra invocato, pariter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, auctoritate praedicta, tenore praesentium, etiam misericorditer in Domino concedimus, & largimur.

Utque defectus, & negligentiae, animique distractiones, quae ex humana fragilitate in divini Officii recitatione, Missarumque celebratione, vel auditione Sacerdotibus, aut Clericis, vel laicis contingere solent, aut horum etiam ob justum impedimentum praetermissio, ex devota hujus numismatis gestatione, Corona tamen Beatae Mariae Virginis pie recitata, aut saltem pronuntiato Psalmo Miserere mei Deus, suppleri, & compensari possint, eadem auctoritate concedimus, & indulgemus.

Numismata Ecclesiarum ad- tum relinqui possunt.

§. 16. Quicumque autem aliquod hujusmodi numisma habuerit, ipsum pro suo arbitrio in testamento, aut alia ultima voluntate, cui voluerit Ecclesiae, nec vero cuiquam alii, absque speciali nostra, aut nostrorum successorum concessione relinqueret, aut donare possit.

Quae Ecclesiarum visitationes indulgentiarum conferuntur.

§. 17. Quam quidem Ecclesiam, in qua fuerit dictum numisma repositum festis diebus Inventionis, & Exaltationis sanctae Crucis, universis & singulis Christi fidelibus utriusque sexus verè poenitentibus, & peccata sua confessis, devotè visitantibus, similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem damus, concedimus, & largimur.

Numisma intestato de- cedentis ad propinquiorum Ecclesiam spectat.

§. 18. Quod si quis numisma habens ab intestato decesserit, volumus ut illud ad propinquiorum ejus domicilio Ecclesiam cum eisdem gratiis, facultatibus, & indulgentiis pertineat.

In articulo quo mortis constituitur accommodandi.

§. 19. Cuicumque nihilominus in articulo mortis constituto de consilio ejus Confessarii ipsum numisma liceat commodare, qui itidem omnes supradictas indulgentias, & peccatorum remissiones valeat obtinere.

Animabus quoque Purgatorio proficiunt, impletis hic enarratis.

§. 20. Postremò ut animabus quoque Christi fidelium in Purgatorio existentibus, quae per charitatem Domino Nostro IESU CHRISTO unitae ex hac vita migraverint, quaeque antequam decederent, aliorum Christi fidelium suffragiis juvari meruerint, de caelestibus Ecclesiae thesauris, quorum dispensatores à Domino ad animarum salutem constituti sumus, paternè subveniamus, divina miseratione confisi concedimus, ut quoties quilibet aliquod ex hujusmodi numismatibus secum habens, pro dictarum animarum salute praemissa, eorumve aliqua adimpleverit, vel quicumque alius Ecclesias, in quibus eadem numismata exponi contigerit, dictis festis diebus Inventionis, & Exaltationis Sanctae Crucis visitaverit, ipsae animae, pro quibus id fecerit, efficacissimis IESU CHRISTI Domini Nostri meritis, ac ejusdem Beatae Mariae semper Virginis, Sanctorum Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, omniumque Sanctorum, & Sanctarum precibus, & intercessionibus suffragantibus, eadem indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur.

Clausula hujus elargitionis praesentium.

§. 21. Praesentes verò literas sub quibusvis similibus, vel dissimilibus indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, abrogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos, vel successores nostros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac in favorem Cruciatæ sanctae, vel alias quomodolibet faciendis minimè comprehendendi, sed quoties illae emanabunt, toties easdem praesentes ab illis exceptas, & nisi de eis expressa, & individua mentio fiat adversus illas in pristinum, & validissimum statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri, & perpetuò validas, & efficaces fore, ac supradictis personis, & Ecclesiis perpetuis futuris temporibus suffragari debere decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 22. Non obstantibus nostra de non concedendis indulgentiis admissa, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

F. A. ex m. p. r. m.

§. 23. Volumus autem, ut praesentium literarum exemplis, etiam impressis, mand alicujus Notarii publici sub-

scriptis, & personae in dignitate Ecclesiastica constituta sigillo obsignatis eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1587. Kal. Decemb. Pont. nostri anno 3.

Dati die 1. Dec.

Institutio quindecim Congregationum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, cum jurisdictionum, & facultatum partita concessione, ad faciliorem universae Reipublicae Christianae, Statuque Ecclesiastici, & Romanae Curiae negotiorum, & causarum expeditionem.

LXXII

Ad hac videnda sunt, quae sigillatim ad unamquamque rubricam Congregationis adnotabo.

Aliae à Clem. VIII. superadditae sunt Congregationes Cardinalium, quarum altera est super bono regimine Communitatum Status Ecclesiastici, in sua constit. 10. Pro commissa. Alia verò est super Baronibus dicti Status, in constit. 41. Iustitia. Altera autem super ban- nitis in constit. 15. In regendis.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita 1585.

Immensa aeterni Dei omnium opifex sapientia à fine usque ad finem fortiter attingens, sic cuncta inter se admirabili concordiae nexu copulavit, suaviterque disposuit, ut vicissim ad suorum se munerum functiones exercendas mutuis auxiliis sublevarent. Ipsa in caelesti Hierusalem varios beatorum Spirituum ordines distinguit, quorum superiores de divinae providentiae rebus inferiores illuminarent. Ipsa militantis Ecclesiae, quae triumphantis illius imago est, corpus variis membris discrevit, quae capiti suo glutino charitatis compacta, & connexa, murò se adjuverent, ex quo totius corporis salus, & conservatio existeret.

Regnum

§. 1. Quare jure optimo Romanus Pontifex, quem Christus Dominus corporis sui, quod est Ecclesia, visibile caput constituit, omniumque Ecclesiarum sollicitudinem gerere voluit, multos sibi tam immensi oneris adjuutores advocat, atque adsciscit, cum venerabiles Episcopos fratres suos, quos toto terrarum orbe ad singulos greges pascentes mittit, tum amplissimum ordinem S. R. E. Cardinalium, qui tanquam nobilissima membra capiti propius coherentia, eidem Summo Pontifici, sicut Christo Domino Apostoli, semper assistunt, quique primi laborum, & consiliorum focii sunt, & participes, ut partita inter eos, aliosque Romanae Curiae Magistratus ingenti curarum negotiorumque mole, ipse tantae potestatis clavum tenens, divina gratia adjutrice, non succumbat.

Causa inflit.

§. 2. Nos igitur magni illius Moysi exemplo adducti, qui cum Deo loquens loceri sui Jethro consilium de variis iudiciis constituendis non repudiavit, quique Dei jussu insignem Senatum septuaginta senorum conscripsit, qui cum eo onus populi sustinerent, ne solus ipse gravaretur, Pontificum hoc onus Angelicis planè humeris formidandum, inter Senatores orbis tetrae fratres nostros Cardinales apta quadam distributione pro temporum conditione, negotiorum multitudine, & varietate, ipsaque utilitatis ratione salubriter partiri decrevimus. Ea in primis cogitatione permoti, ut qui ex omnibus nationibus ad hanc matrem, magistram, perfugiumque fidelium Apostolicam Sedem, devotionis, salutisque studio, juris persequendi, gratiae impetrandae, aliaque multiplices ob causas frequentissimi confugiunt, ii quidem, & tutè, & commode (quantum in Provinciis nostris praestare possumus) Romam perveniant: & ut facilius celerisque expediantur, distinctos Cardinalium Conventus, & Congregationes ad certos rerum, negotiorumque tractationes paratas habeant.

Instituta quindecim Congregationum, et in rub.

Cardinales

Cardinalesque ipsi distributi numeris partem levius ferant, diligentius administrant, commodius nos consulant, & denique viti primarii publicis in rebus exercitati, nullo unquam tempore desint. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia, ac de eorundem fratrum no-

que obsequii Principes ipsi & Magistratus amplissimum à Domino premium recepturi sunt in æternæ beatitudinis consortio Catholicæ fidei assertoribus, & defensoribus præparatum.

§. 5. In his autem omnibus nostra est intentio, ne in officio sanctæ Inquisitionis, in Regnis & Dominis Hispaniarum, Sedis Apostolicæ auctoritate Superioribus temporibus instituto, ex quo uberes in agro Domini fructus in dies prodire conspiciamus, nobis, aut successoribus nostris inconcussis aliquid innovetur.

sed ex hoc nihil innovetur de officio Inquisitionis Hispaniæ.

Omittuntur hic nomina Cardinalium nunc deputatorum huic Congregationi, & aliis sequentibus, quoniam ob eorum obitum aliis subrogati sunt, & frequenter ejusmodi mutatio contingit.

Congregatio prima, pro Sancta Inquisitione.

Haec Congregatio jam diu instituta fuit, eique amplam auctoritatem dedit Paulus III. ut sup. in ejus const. 34. Licet ab, ac Pius IV. constit. 79. Cum nos, ac Pius V. constit. 21. Sanctissimus, & constit. 22. Inter, & constit. seq. Cum felicis. Et insuper videnda est inf. constit. 76. Clem. VIII. Sanctissimus.

Congregatio secunda, pro Signatura Gratia.

Ad Signaturam Gratia videri potest const. Pii IV. num. 59. Cum nuper, & const. 63. In eligendis, & novissime edita Reformatio Pauli V. in constit. 71. §. 1.

ET quoniam ad eam, quæ Signaturæ Gratia appellatur, & in qua nos etiam prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum more præsidemus, ex diversis Orbis terrarum partibus, ob multiplices gratias obtinendas, magni concursus sunt, supplicesque libelli referuntur, ut quæ judicium ordinaria facultate expediri nequeunt, potestate principis, qui viva est lex, juris de causis explicentur, & concedantur, sanè pro loci dignitate, & rerum ratione, magna circumspèctio adhibenda est, ut & honestæ supplicationes, quantum cum Domino licet, exaudiantur, & multorum petentium importunitas coërceatur.

Causa huius insti.

§. 1. Quamobrem Cardinales infra scriptos Signaturæ nostræ Gratia adscribimus, ad hoc ut omnes Signaturam nostram quavis de causa adeuntes, benigne audiant, portatæque oblatarum petitionum informationes excipiant, nobis vero, aut successoribus nostris, dum supplices libelli referuntur, assistant, opportunumque consilium afferant, omnique deposito humano affectu, sincerè suam quisque sententiam, etiam non rogatus ex conscientia dicat.

Instituto Congregationis & explicatione muneris Card.

§. 2. Declaramus autem in dictam Congregationem semper eos Cardinales adscriptos esse, qui infra scriptis muneribus & officiis præfecti erunt, videlicet, Major Pœnitentiarius, Præfectus Signaturæ Gratia, Præfectus Signaturæ Brevium, Præfectus Signaturæ Justitiæ, & qui Datarii munere fungetur, si Cardinalis fuerit, qui simul atque eas præfecturas, & officia adepti erunt, statim in ipsam Signaturam adnumerati censeantur.

Declaratio circa Cardinales supra numerum aliorum deputatorum.

Congregatio tertia, pro erectione Ecclesiarum, & provisionibus Consistorialibus.

Ad hæc vide etiam inf. in constit. 10. Greg. XIV. Omnis, ubi etiam notabo in rubrica.

ILLA præterea cura ad pastoralis nostri officii sollicitudinem, & Ecclesiæ universalis gubernationem maxime pertinet, ut ad fidelium populorum utilitatem, Ecclesiis jam erectis, aut in posterum justis de causis erigendis, de Episcopis & pastoribus idoneis, & fidelibus ac fructuosis, in vinea magni patrifamilias operariis salubriter in Domino provideamus.

Causa huius insti.

§. 1. Quare aliam constituimus Cardinalium Congregationem, qui in primis cognoscant de legitimis causis erectionum novarum Ecclesiarum quarumcumque, Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, ac de cujusque earum dote, Capitulo, Clero, Populo, & aliis, quæ ad ejusmodi erectiones, juxta præscriptum sacri Concilii Tridentini, & sanctorum Patrum decreta, necessaria erunt. Examinent præterea omnes difficultates de his incidentes, controversias quoque inter eas, quæ jam erectæ sunt, necnon dictarum Ecclesiarum, Diœcesum, vel Monasteriorum uniones,

Instituto tertiae Congregationis & explicatione muneris Card.

firmatio

que fa-

indulgenti

ratio ad

disimbrationes, cessiones, permutationes, translationes, pensionum super illarum redditibus assignationes, Monasteriorum pluralitatem, dignitatum incompatibilitatem, presentationes, & nominationes, electionum, siue postulationum confirmationes, seu admissiones, suffraganeorum, coadjutorumque deputationes cum futura successione, siue absque eadem successione, curamque adhibebunt solertem circa aetatem & qualitatem promovendorum, eaque discussa, & examinata, ad nos, successoresque nostros referant, ut pro nostro, eorumve arbitrio, in Consistorio secreto iuxta formam in hunc usque diem servatam proponantur.

Congregatio quarta, pro ubertate Annona Status Ecclesiastici.

Huic annone præficitur à Summo Pontifice unus ex Clericis Rev. Camere Apostolicæ, ut videre est sup. in const. 35. Gregorii XIII. *Inter ceteras.* Et pro ejus præsidio hic Pontifex scuta ducentum millia tribuit infra in constitut. 78. *Abundantes.* Aliam Prælatorum Congregationem subordinavit Paulus V. in sua constit. 70. *Pastoralis,* ubi alia notabo.

Causa huius inflit.

Cumque ad providentiam nostram pertineat curare, ut populi Ecclesiasticæ ditioni subiecti, non solum pane verbi Dei reficiantur, sed hoc quoque terreno, quem etiam cum illo à Patre cœlesti nobis dari quotidie petimus, abundant, pauperes præsertim & egeni, quibus parentis loco sumus, idcirco ut in omnibus Provinciis nostris, & in hac potissimum Alma Urbe, ad quam tanta hominum frequentia undique confluit, res frumentaria bene curata sit, & Annonæ publicæ copia benedicente Domino semper suppetat.

Inflitio Congreg. & facultates Cardd. deputatorum.

§. 1. Congregationem Cardinalium constituimus, quæ omni studio curet, non solum in Urbe, sed in universo Statu Ecclesiastico temporali copiam haberi frumenti, atque aliarum hujus generis frugum, quibus ad vitam humanam sustentandam indigemus, quæ si peccatis populi id promerentibus ob terræ sterilitatem in ditione Ecclesiasticæ aliquando, quod Deus avertat, deerunt, aliunde commeatum, pro locorum opportunitate, convehit, comportarique studeat civitatibus, oppidis, locis, personis quibuscumque, quavis etiam Ecclesiasticæ, atque Cardinalatus dignitate fulgentibus, ea omnia, quæ ad abundantiam parandam, atque conservandam erunt opportuna, præcipiat: Commissarios ubique locorum, prout exegerit necessitas, aut suaserit utilitas, deputet, contra impediens, aut negligentes, siue Annonam extrahi vel abduci per seipsum, aut per alios, palam vel occultè procurantes, procedat, aliaque faciat, quæ ad Annonæ ubertatem omnino pertinere videbuntur.

Qua hic dicuntur de conservatio- ne præsidii, vide latius in const. 78. huius Papæ cit. in rub.

§. 2. Præcipuam verò curam, & diligentiam adhibeat, ut pecuniæ summa, scutorum scilicet ducentorum millium, à nobis tam salubri ac necessario operi pauperum in primis causa paternè assignata atque attributa, nec in alium usum convertatur, & integra conservetur, quod si in charitate Annonæ aliquid ex dicta summa decesserit, illius recuperandæ, ac reintegrandæ ratio quamprimum tueatur, ut hoc publicum præsidium, & tanquam patrimonium pauperum, eorundem Cardinalium prudentia, & sedulitate perpetuè asservetur, & prout in alia constitutione super hoc à nobis edita latius explicatur.

Congregatio quinta, pro Sacris Ritibus & Cæremoniis.

Causa huius inflit.

Am verò, cum sacri ritus & Cæremoniæ, quibus Ecclesia à Spiritu sancto edocta ex Apostolica traditione & disciplina utitur, in Sacramentorum administratione, divinis officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione magnam Christiani populi eruditionem, veræque fidei protestationem contineant, rerum sacrarum majestatem commendent, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, & devotionis etiam igne inflammant, cupientes filiorum Ecclesiæ pietatem & divi-

num cultum sacris ritibus, & cæremoniis conservandis instaurandisque magis augere.

§. 1. Quinque itidem Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres ritus sacri ubivis locorum, in omnibus Urbis, Orbisque Ecclesiis, etiam in Capella nostra Pontificia, in Millis, divinis officiis, Sacramentorum administratione, cæterisque ad divinum cultum pertinentibus, à quibusvis personis diligenter observentur, cæremoniæ si exoleverint, restituantur, si depravatae fuerint, reformentur, libros de sacris ritibus, & cæremoniis, in primis Pontificale, Rituale, Cæremoniales, prout opus fuerit, reforment, & emendent, officia divina de Sanctis patronis examinent, & nobis prius consultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum canonizationem, festorumque dierum celebritatem, ut omnia ritè, & rectè, & ex Patrum traditione fiant, & ut Reges & Principes, eorumque Oratores, alique personæ, etiam Ecclesiasticæ, ad Urbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apostolicæ dignitate, ac benignitate honorificè more majorum excipiantur, cogitationem suscipiant, seduloque provideant. Controversias de præcedentia in processibus, aut alibi, cæterasque in hujusmodi sacris ritibus & cæremoniis incidentes difficultates cognoscant, summarie tetinent, & componant.

Congregatio sexta, pro Classe paranda & servanda ad Status Ecclesiastici defensionem.

Subsidium annuum scutorum ducentum millium, & quingentorum paravis & dedit hic Pontifex pro manutensione parata Classis decem triremium, sed ejus Bullam tanquam minus necessariam duxi præmittendam.

Præterea posteaquam Dei benignitate, nec sine magno nostro labore & sumptu, perditorum hominum licentia compressa, publica tranquillitas in locis mediterraneis restituta est, ut jam unicuique absque timore illo sub vite sua, & sub sicu sua quiescere liceat, cupientes ut littora quoque, & ora maritimæ ditioni nostræ super inferique maris, à piratis, ac prædonibus, quantum fieri potest, tutæ sint, nedum ad nostrorum subiectorum securitatem, verum ut extræ quoque nationes ad hanc fidei petram communemque fidelium matrem securè, pro eo quod in nobis est, accedant, ne à piratis in miseram servitutem, quod alias persæpè accidit, abducantur.

§. 1. Ob eas causas Cardinales quinque præfimus triremibus numero decem parandis, ædificandis, ornandis, omnique necessario nautico & militari apparatu instruedis, curaque diligentissima conservandis, quarum ope, & præsidio, Deo adjutore, piratæ, & prædones coercerentur, & à nostris littoribus longè repellantur: quare & earum triremium idoneos Duces ac Præfectos, nobis tamen & pro tempore Rom. Pont. consultis, deligant, & cætera omnia ad ea quæ duximus celeriter utiliterque efficienda, pro ipsorum prudentia & sedulitate disponant. Deinde operam adhibeant, ut subsidium pecuniarium quodcumque ab his, qui nostro mandato huic tam necessario operi contribuere tenentur, fideliter, integre, matureque exigatur, exactum verò ac receptum ad supradicta tantummodo opera perficienda ex voluntate nostræ præscripto fructuose impendatur. Illud autem Cardinales ipsos magnopere admonemus, ut curent diligenter, ut in his triremibus Apostolicæ nauticæ omnes & milites, non solum ex nautica militarique, sed multo magis ex Christiana disciplina, piè & modestè vivant. Quare viros Religiosos, animarum corporumque curatores deligant, qui valentes ad pietatem instruant, ægrotos multæ charitatis affectu, quovis necessario adjumenti genere, spirituali in primis recreent atque reficiant. Denique omni loco à Præfectis, militibus, nautis capie vivendi ratio, & institutio observetur, ut verè illi Christianos, ac Pontificios esse omnes agnoscant.

Congro

SIXTVS QVINTVS.

Congregatio septima, pro Indice librorum prohibitorum.

Hanc Congregatio perfecit Indicem librorum huiusmodi alias a Pio IV. approbatum, ut videre est in Clem. VIII. const. 36. Sacrosanctum, ubi de ejus facultatibus etiam notabo.

Quia vero hæresis morbus animæ perniciosissimus ut cancer serpit, & filii tenebrarum arcem Catholicæ veritatis omni inachinationis genere oppugnant, libris præsertim hæresis veneno infectis promulgandis, aliisque noxia doctrina aspergendis, corrumpendisque, postulat à vobis pastoralis officii sollicitudo, ut vulpes dolosas, & lupos rapaces ab ovili Christi omni vigilantia arceamus.

§. 1. Quare ut Cardinales, qui ad libros prohibendos, expurgandosve delecti sunt, in ea cura diligenter, ac majori cum fructu versentur, has illis facultates tribuimus, ut librorum ejusmodi catalogos, & indices, aut olim, aut proximè confectos, eorumque regulas editas recognoscant, atque examinent, certorum auctorum libros prohibitos, aut quovis modo in prioribus indicibus suspensos diligenter excutiant, & prout expedire judicaverint, permittant libros, qui post indicem Tridentini Concilii jussu editum prodierunt, Catholicæ doctrinæ, Christianorumque morum disciplinæ repugnantes expendant & recognoscant, ac ubi nobis retulerint, nostra auctoritate rejiciant, hominum verò injuria & dolo depravatos emendent, eos libros, qui paucis erroribus relictis, alioquin utiles studiosis esse possent, expurgandi, atque corrigendi modum ineant, indicesque expurgatorios conficiant, novos præterea libros approbandi, & imprimendi rationem præscribant. Universitatum Parisiensis, Bononiensis, Salmanticensis, Lovaniensis, aliarumque probatarum studia, ad librorum expurgationem & correctionem excitent, earumque diligentem operam & industriam requirant. Permittimus quoque eidem Congregationi, ut Theologis, Canonistis, aliisque peritis viris, piis atque idoneis, etiam aliunde accersitis, ad hoc omne negotium Republicæ Christianæ, tam in his temporibus necessarium adhibitis, eam ob rem tantum, nec verò aliis libros vetitos tenendi, legendique, etiam absque nostra licentia impertiatur facultatem.

Congregatio octava, pro executione, & interpretatione Concilii Tridentini.

Hujus Concilii indictionem, prosecutionem, & approbationem, & hujus Congregationis institutionem vide sup. in P. IV. const. 23. Ad Ecclesiæ, & constit. 83. Alias nos.

Deo autem Patri misericordiarum gratias agentes qui in Oecumenico Concilio Tridentino Spiritus sancti lumine diffuso, catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreses nostrorum temporum confutavit, mores & disciplinam restituit, ejusdemque Concilii decreta ab omnibus observari volentes, cum ad singularem Romani Pontificis auctoritatem tantummodo spectet Generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & ut ubique locorum serventur, curare ac præcipere.

§. 1. Eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent, interpretationem nobis ipsis reservamus, Cardinalibus verò præfectis interpretationi, & executioni Concilii Tridentini, siquando in his quæ de morum reformatione, disciplina, ac moderatione, & Ecclesiasticis judiciis, aliisque hujusmodi statuta sunt, dubietas aut difficultas emerferint, interpretandi facultatem, nobis tamen consultis, impartimur. Et quoniam eodem Concilio Tridentino decretum est, Synodos Provinciales tertio quoque anno, diocesanas singulis annis celebrari debere, id in executionis usum ab iis quorum interest, induci eadem Congregatio providebit. Provincialium verò, ubi vis terrarum illæ celebrentur, decreta ad se mitti præcipiet, eaque singula expendet & recognoscet. Patriarcharum præterea, Primum, Archie-

piscoporum, & Episcoporum, (quibus beatorum Apostolorum hæc certo constituto tempore visitare alia nostra sanctione jussum est) postulata audiat, & quæ Congregatio ipsa per se poterit, ex charitatis & justitiæ norma expediat, majora ad nos referat, qui fratribus nostris Episcopis, quantum cum Domino licet, gratificari cupimus. Item ab iisdem Præsulibus Ecclesiarum exposcat, quæ in Ecclesiis eorum curæ, ac fidei commissis, Cleri, Populique morum disciplina sit, quæ Concilii Tridentini decretorum, cum in omnibus, tum præsertim in residentie munere, executio, quæ item pie consuetudines, & qui omnium denique in via Domini sint progressus, ipsique det literas ex formula præscripta in testimonium obite per eos visitationis liminum Sanctorum eorumdem Apostolorum. Habeat itidem Congregatio auctoritatem promovendæ reformationem Cleri & populi, nedum in Urbe, & Statu Ecclesiastico temporalis, sed etiam in universo Christiano Orbe, in iis quæ pertinent ad divinum cultum propagandum, devotionem excitandam, & mores Christiani populi ad præscriptum ejusdem Concilii componendos, atque ad rationes difficillimis his, perturbatisque temporibus necessarias conformandos, quo uberius diuina misericordie viam in nobis sentiamus, justamque iram, atque animadversionem effugiamus.

Congregatio nona, pro Status Ecclesiastici Gravaminibus sublevandis.

Nec verò paternus noster affectus, quem erga populos nobis & huic sanctæ Sedi subjectos, tanquam erga peculiare filios gerimus, eo contentus est, quod Deo auctore, nostraque sollicitudine publica pace, & tranquillitate perfruuntur, quodque de eorum utilitate & quiete multis aliis modis præstanda & augenda assidue cogitamus, sed eos etiam ab exactio-num oneribus ob temporum interdum difficultates, variisque publici boni rationes à prædecessoribus nostris impositas, magno opere, quantum fieri poterit, cupimus sublevare.

§. 1. Quocirca nonam institui-mus Cardinalium Congregationem, ut quæcumque gravamina vectigalium, pedagiorum & tributorum, cujuscumque generis illa sint, eorumque exigendi rationes, Quæstorum injurias, si quas adesse compererint, Commissariorum extorsiones, judicii forma planè postposita, maturè audiat & cognoscat, atque si fieri posse videbitur, controversias moderetur & componat: quod si rationibus hinc inde allatis accuratè expensis, res transigi nequiverit, eam totam ad nos deferat, ut quod æquum & pium erit, ejus Congregationis consilio prudenter definire valeamus, causas verò in quibus judicialis ordo requiritur, propriis iudicibus de jure decidendas relinquat. Qui autem à iudicibus senserint se gravatos, ad Tribunalia, quæ his sunt ex antiqua institutione præposita, ac ad alia, ut moris est, juris remedia confugiant.

Congregatio decima, pro Universitate Studii Romani.

De istius Romani Studii erectione, ejusque indultis, & regimine nosavi sup. in Bonif. VIII. const. 9. In sumptibus.

Illud etiam cogitantes, quod literarum cognitio, liberalisque doctrinæ & disciplinæ, quibus juvenus in publicis Gymnasiis instruitur & eruditur, magnam Christianæ Reip. si cum pietate conjungantur, afferunt utilitatem: tunc enim Civitates & Regna optimè administrantur, cum sapientes atque intelligentes gubernacula possident, ob eam sanè causam Romani Gymnasii ejusque Universitatis ornandæ & amplificandæ curam merito gerimus, unde & ipsam universitatem ab ære alieno viginti duorum millium scutorum, & aliis pluribus oneribus sublevavimus, ac planè liberavimus.

§. 1. Itaque ut illius rationibus quamoptimè prospiciamus, Cardinales quinque eidem Gymnasio, & universitati, illiusque reformationi præficimus, quibus

28a constitutio de visitandis vicariis A. post. habetur sup.

Causa huius instit.

Instituti Congregationis 9. cum eius facultatibus.

Causa huius instit.

Instituti Congregationis 10. et explicatio facultatis Card.

facultatem concedimus, ut cum opus fuerit, præclaros Theologiae Magistros, Jurisconsultos egregios, & liberalium artium professores eximios undecumque ad virtutem erudiendam evocent, qui morum integritate, eruditione, atque elegantia literarum non minus præsentent, quam peritiam, usque docendi, assiduisque prælectionibus juvenes instruant, utque singulis scientiarum Magistris pro meritorum ratione, re tamen nobiscum, aut cum successoribus nostris participata, stipendium constituant. Insuper, cum in hac Alma Urbe nostra singulari Dei beneficio inter alias discipulorum scholas Graecorum, Maronitarum, & Neophytorum, ingenti Pontificum liberalitate, atque munificentia, erecta sint Collegia, congruisque redditibus dotata, in quibus sacra Theologia, liberalesque artes Hebraicè, Græcè, Arabicè, & Chaldaicè edocentur, eisdem Cardinalibus injungimus, ut horum Collegiorum Alumnos ad literarum studia ardentiori animo complectenda, quod ad fidei Catholicæ propagationem, & literarum ornamentum, & ingenia excolenda maximè pertinet, opportunè pro eorum pietate & prudentia, omni adhibito studio, excitati curent. Denique cum in præcipuis Christiani Orbis partibus sanctè hæc Apostolica Sedes, ut pia mater, insignes quasdam Universitates, in quibus sacrarum literarum, legum, & artium præstantissima studia florent, olim in tutelam, & clientelam receperit suam, nimirum Parisiensem, Oxoniensem, Bononiensem, Salmantinam, ut in eis scilicet ex Apostolicæ Sedis protectione bonarum artium studia tanto majori cum fructu excolerentur, nos & illas ipsas, & cæteras Catholicas Universitates paterna benevolentia complectentes, nec ipsam Oxoniensem, quantum in nobis est, deserentes, sed ex intimo animi affectu ad matris gremium, & ad viam salutis revocantes, omnesque intimo cordis affectu, & summa benevolentia prosequentes, ac sub nostra & beati Petri Apostolorum Principis protectione iterum suscipientes, eidem Congregationi imponimus, ut earundem Universitatum, atque ad eas pertinentium negotiorum apud Sedem Apostolicam curam gerat, illarumque necessitates nobis, successoribusque nostris ordine exponat, ut eis ex paterna charitate opem, & auxilium afferre valeamus, easque interdum per literas visitet, nostraque nomine Catholicis viris Apostolicam benedictionem impertiat, illisque ut prospera cuncta eveniant, aliis verò spiritum consilii sanioris à Deo Optimo Maximo deprecetur.

Congregatio undecima, pro Consultationibus Regularium.

Causa huius instit.

Nec sanè minus de Regularium Ordinibus solliciti sumus, qui Ecclesie Dei magnum adjumentum atque ornamentum omni tempore præstiterunt, imò verò summo perè cupientes, eorum salutaria studia, progressusque ad pietatem promovere, qui è fluctibus sæculi in portum Regularis vitæ confugerunt, ob eam causam, ut remotis impedimentis, & inanibus contentionibus amputatis, sub suavi Religionis jugo, & suorum institutorum observantia quietè vivant, gratumque Altissimo famularum exhibeant.

*Institu-
Congregatio-
nis 11. cum
facultatibus
Card.*

§. 1. Quinque alios Cardinales delegimus, quibus facultatem concedimus, ut Regularium, Claustralium, Mendicantium & non Mendicantium, Hospitaliariorum & Militariorum, possidentium & non possidentium, cujusvis demùm Ordinis sint, controversiis, dubitationibus, consultationibusque propositis respondeant. Causas verò quas inter ipsos Religiosos oriri contigerit, juxta quarumcunque Religionum instituta, eorumque dispositionem, superiores illorum definiant atque terminent. Dum autem inter Episcopos & Regulares dubitationes inciderint, quæ sub decretorum Concilii Tridentini dispositione, aut interpretatione comprehendantur, eas ad eandem Congregationem Concilii remittant. Audiant itidem ac decident prædicti Cardinales causas & controversias inter prædictos Ordines vertentes, sive in universum, sive ratione particularium locorum, dummodo formam judicariam non requirant. Concedimus

etiam, ut dictis Regularibus, non ad laxiorem, nec ad parem, sed ad arctiorem Religionem transeundi, iis quos fervore spiritus incensos ad perfectioris vite statum transire velle constiterit, non obstantibus quibuscumque prædecessorum nostrorum decretis, licentiam data possint. Apostatarum quoque, ejectorum, & præterea extra Monasteria degentium, aut vagantium causam itidem Cardinales audiant & cognoscant, eosque coercendi potestatem habeant. Curent præterea visitationis Apostolicæ iussa, & constitutiones editas à Romanis Pontificibus circa ipsos Regulares exequendas, & in usum introducendas. Provideant insuper Regulares laudatæ vitæ, zelo Dei, & salutis animarum, & prudentia spiritus præditos, institutorumque Regularium Ordinis, & laudabilium consuetudinum peritissimos, qui cum necessitas exegerit, Provincias sui Ordinis, & non alterius, receptis à nobis literis, ad Omnipotentis Dei laudem, & locorum utilitatem salubriter visitate valeant. Sub nomine autem Regularium etiam Moniales, cujusvis sint Regulæ, & observantia comprehendendi volumus. Omne denique studium Cardinales ipsi impendant, ut ab inferioribus erga superiores debita humilitas & obedientia, ac vicissim à superioribus erga illos paterna benevolentia in multa charitate & disciplina, in spiritu lenitatis adhibeatur, neve dominantur inter fratres, sed Superiores ipsi Patres se esse meminerint. Postremò eosdem Cardinales quasi Religiosorum omnium tutissimum perfugium esse volumus, ut eorum auctoritate & auxilio recreati, studium Religiosæ vitæ, & Regularis perfectionis sine impedimento strenuè percurrant.

Congregatio duodecima, pro Consultationibus Episcoporum, & aliorum Prælatorum.

ET nos quidem ex Apostolicæ servitutis officio, omnibus Christi fidelibus ad ædificationem debitores sumus, sed tamen præcipuo charitatis affectu, in Christo complectimur venerabiles Patres nostros Ecclesiarum Præfules & Pastores, qui ex præcepto Apostoli vigilant, in omnibus laborant, ministeriumque suum implent.

*Causa
instit.*

§. 1. Quare ut ab Apostolica Sede, à qua tanquam à matre honorem & jurisdictionem acceperunt, sibi, cum opus erit, auxilium, præsidiumque paratum esse intelligant, ut greges suos tanto fructuosius pascant, quinque itidem Cardinales præponimus Episcoporum & aliorum Prælatorum consultationibus audiendis. Quorum erit facultas, ut Patriarcharum, Primatum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum quorumcumque, etiam inferiorum, non tamen Regularium, petitiones audiant, propositisque difficultatibus, quæstionibus, ac controversiis, aliisque super quibus consulti fuerint, etiam per literas sedulo humaniterque respondeant, dubia, rationes, & causas Ecclesiarum, earumque dignitatis, jurisdictionis, exemptionis, immunitatis, jurium, privilegiorum, & laudabilium consuetudinum conservationem concernentes summarè cognoscant, atque tam ex partium petitione quam ex officio componant, prout honestum, opportunumque eis videbitur. Causas item & controversias inter eosdem Prælatos de jurisdictione, aliave de causa exortas, item inter Capitula, aut obtinentes dignitates, ac inter quascumque singulares personas, & universitates, aut locorum in temporalibus Dominos, præter eas quæ Concilii Tridentini interpretationem exigunt, vel ordinem judicarium reipsa requirunt, examinent, atque amicabiliter desuper transigere, etiam per alios, si ita consultum videbitur, etiam extra diocesim curent. Ac præterea ad Ecclesias visitandas ubique locorum, in quibus Christiana viget Religio, visitatores nobis præsentent, ut exemplo B. Gregorii Magni, S. Leonis, & aliorum Summorum Pontificum prædecessorum nostrorum, cum in Domino expedire videbitur, destinare valeamus. Visitationis item formam illis præscribant, ut multo cum spiritali fructu, & fidelium ædificatione minus suum obeant, negotiorumque omnium tractationis modum assignent, ac negligentiam, si quando opus erit, emendent,

*Institu-
Congregatio
12. cum
facultatibus
Card.*

mentent. Insuper, ubi necessitas exegerit; viros usu, & doctrina idoneos, rectos, & timentes Deum deligant, qui nostratum literarum auctoritate suffulti, Ecclesias ut Vicarii Apostolici regant. Denique eosdem Cardinales immunitatis Ecclesiarum defensores, ad tuendum ipsarum Prælatorum personas, res, & bona quæcumque Ecclesiarum prædictarum, ab omnium injuriis atque oppressionibus adversus quoscumque quavis auctoritate præfulgentes constituimus.

Congregatio decimatertia, pro Viis, Pontibus, & Aquis curandis.

Huic Congregationi curam hic Pont. demandavit Aloga Felice, mox ab eo ad Urbem conducta, ut videre est infra in cons. 101. Supremi.

ET quoniam curæ & cogitationes nostræ ita communis boni procuratione defixæ sunt, ut dum graviora majoraque disponimus, eorum etiam quæ minora videntur, non obliviscamur, considerantes quod ad Almae Urbis, locorumque ditionis nostræ Ecclesiasticæ ornamentum, aeris salubritatem, civium, incolarumque utilitatem, ac ad Peregrinorum, iterque agentium commoditatem, eorum præsertim qui ad hanc Apostolicam Sedem, & Apostolorum limina, totque sancta loca innumerablem Martyrum sanguine consecrata pietate visitanda concurrunt permagni interest Viarum, Pontium, & Aquarum curatio.

§. 1. Nos idcirco huic rei consulentes, Cardinales sex infra nominatos deputavimus, quibus facultatem damus vias curandi, aperiendi, muniendi, dirigendi, factasque tuendi, coarctatas dilatandi, veteres jam occupatas iterum in publicum usum vendicandi & redigendi. Pontes item tuendi, & ubi opus est, novos extruendi, veteresque ruinosos instaurandi, & jam collapsos, si ita necessitas tulerit, reficiendi. Aquarum præterea curam gerendi, illarum præsertim, quas nos tanta impensa, & labore in Urbem adduximus, illasque certa mensura ad publicum usum & commoditatem melius distribuendi, & ubi majori aquarum copia opus esse viderint, fontes aquarum magis uberes unde deduci possint, investigandi, deductiones, substructiones, castella, formas, aqueductus, receptaculaque earundem facta recta conservandi, omne impedimentum tollendis. Camerae nostræ Apostolicæ Præsides & Ministros, quibus ea specialis cura data est, dirigendi, & ab contradictoribus protegendi, aliaque in his necessaria & opportuna exequendi. Si quæ verò difficultas, aut causa, tam contra domicellos, communitates, & universitates, quam contra quoscumque alios etiam immunos atque exemptos super his omnibus jam exorta sit, vel in posterum incidere, eam omnes summarie, sola facti veritate inspecta, ac re primùm ad nos, & successores nostros relata demum definiendi potestatem facimus. Quia facultate iidem Cardinales nedom in Alma Urbe, verum in universa Ecclesiastica ditione temporali uti posse statuimus.

Congregatio decimaquarta, pro Typographia Vaticana.

Hæc mox jussu Pauli Quinti, qui eam Camerali Typographia univis, Cameralis nuncupatur.

Ceterum, cum ex omni antiquitatis memoria notum sit, quantum semper detrimenti attulerint hæreticorum, aliorumque veritatis hostium insidie, & doli factis libris, Sanctorumque Patrum monumentis multis modis corrupendis, quantamque hoc potissimum seculo animarum perniciem importaverint eorundem librorum mendosæ impressiones, atque editiones impuro & pestifero hæresum fermento, aliisque erroribus coinquinatæ & corruptæ.

§. 1. Nos volentes pro nostra Pontificia sollicitudine, ut hæc præclara & salutaris nostra hæreditas à majoribus

accepta inviolata conservetur, nuper ejus rei causa non mediocri nostra impensa Typographiam Vaticanam erexit; nunc autem pro rei & negotii gravitate, infra-scriptorum Cardinalium Congregationem statuimus, quibus imponimus, ut sacra Biblia Latina Vulgata, Græcæ & Hebraicæ editionis, decretalium Epistolæ, Concilia generalia, Sanctorum præcipuorum Ecclesie Doctorum opera, cæteros denique libros, quibus fidei Catholicæ doctrina traditionesque Ecclesiasticæ continentur & explicantur, quamemendatissimè curent imprimendos. Quare mandamus, ut vetustis manuscriptis, emendatisque codicibus adhibitis, præsertim ex nobili & optimis libris referata Pontificia Vaticana Bibliotheca, adjumento etiam, studio atque opera doctissimorum hominum ex omnibus Christiani orbis nationibus, per nos aut successores nostros selectorum, qui linguarum peritissimi sint, libros imprimendos accuratè diligenterque conferant & recognoscant, ut eorum editio, quantum fieri poterit, integra atque incorrupta prædeat. Si quæ verò graviores dubitationes, & difficultates in veterum codicum auctoritate, librorum correctione & emendatione inciderint, rebus prius in Congregatione examinatis, ad nos referant, ut in lectionum varietate, id quod orthodoxæ veritatis maxime consonum erit, ex speciali Dei privilegio huic sanctæ Sedi concessio statuamus. Demum eadem Congregatio Typographos, & librorum recognitioni Præfectos in quibusvis Christiani Orbis Regnis & Provinciis admonebit, ut diligentem opportunamque operam ad sua quæque officia fideliter atque integrè exequenda præstent, in librorumque hujusmodi editione accuratissimè versentur, & ad Vaticanæ impressionis præscriptam, ac normam omninò se conforment.

Congregatio decimaquinta, pro consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici.

Denique cum valde consentaneum sit, ut qui longinquos & externos in Domino complectimur, eorumque negotia breviter expediri curamus, domesticis & propinquis, qui sub nostra & Apostolicæ Sedis peculiari tutela sunt, hac quoque in re propensius consulamus, idcirco ut fideles Ecclesie Romanæ filii ditioni nostræ temporali subjecti, ad varia negotia, causas, necessitatesque suas proponendas perfacilem aditum inveniant, remediumque ex justitiæ & æquitatis præscriptis opportunè celeriterque obtineant.

§. 1. Cardinales iidem quinque eorum consultationibus præficiamus, ac proponimus, quorum juris sit consultationes, dubitationes, & querelas super causis civilibus, criminalibus & mixtis, ad forum seculare dumtaxat spectantes audire, illasque inter se itatis diebus conferre, quod æquum esse, quodque omnibus diligenter consideratis de majoris partis sententia expedire censuerint, statueret & deliberare, justitiam expedire, administrare, quæ decreta ac definita erunt, executioni tradi curare. Ipsique facultatem concedimus, ut ipsi omnibus negotiis & causis, cujuscumque generis illæ sint, etiam inter Fiscum & privatum, & inter privatos, Communitates, Universitates, Collegia, eorumque Rectores, aut alios quoscumque, etiam coram ditionis Ecclesiasticæ Magistratibus, & Ministris introductis, & pendentibus, quod justum & æquum videbitur, præcipiant, causas ab eis, ubi id jus & ratio postulerit, auctoritate nostra avocent, aliisque Judicibus committant, Gubernatoribus, Prætoribus, cæterisque omnibus officia ex Sedis Apostolicæ auctoritate gerentibus, ut iussa & imperata ejus Congregationis exequantur significant, impositas penas sive multas, bonorum proscriptiones, seu confiscationes, corporis pœnis etiam capitis ultimi que supplicii (nobis tamen prius de eâ re consultis) moderentur, & committent, ac eos qui in carcere erant, de loco ad locum, ubi id ita expedire judicaverint, transferri mandent, cæteraque pro justitiæ conservatione, subditorumque nostrorum quiete, & tranquillitate deliberent ac provideant.

nis 14. cum suis facultatibus

Causa hujus insti.

Instiuti Congregatio 15. & explicatio munitis Cardinalium.

SIXTVS QVINTVS.

Sequitur declaratio facultatum prædictarum Congregationum. Et alia habentur immediatè post hæc bullam, & in eius fine.

Congregationes prædictas habeant tribus assistentibus Cardinalibus.

§. 1. Denique quo dictarum Congregationum expeditiones validè existant, Cardinales in qualibet Congregat. non sint pauciores tribus. Ad iudiciorum verò confusionem evitandam, volumus ut unaquæque Congregatio quando aliqua causa, questio vel consultatio ad eam delata fuerit, diligenter perpendat, an ad ipsam propriè ejus causæ cognitio & expeditio pertineat, & si ad se minimè spectare cognoverit, eandem ad iudices ordinarios, vel ad propriam Congregationem remittat.

Secretarios proprios habeant.

§. 2. Item Cardinales dictarum Congregationum proprios sigillatim habeant Secretarios, ab eisdem liberè deputandos, & ad res, quæ in dies geruntur, annotandas, & in publicam formam, si opus fuerit, redigendas.

Theologi & viri periti in consultationibus adhibeantur.

§. 3. Et quoniam divinis oraculis admonemur, ubi multa consilia, ibi salutem adesse, eadem Congregationes pro earum arbitrio viros sacræ Theologiæ, Pontificii, Cæsareique juris peritos, & rerum gerendarum usu pollentes in consultationibus advocent, atque adhibeant, ut causis, questionibus, & negotiis quam optimè discussis, quæ Dei gloriæ, animarumque salutis, & justitiæ, atque æquitati consentanea maximè erunt, decernantur, graviora verò quæcumque ad nos vel successores nostros deferantur, ut quid secundum Deum expediat, ejus gratia adjuvante maturè statuamus.

Decretum irritum.

§. 4. Sicque & non aliter per quoscumque iudices ordinarios & delegatos, etiam dictos Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicati & definiti debere, irritumque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis quibuscumque formulis illa sint concepta. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, eorum tenores, ac si ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis atque insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, expressè ac latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Mortis ad Principes Christianos.

§. 6. Demùm per paternam nostram charitatem & auctoritatem, quæ nobis à Christo Domino data est, admonemus, & per ipsum, per quem Reges regnant, obtestamur charissimos in Christo filios nostros in Imperatorem electum, omnesque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerumpublicarum, aliosque Duces, ac cæteros sæculares Principes, quos Deus in excelso loco constituit, & temporali potestate communivit, ut fidei Catholicæ propugnatores & defensores sint, de quorum pietate, & erga Apostolicam Sedem observantia, atque obedientia magnopere in Domino confidimus, & quam etiam multis argumentis perspectam habemus.

Monitioque ad quascumque Ecclesiasticas personas, ut in præmissis fuerint, & obediunt.

§. 7. Alios verò Ecclesiastica dignitate præditos per hæc Apostolica scripta, ac per debitæ obedientiæ vinculum, statusque sui sublimem conditionem, qua Deo arctius religati existunt, obstringimus, ut his nostris conatibus ad Dei laudem, fidei propagationem, fidelium commoditatem & salutem assistant, ac auctoritatem, quæ Ecclesiæ Præsulibus in B. Petri persona à Christo Domino credita & collata fuit, ad fidei Catholicæ exaltationem & augmentum, prout ex eorum munere tenentur, nosque eos pie facturos speramus, tueantur & defendant, ac operam dent, studiumque demùm omne conferant, ut eadem auctoritas Ecclesiastica omnino illæsa conservetur, ac Ecclesiæ Dei ministeris opem & auxilium in omnibus impendant, & de Sede Apostolica, ex sua, majore

rumque suorum pietate benemereri non desinant memores, se in susceptione Imperialis, ac Regii diadematis & Principatus, ad id præ cæteris devinctos esse, ut inde in hac mortali vita felicitatem, nostramque Sedis ejusdem benignitatem ac gratiam uberius valeant promereri, post exactum verò mortalis hujus vitæ curriculum, à Deo æternam gloriam & beatitudinem consequantur. Quod si secus ab eorum aliquo, quod minimè credimus, factum erit, divinam iram, donec sub potenti manu Dei humilietur, qui tarditatem pœnæ supplicii interdum gravitate compensat, se minimè effugere posse certo sciant.

§. 8. Ut autem hæc nostræ litæe quamprimum ubique locorum & gentium innotescant, quas inter alias Apostolicas, perpetuæque constitutiones annumeramus, illas publicis in locis de more affigi, earumque exemplis, vel etiam impressis, sigillo obfirmatis alicujus personæ Ecclesiastica dignitate præditæ, ac quibus Notarius publicus subscripserit, eandem fidem haberi volumus, quæ his exhibitis maxima cum reverentia omnino esset adhibenda.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decretorum, constitutionum, assignationum, dationis, attributionis, confirmationum, corroboracionis, statutorum, approbacionis, declarationis, deletionis, præfectionum, tribucionis, permissionis, reservationis, imparticionis, inhibitionis, concessionum, injunctiois, impositionis, voluntatum, mandati, præpositionis, derogacionis, admonicionis, obtestacionis, obstricionis, & annumeracionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnacionis Dominicæ 1587. 11. Kal. Februar. Pontificatus nostri anno tertio.

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die verò Mercurii 23. mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. anno ejus 3. retrospectiva litera Apostolica affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis, seu portis S. Ioan. Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apostol. & in acie Campi Flora, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Joannem Baptistam Bagni, & Hieron. Laurum S. D. N. Papa Curf.

Sequuntur alia declarationes edita in Consistorio die 11. Maii 1588. circa dubia in Congregationibus evenienda.

Sanctissimus D. N. postquam deputavit omnes Cardinales super diversis Congregationibus, ut vellet illis incumbere, & expedire negotia quæ ibi tractanda erunt, ut & ipse Sanctissimus à laboribus subleveretur, & partes citius expediantur.

§. 1. Et ne in futurum dubitari contingat, super aliquibus dubiis, quæ oriri possunt super facultatibus ipsis Congregationibus datis, idèd Sanctitas sua fecit quinque infra scriptas declarationes.

§. 2. Prima est, quod si ante inchoatum iudicium coram aliquo iudice, pars coram Congregatione convenita renuerit in illam consentire, & noluerit causam à Congregatione terminari, tunc ad iudicem competentem remittatur.

§. 3. Secunda est, quod si coram aliquo iudice inchoatum fuerit iudicium, & deinde partes concordem Congregationem adjuverint, tunc Congregatio causam decidat, & acta ad se transportari faciat.

§. 4. Tertia est, quod si causa coram Congregatione cœpta fuerit, & deinde aliquod emergens supervenerit, tunc nedum illa causa cœpta, verum etiam illud emergens à Congregatione expediatur.

§. 5. Quarta, quod si causa in ipsa Congregatione decisam, requirat ut super illa expediatur supplicatio vel Breve, tunc decrevit Sanctitas sua, quod in ipsa supplicatione, vel

Hæc...

Prædicta...

Sancti...

D. N. D.

Publica...

Institu...

Amo...

De...

Decla...

Decla...

vel in ipso brevi fiat mentio, causam de ordine Congregationis fuisse terminatam.

§. 6. Quinta, quod si alicui Congregationi occurrerit, pro rebus ad ipsam Congregationem spectantibus brachio seculari indigere, tunc recurratur ad Gubernatorem, Auditorem Camera, Vicarium, sive ad alium Judicem, qui praeceptis ab ipsa Congregatione factis obedire teneatur.

XV. Prohibitio ad arma ex quibusvis causis praeter hic exceptas, armorum manus, aut cavalcatas, tumultuosasque hominum collectas in Statu Ecclesiastico congregandi.

De ministerio vide qua sup. notari ad consil. 10. Ioan. XXI. & etiam Pauli II. consil. 4. Viros, ac Alex. VI. consil. 1. Inter. Necnon Constitutionem Marcbia lib. 1. cap. 15. & lib. 4. cap. 42. ne Urbis Statutum lib. 2. cap. 34.

SIXTVS EPISCOPV S.

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Um pro communi totius gregis Domini salute fidei nostrae divinitus crediti, sollicitis studiis invigilamus, eam quasi peculiarem, & privatam populorum, nostro, & S.R.E. cui Deo auctore praesidemus, temporali dominio subditorum curam suscipimus, ut in quibuscumque ejusdem domini Provincias, Civitatibus, Oppidis, locis armorum, tumultuum, & seditionum turba & strepitus conquiescat, ac inde omnis injuria, & violentiae terror propulsetur, atque facinorosorum hominum audacia, & immanitate compressa, securitas, quies & tranquillitas perpetuo vigeat & conservetur. Est enim rationi consentaneum, ut Sedes Apostolica, quae cunctis mortalibus justitiam ministrat, suos praecipue subditos in officio contineat, & ejus auctoritate ab ipso Domino constituta, apud omnes etiam exterarum gentes, ac nationes, sacrosancta & inviolabilis permanet, debitam obedientiam, & reverentiam, quam summi Reges & Principes ei praestant, magis ab iis exigit, qui ipsius regimini in temporalibus subiecti, neminem alium Principem, praeter Romanum Pontificem agnoscunt, ut quae denique universos fideles sublevare solet, hos potissimum in suam tutelam specialiter receptos, ab omni injuria vindicet, atque illos defendat, & tueatur.

§. 1. Quare nos considerantes primum quidem in quantas rerum perturbationes, in quam intolerabilem perditionem & sceleratorum hominum licentiam nosse Pontificatus sui initio inciderit, vel ad eas potius fuerit divina providentia reservatus: deinde vero quam benigne favorit ceptis nostris divina majestas, quam facile non obscura Dei omnipotentis voluntate haec, qua fruimur, quies & tranquillitas sit consecuta, nunquam cessamus quantas maximas animus noster capere potest eidem divinae bonitati, in qua sola confidimus, gratias agere, & ne in aliquo pastoralis nostri officii partes desiderantur, his quasi fundamentis constituendae Reipublicae praclare jactis, novis eam praesidiis in dies magis, ac magis confirmare & communire studemus. Cum igitur inter alios, qui in temporali Statu nostro Ecclesiastico irreperant, quosque a nobis magna ex parte sublatos omnino abolere nitimur, pravos abusus ille sit maxime damnabilis, ut Barones, Domicelli, aut Communitates, vel Universitates, aut Magistratus Civitatum, Oppidorum, Terratum, Castrorum, & locorum praedictae Romanae Ecclesiae temporali ditioni subditorum, sub praetextu recuperandae, sive manutenendae, aut adipiscendae possessionis bonorum immobilium, finium, seu terminorum & limitum territorii, vel agrorum, quae ad se legitime pertinere praetendunt, dum se ipsos tueri, aut consequi velle, & bona sua ab illicitis detentoribus vel occupatoribus vindicare profitentur, ad arma populos convocare & incitare, tumultus facere, & commovere, armorum hominum copias cogere non dubitent, ex quibus postmodum quandoque contingit, ut commotis seditionibus auxilium facinorosorum, seu etiam bannitorum evocent, imbecilliores per injuriam opprimant,

agros vastent, aliena rapiant & invadant, pacificos possessores expellant, quietem publicam perturbent, in Dei offensam, salutarum penitentiam, & scandalum plurimum. Nos attendentes ad hoc potissimum sanctae hujus Sedis potestatem & auctoritatem in supremo justitiae throno, Deo disponente, collocatam, & viribus ad regendos subditos necessariis fuisse satis instructam, & roboratam, ut per Romanum Pontificem illi praesidentem cunctis aequa lance jus suum sine aliqua perturbatione tribuatur, ideoque minime ferendum, ut quis temere, vel vi adhibita, jus sibi dicat, sed magis talem improbitatem & audaciam legum severitate, & gravioribus poenis propositis compescendam, & coercendam esse censentes, habita cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio pariter & assensu, hac nostra perpetuo valitura constitutione districte interdiximus & prohibemus universis, & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, quacumque etiam Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, armorum ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus & Officialibus, ac aliis personis Civitatum, Oppidorum, Terratum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum ipsi Romanae Ecclesiae mediate vel immediate in temporalibus subditorum, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ne posthac quisquam eorum, propter praedictas vel alias etiam urgentiores, & urgentissimas, etiam consuetudine permissas causas, etiam si ab aliis provocati & lacerati fuerint, etiam propter, & adversus hujusmodi manifestas injurias, aut recuperandae, vel adipiscendae possessionis, seu quasi dominiorum, statuum, feudorum, praediorum, agrorum, finium, limitum, & terminorum, ac quorumcumque jurium, & bonorum, ad eos, vel ad Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, de eorum jure patronatus, seu praesentandi, aut sub ipsorum cura, administratione, vel protectione recepta quomodolibet pertinentium, sive violenter, aut de facto recuperatae, vel adeptae, retinendae & tuendae, vel alio quovis praetextu, aut quovis colore vel ingenio, militum copias cogere, comparare, vel ducere, neve populos, vel singillatim singulares personas, publice aut privatim, palam vel occulte ad arma, ut dictum est, convocare, conclamare, concitare, neque armorum manus, caetus, conventus, seu illicitas, & tumultuosas collectas, vel etiam, ut vocant, cavalcatas vel adunatas facere, vel insimul congregare, aut aliquid hujusmodi, per se vel alium, moliri aut machinari audeat vel praesumat. Quare his praesentibus monemus, tam dictos Duces, & reliquos, quam Communitates ac Universitates, quae super possessione, seu quasi, aut super finibus, limitibus, seu terminis territorii, vel agrorum, aut aliis hujusmodi rebus aliquas inter se lites vel controversias habent, ut si illas extrajudicialiter aut anticabilliter componere, seu super eis transigere commode nequeunt, easdem in judicium deducant, sive deductas prosequantur, & donec legum ac judicium auctoritate illae definiantur, seu justitiae complementum sibi ministretur, a quo animo ferant, & expectent.

§. 2. Caeterum quoniam interdum aliqua urget occasio armatos homines colligendi, id tantum permittimus & concedimus in casibus infra scriptis, nempe ut praedicti Duces & alii praedicti Communitates, & Universitates, suas Civitates, Oppida, Terras, Castra, Domos, Villas, domitia, loca & territoria a grassatoribus viarum, latronibus, sicariis & bannitis, aliisque similibus notis delinquentibus defendant, dum ab ipsis actu infestantur, vel ut secuta & expurgata custodiant, eosque capiant, & apprehendant, vel captos & apprehensos Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, aliisque Magistratibus, & Officialibus tradant, sive ut Curiae ministris adversus tales facinorosos auxilium & opem impendant, juxta constitutionem nostram alias super hoc editam, vel si ad tuenda, & propugnanda loca maritima, tam in Tyrreni quam Adriatici maris littore periculosis temporibus adversus Turcas, & piratas, vel alias ex nostro, vel nostrorum successorum Romanorum Pontificum praescripto, ad arma eos concurrere contigerit. Sed & si quis alius ejus-

Causa ex-
cepta a d. pro-
hibita

libitio
candi
na &
litas,
luna
siondi
vivere
seu
di-
fuo-
st. R.
dian
milia-
sibus
inf-
ca-
mater
tace-

modi casus ingruat, qui similiter armorum auxilium deposcere videatur, noverint, nos, aut tempore existentem Romanum Pontificem quamvis consulendos esse, à quibus aut pròptum subsidium, aut licentiam super præmissis citius impetrabunt. Si vero necessitas adeo urgeat, aut impellat, ut ad nos, aut ad successores nostros prædictos in tempore, vel opportunè recurri non possit, tunc Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Ferrarum, & locorum Præsides, Gubernatores, Locatenentes, & Officiales, à nobis & Sede Apostolica deputatos adeant, eisque hujusmodi necessitatis causas exponant, ac ab ipsis arma sumendi licentiam obtineant, ita ut tales armorum collectas, de alicujus ex superioribus prædictis permissu vel auctoritate factas fuisse manifestò constet.

*Penna con-
venerunt.*

§. 3. Quod si quis contra præsentem nostram prohibitionem, & interdictum, directè vel indirectè quicquam attentare, aut aliis mandare, vel transgressoribus adhaerere vel favere præsumpserit, cum, si Dux, Princeps, Marchio, Comes, Baro, Domicellus, Vicarius, Feudatarius, aut quævis alia singularis persona extiterit, læsæ Majestatis reatum verum, ac nulla juris, aut hominis fictione confectum crimen incurrisse, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ rebellem, omnibusque & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, personalibus & mixtis, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitibus, Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Dominiis, Vicariatibus, Guberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, ac beneficiis, quorum per infra scriptam privationem vacantium collatio, provisio & omnimoda dispositio nobis & Apostolicæ Sedi perpetuò reservata sit, & esse censetur, ita ut de illis per alium, quàm per nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem disponi nullo modo possit aut debeat, necnon pensionibus & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis & concessionibus, quæ à Romana prædicta, & aliis quibuscumque Ecclesiis obtinet, & in futurum obtinebit, cæterisque omnibus in Sedis Apostolicæ temporali dominio possessis, immobilibus, mobilibus, & se moventibus, bonis, juribus, & actionibus eo ipso privatum, ipsumque & illius filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, & esse. Ac præterea à dicto Senatu Ecclesiastico universo, unà cum sua familia perpetuò exilii pœna damnari debere, domosque, ædificia, arces, & fortalitia ejusdem demolienda, & solo æquanda, seu aliis Cameræ Apostolicæ juribus adscribenda esse, nec illis portam ullius dignitatis Ecclesiasticæ vel mundanæ unquam patere statuimus, decernimus, & declaramus. Insuper Vassallos, Custodes, Vicarios, Capitaneos, Potestates, Officiales, Populos & subditos eorumdem à fidelitatis juramento, ac homagii & quocumque alio jure, quo ipsi quomodolibet adstricti fuerint, ex tunc penitus absolvimus & liberamus: Ducatus verò, Domina, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Civitates, Oppida, Terras, Castra, & loca, cæteraque bona prædicta, necnon jura & actiones cum fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis eorumdem, Fisco nostro, & Cameræ prædictæ ipso facto, & absque aliqua declaratione, etiam in præjudicium filiorum & aliorum descendendum in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram devoluta essent, confiscamus, & applicamus. Sin autem Communitates, & Universitates in præmissis communi consilio deliquerint, eas omnibus, & quibuscumque Castris, Villis & jurisdictionibus, ac omnibus bonis, rebus, & juribus ad illas pertinentibus, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis eis quomodolibet concessis similiter privamus, privataque declaramus, ac dicta Castra, Villas, ac jurisdictiones, bona, res, & jura similiter Fisco, & Cameræ prædictis applicamus, & appropriamus. Statuentes etiam contra principes auctores, & particulariter

delinquentes, tanquam dicti criminis læsæ Majestatis reos, ut præfertur, procedi debere. Et nihilominus omnem & quancumque possessionem, seu quasi sic de facto contra præsentem nostram constitutionem, cum manu, seu collecta armorum hominum in futurum pro tempore apprehensam, usurpatam, detentam, vel occupatam, sive adipiscendo, sive taliter adeptam retinendo, sive recuperando, omnesque actus possessorios vel quasi quomodolibet factos, necnon super illis confecta instrumenta, rogatus, & alia acta, & inde secuta quancumque annullamus, irritamus, & viribus evacuamus, necnon penitus cassamus, & abolemus, ac pro irritis, nullis & infectis, & merè attentatis habenda, nulliusque roboris vel momenti esse, ac nullum inde jus, nullamque actionem euiquam de novo acquiri, nasci, aut competere, neque postmodum lapsu temporis, etiam longissimi ex hujusmodi possessione ab initio, ut præfertur, vitiosa, ullam præscriptionem sequi, aut cuiquam ullo tempore suffragari posse. Quinimò prædictis delinquentibus amotis & expulsis, priorem possessorem in primis, & ante omnia in suam pristinam possessionem, seu quasi restituendum & plenariè reintegrandum, & donec & quousque cui illa de jure competat legitime decernatur, manutenendum esse, eosdemque delinquentes ad damna, expensas & quicquid interest parti læsæ reficienda, & resarcienda teneri, & obligatos existere, ac ad id cogi & compelli. Super præmissis verò omnibus & singulis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo, tam ad partis, & Fisci instantiam, quàm ex mero officio civiliter, & criminaliter, aut mixtum procedi posse.

*De
irritum.*

§. 4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane patiter decernimus & declaramus.

*Clau-
regiam.*

§. 5. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quarumvis Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum & locorum, necnon privilegiis, indultis & literis Apostolicis, ac investituris concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum reuores præsentibus pro sufficienter expressis, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Forma
fidelis
e animi
jus conf.*

§. 6. Volumus autem, ut eadem præsentibus ad valvas Lateranensis & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigantur, & illis detractis transumpta inibi affixa relinquantur, factaque hujusmodi publicatione hic in Urbe, & in ejus districtu post quindecim, alibi verò post triginta dies, quoscumque perinde ardeant, & afficiant, ac si eorum unicuique personaliter intimatæ fuissent. Sed & quo facilius possint ad universorum notitiam pervenire, mandamus omnibus, & singulis Vicelegatis, Præsidentibus & Gubernatoribus Provinciarum, & Civitatum quarumcumque dictæ nostræ ditionis Ecclesiasticæ, ut in sua quisque residentia, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Castris sibi benevisis, curent easdem nostras literas in locis consuetis de more publicari.

*Trans-
rum sibi
Sanctis
malis.*

§. 7. Et quia difficile foret illas ad eorum quemlibet & ad singula loca ubi opus erit deferre, decernimus transumptis ipsis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio & extra illud ubique eandem fidem adhibendam esse, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini. 1588. 11. Kalend. Martii, Pontific. nostri anno tertio.

SIXTVS QVINTVS

Ego Sixtus Catholicus Romanus Episcopus

- Ego Alex. Cardinalis Farneſus Episcopus Offienſis, Vicecancellarius.
Ego Joan. Antonius Episcopus Card. S. Georgii.
Ego Alphonsus Card. Oſanenſis, Episc. Tuſculanus.
Ego Inn. Avalus Card. de Arce, Episc. Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columa Episc. Praeneſtin.
Ego Ptolomeus Cardinalis Comenſis Episc. Albanen.
Ego M. Sixtus Cardin. ab Alcaemps, tit. Sanctae Mariae Tranſiberim.
Ego Proſper Card. Sanctaetrucius, tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Cardin. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Martini super Minervam.
Ego Ludovicus tit. S. Anſtaſie Presb. Card.
Ego N. de Pelleve tit. S. Praxedis Card. Senonen.
Ego Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severinae.
Ego Hieron. Card. Ruſtic. tit. S. Susanna.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego Hier. Card. Simoncellus tit. S. Prisca.
Ego P. Card. Deza tit. S. Hicton. Illyricorum.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
Ego Franc. Card. de Joyeuse, tit. Sancti Trinit in Monte Pincio.
Ego Jul. Card. Gananus, tit. S. Eusebii.
Ego Nic. Card. Cremonen. tit. S. Ceciliae.
Ego Ant. Maria Card. Salvatus, tit. S. Mariae de Pace.
Ego Aug. Card. Verone, tit. S. Marci.
Ego Vincentius tituli. S. Mariae in Via, Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola tit. S. Sabinae.
Ego Scipio tit. Sancti Salvatoris in Lauro Card. Lancelorun.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Ego Henricus Card. Caietanus, tit. S. Pudencianae, S. R. E. Camerarius.
Ego Jo. Baptista Cardin. Gastrucius, tituli S. Mariae in Araceli.
Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Caelio.
Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Paneratii, Major Penitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Philippus Card. de Lenocourt, tituli Sancti Honophrii.
Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tit. S. Thomae in Partone.
Ego Ant. Maria tituli. S. Agnetis in Agone Card. Perusinus.
Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus, tituli. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio tit. S. Mariae de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. Card. Saulius tit. S. Vitalis.
Ego Evangelista tit. S. Matthei in Merulana Card. Cusentinus.
Ego Fr. Stephanus tit. SS. Matellini & Petri Card. Presbyt. Arctinus.
Ego F. Card. Septia diacon. S. Nicolai in Carcere.
Ego Alexander Cardinalis Montanus, diaconus S. Eustachii.
Ego Hicton. S. Mariae in Cosmedin, diaconus Cardin. Mattheus.
Ego Benedict. S. Agatha diacon. Card. Justinianus.
Ego Aſcan. SS. Viti & Modesti & Crescentia diacon. Card. Columba.
Ego Federicus S. Mariae in Dominica diacon. Card. Borromeus.

Bullarum Magni Tom. II.

Ant. ... in Christo ...

Alon. Paroliacus Mag. Cur.

Adscripto S. Bonaventurae Batherogienſis inter egregios, sanctosque Catholicae Ecclesiae Doctores, cum indulgentis pro eius festivitate die 14. Julii celebranda.

Caenonicatum hujus Sancti praescribit Sixt. IV. in de suo constit. 21. Superna.

Aliorum Ecclesiae Doctorum & Evangelistarum festa duplici officio celebrari jussit Bonif. VIII. in Extrav. 1. de Reliq. & ven. Sanct.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Universis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Praelatis per universum Terrarum Orbem constitutis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Triumphantis Hierusalem gloriam sempiternam, & sanctorum cum Christo felicissime regnantium nunquam marcescentes coronas cum gaudio admirans Sancta mater Ecclesia, adhuc in terra militans, ad tandem vero justitiae coronam festinans, Deum in Sanctis suis mirabilem predicare non cessat. Nec vero insignes tantum victorias & praecleara sanctorum merita eximie laudibus celebrat, sed eisdem sanctos, quos Deus iustitiae honorificat, ipsa quoque pie veneratur, ac colit, quorum mirum praedicatione, salutisque doctrina instituta, sanguine fundata, illustribus charitatis operibus atque exemplis educata ferventibus illorum apud Deum precibus quotidie adjuvatur. Quamobrem debitis etiam, congruisque honoribus unicuique sanctorum singulatim tribuendis, ad caelestis illius Hierarchiae, ubi omnia in charitate perfecta ordinata sunt, normam atque imaginem sese conformare, quantum quidem in hujus praetercunctis mundi exilio licet, maxime studet. Nam quemadmodum in magna illa summi Patrisfamilias, bonisque omnibus cumulata domo, mansiones multae sunt, & beatae illae animae mira quadam varietate unius gloriae beatitudinem perfruuntur, sic Catholica Ecclesia, quae caelestis illius effigies est, ut castrorum acies ordinata, in veneratione sanctis Dei adhibenda factos illos ordines, divino illustrata lumine agnoscit atque distinguit. Itaque dum gloriosum Apostolorum Chorum, dum Prophetarum laudabilem numerum, dum fortissimorum Martyrum laudat exercitum, caeterisque sanctis suo loco, & ordine rite honores defert, in uno charitatis spiritu, & consimili pietatis devotionis affectu multipliciter exultat. Inter illos vero beatissimos SS. Choros, quorum memoria a cunctis fidelibus religioso cultu merito celebratur, insigni splendore elucet sanctorum Doctorum Ordo a Paulo Apost. discrete enumeratus, cum ait: Et ipse dedit quosdam quidem Apost. quibusdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores; quos vineae sunt strobili, fidelesque cultores atque operarios constituit, ad consubstantiationem sanctorum, in opus ministerii, in edificationem Corporis Christi. Hi sunt, de quibus divina Sapiencia clamat: Qui eluctant me, vitam aeternam habebunt: de his Angelus apud Hierusalem loquitur: Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui in iustitiam erudierint multos, quasi stellae in perpetua aeternitate: eos sequetur

G G G

SIXTUS QUINTUS.

Salvator... Dominus... in agro Domini zizania...

S. Bonaventura a Sixto IV. est canonizatus...

§.1. Jam vero inter eos, quos Dominus magnus spiritu...

S. Bonaventura vita reconfetur.

§.2. Is enim Balneoregii in Etruria natus, ut pie matris voto...

S. Bonaventura virtutes laudes & praeclara gesta enarrantur.

§.3. Tantam vero laudem in interpretandi munere, & in universae Theologiae scientia...

ita, ut non solum exornanda subtilitate, docendi facilitate...

§.4. Cum igitur sermo fidelium tam multa, & ardua à Domino...

§.5. Quin & pie memoriae praedecessor noster Clemens Papa IV...

§.6. Ceterum cum Gregor. X. Summus Pontifex ob gravissimas...

§.7. Itaque Sanctum Bonaventuram nullos honores appetentem...

§.8. Merito igitur ob meritum post in eodem Concilio fortissimus...

Ad hanc...

Ad hanc...

Ad hanc...

Ad hanc...

Ad hanc...

SIXTUS QUINTUS

libavit. In suis quoque memoriis Petrus Cardinalis à Te...

§. 9. Quorum miraculorum fama cum apud omnes per...

§. 10. Et quamvis gloriosus hic Doctor S. Bonaven...

petentiam... non mediocriter excitati sumus...

§. 11. Quamobrem ut Seraphici Doctoris eruditio ad...

§. 12. Deinde etiam opera illius omnia, quae inveni...

§. 13. Sanè ad id quoque non mediocriter excitati sumus...

Et idem Col...

Huiusque ope...

Et scilicet Pius...

Ita ista Pontif...

& Romano Pontifici, ejus clavum non magna sollicitudine tenenti, fortem & fidem operam navant. Fidei duo Sancti cum essent comiti, iidemque Auditi dedit, condiscipuli, simul Magistri, pari ratione à Gregorio Decimo Summo Pontifice, cum ambo ad Concilium evocarentur, honorati, & in hujus vite peregrinatione fraterna charitate, spiritali familiaritate, sanctorum laborum societate valde conjuncti fuerunt, & denique pariter gressu ad Cœlestem patriam commigrantes, pariter felices & gloriosi illa sempiterna beatitudine perfruuntur, ubi eodem charitatis affectu, ut pie credimus, pro nobis in hac lacrymarum velle laborantibus orant, divinamque opem implorant, ut meritò idem Sixtus IV. hos duos Sanctos per similes, & quasi geminos in Christo fratres agnoscens, statuerit S. Bonaventuram consimili venerationis & honoris prerogativa, atque S. Thomam, decorandum esse.

Et doctrinam S. Bonaventuræ commendat, & ipsum inter egregios Ecclesiæ Doctorum annumerat.

§. 14. Quod igitur à nobis, & Seraphici Ordinis charitas, & Sancti Bonaventuræ meritorum magnitudo, & Catholicæ Ecclesiæ, cujus gubernacula nobis, licet immerentibus à Deo commissa sunt, utilitas, & edificatio requirit, habita super his omnibus cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorundem consilio, & unanimi assensu, & ex certa nostra scientia, ac de attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuè valitura constitutione, doctrinam ipsius Sancti Bonaventuræ à supradictis prædecessoribus nostris Clemente Quarto, Gregorio Decimo, & Sixto IV. laudatam, in Concilio Lugdunensi maxime spectatam, in Florentino, etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, gravissimorum virorum auctoritate testificatam & commendatam, & eximio Ecclesiæ Doctore dignam, nos quoque plurimum in Domino laudamus & commendamus, ac literas ejusdem Sixti IV. quas pro expressis hoc loco haberi volumus, excepta ejus ordinatione de festo die S. Bonaventuræ secunda Dominica Julii celebrando, harum tenore approbantes & innovantes, ipsum Sanctum Bonaventuram jure Sanctorum Doctorum consortio ab eodem Sixto IV. adscriptum, & connumeratum auctoritate Apostolica tenore præsentium inter præcipuos & primarios, qui Theologicæ facultatis magisterio excelluerunt habendum, ac venerandum esse decernimus, & declaramus.

Ejusque opera in Typographia Vaticana emittenda, publicè citari decernit.

§. 15. Atque ob eam causam sperantes in Domino, hujus Seraphici Doctoris lucubrationes ad doctrinam & devotionem, quam in Clero populoque Christiano magnopere lacere & ardere cupimus, maximo adjumento fore, illius libros, commentarios, opuscula, opera denique omnia, prout ex nostra Typographia Vaticana quam emendatissima, ut supradictum est, emittuntur, ut aliorum Ecclesiæ Doctorum qui eximii sunt, non modo privatim, sed publicè in Gymnasiis, Academiis, Scholis, Collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis Ecclesiasticis Studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res postulaverit, adhiberi volumus & decernimus.

Festum die 14. Julii duplici officio celebrari jubet.

§. 16. Et nihilominus, ut sapientissimi hujus Doctoris gloriosa recordatio, si non pro ipsius dignitate, at saltem pro humana tenuitate, ob ingentia illius merita ardentiori studio recolatur, felic. record. prædecessorum nostrorum Bonifacii Papæ Octavi, qui de sanctis quatuor Doctoribus, & Pii Papæ Quinti, qui de prædicto Sancto Thoma eadem præceperunt, exemplo adducti præcipimus, ut ejusdem Sancti Bonaventuræ dies festus in omnibus Christiani orbis partibus sub duplici officio à cunctis personis, Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, tam publicè quàm privatim pridie Idus Julii, (non obstante prædicta Sixti Quarti ordinatione de secunda Dominica dicti mensis) celebrari, atque in Calendariis cum Doctoris nomine, & Festi duplici adjectione describi, & imprimi debeat, etiam si in novissimis Breviarii, & Missalis Romani reformationibus aliter dispositum fuerit, neque secus atque à nobis, ut supra, ordinatum fuit, per quoscumque quavis auctoritate præditos, censeri, aut interpretari posse decernimus.

§. 17. Hortantes universos utriusque sexus Christi fideles Civitatis Balneoregii, que clarissimum hoc edidit lumen, & illius diocesis, ut eodem die festo à servilibus de sanctæ Ecclesiæ more operibus abstinant. Ut autem Christi fidelium devotio ad Seraphici hujus Doctoris diem festum calendum, ejusque opem implorandam eo magis accendatur, quo ex hoc Cœlestis gratiæ dono se uberius conspexerint esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, tam in dicta Civitate & diocesi Balneoregii, quàm in præclara Galliæ Urbe Lugduno, ubi ille bono certamine legitime decertato, curia consummato, fide servata, ex hoc calamitose sæculo ad meritorem suorum præmium & coronam in Cœlum feliciter migravit, in Almaque Urbe nostra, ubi in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum Collegium, à nobis, ut jam diximus, est erectum, constitutum, qui ejus festum hujusmodi, ut ceteras de præcepto Ecclesiæ servat solitas festivitates, devotè colentes, verè pœnitentes, & sacramentali peccatorum suorum confessione præmissa, eodie sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui verò Ecclesiæ Fratrum Minorum sancti Francisci ipso die festo à primis vespere usque ad occasum Solis ejusdem diei devotè visitaverint, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggeret devotio, effundentes, decem annos & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis per presentes literas perpetuè duraturas, quas sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus.

§. 18. Quocirca fraternitati, & discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, ut presentes literas, & in eis contenta quæcumque, in suis quilibet Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis, & Diocesisibus solemniter publicari, & ab omnibus personis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus ubique locorum & gentium inviolatè perpetuè observari procurent.

§. 19. Volumus autem, ut earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§. 20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum approbationis, innovationis, decretorum, declarationis, voluntatum, præcepti, concessionis, elargitionis, relationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Basilicam Sanctorum Duodecim Apostolorum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Prædictæ Idus Martii, Pont. nostri anno tertio.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Ego Alex. Card. Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Card. Ostien.

Ego Joan. Ant. Episc. Portuen. Card. S. Georgii.

Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Tusculan.

Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.

Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Prænestin.

Ego Ptolomæus Card. Cornetan. Episc. Albanen.

Ego Marcus Sitticus Card. ab Altæmpe, tit. S. Mariæ Transtiberim.

Ego Prosper Card. Sanctærucius, tit. S. Clementis.

Ego Gabr. Card. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucina.

Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alex. tit. S. Mariæ super Minervam.

Ego

- Ego Ludovicus tit. S. Anastasie Presb. Card.
- Ego N. de Pelleve, tit. S. Praxedis Card. Senonen.
- Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severina.
- Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Sufanz.
- Ego Joan. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
- Ego Hier. Card. Simoncellus, tit. S. Priscæ.
- Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.
- Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
- Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
- Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
- Ego Francisc. Cardin. de Joyeuse tit. Sancti Trinit. in Monte Pincio.
- Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
- Ego Nic. Card. Cremonen. tit. S. Cæcilie.
- Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariz de Pace.
- Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
- Ego Vincentius tit. S. Mariz in Via Card. Montis regalis.
- Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinæ.
- Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
- Ego Vincentius Card. Gonzaga, tit. S. Alexii.
- Ego Henricus Card. Caietanus, tit. S. Pudenzianæ S. R. E. Camerarius.
- Ego Jo. Baptista Card. Castrucius, tit. S. Mariz in Araceli.
- Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Celio.
- Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.
- Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.
- Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
- Ego Philipp. Card. de Lenoncourt, tit. S. Honuphrii.
- Ego Fr. Hier. Card. Ascul. tit. S. Thomæ in Parione.
- Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Card. Perusinus.
- Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
- Ego G. Card. Alanus, tit. S. Martini in Montibus.
- Ego Scipio Card. Gonzaga, tit. S. Mariz de Populo.
- Ego Ant. Card. Saulius, tit. S. Vitalis.
- Ego Evangelista Card. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
- Ego Fr. Stephanus Cardin. Aretinus, tit. SS. Marcelli & Petri.
- Ego F. Card. Sfortia diac. S. Nicolai in Carcere.
- Ego Alex. Card. Montaltus diac. S. Eustachii.
- Ego Hieron. S. Mariz in Cosinedin, Diaconus Cardin. Matthæius.
- Ego Benedic. S. Agathæ diac. Card. Justinianus.
- Ego Alcan. SS. Viti & Modesti, & Crescentiæ diac. Card. Columna.
- Ego Federic. S. Mariz in Dominic. diac. Card. Bortomeus.

Anno à Nativit. Domini 1588. indit. 1. die verò Veneris 18. mensis Martii, Pont. Sancti. in Christo Paris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno eius tertio, retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt in valvis, seu portis S. Ioan. Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostol. & in acie Capi Flora. & per aliquod tēporis spatium dimissa, per nos Ioan. nem Baptistam Bugni, & Io. Bursurans S. D. N. Papa Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

XXVII. Quomodo Clerici regulares S. Pauli decollati, no vitios ad eorum Religionem admittere possint.

De institutione hujus Congregationis, & aliis qua eam respiciant, dixi plenè ad const. 37. Clem. VII. Vo ta, sup.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

EXigit incumbentis nobis Apostolicæ servitutis officium, ut Monasteriorum, & Regularium locorum quorumlibet ptopagationi, pauperumque Clericorum in Bullariis Magni Tom. II.

eis pro tempore recipiendorum pio desiderio, quantum cum Deo possimus, provideat studeamus.

§. 1. **E**tsi siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpositi generalis, ac Presbyterorum & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli decollati canonicè institutæ; petitio continebat, quod alias per constitutiones dictæ Congregationis, quæ cum interventu bon. mem. Caroli tituli Sanctæ Praxedis Presb. Card. Borromæi nuncupati dum viveret Ecclesiæ Mediolanensis ex dispensatione Apost. Præfultis, necnon dilecti filii nostri Joannis Antonii Episcopi Portuen. Sancti Georgii nuncupati, ejusdem Congregationis Protectoris ad id accedente voto & consensu factæ & stabilitæ extiterunt, inter alia sancitum fuit, ne illegitimè nati, etiam per subsequens matrimonium postea legitimitati, æreque alieno gravati, & qui antea facinorosam vitam duxissent, in dicta Congregatione admitterentur, aliaque diligens super hoc inquisitio, ipsaque receptio volentium dictam Congregationem ingredi in Civitate Mediolanensi ad quam post longam probationem à locis in quibus præfati fuerint propterea mittuntur, à Præposito generali, & quatuor assistentibus ejusdem Congregationis fieret.

§. 2. **N**ovissimè verò nostra in perpetuum valitura constitutione super hoc edita, statimus ac volumus, ut antequam quis in eadem Congregatione recipetur, causæ hujusmodi examinarentur, ipsaque receptio in Capitulo generali, sive Provinciali dictæ Congregationis fieri deberet, prout in singulis constitutionibus prædictis plenissimè dicitur contineri.

§. 3. **C**um autem sicut eadem petitio subungebat, Presbyterici, & clerici dictæ Congregationis nondum sint in Provinciis distincti, ac proinde nunquam Capitulum Provinciale, generale verò singulo quoque triennio tantum facere ac celebrare solet, cupientes & petentes in ipsam Congregationem recipi cogantur expectare, donec ipsum Capitulum fiat, hac mutataque postea eorum voluntate, & pia intentione, aliam vitam eligant, in maximum Congregationis hujusmodi damnum, præjudicium & incommodum.

§. 4. **Q**uare Præpositus generalis, Presbyteri & clerici prædicti nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis opportunè providere de benignitate Apost. dignaremur.

§. 5. **N**os igitur dictæ Congregationis amplitudinem, & singulorum in illa profectum, inter cæteras nostri pastoralis officii curas, tota animi propensione cupientes, ipsosque Præpositum generalem, presbyteros & clericos à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac veriores nostræ & Congregationis constitutionum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Præposito generali, presbyteris & clericis prædictis, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus modernis & pro tempore existens Præpositus generalis, illiusque Assistentes, quoscumque cupientes in dicta Congregatione recipi, qui tamen à constitutione nostra prædicta post prohibeantur, non expectato Capitulo generali, sed quocumque alio tempore, de consensu omnium Assistentium, nemine penitus discrepante recipere & admittere liberè, & licitè valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò indulgemus, eisque desuper licentiam concedimus, & impartimur. Decetentes Præpositum generalem, presbyteros & clericos prædictos nullatenus unquam desuper per quoscumque quomodolibet molestari, vel impediri posse, ac ex nunc irritum & inane si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. **N**on obstantibus nostræ prædictæ, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

Carobatur in constitutionibus Cypriani, ut illegitimi vel alicuius alieno gravati, vel facinorosi ad hanc religionem admittentur.

Et ad ipso Pontifice prohibita fuit receptio extra Capitulum, ut sup. in eius constitut. 71.

Cum de omnibus.

Et quia ipsa Congregatio quolibet tantum triennio Cap. generale celebrat, & Provinciale nisi quædam, idè receptio venientium ad religionem nimum protrahitur.

Congregatio itaque à Papa provisionem petit. Hic idem Pater dat auctoritatem Præposito, ejusque assistentibus, omni tempore venientes ad religionem, & à sua constit. nob prohibitas recipiendi.

Constitutio de 1471.

Dat. P. A. 3. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnat. D.ominice 1588. Idibus Martii, Pont. nos. Anno tertio.

LXXVIII. Institutio praedicti ducentorum millium scutorum, pro ubertate Annonae in Alma Urbe.

Congregationem Cardinalium super ista Annona instituit hic idem Pontifex, in constitut. 74. Immensa, in Congreg. 4. Et aliam Congregationem subordinavit Paulus V. in sua constitut. 70. Pastoralis, ubi dicam.

Edita A. D. SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus insti.

Abundantes divinae gratiae divitias, & incredibilem benignitatis ubertatem saepenumero recogitantes, quam super humilitatem nostram, ab ipso susceptae Apostolicae servitutis initio ille dignatus est ostendere, qui solus dives est in misericordia, cogimur multorum beneficiorum tanquam ingenti pondere oppressi, cum sancto Propheta exclamare: Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi: Etenim notum est omnibus, in quas rerum angustias & difficultates Pontificatus nostri initia inciderint, cum infinita quadam exulum & facinorosorum hominum licentia omnia perturbata essent, cum rei frumentariae inopia omnis ferè ditio Sanctae Romanae Ecclesiae in temporalibus subiecta, & ipsa potissimum Roma magnopere laboraret, cum denique Apostolicum Atrium ita exinanitum reperissemus, ut in summa pecuniarum difficultate versaremur, quibus tot incommodis nequaquam deterriti, sed Dei auxilio freti, cui bona omnia accepta referimus, in eas omnes curas eodem tempore alacriter incubuimus. Quare & compressa improborum audacia tranquillitas publica restituta est; & Atrium abundè instructum, & frumento statim non mediocri sumptu & labore suppeditato, Annonae caritas ita sublevata est, ut eam copiam & abundantiam, quae postea benedicente Domino consecuta est, & qua nunc fruimur, a quo omnes animo expectare poterint. Fatemur tamen, paterna viscera nostra, quibus omnes fideles, sed praecipue eos, qui sunt in temporali Domino nostro, in Christo complectimur, nulla re magis commota esse, quam illa Annonae caritate: nam in Urbe hominibus ferèissima, si fames ingruat, aut Annona durior sit, pauperes maxime, quorum ingens est multitudo, vehementius consistantur, quae ex re quam multa mala dimanent, nihil necesse est multis verbis explicare, cum planè perspicuum sit humanarum calamitatum caput esse famem, & quovis inortis genere acerbiorum. Quod quidem, & miserabilis illa apud Prophetam lamentatio declarat: Omnis populus ejus gemens & quaerens panem. Scientes igitur nos, licet immeritis, ejus locum in terris tenere, qui non solum panem substantialem tribuit, quo anima reficitur, sed tertenum etiam panem, quo corpus quotidie sustentatur, quique in deserto semel misericordia motus est super turbas non habentes cibaria, eisque Apostolos suos panem divinitus multiplicatum distribuere iussit. Nos quoque pro nostra pastoralis sollicitudine summopere cupimus, quantum cum Domino possumus, quam longissime providere, ut haec nostra Alma Urbs, ad quam quotidie tanquam ad communem patriam Nationes omnes confluunt, quamque omnibus commodis, & ornamentis augere studemus, non solum rei frumentariae inopia nequaquam vexetur, sed uberiore potius copia, & utilitate, quantum fieri potest, perfruat. Nec verò ignoramus bonorum omnium largitorem Deum, qui fructum frumenti, vini & olei multiplicat, qui semen seminanti administrat, & panem ad manducandum praestat, sed illud etiam scimus à servo super familiam Domini constituto, & fidem & prudentiam requiri, ut det illi cibum in tempore; & in divinis scripturis pigrum ad formicam mitti, ut discat in aestate parare quod in hyeme comedat, & denique humanae providentiae adjuncta illa merito laudanda esse,

quae ad Dei gloriam relata, ejus in primis operantur, & in eo praecipue conquiescunt. Illud nosm in communi distributum, ad omnium egestatem sublevandam maxime accommodatur. Quamobrem nullis quamvis magnis impensis parcentes, & publica praesertim pauperum utilitati opportunè providere cupientes, praegravem pecuniam seponere, & certo in loco collocare decrevimus, quae annonae & abundantiae, quam appellant, perpetuè attributa sit, reique frumentariae copiae curandae & comparandae in posterum perpetuè deserviat.

§. 1. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione maturata, de eorundem fratrum consilio & assensu, ex certa nostra scientia, ac de nobis attributae Apostolicae potestatis plenitudine ducenta millia scuta monetæ ad rationem decem juliorum pro quolibet scuto ex pecuniis nostra parsimonia & frugalitate, ac diligentia ad publicam utilitatem comparatis, apud dilectum filium Joannem Augustinum Pinellum laicum Genuensem, nostrarum & Camerae Apostolicae pecuniarum Depositarium, realiter & cum effectu deposita, & collocata, prout de eorum reali & actuali receptione ac confessione, & quietatione ipsius Joannis Augustini publico instrumento per dilectum filium Tydeum de Marchis dictae Camerae Notarium desuper rogatum hodierno mane in eadem Camera confecto plenè constat, praedictae pecuniae ad Annonam pertinenti perpetuè applicamus, appropriamus, & incorporamus, ac pro potiori cautela, titulo donationis, quae dicitur inter vivos perpetuè valitè irrevocabiliter concedimus, donamus & elargimur, atque omnem praedictae pecuniae proprietatem, jus & dominium, etiam à nobismetipsis & Camera Apostolica penitus abdicantes, eadem ducenta millia scuta ad parandam Annonae copiam, sive illius penuriam, inopiam, & caritatem sublevandam dumtaxat, nec in aliam causam, sive universam quantitatem, sive illius partem, quaecumque illa fuerit, insumendam esse.

§. 2. Idque etiam si cujusvis alterius rei propositae, aut de qua tunc esset agendum, major vigeret necessitas, vel aliud expetere, aut efflagitare praesens utilitas videretur, sanctè & religiose omnino servari debere, de similibus consilio & assensu, auctoritate Apostolica tenore praesentium pariter perpetuè statuimus & ordinamus. Siquidem ad certas alias urgentes & graves, quae contingere possent indigentias vel necessitates, Atrium benedicente Domino locupletissimum, nostra etiam cura ac sollicitudine partum, & Deo dicatum perpetuè extabit.

§. 3. De iisdem verò pecuniis ad hanc maxime partem causam, omnibusque in Urbe degentibus, atque ad illam unde quaque confluentibus apprimè salutarem benignè, & liberaliter jam per nos applicatis, donatis atque elargitis, sicuti de ceteris piis per nos factis largitionibus, aliter quam ut praefertur, perpetuis futuris temporibus disponi strictè interdiximus & prohibemus, certa spe dicti Rom. Pont. nostros pro tempore successores ad Annonae incommoda sublevanda paratam hujusmodi pecuniam nedum imminuturos, verum exemplo Patriarchae Joseph in Aegypto, dum ipsi veri Joseph, qui est Christus Dominus, pro injuncto munere locum obtinebunt in terris, nova adjumenta adversus famem, illiusque incommoda esse laturos, ac pro eo, quem erga Christi pauperes universi Status Ecclesiastici, ac praecipue Sacerdotalem & Regiam hanc Urbem Christianae Religionis domicilium, beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli pretioso martyrio consecratam, gerere debent insigni affectu, alia in dies majora subsidia praeparatos esse.

§. 4. Ac praeterea Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super ubertate Annonae, nunc & pro tempore deputatorum per nos nuper instituta, earundem pecuniarum ad rei frumentariae atque aliarum cujusvis generis frugum, quibus ad vitae humanae sustentationem indigemus, copiam & ubertatem, tam in Urbe nostra, quam in universo Statu Ecclesiastico temporali parandam & providendam, adhibitis secum dilectis filiis Camerae Apostolicae Thesaurario generali, Clerico Annonae Praefecto, & Commissa-

SIXTVS QVINTVS

rio etiam generali. Ita tamen quod ipsa pecunia in huiusmodi Annona usus, ad nutum & iussionem eiusdem Congregationis, cum mandato à dicto Praefecto, prout adhuc servatum est, expedito, nec alias erogentur, vel expendantur, ac rursus sic etogatae vel expensae suo tempore recuperentur, liberam absolutamque administrationem, dictasque pecunias, si quando peccatis populi id promerentibus, terrae stabilitas, quod Deus avertat, in temporali Ecclesiastica gratia contigerit, ad convendendum aliunde comeatum, in toto vel in parte per eosdem Thesaurarium, Annonae Praefectum, & Commissarium erogari, ac rursus si quid tempore famis ex dicta summa decesserit, postea ubi temporis opportunitas tulerit, illam redintegrari, atque ubi expedire videbitur, in Atrium Apostolicum Castri S. Angeli referri & asseruari, atque inde, quoties occasio postulaverit, liberè depromi & extrahi eorum arbitrio faciendi. Ita tamen ut datorum & acceptorum rationes & computa, in Camera Apostolica singulo trimestri, in ipsa verò Cardinalium Congregatione singulis annis integrè reddantur, plenam ac pariter liberam & omnimodam concedimus facultatē. Volentes eundem Joannem Augustinum & pro tempore existentem Depositarium dictae pecuniae ad Annonam pertinentis, in erogandis, aut exigendis, vel in unum redigendis pecuniis praedictis eam ob causam exponendis, aliorum quam dictae Annonae Praefecti mandato, in illis verò in dictum Atrium redigendis, seu inde extrahendis, aliorum quam dictae Congregationis Cardinalium, aut eorum maioris partis ordinationibus & mandatis, etiam si quascumque poenas aut censuras in se contineant, parere minime teneri, & quorumvis etiam aliorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, illiusque Collegii, ac Camerae Apostolicae iussa, & imperium impunè ea in se detrectare posse, quinimodò ipsum Joannem Augustinum & pro tempore existentem Depositarium, ab omni cuiuscumque alterius iudicis aut Magistratus quavis dignitate & auctoritate fungentis superioritate, & jurisdictione, quoad negotia ipsam Annonam concernentia, prorsus eximimus & liberamus, atque immunem constituimus. Inhibentes quibusvis iudicibus, Praesidentibus & Officialibus ne circa praemissa se intromittere vel ingerere, aut Joannem Augustinum vel Depositarium pro tempore existentem praedictos quomodolibet molestare, perturbare, aut inquietare audeant vel praesument.

§. 5. Quocirca dictos Cardinales nunc & pro tempore in eadem Congregatione deputatos, eiusdem negotii Protectores atque defensores, ad hoc ut in omnibus, quae his literis continentur, auctoritatem suam interponant, ac difficultates quae suboriri possent removeant, perpetuò constituimus & deputamus, eisque per praesentes committimus & mandamus, ut quando & quoties opus fuerit, per se vel alium, seu alios praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque solemniter publicantes, ac tam dicto Joanni Augustino, & Depositario, qui pro tempore erit, quam aliis quibuscumque, quos praemissa concernent in futurum, efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant omnia & quaecumque in eisdem praesentibus literis contenta perpetuò, firmiter & inviolabiliter observari, contraditores & rebelles per sententias & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compellendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§. 6. Si quis autem fortasse, quod vix nobis persuaderi potest, Successorum nostrorum huic nostro statuto & ordinationi, palam vel occultè contravenerit, atque constitutam pecuniam in alium quam praescriptum usum verterit, aut ab aliis ejus auctoritate fretis id fieri passus fuerit, eum scitò admonemus, ut meminerit quam nobismetipsis quoad disponendum de huiusmodi pecuniis, nostra, ut praesertim, parcimonia & sollicitudine ad hoc publicum & pium opus comparatis; & intuitu pietatis, atque ad sublevandas Christi pauperum necessitates per nos applicatis, & irrefragabilis donationis titulo, ut dictum est, concessis ac donatis, legem imposuimus, eandem etiam ab ipso, qui ex debito pastoralis officii annonae libertatem ad commune bonum subditoium sum-

mo suo procurare tenetur, inviolatè servari debere, alioquin in districto Dei iudicio suae administrationis, & usus pecuniae ad istam huiusmodi causam destinatae, si illud temerè violaverit, ac damnosum & malum quae inde provenient, rationem fore redditurum, & praeter actionem popularem, quam adversus eos omnes, qui eorundem participes fuerint, proponimus, quòdnam publica in hoc laederetur utilitas, scire etiam volumus universos, post derogantis, aut contra statuentis aut mandantis obitum, quibusvis Romanis Pontificibus successoribus licere & liberum esse, iis quae contra statuta, aut mandata fuerint nequaquam obstantibus, etiam singulis de populo, sicuti in actionibus popularibus fit, ad agendum admittis, vel etiam nemine instante, pro resarcienda pecunia desumpta, illaque recuperanda, adversus Pontificis derogantis, & contra facientis, atque Cardinalium & aliorum quorumcumque qui ejus rei participes fuerint, posteros, seu conjunctos omnes, quibus ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus, vel quibuscumque ex praedictis, bona quovis titulo, aut quavis de causa obvenierint, agere, & possessionem bonorum, quae ad ipsos testamento, vel ab intestato delata fuerint, apprehendere & retinere, donec quicquid ex summa praedicta imminutum fuerit, id omne quam citissime, etiam per bonorum alienationem & distractionem redintegretur, ac in pristinum restitatur. Ac propterea omnia bona praecipue huic oneri, atque obligationi, cum ea quae publici juris sunt, privatorum commodis omnino praefertantur, addita esse.

§. 7. Sicque in praemissis universis & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios, ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia iudicari & definiti debere, necnon si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Camerae Apostolicae praedictae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus: priv. legiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua mentio, aut quavis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius perveniant, jubemus eas ad valvas Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Florae de more affigi inibi, & inibi ac in Camera Apostolica quamprimum publicari, ac earum exempla, tam in praedictis locis affixa relinqui, quam etiam in libris ipsius Camerae describi, & ad perpetuam memoriam conservari. Quibus quidem exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis, eandem in iudicio & extra illud ubique fidem adhiberi volumus, quae eisdem praesentibus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae applicationis, appropriationis, incorporationis, concessionum; donationis, largitionis, abdicationis, statuti, ordinationis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, exemptionis, liberationis, constitutionum, inhibitionis, deputationis, commissionis, mandati, admonitionis, propositionis, decreti, declarationis, derogationis, & iussionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo octogesimo

conclusio
omnes, ad
nos, coram
hinc quibus
molle per
berit.

Decretis
irritans ap
ponis.

Clausulas
derogatorias
addit.

Etiam
effatum pu
blicationis
huius consti
tutionis sub
nullis.

Sanctionis
per aliam
subscribit.

D. P. An. J.
die 16. M. J.

GGg 4 octavo

Cardinales
Iam Com
muniis
causas
in consil
m.

officiis
legi
imposita
lucernis
pro ve
menda
haec
depre
licabit
contra
tibus ob
nimentis
Cardina
ac alio
qui par
erunt
tini

SIXTUS QUINTVS.

88avo, 17. Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio.

Papa subscripsit. Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Card. subscripsit. Ego Alexand. Card. Farnesius Episcopus Ostiensis, Vicecancellarius.

- Ego Joan. Ant. Episc. Portuen. Card. S. Georgii.
- Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Tusculan.
- Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
- Ego Prothomæus Cardinalis Comensis Episc. Albanen.
- Ego M. Siticus Cardin. ab Altaemps tit. Sanctæ Mariæ Transiberim.
- Ego Prosper Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
- Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariæ super Minervam.
- Ego Ludovicus Card. Madruetus tit. S. Anastasiæ.
- Ego Nic. Card. de Pelleve, tit. S. Praxedis.
- Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severinæ.
- Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Sufannæ.
- Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
- Ego Hieron. Gard. Simoncellus.
- Ego Petrus Card. Deza.
- Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Presb. Card. Carafa.
- Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
- Ego Jo. Baptista Card. S. Marcelli.
- Ego Franciscus Cardin. de Joyeuse, tit. S. Trinitatis in Monte Pincio.
- Ego Julius Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
- Ego Nicolaus tit. S. Cæcilie Card. Cremonen.
- Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
- Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
- Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Mōtis Regalis.
- Ego Scipio Card. Lancellot, tit. S. Salvatoris in Lauro.
- Ego Henricus tit. S. Pudenzianæ Card. Caietan. S.R.E. Camerarius.
- Ego Jo. Baptista, tit. S. Mariæ in Araceli Card. Castrucius.
- Ego Domin. tit. S. Laur. Card. Pinellus.
- Ego Hipp. tit. S. Pancratii Cardin. Aldobrandinus Major Pœnit.
- Ego Hieron. tit. S. Thomæ in Parione Card. Asculan.
- Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Presbyt. Cardin. Perusin.
- Ego Fr. Constantius Cardin. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
- Ego G. Alanus, tit. S. Martini Card. Anglican.
- Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis Gonzaga.
- Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis.
- Ego Evang. Cardin. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
- Ego Fr. Stephanus Cardin. Aretinus, tit. SS. Marcellini & Petri.
- Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere.
- Ego Ant. diac. S. Eustachii, Card. Montaltus.
- Ego Hier. S. Mariæ in Cosmedin, diac. Card. Matthæius.
- Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Justinianus.
- Ego Asc. SS. Viti, Modesti, & Crescen. S.R.E. diac. Card. Columna.
- Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Cardin. Borromæus.

Publicatio. Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die vero Sabbati 7. mensis Maii, Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. anno ejus 4. vatescripta littera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt de vobis, seu portis S. Joannis Lateranensis & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Joannem Baptistam Bagni, & Ioan. Burla- rault, S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

LXXIX. Quod vacant omnes Ecclesiæ & beneficia eorum

qui ad dignitatem Cardinalatus promoventur. Et quando eis datur retentio, intelligant de beneficiis non requirentibus residentiam in loco dictæ dignitati non convenienti.

Alia de Cardinalibus notari sup. in const. 50. Postquam, ubi videat.

Sanctissimus D. N. Sixtus Papa V. decrevit quod per promotionem ad Cardinalatum vacent omnes Ecclesiæ, & omnia beneficia, cujuscumque nominis, & tituli sint, nisi fuerit data retentio, quæ concessa intelligatur, & data ad Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedrales Ecclesiæ, ad Monasteria, etiam commendata, ad Prioratus, & ad cætera omnia alia beneficia, quæ videntur convenire dignitati Cardinalatus.

§. 1. Ad alia verò quæ videntur repugnare dignitati & gradui Cardinalatus, puta Archipresbyteratus, Archidiaconatus, Decanatus, Canonicatus, & similia beneficia non extendatur, cum obtinentes hujusmodi beneficia teneantur residere in Choro, & habere debeant locum post Episcopum, Cardinalis dignitati non convenientem.

Actum Romæ apud S. Petr. die Mercurii decima sexta Martii 1588. in Consistorio.

De tribus decies centenis millibus nummum aureorum, in arce Sancti Angeli repositis, inde nullo unquam tempore, nisi præscriptis casibus, certa que desuper servata forma depromendis.

Alia decies centena millia hic Pont. pro S. R. E. præsidio in primo, & alia decies centena millia in secundo sui Pont. anno collegit, & in eadem Arce repositis, indeque promi vetuit in const. 31. Ad Clavum, & in const. 69. Anno. Et has constitutiones Pont. successores omnes confirmarunt.

SIXTUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Et si non permultis superiorum temporum experimentis edocti satis superque intelleximus, quot quantique casibus humana sit obnoxia conditio, mens tamen nostra divina quadam inspiratione à Patre luminum Deo est tandem admonita, ad ea pro viribus paranda præsidia, quibus B. Petri Navis, cujus gubernacula nobis, licet immeritis, commissa sunt, inter varias miserabilis hujus vitæ procellas tuta incolumisque servari posset. Proinde cum ad res difficiles explicandas, ac maxima pericula, gravissimaque discrimina evitanda, pecunia tantum copiam quamplurimum conferre dignoscere, primo nostri Pontificatus anno decies centena nummum aureorum millia, altero verò altera itidem decies centena millia in certum sanctiusque ærarium (quod in Pontificia S. Angeli Arce constitutum est) summa diligentia industriaque retulimus, ac de utrisque decies centenis millibus nummum perpetuo asservandis, nec ullo inde unquam tempore, nisi ad præscriptos, maximeque necessarios usus depromendis & erogandis binas constitutiones edidimus, quarum tenores tametsi hic pro insertis, & expressis haberi volumus, illos nihilominus etiam de verbo ad verbum, quatenus opus sit, inseri mandamus.

§. 1. Verumtamen cum adversus ejusdem Apostolorum Principis Navem novos quotidie concitari fluctus, ac Turcarum præcipue Tyrannum, atrocissimum Christiani nominis hostem, ab immanissimis hæreticis & schismaticis, (qui jam non amplius de fide, aut de religione contendunt, sed de Catholicorum pernicie & interitu dies noctesque cogitant) sollicitari audiamus, ut ingentem instruat classem, totisque viribus in Christianorum exitium insurgat, eisdemque Ecclesiæ Dei perduelles, nihil in dies enixius moliti, quam ut inconsutilem Christi Jesu Redemptoris tunicam (hoc est Catholicam Ecclesiam) discendant, ac Regna & Populos

pulos Christianis Principibus deterrimo impetu... Quocirca ingentes & turbas in florentissimo Gallie Regno...

mada in... de Arce... de Ange...

§. 2. Nos vero, qui non ignoramus, & Praesidem Civitatis frustra vigilare, nisi eam Dominus custodiat...

namque... quid sumi...

§. 3. Ubi vero in praescriptis casibus pecuniarum aliquid sumi necessitas postulaverit, volumus ut de tota summa...

§. 4. Nos autem Deo siculis pecuniis... & requirit, neque in totum, neque ex aliqua parte...

Prædicta... & obsequia...

§. 5. Denique cetera omnia & singula in eadem constitutione suprascripta, quomodolibet expressa...

Cetera... in d. com...

§. 6. Si quis autem fortasse nostrorum successorum, id quod minime credimus, huic nostrae constitutioni omnino...

Successoribus... contravenit...

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae reconditionis, repositionis, relocationis...

Sanctio... nulli.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1588. 5. Kalend. Maii, Pontificatus nostri anno quarto.

D. P. An. 4. die 27. Apr.

- Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus, promitto, voveo, & juro.
Ego Alex. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostiensis, Vicecancellarius, promitto, voveo & juro.
Ego Joan. Antonius Episcopus Card. S. Georgii, promitto, voveo & juro.
Ego Alphonfus Card. Gesualdus Episc. Tusculanus, promitto, voveo & juro.
Ego Innoc. Avalos Card. de Arag. Episc. Sabinen. promitto, voveo & juro.
Ego Ptolomaeus Cardin. Comensis, Episcopus Albanen. promitto, voveo & juro.
Ego Marcus Siticus Cardinalis ab Alcaemps, tit. S. Mariae Transtiberim promitto, voveo & juro.

Papa subser. & iuramentum.

Card. subser. & iuramentum.

Ego P.

Ego P. Card. Sacer. tit. S. Cleme. promitto, voveo & juro.
 Fr. Mich. Bonellus Card. Alexandrin. tit. S. Maris sup.
 Minervam, promitto, voveo & juro.
 Ego Ludovius Card. Madruccus, tit. S. Anastasie, pro-
 mitto, voveo & juro.
 Ego Nte. Card. de Pelleve, tit. S. Praxedis, promitto,
 voveo & juro.
 Jul. Ant. tit. S. Barthol. in insula Presb. Card. Sanctæ
 Severinæ, promitto, voveo & juro.
 Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ, promitto, vo-
 veo & juro.
 Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam
 Latinam, promitto, voveo & juro.
 Ego Hieron. Card. Simoncellus, promitto, voveo & juro.
 Ego Petrus Card. Deza, promitto, voveo & juro.
 Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Prebyt. Card. Carafa,
 promitto, voveo & juro.
 Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor, promitto, voveo & juro.
 Ego Jo. Baptista Card. S. Marcelli, promitto, voveo & juro.
 Ego Franciscus Cardin. de Joyeuse, tit. S. Trinitatis in
 Monte Pincio, promitto, voveo & juro.
 Ego Julius Card. Cananius, tit. S. Eusebii promitto, vo-
 veo & juro.
 Ego Nicolaus tit. S. Cæcilie Cardin. Cremonen. pro-
 mitto, voveo & juro.
 Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace
 promitto, voveo & juro.
 Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci promitto, voveo
 & juro.
 Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis Re-
 galis, promitto, voveo & juro.
 Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. S. Salvatoris in Lau-
 ro promitto, voveo & juro.
 Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Card. Caietan. S. R. E.
 Camerar. promitto, voveo & juro.
 Ego Jo. Baptista tit. S. Mariæ in Araceli Card. Castra-
 cius promitto, voveo & juro.
 Ego Domin. tit. S. Laur. Card. Pinellus promitto, vo-
 veo & juro.
 Ego Hipp. tit. S. Pancratii Cardin. Aldobrandinus Ma-
 jor Pœnit. promitto, voveo & juro.
 Ego Hieron. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere
 promitto, voveo & juro.
 Ego Hieron. tit. S. Thomæ in Parione Card. Asculan.
 promitto, voveo & juro.
 Ego Ant. Maria, tit. S. Agnetis in Agone Presbyt. Card.
 Perusin. promitto, voveo & juro.
 Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte
 Aureo promitto, voveo & juro.
 Ego G. Alanus, tit. S. Martini Card. Anglican. promit-
 to, voveo & juro.
 Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis
 Gonzaga promitto, voveo & juro.
 Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis, promitto, vo-
 veo & juro.
 Ego Evang. Cardin. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Me-
 rulana, promitto, voveo & juro.
 Ego Fr. Steph. tit. SS. Marcellini & Petri Presb. Card.
 Aretinus, promitto, voveo & juro.
 Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere, pro-
 mitto, voveo & juro.
 Ego Ant. diac. S. Eustachii, Card. Montaltus, promitto,
 voveo & juro.
 Ego Hier. S. Mariæ in Cosmedin diac. Card. Matthæius,
 promitto, voveo & juro.
 Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Justinianus, pro-
 mitto, voveo & juro.
 Ego Ale. SS. Viti, Modesti, & Crescen. S. R. E. diac.
 Card. Columna, promitto, voveo & juro.
 Ego Federic. S. Mariæ in Domin. diac. Cardin. Borro-
 manus, promitto, voveo & juro.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1588. indict. 15. die vero Sabbati
 7. mensis Maii, Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & D.
 N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno ejus 4. retro-
 scripta litera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt in
 vaticano, seu portis S. Joannis Lateranensis, & S. Petri Prim-

cipis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apost. & in acie
 Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos
 Jo. Baptistam Bagut, & Jo. Burlanalis S. D. N. Papa Curf.
 Alex. Parabiacus Maj. Curf.

Approbatio Congregationis Clericorum Regula-
 rium Minorum, cum aliquarum gratiarum con-
 cessione.

LXXX

Alia de die privilegia Greg. XIV. inf. in const. 1. Roma-
 nus. Et omnia confirmavit Clem. VIII. ut ibi dicam.

SIXTUS PAPA QUINTUS,
 Ad futuram rei memoriam.

Adita 1588

Sæcæ Religionis propagationem nostris potissimum
 temporibus ubique vigere, ejusque fructus Domino
 gratissimos, & universæ Christianæ Republicæ utilissi-
 mos, animabusque fidelium nimium salutare, quos ex
 personarum ibi degentium devotis & continuis preci-
 bus, cum vitæ probitate & sanctitate conjunctis prove-
 nite cognoscimus, accrescere semper ex animo deside-
 rantes, quo Ecclesia hæc visibilis, quæ contra harum te-
 nebrarum Principes & Rectores perpetuo militat, hujus
 mundi nequitia & hostilibus insidiis facilius resistere, &
 mortifera tela propulsare queat, fidelium vota in ipsum
 tendentia ad exauditionis gratiam libenter admittimus,
 illisque favorem Apostolicum impartimur, prout ipsa vi-
 dentur exposcere, & nos conspiciamus in Domino salu-
 briter expedire.

Promissio

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Joannis Au-
 gustini Adoni Presbyteri Januen. & sociorum nobis ex-
 hibita petito continebat, quod ipsi pluribus abhinc an-
 nis, tanquam divino afflatu inspirati, ad Omnipotentis
 Dei gloriam & animarum salutem, unam Presbyterorum
 & Clericorum Regularium Congregationem instituere,
 ac ut cum majori animi quiete Deo servire, & illi magis
 adherere possint, tria substantialia religiosæ vitæ, Pau-
 pertatis scilicet, Castitatis & Obedientiæ vota emittere,
 ac sub solito & communi habitu clericali in unum habi-
 tantes, & in communi, ac de communi viventes, nec-
 non Deo humiliter & devotè quantum ipse dederit ser-
 vientes, sub nostra & Apost. Sedis immediata subje-
 ctione, & speciali protectione, regularem vitam ducere, ac
 continuis orationibus, spiritualiumque operum exerci-
 tio, & aspera carnis maceratione, ad suarum, aliorum-
 que Christi fidelium animatum salutem, & profectum,
 vacare decreverunt.

In. Augst.
 Adoni
 alii quæ
 Clericorum
 Congregat.
 nem in
 sunt in
 larem m
 sam in
 tinuis or
 tionibus
 aliis p
 ribus d
 de.

§. 2. Quare nobis humiliter supplicari fecerunt, qua-
 tenus eorum pio desiderio hujusmodi annuere, aliaque
 in præmissis opportune providere, de benignitate Apo-
 stolica dignaremur.

Et Pat.
 approbat.
 supplicat.

§. 3. Nos igitur Joannem Augustinum, & socios præ-
 dictos, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunica-
 tionis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis
 sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine qua-
 vis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet in-
 nodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat con-
 sequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore
 censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, unam
 Congregationem Regularem Presbyterorum, & Clerico-
 rum Regularium Minorum nuncupandorum, per unum
 Præpositum generalem qui presbyter esse, & hac prima
 vice per Joannem Augustinum & socios prædictos, vel
 eorum majorem partem, postquam professionem emise-
 rint, & deinceps futuris temporibus per Capitulum ge-
 nerale dictæ Congregationis per majorem partem suf-
 fragiorum ad vitam eligi debeat, regendam & gubernan-
 dam, ad nostrum & Sedis Apost. beneplacitum, auctorita-
 te Apostolica tenore præsentium permittimus & indul-
 gemus, illamque sub Beati Petri, ac nostra, & d. Sedis im-
 mediata subjectione & speciali protectione recipimus.

Qui d. Co-
 gregatione
 approbat.
 ab uno
 postquam
 li regi

§. 4. Necnon eidem Congregationi, ut pro Ecclesia-
 rum, domorum, & personarum salubri statu, & directio-
 ne, quæcumque statuta & ordinationes rationabilia &
 honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Trid. decretis
 non contraria, per Sedem Apostolicam approbanda con-

Statuta
 dedit pro
 regim
 culatam
 eddit.

dece

dece & facere, illaque pro temporum qualitate, ac prout expedire videbitur mutare, & in locum solitas, aliaque de novo edere.

§. 5. Etiamque Joanni Augustino & sociis, ac culti- bet ipsorum, ut tria substantialia religiosæ vitæ, ut præ- fertur, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ vota publi- cè in conspectu Archiepiscopi, vel Vicarii in spiri- tualibus generalis manibus, conjunctim vel divisim, tam in Urbe, quam alias ubilibet emittere & solemniter pro- fiteri.

§. 6. Ac sub communi & humili habitu pauperum cle- ricorum, subque denominatione & nuncupatione Cleri- corum & Presbyterorum Regularium Minorum, in com- muni ac de communi viventibus in locis religiosis, aut sa- cularibus, prout ipsis ab illis, quorum loca ipsa erunt, concessum fuerit, seu expedire videbitur, in unum habere.

§. 7. Ac alios quoscumque seculares clericos, & etiam laicos, qui Deo aspirante ad hujusmodi vitæ fru- gem & communem vivendi modum sese conferre volu- erint, recipere, & post annum probationis ad talem trium- votorum professionem in manibus ipsius Præpositi gene- ralis, vel alterius juxta Congregationis instituta, & fa- ciendas ordinationes, ac sacrorum Canonum, & Concilii hujusmodi dispositionem emittendam, & ad hujusmodi in communi vivendi modum admittere.

§. 8. Ac horas canonicas, diurnas pariter & noctur- nas, necnon Missas & alia divina officia simul & divisim secundum usum & morem Romanæ Ecclesiæ, & juxta Breviarium Romanum noviter compilatum, etiam in Ecclesiâ dicere & recitare.

§. 9. Quodque ipsius Congregationis Presbyteri, ab ipsius Congregationis Præposito generali, vel alio Su- periore, ac ab Ordinario loci approbati, & de licentia ipsius generalis, seu Præpositi domus, in qua pro tem- pore habitaverint, quorumcumque Christi fidelium con- fessiones audire, illosque à quibusvis peccatis, excessi- bus, & criminibus, non tamen Sedi Apost. quomodolibet reservatis absolvere.

§. 10. Ac quibuscumque Christi fidelibus verè pœni- tentibus & confessis, sanctissimum Eucharisticæ Sacra- mentum, sine tamen suorum Parochorum, & jurium Pa- rochialium præjudicio, ministrare.

§. 11. Necnon quascumque domos regulares dictæ Co- gregationis pro illorum ulu & habitatione, cum Ecclesiâ, campanili, domibus, hortis, hortaliis, & aliis officinis necessariis construere & edificare, seu constitui & edifica- ti facere, vel jam constructas, & edificatas recipere liberè & licite valeant, dictasque domos ex tunc, & è cõtra post- quam constructæ & edificatæ, seu receptæ, ut præfertur fuerint, in domos regulares dictæ Congregationis aucto- ritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus.

§. 12. Quocirca universis & singulis venerabilibus fra- tribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, aut officialibus ge- neralibus, ac Curie causarum Cam. Apost. generali Au- ditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, per Apost. scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentibus literas & in eis con- tenta quæcumque, ubi & quomodo opus fuerit, ac quo- ties pro parte Congregationis Minorum hujusmodi, il- liusque Præpositi, Officialium, Ministrorum, & persona- rum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter pu- blicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsi- dio assistentes, faciant auctoritate nostra observari. Ip- samque Congregationem Minorum, illiusque singulares personas præmissis omnibus pacifice frui & gaudere. Non permittentes Congregationem prædictam, illiusque personas desuper per quoscumque quomodolibet inde- bite molestari. Contradictores quoscumque & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque op- portuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 13. Non obstantibus sã. secorã. Bonif. Pape Octa- vi prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctori- tate presentium ad iudicium non trahatur, aliisque Ap- post. ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis edi- ctis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordi- nationibus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultu, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscat. die 1. Julii 1588. Pont. nostri anno quarto.

Des. P. A. D. die 1. Julii.

Canontario S. Didaci Confessoris, Ordinis Fra- trum Minorum S. Francisci de Observantia pro- fessoris, suæque Festivitatis institutio pro die 12. mensis Novembris quotannis celebrandæ.

LXXXII.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1588.

Rex Regum ante omnia secula Christus Dominus, qui propter perditam salutem hominis, forma servi ac- cepta, in plenitudine temporis factus est homo, Eccle- siam suam unicè dilectam, suoque pretioso sanguine ac- quisitam, supra Beatissimum Apostolorum Principem Pe- trum, cui Petræ firmitatem dedit, in seipso summo an- gulari lapide à Christianæ fidei primordiis edificavit, & usque ad seculi consummationem per omnes temporum ætates mirabiliter semper edificat. Divinum verò admi- rabile hujus ædificationis artificium, nec inflata mundi sapientia capit, nec terrena & carnalis prudentia ullo mo- do assequitur, Diaboli autem astutia & superbia contem- niscit. Nimirum quemadmodum ex pauperibus & con- temptis plerumque hominibus humili & obscuro loco natis, nullis artibus, nulla eloquentia instructis, nul- lo denique humanæ potentie præsidio communitis, tan- quam ex abjectis & reprobatis lapidibus tanta fiat mo- les, tam pulchra, tam ornata, tam fortis, tam stabilis, in tantam demum confurgat altitudinem, ut ipsæ infero- rum portæ ejus robur ac firmamentum pethotrescant. Sed viæ Dei non sunt viæ hominum, nec cogitationes ejus sicut cogitationes eorum. Itaque non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut con- fundat fortia, & ignobilia mundi, & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrue- ret, ut non gloriaretur omnis caro in conspectu ejus. Sic omnipotens Deus per scandalum Crucis, & per stulti- tiam prædicationis salvos fecit credentes: sic ab ipsis nascentis Ecclesiæ initiis per sapientem Apostolorum in- fantiam, & per fortissimam Martyrum infirmitatem, Græ- corum sapientiam infatuavit, & gentium potentiam de- jecit atque prostravit, sic denique per succedentes ætates brachio fortitudinis suæ deposuit potentes de sedibus, & exaltavit humiles Sanctos suos.

§. 1. Hinc superiori seculo, & patrum nostrorum me- moriæ valde propinquo, ex humili familia fratrum Mi- norum S. Patris Francisci humilem Beatum Didacum, in Hispania natum, non doctrina præcellentem, sed quales primi illi nostri Magistri & Principes fuerunt, sine literis humano studio comparatis, sed idiotam & in sancta Re- ligationis professione laicum delegit, in quo ostenderet abundantes divitias gratiæ suæ, cujus admirabili vitæ sanctitate, & exemplo multos ad viam salutis perduce- ret, & senescentem, ac penè decrepitum Mundum magis magisque coargueret, quia quod stultum est Dei, sapien- tius est hominibus: & quod infirmum est Dei, fortius est hominibus.

S. Didacus Religionis Fratrum Minorum S. Fr. professor fuit.

§. 2. Itaque Pater misericordiarum Deus qui facit mi- rabilia magna solus, hunc servum suum parvulum, & de- missum, celestibus donis suis aded ornavit, tantoque Spiritus Sancti igne incendiæ, manumque suam ad sani- tates & signa & prodigia, B. Didaci meritis, cum in ejus vita,

In Regibus Hispaniæ vir- tutibus & meritis claruit, quorum virtutibus aliqua re- censentur.

vita, cum post mortem effluenda, tam diu extendit, ut is non solum apud suos in florentissimis Hispaniæ Regibus notus & clarus esset, sed apud externos etiam eius nomen magna cura gloria pervulgaretur. Iustus enim & misericors Dominus servos suos fideles, quos ante Mundi constitutionem elegit & prædestinavit ad vitam, non solum in Cælo semper coronat, sed sæpe etiam in Terra, ubi fortiter & legitime certaverunt, multo gloriæ splendore cumulat atque illustrat. Nimirum, ut præclaras illas suas promissiones persolvat: Dabo vos, inquit, nominatos, & in gloriam, & in laudem in cunctis Populis Terræ, ut se ipse in Sanctis suis mirabilem demonstrat, & potentiam suam signis & virtutibus declaret, ut propositis Sanctotum gloriosis laboribus & meritis, qui homines fuerunt nobis similes, circumdati infirmitate, seignitatem & tarditatem nostram in via virtutis excitet, & frigiditatem charitatem accendat, ut hæreticorum pravitatem coarceat, perveritatem confundat, dum ad sacras eorum reliquias divina virtute ægroci curantur, demones pelluntur, ut mortuos qui in Domino sunt mortui, beatos esse, & multo feliciter vivere omnes intelligant. Postremo ut amici Dei multo maxime honorentur, & qui Sancti sunt apud Deum, Sancti etiam ab hominibus habeantur, ad quorum nos opem confugiunt, eosque pie invocantes, eorum suffragiis adjuti cœlestem misericordiam facilius impetremus. Merito igitur Beatum Didacum laudamus, quem Deus multis, & illustribus ostendit miraculis prædicandum, de cuius beati viri vita, & rebus gestis, purissimæ fidei integritate, morum excellenti sanctitate, signorum admirabilitate pauca quædam libenter pro nostro Pastoralis officio Populo Dei proponimus, ut laudetur Deus in sancto suo, & fidelium devotio tanquam salutari quodam & per jucundo cibo nutriatur, omnesque Deo gratias agant, publico nostro, & hujus Sanctæ Apostolicæ Sedis testimonio, quæ à Spiritu sancto gubernatur & regitur, Beati Didaci sanctitatem optimo jure declaratam esse & promulgatam.

B. Didacus in Hispania natus est.

Adolescens apud quemdam pium sacerdotem vivit.

Religionemque S. Francisci dicens professus fuit.

Humilis & obediens admodum fuit.

§. 3. Natus est Beatus Didacus in Hispania, in Provincia Betica, & in Oppido, cui nomen est Sanctus Nicolaus de Portu, quod est in diocesi Hispalensi. Et is quidem ut fecundus ager cœlestis gratiæ imbre irrigatus uberes fructus cito protulit.

§. 4. Nam adolescens, ex medio Babylonis fugiens, hoc est, ex laqueis & periculis sæculi, penitentiam habitu indutus in propinquam solitariam Ecclesiam unâ cum pio quodam sacerdote spiritualis vitæ duce, & socio successit, ubi novus Christi miles in hujus fallacis Mundi contemptione, & omnium humanarum rerum despicientia, in cœlestium contemplatione, in corpore domando, & spiritui subjiciendo se assidue exercens, magna cum suorum oppidanorum ædificatione, præclarum tyrocinium posuit.

§. 5. Post aliquot verò annos, ut se ardentioribus vinculis Christo adstringeret, & à Mundi tempestatibus quam longissime discederet, & sub suavi obedientiæ jugo Deo securius & fructuosius serviret, in portum Seraphicæ S. Francisci Religionis confugit, eamque prope Cordubam in Conventu de Arrizafa, ut vocant, quem Fratres Minores, qui nunc de Observantia nominantur, incolunt, verbis expressis est professus. Hic jam Athleta Christi amplissimum virtutum studium ingressus, tanquam obliviscens quæ retro erant, & ad ea quæ sunt priora se extendens, cepit omni contentione corporis & spiritus persequi, divina gratia suffragante, bravium supernæ vocationis. Summa cura & diligentia in Regulæ observatione versabatur, quam in omni vita sanctè aded in violatæque servavit, ut ipse in cunctis Religionis functionibus & officiis, vivens quædam, & expressa regula esse videretur.

§. 6. In primis verò, quia sapientissimus Architectus Spiritus Sanctus sublime regularis perfectionis ædificium in eo extrucebat, altissimum humilitatis fundamentum jecit, & ut prudens ille ædificator in Evangelio laudatus, sedit in altum & ædificavit domum super petram: nihil sibi tribuens, nihil se anteponeus, quo plura à Deo accipiebat, eo demissius se gerens, Itaque nullæ tentationum procellæ, nulli superbie, & inanis gloriæ

venti, nullæ diaboli machinationes domum illi tam egregè fundatam movere, aut labefactam potuerunt. Superiorum & Prælatorum mandata & sancti sancta obedientia, tantaque sacritate exequabatur, ut si Deû in eis loquentem audivisset, Sanctam pauperum, Domini sui sponsam charissimam, quam diligentissime custodiebat, omnia arbitratu ut sterora, ut Christum iustificaret. Cumque Satana astutias non ignoraret, sed optime intelligeret infensissimum, humani generis adversarium, tanquam leonem rabidum & rugientem, dies noctesque circuire, ut Christi ovisulas dilaceret ac devoret, nunquam otio, aut torpori se dabat, sed stabat succinctus lumbos suos in veritate, indutus loriceam justitiæ, galea salutis assumpta, & scuto fidei arrepto, in quo omnia posset ignita nequissimi hostis tela extinguere.

§. 7. Corpus igitur & carnem suam illecebram peccati labore, jejuniis sætè continuis & flagellis castigabat, & in servitutem redigebat, præcipue verò ad excellentiam illam arcem confugiebat, qua nulla fortior, nulla munitionior, hoc est ad sanctæ Orationis præsidium, cuius alii in Cœlum frequenter sublatus, terrenorum oblitus, suavissimo Dei colloquio frucebatur.

§. 8. In ea igitur schola divinitus eruditus vir alioqui plane rudis, & literarum minime sciens, admirandum in modum de rebus divinis loquebatur, sensusque mirificos proferebat, ita ut viri eruditissimi, qui in sacra Theologia studiis ætatem contriverant, summo perè obstupescerent, illudque memoriæ traditum est, & gravi testimonio comprobatum, doctos & pios viros, cum abstrusas & perdifficiles quæstiones, ad res divinas, animarumque salutem pertinentes cum eo familiariter communicarent, id ab homine literarum experite cumulatè didicisse quod in celeberrimis Academiis à magnis Doctoribus addicere nequiverant.

§. 9. Ille præterea Orationis fructus erat uberrimus, quod jam in benedictionibus dulcedinis præventus, & calicem illum præclarum, qui cor inebriat delibans, ardentis charitatis igne erga Deum & proximos toto peccatore æstuabat: quare bonorum omnium auctorem Deum & Beatissimam Dei Genitricem semper Virginem humani generis Advocatam, quam summa devotione semper coluit, non pro se solo, sed pro omnibus hominibus, & præsertim pro peccatorum emendatione continenter, vehementissimeque orabat.

§. 10. Pauperes verò Jesu Christi tanto affectu diligebat, tantaque erga eos misericordia commovebatur, ut omni studio, quantum ei licebat, eorum inopiam, & calamitates sublevare sedulo procuraret, quod si iniretum præstare non posset, vim lacrymarum profundebat, eoque verbis amantissimis consolabatur.

§. 11. Ægrotos fratres omnibus charitatis officiis prosequabatur, assidere ad lectum, cibum ministrare, vigilare totas noctes, perferre omnes molestias tanta patientia, tanta humilitate, ut quorundam purulentas plagas, non solum medicamentis curare, sed quoque eas lambere & abstergere nõ abhorreret, quo in genere eximia servi Dei charitas Romæ aliquando in Cœnobio fratrum suorum, quod est ad Aram cœli, insigniter eluxit. Nam anno quinquagesimo superioris sæculi, cum piæ memoriæ Nicolaus Papa V. prædecessor noster sacrum Jubilæum de more celebraret, Romam venit B. Didacus, ut salutarem indulgentiam consequeretur, & Beatotum Apostolorum sepulchra, cæterorumque Sanctotum Martyrum illustres memorias religiose veneraretur. Magna erat annonæ inopia, gravibus, & periculosis morbis Urbs laborabat, cum Beatus Didacus ægrotis curandis, quorum ingens erat numerus, à Guardiano, seu Cœnobii Præfecto, qui jam ejus sanctitatem degustaverat, est præpositus; cuius officii munus tam fideliter feliciterque administravit, ut in publicis angustiis omnia apud pauperes abundarent, omnesque in servo Dei, & copiosum charitatis spiritum, & singularem illius apud Deum gratiam agnoscerent.

§. 12. Nec sanè mirandū est, virum Dei membris Christi Fratris suis, in quibus Christus ipse ærotabat, tanto charitatis studio inservisse, tam impigrè ministrasse, qui eod jam perfectionis progressus erat, ut charitatem illam, qua nemo majorem habet, Sponso animæ suæ præstare &

De rebus divinis loquebatur, sensusque mirificos proferebat.

De rebus divinis loquebatur, sensusque mirificos proferebat.

Orationis fructus erat uberrimus.

Pauperes verò Jesu Christi tanto affectu diligebat.

Ægrotos fratres omnibus charitatis officiis prosequabatur.

Clari et mirati.

SIXTUS QVINQVVS

de... & sub Christi nomine, &...
Et nimirum obsequio amoris vis & astuta, ut non facit...
Et molliat, semperque admodum, & operosus sit. Itaque...
cum aliquando ad Insulas Canariarum...
Erat in eo, non solum oblonga simplicitas, sed & serpen-
tis prudentia: quare multa cum vigilantia, & regu-
laris disciplina observantia vis Dei in sua custodia ex-
cubabat in omni sanctitate, & iustitia, forma factus pu-
silli gregis sui, & fidelium Insulanorum, quibus bonus
odor Christi erat ad vitam, ita ut frequentes quam ad-
herent, ex ejusque spiritualibus colloquiis miram caperent
consolationem, & voluptatem.

§. 13. Magnam vero exercenda charitatis segetem
in Insulis illis nactus, simulque consequendi Martyrii
spe incitatus, multos ex Canariensibus infideles, & im-
puris adhuc idolorum superstitionibus addictos, verbo,
exemplo, orationibus ad Christi fidem perduxit, quo in mu-
nere dum strenue versaretur, multa illi pericula in ea
Canaria, quae magna appellatur, diaboli invidia infla-
vit, saepe in capitis, & vitae discrimen venit, ut sese jam
Martyrii palma positurum speraret; sed Deo aliter dis-
ponente, non Martyrio animus & voluntas, sed volun-
tati Martyrium defuit, at certe gloria non defuit, cum
praclare à Beato Martyre Cypriano scriptum sit, ad co-
ronam Dei promerendam ipsius testimonium solum suf-
ficere, qui judicaturus est, qui arcana renum scrutatur, &
cordis intuetur occulta. Ergo & purpuream de passione
coronam aliquo modo accepit, & multas de bonis operi-
bus candidas reportavit, reservatus à Deo ut multos
Christo lucrificeret.

§. 14. Jam enim in universa Hispania clarissimum erat
B. Didaci nomen, magnamque apud omnes & venera-
tionem, & admirationem habebat, & tanquam Angelum
quendam in Terris agentem sic cum homines intuebantur,
nihil illo lenius, nihil mansuetius, lac & mel sub lin-
gua ejus, & cor ejus mundum, & simplex Christiana dul-
cedine redundabat: omnia in bonam partem accipere,
de nemine male judicare, nullum adversus aliquem ver-
bum acerbius immittere. Si quem vero contra legem
Dei, & regularem disciplinam peccantem animadvertet,
zelo Dei incensus, libere objurgabat, nulla tamen
re gloriam suam, sed Dei honorem, & fraternam utili-
tatem quaerebat. Signis etiam, & miraculis viventem
servum suum illustravit Deus, ejusque excellentem fi-
dem rebus mirabilibus efficiendis multipliciter patefecit.
Elucebat in eo singularis gratia curationum, ita ut
undique ad eum ejus rei causa quamplurimi confluerent;
ille vero fide, quae per Dei dilectionem mirifica opera-
tur, in Domino roboratus, cum digitem in lampadem,
quae ante facram Beatissimae Virginis imaginem colluce-
bat, demississet, ex ejus oleo aegrotos signo Crucis ob-
signatos perungebat, multorumque varios languores, &
morbos ejusdem Crucis virtute, in qua sola gloriabatur,
mirabiliter sanabat. Accidit aliquando, ut è cenobio,
in quo erat, ad oppidum Sancti Lucae de Batameda pro-
ficisceretur, fratre uno comite: cumque nullis cibariis
acceptis jam sumendi cibi tempus advenisset, & ex ite-
nere defessi essent, nec in proximo vico quidquam, quo
ex aliena misericordia rescerentur, Deo ita disponente,
reperire potuissent, ad comitem sereno vultu conversus
Beatus Didacus: Eia, inquit, frater in Domino confida-
mus, ipse nos pascet. Cum iter strenue prosequerentur,
ecce in perampla planitie candidam mappam inter her-
bas prope viam positam vident, propiusque accedentes
album panem, pisces recentes coctos, & vidi vasculum
inveniunt: insunt servi Dei, & in latissimo campo uni-
de in omnes partes liber erat prospectus, omnia oculis
perlustrantes circumspiciunt, si quis forte eorum loco
prandium reliquisset, denique id quod erat rati, ad men-
sam sibi à Deo in deserto paratam veri Israelitae accum-
bunt, ac cibo, & potione siti, fameque depulsa, quod
superfuit ibidem liquerunt, Deo patri misericordiarum

Bullarii Magni Tom. II.

gratias agentes, qui servis suis in eo sperantibus...
dederat in tempore opportuno. Quid, illud quod...
gestum est, quam magnae fidei est argumentum? Nam...
cum septennis puer, qui à matre vapulare solitus erat, in
furno, in quem ejus iracundiam fugiens se abiderat,
& furno ab ignara matre succenso expergefactus clama-
ret, vis Dei exanimatam matrem ejulata omnia com-
plentem, nec quod se verteret scientem, ad majorem Ec-
clesiam ire, ibique matrem misericordiarum...
re jussit: ipsa te, inquit, & mulier adjuvabit. Cum illis,
quasi Dei Nuntium audivisset, pergeret, ipse ad furnum
accedens puerum ex maximo periculo extractum paulo
post ad idem templum adduxit, matricque suae salvum, &
incolumen reddidit. Ceterum cum justus Judex Deus
Athletam suum tot viciorum illustrem carne, mundo, dia-
bolo per Dei gratiam devicto, corona justitiae, quae illi
ab omni aeternitate reposita erat, coronare decrevisset,
servumque multiplicatis talentis industrium, & in pauca
fidelem supra multa constituere, & in gaudium vellet
Domini sui introducere, Beatus Didacus in senectute
bona, plenus dierum, & operum bonorum in Conventu
Complutensi, in quo annos complures est commoratus,
in supremum morbum incidit, in quo incredibilis pa-
tientiae exemplum praebuit. Quadam autem nocte extra
se tactus, sensu omni, & vitali motu amisso, ita ut à Me-
dico, & qui adstant fratribus, mortuus plane crederetur,
tandem soluta ecstasi, ter aut quater haec verba lo-
cutus est: O quales flores habet Paradisus. In profundae
verò humilitatis statione usque ad extremum vitae spiri-
tum servanda, ita firmus manebat, ita nusquam de suo
loco decedebat, ut cum fratres singuli ab eo peterent,
ut pro ipsis oraret, ipse contra se eorum orationibus ve-
hementer commendabat, ut ipsis pro eo Deum orantibus,
bonorum operum fructus, quem illi in sanctae Religionis
observantia cumulaverant, sibi quoque à Deo commu-
nicaretur, atque ita misericordiam impetraret.

§. 15. Postremo cum se jam moriturum intelligeret,
comitis illius, & adjutricis fidelissimae, quae illum in hu-
jus vitae peregrinatione nunquam deseruerat, hoc est
sanctae paupertatis, supremo vitae die non oblitus, sed in
ejus intimo sinu, quam maxime fieri posset, spiritum
emittere cupiens, convocatis fratribus, eos obnixè ro-
gavit, ut sibi vestem obsoletam, & laceram, habitumque
omnium vilissimum in quo moreretur, concederent, quo
impetrato, multis profusis lachrymis, ab his qui adstant
bant, obsequium atque erratorum veniam postulavit,
quibus copiose collacrymantibus, ipse Crucem lignea
quam ad caput habebat, atrepta, atque amplexus, &
osculatus, utroque brachio in altum fortiter sublato
(cum tamen alterum gravi apostemate tumens, ac debi-
litate antea movere non potuisset) oculisque in vitale
signum defixis, verba illa ex sacro Hymno, magnoque
pietatis spiritu pronuntiavit: Dulce lignum, dulces cla-
vos, dulcia ferens pondera, quae sola fuisti digna portare
Regem Coelorum, & Dominum: quae cum dixisset, in
ipso salutaris Crucis complexu quam unice dilexerat,
quam in torde, & corpore semper gestaverat, in qua
Christo confixus, & mundo crucifixus fuerat, animam
efflavit, & in Domino obdormivit, pridie Idibus Novem-
bris, Anno Domini 1463.

§. 16. Ad ejus corpus (B. Didaci morte audita) magni
undique concursus facti, illud devotè omnes continge-
re, amictus particulas praescindere, capillos devotionis
causa evellere, demum Christiano ritu corpus honorifice
humatum est. Hic jam statim Deus mortui servi sui, cui
in vita cooperatus fuerat, eximiam sanctitatem signis le-
quentibus comprobavit. Nam corpus, quod jam qua-
triduo humi sepultum fuerat, iterum non absque mira-
culi interventu effossum, non solum integrum, incorru-
ptumque apparuit, sed cum per multos menses, ut pio
studio satishes & civium, & aliorum, qui ex diversis
partibus accurrebant, insepultum jacuisset, non com-
putruit, nullum retrum odorem emisit. Id vero
corpus illud, quod vivens Spiritus Sancti templum
fuerat, odorem suavissimum efflabat, quo omnes miri-
ficè recreabantur, qui quidem & in hodiernam usque
diem ex ejus sepulchro suaviter, & jucunde spirant.

B. Didacu-
in amplexu
Crucis, quam
maximè di-
ligebat. Et
in corde, &
corpore sem-
per gestaverat,
die 12
Nov. 1463.
in Domino
obdormivit,
catalo Hym-
no, Dulce li-
gnum, &c.

Miraculis
etiam mul-
tis, quorum
aliqua hic
recensentur,
post obitum
illius fuit.

HHH

à plerisque saepe sentitur. Illud quoque in Beati Viri mortuo corpore mirum accidit, quod ejus membra, & artus, ita calere sensit non obdormerent, nec durant rigidi sunt effecti, ut eadaverum solent, sed molles erant, & flexibiles quocumque verterentur. Quae circa laudanda est pietas, & magnificentia clarae memoriae Henrici IV. Castellae Regis, qui una cum filia periculose aegrotans, & Beati Didaci precibus sanitate impetrata nobis sacellum grati animi sui monumentum extraxit, ibique in Arca ferreis laminis diligenter communita Beati Didaci corpus decenter recondi iussit. Ad quod quidem sacellum, ut constat, non solum Complutenses cives, sed vicini, & remotiores Populi, atque ex omni fere Hispania fideles tanta devotione confluunt: nam multi beati illius viri opera apud Deum implorant, tot ibi vigiliis sunt, tot sacrificia in eodem ejus sacello celebrantur, tam multa, & illustria dona voti reddendi gratia offeruntur, ut haec de Beati Didaci sanctitate non exigui temporis tanquam rumoris aura, sed per annos centum viginti & amplius constans, & perpetua fama, & opinio, tantisque illorum fidelium, omnium generum, omnium ordinum consensus magni profectus, & illustris testimonii loco habendus sit ad Beati Didaci sanctimoniam comprobendam. Verumtamen multis quoque post obitum miraculis vir commemorabilis sanctitate praeditus claruit. Nam in actis transmissis centum fere, & triginta leguntur, Deo qui glorificatur in Concilio sanctorum, signis & prodigiis testante, servum suum non solum morum, sed etiam signorum virtute, nec operibus modò pietatis in vita, sed etiam miraculorum luce post mortem, clarum & venerabilem esse. Duron oppidum est in Hispania, in diocesi Seguntina: ex eo Catharina Martini filia, virgo annos duodecim nata, cum ante aliquot menses subita vi morbi surda, & manas evasisset, brachiis item pedibusque paralyti dissolutis incedere nequiret, ad B. Didaci sacellum delata, cum ibi pervigilaret, ejus tacta manu, & in Crucis formam consignata, illico & aurium sensum, & loquendi facultatem recepit, membrorumque usa restituta, totoque corpore confirmato, liberè quà libuit, incessit, laudans & benedicens Deum. Adolescens quidam erat annorum fere viginti, Didacus de Lorea appellatus, filius Petri Gonzales viri nobilis, qui Deo permittente, ab immundo spiritu annos complures vexabatur miserandam in modum, ita ut saepius interdum in die arreptus, & ad terram allisus, horribiles corporis gestus ageret, & veluti mortuus relinqueretur: hic se Beato Didaco humiliter commendans, & in ejus sacello aliquandiu invigilans, à miserabili vexatione omnino est liberatus. Cum Catharina Bartholomaei Sanchez uxor, expleto ad pariendum tempore, parere non posset, foetus enim in utero transversus alterum tantummodo pedem eduxerat, materque misera ab aurora ad vespertam in eo cruciati permanens, in summo vitae discrimine versaretur, & planè morti propinqua esset, soctus ejus Maria Garzia uxor Joan. Garziaz incolae Oppidi de Ambros beati Viri in maximis angustiis recordata, ad ejus opem confugit, itaque frustum amictus Beati Didaci, patumque pulveris è sepulchro supra parturientem nurum imposuit, quae subito mortuum foetum edidit, ipsa salva. Mansit autem mortua puellula aliquot horarum spatio, sed ejusdem avia Maria jam semel beati Viri opem in matre experta, cum pro nepotis vita tanto fidentius orare non dubitavit, quod cum devotè fecisset, alterum etiam beneficium impetravit, & puella sacro Baptismi fonte abluta, & geminae vitae munere à Deo donata diu postea supervixit. Illud autem quod in Maria della Peñuela Petri Hernandez Complutensis filia, Dei virtute, per merita Beati Didaci mirificè effectum est, notum & valde pervulgatum in Hispania, multique qui meminerint supersunt. Invalerat virginem horribilis, & deformissima paralytis, tanta nervorum dissolutione, & membrorum luxatione, brachiis, cruribusque distortis, totoque corpore convulso, ut non jam mulier, sed monstrum esset, & Medici se nihil unquam tale vidisse profiterentur, accedebant febres vehementes, & capitis dolores peracres & assidui, quibus misera gravissime afflicta abatur. Ea igitur ad Beati Didaci corpus delata, cum in ejus interces-

sione, & Dei misericordia consideret, & suppliciter oraret, voti compos, atque omni illa membrorum distortionem, & depravationem, omnique corporis infirmitatem est liberae, quae tanti accepti beneficii non ingratis Deo virginissimam suam vocit, & facturam Virginem Collegio ad-juncta, in Monasterio Sancti Joannis, quod à penitentiis nominatur, sanctè & religiose vitam duxit. Sed quod in Principe Carolo charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici primogenito filio divinitus adum est, magnam apud omnes famae celebritatem habet. Aegrotabat Compluti adolescens Princeps, anno humane salutis millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, qui cum è scalis decidisset, gravissimum ex eo casu, & prolapsione in capite vulnus acceperat: omnia remedia, omnes curationes adhibita, quae humana industria praestari poterant, ut in tanto Principe par erat, sed cum nihil humanum proficeret, morbusque magis semper ingravesceret, jamque ejus gravitati natura succumberet, Medici, Principis salute prorsus desperata, certam imminenti mortis horam praefiniant, idque Regi patri, ne tam acerbo spectaculo interesset, denuntiant. Cum igitur omnis humani adjumenti spes defecisset, ad divinum, quod unum reliquum erat, praesidium confugiunt. Itaque devotionis ardore succensi à fratribus suis Beati Didaci corpus decenter & religiose in Principis cubiculum afferri curant, post annos fere centum integrum, & incorruptum: quod cum Princeps Beati Viri patrocinio se commendans devotè tetigisset, eo inde amoto, vidit in somni quiete Beatorum Didacum ante lectum stantem, & crucem arundineam manu gerentem, seque admonentem bono animo ut esset, & in Deo consideret, fore enim, ut ex ea aegrotatione sanus fieret. Quare eo potissimum tempore, quo Medici Principem morituum praedixerant, non solum melius habere coepit, sed paulò post ex omni illo vitae discrimine divinis, ac supra naturam adjumentis tam mirabiliter est ereptus, ut digitum Dei per merita Beati Didaci ibi adfuisse omnes intelligerent. Sed praeter ceteros Princeps ipse, & Philippus pater, incredibili lætitia tanquam redivi filii affectus, id agnoscere, & Deum glorificando palam profiteri coepit.

§. 17. Itaque pius Rex cum charissimi, & primogeniti filii vitam, summæ Dei clementiae, per merita, & preces Beati Didaci ferret acceptam, cuperetque quacumque ratione posset gratiam aliquam Deo in Sancto suo referre, anno insequenti ad felic. record. Pium IV. praedecessorem nostrum, unà cum Principe filio, & cuncta fere Hispania literas dedit, quibus ab eo suppliciter precebat, ut pro sua, & sanctae hujus Apostolicæ Sedis summa auctoritate Beatum Didacum tam excellenti sanctitate virum, & tanta miraculorum claritate illustrem, in Sanctorum numerum referre vellet, atque ab universa Catholica Ecclesia pro Sancto venerandum esse statueret.

§. 18. Tam devotis, iteratisque Catholici Regis, aliorumque postulationibus permotus idem Pius praedecessor, de iis in consistorio suo secreto referri iussit, & quinque Cardinales, consilio & doctrina praestantes delegit, qui ejusmodi perenni momenti negotio praesent, inter quos unus fuit Cardinalis Alexandrinus, cujus memoria in benedictione est, qui postea Pontifex factus, Pius ejus nominis V. est appellatus. Res suo nomine agi coepit sub Pio IV. licet in Hispaniam transmissis, ad testes ex formula examinandos, atque rite conficiendâ.

§. 19. Cumque ipse Pius Quartus è vita migrasset, non destitit idem Philippus Rex apud succedentes Pontifices sanctae recordationis Pium Quintum, & Gregorium Decimum, eandem fidem praedecessores nostros sedulo instare, sed Deo ita disponente, quamvis pleraque superioribus annis sint acta, res tamen ipsa petiti sub illis Pontificibus, atque absolvi non potuit. Cum primùm igitur humilitas nostra, non nostris meritis, sed divinae clementiae abundantia, in excelsa Apostolicæ sollicitudinis specula his difficillimis temporibus est constituta, statim idem Philippus Rex nulla ex parte restincto, aut refrigerato fidei suae zelo, nobis per dilectum

Res
narrat
Pius
Caroli
Pium IV.
Pium V.
Pium VI.
Pium VII.
Pium VIII.
Pium IX.
Pium X.
Pium XI.
Pium XII.
Pium XIII.
Pium XIV.
Pium XV.
Pium XVI.
Pium XVII.
Pium XVIII.
Pium XIX.
Pium XX.
Pium XXI.
Pium XXII.
Pium XXIII.
Pium XXIV.
Pium XXV.
Pium XXVI.
Pium XXVII.
Pium XXVIII.
Pium XXIX.
Pium XXX.
Pium XXXI.
Pium XXXII.
Pium XXXIII.
Pium XXXIV.
Pium XXXV.
Pium XXXVI.
Pium XXXVII.
Pium XXXVIII.
Pium XXXIX.
Pium XL.
Pium XLI.
Pium XLII.
Pium XLIII.
Pium XLIV.
Pium XLV.
Pium XLVI.
Pium XLVII.
Pium XLVIII.
Pium XLIX.
Pium L.
Pium LI.
Pium LII.
Pium LIII.
Pium LIV.
Pium LV.
Pium LVI.
Pium LVII.
Pium LVIII.
Pium LIX.
Pium LX.
Pium LXI.
Pium LXII.
Pium LXIII.
Pium LXIV.
Pium LXV.
Pium LXVI.
Pium LXVII.
Pium LXVIII.
Pium LXIX.
Pium LXX.
Pium LXXI.
Pium LXXII.
Pium LXXIII.
Pium LXXIV.
Pium LXXV.
Pium LXXVI.
Pium LXXVII.
Pium LXXVIII.
Pium LXXIX.
Pium LXXX.
Pium LXXXI.
Pium LXXXII.
Pium LXXXIII.
Pium LXXXIV.
Pium LXXXV.
Pium LXXXVI.
Pium LXXXVII.
Pium LXXXVIII.
Pium LXXXIX.
Pium LXXXX.
Pium LXXXXI.
Pium LXXXXII.
Pium LXXXXIII.
Pium LXXXXIV.
Pium LXXXXV.
Pium LXXXXVI.
Pium LXXXXVII.
Pium LXXXXVIII.
Pium LXXXXIX.
Pium LXXXXX.

SIXTVS QVINTVS.

dilectum filium nobilem virum Henricum de Guzman Comitem de Olivares, suum apud Nos & Sedem Apostolicam Oratorem magnopere supplicandum curavit, ut posteaquam ea forent omnia, qua ad acta, & processum beati Didaci pertinebant, ex hujus sanctae Sedis praescripto confecta erant, Nos quibus universalis Ecclesiae cura esset credita, & ad quos solos ejus rei iudicium pertineret, tam pio, & tam ab ejus Majestate, totaque Hispania exoptato operi, quod est de eodem Beato Didaco Sanctorum Catalogo adscribendo, supremam manum imponere vellemus.

§. 20. Et nos quidem Regis ipsius religiosum studium & perseverantem hac in re sedulitatem commendantes, cupiebamus ejus pie petitioni, quantum cum Domino liceret, satisfacere; tamen pro nostro pastoris muneri officio statuendum, in re tam gravi nulla praepropera festinatione utendum, sed omnia ex Ecclesiastica disciplina, ex majorum nostrorum saluberrimis institutis, ex Apostolicae Sedis circumspectione diligentissime agenda esse: itaque duobus antiquioribus causarum Palatii nostri Auditoribus, doctrina & rerum usu praestantibus, ipsis ferè primis Pontificatus nostri diebus mandavimus, ut acta omnia, totumque processum summa cum diligentia perlegerent, & examinarent, quo illi in muneribus complerentur sedulo, accurateque versati, copiosam relationem omnium, suamque sententiam nobis scripto tradiderunt. Cum autem Cardinales omnes ab eodem Pio IV. huic negotio olim praepositi, viam essent universae carnis ingressi.

§. 21. Nos primo anni superioris mense, in Consistorio nostro secreto alios in eorum locum suffecimus, pietate, prudentia, eruditione, fide nobis probatos, adhuc autem & numero plures prioribus, ut in gravi causa prudenti multorum gravium virorum iudicio adhibito, cuncta exquisitis diluciterent. Hi vero fuere more majorum ex tribus Ordinibus delecti venerabiles fratres Episcopi Alexander Ostiensis Farnesius, Marcus Antonius Praenestinus Columna, & dilecti filii nostri frater Michael sanctae Mariae super Minervam Alexandrinus, Julius Antonius sancti Bartholomaei in Insula S. Severinae, Antonius SS. Joannis, & Pauli Carafa, frater Constantius Sancti Petri in Monte Aureo titulorum Presbyteri Saranus, Ferdinandus sanctae Mariae in Via lata de Medicis, & Hieronymus sanctae Mariae in Cosmedin, diaconi Mattheus nuncupatus, S. R. E. Cardinales; quibus commisit, ut pro rei gravitate, proque ea, quae Deo cordium scrutatori, & nobis quoque in ejusmodi publico munere obeundo à primariis Ecclesiae membris fidelitas, & diligentia deberetur, acta de fidei integritate, vita, moribus, & miraculis beati Didaci, & Auditorum nostrorum relationem; quanta maxima fieri posset diligentia inspicerent, & expendere; atque ad nos opportuno tempore referrent, ut divina Spiritus Sancti gratia illustrati, de ipsorum, & ceterorum fratrum nostrorum consilio, quae Dei gloriae, qui iustitia, & veritas est, consentanea forent, deliberare possemus.

§. 22. Multis igitur elapsis mensibus cum interea Cardinales ipsi frequenter congregarentur, acta processus, rerum gestarum series, testes, singula denique ad sacrorum Canonum praescriptum, mature & accurate considerarent, examinarent, atque inter se conferrent, viros etiam sacrae Theologiae, & Pontificii juris scientia peritissimos in consilium adhiberent, cum jam omnia parata esse intelligeremus, secretum Consistorium de more convocari iussimus, in quo venerabilis frater noster Marcus Antonius Episcopus Cardinalis Praenestinus, suo & Collegarum; qui ibidem assidebant, nomine, gravi, & accommodata oratione de omnibus fideliter nobis retulit, quibus explicatis ad extremum dixit, quandoquidem beati Didaci fidei integritas, egregiae virtutes, praecleara & insignia miracula optime essent comprobata, se & Collegas suos unanimes in eam sententiam venisse, si ita nobis videretur, ulterius nos progredi, & Beatum illum virum in Sanctorum numero posse adscribere, quorum cum sententia, etiam ceteri Fratres nostri Cardinales, cum à singulis graves sententiae dictae essent, ad unum omnes consenserunt.

Bullarii Magni Tom. II.

§. 23. Qui tunc audisset gaudens erat cor nostrum in Domino, quod beati servi sui gloriam quotidie magis profecerat, omniaque ipso benedicente tam feliciter procederet. Quare in iam sancto pioque opere nihil omnino necessitatis diligentiae praetermittentes, ex more institutoque majorum decrevimus, ut ad ulteriora procederetur. Ac diebus aliquot interspiciis, publicum Consistorium indicimus, in quo praeter Cardinales, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & Praelatos omnes, ac familiares nostri de more interfuerunt. In eo vero dilectus filius Pemptius Arigonius Romanus Aulae nostrae Consistorialis Advocatus disertam orationem habuit de vitae sanctitatis, rebus gestis, & miraculis beati Didaci, & denique Catholici Regis, totiusque Hispaniae nomine, ut eundem beatum Didacum tantis meritis illustrem sanctorum numero aggregarem, nobis humiliter supplicavit. Gaudēbamus etiam hoc loco in Domino; in cuius manu cor Regis est, & quocumque voluerit inclinatur illud. Etenim plane videbamus, non sine divino instinctu fieri, quod Catholicus Rex, cui multorum Regnorum gravissima administratio à Deo est tradita, quique tot curarum onere premitur, tanto ardore in hoc beati Didaci negotio absolvens versaretur, ut in magnis temporum difficultatibus se suaque Regna apud Deum novi patroni suffragiis, & pietate, & prudenter communitur. Quare respondimus Philippi Regis Catholici de beato Didaco nostra & Apostolicae Sedis auctoritate in Sanctis adscribendo, tam diuturnam, & perseverantem postulationem dignam esse singulari ejus pietate, dignam perpetuo Catholicae Religionis propagandae studio, letari nos, & Deo gratias agere, quod Beatos servos suos, quos in caelis coronat, à nostra quoque tenuitate in terris honorari velit, eosque nobis ad auxilium, & exemplum proponat. Et nos quidem ad pium ejus desiderium explendum propensiores esse, facere tamen rei gravissimae magnitudinem, ut de Regia petitione adhuc cum fratribus nostris Cardinalibus, & Episcopis, etiam atque etiam deliberandum censeremus, quare eosdem fratres hortati sumus, ut omnia quae ad hanc causam pertinerent, diligentissime considerarent, quodque nos ipsi jam pridem faciebamus. Deum magnopere orarent, ut corda nostra suo lumine collustraret, totamque hanc actionem ad sui gloriam, & Ecclesiae utilitatem disponderet, & dirigeret.

§. 24. Haec cum essent acta, alterum item Consistorium secretum indicimus, in eoque etiam Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos in Romana Curia praesentes, Prototonarios quoque nostros, qui ex numero dicuntur, & Rotae Auditores interesse iussimus. Tum nos ipsi de sacrosanctae hujus Apostolicae Sedis, in qua Dei providentia sedemus, auctoritate & potestate, deque Spiritus Sancti singulari patrocinio, atque infallibili assistentia à Deo in omnibus verbis suis fidei promissa, usque ad consummationem saeculi perpetuam affutura, quibus gubernatur, ea diximus, quae causae, & temporis ratio potissimum requirere videbantur. Demum à Fratribus nostris petivimus, ut quoniam alias statutum esset, ut ad ulterius in hoc negotio procederetur, nunc praecise, & expressè dicerent, an ex iis actis, quae ipsi viderant, & audierant, beatus Didacus esset canonizandus. Igitur à S. R. E. Cardinalibus primùm, deinde à Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis pie, graviter & eruditè sententias dictis, omnes unanimes id ipsum sentientes, dixerunt sibi videri ex iis quae mature ipsi hac de re viderant, & audierant, beatum Didacum à nobis merito inter Sanctos esse adscribendum.

§. 25. Deo autem, qui in domo sua fratres in unum habitare facit, gratias agentes de tanta fratrum nostrorum consensione, quodque ad servum, & amicum suum, quantum nobis licet, honorandum corda nostra impelleret, & illustraret, cum per ejus gratiam hucusque omnia rite atque ordine acta essent, quod reliquum erat, diem canonizationis praestitimus ad sextum Nonas Julii, quo die memoria Visitationis beatae Mariae semper Virginis ad sanctam Elisabeth pie ab Ecclesia rebolitur, ut ejusdem humani generis Advocatae patrocinio, tandem pium hoc opus prosperè, & salutaritè à nobis absolveretur.

HHh

Caeterum illud Consistorium indicimus in quo Arigonius Advocatus orationem habuit de vita & miraculis beati Didaci, & denique Hispaniae nomine ut eundem beatum Didacum tantis meritis illustrem sanctorum numero aggregarem nobis humiliter supplicavit. Gaudēbamus etiam hoc loco in Domino; in cuius manu cor Regis est, & quocumque voluerit inclinatur illud. Etenim plane videbamus, non sine divino instinctu fieri, quod Catholicus Rex, cui multorum Regnorum gravissima administratio à Deo est tradita, quique tot curarum onere premitur, tanto ardore in hoc beati Didaci negotio absolvens versaretur, ut in magnis temporum difficultatibus se suaque Regna apud Deum novi patroni suffragiis, & pietate, & prudenter communitur. Quare respondimus Philippi Regis Catholici de beato Didaco nostra & Apostolicae Sedis auctoritate in Sanctis adscribendo, tam diuturnam, & perseverantem postulationem dignam esse singulari ejus pietate, dignam perpetuo Catholicae Religionis propagandae studio, letari nos, & Deo gratias agere, quod Beatos servos suos, quos in caelis coronat, à nostra quoque tenuitate in terris honorari velit, eosque nobis ad auxilium, & exemplum proponat. Et nos quidem ad pium ejus desiderium explendum propensiores esse, facere tamen rei gravissimae magnitudinem, ut de Regia petitione adhuc cum fratribus nostris Cardinalibus, & Episcopis, etiam atque etiam deliberandum censeremus, quare eosdem fratres hortati sumus, ut omnia quae ad hanc causam pertinerent, diligentissime considerarent, quodque nos ipsi jam pridem faciebamus. Deum magnopere orarent, ut corda nostra suo lumine collustraret, totamque hanc actionem ad sui gloriam, & Ecclesiae utilitatem disponderet, & dirigeret.

Deinde aliud Consistorium secretum indicimus, in quo etiam Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos in Romana Curia praesentes, Prototonarios quoque nostros, qui ex numero dicuntur, & Rotae Auditores interesse iussimus. Tum nos ipsi de sacrosanctae hujus Apostolicae Sedis, in qua Dei providentia sedemus, auctoritate & potestate, deque Spiritus Sancti singulari patrocinio, atque infallibili assistentia à Deo in omnibus verbis suis fidei promissa, usque ad consummationem saeculi perpetuam affutura, quibus gubernatur, ea diximus, quae causae, & temporis ratio potissimum requirere videbantur. Demum à Fratribus nostris petivimus, ut quoniam alias statutum esset, ut ad ulterius in hoc negotio procederetur, nunc praecise, & expressè dicerent, an ex iis actis, quae ipsi viderant, & audierant, beatus Didacus esset canonizandus. Igitur à S. R. E. Cardinalibus primùm, deinde à Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis pie, graviter & eruditè sententias dictis, omnes unanimes id ipsum sentientes, dixerunt sibi videri ex iis quae mature ipsi hac de re viderant, & audierant, beatum Didacum à nobis merito inter Sanctos esse adscribendum.

Pont. igitur diem canonizationis pro die 2. mensis Julii constituit.

*Hortatusque
Frates ad
divinum de-
super an-
lium so-
candum.
In die Pon-
tificis, cum
silio appa-
ratu ad Ba-
silicam S. P.
iri processit,
& oravit.*

§. 26. Frates interea nostros hortati sumus, ut in medio tempore una nobiscum precibus, elemosynis, (quas nos & libenter, & pie erogavimus, quemadmodum & Regis nomine ab ipsius Oratore factum fuit) jejunii, sacrificiis Dei auxilium invocare non cessarent.

§. 27. Is igitur festus Visitationis dies, id est, hodiernus cum advenisset, Nos & fratres nostri Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi sacris vestibus induti, inchoato per nos ipsos in nostra Pontificia Capella Hymno, Ave matris stella, Cantorumque choro prosequente, ut ipsa, quæ mater est gratiæ, nobis præiret, & prælueret, cæteris etiam Romanæ Curie Prælati, & officialibus, familiaribusque nostris, ac universo regulari, & seculari clero, longo devotoque ordine progredientibus, omnes simul accensos cereos in manibus gestantes in ejus honorem, qui est lux vera, gloria & splendor sanctorum, è Palatio nostro Apostolico solemniter processimus ad antiquissimam, & religiosissimam Basilicam Principis Apostolorum, in cujus medio per amplum suggestum Regio sumptu extructum erat, paratumque Altare ad sacram Pontificalem Missam celebrandam, totaque templi facies in communi Ecclesiæ læticia hilaris, & Pontificio apparatu decenter ornata, omniaque spiritualibus cæcicis personabant, funalia & faces circumquaque ardebant, & vexilla appensa, in quibus beati viri imago expressa erat, qui corpore erecto depictus, dextera manu coronam Beatissimæ Dei Genitricis, sinistra Crucem invictissimam gerit, & intuetur, cujus nimirum auxilio hostes terribissimos carnem, mundum & diabolum superavit. Hac nos in maxima fidelis Populi, totiusque adstantis cleri frequentia, cælestis illius, & triumphantis Hierusalem effigiem quædam nobis ante oculos proponentes, & quantum in hac lacrymarum valle licet, intuentes, conscensis gradibus, in suggestu ante Altare oravimus, mox in sublimi Apostolico Throno cõsidentes, fratres nostros S. R. E. Cardinales, & Episcopos omnes sacris vestibus ornatos, & paratos, nobis obedientiam de more præstantes excepimus.

*Litteram ad
instantiam
Regis requi-
situs B. Di-
dacum San-
ctum prohi-
stavit, &
canoniza-
vit.*

§. 28. Tunc dilectus filius noster Petrus tituli S. Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Dez Hispanus, Catholicus Regis Philippi, totiusque Hispaniæ nomine semel, iterum, & tertio suppliciter, & instantissimè à nobis petit, ut beatum Didacum in Sanctorum numerum adscriberemus, nosque ad singulas ejus petitionis Regis pietate, & beati Viri meritis collaudatis, semper tamen per distincta intervalla, nostras totiusque Cleri, & Populi Orationes, Litanias, & sacros Hymnos interposuimus. Demum cum jam nihil omninò ex his, quæ à majoribus piè sancteque sunt hoc de genere instituta, esset prætermisissimum, imò potius matura deliberatio, summaque diligentia abundantius adhibita, invocato sancto Creatore Spiritu, cujus consilio, & sapientiâ sancta Ecclesia columna, & firmamentum veritatis regitur, ejusque numen læpè à nobis ex intimo corde, multis etiâ lacrymis imploratum, præfens adesse non dubitantes. Ad honorem Sanctæ & individue Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad exultationem supernæ, & triumphantis Hierusalem matris nostræ, ad exaltationem Catholicæ fidei, & Christianæ Religionis augmentum, auctoritate ejusdem Sanctæ Trinitatis, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, omniumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia existentium consilio, & unanimi consensu beatum fratrem Didacum de S. Nicolao Provinciæ Beticæ Hispanum, Ordinem Minorum S. Francisci expressè professum, sepultumque Compluti in Ecclesia Fratrum ejusdem Ordinis, de cujus fidei puritate, excellentia vitæ, & miraculorum in vita, & post mortem claritate nobis plenissimè constat, in Sanctorum Confessorum numerum, & Catalogum adscribendum esse decrevimus, & adscripsimus, prout per præfentes decernimus & adscribimus, cumque ut Sanctum ab omnibus venerandum esse mandamus.

§. 29. Statuentes, ut ab universali Ecclesia annò quolibet die 12. Novembris festum ipsius, & officium sicuti pro uno Sancto Confessore tantum, ad formam in rubricis Romani Breviarii præscriptam, devotè celebretur; quodque hujus honorem in Ecclesia Altaria, in qui-

bus Deo sacrificia offerantur, erigi & fundari possint, eademque auctoritate omnibus verè poenitentibus, & confessis, qui singulis annis eodem die festo supradictam Ecclesiam Oppidi Complutensis Toletanæ Diocesis, ubi ipse corpus requiescit, necnon Altaria, & Ecclesias, quæ in ejus honorem constructæ erunt, devotè visitaverint, easdem indulgentias, privilegia, & gratias concessimus, & elargiti sumus, quemadmodum concedimus, & elargimur, quæ cæteris dicti Ordinis sanctorum Ecclesiis concessæ sunt.

§. 30. Quibus omnibus quæ ad sancti Didaci canonizationem pertinebant, absolutis, ac laudis, & gratiarum actionis Hymno Deo decantato, ejusque auxilio per beati Didaci preces peculiari oratione, quam nos clara voce pronuntiavimus, implorato, tandem eodem in loco, & Altari, Missam solemnem de beatissimæ semper Virginis Visitatione cum Beati Didaci commemoratione nos ipsi celebravimus, fidelibusque, qui tam piè, & religiose actioni, & sacrosancto sacrificio devotè interfuerant, ad Dei, & Sancti sui gloriam, & laudem plenariam indulgentiam concessimus.

§. 31. Omnes igitur Deum cœli benedicamus, & coram omnibus viventibus confiteamur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam, agnoscamusque non sine magna Dei providentia factum esse, ut hisce afflictis Christianæ Reipublicæ temporibus, quibus maxime multiplici Sanctorum suffragio indigemus, novus hic Suffragator, & Patronus fideli Populo tribueretur. Et nos quoque, qui in hac pastorali statione, in qua nos Deus collocavit, de universi gregis Domini salute anxii dies, noctesque pervigilamus, Dei erga nos singularem clementiam agnoscimus, qui post tot annos, post tot beatissimos Pontifices prædecessores nostros nobis humilibus hujus magni operis absolutionem reservaverit, qui cum Sancto suo ejusdem Seraphicæ Religionis communionem consociati sumus. Quamobrem eundem Patrem misericordiarum, qui humiles exaltat, humiliter deprecemur, ut per merita, & intercessionem sancti Didaci, Ecclesiæ suæ pacem, & tranquillitatem, Regibus & Principibus Christianis unionem, vitam & felicitatem, miseris, & obcæcatis hæreticis lucem Catholicæ veritatis largiatur.

§. 32. Cæterum quia nimis difficile foret præfentes nostras originales litteras ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum transumptis, etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem quæ ipsis præfentibus fides ubique adhibeatur.

§. 33. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum decreti, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. Non. Julii, Pontif. nostri anno 4.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

- Ego Alex. Cardinalis Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Ostiensis.
- Ego Joan. Antonius Episcopus Card. S. Georgii.
- Ego Alphonfus Card. Gesualdus, Episcopus Tusculanus.
- Ego Inn. Ayalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
- Ego Marcus Ant. Card. Columna Episcopus Prænestin.
- Ego Ptolomæus Cardinalis Comensis Episcopus Albanen.
- Ego M. Siticus Cardin. ab Altacamps, tit. Sanctæ Mariæ Transiberim.
- Ego Prosper Card. Sanctæ Crucis, tit. S. Clementis.
- Ego Gabr. Cardin. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucina.
- Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariæ super Minervam.
- Ego Ludovicus Card. Madrutius, tit. S. Anastasiæ.
- Ego Nic. Card. de Pelleve, tit. S. Præcedis.
- Jul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Insula Presb. Card. S. Severinæ.

*Missæ
sua cele-
stis, &
sancti-
bus, im-
p. s.*

*Omnes
horum
Dei be-
cendum
pro his
sua ma-*

*Huius
Bulle
dat. tri-
plis
dem.*

*Sancti
adscri-
ptis*

*Dat. P.
die 5.*

Papa

Cardi-

- Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ.
- Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
- Ego Hier. Card. Simoneellus, tit. S. Priscæ.
- Ego P. Card. Dega tit. S. Hieron. Illyricorum.
- Ego Ant. tituli SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
- Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
- Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
- Ego Francisc. Card. de Joyeuse, tit. Sancti Trinit. in Monte Pincio.
- Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
- Ego Nic. tit. S. Cæcilie, Card. Cremonen.
- Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
- Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
- Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.
- Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinæ.
- Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
- Ego Vincentius Card. Gonzaga, tit. S. Alexii.
- Ego Henricus Card. Caietanus, tit. S. Pudencianæ, S. R. E. Camerarius.
- Ego Jo. Baptista tituli S. Mariæ in Araceli, Cardin. Castrucius.
- Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Cælio.
- Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.
- Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Penitentiarius.
- Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
- Ego Philippus Card. de Lenoncourt, tit. S. Honuphrii.
- Ego Fr. Hier. tit. S. Thomæ in Parione, Card. Ascul.
- Ego Ant. Maria tituli S. Agnetis in Agone Card. Perusinus.
- Ego Fr. Constantius Cardin. Sarnanus, tituli S. Petri in Monte Aureo.
- Ego Guglielmus Alanus tituli S. Martini Cardinalis Anglican.
- Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
- Ego Ant. Card. Saulius, tit. S. Vitalis.
- Ego Evangelista Cardin. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
- Ego Fr. Stephanus tituli SS. Marcellini & Petri Cardin. Aretinus.
- Ego Alexander diaconus S. Eustachii, Cardinalis Montaltus.
- Ego Hier. S. Mariæ in Cosmedin diaconus Card. Matthæus.
- Ego Benedi. S. Agathæ diac. Card. Justinianus.
- Ego Afcan. SS. Viti & Modesti & Crescentiæ diac. Card. Columna.
- Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromeus.

Anno à Nativitate Domini 1588. indit. 1. die vero Lune 5. mensis Septemb. Pont. Sancti. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno ejus quarto, retrospectiva littera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum Principis Apostolorum, & S. Ioan. Lateranensis de Urbe, & ad valvas Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, per nos Horatium de Reynaldis, & Joannem Baptistam, ejusdem S. D. N. Papa Curf. Alex. Parabiacus Mag. Curf.

III. Institutio Archiviorum scripturarum, in quibuscumque Civitatibus, & locis status Ecclesiastici, Alma Urbe, & Bononia exceptis. Et erectio officii Regentis dictorum Archiviorum, cum jurisdictionis, & privilegiorum assignatione.

In Urbe extat Archivium, de quo habes sup. in consis. 15. Inlii 2. Sicut. Officium autem hujus Regentis est hodie suppressum, & ejus loco quotannis deputatur unus ex Clericis Rever. Camera Apostolica.

Bullarii Magni Tom. II.

Archivium sacri Collegii S. R. E. Cardinalium in Vaticano Palatio instituit S. D. N. Urban. VIII. 1623. f. 1. Admonitio, in l. tom. 4. quam omnino videas.

SIXTVS EPISCOPVS Sedis A. D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii humeris nostris licet insparibus divina dispositione injuncti, assidue eorum strum pulsat, & commovet, ut non solum ad ea que universi Christiani gregis nobis ex alto commissa antea salutem respiciunt, verum etiam que ad populorum nostræ, & Sedis Apostolicæ temporali ditioni subditorum utilitatem, pacem, tranquillitatem, perpetuamque securitatem pertinere noscuntur, vigilantie nostræ aciem dirigamus, & præsertim noxiis his, que ob non adhibitam satis exactam diligentiam in conservandis tam publicis, quam privatis scripturis, inter subditos nostros gravi cum nostra, eorumque molestia, fortunarumque suarum dispendio, & jactura frequenter exoriri, & vigeret intelligimus, commoda aliqua ratione provideamus.

§. 1. Cum itaque ex diligenti earundem scripturarum custodia fraudes & falsitates que litibus, discordiis, ac periculis hujusmodi ut plurimum viam præbent, arceantur, dominia, possessiones, & familiaræ ipsæ cõserventur, justitia denique cum animi certitudine, ac publica, & privata omnium utilitate æqua lance administretur. Ac proinde publica Archivia, nedum in Europa, sed etiam in pluribus aliis universi Orbis etiam Barbarici partibus, qui hac potissimum ratione continent bonum subditorum suorum, atque aded societatis humanæ vinculum inter se retinuerunt, accuratè instituta fuerint. Operæpretium verò, & concedens sit, ut quod omnibus in exemplum salubrioris regiminis, & administrationis retum publicarum cedere dignoscitur, id ipsum nostro Statu Ecclesiastico, cui superioribus illis sæculis ob bellicos tumultus, quibus ille ac universa ferè Italia tunc exarsit, tantum publicæ quietis beneficium impendi non potuit, nunc tandem nostræ provisionis ministerio salubriter introducatur.

§. 2. Ideirò nos more pii patris, & pastoris, hujusmodi quietem, & utilitatem universalem subditis nostris afferre volentes, ad dictarum scripturarum conservacionem, fidem, & securitatem, ac illarum deperditioni, & falsitatibus obviandum, lites quoque, discordias, ceteraque pericula omnia tollendum, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblata petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, meraque deliberatione, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in toto Statu Ecclesiastico nobis, & Sedi Apostolicæ mediata, & immediata subiecto, hac Alma Urbe nostra, Civitateque & Comitatu Bononien. dumtaxat exceptis, scilicet in quibusvis ipsius Status Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Castris, Villis, ac locis aliis, etiam quibusvis Metropolitanis, Cathedralibus, vel aliis Ecclesiis, etiam Monasteriis, Abbatibus & aliis etiam regularibus, ac piis locis subiectis, Archivia publica, & generalia, in quibus instrumenta, necnon apochæ, cedulæ, chirographa, aliæque scripturæ tam publicæ, quam privatæ, quas quomodolibet occasione quorumcumque contractuum, ex quibus actio, seu receptio, etiam ad tempus resultet, fieri contigerit, etiam à Notariis, & Cancellariis, seu Notariis curialibus nuncupatis, ac officialibus quibuscumque, etiam à Camera nostra, seta à nobis, vel prædecessoribus nostris causam, etiam cum titulo oneroso habentibus, & quibusvis aliis particularibus personis, cujuscumque dignitatis, officii, status, gradus, ordinis, & cõditionis fuerint, etiamsi clericali, vel alio quocumque, etiam cum titulo oneroso, indulto, & privilegio potiantur, jam confecta, & deinceps quovis nomine, & titulo pro tempore consicienda, roganda & stipulanda, tam venditiones, emptiones, mutua, debita, credita, & qualvis alias obligationes, societates, soccidas, census, locaciones, livellos, concordias, compositiones, transactiones, quascumque cujusvis generis sententias, compromissa, laudæ, donationes, permutaciones, cessiones, quietantias, delegaciones, solutiones, daciones etiam in solutum, ac inter vivos, & causa mortis donationes, inventaria, revocaciones, hypothecaciones, pignorationes, etiam judiciales, in data, quæcumque, ratificationes, paces, substitutiones, divisio-

Causa 100. Institutionis.

Instituto Archivia.

nes, confessiones debitorum, tam in iudicio, quam extra, emancipationes, arrogationes, adoptiones, renuntiationes, inſinuationes, teſtamenta in ſcriptis, & nuncupativa, coſtitutiones, aditiones & repudiationes hereditarium, fideicommiſſa, ſubſtitutiones, prohibitiones, poſſeſſiones bonorum contentia, quam quocumque alios contractus, nominatos & innominatos, inter quafcumque, Eccleſiaſticas & cujuſvis Ordinis regulares, & ſeculares perſonas, quavis Eccleſiaſtica, aut ſeculari, ſeu temporali, vel mundana dignitate, etiam ducali præminencia fulgentes, necnon Uniuerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conventus, Monafteria, Hoſpitalia, & quæcumque alia pia, & non pia loca, eorumque uniuerſales, & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum, & Monafteriorum huiusmodi, ac quocumque alios Prælatos, ſeu Priores, pro tempore initos, & celebratos, ſub modo, & forma in Capitulis quæ per dilectum filium noſtrum Henricum tituli ſanctæ Pudencianæ Preſbyteri Cardinalis Caſtanum, noſtrū & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium, dictæque Cameræ Theſaurarium, Decanum, & Clericos, Præſidentes, aut eum, vel eos qui a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuper adminiſtratione, & gubernio dictorum Archiviorum pro tempore deputabuntur, ſtatuendis & declarandis, aſportari, & reſpectivè recipi, adnotari, & diligenter perpetuò conſervari, & cuſtodiri debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Incorporatio ad ipſum Archivium, aliorum omnium Archiviorum.

§. 3. Et ſi in aliquibus Provinciis, Civitatibus, & aliis locis prædictis, vigore quarumcumque facultatum deſuper, etiam a nobis, vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, aut Apoſtolice Sedis Legatis, Vicelegatis, Præſidentibus, Gubernatoribus, ſeu Officialibus, vel etiam à Camera Apoſtolica, & pro ea agentibus, quibusvis Provincialium, Civitatum & locorum huiusmodi Communitatibus, Uniuerſitatibus, Collegiis, Capitulis, aut aliis etiam particularibus perſonis, & officialibus, ac Cancellariis & aliis præſatis, quavis cauſa, vel occasione, ac ex titulo etiam oneroſo conceſſarum, aliqua Archivia, vel aliquid ad illorum inſtar ad præſens repertantur, vel erigi deberent, illa omnia & ſingula Archivia per præſentes erectis, & inſtitutis, ac earundem præſentium vigore inſtituendis, & ſtabiliendis, etiam perpetuò aggregamus & incorporamus. Cum modificationibus tamen, & limitationibus, ac declarationibus in dictis Capitulis juxta mentem noſtram eiſdem Henrico Camerario, & Cameræ præſate Clericis declaratam, aliſque declarationibus, etiam futuris temporibus, tam per nos, quam alium, vel alios ad id à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſi eis videbitur, atque eorum arbitrio, toties quoties eis placuerit faciendis, ſtatuendis, & reformandis.

Revocatio facultatis erigendi Archivia, aliter conceſſa.

§. 4. Facultates verò erigendi & inſtituendi Archivia, vel aliquid ad illorum inſtar aliis forſan, ut præmittitur, conceſſas, necnon privilegia, indulta, immunitates, ſeu exemptiones quafcumque, etiam ex titulo oneroſo, ac ſub quibuscumque verborum formis, & tenoribus conceſſa fuerint, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ſimiliter perpetuò caſſamus, & annullamus.

Iuſſu deputandi Præſidentem Archiviorum.

§. 5. Necnon ut pro felici regimine, & gubernio Archiviorum præſatorum aliqua perſona ad hoc munus apta, & idonea, in eorundem Archiviorum totius præſati Status Eccleſiaſtici Præſidium, vel ſub quovis alio titulo nobis bene viſo, ac per nos declarando, ſubque certa forma, &c. habeatque plenam, liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem huiusmodi Archivia in omnibus, & ſingulis Provinciis, civitatibus, terris, oppidis, & aliis locis antedictis eiſdem ſtatus, in quibus illa ex forma dictorum capitulorum conſtitui debere duxerit, toties quoties ſibi videbitur, per ſe, vel alium, ſeu alios ad id ab eo deputandos conſtituendi, & ſtabiliendi, eaque amovendi, transferendi, ſeparandi, aggregandi, & incorporandi, cæteraque omnia & ſingula, in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, &c. Ac pro ſalubriori eorundem Archivio-

rum direſtione, ſucceſſu, gubernio & adminiſtratione illa omnia & ſingula per unum ex dictis Cameræ Clericis, in Præſidentem, ſeu Præſidentem annalem, juxta ejuſdem Cameræ inſtituta per ipſam Cameram ſorte extrahendum, ſeu alias eligendum, & deputandum.

§. 6. Qui ſumma auctoritate, & manu Regia notarios, Cancellarios, ac alios prædictos, & quafcumque alias perſonas, tam Eccleſiaſticas, quam ſeculares, necnon Communitates, Uniuerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conventus, Monafteria, Hoſpitalia, cæteraque alia, etiam pia loca, eorumque uniuerſales, & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum, & Monafteriorum huiusmodi, ac quocumque alios Prælatos, & Superiores, quacumque Eccleſiaſtica dignitate, aut mundana, ac temporali, etiam Ducali, aut Marchionali honore, & præminencia fungentes, ut ad Archivia ſic erecta, & inſtituta, inſtrumenta, & alias ſcripturas prædictas juxta dictorum Capitulorum formam deferant, & aſportent: Communitates verò ac Uniuerſitates Civitatum, & locorum huiusmodi, illorumque Priores, & noſtri, & Cameræ prædictæ officiales, ut commodas ac idoneas manſiones pro ſcripturarum, & inſtrumentorum prædictorum conſervatione aſſignent, cæteraque in dictis capitulis ſtatuenda, & declaranda obſervare, & adimplere debeant, cogat & compellat, cauſasque tam civiles, quam criminales, meraſque & mixtas, etiamſi in eis obligationes quantumvis ſtricte intervenerint, occasione Archiviorum huiusmodi, & ab ipſis quomodolibet dependentes, emercentes, annexas, & connexas, etiam ratione terminorum, ſeu pagarum & ſolutionum occasione, ſubappaltus, ſeu aſſectus contra quafcumque perſonas, & inter quofcumque particulares Archiviſtas, ac inter eum, ſeu eos, & quafcumque Communitates, Collegia, Uniuerſitates, & alias perſonas procedendo, ac etiam alias cauſas, & differentias ſuper præſentium intelligentia, declaratione, ac ampliacione, & ſuper omnibus privative quoad omnes alios Judices ordinaris, & extraordinarios, tam in Urbe, quam extra, & in toto Eccleſiaſtico Statu, etiam ſummariè, ſimpliciter & de plano, & abſque ſtrepitu, & figura iudicii, &c. cognoscat, audiat, decidat, ſineque debito terminet, regi, gubernari, & adminiſtrari poſſe, ac debere ſtatuimus, & ordinamus, necnon Archiviſtis præſatis, ac perſonarum illorum manutentione, ac ſtabilitate, necnon regimini, gubernio, & adminiſtrationi pro tempore incumbenti laboribus, & ſalariis, omnia & ſingula jura, obventiones, emolumenta, & alia regalia in dictis capitulis ſpecificanda pariter perpetuò applicamus, & appropiamus, &c.

§. 7. Decernentes quoque, eaſdem præſentes nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, inſtingi, invalidari, aut in jus, vel controverſiam revocari poſſe, ſed illas ſemper perpetuò validas, & efficaciſſimas fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, atque ita per quofcumque iudices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac dictæ Cameræ Clericos, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata illis quavis aliter iudicandi, vel interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & deſiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jus quæſitum, & ſel. record. Pii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, ſub datum videlicet octavo Idus Auguſti, Pontificatus ſui anno ſexto edita, inter alia diſponentes, quod forſan ſimiles gratiæ infra certum tunc expreſſum tempus, præſentari & regiſtrari debeant, dummodo ſaltem intra biennium à data præſentium omnino regiſtrantur, aliſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolice, necnon Provincialium Status Eccleſiaſtici huiusmodi, ac quarumvis illius civitatum, locorum, diſtrictuum, necnon Monafteriorum, Eccleſiarum, & aliorum piorum, ac non piorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis,

Turris Præſidi.

Turris Præſidi.

Clauſa præſentium.

Dignitas omnium.

de literis Apostolicis, exemptionibus, immunitatibus, etiam cum titulo oneroso, tam a Camera quam a nobis, seu predecessoribus nostris quomodolibet, etiam illis, eorumque Legatis, Vicariis, Gubernatoribus, Iudicibus, Notariis, Cancellariis, & aliis prefatis quibuscumque Communitatibus, Universitatibus, Camereque nostre & illius Auditori generali, ac Fisco, aliisque etiam personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu simili, etiam consuetudinaliter, ac aliis in contrarium quomodolibet factis, & concessis, ac in futurum concedendis, quibus omnibus, etiam de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa mentio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Volumus autem quod presentium exemplis, etiam impressis, sigilloque eiusdem Camerarii obsignatis, ac manu unius dictæ Camere notarii subscriptis, ea prorsus fides adhibeatur, tam in iudicio quam extra, quæ eidem presentibus adhiberetur, si exhiberentur ac ostenderentur.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre erectionis, institutionis, aggregationis, incorporationis, voluntatum, cassationis, annullationis, mandatorum, statuti, ordinationis, applicationis, appropriationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Kalend. Augusti, Pontificatus nostri anno quarto.

Sequitur erectio Officii Regentis supradicti Archivi, cum jurisdictionis, & privilegiorum concessione.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo ministerii pastoralis nos admonet & inducit, ut pro felici progressu eorum quæ ad communem Reipublicæ, & subditorum nostrorum utilitatem & commodum per Nos ordinata fuerunt, illorum curam egregiorum virorum prudentiæ demandemus, quorum opera & studio feliciter regantur & gubernentur, lites quoque & discordiæ quæcumque facilius decidentur & terminentur, prout tam pro iustitiæ complemento, quam subditorum eorumdem quieti conspicimus in Domino salubriter expedire.

§. 1. Cum itaque Nos supra ad publicatum scripturarum conservationem, & illarum deperditioni ac falsitatibus, quæ nisi diligens cura & sollicitudo adhibeatur circa eas, in fraudem iustitiæ, ac subditorum nostrorum grave præjudicium evenire possunt, obviandum, lites quoque, discordias, & alia pericula, quæ dictarum scripturarum occasione inter eosdem subditos nostros in dies magna cum eorum iactura & læsione hætenus motæ fuerunt, extirpandum, certisque aliis rationabilibus animi nostrum moventibus, & tunc expressis causis in toto Statu Ecclesiastico Nobis & Sedi Apostolicæ mediâtè & immediâtè subiecto (Alma Urbe nostra, ac Civitate & Comitatu Bononiensi dumtaxat exceptis) archivia publica, in quibus dictæ scripturæ, ac instrumenta publica asportati, & diligenter custodiri debeant, crexerimus & instituerimus, &c.

§. 2. Operæpretiumque duxerimus, ut pro salubri directione, providoque gubernio dictorum Archiviorum aliquis supremus Iudex, qui summa auctoritate omnes & quascumque differentias, lites, querelas & controversias, tam inter particulares personas, & Archivistas, &c. quam de & super taxis, & mercedibus, nullitatibus & falsitatibus, ac quibusvis aliis rebus, ad præfata Archivia, illorumque administrationem, gubernium, ac direc-

tionem quomodolibet, & ex quavis causa pertinentibus, oriri & suscipi contigerit, audiat, cognoscat, decidat, sineque debito terminet, constitatur & deponatur. Unde rei huiusmodi virum morum gravitate, literarumque scientia conspicuum præferere, & in præmissis providere summopere cupientes, ac erectionis & institutionis Archiviorum, &c. necnon privilegiorum, indulgentiarum, facultatum, exemptionum, & aliarum gratiarum, necnon quarumcumque literarum desuper confectarum, ac edictorum circa præmissa emanatorum, ceterorumque præmissorum, ac inde secutorum tenores, etiam veteriores, presentibus pro expressis & insertis habentes.

§. 3. Motu proprio, &c. Unum officium Regentis Archivi generalis Status nostri temporalis Ecclesiastici nuncupandum, pro uno Præfato, aut utriusque, seu alterius iurium Doctore Licenciato, aut alia persona ad hoc munus habili & idonea, Regente Archivi generalis Status nostri præfati nuncupando, qui præfatas & quascumque alias differentias, lites, querelas, & controversias occasione dictorum Archiviorum, etiam ex obligatione in forma Camere Apostolicæ provenientes, etiam alias ac inter alios quam ut præmittitur suscitandas, & iudicariam indagatam, aut quamvis aliam cognitionem, decisionem, probationem, declarationem, interpretationem & executionem, qualitercumque & quomodocumque requirentes, pro tempore movendas, civiles, criminales, meras & mixtas, unâ cum incidentibus, annexis & connexis, suprema auctoritate, & manu regia, tela iudicaria penitus omitta, solaque facti veritate inspecta, ac omni & quacumque appellatione, recurso, & remissione remotis, etiam privativè quoad omnes alios iudices, ordinarios & extraordinarios, tam in Urbe quam extra eam, totoque Statu præfato, jus dicendi, audire, cognoscere, terminare, decidere, ac debite executioni demandare.

§. 4. Delinquentes quoque, & quos falsi & cuiusvis alterius generis crimen vel errorem, aut delictum, in scripturarum & instrumentorum præfatorum in Archivium registratione, & ex eo transumptione, recollectione, custodia & conservatione, sive taxarum illicita alteratione & exactione, presentatione & subsignatione, ac aliis in exercitio & administratione dictorum Archiviorum quomodolibet commississe accusati, aut suspecti fuerint, eorumque complices condigna punitione, & exemplari correctione, ac debitis pœnis in locis commissorum, ac si videbitur etiam in Urbe, & aliis ubilibet plethi, & arbitrio suo puniri & castigari facere, sententiare, iudicare, condemnare, bonaque conscribere & confiscare, omniaque & singula alia, in præmissis & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna gerere, exercere, & exequi, per se vel alium, seu alios, omni & quacumque appellatione remota, perpetuum silentium desuper imponere.

§. 5. Necnon edicta ac proclamationes & banna pro regimine, gubernio, & administratione Archiviorum, Archivistarum, & Rectorum, aliorumque præfatorum suo sub nomine, pœnisque ejus arbitrio exprimen, &c. quoties sibi expedire videbitur, proponere & publicari facere. Illaque ac jam emanata declarare, interpretari, reformare, ampliare, & innovare, ac tam per eum edenda, quam alia desuper de mandato nostro quomodolibet, &c. sub eisdem pœnis observari facere.

§. 6. Cum facultate deputandi & constituendi proprium notarium, seu notarios, unum vel plures, tam in dicta Urbe quam extra eam, tanquam actuarios causarum ad officium Regentis huiusmodi quomodolibet spectantium, eosque singulos toties quoties eidem Regenti visum fuerit amovendi & ponendi, ac alios eorum loco substituendi.

§. 7. Commissarios quoque ad Archivia præfata visitandum cum simili aut limitata facultate, necnon potestate & auctoritate, tam archivistas, & ab eis deputatos præfatos, quam notarios viventes, ac eorum hæredes, qui vita functi fuerint, ceterosque eorumdem defunctorum quovis titulo successores, ac earundem scripturarum detentores, seu possessores. Necnon in quantum ad ipsa Archivia spectat, quoscumque contrahentes, cuiuscum-

Illud origi-
nam facultate
se quæsum-
que causas
movendas
occasione
Archiviorum
d. status, &
m. &c.
ac appella-
tione remota
cognoscendi.

Delinquentes
etiam in præ-
missis, eius
arbitrio puni-
endi.

Edicta pro
regimine di-
ctorum Ar-
chiviorum
proponendi.
Necnon pœnis
his infra,
quia sunt
per manus
jam impressis.
Notarios tan-
quam causa-
rum huius
officii adu-
rios eligendi.

Commissa-
rios ad visi-
tam, d. &
Archivias, &
cognoscendi
Notarios, ac
alios ad por-
tandum scri-
pturas in
Archivias
deputandi.

que status, sexus, gradus, ordinis, & conditionis, etiam Collegium, Communitas, Universitas, Capitulum, etiam Collegiarum & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum, earumque Praefules, Monasteriorum Abbat, Consensus, & pia loca, eorumque Gubernatores & Officiales, ac Praesidentes, necnon Duces, Marchiones, Comites, aut aliae personae quantumvis privilegiae, ac Ecclesiastica vel temporali & mundana dignitate, excellentia, & honore praefulgentes fuerint, ad scripturas & instrumenta pro tempore celebrata in eisdem Archivis deportandum cogendi, aliaque quoad haec necessaria & opportuna faciendi & exequendi, &c. toties quoties sibi videbitur deputare.

Patentes literas pro quibuscumque suis Ministris, suo sub nomine & sigillo expediendi.

§. 8. Ac de praemissis omnibus & singulis, pro quibuscumque aliis in officio Regentis Archivi huiusmodi Ministris, caeterisque omnibus & quibuscumque ad praefatum officium, illiusque jurisdictionem, tam in Urbe quam extra eam quomodolibet spectant, & pertinentes, & quascumque alias literas, sub eodem nomine & sigillo suo, per unum vel duos Secretarios ab eo simul vel successivè nominandos (qui ad eorum vitam, ejus, & in dicto officio successorum obsequiis hac in parte insistere debeant, ac pro generali ex patentibus huiusmodi à substitutis, Commissariis, & Ministris suis huiusmodi, sine alicujus gravaminis nova impositione, &c. aliqua regalia exigere & levare queat) confici & expediri facere, aliaque & singula officium, illiusque liberum exercitium quomodolibet concernentia adimplere libere & licite possit & valeat.

In Archivis, Notariis, & aliis circa ea quae huiusmodi officium concernunt omnimodam jurisdictionem exercentis.

§. 9. Ita etiam quod illud pro tempore obtinens, in quoad ea quae officium huiusmodi concernunt tantum, supremam & omnimodam jurisdictionem & auctoritatem habeat, & exerceat. Illique ad eum dumtaxat pro iustitiae complemento recurrere, ac ad ipsum reclamare debeant, eaque in parte curiae suae suppositi censentur. Nec cuiquam Tribunali, aut moderno & pro tempore existenti Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, nec Camerae Apostolicae, minusque curiae causarum dictae Camerae generali Auditori, aut cuivis alteri Iudici, sed nobis & dictis successoribus nostris immediate substat, &c. cujus concessio & omnimoda dispositio, quoties illud quovis modo vacare contigerit, ad Nos & eosdem Successores nostros in perpetuum spectet & pertineat, Apostolica auctoritate tenore praesentium, &c. perpetuo erigimus & instituimus. Decernentes, &c. sicque & non aliter, &c. Quocirca, &c.

Derogatio contrariis.

§. 10. Non obstantibus praemissis, ac fel. record. Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus sit, regula de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Provincialium Status Ecclesiasticorum huiusmodi, ac quarumvis illarum civitatum, locorum, terrarum, districtuum, & aliorum locorum, dictaeque Urbis & quarumcumque Curiarum, & Tribunalium suorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, reformationibus, usibus, stabilimentis, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, etiam illis, earumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Iudicibus, Notariis, Communitatibus, Universitatibus, aliisque superioribus & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu pari, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium & singulorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie spe-

cialiter & expresse, Motu simili derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus commiserit vel divisum ab Apostolica Sede in alium, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 11. Volumus autem, quod eandem praesentium transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo ejusdem Regentis, vel cujusvis personae in Ecclesiastica dignitate constituta munitis eadem prorsus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo, &c.
Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini, D. M. CC. LXXXIII. Prid. Kal. Novemb. Pontificatus nostri anno 4.

Prohibitio conferendi Canonicatus & praebendas, LXXXIIII.
ac dignitates Ecclesiae Valentinae, spuris, aut illegitimè natis, quamvis legitimatis, & natalibus restitutis.

Aliam prohibitionem admittendi ad beneficia Regni Valentiae alienigenas Regnorum Hispaniae edidit hic idem Pontif. in cons. 64. In sacrosancto. Es antea de Studii generalis Valentini regimine dispositionem fecerat in cons. 11. Copiosus, ubi notavi.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad futuram rei memoriam.

Cum Coelestis ille Agricola vineam suam & agrum nobis custodiendum commiserit, ut ex illis tempore suo fructum afferamus, profecto nos ne in ea palmitibus fatui & infructuosi luxurietur, neve in illo herbae inutilis, & spinæ quae sementem suffocant patrisfamilias, internascantur omni studio curare debemus. Quod planè perageremus, divino favente auxilio, si in Ecclesiis quibusdam Metropolitanis insignibus, tanquam in agro frugifero bene culto, ne inimicus homo noxium interseminec lolium, spurios scilicet & ex illegitimo ac damnato coitu natos (secundum legem Moysis ingredi Ecclesiam Domini usque ad decimam generationem prohibitos) à canonicatus & praebendis, ac dignitatibus arcentes invigilabimus. Idque praesertim in Ecclesia Valentina, quam nos novo lectorum scientiae, & divinae & humanae numero, ac aliis gratis abunde locupletavimus & decoravimus. Nam inibi, sicut accepimus, ex quo ad canonicatus & praebendas, ac dignitates huiusmodi semel sic minus dignè assumpti sunt, postmodum successu temporis ad publica Ecclesiae, Civitatis & Regni Valentiae gerendi munia electi, ut plurimum paternae incontinentiae imitatores, quietem publicam & statum caeterorum Deo famulantium perturbare consueverunt.

§. 1. Nos igitur huiusmodi incommodis pro nostro pastoralis officii debito occurrere, & ut homines illarum partium (qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos sunt propensiores) eo magis abstineant à carnis flagitiis, quo suae proli hoc refugium praclusum esse videant, providere volentes, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quoties canonicatus & praebendas, seu dignitates dictae Ecclesiae Valentinae, percellum, seu quamvis aliam dimissionem, etiam ex causa permutationis, vel amissionem, aut obitum, etiam apud Sedem Apostolicam, seu in aliquo ex mensibus, in quibus beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio nobis & dictae Sedi, per constitutiones nostras desuper editas, aut alias quomodolibet reservata existit, aut Ordinariis collatoribus per constitutiones Apostolicas, aut Cancellariae Apostolicae regulas, vel literas alternatarum, vel quacumque privilegia, & indulta Apostolica haecenus, aut pro tempore concessa fuerit, vacare contigerit, etiam si actu nunc forsan quovis modo aliqui, vel aliqua ex eis vacent.

vacent, ipsi Canonatus & prae-benda, ac dignitates dictae Ecclesiae Valentinae, alicui, vel aliquibus, qui ex legitimo & vero matrimonio procreati non sint, spurii, aut illegitime genitis (etiam Apostolica, Imperiali, Regia, vel quavis alia auctoritate legitimatis, aut natalibus & primævis juribus naturæ restitutis, per nos & successores nostros Romanos Pontifices, seu de latere Legatos, vel nunc & pro tempore existentem Archiepiscopum Valentin. aut alios ad quos id de jure, vel aliis quomodolibet spectat, & spectabit in futurum) conferri nullo modo debeant. Decernentes ex tunc omnes & singulas collationes, provisiones, & qualvis alias dispositiones de ipsis canonicatibus & prae-bendis ac dignitatibus, pro ipsis spurii, & illegitime genitis, etiam per nos, seu successores nostros, aut de latere Legatos, seu Archiepiscopum Valentin. aut alios praedictos, etiam cum quibusvis clausulis & decretis faciendas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti existere, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, aut etiam coloratum titulum possidendi tribui.

§. 2. Ac praesentes literas sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas aut constitutiones Apostolicas, seu dictae Cancellariae regulas, per nos & successores nostros, ac ex certa scientia, & de Apostolicae potestatis plenitudine, necnon consistorialiter, etiam cum earundem praesentium speciali, specifica & expressa mentione, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias in contrarium forsitan quomodolibet pro tempore factis & concessis, minime comprehendendi, sed semper ab illis exceptas fore & esse, ac quoties eas revocari, vel limitari contigerit, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas esse & censeri.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari ac definiti debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictae Ecclesiae Valentinae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 22. Augusti 1588. Pontificatus nostri anno 4.

XXXVI Exemptio Congregationis Monachorum Montis Virginis, Ordinis Sancti Benedicti, à jurisdictione Sacristae Hospitalis Beatae Mariae Virginis Annuntiatæ Neapolitanæ. cui Leo X. dudum univertat.

Approbat is istam Congregationem Caeslin. III. ut sup. in eius conslit. 3. Religiosam, ubi alia tibi indicavit.

Et mox circa ejus Monasteria, titulos, & redditus, & alias constitutionem editas Pabl. V. qua est Postulat, inf. tom. 3.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Editio A. D. Dilectis filiis monachis Congregationis Montis Virginis, Ordinis S. Benedicti. 1588.

Dudum felic. recordat. Leo X. certis tunc expressis causis adductus, Congregationem vestram Hospitalis Annuntiationis B. Mariae Virginis Neapolitan. Apostolica auctoritate perpetuè univit, annexit, & incorporavit, ac quod pro tempore existens Sacrista dicti Hospitalis esset, & esse deberet superintendens, & Judex ordinarius vester & pro tempore existentium dictae Congregationis Monachorum.

Leo X. Congregationem univit Hospitalis Annuntiationis B. Mariae Virginis Neapolitanæ.

§. 1. Et deinde pie mem. Pius Papa Quintus praedecessor noster de consilio nonnullorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium tunc viventium, hanc unionem, annexionem, & incorporationem dissolvens, nonnullas constitutiones novas, juxta quas vos vitam moreisque vestros conformare deberetis, fieri mandavit, ita tamen quod dictus Sacrista, Episcopus, & Regularis existens, superintendens & Judex uti prius esset, hasque constitutiones postmodum factas & editas idem Pius praedecessor dicta auctoritate approbavit, & confirmavit, prout in singulis literis dictorum praedecessorum desuper confectis plenius continetur.

Pius V. univit nonnullas Sacristae Hospitalis superintendens prout servavit.

§. 2. Cum autem non conveniat, nec decens sit, ut Sacrista dicti Hospitalis, quamvis esset Episcopus & Regularis, ut praefertur, quod tamen nunc non est, immisceat se rebus, & negotiis vestrae Congregationis, & vos sub melioribus, & arctioribus ejusdem regulae Institutis jamdiu vitam agere coepistis, adeo ut majores in mandatorum Dei observantia progressus in dies sperari possint. Nos qui memoriam tenemus, eundem Pium V. praedecessorem nostrum expressis verbis nobis saepius asseverasse, hujusmodi facultatem praedicto Sacristae concessam se omnino esse revocaturum, pium & religiosum vivendi propositum vestrum, & quietem regularem desiderantes, ac tenores dictarum literarum praesentibus pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine vos Congregationemque vestram, & Capitulum ab omni jurisdictione, auctoritate, & judicio ipsius Sacristae dicta auctoritate tenore praesentium in perpetuum eximimus & liberamus, & omnem ab eodem Hospitali licentiam & facultatem mittendi Sacristam tanquam superintendentem & Judicem ad Capitulum vestrum, aut in gubernio & correctione vestra se quoquo modo ingerendi, adimimus.

Hic modo Pont. iam soluit.

§. 3. Inhibentes dicto Sacristae in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis latae sententiae poena, per contrafacientem eo ipso incurrenda, ne praemissorum, seu quovis alio praetextu, seu occasione vel causa, in dicto Capitulo, aut alibi intervenire audeat, seu praesumat.

Et Sacrista inhibet.

§. 4. Decernentes praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod dictum Hospitalis ad praemissa vocatum non fuerit, notari, impugnari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus vel controversiam revocari, ac irritum & inane quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Hic sunt clausulas praesentium approbationis.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiscopo Capuano, & Episcopo Avellinen. ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte vestra, vel alicujus vestrum fuerint requisiti solemniter publicè, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra ab omnibus ad quos spectat, inviolabiliter observari, non permittentes

Executores ejus deputati.

vos, & Congregationem vestram per dictum Hospitale aut quolibet alios contra presentium continentiam, ac tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradic- res quolibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque oportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compefcendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contractis derogat.

Dat. P. A. A. die 27. Julii.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 1. Julii 1588. Pontificatus nostri anno 4.

LXXXVI Jurisdicção Iudicis causarum & litium Hospitalis, pro recipiendis, pieque alendis Mendicis per Urbem vagantibus. Et ampliatio exemptionis ei concessæ, authoritatique Administratorum ejus.

Instituit d. Hospitale hic idem Pont. ut sup. in cons. 57. Quamvis.

Milito J. D. 1588.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Postulat ratio pastoralis officii, nobis licet imparibus meritis divina providentia commissi, ut Hospitalibus, & piis locis, quæ ad Christi pauperum necessitates sublevandas, nostra primam cura, & pastorali vigilantia erecta & instituta fuerunt, quo majora in dies ad Dei gloriam, & animarum salutem, in spiritualibus & temporalibus suscipiant incrementa, uberiora etiam subsidia, & ampliora privilegia concedamus.

Uic Pont. in sumis Hospitalis Monasterium.

§. 1. Cum itaque nuper ingenti nostra, pia tamen impensa, in hac Alma Urbe, ne ulterius Mendici per vias & plateas ejusdem Urbis, &c.

Et modo de autoritatem eius Administratoribus carcerandi Mendicantes per signationem.

§. 2. Quoniam verò ea est perditorum quorundam hominum impudentia, ut quamvis validi & robusti sint, tamen interdum ficta aut simulata infirmitate, aut alio pretextu, per segnitiam & fœcordiam, malignè incertis sedibus huc illuc vagando, ex mendicitate quàm ex honestis laboribus & industria victum sibi comparate, eidem Hospitalis præfati Administratoribus contra eos omnes, qui mendicare per Urbem præsumunt Edicta & Banna proponendi & publicandi, & inobedientes penis tam pecuniariis quam etiam corporis afflictivis, & triremium, vel aliis eorum arbitrio, non tamen ultimi supplicii puniendi, plenam & liberam tribuimus potestatem.

Peregrinationes refectioes indico.

§. 3. Tres autem refectioes Peregrinis per alias nostras literas assignatas, iis dumtaxat dari volumus, quos Congregatio Administratorum ipsius Hospitalis verè pauperes judicaverit.

Indicem quoque causarum Hospitalis deputandi.

§. 4. Cæterùm cum idem Hospitale, ejusque Administratores ob varias quæstiones, lites, & controversias, quæ circa illius curam excitari in dies contingit, etiam coram diversis Iudicibus & Tribunalibus, magno cum dispendio vexentur, nos in hoc quoque ejusdem Hospitalis indemnitati consulere volentes, motu & scientia similibus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, modernis, & pro tempore existentes dicti Hospitalis Administratores, unum utriusque juris Doctorem clericum, & si ita videbitur, in dignitate Ecclesiastica constitutum, Iudicem causarum Hospitalis prædicti eligere, seu deputare possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuè statuimus & ordinamus.

Cui amplissima facultas hic conceduntur, & preferuntur.

§. 5. Ac eidem Doctori sic pro tempore electo & deputato, ex nunc prout ex tunc, & contra post electionem & deputationem hujusmodi, omnes & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias, inter dictum Hospitale, sive illius Administratores, Officiales & Ministros, nunc & pro tempore existentes, ac quascumque alias, tam laicas, quàm Ecclesiasticas personas, eujuscumque gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præ- eminentiæ existentes, etiam Cardinalatus honore præ-

fulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum quàm mulierum Monasteria, Hospitalia, aut alia loca pia, etiam coram & nunc pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præfidentibus Camere Apostolicæ, & ejusdem Camere causarum Auditore generali, necnon Vicario, Governatore & Senatore dicte Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Iudicibus, & Appellationum Curie causarum Capitoli ejusdem Urbis Capitaneo, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus & aliis quibuscumque Iudicibus ordinariis, à nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocumque Commissariis deputatis & delegatis, ac deputatis & delegandis, nunc & pro tempore motas & pendentes, & quomodolibet movendas & pendendas, de & super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fidei- commissis, testamentis, hæreditatibus, & illarum discussio- nibus, ac quibuscumque aliis dispositionibus ad favo- rem ejusdem Hospitalis, quorumcumque jurium & actio- num cessionibus, aliisque quibuscumque inter vivos, & causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obliga- tionis in forma Camere executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus & actionibus Hospitalis, ejusque Ad- ministratorum, Officialium, Ministrorum præfatorum, eo- rumque litis consortium, tam conjunctim quàm divisim, ac tam activè quàm passivè, ac tam secundariò quàm prin- cipaliter interesse concernentes, & ad ipsum Hospitale, etiam per viam necessariz defensionis, & aliis quomo- dolibet spectantes & pertinentes, in quacumque instantia, quorum omnium status & merita, ac iudicium & collig- rantium nomina, cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimenda, presentibus pro ex- pressis habemus, in statu & terminis in quibus ad præfens repetuntur, & quodocumque reperientur, harum serie ad nos & Sedem Apostolicam advocantes, illasque om- nes & singulas alias similes, vel dissimiles causas, quo- modolibet nunc & pro tempore motas & pendentes, ac quas dictum Hospitale, illiusque Administratores, Of- ficiales, & Ministri habere & movere volent contra easdem personas, Universitates, Societates, Congrega- tiones, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia æque aut magis privilegiata pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata & exempta, pro ipsius Hos- pitalis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, juribus, & actionibus hujusmodi, tam agendo pro ipso Hospitali, & quacumque persona ab eo causam habente, quàm etiam si contra ipsum Hospitale ad instantiam quarumcumque personarum qualitercumque qualificatarum, & privile- giatarum quomodolibet agatur, eidem Doctori, ut præ- fertur, electo & deputato, unà cum omnibus & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, an- nexis & connexis, summarie, simpliciter & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu & figura judicii, & absque tela judiciaria, ac aliquorum termino- rum etiam substantialium observatione, aut alicujus reg- gestri vel extractus confectioe, per seipsum vel in ejus à dicta Urbe absentia, aut aliàs ex quavis causa per alium ab eisdem Administratoribus, durante absentia, aut aliàs quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententia- rum executionem inclusivè audiendas, cognoscendas, sine debito terminandas, aut etiam alibi pro tempore introductas, seu commissas reassumendas, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuè committimus & man- damus. Ipsumque Doctorem, ut præfertur, electum & deputatum in dictis causis, tam pro ipso Hospitali quàm contra illum motis & pendentibus, & in futurum mo- vendis, in iudicem ordinarium, Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate easdem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinæ receptione, cognos- cendi, decidendi atque terminandi, ac etiam cum pot-estate citandi & inhibendi quos, quibus, & quoties opus fuerit, etiam per se, vel aliam, seu alios quoscum- que, tam in Romana Curia quàm extra eam, etiam per edictum publicum, confecto sibi etiam summarie de non tuto accessu, eisdem, & prædictis, ac quibuscum- que aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium iudicibus

SIXTUS QUINTUS

judicibus & personis, tam Ecclesiasticis quam etiam pecuniariis...

quos non obstante regula Cancellarie, sub ejusdem sigillo expediti possint.

§. 12. Ac insuper Hospitalem predictam, quosque Administratores, officiales, & ministros, ad alios...

Præfatus Hospitalis, &c. alibi conueniri non possunt...

§. 6. Decernentes quod à pro tempore existentis Doctoris ut præfatur electi & deputati sententiis, mandatis, ordinationibus & decretis nullatenus suspensivè appellari, reclamari, de nullitate dici, live quomodolibet adversus illa ad effectum impediendi, seu suspendendi executionem aliquod remedium attentari possit devolutivè, aut semel tantum pro quolibet parte liceat appellare, & alia remedia intentare coram pro tempore existenti Urbis Gubernatore, seu alio Judice ad ipso Gubernatore nominando ei verò parti, quæ semel appellavit, secundo vel ulterius sublata sit omnis & quæcumque appellatio, sed dux sententiæ conformes, plenariam executionem obtineant, ac firmæ & illibatæ permanant, ac si essent tres conformes.

§. 7. Ac nullitas aliqua, exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit.

§. 8. Et licet ad instantiam quorumcumque hæredum, seu quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modò pendeat commissa causa discussionis alicujus hæreditatis, & dicto Hospitali, seu illius Administratoribus vel officialibus & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibeum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium Hospitalis hujusmodi protrahatur, data idonea cautione per dictos Administratores, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam in eventum succumbentis, prioribus & paucioribus creditoribus, pro tempore existens Doctor prædictus eosdem hæredes, live alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, & ex quocumque titulo causam habentes ad satisfaciendum integraliter dicto Hospitali de ejus credito, juris & facti remediis cogat & compellat.

§. 9. Ac in omnibus & singulis causis prædictis ad dictam Hospitale, ut præfatur, quomodolibet spectantibus singulis diebus & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

§. 10. Et notarium actuum per eosdem Administratores eligendum, ac ab eis & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum, quem eis placebit, habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eidem Administratoribus in ejus deputatione, de restituendo absque aliqua pecuniarum solutione & fraude, & omni mora & dilatione atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Administratoribus ab hujusmodi Notariatus officio amovus fuerit, omnes & singulas scripturas ad dictum Hospitale, ut præfatur, quomodolibet spectantes, per eosdem Administratores factis de illius inventario, Notario successori ab eisdem Administratoribus deputato consignando, quodque citationes in causis prædictis, etiam per Curie Capitolii, seu alios quoscumque, etiam dicti Hospitalis Mandatarios fieri possint.

§. 11. At quod quoscumque executores Curiarum, seu Tribunalium dictæ Urbis possint, & debeant exequi, & effectualiter executioni demandare, omnes & singulas sententias, decreta & mandata pro tempore existentis Doctoris hujusmodi, sive in ejus absentia, aut aliis ipso impedito, ab eisdem Administratoribus eligendi,

quos non obstante regula Cancellarie, sub ejusdem sigillo expediti possint. §. 12. Ac insuper Hospitalem predictam, quosque Administratores, officiales, & ministros, ad alios ab eis causam habentes, ex nunc datincepto occasione prædictorum principaliter, seu secundario sibi quam coram pro tempore existentis Doctore, ut præfatur, electo, & deputato conveniri, aut ad alios conveniri non possint, & processus, sententias, mandata & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios quàm etiam specialiter deputatos & delegatos Judices, quavis auctoritate fontentes, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque instantia latis & facta, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita & inania, nulliusque roboris & momenti fore, inhibentes expressè moderno & pro tempore existentis Signaturæ Justitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Justitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibusque & singulis Referendariis, ne de cætero ad instantiam & requisitionem cujuscumque supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Præfecto Signaturæ Justitiæ audeat vel presumat, & similiter Signaturam faciens, non signet live avocatoriæ, sive simplicis justitiæ, sive appellatoriæ & similem, neque in medio litis, & quod signatæ nullus sint roboris & momenti, nullamque tribuant jurisdictionem, neque ipse Judex cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere, irritumque & inane quicquid scienter vel ignoranter secus factum fuerit, ipso jure decernimus, salva semper nostra, ac pro tempore existentis Romani Pontificis manu propria signatura, sine qua omne rescriptum censetur, & sit invalidum, & à nostra voluntate alienum. Et nihilominus Doctor sic, ut præfatur, deputatus à prædicto Hospitali, absque vitio attentatorum procedere possit & valeat.

§. 13. Exemptionem verò & immunitatem alias eidem Hospitali concessam extendentes & ampliantes, volumus, ut tam ipsum Hospitale quàm ejus personæ, necnon agri, possessiones, prædia urbana & rustica, ac quæcumque res & bona immobilia, mobilia & se moventia, ubilibet gentium & locorum constituta, eorumque assignarii & conductores, ratione quorumcumque fructuum, frugum & herbarum, ac rerum ad victum, aut vestitum, aut alias ad usus humanos pertinentium, qui in ipsius Hospitalis agris, aut prædiis colliguntur, aut extrahuntur, aut ad usum Hospitalis aliunde importantur, tam in emendo quàm in vendendo, aut de loco ad locum extrahendo, aut transferendo, etiam quoad tria pro centenario Dohanensis Ripæ Urbis nostræ solvi solita, & quoad Sal pro usu Hospitalis, quod gratis, prout aliis locis piis, dari solent, etiam prædicto Hospitali dari debeat, & à quibuscumque dantiis, portoriis, gabellis, dohanis, oneribus & actionibus, subsidiis, talliis, collectis, angariis, ordinariis & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, ex quacumque etiam urgentissima causa nunc & pro tempore impositis & imponendis, tam in dicta Urbe quàm extra eam in quocumque loco ditioni nostræ temporali Ecclesiasticæ mediare & immediate subiecto, profus libera, exempta & immunita sint ac censentur, nec ad aliquam solutionem quocumque modo cogi, aut compelli possint.

§. 14. Districtè autem interdiximus quibuscumque personis ad quas exactio hujusmodi onerum, gabellarum, collectatum, talliarum, subsidii & Dohanæ quomodolibet spectabit, ne quicquam quovis prætextu contra nostram injusmodi obsequium petere aut exigere, ipsumque Hospitale, vel ejus ministros, aut alios ab eo causam habentes molestare quoquo modo audeant, vel presumant. Quinimodò dilectis filiis modernis & pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, necnon Cameræ Apostolicæ Clericis præfidentibus per præsentem mandamus, quatenus ipsi vel eorum aliquis quoties pro parte Hospitalis prædicti fuerit requisitus, præsentem literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque efficacis defensionis præsidio assistentes, Hospitale prædictum, ejusque ministros, assignarios, & alios quoscumque pro eo agentes, faciant exemptionem

Ampliatio exemptionis à solutione Gabellarum, & aliorum onerum & gravaminum.

Prohibitio molestandi Hospitale suum prædictum.

in fine...

Substitutes...

quis die...

Notarium...

Executores...

SIXTVS QVINTVS.

...omnibus, immunitate, illisque exemptione & con-
pilatione predictis pacifice frui & gaudere. Non peni-
tentes illorum in modo inchoatis negotiis, contra-
dictores per importuna iura & facti temeritate compellenda,
in vocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio bra-
chii secularis, &c.

Capellani,
qui ab suis
ab Admini-
stratoribus
non am-
uantur.
Et si quilibet
habet
suis, go. fin-
gulis annis.

§. 15. Postremo statuimus & ordinamus, quod si qua-
tuor Clerici seculares, qui nunc sunt pro Capellanis
ad Missas celebrandas, Sacramentaque Ecclesiastica ad-
ministranda in eodem Hospitali deputati, inde quoad
vixerint, per modernos, aut pro tempore existentes Ad-
ministratores amoveri nullo modo possint nec debeant,
quinimmo eorum cuilibet nonaginta scuta monetae Ro-
manae ex fructibus, redditibus, & proventus dicta-
rum Ecclesiarum, Capellaniarum, & beneficiorum uni-
torum, per modernos & pro tempore existentes ipsius
Hospitalis Administratores annuatim persolvantur, ac
praesentes licet valide & efficacis collationis & provi-
sionis eorum cuilibet factae vim & robur obtineant. At-
que ex nunc in Capella ejusdem Hospitalis quatuor per-
petuas sine cura, personalem tamen residentiam requi-
rentes Capellanas, necnon duo alia etiam sine cura, per-
sonalem tamen residentiam requirentia beneficia Eccle-
siastica Clericatus nuncupanda, per praesentes perpetuo
erigimus & institimus, eisque sic erectis & institutis
pro congrua dote, ac ditionum, etiam pro tempore exi-
stentium Capellanorum & Clericorum congrua susten-
tatione, qui videlicet Capellani in ipsa Capella Missas
celebrare, ac personis Hospitalis praedicti, juxta formam
priorum nostrarum literarum super ipsius Hospitalis ere-
ctione editarum, Sacramenta Ecclesiastica ministrare,
Clerici vero eis in Altaris ministerio & Sacramentorum
administratione inservire debeant, singulis quidem Ca-
pellanis nonaginta, singulis vero beneficiis praedictis
pro quolibet Clerico viginti scuta hujusmodi annuatim
eorum cuilibet per ipsos Administratores, ut praefertur,
ex dictis fructibus beneficiorum hujusmodi persolvenda.
Si quid vero ex eisdem fructibus supererit, id omne Sa-
cristiae ejusdem Capellae perpetuo applicamus & approp-
riamus.

Capellania
ad presenta-
tionem Ad-
ministratores
de eorum ob-
ferantur.

§. 16. In posterum vero quoties perpetuis futuris tem-
poribus aliquod ex hujusmodi Capellanis vel benefi-
ciis, Clericatus nuncupatis, ex Capellanorum ead-
dem Capellanias ad praesens obtinentium, vel eorum
successorum quorumcumque personis, quando & ubilibet
vacare contigerit, tunc non ad nutum Administratorum,
sed in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici persona-
lem residentiam requirentis, ad praesentationem Admini-
stratorum praedictorum, nec alias, per Sedem Apostoli-
cam dumtaxat conferantur.

Clausula
praesentia-
tionis hujus ob-
cessione.

§. 17. Decernentes praesentes literas sub quibusvis si-
milium vel dissimilium concessionum & gratiarum revo-
cationibus, suspensionibus & derogationibus minime
comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties
emanabunt, toties in pristinum statum restitutas & ple-
narie reintegratas esse & censeri, Sicque per quoscum-
que Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii
Apostolici Auditores, ac Sanctae R. E. Card. suppleta eis,
& eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretan-
di facultate, in quavis causa & instantia judicari & defi-
niri debere, necnon irritum & inane, si secus super his
a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter
contigerit attentari.

Clausula
consecratorii
derogatoria.

§. 18. Non obstant. cont. & ordinationibus Apost. praefataeque Cam. juramento, vel quavis firmitate alia ro-
boratis statutis & consuetudinibus, privilegiis eidem
Camerae, necnon quibusvis Judicibus, & Tribunalibus,
etiam Auditori causarum ejusdem Camerae quomodolibet
concessis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de il-
lis specialis, specifica & expressa mentio facienda, seu
quavis expressio ad hoc servanda foret, illorum tenores
ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro
sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore
permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse
derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
sumptorum.

§. 19. Volumus autem quod praesentium transumptis,
etiam impressis, Notarii publici munu subscriptis, &

sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae ma-
nente eadem pro sua fides in iudicio, & extra illud adhi-
beatur, quae eisdem praesentibus adhibeatur, si essent
credibiles vel ostensa.

Datum Romae apud S. Marcum. Anno Incarn. Domi-
nicae 1588. 8. Idus Septemb. Pont. nostrae anno 4.

D. P. A.
die 11.

Contra abortum quovis modo procurantes, aut
sterilitatis potiones dantes vel sumentes, eisque
auxilium, consilium, sive favorem praestantes.

LXXXV

Hae Bullae in duabus ejus partibus moderatae fuit a Gre-
gorio XIV. inf. in ejus consis. 8. Sedes.

SIXTVS EPISCOPVS
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Adita
1588

Effrenatam perditissimorum hominum contra divini
Legis praecipuum de non occidendo, peccandi auda-
ciam atque licentiam, sanctissimisque legibus, variisque
constitutionibus saepius repressam animadvertentes, cogi-
mur nos quoque in supremo justitiae throno a Domi-
no constituti, justissima ratione suadente, vetera jura
partim innovando, partim ampliando, eorum etiam
impunitatem pari poena proposita coercere, qui im-
maturum foetus intra materna viscera adhuc latentes
crudelissimè necare non verentur. Quis enim non de-
testetur tam execrandum facinus, per quod nedum cor-
porum, sed quod gravius est, etiam animarum certa ja-
ctura sequitur? Quis non gravissimis suppliciis damnet
illius impietatem, qui animam Dei imagine insignitam,
pro qua redimenda Christus Dominus noster pretiosum
sanguinem fudit, aeternae capacem beatitudinis, & ad
consortium Angelorum destinata, a beata Dei visione
exclusit, reparationem caelestium sedium quantum in
ipso fuit impedivit, Deo servitium suae creaturae ademit:
qui liberos prius vita privavit, quam illi a natura pro-
pria lucem accipere, aut se materni custodia corporis
ab efferata saevitia tegere potuerint? Quis non abhor-
reat libidinosam impiorum hominum crudelitatem, vel
crudellem libidinem, quae eo usque processit, ut etiam
venena procuraret ad conceptos foetus intra viscera ex-
tinguendos & fundendos, etiam suam prolem prius
interire quam vivere, aut si jam vivebat, occidi ante-
quam nasci nefario scelere moliendo? Quis denique non
damnet gravissimis suppliciis illorum scelera, qui veni-
nis, potionibus, ac maleficiis mulieribus sterilitatem in-
ducunt, aut ne concipiant, ne pariant, maleficiis medi-
camentis impediunt? Maleficos, inquit Dominus ad
Moysen, non patieris vivere: nimis enim impudenter
contra Dei voluntatem se opponunt qui, ut S. Hierony-
mus ait, dum natura recipit semen, receptum confoverit,
confortum corporat, corporatum in membra distinguit,
dum in ventris angustias Dei manus semper operatur,
idemque corporis creator, & animae est, impiè despicit bo-
nitatem Figuli, id est Dei, qui hominem plasnavit, fecit
ut voluit: siquidem ut Sanctus testatur Ambrosius, non
mediocre munus est Dei dare liberos propagatores ge-
neris. Divinum donum est fecunditas parientis, eodem-
que tempore diro hoc flagitio privantur liberis paren-
tes qui generaverant, vita filii qui generati sunt, ma-
tres conjugii praemiis, terra quae ab his coleretur, mun-
dus qui ab eisdem cognosceretur, Ecclesia quae devota
numero plebis aucta gauderet. Unde non immerito sex-
ta Synodo Constantinopolitana sancitum est, ut perso-
nae quae dant abortivam foetibus medicamenta, & quae
foetus necantia venena accipiunt, homicidiae poenis sub-
jiciantur, sed & veteri Consilio Ilerdensi cautum est, ut
qui conceptos ex adulterio foetus necare studerint,
vel in ventribus matrum potionibus aliquibus collise-
rint, si postea poenitentes ad Ecclesiae mansuetudinem re-
currant, omni tempore vitae suae stibus humiliati insi-
stant, si vero Clerici fuerint, officium ministrandi eis re-
cupetare non liceat, omnesque tam Ecclesiastica quam
prophanæ

Detest-
crimini-
oris.

34 X P V S Q V I N T V S

prophanæ leges gravibus pœnis afficiant, quibus in atro-

§. 1. Nos igitur post repetitum eorum temeritatem, qui matrimonii jura violenter, & quantum in ipsis est vinculum indissolubile dissolvant, & prælumant, quibus turpioribus quibusdam incestis se inquinare non erubescunt, hoc quoque malum, quantum viribus nobis à Domino traditis contendere possumus, nostris potissimum temporibus exterminare volentes: Omnes & quoscumque, tam viros quam mulieres, cujuscumque status, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos seculares vel cujuscumque Ordinis regulares, quavis dignitate & præminentiâ, Ecclesiastica vel mundana fulgentes, qui de cæterò per se, seu interpositas personas abortus, seu fetus immaturos, tam animati quam inanimati, formati vel informis ejedionem procuraverint, percussibus, venenis, medicamentis, potionibus amaris, laboribusque mulieri prægnanti impositis, ac aliis etiam incognitis, vel maxime exquisitis rationibus, ita ut re ipsa abortus inde secutus fuerit, ac etiam prægnantes ipsas mulieres, que scienter præmissa fecerint, pœnas tam divino quam humano jure, ac tam per canonicas sanctiones, & Apostolicas constitutiones, quam civilia jura adversus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu & re ipsa patravissent, propositas & inflictas (quorum omnium tenores his nostris literis pro expressis) & ad verbum insertis habemus) eo ipso incurrere, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus & ordinamus, ipsaque pœnas, leges, & constitutiones ad casus præfatos extendimus.

§. 2. Eos verò qui Clerici fuerint, omni privilegio clericali, officiis, dignitatibus & beneficiis Ecclesiasticis, que sic vacatura nostræ & Sedis Apostolicæ dispositioni perpetuò reservamus, ipso facto privamus, & in futurum inhabiles ad ea suscipienda decernimus, aded ut illi qui hoc delictum commiserint, non secus atque ii qui sua voluntate homicidium perpetraverint juxta Concilii Tridentini decreta, etiamli crimen id, nec ordine judicario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, ad sacros ordines promoveri, aut in susceptis ordinibus ministrare nullo modo possint, nec illis aliqua Ecclesiastica beneficia, etiamli curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni ordine, ac beneficio & officio perpetuò careant.

§. 3. Necnon & illos qui Clerici non fuerint, & talia perpetraverint, non solum pœnas incurrere supra narratas, sed etiam inhabiles ad ordines & alia prædicta decernimus & declaramus.

§. 4. Volentes quod hi qui foro Ecclesiastico subjeti, ut præfertur deliquisse comperti fuerint, per judicem Ecclesiasticum depositi & degradati curiæ & potestati seculari tradantur, que de eis illud capiat supplicium, quod contra laicos verè homicidas per divinas leges, ac civilia jura est dispositum.

§. 5. Præterea eisdem pœnis teneri omninò statuimus eos, qui sterilitatis potiones, ac venena potionibus propinaverint, & quominus fetum concipiant impedimentum præstiterint, ac ea faciendâ, & exequenda curaverint, si ve quocumque modo in his consuluerint, ac mulieres ipsas que eadem pœcula spontè, ac scienter sumpserint.

§. 6. Quocirca mandamus universis & singulis iudicibus ordinariis & delegatis, tam Ecclesiasticis quam secularibus, quibus contra criminum reos, etiam quoad causas hujusmodi, de jure vel ratione delicti, aut personarum legitime competet jurisdictione, ita tamen ut inter eos præventionis locus sit, ut in his delictis, que ut plurimum in occulto perpetrantur, contra quoscumque, non solum per accusationem & declarationem, verum etiam per inquisitionem, ac simplicem denuntiationem procedant, ac ad illa probanda testes alias de jure inhabiles, eorundem tamen iudicum arbitrio, habita ratione personarum, causarum & qualitatum illarum, ac circumstantiarum quarumcumque, admittant, ac in eos qui culpabiles fuerint, prout per nos sancitum est, demùm animadvertant.

§. 7. Insuper ut imitandissimi hujus delicti gravitati non solum temporalibus, verum etiam spiritualibus pœnis prospiciamus, ac provideamus, omnes & singulos & tu-

Bullarii Magni Tom: 11.

quoscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis exten-

§. 8. Decernentes, ac declarantes, quod per quoscumque Jubilæa & Indulgentias, per nos & successores nostros, etiam anno Jubilæi, aut alio quovis tempore, etiam Cruciatæ sanctæ, Jubilæi vel quovis alio titulo concessas & concedendas, item per quascumque literas Apostolicas quibusvis Principibus, seu ad eorum instantiam per nos & successores nostros pariter concessas & concedendas, ac etiam vigore privilegiorum mare magnam vel aliis quomodolibet nuncupatorum, quibusvis Congregationibus Regularium, aut Episcopis vigore Concilii Tridentini vel alias, per nos & prædecessores nostros quomodocumque concessarum, vel in futurum concedendarum, nec per nos sic ut præfertur delinquentes & excommunicatos, præterquam in mortis articulo absolvi valeant, nec cum iis clericis, qui hujusmodi delicta perpetraverint, etiamli eorum crimen occultum fuerit, super irregularitate præmissorum occasione contracta, nec per locorum Ordinarios, nec per alios quavis auctoritate fungentes, quam per nos & Rom. Pont. nostros successores, & tunc non nisi urgentissimis de causis dispensari possit. Ac tam absolvendi quam dispensandi facultatem hujusmodi, etiam quoad forum conscientie in casibus superius expressis, nobis & successoribus nostris dumtaxat reservamus.

§. 9. Statuentes sic in præmissis universis & singulis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa & instantia judicari & definiti debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, aut aliis legibus aliter forsan circa præmissa disponentibus, aut in casibus præfatis distinctis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Volumus autem ut præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in iudicio & extra adhibeatur, que originalibus literis exhibitis adhiberetur. Quodque eadem ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, de more publicatæ & affixæ, dimissis inibi eadem exemplis, post quindecim diem spætiuum à die hujusce publicationis numerandorum quemcumque afficiant, ac il unicuique forent intimatæ, cum non sit verisimile quendam ea posse ignorare, que palam, ac publicè fuerint evulgata.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, statutorum, ordinationis, extensionis, decretorum, &c. Si quis autem hoc attentatè præsumpserit, &c.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnat. Domini millesimo quingentesimo octogesimo octavo, Kal. Novemb. Pont. nostri anno 4.

Anno à Nativitate Domini 1588. indit. 1. die verd. 16. Publicationis mensis Novemb. Pont. Sancti. in Christo Patrie, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 4. retrospectiva licentia Apost. affixa, lecta & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiæ Rom. S. Iovannis Lateran. & S. Petri Principis Apostolor. de Urbe, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, ac mbris est, per nos Horatium de Raynaldis, & Othavianum Taglietum S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Instituti

In vidi

Rescriptis

Has imp-

Decretis

Clausula

Forma & s-

Sancti p-

1619

LXXXVIII. Institutio festivitatis SS. Placidi & Sociorum Martyrum Professorum Ordinis Monachorum S. Benedicti, ubique simpliciter, & in Messanen. Civitate duplici officio die 5. mensis Octobris celebranda, ac etiam die 4. mensis Augusti in Ecclesia Messanen. Ubi eorum corpora nuper reperta fuerunt.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruum Seruorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Martyrium praelara illi merita.

Domine Omnipotens qui suaviter cuncta disponis, misericordiarum Pater, & Deus totius consolationis, sacrosanctam ejus Ecclesiam pretioso unigeniti Filii sui sanguine acquiritam, & in Apostolice confessionis petra solidatam, vult nedum inter mundi adversa & turbine Sanctis Martyribus, quasi fortissimis propugnatoribus tutari, verum eorundem gloriosis trophæis ita in dies illustrari, ut non modo illi felicissimas de impiis persecutoribus & Christianæ fidei hostibus in hoc seculo victorias reportando, eandem propagarent, sed mox ad æternam ipsi cælestis patrie beatitudinem evecti pie apud Deum intercedendo, illam vel maxime juvarent, ac perpetuo juvent. Unde non immerito sacræ eorum reliquiæ, & eorundem passionum monumenta in terris relicta, Christianum populum ad laudandum in eis divinam majestatem, ad illorum salutaria exempla imitanda, ad rerum humanarum, & prætereuntis hujus sæculi despiciendam, ad eorum denique opem & patrocinium in tribulationibus & necessitatibus invocandum mirum in modum excitant.

S. Placidus & socii sub regala S. Benedicti se Deo dicant, & in Monasterio apud Messanum civitatem per ipsum Placidum in paterno fundo curruibus famulatum Deo exhibentur.

§. 1. Inter hos vero ipsos quos Martyrii coronâ donatos Catholica invocât & veneratur Ecclesia, merito insigni honore celebranda est memoria sanctorum Placidi & sociorum Martyrum, qui Justiniani Magni Imper. temporibus cum S. Benedicti tunc adhuc viventis, Religionis zelum, & vitæ sanctitatem admirati, sub illius regula se Dei obsequiis dicavissent, & in Monasterio cum Ecclesia S. Joannis Baptiste, prope muros Messanæ civitatis tunc recenter ab ipso Placido in paterno fundo extructo & instituto, cui idem Placidus à sancto Benedicto eod. missus, tanto magistro dignus discipulus præerat, gratum Altissimo exhiberent famulatum, ad eam perfectionem brevè pervenerunt, ut eum eorum sanctimonie fama longè lateque diffusa, etiam urbem Romam pervasisset, impulerit pios ipsius Placidi fratres germanos Eutychium, & Victorinum, & virginem Flaviam eorundem sororem, ad iter suscipiendum Placidi fratris visendi causa, sed divina providentia factum est, ut cum Messanam venissent, & apud eum vix per paucos dies morati essent, crudelissimi Saracenorum Regis, vel potius Tyranni Abdalæ classis Christiano nomini nefarium bellum, Insulæ verò Siciliæ vastitatem, incendia, rapinas infertens, ad eandem Civitatem ex improvise appulerit. Ubi ejus classis Dux Mammucha cum in Monasterium cepit mira feritate contra eos omnes in vincula conjectos servare, & acerbissimis quibusdam cruciatibus, exquisitisque tormentorum generibus conari, si qua ratione posset eos à Christiana Religione dimoveret.

Martyriique coronâ adepti fuerunt, & eorum corpora in Ecclesia S. Joannis Baptistæ sepulta, multum lacrimant, & nuper aliqua eorum reliqua, in reparatione d. Ecclesie sunt reperta.

§. 2. Verumtamen ipsi adjuvante Spiritus Sancti gratia, & non modo religiosis vitis, sed in aliis quoque Placidi fratribus, atque adeo in sexu fragili & virgineo peccatore, suam divinam virtutem mirabiliter ostendente, eundem in Christianæ fidei præclara confessione fortiter perseverantes, agonem suum glorioso Martyrio consummarunt. Cumque eorum quidem animæ triumphalem palmam adeptæ in cæsum evolassent, corpora vero multis, ut antiquæ testantur historie, magnisque miraculis illustra, in Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ Messanensis, quæ postmodum successu temporis in Prioratum Hospitalis ejusdem Sancti Joannis Hierosolymitani fuit erecta, pie sepulta, & recondita, temporum injuria per multa secula ita inibi occulta latuissent, ut jam nostra ætate, licet ex pluribus antiquitatis monumentis constat,

in præfata Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ sepulta fuisse, tamen certus ejus Ecclesie locus, ubi sita foret, penitus ignoraretur; placuit tandem divinis ministeriis facta nonnullorum ex his monumenta & reliquiæ, dum pro fundam. in reparatione ipsius Ecclesie jactandis humis ostenderet, post longum temporis intervallum nuper in lucem proferre.

§. 3. Quare cum primum ex relatione Venerabilis fratris Antani Archiepiscopi Messanem, compluribus desuper examinis testibus, ac processu formato, & ad nos transmissis id nobis significatum fuit: Nos attendentes juxta antiquissimum Catholicæ & Apostolicæ Ecclesie usum, à primævis Christianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum unanimum consensum, & factorum Conciliorum, ac novissime œcumenici Tridentini decreta, beatorum Martyrum, & aliorum cum Christo in cælis regnantis sancta corpora, per quæ multa beneficia à Deo mortalibus præstantur, congruo quidem honore veneranda esse, sed eam adhibendam cautionem in sacræ reliquiarum veneratione, ut omnis superstitio tollatur, nec novas reliquias recipiendas esse, nisi prius ab Episcopo recognita & approbata fuerint, recognitionem processus hujusmodi venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Card. super interpretatione & executione dicti Conc. Trid. deputatis duximus committendam, qui ipso processu diligenter, prout rei gravitas postulabat, considerato & recognito, necnon vocato & audito eodem Antonio Archiepiscopo, qui & sacræ reliquiæ, & alia complura antiquitatis monumenta in ea Ecclesia insperxit, deinde ad nos & beatorum Apostolorum limina visitanda in urbem venit, cum nobis retulissent satis constare de aliquorum ex dictis sanctis corporibus inventione.

§. 4. Nos primum quidem ingentes Deo omnipotenti gratias egimus, quod inter cetera, quæ his calamitosis & turbulentis temporibus Christiano populo in dies largitur, plurima & maxima beneficia, hoc quoque insigni munere, quasi pretiosissimo thesauro detecto, dignatus sit dictorum Placidi & sociorum Martyrum memoriam renovare.

§. 5. Nunc autem, ut pro nostro pastorali officio, quantum in nobis est, curemus ne invidorum Martyrum corpora, divinx erga nos charitatis pignora, quæ viva membra fuerint Christi, & templa Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda & glorificanda, diutius obscuræ vestitas, aut ex animis Christi fidelium deleat oblivio, sed ut potius eis omnium gentium & sæculorum prædicatione dignissimus honor debitus, si non pro ipsorum dignitate ac meritis, saltem pro nostra tenuitate tribuatur, simulque excitentur iidem fideles ad eorum vestigia pro cuiusque captu prosequenda, & ad invocandam operam illorum, quos & ipsius Ecclesie amantissimos, & propter religiose vitæ professionem & observationem, castimoniam, sanctitatem, & constantem Christianæ fidei confessionem Martyrio consummatam Deo acceptissimos esse intelligimus, ac denique, ut in eorundem veneratione, Dei qui se per os David in Sanctis suis laudari præcipit, immensa bonitas glorificetur, & pie Christi fidelium mentes ad eorum memoriam recolendam anniversaria commemoratione & celebritate admonentur, habita prædictorum Cardinalium relatione, de eorum consilio & assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium præcipimus, ut eorundem sanctorum Martyrum Placidi & sociorum dies festus, quo ipsi bono & legitimo certamine pro Christi gloria absoluto, cursu consummato, fide servata, nobilissima martyrii corona decorati, ad cœlestem patriam migraverunt, nimirum tertio Non. Octobris in omnibus Christiani Orbis partibus sub officio simplici, in Messanensi verò civitate, diocesi, & Provincia, duplici, & præterea alter dies festus Inventionis eorundem Prædie Noni Augusti, in Ecclesia præfata Sancti Joannis Baptistæ Messanensis, dumtaxat sub duplici præter officio à cunctis personis Ecclesiasticis, secularibus, ac quorumvis Ordinum Regularibus, de communi plurimorum Martyrum, ubi proprium decit, perpetuo celebretur. Volumusque ut in Calendario, quo nunc utimur, sicut in Romano Martyrologio, & antea in quibusdam Calendariis habebatur, ad eum diem eorundem Sanctorum

SIXTVS QVINTVS

Sanctorum nomina adscripta, etiam in novissima Missali & Breviarii Romani editione ea fuerint pretermissa. Hortantes utriusque sexus Christi fideles civitatis Medianensis incipite, ut eorundem Martyrii diem festum pie ac religiose colant & observent, & sicuti in reliquis diebus festis de precepto sancte matris Ecclesie, ut moris est, a servilibus operibus abstinant.

§. 6. Ad eundem ad augendam Christiani populi erga eorundem inlyros Martyres devotionem, utque eo frequentius & ardentiori pietatis studio confluant ad sacrorum sepulchra, quo uberius cognoverint se per hoc celestis gratie donis esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, eisdem Christi fidelibus vere poenitentibus, qui peccata sua sacerdotibus idoneis ab Ordinariis locorum approbatis confessi fuerint, ac sanctissimum Eucharistie sacramentum susceperint, & predictae Inventionis die festo dictam Ecclesiam, ubi eadem sancta Corpora requiescunt, devote visitaverint, atque inibi pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem perpetuo concedimus & largimur.

§. 7. Quocirca mandamus universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prelatis, ut presentes literas in suis quilibet Provinciis, civitatibus & locis solemniter publicari, & ab omnibus personis Ecclesiasticis, secularibus & regularibus ubique gentium & locorum inviolate observari curent.

§. 8. Volumus autem ut eorundem presentium exemplum, etiam impressa, Notarii publici manu subscripta, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obligata, eandem prorsus ubique fidem faciant, quam ipsa praesentes facerent, si ostenderentur vel exhiberentur.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum precepti, voluntatis, hortationis, concessionis, largitionis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apost. ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicae 1588. Id. Novemb. Pontific. nostri anno 4.

Collegii Montis Alti pro quinquaginta ex Provincia Marchiae Scholaribus, in Civitate Bononiae erectio, cum beneficiorum & annuorum reddituum, privilegiorumque & exemptionum clarigatione, iudicisque & Protectoris deputatione, facultatibusque & jurisdictione.

Hunc Montem Altum olim Oppidum in Civitatem sublimavit, & ejus Collegiatam Ecclesiam in Episcopalem hie idem Pont. erexit, ut supra, in confis. 48. Super.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Inter ceteras sollicitudines quae nobis ex officio creditae servitutis incumbunt; illam libenter amplectimur, per quam literarum studia, & adolescentium illi vacare volentium Collegia ad fructuosam agrum Domini culturam, ac doctrinae & sapientiae incrementa ubique praesertim in locis temporalis nostrae ditioni subiectis propagentur, ipsaque Collegia pro illorum stabilimento congruis facultatibus communiuntur, ut ex eis optimarum disciplinarum praesentibus ad communem utilitatem & profectum valeant provenire.

§. 1. Dudum siquidem dum Cardinalatus honore fungeremur, pio erga dilectos filios Communitatem Civitatis Montis Alti unde originem duximus, necnon Universitates & homines Porculae, ac Patrignoni, & Montis novem oppidorum Provinciae nostrae Anconitanae, affectu, pacisque inter eos conservandae & stabilendae zelo

duci, in dicta civitate, oppido, & quibusdam demibus ad id per nos capitis, publicum Gymnasium in hujusmodi & aliorum oppidorum praedictorum juvenibus religiose educaretur, ac primis litterarum rudimentis, atque ramque bonarum artium disciplinis instrueretur, assignatis etiam redditibus annuis ad mercedem ipsius juvenutis Praeceptorum, & uni Physico persolvendam, nostris sumptibus magnifice construi curavimus, ac in his summam octo millium scutorum, vel circa erogavimus.

§. 2. Et deinde immensa Redemptoris nostri benignitate ad Apostolicam dignitatis fastigium evecti, ne juvenutis ipsa ob rei familiaris angustiam & inopiam, ad altiora litterarum studia progrediendi commoditate destitueretur, in civitate Bononiae, quae omnium liberalium artium doctrinarumque studii semper floruit, & quibusdam adibus de Zambeccariis nuncupatis per fel. rec. Gregor. Papam XIII. praedecessorem nostrum, Camerae Apostolicae impensa pro Collegio ibidem instituendo acquisitis, unum Collegium Scholarium ex civitate Montis Alti, & oppidorum praedictorum indigenis, usque ad certum tunc praescriptum numerum eligendorum, duximus erigendum & instituendum. Postmodum vero erectionis & institutionis hujusmodi negotio maturius perpenso, & des praedictas ad usum ipsius Collegii nondum redactas ex certis causis venundari mandavimus animo & intentione dictum Collegium in alio commodiori loco ejusdem civitatis Bononiae, stabilendi. Cum autem Prioratus S. Antonii Bononien. Ordinis S. Augustini, ex eo quod dilectus filius Antonius Glaverinus, seu Glaverinus illius Prior, eundem Prioratum quem tunc, seu nuper obtinebat, aut in quo vel ad quem jus sibi competere assererat, resignavit, & seu juri sibi competenti hujusmodi cessit in manibus nostris sponte ad effectum infrascriptum, & alias libere, nosque resignationem, & seu cessionem hujusmodi duximus admittendam, per resignationem eandem apud Sedem Apostolicam vel alias certo modo, & sicut accepimus S. Mariae de Strata, alias della Strada, quod bon. mem. Philippus sancti Eustachii diaconus Cardinalis Vastavillanus nuncupatus, & alium Sancti Michaelis de Castro Britonum, quod similis mem. Alex. Episcopus Viglevanensis, ac reliquum Monasterii Abbatiae nuncupatae sanctorum Fabiani & Sebastiani Vallis de Lavino Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis, Bononiae, dioc. quod quondam Vincentius Beccarellus, necnon Prioratus S. Mariae de Angeli prope & extra muros Bononiae, Canaldalen. Ordinis, quem quondam Achilles Torfanus, clerici ex concessione & seu dispensatione Apostolica in commendam duth viverent, obtinebant, commendis hujusmodi per Philippi Cardinalis apud Sedem praedictam Alexandri Episcopi, ac Vincentii, necnon Achilles praedictorum extra Romanam Curiam defunctorum respectu obitus cessantibus, ad huc eo quo ante commendas ipsas vacabant modo, & una Orationum nuncupata ejusdem S. Antonii de Diolo, sed Diolo, quem etiam bon. mem. Leonardus Episcopus Hauken, ex simili dispensatione, & altera plebania, etiam nuncupata sine cura Ecclesiae, seu Capellae S. Joannis Evangelistae de Pastino, alias de Pasto dictae dioc. quam quondam Augustinus Bondiolus ipsius Ecclesiae, seu Capellae Sancti Joannis Rector plebanus nuncupatus, necnon perpetua etiam sine Capellania sub Sancti Lazari in Sancti Petri prope & extra muros tette Guastalla nullius dioc. Provinciae Mediolan. quam quondam Augustinus Rette ibidem perpetuus Capellanus, ac unum sub Sanctae Agathae intus, & alterum perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica sub Sanctorum Petri & Pauli invocationibus in Praepositura similiter nuncupata ejusdem S. Petri prope & extra muros oppidi Vitellianae, seu Viadanae, Cremonen. dioc. Parochialibus, vel aliis Ecclesiis, quae quondam Herennius Perottus, Clericus in ultimo dictis duabus Ecclesiis perpetuus beneficiatus, dum viverent obtinebant; pro Leonardi Episcopi, qui extra dictam Curiam, & Augustini Rette, qui in loco dictae Curiae ultra duas dietas legales non distante, ubi proprium ejus domicilium non existeret, ac Augustini Bondioli, & Herennii praedictorum, qui apud Sedem eandem diem vitae clauserunt extremum, vacaverint & vacant ad praesens, Nullusque de Prioratu S. Antonii, quatenus per dictam resignationem vacet, &

Sancti in bonis artibus & doctrina.

Et ad fructum unum Apst. Collegium pro Scholaribus ex civitate Montis Alti in Civitate Bononiae.

Sancti in bonis artibus & doctrina. Et ad fructum unum Apst. Collegium pro Scholaribus ex civitate Montis Alti in Civitate Bononiae. Bullarii Magni Tom. 11.

Ecclesia, seu Capella S. Joan. Evangeliste, necnon Capellania & beneficiis praefatis, pro eo quod nos dudum omnes Prioratus, ac simplicia, ceteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia & quorumvis Ordinum regularia apud Sedem praedictam tunc vacantia & in antea vacatura. Ac etiam quorumcumque ad dictam Curiam pro quibusvis negotiis venturum, seu ab ea recedentium, ac etiam Curialium recreationis, seu alia quacumque causa ad quavis loca secedentium, si eos in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut praefertur, non remotis, dummodo eorum proprium domicilium ibidem non existeret, decedere contingeret, per eorum obitum huiusmodi etiam vacatura, collationi, & dispositioni reservavimus, ac ex tunc irritum & inane decrevimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attentari, hac vice disponere potuerit, sive possit, reservatione & decreto huiusmodi obstantibus. Ipsiusque Prioratus S. Antonii in medullis dictae civitatis Bononiensis consistentis aedes & aedificia jam pridem iussu nostro a fundamentis elegantia, ac sumptuoso opere pro dicto Collegio Montis Alti ibidem stabiliendo, seu transferendo, ac illius Scholarium perpetuis usu & habitatione restaurata & accommodata existant. Nos pium & fructuosum opus huiusmodi, quod dudum animo revolvimus, tandem ad debitum effectum perducere, congruisque redditibus, ac specialibus favoribus & privilegiis communitate, neque hanc nobis oblatam subditorum nostrorum commoditates & profectus procurandi & augendi occasionem praetermittere volentes, ac Rectorem, Scholares, & singulares personas, si qui sint Collegii huiusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon emptionis & acquisitionis aedium de Zambeccariis, & illarum retrovenditionis, ac quorumcumque erectionum & institutionum ipsius Collegii Montis Alti, sive in aedibus de Zambeccariis, aut Prioratu S. Antonii huiusmodi, necnon unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, appropriationum, & concessionum eidem Collegio Montis Alti de praedictis & quibusvis aliis Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis & beneficiis, aliisque rebus & bonis quibuscumque hactenus quomodolibet factarum. Necnon literarum Apostolicarum, tam sub plumbis quam in forma Brevis, etiam in favorem Camerae, seu Collegii huiusmodi, & aliis desuper quomodolibet confectarum, ac possessionum subsecutarum, & quorumcumque instrumentorum desuper quomodolibet celebratorum tenores, fructuumque inde perceptorum quantitates & valores, verumque & ultimum Monasteriorum, Prioratum, Ecclesiarum sine cura, seu Capellarum, Capellaniam & beneficiorum vacationis modum, etiam ex illo quavis generalis reservationis, etiam in corpore iuris clausa, etiam per obitum apud Sedem praedictam resultet. Necnon quorumcumque pensionum annuarum super illorum, seu alicujus eorum fructibus, redditibus & proventus, seu ipsorum fructuum, reddituum, & proventus, etiam cum facultate illos, & illas transferendi, ac regressu, accessu, & ingressu ad Monasteria, Prioratus, Ecclesias sine cura, seu Capellas, Capellaniam & beneficia huiusmodi, etiam per cessum vel decessum, ac in quoscumque alios eventus reservationum, si quae sint, ac facultatum tenores, & pensionum huiusmodi quantitates, nominaque & cognomina, ac qualitates eorum, quibus pensiones, fructus, regressus, accessus, & ingressus huiusmodi reservati forsan existunt, praesentibus pro sufficienter expressis habentes.

§. 3. Motu proprio, non ad Rectorem & Scholarium praedictorum, vel quorumcumque aliorum super hoc nobis oblatam petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine, sive Monasteria & Prioratus, Ecclesiae sine cura, seu Capellae, Capellania & beneficia praedicta, quorum in simul & illis forsan annexorum fructus, redditus, & proventus, trium millium & sexcentorum duca-

torum auri de Camera secundum communem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, praemissa sive aliis quibusvis modis, & ex aliorum quorumcumque personis, seu per similem Antonii vel liberis Leonardii Episcopi & Achillis, ac Augustini Relli, necnon Augustini Bondoli, & Herennii praedictorum, vel quorumvis aliorum de Prioratibus, Ecclesiis sine cura, seu Capellis, Capellania & beneficiis praedictis, aut cessio per quodvis de regimine & administratione Monasteriorum huiusmodi, in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram notario & testibus sponte factas, aut Prioratus, Capellanias, & beneficia praedicta per assequutionem aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quavis auctoritate collatorum vacant, etiam si tanto tempore vacaverint, quod illorum respectiva collatio & provisio, juxta Lateran. Statuta Concilii, aut alias canonicas sanctiones, ad Sedem praefatam legitime devoluta, necnon Prioratus, Ecclesiae sine cura, seu Capellae, Capellania & beneficia praedicta dispositioni Apostolicae specialiter, vel alias generaliter reservata existant, & provisio Monasteriorum huiusmodi ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter vel generaliter pertineat, & ad dictos Prioratus consueverint qui per electionem assumi, eiusque cura, etiam jurisdictionalis imminuat animarum, ac de ipsis Monasteriis consistorialiter disponi debuerit, seu debeat, ac super eorum regimine & administratione, necnon prioratibus, Ecclesiis sine cura, seu Capellis, Capellania, & beneficiis praedictis inter aliquos illi, seu in eorum possessorio molestia, cujus litis statum & merita causa, ac nomina & cognomina Judicum & colligantium, eorumque, necnon Antonii & defunctorum praedictorum, ac quorumcumque aliorum provisiones, commendas, concessionem, aliaque jura & titulos, etiam nullos & infectivos, causasque illorum annullativas & infectivas, etiam praesentibus haberi volumus pro expressis pendente indecisa, Prioratum videlicet S. Ant. praedictum, illiusque nomen, titulum, & denominationem, ac quodcumque onus hospitalitatis ibidem forsan exercenda, ac tam in eo quam Monasteriis & Prioratu S. Mariae huiusmodi, illorumque Ecclesiis, claustris, domibus, membris, aedificiis, & pertinentiis praedictis S. August. & S. Benedicti, ac Camaldulen. & si qui sint alios Ordines, omnemque statum, essentiam, & dependentiam regulares, Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo supprimimus & extinguimus.

§. 4. Dictumque Collegium Montis Alti ex aedibus de Zambeccariis praedictis, quatenus ibidem erectum, seu institutum dici vel censi possit, cum omnibus & singulis illius privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, concessionibus, indultis, favoribus & gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, necnon juribus, actionibus, proprietatibus, censibus, montibus, seu illorum locis & portionibus, ac fructibus, aliisque rebus, & bonis illi concessis, & seu ad ejus usum & commodum acquisitis, unitis, applicatis, & appropriatis, ad dictum Prioratum S. Antonii sic suppressum auctoritate & tenore praedictis, etiam perpetuo transferimus, & seu illud de novo in suppresso Prioratu S. Antonii, illiusque aedibus & aedificiis praedictis pro quinquaginta Scholaribus, quorum octo per ipsius Collegii Protectorem pro tempore existentem undecumque sibi placuerit, & alii octo per Montis Alti, & tres per Firman. & alii tres per Afulcan. necnon alii tres per Camerinen. & duo per Ripan. Communitates, aliique duo Offida, & alii duo per Montis Elpari, necnon alii duo per Montis Florae, & alii duo per Sanctae Victoriae, & alii duo per Porchia, seu Porculae, necnon alii duo per Montis novem, & alii duo per Patignoni, aliique duo per Grottarum ad Mare, ac alii duo per Castignani, & similiter duo per Forchia, alias Furcis, & alii duo per Montis Monachi, & reliquos per Cusignani terrarum, seu oppidorum dictae Provinciae Universitates & homines ex suis civitatibus, terris, seu oppidis huiusmodi, vel si tot ibidem idonei & apti non reperiantur, aliunde eorum respectiva arbitrio nostro, non tamen extra dictam Provinciam eligi & nominari.

§. 5. Sicque electi & nominati in eodem Collegio recipi, ac ibidem sub unius Rectoris cura & gubernio ad septennium, & non ultra ali, atque confoveri, ac in universitate

Et beneficia hic expressa quorum annuus redditus sunt scilicet trium millium idcirco scriptis, ut in quoque Collegio uniti & assignat.

Et pro quinquaginta Scholaribus quorum pro parte Collegii decem vel quatuordecim aliosque Civitatis Alti, aliosque Universitates huiusmodi nata esse possunt.

Studentibus que aliam, ac etiam Ecclesiam sigillatam, ac insignia Collegii ita signat.

SIXTVS QVINTVS.

universitate Studii generalis ejusdem Civitatis Bononien. artium & Theologiae, necnon utriusque juris & aliis studiis, eis pro cuiusque capacitate prescribendis, operam navare debeant, cum Capella, seu Ecclesia, Oratorio, Refectorio, mensa communi, sigillo, bibliotheca, archivio, ceterisque insignibus Collegialibus, ac membris & officinis necessariis, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac militantis Ecclesiae exaltationem, subditorumque nostrorum praedictorum in literarum studiis felicem progressum eidem auctoritate & tenore similiter perpetuo erigimus & instituimus.

Collegium, quoad privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, concessiones, indulgentias, favores, gratias, proprietates, census, montes, loca, portiones, res, bona, & alia praedicta, in omnibus, & per omnia, perinde ac si Collegio per praesentis erecto specialiter & expresse ab initio concessa, unita, applicata & appropriata fuissent, ponimus, substituimus, & subrogamus, ac erectionem & fundationem suppressi Prioratus huiusmodi, necnon hospitalitatis in eo forsitan servandae, ceteraque onera illi quomodolibet incumbentia in dicti Collegii functionibus, ministeriis & exercitiis, salvis tamen annis inferiorum, Militarum, & divinarum Officiorum obligationibus & commissionibus, ac piis defunctorum suffragiis consuetis, si quae sint, ita ut illa per ipsius Collegii Capellanos, aut alias congrue adimpleri debeant, convertimus & commutamus, eidemque Collegio Montis Alti Ecclesiam suppressi Prioratus S. Antonii huiusmodi, cum sacristia, cimiterio, campanis, crucibus, calicibus, patenis aureis, & argenteis, ac ornamentis, paramentis, aliisque sacra & non sacra suppellectile in ea existentibus, necnon ambitu, circuitu, claustris, domibus, structuris, edificiis, membris, adhaerentibus, annexis, & pertinentiis suis universis, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo concedimus & assignamus, Monasteria vero & Prioratum S. Mariae de Angelis, ac vacantes Ecclesias, seu Capellas, necnon Capellaniam & beneficia praedicta, omniaque & singula illorum, ac dicti suppressi Prioratus S. Antonii, & eis respective annexorum fructus, redditus, proventus, proprietates, domos, villas, terras, agros, possessiones, fundos, census, decimas, prata, pascua, hortos, & alia bona quaecumque, cum iuribus, iurisdictionibus, rebus, & pertinentiis suis quibuscumque, etiam si alias Monasteria, Prioratus, Ecclesiae, seu Capellae vacantes, ac Capellaniam & beneficia praedicta, vel eorum aliqua, ipsi Collegio in priori illius erectione & institutione huiusmodi, vel postea quodcumque unita & annexa forsitan reperiantur, sine unione & annexionum huiusmodi, ac iuris illarum vigore quaesiti praesudicio, sed ius juri addendo & accumulando, atque antiquum conservando, dictis auctoritate & tenore eidem perpetuo unimus, annektimus, incorporamus, applicamus & appropriamus. Ita quod liceat ipsius Collegii Montis Alti Rectori & Scholaribus pro tempore existentibus, illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem, per se vel alium, seu alios, eorum & dicti Collegii nominibus propria auctoritate, etiam absque alicujus iudicis mandato, decreto, aut ministerio, ac spoliis & attentatorum vitio, necnon alicujus censurae vel poenae incursum liberè apprehendere, aut jam etiam Camerae, & seu Collegii huiusmodi nominibus, etiam literis Apostolicis desuper non expeditis apprehensam continuare, & perpetuo retinere; eaque regere & administrare, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta quaecumque inde provenientia percipere, exigere & levare, ac in suos, dictique Collegii & illius Ecclesiae, seu Capellae usus, utilitatem, & necessitates convertere, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Capellis, Capellanis, & beneficiis unitis per Presbyteros seculares, vel de superiorum suorum licentia, cuiusvis Ordinis regulares, idoneos inibi juxta statuta desuper edenda ponendos & amovendos, in divinis deserviri facere, diocesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minimè requisita.

§. 6. Idemque Collegium sic translatum, & seu de novo erectum in locum, ius, & actionem dicti Prioris Collegii quoad privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, concessiones, indulgentias, favores, gratias, proprietates, census, montes, loca, portiones, res, bona, & alia praedicta, in omnibus, & per omnia, perinde ac si Collegio per praesentis erecto specialiter & expresse ab initio concessa, unita, applicata & appropriata fuissent, ponimus, substituimus, & subrogamus, ac erectionem & fundationem suppressi Prioratus huiusmodi, necnon hospitalitatis in eo forsitan servandae, ceteraque onera illi quomodolibet incumbentia in dicti Collegii functionibus, ministeriis & exercitiis, salvis tamen annis inferiorum, Militarum, & divinarum Officiorum obligationibus & commissionibus, ac piis defunctorum suffragiis consuetis, si quae sint, ita ut illa per ipsius Collegii Capellanos, aut alias congrue adimpleri debeant, convertimus & commutamus, eidemque Collegio Montis Alti Ecclesiam suppressi Prioratus S. Antonii huiusmodi, cum sacristia, cimiterio, campanis, crucibus, calicibus, patenis aureis, & argenteis, ac ornamentis, paramentis, aliisque sacra & non sacra suppellectile in ea existentibus, necnon ambitu, circuitu, claustris, domibus, structuris, edificiis, membris, adhaerentibus, annexis, & pertinentiis suis universis, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo concedimus & assignamus, Monasteria vero & Prioratum S. Mariae de Angelis, ac vacantes Ecclesias, seu Capellas, necnon Capellaniam & beneficia praedicta, omniaque & singula illorum, ac dicti suppressi Prioratus S. Antonii, & eis respective annexorum fructus, redditus, proventus, proprietates, domos, villas, terras, agros, possessiones, fundos, census, decimas, prata, pascua, hortos, & alia bona quaecumque, cum iuribus, iurisdictionibus, rebus, & pertinentiis suis quibuscumque, etiam si alias Monasteria, Prioratus, Ecclesiae, seu Capellae vacantes, ac Capellaniam & beneficia praedicta, vel eorum aliqua, ipsi Collegio in priori illius erectione & institutione huiusmodi, vel postea quodcumque unita & annexa forsitan reperiantur, sine unione & annexionum huiusmodi, ac iuris illarum vigore quaesiti praesudicio, sed ius juri addendo & accumulando, atque antiquum conservando, dictis auctoritate & tenore eidem perpetuo unimus, annektimus, incorporamus, applicamus & appropriamus. Ita quod liceat ipsius Collegii Montis Alti Rectori & Scholaribus pro tempore existentibus, illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem, per se vel alium, seu alios, eorum & dicti Collegii nominibus propria auctoritate, etiam absque alicujus iudicis mandato, decreto, aut ministerio, ac spoliis & attentatorum vitio, necnon alicujus censurae vel poenae incursum liberè apprehendere, aut jam etiam Camerae, & seu Collegii huiusmodi nominibus, etiam literis Apostolicis desuper non expeditis apprehensam continuare, & perpetuo retinere; eaque regere & administrare, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta quaecumque inde provenientia percipere, exigere & levare, ac in suos, dictique Collegii & illius Ecclesiae, seu Capellae usus, utilitatem, & necessitates convertere, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Capellis, Capellanis, & beneficiis unitis per Presbyteros seculares, vel de superiorum suorum licentia, cuiusvis Ordinis regulares, idoneos inibi juxta statuta desuper edenda ponendos & amovendos, in divinis deserviri facere, diocesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minimè requisita.

§. 7. Insuper Collegium Montis Alti huiusmodi, illiusque pro tempore existentes Rectorem, Scholares, Capellanos, oeconomicos, Officiales, Ministros, & personas, ac

bona mobilia & immobilia, praesentia & futura, cuiuscunque qualitatis & quantitatis existentia, ac ubilibet constituta, ab omni iurisdictione, dominio, superioritate & potestate pro tempore existentium nostri & dictae Sedis in praedicta civitate Bonon. Legati de latere, & Archiepiscopi Bononien. necnon Gubernatoris, Auditoris Tutorum reformatorem, ac Regimini & Senatus ipsius Civitatis Bonon. Necnon Rectoris Universitatis Studii generalis ejusdem, aliorumque Legatorum, Archiepiscoporum, Ordinariorum locorum, Gubernatorum, & Potestatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenentium, officialium, Judicum, & quorumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate & dignitate, tam Ecclesiastica quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, ac etiam Aquis, fontibus & fluminibus praesidentium, ac eorum Curiarum & Tribunalium.

§. 8. Idemque Collegium ad Annatuum, quinquennium, vicarium dictae Camerae, & quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus, & dictae Curiae officialibus, etiam in annatis, quinquennis, communibus, minutis, & aliis iuribus praedictis & participantibus, eorumque Collegiis ratione praedictarum, & quorumcumque aliarum unionum, applicationum, & concessionum, eidem Collegio, & praedictis & quibuscumque aliis Monasteriis, Prioratibus, beneficiis, rebus, & bonis Ecclesiasticis hactenus & deinceps quomodolibet pro tempore factarum, aut aliis quomodolibet debitorum.

§. 9. Et tam ipsam Collegium in propriis suis bonis & rebus praesentibus & futuris; quam illius ratione Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomicos, officiales & Ministros, ac cum eis contrahentes, & etiam pro parte atque portione colonica, quam ex proprietatibus & bonis ipsius Collegii pro tempore percipient, illius colonos, attendarios, censuarios, & emphyteutas, non tamen proprietarios, & bona huiusmodi in emphyteusim perpetuam, aut ultra tertiam nominationem, seu generationem, vel centum annos possidentes, a quorumcumque pedagiorum, dationum, vectigalium, gabeliarum, angarium, bullentorum, talliarum, custodiarum, taxarum, equorum, tam vivorum quam mortuorum, quattuor carnis, portus Antonitani, tertiarum unius scuti & medii respective pro centenario, quartatum, collectatum, praebendarum, ponderum, molendinorum secularium, pascubrum; herbariorum, pecudum & aliorum animalium, sicutum & subsidiorum, etiam triennialium, charitativorum, ac quorumcumque aliorum similium vel dissimilium onerum & gravaminum, tam ordinariorum quam extraordinariorum, ac realium, personalium, & mixtorum quibuscumque nominibus & vocabulis nuncupatorum, etiam hic de necessitate exprimentorum, per nos & quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores & successores nostros, ac Sedem & Camerae praedictas, ipsiusque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commissarios & quoscumque alios, quavis auctoritate & potestate fungentes, etiam pro orthodoxae fidei defensione, ac Status Sanctae Romanae Ecclesiae conservatione, divinique cultus augmento, necnon Basilicae Principis Apostolorum Fabrica, Cruciatas sanctae, ac expeditione contra infideles & rebelles, necnon Ecclesiarum, murorum, pontium, viarum, & stratarum constructione & restauratione, ac aquarum, fontium, & fluminum deductione, pauperumque subventionem; necnon Sedis & Camerae praedictarum necessitatibus; ac ex quibusvisque aliis cogitatis, incogitatis, etiam Sedis & Camerae eandem, ac quarumcumque Provinciae, civitatum, & terrarum, publicam utilitatem & commoditatem concernentibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus; etiam consistorialiter, nunc & pro tempore quomodolibet impositorum & imponendorum, etiam a quibuscumque aliis similibus Collegiis, ac Hospitalibus & piis locis; quovis exemptionis privilegio gaudentibus; exigi & praestari solitorum, etiam ratione carniuum, vinorum, granorum, frumentorum, hordeorum, leguminum, seugum, lignorum, pannorum, librarum, cartharum;

Archiepiscopi Bononien. Legati de latere, & Archiepiscopi Bononien. Gubernatoris, Auditoris Tutorum reformatorem, ac Regimini & Senatus ipsius Civitatis Bonon. Necnon Rectoris Universitatis Studii generalis ejusdem, aliorumque Legatorum, Archiepiscoporum, Ordinariorum locorum, Gubernatorum, & Potestatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenentium, officialium, Judicum, & quorumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate & dignitate, tam Ecclesiastica quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, ac etiam Aquis, fontibus & fluminibus praesidentium, ac eorum Curiarum & Tribunalium.

Idemque Collegium ad Annatuum, quinquennium, vicarium dictae Camerae, & quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus, & dictae Curiae officialibus, etiam in annatis, quinquennis, communibus, minutis, & aliis iuribus praedictis & participantibus, eorumque Collegiis ratione praedictarum, & quorumcumque aliarum unionum, applicationum, & concessionum, eidem Collegio, & praedictis & quibuscumque aliis Monasteriis, Prioratibus, beneficiis, rebus, & bonis Ecclesiasticis hactenus & deinceps quomodolibet pro tempore factarum, aut aliis quomodolibet debitorum.

Idemque Collegium in propriis suis bonis & rebus praesentibus & futuris; quam illius ratione Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomicos, officiales & Ministros, ac cum eis contrahentes, & etiam pro parte atque portione colonica, quam ex proprietatibus & bonis ipsius Collegii pro tempore percipient, illius colonos, attendarios, censuarios, & emphyteutas, non tamen proprietarios, & bona huiusmodi in emphyteusim perpetuam, aut ultra tertiam nominationem, seu generationem, vel centum annos possidentes, a quorumcumque pedagiorum, dationum, vectigalium, gabeliarum, angarium, bullentorum, talliarum, custodiarum, taxarum, equorum, tam vivorum quam mortuorum, quattuor carnis, portus Antonitani, tertiarum unius scuti & medii respective pro centenario, quartatum, collectatum, praebendarum, ponderum, molendinorum secularium, pascubrum; herbariorum, pecudum & aliorum animalium, sicutum & subsidiorum, etiam triennialium, charitativorum, ac quorumcumque aliorum similium vel dissimilium onerum & gravaminum, tam ordinariorum quam extraordinariorum, ac realium, personalium, & mixtorum quibuscumque nominibus & vocabulis nuncupatorum, etiam hic de necessitate exprimentorum, per nos & quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores & successores nostros, ac Sedem & Camerae praedictas, ipsiusque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commissarios & quoscumque alios, quavis auctoritate & potestate fungentes, etiam pro orthodoxae fidei defensione, ac Status Sanctae Romanae Ecclesiae conservatione, divinique cultus augmento, necnon Basilicae Principis Apostolorum Fabrica, Cruciatas sanctae, ac expeditione contra infideles & rebelles, necnon Ecclesiarum, murorum, pontium, viarum, & stratarum constructione & restauratione, ac aquarum, fontium, & fluminum deductione, pauperumque subventionem; necnon Sedis & Camerae praedictarum necessitatibus; ac ex quibusvisque aliis cogitatis, incogitatis, etiam Sedis & Camerae eandem, ac quarumcumque Provinciae, civitatum, & terrarum, publicam utilitatem & commoditatem concernentibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus; etiam consistorialiter, nunc & pro tempore quomodolibet impositorum & imponendorum, etiam a quibuscumque aliis similibus Collegiis, ac Hospitalibus & piis locis; quovis exemptionis privilegio gaudentibus; exigi & praestari solitorum, etiam ratione carniuum, vinorum, granorum, frumentorum, hordeorum, leguminum, seugum, lignorum, pannorum, librarum, cartharum;

SIXTUS QUINTUS

facina, & quorumcumque aliarum rerum ad dicti Collegii Montis Alti, & illius Ecclesie, seu Capelle, ac Rectoris, Scholarium, Capellanorum, Oeconomorum, Officialium, Ministrorum, & personarum pro tempore existentium usum, in quantumvis magna summa, & quantitate emendorum, ac etiam ex toto Statu Ecclesiastico, & quibusvis Provinciis, Civitatibus, terris, & locis, tam in eis quam extra dictum Statum consistentibus, sive per terram, sive per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, cuiuscumque generis, quantitate, qualitate, valoris, & speciei fuerint, exactione, solutione, prestatione & contributione, necnon quorumcumque aliorum, etiam juxta Concilii Trid. decreta ubilibet institutorum & institutorum Collegiorum vel Seminariorum puerorum Ecclesiasticorum, & alias quomodolibet nuncupatorum, & qualificatorum, ac Hospitalium & piorum locorum subventionem, auctoritate & tenore predictis, etiam perpetuo eximimus & liberamus, ac sub B. Petri & dictae Sedis, atque nostra & pro tempore existentis Romani Pontificis protectione suscipimus, nobisque & eidem Sedi immediate subijcimus. Ac exemptionem, liberationem, susceptionem & subjectionem huiusmodi in quocumque foro & tribunali, ac dicta Camera, etiam respectu cuiuscumque solutionis illi faciendae, semper favorabiles censeri debere, & de illis in quacumque causa, lite, & controversia eam interpretationem extensivam habendam esse, quae pro alia quantumvis pia & privilegiata, ac ad pios usus destinata & applicata causa fieri possit, declaramus.

Privilegia Studii & piorum locorum Bononiae Collegio elargiuntur.

§. 10. Ipsi quoque Collegio Montis Alti, ac illius Rectori, Scholaribus, Capellanis, Oeconomis, Officialibus, Ministris, personis, ut omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, favoribus, ceterisque gratis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus Universitas Studii generalis Bononiensis, huiusmodi, necnon alia collegia, & pia loca in dicta civitate Bononiae, instituta, illorumque Rectores, Scholares, Capellani, Oeconomi, Officiales, Ministri, & personae de jure vel consuetudine, aut ex privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed etiam principaliter, ac pariformiter, in omnibus & per omnia uti, potiri, & gaudere.

Ipsi etiam & eorum coloniarum, arrendatariorum, livellarii, conductores, & emphyteutae praefati, vinum, triticum, hordeum, legumina, blada, frumenta & cuiusvis generis fruges, ac grana, ex quibuscumque proprietatibus, possessionibus & bonis dicti Collegii, illiusque membrorum & connexorum quorumcumque provenientia, de quibuscumque Provinciis, terris & locis, nobis & Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis, cuiusvis licentia desuper minime requisita, & absque alicujus pecuniae, vel alterius rei solutione, & praestatione propterea faciendae, aut censurae, vel poenae incursum extrahere, & extrahi facere, ac ad dictum Collegium pro illius usu conducere, & etiam illa in dicta civitate Bononiensis, illiusque comitatu, necnon universo Statu Ecclesiastico vendere, distrahere, & de illis ad eorum libitum disponere liberè & licite valeant, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuo indulgemus. Districtius quoque in virtute sanctae obedientiae inhibemus Legatis, Archiepiscopis, Episcopis & aliis locorum Ordinariis, necnon Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestati, Quadraginta viris, Reformatoribus, Regimini, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, & aliis praefatis, ejusdemque S. Romanae Ecclesiae Camerario, ac dictae Camerae Thesaurario, Clericis, Praesidentibus & Commissariis, necnon Annontae Praefectis, ac pedagogorum, dantorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, bollettorum, decimarum, talliarum, taxarum & aliorum onerum, ac subsidiorum praedictorum Appaltatoribus, dohanariis, exactoribus, datariis, ac quibusvis aliis personis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & praesentiae existentibus, ac quacumque auctoritate & potestate fungentibus, ne quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum eis sub quibusvis tenoribus & formis concessorum & concedendorum, seu

etiam Annontae vel abundantia cuiusvis necessitate, vel quovis alio praetextu, Collegium Montis Alti, illiusque Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Ministros, & personas huiusmodi, seu eorum aliquem, super praemissis quomodolibet molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu praesumant.

§. 12. Ut autem ipsius Collegii Montis Alti bono regimini, gubernio, & conservacioni opportunè consulatur, dilectum filium nostrum Alexandrum S. Eustachii diaconum Cardinalem de Monte Alti nuncupatum, ex favore germana secundum carnem pronepotem nostrum, & eo vita functo, alium ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem ex nostra familia & parentela, vel in ejus defectum ex dicta Provincia Marchiae Anconitanæ oriundum antiquiorem Cardinalem, seu, si nullus fuerit, alium ex ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, quem Rector & Scholares praefati, seu eorum major pars duxerint eligendum, ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectorem, defensorem & conservatorem, ac Judicem ordinarium, cujus consilio & ope omnia supradicta, & quaecumque alia in iis, & circa ea necessaria & opportuna statuatur & ordinentur, constituimus & deputamus.

Protector & Conservator Collegii Montis Alti, Alexandri S. Eustachii diaconi Cardinalis, de Monte Alti, nuncupati, ex favore germana pronepotem nostrum, & eo vita functo, alium ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem ex nostra familia & parentela, vel in ejus defectum ex dicta Provincia Marchiae Anconitanæ oriundum antiquiorem Cardinalem, seu, si nullus fuerit, alium ex ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, quem Rector & Scholares praefati, seu eorum major pars duxerint eligendum, ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectorem, defensorem & conservatorem, ac Judicem ordinarium, cujus consilio & ope omnia supradicta, & quaecumque alia in iis, & circa ea necessaria & opportuna statuatur & ordinentur, constituimus & deputamus.

§. 13. Necnon Alexandro Cardinali, ac pro tempore existenti Protectori Collegii Montis Alti huiusmodi, illius Rectorem, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Advocatos, Procuratores, ceterosque ministros deputandi & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiens.

Protector & Conservator Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectori Collegii Montis Alti huiusmodi, illius Rectorem, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Advocatos, Procuratores, ceterosque ministros deputandi & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiens.

§. 14. Necnon quaecumque statuta & ordinationes, Capitula & decreta ad ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum & bonorum spiritualium & temporalium curam, regimen, gubernium, directionem, & administrationem, ac Scholarium praedictorum receptionem, & admissionem, statem, qualitates, vicium, amicum, instructionem, disciplinam, & studii cursum pertinentia, licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus & dicti Concilii decretis non contraria, quae eo ipso Apostolica auctoritate praedicta confirmata & approbata sint & esse censeantur, & ab omnibus ad quos pro tempore spectabit, etiam sub poenis in contravenientes statuendis observari debeant, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, seu aliis expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, & etiam alia ex integro condendi.

Statuta & ordinationes, Capitula & decreta ad ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum & bonorum spiritualium & temporalium curam, regimen, gubernium, directionem, & administrationem, ac Scholarium praedictorum receptionem, & admissionem, statem, qualitates, vicium, amicum, instructionem, disciplinam, & studii cursum pertinentia, licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus & dicti Concilii decretis non contraria, quae eo ipso Apostolica auctoritate praedicta confirmata & approbata sint & esse censeantur, & ab omnibus ad quos pro tempore spectabit, etiam sub poenis in contravenientes statuendis observari debeant, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, seu aliis expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, & etiam alia ex integro condendi.

§. 15. Omnesque & singulas lites, causas & differentias, tam civiles quam criminales, ac mixtas dictum Collegium Montis Alti, illiusque res, bona & personas quomodolibet concernentes, tam active quam passive, etiam contra alia Collegia, & pia loca, etiam aequè vel magis privilegiata, eorumque res, bona, & personas, vel è converso, ac ultro citroque ad invicem, vel aliis quomodolibet motas & movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia coram quibusvis Judicibus introductas & indecisas pendentes, etiam illas ab ipsis Judicibus avocando, per se vel ejus Viceprotectorem, aut alium, seu alios quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu Regia, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privative quoad omnes & singulos alios Judices ordinarios & delegatos, eorumque curias & tribunalia, Ecclesiastica vel secularia, audiendi, cognoscendi & sine debito terminandi.

Lites & differentias, tam civiles quam criminales, ac mixtas dictum Collegium Montis Alti, illiusque res, bona & personas quomodolibet concernentes, tam active quam passive, etiam contra alia Collegia, & pia loca, etiam aequè vel magis privilegiata, eorumque res, bona, & personas, vel è converso, ac ultro citroque ad invicem, vel aliis quomodolibet motas & movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia coram quibusvis Judicibus introductas & indecisas pendentes, etiam illas ab ipsis Judicibus avocando, per se vel ejus Viceprotectorem, aut alium, seu alios quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu Regia, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privative quoad omnes & singulos alios Judices ordinarios & delegatos, eorumque curias & tribunalia, Ecclesiastica vel secularia, audiendi, cognoscendi & sine debito terminandi.

§. 16. Necnon quoscumque interesse habentes, tam in dicta Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, consilio sibi summarie de non tuto accessu, citandi, & quibusvis, etiam ejusdem Curiae Judicibus & personis, quibus & quoties opus fuerit, sub fontentiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus ei videbitur inhibendi, & in eventum non partitionis ad declarationem incursum sententiarum, censurarum, & poenarum huiusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet & rebelles per similes sententias, censuras, & poenas, aliaque opportuna

Necnon quoscumque interesse habentes, tam in dicta Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, consilio sibi summarie de non tuto accessu, citandi, & quibusvis, etiam ejusdem Curiae Judicibus & personis, quibus & quoties opus fuerit, sub fontentiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus ei videbitur inhibendi, & in eventum non partitionis ad declarationem incursum sententiarum, censurarum, & poenarum huiusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet & rebelles per similes sententias, censuras, & poenas, aliaque opportuna

SIXTVS QVINTVS.

opportuno iuris & facti remedia compescendi, ac etiam
auxilium brachii secularis ad hoc invocandi.

§. 17. Necnon quaecumque dubia & difficultates, si
quæ præmissorum occasione quomodolibet oriri conti-
gerint, declarandi & interpretandi, omniaque & lingu-
la eisdem præmissis, & circa eas quomodolibet neces-
saria & opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exe-
quendi, etiam omni & quacumque appellatione remo-
ta, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, pote-
statem, & auctoritatem pariter perpetuò tribuimus &
largimur.

§. 18. Decernentes præsentis literas & in eis conten-
ta quaecumque nullo unquam tempore, etiam pro eo
quod causæ propter quas hæc omnia facta fuerint, co-
tam locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede prædicta
delegatis, vel alibi examinatis, verificatis, & approbatis,
ac ipsorum Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum Su-
periores, & quicumque alii interesse habentes ad id vo-
cati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sine
aliis ex quibuscumque causis quantumvis legitimis, &
iuridicis, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis
vicio, seu intentionis nostre, vel quopiam alio defectu
notari, impugnari, retractari, nisi ius vel controversiam re-
vocari, ad terminos iuris reduci, vel adversus illa quod-
cumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse,
neque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum,
etiam suppressionum, unionum, & applicationum, effec-
tum suum plenarium nondum sortitæ revocationibus,
suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis
dispositionibus, per nos vel alios Romanos Pontifices
successores nostros, etiam in crastinum assumptionis ip-
sorum successorum ad summi Apostolatus apicem, sub
quibuscumque verborum expressionibus & formis, etiam
motu, scientia, potestatis plenitudine similibus pro tem-
pore factis comprehendi, sed tanquam pro fundatione,
& seu dotatione dicti Collegii Montis Alti ad bona
artium cultum Instituti concessa minime compre-
hendi, ac semper ab illis excipi, & quoties illæ emana-
bunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodo-
libet erant statum restituta, reposta & plenarie reinteg-
rata, ac de novo, etiam sub dat. per Protectorem, Re-
ctorem, & Scholares pro tempore existentes præfatos
quandocumque eligenda de novo concessa fore & esse,
suumque plenarium effectum sortiri debere, nec quen-
quam ad easdem præsentis literas in Camera præfata,
juxta constitutionem piæ memoriæ Pii Papæ I V. etiam
prædecessoris nostri desuper editam, aut aliis quando-
cumque præsentandum, insinuandum, & registrari faci-
endum teneri, neque illas propterea irritas, sed omni-
nò valere & suffragari, perinde ac si constitutio prædicta,
vel alia contraria minime emanassent.

§. 19. Sicque per quoscumque Iudices ordinarios &
delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores,
ac prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam
de latere Legatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis
aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate,
in quavis causa & instantia iudicari ac definiri debe-
re: necnon quoad suppressum Prioratum S. Antonii,
quatenus per resignationem prædictam vacaverit, & Ec-
clesiam, seu Capellam Sancti Joannis Baptistæ, ac Ca-
pellaniam & beneficia huiusmodi, prout ibi attentatum
forsan est hæctenus vel in posterum; quo verò ad Mo-
nasteria ac Prioratum B. Mariæ, & Ecclesiam, seu Ca-
pellam S. Ant. de Diola, seu Diolo, omniaque alia præ-
missa, etiam alias quàm per dictam resignationem vacet
suppressus Prioratus huiusmodi, ex nunc irritum &
inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate
scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 20. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ar-
chiepiscopo Bononiensi, & Episcopo Montis Alti, ac dile-
cto filio causarum Curie Cameræ Apostolicæ generali
Auditori motu, scientia, & potestatis plenitudine pari-
bus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel
duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsen-
tes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando
opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existen-
tium Protectoris, Rectoris, Scholarium, Capellanorum,

Oeconomorum & personarum Collegii, ac aliorum in-
teresse habentium prædictorum, vel alicujus eorum fue-
rint requisiti solemniter publicantes, etque in præmissis
effectui defensionis præsidio assistentes, faciant auctori-
tate nostra præsentis literas, & in eis contenta huiusmodi
ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit,
inviolabiliter observari, ac pro tempore existentes Pro-
tectorem, Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos,
& personas Collegii huiusmodi, ac alios interesse habentes
illis pacifice frui & gaudere, non permittentes ipsos
vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomo-
dolibet indebitè molestari, contraditores quoslibet &
rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas,
aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione
postposita compescendo, necnon legitimis super his ha-
bendis servatis processibus, sententias, censuras & pœ-
nas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato
etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio, brachii secularis.

§. 21. Non obstantibus præmissis ac felicis recordatio-
nis Bonifacii Papæ Octavi, etiam prædecessoris nostri,
etiam quæ cavetur expresse ne quis extra suam civitatem
vel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra
unam diem à sede diocesis ad iudicium evocetur,
seu ne Iudices à Sede prædicta deputati, extra civi-
tatem vel diocesim in quibus deputati fuerint, contra
quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas com-
mittere audeant, seu presumant, & in Concilio genera-
li edita de duabus diebus, dummodo ultra tres diètas ali-
quis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur,
ac nostris de non tollendo iure quæsito, & unionibus
ad partes committendis, vocatis quorum interest, & ex-
primendo valore, etiam beneficii cui aliud unquam petitur,
ac Lateranensis & aliorum, etiam generalium & ultimò
celebratorum Conciliorum, uniones perpetuas, nisi in
casibus à iure permissis fieri, ac etiam beneficia unius
diocesis cum aliis beneficiis, Ecclesiis, Collegiis, vel
locis alterius diocesis uniri prohibentium, ac rec. mem.
Pauli Secundi & Pauli Quarti, aliorumque Romanorum

Clausulas
delegatorias
inmediæ.

Hanc Paulus
I. con. &
alias similes
indicari in
ipsum cõst.

Pontificum similiter prædecessorum nostrorum de rebus
Ecclesiæ non alienandis, & alienatis recuperandis. Nec-
non prædicti Pii de gratiis interesse dictæ Cameræ con-
cernentibus infra certum tunc expressum tempus in ea
registrandis, ac sanctæ mem. Julii Secundi, ac Julii Tertii
pariter Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum,
contra apprehendentes possessionem bonorum præ-
textu quarumcumque gratiarum, super quibus literæ
Apostolicæ integraliter expeditæ non fuerint, aliisque
Apostolicis, ac in Provincialibus, synodalibus, & uni-
versalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus
constitutionibus & ordinationibus, necnon Cameræ,
Urbis, civitatum, Provinciarum, locorum, Monasterio-
rum, etiam Sancti Antonii de Sancto Antonio, à quo pri-
mò dictus Prioratus dependet, Prioratum & Ordinum
præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica,
vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetu-
dinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostoli-
cis dilecto filio nostro Gabrieli tit. Sancti Laurentii in
Lucina Presbytero Cardinali Paleotto nuncupato, su-
per Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, dignitatibus,
cæterisque beneficiis Ecclesiasticis in civitate & diocesi Bo-
nonien. consistentibus, ad eius collationem, provisio-
nem, vel quamvis aliam dispositionem ratione Ecclesiæ
Bononien. cui ex dispensatione Apostolica præsidet, vel
aliis quomodolibet pertinentibus, non nisi per eum vel
Vicarium ab eo deputatum, seu de ipsius Gabriëlis Cardi-
nalis consensu conferendo, seu quod de illis provideri
vel disponi aliter non possit. Necnon Legatis, Archi-
episcopis, Episcopis, Ordinariis, Gubernatoribus, Audi-
toribus, Antianis, Vexillifero, Potestatibus, Quadragin-
tavis, reformatoribus, regimini, Statui, Senatui, Vice-
legatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judici-
bus, Camerario, Præsidentibus, Clericis, Thesaurariis,
Commisariis, Appaltatoribus, Dohanariis, Datariis,
Præfectis, Exactoribus, & aliis personis prædictis, nec-
non ipsius Bononien. aliarumque civitatum & loco-
rum Communitatibus, Universitatibus, & hominibus;
necnon Cameræ, Urbis, Civitatibus, Provinciis, oppidis,
111 4 < 11113

ita præ-
missa
sunt
declara-
nda

quæ
causæ
propter
quas
hæc
omnia
facta
sunt

clausulas
delegatorias
inmediæ.

decreta
etiam
ad-

decretis
etiam
de-
claratis
etiam
com-

locis, Prioratibus & ordinibus prædictis, ipsarumque Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum Abbatibus, Superioribus, Conventibus & personis, sub quibuscumque tenoribus & tenoribus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, & aliis efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, ac alias quomodolibet, etiam iteratis & multiplicatis vicibus, etiam contra exemptos concessis, approbatis, & innovatis, etiam si in eis caveatur expresse quod illis, etiam in vigore clausulæ implicitæ derogationis latissime extendendæ, ultra quam in suppositione desuper signatâ expressum fuerit, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam qualvis clausulas, generales vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia & alia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentis, nullatenus derogari, neque derogatum censeri possit, nisi illorum tenores & verba ad verbum, nihil penitus omisso inserti, ac huiusmodi derogationes consistorialiter, & de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, ac cum expressionibus causarum in huiusmodi privilegiis & indultis, ac desuper confectis literis expressarum factæ, & per trinas literas eundem tenorem in se continentibus, tribus vicibus iis quorum interest legitime intimatæ & insinuatæ fuerint, ac denum ipsorum interesse habentium ad id expressus accesserit assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragentur. Quibus omnibus, etiam si alias de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specificis, expressis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores & formas, ac causas propter quas concessa fuerunt, necnon decreta in illis apposita præsentibus, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis prædicta observata inserti forent, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse, & censeri decernimus, ita ut contraria quæcumque nullatenus obstant, contrariis quibuscumque, aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus, ac huiusmodi speciales vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas & processus habitos per eandem, & inde secuta quæcumque ad Monasteria, Prioratus, Ecclesias sine cura, seu Capellas, Capellaniam & beneficia huiusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Prioratum, seu beneficiorum aliorum præjudicium generari, seu si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quoruncumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediti valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quoruncumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Proviso quod propter posteriores unionem, annexionem, incorporationem nostras prædictas, Monasteria in spiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non sustineant, ac Prioratus S. Mariæ, Ecclesiæ sine cura, seu Capelle, Capellaniam & beneficia huiusmodi debitis non fraudentur obsequiis, & animarum cura in eis, si qua illis imminet, nullatenus negligatur, sed illorum, ac Monasteriorum prædictorum congruè sustententur onera consuetæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarn. D. N. I. Dominicæ 1588. 15. Kalend. Decembri, Pontific. nostri anno quarto.

Fructus beneficiorum Regni Neapolitani, tempore obitus Beneficiatorum, qui cum Camera Apostolica super spoliis transfugerunt, pendentes, vel non exacti, non ad eorum hæredes vel Capitulum & Clerum, sed ad ipsam Camera spectant.

Ad materiam Spoliatorum vide Sup. conf. 7. Julii III. Cum sicut, tom. 1. cum aliis ibi indicatis.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut accepimus variæ dubitationes, ac etiam contentiones inter modernum, & pro tempore existentem nostrum, & Sedem Apostolicæ Nuntium in Regno Neapolitano ex una, & Clerum singularum civitatum & diocesium ejusdem Regni, qui super spoliis Clericorum & Presbyterorum beneficiorum, ac aliorum dicti Regni ab humanis pro tempore decedentium, cum nobis & Camera nostra Apostolica transfugerunt, & concordarunt, eorumque hæredes, præcedentes fructus beneficiorum Ecclesiasticorum, Clericorum & Presbyterorum d. Regni ab humanis pro tempore decedentium tempore eorum obitus pendentes, & maturatos, ac etiam à solo minime separatos, seu à quibus id contingit nondum exactos ad clerum, seu capitulum, vel hæredes beneficiorum huiusmodi, non autem Camera prædictam spectare, quanvis in cedulis transactionum super spoliis huiusmodi mentis intentionisque nostræ fuerit eisdem fructus pendentes, quoruncumque benef. Ecclesiast. in quovis mense pro tempore vacantium, etiam juxta fel. rec. Julii Papæ III. prædecessoris nostri constitutionem desuper editam, eidem Camera nostræ reservare, eosque à die obitus beneficiorum, usque ad diem captæ possessionis per illorum successores in dictis beneficiis decurrendos, eidem Cam. applicare, in dies otiri soleant.

§. 1. Nos igitur pro nostri Pastoralis officii munere dubitationes & contentiones, seu controversiam huiusmodi è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, omnes & singulos fructus, redditus, & proventus quoruncumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium & etiam quoruncumque Ordinum Regularium in dicto Regno consistentium, etiam in quocumque mense pro tempore vacantium, tam ante obitum illorum possessorum pendentes, & maturatos, ac etiam à solo minime separatos, seu nondum exactos, quam etiam post eorum obitum usque ad diem captæ possessionis dictorum beneficiorum per successores in eis maturandos, & seu decurrendos, prorata temporis à die adeptæ possessionis eorumdem beneficiorum, ad ipsam Camera nostram spectare, illosque eidem Camera applicare, & illos per venerabilem fratrem Marcum Antonium Episcopum Fulginatensem, modernum & pro tempore existentem Nuntium Apostolicum in Regno prædicto, pro eadem Camera, & ejus nomine percipi, exigere, & levare, ac etiam pro faciliiori illorum exactione, si videbitur in fine anni, cum successoribus in dictis beneficiis computandi, dividendi, & illorum sic divisorum, quemlibet eorundem Notarii, seu ab eo deputatorum commissariorum in dictis beneficiis successorum ratas partes modo & forma præmissis in dictis beneficiis respectivè tangentes, etiam percipere, exigere, & levare posse & debere declaramus. Ac de cætero perpetuis futuris temporibus, ita & non aliter in præmissis observari volumus, ac etiam perpetuo statuimus & ordinamus.

§. 2. Omnesque & singulas lites, causas, quæstiones, & controversias super præmissis fructibus, & illorum perceptione

XC
Edita
1588

Declara
& decisi
prædicti
bii, ad
vorum Co
muni.

perceptione litter ipsius nuntium ex una, & quovis Clericos heredes, & successores dictorum beneficiorum defunctorum, coram quibusvis Judicibus, etiam ordinariis & delegatis hactenus quomodolibet introductas, & adhuc indecisas pendentes, partibus ex altera, in eisdem statu & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem iudicibus ad nos advocamus, illasque penitus extinguimus & annullamus, sicque per quoscumque iudices, &c.

§. 3. Non obstantibus litiis pendentiis, & aliis praemissis, ac quatenus opus sit nostra de non tollendo iure quaesito, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscator. die 1. Januarii 1589. Pontificatus nostri anno 4.

1. Contra Clericos male aut simoniace promotos, & Episcopos, & alios in Ordinum collatione peccantes.

Contra hos male promotos habes etiam const. 7. Pii II. Cum ex. Hac autem Bulla ad terminos sacrorum Canonum, & dicta Pii II. & Conc. Trid. (praeferentiam quoad simoniace promotos & promoventes) revocata fuit a Clem. VIII. infra in eius constitut. 40. Romanum.

Non dissimilem contra male ad sacros, vel minores Ordines, seu Clericalem characterem ordinantes, vel male ordinatos, edidit const. S. D. N. Urb. VIII. quae est inf. tom. 4. n. 33. incipiens, Secretis.

A. D. SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Sacrum & salutare sacri ordinis Sacramentum ab ipso Domino & Salvatore nostro Jesu Christo institutum, beatisque Apostolis & eorum legitimis successoribus singulari divinae bonitatis munere traditum, ita ad Dei omnipotentis gloriam, salutemque animarum sanctae ac religiose administrari decet, ut quae vel ex typo & figura veteris legis, vel alias ex multa Sanctorum Patrum providentia, circa ordinandum natales, aetatem, vitam ac motum probitatem, sanctitatem, scientiam, & alias qualitates in sacris ordinationibus requisitas, per sacros Canones, vel Apostolicas constitutiones, aut generalium Conciliorum decreta salubriter statuta fuerunt, ea inviolate observentur. Nam si in veteri Testamento tanta multa de integritate & munditia Sacerdotum & ministrorum Altaris, deque eorum praestantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Malachiam Prophetam: Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirunt ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum est; certe multo major ratio & diligentia adhibenda erit in promovendis tam inferiorum graduum clericis, quam etiam presbyteris, qui ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in aedificationem corporis Christi constituuntur, prout de his ipsis & divino verbo & Beatorum Apostolorum praecipis, ac simul Sanctorum Patrum statutis saepissime traditum est.

§. 1. Quare nos pro ea quae nobis a Domino injuncta est cunctarum Ecclesiarum cura & sollicitudine, ipsos Pastores & Praesules Ecclesiarum, quorum proprium munus est personas idoneas Clericali militiae adscribere, & ad minores majoresque ordines rite promoveri, auctoritate nostra duximus admonendos, ut in exequendo haec in parte suo pastoralis officio attentius posthac invigilent, canonicas sanctiones, ut par est, observent, ac ut nemini detur offensionis occasio, neque eorum ministerium vituperetur, studeant vitare ea omnia scandala & absurda, quae ex vitiosa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati sancta Dei vocatione, sed potius Satanae dolis decepti, praetextu devotionis & pietatis, rem quidem sacram & divinum munus, intempestive

teman & inordinatae affectantes, seu temporale aliquod commodum aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate & impetitia, malitiose aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosque ordines ante statum legitimam, vel a non suo Episcopo, aut non praevio debito examine & approbatione, sive alias minus rite, vel etiam temere se ingerant. Debent sane Episcopi paternam charitatem & prudentiam eorum saluti, qui saepe nesciunt quid petant, melius etiam quam ipsimet postulant, & salubribus consulere, nec tam quid flagitent, quam quid expediat considerare; summa vero diligentia providere, tum in alienae dioecesis subditis ordinandis, ne quemquam promoveant sine eorum Ordinarii literis dimissoriis, tum in recognoscendis ipsis literis, ne falso aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, confectae sint, tam denique in examinandis natalibus, aetate, vita, motibus, scientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in sua vel alienae dioec. personis ad Clericalem honorem & Ecclesiasticos ordines promovendis desideretur eorum, quae ex praescripto sacrorum Canonum requiruntur.

§. 2. Urigitur Praesules Ecclesiarum intelligant, si in re tam gravi & tanti momenti, culpa aut negligentia peccaverint, se non modo tremendo Dei iudicio, verum in hoc quoque saeculo Rom. Pontifici suae villificationis rationem fore reddituros, praesenti constitutione perpetuo statuimus & ordinamus, ut si in posterum Antistes aliquis, Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate praefulgens, aut Abbas ad primam tonsuram, minoresque ordines suis subditis conferendos a Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcumque saecularem, vel cuiusvis Ordinis, aut militiae regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu aliis inhabilem vel irregularem existentem, vel extra tempora a iure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarii literis, aut per saltum, vel furtive, aut quoad saeculares sine titulo sufficientis beneficii, vel patrimonii, aut ante aetatem per sacri generalis Trid. Concilii decreta primae tonsurae, ac cuique ordini praescriptam, aut non servatis temporum interstitiis, ita ut aliquis unico die, seu continuatis diebus ad plures ordines sacros, vel post unum ordinem susceptum sine causa rationabili, antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino praefixum elabatur, ad alium ordinem promoveatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali characterem non legitime insigniverit, aut ad ordines minores vel sacros, ut praefertur, vel alias male promoverit, sive id scienter, sive ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita iustus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, ut in quo deliquit in eo puniatur, a quorumcumque ordinum atque adeo ipsius tonsurae, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiae interdictus existat, aliisque gravioribus poenis nostro & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio puniatur. Quod si spreta huiusmodi suspensione & interdicto, in praemissis se temere ingesserit, etiam a regimine & administratione suae Ecclesiae, seu Monasterii, & a perceptione fructuum mensae ejusdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum in titulum vel commendam, seu aliis obtentorum, suspensionem eo ipso incurrat; ejusque interdicti, aut suspensionis relaxationem; aut poenarum remissionem ab alio quam a Rom. Pont. pro tempore existente nequeat obtinere.

§. 3. Et nihilominus felic. record. Pii II. & aliorum Rom. Pontificum nostrorum praedecessorum, qui per suas constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas, contra huiusmodi clericos male promotos diversas poenas inflixerunt, vestigiis inherentes, eosdem clericos posthac male promotos, ab executione ministerii, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus; & si in eis ministrare praesumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscumque per eos, in titulum, commendam, aut aliis obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, quomodocumque qualificatis; saecularibus

Pena Episcopi, vel aliorum male promotorum.

Pena male promotorum. In vide bullas hic citatas in rubr.

vel cujusvis Ordinis, aut militie regularibus, ac etiam si ipsi clerici regulares fuerint, actiua & passiva voce h-
to facto privamus, & iis privatos, atque ad illa & alia si-
milia vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum
inhabiles & incapaces esse decernimus & declaramus, di-
gnitatum, officiorum & beneficiorum hujusmodi sic pro
tempore vacantium dispositionem nobis, & Apost. Sedi
perpetuo reservantes.

Reformatio
pro Summo
Pontifice sa-
crilegis ab-
solvendi ob-
trahentibus,
praterquam
in mortis ar-
ticulo, &
etiam super
irregularita-
te dispensan-
di.

§. 4. Ut autem homines, qui nimia indulgentia & spe
impunitatis, ac venia facilitate hactenus fuerunt ad hu-
jusmodi facinora procliviores, ea sublata & praclusa, ab
his abstergeant & caveant in futurum, tam absolventi
quam dispensandi facultatem in casibus superius expres-
sis, etiam in foro conscientiae, Nobis & successoribus
nostris dumtaxat auctoritate & tenore praemissis perpe-
tuo reservamus. Inhibentes ne a quoquam seculari, vel
cujusvis Ordinis regulari Presbytero vel Praelato, quavis
auctoritate fungente, nec per quocumque Jubilaei & In-
dulgentias, etiam plenissimas & extraordinarias per no-
stros praedecessores, aut nosmetipsos vel successores no-
stros, anno Jubilaei, aut alio quovis tempore & Crucia-
tae sanctae, vel quocumque alio titulo, modo & forma,
Motu proprio & consistorialiter, seu ad quoruncumque
Principum, Regum, aut Imperatoris instantiam, eorum-
ve contemplatione & intuitu, cum quibusvis amplissi-
mis, in genere vel in specie derogatoriis clausulis con-
cessa vel in posterum concedenda, nec vigore, aut pra-
textu facultatum, aut privilegiorum, remanentium, aut
aliis quomodolibet nuncupatorum, quibusvis Ordinibus,
Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis,
per decreta Concilii Trid. aut officio sacrae Peni-
tentiariae Apostolicae, vel minoribus, aut etiam Majori
Penitentiariae nostris, & Rom. Pont. pro tempore exi-
stentis, vel aliis quomodolibet pro tempore concessio-
rum personae sic ut praefatur delinquentes, tam scilicet
Antiquitates, seu Abbates promoventes, quam Clerici male
insigniti, seu ordinati, a reatibus & excessibus praefatis
absolvi, praeterquam in mortis articulo possint, aut de-
beant. Nec cum iis super irregularitate propter praemissa
contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit, quo-
vis modo valeat dispensari.

Forma pe-
tendi absolu-
tionem, &
dispensatio-
nem in Rom.
Pont. & pro-
hibito eas
petendi per
officium sa-
crae Peniten-
tariae.

§. 5. Verum enimvero quia gravioribus morbis for-
tiora sunt adhibenda remedia, & juxta personarum, &
locorum, ac temporum qualitates leges sunt immutan-
da, praenaeque aggravanda & emollienda, cum hujus-
modi peccatum Satana suggerente, hominumque fragi-
litate assentiente, videatur jam ad culmen vitiorum af-
cendisse, & in praecipiti esse. Ideo ut homines saltim
poenae timore, & proprii honoris confusione in peccato
deterreantur, novum huic veneno antidotum cogimur
praeparare. Ac propterea volumus, ut qui absolutionem
& dispensationem hujusmodi petent, semper, quamvis
delictum adhuc occultum extiterit, non per officium sa-
crae penitentiariae, sed a nobis, & pro tempore existente
Romano Pontifice in utroque foro absolutionem petere
teneantur, alioquin ipsae concessiones & absolutiones,
etiam cum clausula quod praesentis constitutionis tenor,
& alia praedicta habeantur pro expressis, prorsus nullae,
irritae, & invalidae existant, ac nemini penitus suffra-
gentur.

Poenae contra
simoniace
promoveatis,
& promoti.

§. 6. Caeterum si quis Antistes vel Abbas servatis qui-
dem cunctis praemissis, & caeteris omnibus quae in ipsius
tonsurae, & ordinum collatione observari debent, per-
sonas habiles & idoneas, sed tamen recepta ab iis, qui-
bus tonsuram, aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel
praemio, simoniace in futurum insigniverit vel promo-
vet, volumus ut praeter alias censuras & poenas contra
simoniace ordinales & ordinatos a sacris Canonibus &
constitutionibus Apostolicis alias inflictas & irrogatas,
quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia
& singula supradicta in sic promoventibus & promotis
locum habeant.

Clausula
praeservati-
va.

§. 7. Decernentes praesentes literas sub quibusvis con-
cessionibus, facultatibus, & gratiis, etiam in casibus qui-
buscumque Sedi Apostolicae quomodolibet, etiam in
Bulla Coenae Domini reseratis, etiam sub nomine Jubi-
laei plenarii, vel Cruciatum sanctae absolventi facultatem

quibusvis personis generaliter vel specialiter tribuen-
tibus minime comprehendere, sed semper ab illis acceptas
esse & censeri.

§. 8. Sicque in praemissis universis & singulis per quos-
cumque Judices & Commissarios, etiam causarum Pala-
tium Apost. Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis, & eo-
rum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi fa-
cultate, in quavis aula & instantia judicari & definiti
debere, ac irritum & inane quicquid secus super his a
quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter con-
tigerit attentari.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus Apost. ac in Conc. etiam generalibus editis, cate-
ticisque contrariis quibuscumque.

§. 10. Ut autem praesentes literae omnibus innotescant,
mandamus illas ad valvas S. Jo. Lateranen. & Principis
Apost. de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Florae affigi
& publicari, & post quindecim dies qui in Urbe sunt, qui
vero extra eam, & citra Montes intra quatuor menses, qui
demum ultra Montes erunt, intra octo menses a die pu-
blicationis hujusmodi computari, perinde afficere & ar-
dare, ac si eorum cuique personaliter intimatae fuissent.

§. 11. Ac earundem praesentium literarum exemplis,
etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & si-
gillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obli-
gnatis, eandem fidem in judicio, & extra illud adhiberi,
quae ipsi praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel
ostensa.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostri statuti, ordinationis, declarationum, priva-
tionis, reservationum, inhibitionis, voluntatum, decre-
torum, & mandati infringere, vel ei ausu temerario con-
trahere. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, in-
dignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, &
Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis
Dominicae 1589. Nonis Jan. Pont. nostri anno 4.

Anno a Nativitate Domini 1589. indit. 2. die vero 9.
mensis Januarii, Pont. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D.
Sixti divina providentia Papa V. anno ejus 4. rescripta
litera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt in valvis
Basilicarum S. Joannis Lateranen. & Principis Apostolor.
de Urbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Florae, ut
moris est per nos Hieronymum Lutium, & Pompeium Guer-
ram S. D. N. Papa Curf.
Alex. Parabiacus Mag. Curf.

De habitu & tonsura Clericorum & Militum be-
neficia Ecclesiastica obtinentium.

Ad hoc habes etiam Conc. Trident. in sess. 14. cap. 6. &
sess. 23. cap. 6. & 17.

SIXTVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sacrosanctam Dei Ecclesiam, quam Salvator
noster suo pretiosissimo sanguine acquisivit, spon-
sam sibi elegerit, & nobis licet indignis custodiendam
tradiderit, eidem sine ruga, sine macula, atque in omni-
bus suis membris placentem conservare debemus, ut in
ea omnia ordinata, singula distincta, cuncta interius ex-
teriusque pietatem & devotionem redolentia invenian-
tur, & ut ineffabilibus circumamicta varietatibus spe-
ciosa in oculis suis appareat, quantum favente Deo va-
lemus, id ipsum munus exequi decrevimus.

§. 1. Quare animadvertentes, quod qui in sortem Do-
mini ad ejusdem Ecclesiae decus & ornamentum sunt vo-
cati, & ex eo Clerici nomen consequuti, quique censu
Ecclesiastico vivunt, singulari aliquo signo a reliquo
populo distingui debent, ne cui eorum jure dici possit:
Quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? &
ad hoc ipsam sollicitudinis nostrae obtutus dirigentes, ne
sanguis eorum de manu nostra requiratur, cum ingenti
cordis nostri dolore invenimus, complures supradicta
Domin.

Domini sententiâ iuste redarguendos. Nam eorum plerique Clericali honore neglecto, in vestibus laicalibus incedentes, eo se minime indignos privilegio reddiderunt. Quapropter licet sacri Canonibus, Conc. generalibus, & Apost. constitutionibus certum circa eorum, qui Clericali charactere insignendi sunt, habitum, statum, & alias qualitates sit prescriptus modus, & contra Clericos in habitu Clericali, & tonsura non incedentes imposta poena, nempe ut gratias, immunitatibus & aliis privilegiis Clericalibus minime gaudeant; tamen cum injuria temporum, & forsitan dormientibus pastoribus, inimicus homolechiterra transgressiois aeterna superseminaverit.

§. 2. Nos propterea his & aliis rationabilibus de causis adductis, ne quis nimis, sive pastorum, sive temporum indulgentia & impunitate; seu olicitantia, cum religionis dedecore, nominis Dei contemptu, & propriae salutis dispendio de cetero abutatur, hac nostra perpetuâ valitura constitutione precipimus & mandamus omnibus, & quibuscumque Clericis, non solum in sacris, sed etiam in aliis minoribus Ordinibus constitutis, & Clericali tantum tonsura insignitis; & nedom beneficia Ecclesiastica qualiacumque, etiam simplicia, nunc & pro tempore obtinentibus, & in illis vel ad ea jus habentibus, verum etiam pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, aut proventibus quarumvis Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum quarumcumque Ecclesiarum; seu Abbatialium, Capitularium & Conventualium mensarum, necnon Monasteriorum, Praepositarum, Praepositatum, Prioratum, Praepropriarum, Hospitalium, Canonicatum, praebendam, dignitatum, personatum, administrationum, officiorum & beneficiorum quorumcumque Ecclesiasticorum, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, seu illorum distributionibus quotidianis, ac juribus, emolumentis & obventionibus universis sibi reservatas, aut fructus ipsos, praedia, aut bona Ecclesiastica loco pensionum sibi assignatas, vel assignata, ex quacumque concessione, seu dispensatione Apostolica, percipientibus; etiam conjugatis, praesertim si iidem Clerici conjugati iuxta constitutionem pia mem. Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri in Conc. Trid. innovatam, privilegiis Clericalibus uti velint, tam in Romana Curia degentibus, quam extra eam ubilibet gentium & locorum constitutis, ut ipsi & eorum quilibet, quantumvis exempti existant, & quovis privilegio vel immunitate gaudeant, quacumque dilatione; aut tergiversatione postposita, debeant omnino qui in Urbe praesentes fuerint, intra quindecim dies; qui vero citra Montes, intra quatuor menses, qui denique ultra Montes constituti sunt; intra octo menses à die publicationis praesentium literarum in Romana Curia faciendâ; tonsuram & habitum Clericalem, vestes scilicet talares, aut Milites infra dicendi, quibus pensiones, aut fructus, aliave bona Ecclesiastica reservata sunt, suz Militiz convenientem, quacumque remota excusatione assumere, & jugiter deferre. In futurum autem non nisi actu Clericis in habitu Clericali & tonsura, militibus infra dicendis in militari incedentibus, suz militiz propria, aut alia quacumque Ecclesiastica, etiam simplicia beneficia respectivè conferantur, aut commendentur, aut pensiones fructusve, aut bona Ecclesiastica reserventur.

§. 3. Alioquin ipsos & ipsorum quemlibet, qui quoad gestandum habitum Clericalem & militarem supradictum, lapsi hujusmodi tempore eorum unicuique, ut supra dictum est, praefixo, nostris hujusmodi praeecepto & mandato nunc & in posterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obdixerint, praeter alias poenas contra eos inflictas, etiam quibuscumque dignitatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus & praebendis, ac beneficiis etiam simplicibus & praesimonibus per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon pensionibus & fructibus; ac praediis, bonisque Ecclesiasticis hujusmodi quocumque modo eis reservatis, vel reservandis, omnique iure sibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti; habitum scilicet ex certa nostra scientia, deque Apost. potestatis plenitudine privamus, ac sine ulla alia monitione, citatione, judi-

cis decreto, aut ministerio ipso facto privatos declaramus, ac tam beneficia ipsa per privationem hujusmodi vacare, & liberè aliis conferti posse, quam etiam pensiones, castas, exactiones esse & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reservationes cessare; & quencumque ultimus ad illorum solutionem minime teneri, & ob non solutionem, censuras & poenas aliquas incurrere non posse, neque debere decernimus, ipsaque dignitates, personatus, administrationes; officia, necnon Canonicatus & praebendas, & beneficia sic pro tempore vacantia, collationi, provisioni & dispositioni nostrae, & Rom. Pont. pro tempore perpetuè reservamus.

§. 4. Statuentes sic in praemissis universis & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quavis causa & instantia iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid seculis super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Ceterum Milites quarumvis Militiarum sub regula aliqua approbata canonicè institutarum, vel aliorum Ro. Cur. officiales, qui non uti Clerici, sed potius tanquam Milites iuxta privilegia & dispensationes Apost. eis in genere vel in specie, per nos aut praedecessores nostros nominatim concessa, & sub sel. rec. Pii Papae V. praedecessoris nostri constitutione, quae incipit, Sacrosanctum, &c. hujusmodi privilegiorum forsitan revocatoria minime comprehensa, beneficia militiz quam professi sunt regularia obtinent, seu pensiones super quibusvis fructibus, redditibus & proventibus Ecclesiasticis; etiam praedictarum Ecclesiarum & beneficiorum secularium, aut fructus ipsos sibi reservatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipiet in futurum, sive clericali charactere insigniti sint, sive non sint, qui vero Clerici sunt, etiam si ab initio tempore reservationis pensionum, seu fructuum hujusmodi regularem habitum nondum susceperint, nec militis officiorum Rom. Cur. adscripti fuerint, sed post factas eorum cuique reservationes, ante vel post publicationem praesentis constitutionis Milites effecti extiterint, sub praeecepto & mandato praefatis; de habitu & tonsura Clericali defendendis, nolumus comprehendere, sed iis permittimus, ut regulari habitu Militiz, quam professi sunt convenienti, vel si ipsi Milites Rom. Cur. officiales fuerint, qui pensiones, aut fructus, aliave praedia aut bona Ecclesiastica ex dispensatione, seu privilegio Apostolico percipiunt, habitu militari supra scripto absque alicujus censura vel poena Ecclesiastica incensu licite uti valeant; & nihilominus tam beneficia suz Militiz regularia retineant, quam etiam pensiones super Ecclesiasticis & beneficiorum praedictorum, etiam secularium fructibus, seu bonâ vel fructibus praefatis sibi pro tempore reservatos percipiant.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon consuetudinibus, etiam longissimo & immemorabili tempore observatis, quae abusus & corruptelae potius censendae sunt: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorem existant, quae omnia nolumus cuiquam adversus praemissa in aliquo suffragari.

§. 7. Mandamus vero universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Praelatis; ac locorum Ordinariis, ut in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus & diocesis eurent praesentes literas, earumque exempla publicari & inviolatè observari.

§. 8. Et ne quis praesentium literarum ignorantia se valeat excusare, jubemus illas ad valvas Basilicarum S. Joannis Lateran. & Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae, & in Cancellaria Apost. affigi & publicari, earumque exempla inibi affixa relinqui, & deinde in eadem Cancellaria Apostolica in libro Quinto appellato, inter ceteras constitutiones perpetuas describi & registrari. Decernentes publicationem in Basilicis praefatis, & in acie Campi Florae faciendam, post lapsum temporis superius praefixi, unumquemque arcere & afficere, perinde ac si ipsae praesentes literae singulis personis praefatis personaliter intimatae fuissent.

§. 9. Volumus

Declaratio irritans

Declaratio irritans

Clausula de regali

Publicatio & observantia ab Episcopis, &c. observari debet

Forma & effectus publicationis hujus const.

Fidelis transumptorum & sanctio penalis.

§.9. Volumus quoque earundem presentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obfirmatis, plenam & indubitata fidem in iudicio, & extra adhiberi, quae ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. P. A. 4. die 9. Ian.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1589. 5. Idus Jan. Pont. nostri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1589. indict. 2. die vero 18. mensis Ianuarii, Pont. Sancti in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno eius 4. retroscripta littera Apostolica affixa & publicata fuerant in valvis Basilicarum S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apostol. de Urbe, necnon Cancellaria Apost. & in acie Campi Flora, ut moris est, per nos Hieronymum Lutium, & Ioannem Baptistam Bagui, S. D. N. Papa Curf.

Alex. Parabiacus Mag. Curf.

Sequitur declaratio quoad aliquos Papa familiares, Militisque & Officiales Romanae Curia, pensiones non ultra 60. ducatos obtinentes.

Edita A. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Compendii consilii praedentis.

Pastoralis est cura nostrae, & ita aequum arbitramur, ut quanto possumus studio indemnitati, & utilitati, tum pauperum Clericorum, tum etiam personarum quae nostris obsequiis insistendo, labores & incommoda assidue subire non cessant, consulere procuremus, ac earum necessitati prospiciamus, ne dum prompte & expedite ministeria eis iuncta obire conantur, non solum congrua praemia non recipiant, verum aliquid detrimenti patiantur. Cum itaque nostra nuper edita constitutio de habitu & tonsura, per clericos, seu Milites beneficia vel pensiones obtinentes deferendis, quae incipit, Cum Sacrosanctam, &c. praeeperimus universis clericis, necnon beneficiis Ecclesiasticis obtinentibus, sed etiam pensiones super fructibus Ecclesiasticis, aut fructus ipsos sibi reservatos percipientibus, ut habitum & tonsuram clericalem, vestes scilicet talares, Militibus vero ipsas pensiones, aut beneficia suae militiae propria obtinentibus, ut habitum suae Militiae convenientem iugiter deferrentis poena privationis beneficiorum, pensionum, ac fructuum huiusmodi cuilibet inobedienti imposta, prout in eadem constitutione latius continetur.

Causa huius moderantis

§.1. Nonnulli vero ex Clericis praefatis pensiones, aut fructus huiusmodi admodum tenues percipientes, alii quoque nostri familiares actu nobis intervientes, variis obsequiis & ministeriis addicti, qui ultro citroque, ubi opus est, commeari & accurere coguntur, idcirco vix possunt sine maximo incommodo; impedimento & dispendio habitum clericalem supra scriptum gestare.

Moderatio d. constitutionis pro Clericis pensiones, fructus, aut bona Ecclesiastica 60. duc. auri de Camera non excedentia obtinentibus.

§.2. Nos eorum commodis opportune providere, eoque specialis gratiae favore prosequi volentes, omnibus & quibuscumque clericis, tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet gentium & locorum constitutis, qui pensiones, fructus, aut praedia vel bona Ecclesiastica, sibi in una vel pluribus vicibus reservata & concessa, summam, seu valorem annuum sexaginta ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia percipiunt, aut percipient in futurum.

Expro nonnullis familiaribus Pae. Aliam limitationem habet pro Constit. cit. in constitut. 3. Pauli V.

§.3. Ac praeterea nostris familiaribus, nobis in quibusdam inferioribus ministeriis, quales sunt à pedibus, seu parafrenariis, mensae dispositores, aut credentarii, qui dispensatores vulgo dicuntur, & aliis his similibus servitiis ministrantibus, quive in futurum intervient; necnon quibusvis nostrorum intimorum familiarium actu nobis in Palatio nostro Apostolico interservientium familiaribus, continuis commensalibus, praesentibus & futuris, qui pensiones aut fructus, bonave Ecclesiastica loco pensionum usque ad quamcumque summam & valorem nunc percipiunt, aut in posterum pro tempore percipient, ut ipsi & eorum quilibet in habitu, & tonsura clericali incedere minime teneantur, sed laicali

habitu imponere & licite uti possint, quo sua vota promptius expeditiusque obire valeant, nec poenis in eadem constitutione in iudicio subiacent, auctoritate Apostolica tenore presentium de speciali gratia concessimus & indulgemus.

§.4. Reliquis autem nostris, aut personarum nobis interservientium familiaribus, continuis commensalibus, omnibusque & singulis aliis, tam clericis quam militibus beneficia, fructuum vel bonorum Ecclesiasticorum reservationes, ac pensiones obtinentibus, aut in ipsis beneficiis, vel ad ea jus habentibus in Urbe praesentibus tempus quindecim dierum in dicta constitutione praefixum necdum elapsum, ad alios quindecim dies à fine primo dicti termini computandos extendimus & prorogamus.

§.5. Ac demum Militibus, tam Militiarum canonicè institutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui iuxta praefatam nostram constitutionem in Militari habitu incedere tenentur, ut vestibus communibus, cum insignibus tamen Crucis, aut Numminatis suae Militiae propriis uti valeant, atque hac ratione ipsius constitutionis praecipito plenè satisfacere censeantur, patiter indulgemus.

§.6. Eos vero Clericos, aut Milites, quibus pensiones aut fructus, bonave, aut praedia Ecclesiastica ad quamcumque summam reservata, aut reservari concessa sunt, vel posthac reservabuntur, non aliter ad gerendum huiusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia praefata cum effectu exigere, aut percipere coeperint, vel per eos steterit quominus exigant vel percipiant.

§.7. Decernentes sic in praemissis iudicari debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Praefata constitutione nostra, quoad reliqua omnia praesentibus literis non excepta, nihilominus in suo robore perpetuo permansura.

§.8. Volumus autem presentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eandem fidem ubique, tam in dicta Curia & in iudicio quam extra adhiberi, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicae 1589. pridie Kalend. Febr. Pont. nostri anno 4.

Poenae & confiscationes maleficorum cujusque Civitatis, & Terrae Status Ecclesiastici, locorumque ei subditorum applicantur R. Camerae Apostolicae, cum nonnullis statutis & ordinationibus circa earum exactionem, atque distributionem observandis.

Circa praedicta extant plures constitutiones Apostolicae, quas indicavi in earum Apostillis, & hic non repeto. Istam vero Bullam in Urbe etiam servari iussit Clem. VIII. inf. in eius const. 5. Inter cetera, sum. 3.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem pertinet, non modò uti communem Patrem, ac Pastorem, totius Christianae Reipublicae generalem curam suscipere, sed privatim quoque Populorum ipsius S. R. E. ditioni, etiam in temporalibus subditorum prospero statui, ac bono regimini, simul etiam Camerae Apost. indemnitati, propria quadam & peculiari sollicitudine providere. Quod ita demum (Deo favente) felicitet eventurum speramus, si ii qui in Civitatibus, & locis dicti Status temporalis Ecclesiastici jus dicunt, in officio contineantur, & quicumque eorum publica legum & Magistratum potestate abutendo, à recto Iustitiae tramite declinare, vel turpis lucri causa, Camerae Apostolicae jura improbè fraudare praesumpserint, se tandem divino iudicio gravissimas poenas duros

daturos intelligant. Ideoque nemini mirum videri debet, si cum quotidie instigante humani generis hoste, hominumque malitia in dies succrescente, novae fraudes, & corruptela detegantur, nos quoque praedecessorum nostrorum exemplo nova cogimur subsidia praeparare.

§. 1. Bene siquidem, & prudenter fel. rec. Paulus Papa II. praedecessor noster prohibuit inter alia, ne Gubernatores, & quicumque Officiales Provinciarum, Civitatum, & locorum S. R. E. ditioni in temporalibus subiectorum, multas & poenas pecuniarias remittere, donare, aut gratiam de illis facere possent, ultra summam sex florenorum auri de Camera.

§. 2. Quam prohibitionem pie mem. Sixtus Papa IV. etiam praedecessor noster non modo approbavit, sed venit etiam ne in causis criminalibus, ante sententiarum prolationem processus circundari facerent, sed causas ipsas, prout iustitia suaderet, terminarent; ac mandavit, ut omnes supplicationes in quibus persona delinquens, delictum ipsum, & poena ei de iure itroganda, ac demum gratia ei per Officiales facta, exprimi deberet, in libro speciali registrari facerent, librumque ipsumque in fine officii per fidelem Nuntium Camerae Apostolicae mitterent. Ac pro refectione murorum, fontium, viarum, aliarumque rerum similium, seu illarum conservatione, non aliter Thesaurarios Camerae ad illarum solutionem teneri voluit nisi vere & actualiter in hoc erogaretur.

§. 3. Per aliam vero suam constitutionem mandavit, ut si vere in tales causas expendendi facultas, & licentia à Sede Apostolica tributa foret, id tamen per manus Thesaurarii erogaretur; inhibendo ne eadem poena, ac multa ad alterius quam Thesaurarii manus, etiam sub colore depositi, donec in praedictos usus erogarentur, jullo modo perveniret.

§. 4. Ac demum recol. mem. Pius Papa IV. noster etiam praedecessor statuit; quod omnes poenas, & multas pecuniarias, seu cujusvis qualitatis bona, quarumcumque personarum, in praedictis Civitatibus, & locis degentium, Camerae Apostolicae privative quoad omnes alios, etiam Communitates (exceptis tantum iis poenis, quae pro damnis, agris, & praediis rusticis illatis sunt in illarum) perpetuo integre applicatae existerent; nec per alios, quam à Camera Apostolica ad id specialiter deputatos officiales exigenterur; de quorum manibus eas reciperent, si qui titulo oneroso, aut ab aliquos pios, vel supradictos, aut alios ejusmodi usus; illas sibi deberi praetenderent.

§. 5. Id autem declaravit postea habere locum etiam in iis Terris, Castris & locis, quae non ipsi Romanae Ecclesiae immediate, sed alicui Communitati, Civitatum praefata rum subdita forent.

§. 6. Novissime vero ordinavit, & praecipit, ut Officiales praedicti decima tantum hujusmodi poenarum, accusator autem quarta partibus contenti forent, sed illorum nemo alias, quam de manu Depositariorum dictae Camerae ullo modo exigenter, prout praefatis, & aliis forsan praedecessorum nostrorum desuper editis constitutionibus latius continetur.

§. 7. Sed quia postmodum successu temporis nonnulli ex illis, qui in Statu temporali Ecclesiastico jus dicunt, varias artes, vel potius fraudes excogitarunt, quibus salubria hujusmodi statuta eluderent, & sub diversis praetextibus interdum per sordes, pretio; aut gratia corrupti, criminosos manifestos, aut impune dimitterent, aut multas Camerae Apostolicae debitas interverterent. Interdum vero illos plus a quo opprimentes, non tamen poenas ab eis exactas praedictae Camerae reservarent, sed turpi lucro inhiantes sibi contra fas retinuerunt. Nos huic malo mederi, & malitiis quantum cum Domino possumus obviare cupientes; ac dictorum praedecessorum exempla imitati, auctoritate Apostolica decernimus, & declaramus, omnes & quascumque poenas pecuniarias, multas, & confiscationes omnium, seu cujusvis criminis, excessus, maleficii, delicti, vel quasi, per quoscumque Praefides, Rectores, Gubernatores, quavis dignitate, etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori fulgentes, etiam S. R. E. Cardinales, & Sedis praedictae de latere Legatos, eorumque Vicelegatos, Locatenen. Commissarios, Pote-

Bullarii Magni Tom. II.

states, & Officiales, qui in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Villis, & locis nostris; & S. R. E. ditioni temporali subiectis quomodolibet jurisdictionem exercent, tum per sententias, decreta, processus, tum etiam per viam supplicationum, remissionum, absolutionum, liberationum, condonationum, compositionum, gratiarum, abolitionum, seu cassationum processuum ab ipsis pro tempore concessarum, tam ex juris communis dispositione, quam juxta tenorem quarumcumque Apostolicarum, aut etiam aegidatarum constitutionum, & ordinationum, vel statutorum, & consuetudinum cusjusvis Provinciae, Civitatis, aut loci particularium, aut in vim dictorum decretorum, & bannimentorum, ab ipsis Officialibus, seu eorum antecessoribus promulgatorum, Camerae Apostolicae realiter, & cum effectu perpetuo applicatas esse & fore, ipsique Camerae, non autem quibusvis Communitatibus, universitatibus, aut personis integre deberi, poenis dumtaxat ratione damnorum in agris, vineis, possessionibus, silvis, pratis, aut quibusvis praediis illarum exceptis, quae sicut Communitati, aut Universitati applicatae sunt, quicquam circa eas innovare nequaquam intendimus. Praemissa vero omnia locum habere volumus etiam in iis Terris, Oppidis, Burgis, Castris, Villis, & locis quae alicujus alicuius Civitatis, aut Terrae, Communitati, vel Universitati, non autem immediate Romano Pontifici subsunt.

§. 8. Ceterum volumus, ut quaecumque Communitates, Universitates, Collegia aut personae, etiam Ecclesiasticae quavis dignitate fulgentes, aut eorum Magistratus, poenas, compositiones, aut multas, praedictas seu illarum portionem aliquam quovis titulo, etiam oneroso, occasione, vel causa, etiam iustissima, & pro reparatione, ac refectione, & fabrica, vel conservatione murorum, pontium, viarum, fontium, aut cujuslibet publici boni, vel pii loci, Ecclesiae, aut Hospitalis intuitu, aut alias quomodolibet sibi deberi, vel applicatas esse praetendant, debeant omnino intra duos menses à die publicationis praesentium literarum in Romana Curia faciendae computandos, concessiones, & applicationes praedictas, suaque jura, & privilegia quaecumque habent in Camera Apost. exhibere, deducere, & allegare: quae quidem Camera, si ipsas concessiones validas ex oneroso titulo, vel ex urgentissima causa factas esse cognoverit, & judicaverit, possit eas ad tempus quod ipsi Camerae necessarium videbitur, confirmare, seu de novo concedere, & successively Depositario ejusdem Camerae in Provincia, seu Civitate in qua concessio hujusmodi facta, & approbata fuerit, residenti specialiter, & in scriptis committere, & mandare, ac speciale mandatum desuper opportunum relaxare, & poenas ipsas, multas, & compositiones hujusmodi, earumve pars ipsi Camerae bene visa, dictis Communitatibus, & Universitatibus, seu Collegiis & personis solvantur; quas nimirum de manibus Depositarii praedicti, & praecedente speciali mandato, nec alias exigere possint, aut debeant. Revocantes, & annullantes omnes, & quascumque concessiones, applicationes, & assignationes dictarum multarum, poenarum, & compositionum quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, personis etiam Ecclesiasticis, ex titulis etiam onerosis, aut causis praedictis, vel aliis etiam iustissimis factas, quae intra tempus supradictum, ut praefertur in Camera Apostolica exhibita, & producta, aut deinde ab eadem Camera approbare, & innovare non fuerint, etiam si saepius per literas Apostolicas à quibuscumque praedecessoribus nostris approbatae, & innovatae sint, ipsaeque Communitas, Universitates, & Collegia in pacifica quasi possessione illas exigendi ab immemorabili tempore existant, & Camerae Apostolicae eas nunquam exegerit.

§. 9. Districte vero interdiciamus, & prohibemus, ne in posterum quicumque Praefes, Rector, aut Gubernator, quavis etiam Cardinalatus auctoritate, & dignitate praefulgens aut Sedis praedictae Legatus, Vicelegatus, Locumtenens, aut Officialis ex supradictis quovis praetextu, occasione, vel causa, etiam maxime rationabili, legitima, iustissima, & urgentissima, tam in sententiis, processibus, decretis, bannis, proclamationibus, edictis, quam in supplicationibus, gratiis, remissionibus, absolutionibus, abolitionibus

Comunicati- busque et alijs di- cendi: pro- tendentib. terminum. ad i. proban. & super sententiam in Cam. Apost. obstat. praef. gis. que elapso omni edicti- siones dicta- rum panar. etiam ex on- rosis titulis i. factas. revocari.

K K K abolitio

abolitionibus, aut cassationibus processuum ab ipsis quolibet editis, vel edendis, pœnas, multas, aut compositiones, occasione malefactorum, vel quasi, ab ipsis rursus persolvendas in pecunia numerata, vel in bonis mobilibus, immobilibus, aut se moventibus, cujuscvis generis, qualitatis, quantitatibus etiam minimis existens, in totum, vel in parte, etiam minima alias quam Cam. Apost. prædictæ concedere, aut applicare, vel assignare quoquo modo audeant, vel præsumant.

*Nec alii per
fondo, quàm
Depositarii
solvi, neque
aliquam pec-
uniam partem
per officiales
velinere posse
decerni.*

§. 10. Quam ob causam universas, & singulas pœnas, multas, & compositiones prædictas, non possint, nec debeant ullo modo solvi, exbursari, tradi, aut consignari facere in manibus cujuscvis alterius personæ, quam Theaurarii, seu Depositarii Cameræ prædictæ in qualibet Provincia residentis; seu ad majorem partium communitatem in manibus Vicèdepositarii, seu Vicèthesaurarii in qualibet Civitate, & loco deputandis, sed neque etiam valeant Gubernatores, & Officiales prædicti, etiam S. R. E. Cardinales, aut Fisci Procuratores, vel accusatores, propria auctoritate retinere, aut à partibus exigere portionem, aut ratam ex hujusmodi multis sibi debitam, verum integrè, & sine aliqua diminutione exbursari, tradi, solvi, & consignari debeant in manibus Theaurarii, Depositarii, aut substituti prædicti, ex quorum manibus, nec alias, Gubernatores, Officiales, Fisci Procuratores, & accusatores eas recipiant.

*Contraven-
tionibusque
pœnas im-
ponit.*

§. 11. Quod si vel pœnas ipsas aliis quam Cam. Apost. applicaverint, vel propria auctoritate, & non de manibus prædictis exegerint, tam Gubernatores, Officiales, & alii prædicti etiam S. R. E. Cardinales, quam Procuratores Fisci, & accusatores, & ipsorum quilibet contravenientes officiis per eos obtentis ipso facto, absque aliâ declaratione, aut ministerio Judicis privati, & ad illa, & alia de cætero obtinenda perpetuò inhabiles & incapaces existant, & insuper pœnam trecentorum scutorum pro qualibet vice Cam. Apost. solvendorum eo ipso incurrant.

*Delinquenti-
bus prohibet
ne alius quàm
Depositarius
sub pœnis sol-
vatis, etiam si
aliter in sen-
tentiis vel
supplicationi-
bus sit re-
scriptum.*

§. 12. Verum hujusmodi prohibitionem, & interdictionem ita extendimus, ut neque etiam ipsi delinquentes, aut rei, vel alii quicumque contra quos per viam inquisitionis, accusationis, denuntiationis, aut querelæ procedi coëptum fuerit, tam si condemnati, quam si absoluti extiterint, pœnas, aut multas pecuniarias, vel alias res ad quas solvendas in quibusvis condemnationibus, abolitionibus, decretis, processuum cassationibus, seu abolitionibus, vel supplicationibus, ipsos, aut alios pro eis multari contigerit, in alterius, quam Theaurarii, seu Depositarii, aut substitutorum prædictorum manibus solvere, aut tradere possint, vel debeant, etiam si in ipsis sententiis, abolitionibus, abolitionibus, decretis, aut supplicationibus aliter rescriptum existat. Alioquin si in aliorum manibus eas solverint, prædictæ sententiæ & gratiæ, quoad ea quæ illorum favorem, & commodum concernent, eo ipso nullæ, inanes, & irritæ, nulliusque roboris vel momenti sint; & tam ipsi rei, quam qui pro eis solverint, qualibet vice pœnam viginti quinque aureorum incurrant. Contra vero, si maluerint prædictis Theaurariis, Depositariis, aut eorum substitutis solvere quam eis personis, quibus forsân solvere jussi fuerint, bene & rectè solvissent, eorumque gratiæ, abolitiones, & supplicationes integram, & plenarium effectum sortitæ censeantur, iisque plenè suffragentur.

*Officiales
supplicationi-
bus ab eis si-
gnandas
Theaurari-
is consignet,
& supplicationes
infra decem
dies pœnas
solvant.*

§. 13. Mandamus præterea omnibus, & singulis Legatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus supradictis, sub pœnis prædictis per inobedientes eo ipso incurrendis, ut quilibet eorum cum primum supplicationes signaverit, & taxaverit, illas in manibus Theaurarii, vel Depositarii, aut substituti hujusmodi consignet, à quibus supplicantes in eadem decem dies à die datæ ipsarum supplicationum numerandos, soluta integrè summa, & taxa in eis descripta, illas exigere omnino teneantur. Alioquin lapsis decem diebus prædictis, gratiæ nullæ, & irritæ ipso facto existant.

*Officiales,
Notarii que
supplicationi-
bus in actis
referant, &
recessus an-*

§. 14. Legati vero, Gubernatores, & alii Officiales prædicti, eorumque Cancellarii, aut Notarii supplicationes ipsas registrare, & in acta referre, processive cassare, vel abolere non præsumant, nisi prius in calce supplicationis fidem solutionis jam factæ manu dictorum The-

aurarii, Depositarii, aut substituti subscriptam viderint, secus si fecerint, viginti quinque aureorum, & aliis arbitrio Superiorum imponendis pœnis pleneantur.

§. 15. Omnia autem, & singula bona, mobilia, gemmas, pecunias, & alias res cujuscvis generis, aut qualitatis quæ personæ ex quavis causa criminali in carcerè ductæ tempore carcerationis penes se gestaverint, ac itè ea quæ banniti, condemnati, homicidæ, & latrones tempore quo apprehenduntur, penes se similiter habuerint (archibus, & aliis offensivis armis tantum exceptis) ac denique ea quæ contra prohibitiones, & banna in fraudem deprehenduntur, & capiuntur, statim prædicti Gubernatores, & alii Officiales, eorumque Locatenentes, Barigelli, Executores, Custodes Carcerum, & Cancellarii in manibus eorundem Theaurarii, Depositarii, aut substituti tradere, & consignare debeant; alias ipsi Gubernatores, & Officiales ducentorū, Barigelli vero, Executores, Cancellarii, & alii prædicti quinquaginta aureorum pœnas qualibet vice incurrant. Quæ quidem bona, pecunias, & res, dicti Theaurarii, Depositarii, aut substituti depositi nomine tandiu apud se conservent, donec ipsi carcerati absolvantur, aut veri eorum Domini inveniantur. Quod si carceratos condemnati, & veros Dominos intra unius mensis spatium à die condemnationis non reperiri contingat, sint cuncta, & singula eo ipso Cameræ prædictæ appropriata, & applicata, quæ ipsius Cameræ nomine Theaurarii, Depositarii, aut substituti prædicti illa præscribere, hæcè subijcere, & plus offerenti vendere, & pretium eidem Cameræ acceptum ferre teneantur. Mandantes Notariis actuariis Judicium illorum locorum in quibus Theaurarii, aut alii Ministri ad rationes ejusdem Cameræ retinendas, pecuniisque exigendas deputati fuerint, ad hoc, ut de his omnibus emolumentis certa ratio in Camera prædicta reddi, & haberi possit, ut librum rationum, & computorum ejusdem Cameræ proventuum distinctum, & separatim teneant; illumque in Camera annis singulis, quando eorum computorum quietantia, & solidatio, ut moris est fiet, præsentent, ad hoc ut certa de omnibus prædictis haberi ratio possit; quod si librum prædictum non tenuerint, vel non verum, & integrum, illos ad omnia Cameræ prædictæ damna, & interesse, quæ ex præmissis pati contigerit, teneri volumus, & mandamus.

*so pœna
lunas no
cassent.*
*Officiales
Barigelli
bonis quæ
carcerati
tempore
carcerationis
deponant
in manu
commissarij
ad ejusdem
bis capi.*

§. 16. In omnibus verò causis criminalibus, aut civilibus in quibus criminaliter agitur, gravibus aut levibus, in quibus pœna ordinaria, aut extraordinaria, vel arbitraria, seu pecuniaria imponenda veniat, Legati, Gubernatores, Rectores, aut alii quicumque ex supradictis Officialibus reos absolvere, rehabilitare, restituere, vel eis gratiam facere, aut pœnam, ejujve partem aliquam remittere, aut condonare in quantum ipsius jus dicentis auctoritas se extenderet, non alio modo possit, aut debeat, nisi per sententiam absolutoriam in causis gravioribus, aut per decretum vim absolutoriarum sententiæ habens in levioribus, aut per supplicationem ab ipso jus dicente signatam. In quibus sententiis, decretis, supplicationibus teneantur iidem Gubernatores, & alii Officiales adotare integrè totam summam pecuniæ, quam à reis solvi debere taxaverint, declaraverint, aut damnaverint. Eaque condemnatio, & taxa in pecunia numerata, ut præfertur, in manibus Depositarii, Theaurarii, aut substituti solvenda, nec alias, aut in alia re, vel specie fieri debeat. Omnes autem absolutiones, rehabilitationes, restitutiones, remissiones, gratiæ, quæ per simplicem processum cassationem, vel abolitionem; aut alio modo, sine sententia, sine decreto, aut supplicatione fierent, eo ipso nullæ, invalidæ, ac nullius roboris, vel momenti sint & censeantur: & quilibet Gubernator, aut Officialis contraveniens, qualibet vice ducentorum aureorum pœnam incurrat.

*In casu
minori
Officiales
non possunt
reos absolvere,
restituere,
vel eis gratiam
facere, nisi
per sententiam
absolutoriam
aut per decretum
vim absolutoriarum
sententiæ habens
in levioribus,
aut per supplicationem
ab ipso jus dicente
signatam.*

§. 17. Quædam ipsas verò sententias, & decreta, tam merè absolutorias, & gratiosas, quam mixtas, semper antequam ferantur, Procurator Fisci, aut ejus substitutus, si in eo loco resideat, alias saltem Theaurarius, aut Depositarius, vel substitutus prædicti personaliter citari debeant, quorū unusquisque si eadem absolutiones injustas putaverit, debeat in actis protestari, & absque citatione prædicta

*Fiscus
saltem
Theaurarius
aut Depositarius
di. citari
debet.*

prædicta, sententiæ, & decreta hujusmodi ipso jure nulla, invalida, nulliusque roboris existant.

§. 18. Insuper omnia, & quæcumque statuta, decreta, consuetudines, etiam inveterata, & à longissimo atque immemorabili tempore observata, cujusvis Provinciarum, Civitatis, Terræ, aut loci Status nostri prædicti, de causis criminalibus, aut civilibus in quibus criminaliter agitur, deque poenis ratione delictorum, aut malefactorum quorumcumque (damnis in agris illac tantum exceptis) quomodolibet disponentia, quæ à fel. rec. Paulo Papa IV. aliisque post eum usque ad nostra tempora, nostris prædecessoribus, aut à nobismetipsis in specie expresse, & nominatim, ac simpliciter, pure, absolute, & absque aliqua conditione, reservatione, aut restrictiva, confirmata non fuerint ipso jure, & in vim præsentis constitutionis antiquata, abrogata, ac irrita, & nulla effecta sint, & censeantur. Ac pariter ea quæ ab ipsomet Paulo IV. & aliis usque ad nostri Pontificatus tempora successoribus, cum aliqua conditione, videlicet dummodo iusta sint, & rationabilia, vel juri communi & rationi non repugnent, vel quatenus sint in usu, & factis Conciliis, & Canonibus non sint contraria, vel cum aliis similibus, vel dissimilibus clausulis, & limitationibus comprobata extiterint, similiter quoad dictas causas & poenas, nulla & irrita decernimus, & declaramus. Itaque ut neque Gubernatores, & ceteri Officiales prædicti ea observare, aut juxta illa judicare, aut decernere debeant, ipsique Officialibus quæcumque juramenta de illis observandis præstita, vel forsitan præstanda, ex nunc eo ipso relaxamus, eosque in posterum ad juramenta hujusmodi præstanda adstringi volumus.

§. 19. Declarantes quod in futurum in omnibus Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis Status nostri prædicti, quicumque Gubernatores, etiam Cardinales, & Legati prædicti, aut alii Officiales, teneantur in primis, & ante omnia, quoad causas criminales prædictas, constitutionibus, ordinibus, & literis Roman. Pontificum nostrorum prædecessorum, atque nostris, & in casibus in quibus ipsæ nihil disponunt, itatutis locorum, si ut præfertur valide, & efficaciter confirmata fuerint, inviolabiliter in hæretis, & parere: quod si ea valida non extiterint, debeant judicare, procedere, absolvere, condemnare, & sententias ferre juxta tenorem Constitutionum Provinciarum à bon. mem. Paulo Papa III. similiter prædecessore nostro per ejus expeditas literas confirmatarum, quas Pauli III. prædecessoris nostri literas, per præfentes approbamus, & innovamus. In reliquis verò bannâ, & edicta in ipsis Provinciis, Civitatibus, & locis pro tempore publicata observentur.

§. 20. Legati autem, Vicelegati, Gubernatores, Locatenen. & alii prædicti Officiales, non ultra decem pro centenariis ex compositionibus, condemnationibus, poenisque, & multis prædictis occasione malefactorum, seu bannimentorum provenientibus, exigere valeant. Revocantes, & annullantes quæcumque super hoc in contrarium edicta, ordinationes, privilegia, indulta, nisi forsitan in illis portio minor, quam decem prædictorum assignaretur. Nam in iis in hac parte nequaquam derogare intendimus, sed illa potius harum serie confirmamus, & innovamus. Ultra verò taxam eorundem decem pro centenariis, à partibus, vel aliis personis quicquam emolumentum, aut pecuniæ, quovis prætextu, quæsito colore, vel ingenio, ditectæ, vel indirecte recipere, etiam sponte oblato nullo modo præsumant.

§. 21. Sed & Procurator Fisci si aderit vigesima, & Accusator si intervenit quarta parte prædicta, juxta Pii IV. prædecessoris constitutiones superius expressas contenti esse debent, & nihil præterea, vel minimum petant, exigant, aut accipiant, eæque omnes portiones Judicis, Procuratoris, & Accusatoris semper de manu Theaurarii, aut Depositarii, vel substituti, ut præfertur, exhibentur ipseque Theaurarius, Depositarius, aut substitutus portiones Procuratorum Fisci, aut Accusatorum tangentibus, non aliter solvant, nisi de expresse mandato Gubernatoris, aut Officialis in scriptis obtento, quod unâ cum chirographo recepti penes se retineant.

§. 22. Postremò dicti Theaurarii, Depositarii, aut substituti, quamlibet vel minimam pecuniariam summam

Bullarii Magni Tom. II.

ex dictis confiscationibus, & maleficiis provenientem, etiam de mandato, & jussione expressa dictorum Legatorum, & Gubernatorum, & Officialium, cuicumque persona solvere, aut tradere, aut in quoscumque usus erogare ullo modo nequeant præter prædictam portionem, & præter impensas solitas ad exercitium, & usum justitiæ necessarias; pro quibus solvendis qualibet vice mandatum speciale ab ipsis Gubernatoribus, seu Officialibus subscribendum expectent. Quinimò extra casus prædictos nullam pecuniariam summam expendere queant, nisi de mandato expresse Congregationis Consultæ negotiorum dicti Status, aut S. R. E. Camerarii, vel Generalis Theaurarii, aut Commissarii prædictæ Cameræ; si secus solverint, de suo erogasse censeantur, & in reddendis rationibus id eis computari nequaquam debeat.

§. 23. Decernentes sic in præmissis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiendi debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignorantet contigerit attentari.

§. 24. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinamentis Apostolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus etiam antiquissimis, necnon privilegiis, & indultis & literis Apostolicis quorumcumque tenorem extant, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia & concessione speciali, vel generali, per quam eorundem præsentium effectus impugnari, aut impediri quocumque modo valeat, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda esset in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 25. Ut autem præfens constitutio perpetuis futuris temporibus observetur, neve aliquis ejus ignorantiam prætertere, seque excusare possit, volumus ut ejus exemplis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus adhibeatur fides in judicio, & extra, quæ adhiberentur ipsis originalibus litteris, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 16. Ipsumque transumptum in qualibet Civitate, Terra, Oppido, Castro, Villa, aut Burgo Status nostri prædicti, & ut melius intelligatur, ejus compendium, seu summarium vulgari lingua conscriptum affigatur, & publicetur. Ac tam ipsius constitutionis, quam summarii transumptum in Cancellariis criminalibus, & in locis residentiarum Gubernatorum, & Officialium affixum perpetuo conservetur, & in ingressu novi Legati, Vicelegati, Gubernatoris, aut cujuslibet Officialis ejus loci magistratus teneatur ab eo intra biduum de ea observanda jurjurandum exigere. In discessu autem, seu Syndicatu eorundem Legati, Vicelegati, Gubernatoris, & Officialium, non solum debeant Procuratores Fisci, & Theaurarii, seu Depositarii aut substituti nomine Cameræ querelam exhibere, & denunciare contraventiones, & transgressiones hujus constitutionis, ab iisdem Gubernatoribus, & Officialibus factas, sed liceat cuilibet de populo id efficere. Quod si ipsis Syndicis ex rei inspectione, aut alia legitima probatione contiterit de ipsa contraventione, aut transgressione, teneantur sub poena quingentorum aureorum per quemlibet Syndicum inobedientem eo ipso incurrenda, ad executionem poenarum in eadem nostra constitutione contentarum, sine ulla mora, aut dilatione procedere. Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domini 1589. Idibus Martii, Pontif. nostri Anno 4.

Die 16. mensis Aprilis 1589. presentes littere Apostolica in plena Camera præsentata fuerunt, & Camera ipsa ex decreto de super facto illas admisi, ac in ipsis Camera libris registrari mandavit, prout successivè registrata fuerunt, scilicet lib. 3. signaturarum S. D. N. apud me infra scriptum ejusdem Camera Notarium.

Anno à Nativitate Domini 1589. indit. 2. die verò 26. mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi & D. N. D. Sixti

R K K 2

portiones prædictas ab aliis usibus expendere possent.

Clauſula de rogatoria.

Decretum irritanti.

Exemplis huius, constitutionis si plena fides adhibeatur.

T antequam vero, et eius compendium in qualibet Civitate non solum in Camera, sed etiam in locis residentiarum Gubernatorum, & Officialium affixum conservetur, & Officialis in ingressu ferbar. teneant. & in eorum discessu, si su cour-a os pro- dicit, sionibus præcedantur.

D. P. A. 4. 15. Martii.

Admissa, & registratio in Camera Apostolica.

Publicatio.

divina providentia Papa V. anno epus 5. presentis littera... Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XCIV. Institutio Rotæ in Civitate Macerateni, Provincie Marchie Status Ecclesiastici, ad cognoscendas lites dicte Provincie.

Jurisdictionem hujus Rotæ, quoad appellationes à sententiis, & decretis Episcoporum ejusdem Provincie, declaravit Gregor. XIV. inf. in sua const. 14. Romanum. Et quoad causas decretorum Civitatis Ancone, limitavit Clem. VII. inf. in sua const. 26. Ex Apostolicæ.

SIXTVS EPISCOPV S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edicta An. D. 1589. Causa hujus inflia.

Romanus Pontifex supremi Judicis in Terris Vicarius, inter innumeras sibi imminentes curas, illam propensiori animo amplectitur, per quam omnibus in locis, sed præsertim in Provinciis sibi, & Apostolicæ Sedi immediate subiectis, pro justitia unicuique æqua lance administranda Judices deputantur, & ad id necessaria tribunalia eriguntur, & instituuntur. Sanè etiam semper procuratorum Civitatum nostro dominio subditarum statu pacifico, tranquillo ac prospero, felicique regimine cogitaverimus, ad Provinciam tamen nostram Marchiam tanto accuratius aciem nostræ considerationis direximus, quanto illam (ex qua originem duximus) propensiori patriæ amore prosequimur. Et cum in ea etiam pro commoditate illius populorum, unum Tribunal iudicum, Rotam nuncupandum, institueret decrevissemus, nulla alia nobis commodior occurrit civitas, in qua id fieri possit, quâ Civitas Maceraten. quæ aliâ insignis existit, & ferè in medio dicte Provincie, ac Territorio fœcundo, & amœno sita reperitur, solitaque Sedes Legatorum existit, celebrique Gymnasio, duplici Collegio clara, insignium insuper Doctorum copiosa, qui experientia, scientia, & ordine dicendi, interpretandi, advocandi, & patrocinandi eorum particulari studio præcellant.

Eratio Tribunalis Rotæ in Civitate Maceraten. ad deciden. causas Provincie Marchie.

§. 1. Hanc igitur cogitationem nostram ad effectum perducere stantes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicte Civitate Maceraten. unum Tribunal Audientie causarum Rotam nuncupandum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quod constare debeat quinque Judicibus, Auditoribus nuncupandis, quatuor videlicet per nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, & alio per Communitatem, & homines dicte Civitatis Maceraten. eligendis, & deputandis, qui omnes & singulas Anconitan. Firmian. Camerinen. Asculan. Fanen. Æsin. Maceraten. & Montis Alti, earumque jurisdictionum, cæterarumque & aliarum dicte Provincie Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum quorumcumque dicte Provincie immediate subditorum causas, lites & controversias civiles, tam profanas, quàm Ecclesiasticas, ac criminales (in quibus appellationi locus fuerit) inter cives, incolas, districuales, habitatores, Ecclesiasticos, & Sacerdotes, ac Collegia tam regulatum, quàm non regularium, ac Monasteria virorum, agricolas quoque, & alios subiectos sub dicte Provincia cognoscere, decidere, sinèque debito terminare, ac judicare possint, & debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus, & instituimus.

Auditoribus sint quinque, Clerici l. v. D. ab aliquo Collegio laudati, & per Juris utriusque Doctores excellentes, ac insignes, usu, &

peritia judicandi præstantes, Clerici, & non uxorati, & qui in eadem Civitate Maceraten. saltem per integri anni spaciâ, cum eorum familiis non habitaverint, necnon ab alio Collegio Doctorum rite, prævio examine severo, ad Doctoratus lauream promoti fuerint, & per quinquennium, aut in aliquo publico Gymnasio legerint, aut in locis insignibus judicandi officio functi fuerint, ac laudabiliter, & cum honore se gesserint.

§. 3. Duret eorum officium ad quinquennium, quo elapso non possint iterum eligi, nisi post quinquennium à die finiti officii. Propterea volumus quod dicti Auditores ipsorum officio durante, in eadem Civitate Maceraten. seu tota hujusmodi Provincia, aliquod aliud officium, sive publicum, sive particulare nequeant exercere.

§. 4. Et postquam electi fuerint, in principio, seu ante ingressum eorum officii, in manibus pro tempore existentium Legati, sive Vicelegati dicte Provincie, vel Gubernatoris ejusdem Civitatis Maceraten. assistentibus in hoc Prioribus ipsius Civitatis, iurejurando promittant, sese non contraventuros præsentibus statutis, ac Civitatum, Terrarum, & aliorum locorum, necnon provisionibus, & constitutionibus dicte Provincie Marchie, sed illa (quatenus dicte Apostolica auctoritate comprobata, licita, honesta & in usu existant, ac sacris Canonibus, & præsertim Concilii Tridentini decretis, atque Apostolicis constitutionibus contraria non sint) in violabiliter observaturos, justitiamque partibus administraturos, sub pœnis in statutis, & provisionibus dicte Provincie expressis, ac in Syndicatu infligendis.

§. 5. Insuper ex eisdem quinque Auditoribus, quolibet anno, & in principio anni, sorte extrahatur unus, qui sit Potestas ejusdem Civitatis Maceraten. & Rotæ Prætor, cum jurisdictione & terminationibus, ac oneribus, & honoribus, salariis, & emolumentis, de quibus infra. Duret autem hujusmodi Potestatis, & Prætoris officium per annum, & eo elapso, alius ex reliquis Auditoribus sorte extrahendus in ejus locum succedat. Et nihilominus dicto anno elapso Auditor remaneat. Idemque Prætor teneatur quandocumque coram Notario Rotali, & duobus testibus ad instantiam petentis, etiam parte non citata, sorte extrahere singulos Auditores ad singulas causas sorte educendas, & causæ prius extrahantur, & deinde Auditores, dicteque extractio intelligatur facta salvis exceptionibus partis, & citra illarum præjudicium. Solus verò Prætor sit Judex in causis pupillorum, viduarum, carceratorum, & miserabilium personarum, etiam si qualitates ipsorum non essent intentatæ, vel si non esset petitum secundum illa procedi, dummodo dicte causæ sint valoris, vel æstimationis centum scutis infra, & si dictum valorem excedant, adhibeatur in decisione illarum votum Auditorum, & in causa appellationis alius sorte extrahatur, sitque dictus Judex, & scutalium, & damnorum datorum, & adaptationis stratarum dicte Provincie.

§. 6. Statuimus etiam quod Auditores prædicti cognoscere debeant omnes, & quascumque causas cujuscumque qualitates, & summæ fuerint, Civitatis, ac Territorii, seu jurisdictionis Maceraten. in secunda, & aliis instantiis non autem in prima, quæ coram suis Judicibus remaneat, prout hactenus observatum fuit, nec quoad causas Ecclesiasticas, ac ad forum Ecclesiasticum quomodolibet spectantes, quæ in prima instantia ad Episcopum Maceraten. juxta dicti Concilii decreta pertineant. In secunda verò, & aliis instantiis ad ipsos Auditores spectent. Totius verò Provincie causæ omnes etiam Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, (dummodo non executivè agatur in præjudicium facultatum Auditoris Camere Apostolicæ, summam, & æstimationem rei, vel facti scutotum centum excedentes, post primam instantiam, quæ apud suos Judices debeant à supradictis Auditoribus, cum expressâ tamen declaratione, quod propterea non sit, nec censetur esse derogatum, seu præjudicatum privilegiis, seu indultis Apostolicis illarum Civitatum & locorum, quibus concessum est quod causæ in secunda instantia cognoscantur, &

*Sequestra
affociationis
et qua de
coram possint.*

§. 23. Præterea quilibet ex Auditoribus protestationes quascumque & sequestra (de jure tamen ex forma Constitutionum, seu statutorum permiffa) cum clausula affociationis, quilibet etiam immiffiones absque alia extractione de eis faciendâ committere possint, dummodo prædicta à causis coram aliquo extracto indecisis pendentibus non dependeant, & in talibus causis à protestationibus, sequestrationibus & affociationibus inchoandis, si ulteriori processu egeant, fieri debeat extractio Judicis, & coram eo tunc extrahendo procedatur.

*Judicium super
per absolu-
tione à iura-
mentis non
impediatur
processus in
Rota, data
cautione de
qua hic.*

§. 24. Decernimus etiam quod pendentia Judicii super absolutioibus à juramento in obligationibus appositis usuraria pravitate, fictione, & simulatione, ac dolo coram Judice Ecclesiastico, non impediatur processum inchoatum vel inchoandum à Rota super executione instrumenti, nec executionem ipsam, præstita tamen per eos qui volentem cautione idonea juxta formam litterarum Apost. fel. rec. Julii Papæ II. prædecessoris nostri, quarum litterarum vis, & effectus ad alios casus præmissos, & similes extendatur.

*Auditor ut
simo pronun-
tians expen-
sas taxatas,
et in iudica-
tione in Rota,
extra exequi
possit.*

§. 25. Auditor etiam qui ultimâ sententiam tulit, expensas non taxatas taxari, & sententias definitivas, & interlocutorias vim rei judicæ sortitas, in Rota vel extra ipsam per quemcumque, etiam superiorem Judicem latus exequi possit, & debeat. Et istud etiam servetur in eventum quod aliquis ex Auditoribus prædictis, propter aliquod impedimentum, aut finitum officium deficeret per successorem in locum prædictum, ut supra vacantem.

*Decreta vo-
luntaria in
visitatione
Auditor fr-
eius Prætor
interponat.*

§. 26. Decreta voluntariæ jurisdictionis interponendi in Palatio, & extra Palatium, si dictis Auditoribus videbitur, & prout fuerint requisiti, ac dandi, & decernendi Tutores, & Curatores minoribus, singuli Auditores, sicut Prætor, potestatem habeant.

*Auditores
quando infi-
mal conven-
tione, seve-
re in red-
dere debeant.*

§. 27. Auditores etiam prædicti, singulis diebus convenire debeant, etiam si non sedeat, semel in die pro commoditate litigantium, iis verò diebus quibus sedere debeant, & jus reddere, statim post pullum Campanæ Rotæ audiant principales, & Pronotarios causatum, & hora post pullum dictæ Campanæ statim dicti Auditores sedere debeant per horam cum dimidia ad minus. Ad hoc idem Auditores jus reddant in aula assignanda alterais diebus, videlicet Lunæ, & Mercurii, & Veneris, & si non potuerint prædictis diebus jam ordinatis, sedeat reliquis diebus, & si essent duo vel tres successivè continui festorii dies, aut in principio, aut in fine hebdomadæ, exceptis diebus feriatis, & diebus Sabbati.

*Auditores, &
Prætor post
litem motam
& in causis
coram eis pen-
den. arbitri
nomine eligi
non possunt.*

§. 28. Præterea non possit quoquo modo in Prætorum, seu Auditorum prædictos, vel aliquem ex eis sub eorum nomine proprio compromitti, vel remitti in causis coram eis pendentibus, vel lite mota, quod tamen liceat quando lis non est adhuc judicialiter cœpta, & si acciderit quod causæ hujusmodi sic ut supra compromissæ, per laudum, sive sententiam à prædictis Auditoribus terminari non possint, tunc ille, seu illi Auditores qui fuerunt arbitri in tali causa electi aliquo modo intervenire, seu consensum, aut votum præstare non debeant, sed solum alii qui non fuerunt arbitri causam prædictam cognoscere possunt, & judicare, excepto semper voto illius coram quo formantur processus.

*Advocare
etiam & cõ-
sulare ne-
quænt.*

§. 29. Et ut fraudibus occurratur, non possint Auditores prædicti advocare in Civitate Maceraten. aut consilere, aut consiliis aliorum se subscribere in aliqua causa civili, Ecclesiastica, vel criminali, aut cujuscumque generis, quæ directè vel indirectè concernat, vel concernere possit interesse alicujus districtualis, & Provincialis, seu Universitatis, vel Collegii dictæ Provincie Marchie, aliàs si mutatis nominibus, vel quomodocumque fuerit huic capitulo contraventum, contraveniens statim amittat officium, & teneatur ad alias pœnas arbitrio Syndicatorum.

*Sententias
non confecto
registro ferre
non valeant.*

§. 30. In causis etiam in dicta Rota vertentibus nulla sententia ferri possit, nisi prius confecto registro.

*Inhibitiones
etiam à Rom.
Curia eman-
natas post
cõclusum in
causa recessio-
ne possint.*

§. 31. Idem autem Auditores causas coram eis introductas expedire valeant prout de jure, & quascumque inhibitiones post conclusum in causa ei præsentatas, à quocumque, etiam à Romana Curia emanatas, rejicere possint, & admittere non teneantur.

§. 32. Et si contigerit obitus, vel absentia, aut infirmitas, vel aliud justum impedimentum Prætoris, aut alicujus ex Auditoribus per octo dies continuos vel pauciores, causæ coram impedito, vel absente vertentes stent in suspensio toto tempore octo dierum, & illis elapsis ulterius procedatur coram subrogatis, dummodo acta scribantur per Notarios deputatos dicti Judicis infirmi, vel absentis, aut aliàs impediti. Et si unus ex Collegio absens, vel impeditus fuerit, ut supra, coram aliis presentibus causæ agitari possint, & Rota ipsa à tribus representetur.

*In casu
pedimentum
Auditorum
coram de-
rogatis
cedatur.*

§. 33. Causæ omnes, tam ordinariæ quam Commissariæ, etiam à Sede Apostolica ad referendum delegatæ, quæ tempore renovationis Rotæ pendebant indecisæ, intelligantur novis Auditoribus commissæ, qui in idem Tribunal, & sessionem juxta ordinem, & prioritatem Doctoratus successerint.

*Causa
distinguitur
impro-
pria
aut
quod
quod
missa
fructus
Auditorum
& Prætor
no licet
Legati
Gubernatoris
abfque
quænt.*

§. 34. Non liceat autem ipsis Prætori, & Auditoribus abesse extra Civitatem Maceraten. & districtum dictæ Provincie Marchie, nisi cum licentia Legati, Vicelegati, seu Gubernatoris legitime obtenta, excepto tempore feriarum propter necessitates hominum introductarum, quo tempore abesse possint per mensem, obtenta tamen prius saltem verbo licentia à prædicto Gubernatore, seu Vicelegato. Ita tamen quod ipsorum Auditorum tempore prædictarum feriarum, tres computato Prætor in Civitate Maceraten. continuè resideant, quæ tamen licentia detur juxta præcedente causa.

*Syndicus
que
quod
in fine
debeat.*

§. 35. Præterea Prætor & alii quatuor Auditores stare debeant in syndicato quolibet anno cum retentione salarii infra dicendi, vel debeant præstare cautiones de Judicio fisci, & judicatum solvendo in forma depositi in causa syndicati, qui syndicatus fieri debeat Kalendis Julii cujuslibet anni, & successivè prosegui, nec aliquo modo, vel causa prætermittatur. Et quoniam multi forsitan non audent querelare, cognoscetes finitum non esse eorum officium, præcludatur via lætis, ut in fine quinquennii debeant stare syndicati de omnibus causis, tam Ordinariis & Commissariis, quam à Sede Apostolica delegatis, ac de omnibus gestis per eos, & eorum quemlibet respectivè toto tempore eorum officii, exceptis iis de quibus querelatum, & judicatum fuisset in aliis syndicatis præcedentibus eorum officii.

*Syndicus
que
quod
sursum
debeat.*

§. 36. Syndici autem eligantur per Consilium Creditæ, & Gubernatorem, seu Vicelegatum dictæ Civitatis Maceraten. qui in numero sint duo Doctores de Consilio Creditæ, duo caudidici, addantur duo mercatores pro majori & faciliori decisione causarum mercantilium, si quæ erunt. Et contra tales syndicos sic electos nulla exceptio, neque etiam incompetentiæ opponi possit.

*Condem-
in Syndico
pœnas
expressi
currant.*

§. 37. Et si quis de Auditorum numero fuerit condemnatus doli, fraudis, vel circumventionis, aut imposturæ, seu baratarie, sit privatus officio suo, teneaturque de damno partis læsæ, & puniatur secundum formam constitutionum dictæ Provincie.

*Syndicus
contra
dicos
cõ-
proponere
sufficiat
debeat.*

§. 38. Et ad tollendam omnem dubitationem, Auditores prædicti infra proximum diem à die extractionis, sive electionis Syndicorum, & intimationis nominum eorundem, debeant proponere, allegare, & dicere coram Prioribus, & Legato, sive illius Gubern. prædictis, omnes causas suspicionis quas singulariter vel conjunctim habuerint contra aliquem ex prædictis Syndicis, ut supra eligendis, quas ipsi justificare debeant infra sex dies tunc proximè futuros, & prædicti Priorès, unà cum Legato, sive Gubernatore d. Civitatis Maceraten. eas admittere vel rejicere, aut aliàs super illis providere, prout juri, æquitati, & honestati magis convenit videbitur, quibus sex diebus durantibus, omnia dicti Syndicatus stent in suspensio, in reliquis autem in Syndicato prædicto termini, & alia substantialia juxta constitutiones dictæ Provincie observentur.

*Prætor
vix
sum
pialo.*

§. 39. Ut autem habeant dicti Auditores, ac Prætor unde sustentari possint, ordinamus quod ipse Prætor qui pro tempore fuerit, pro suo salario habeat scuta triginta monete Marchie quolibet mense, & insuper omnes redditus, proventus, emolumenta, regalia, & provisiones quæ juxta statuta dictæ Civitatis, vel ex approbata consuetu

consuetudine Prætoribus dictæ Civitatis hæcenus præstari consueverunt, necnon quartam partem pœnarum malefactorum, seu proventuum ex maleficiis, vel quasi proventuum Camere dictæ Civitatis Maceraten. realiter & cum effectu incorporandorum, juxta statuta, & reformationes dictæ Civitatis Maceraten. ac concessio-nem super eisdem maleficiis per piæ mem. Pium Papam Quintum, etiam prædecessores nostrum emanatam, prout hæcenus observatum fuit.

§. 40. Alii verò singuli Auditores habeant pro eorum salario quolibet mense pariter scuta triginta dictæ mone-tæ, & in causis Commissariis Apostolicis habeant sportulas juxta formam constitutionum Provincie prædictæ. In aliis verò causis, pro sportulis solvi debeat unum scu-tum auri pro quolibet centenario estimationis causæ tra-ctandæ in sorte principali usque ad summam mille scu-torum: quod si estimatio excesserit dictam summam in quacumque quantitate, nihilominus non amplius decem scutis juxta modum infra scriptum distribuendis persolvi debeat pro minori litigantium dispendio. Et si contigat aliquem ex Auditoribus, pro inspectione & visione loci, ut facilius, & celerius possit causas decidere, illuc se conferre, si in Territorio, Civitatis Maceraten. fuerit, habeat equum pro se & famulo, & dimidium scuti auri: sin verò extra, ita quod eadem die redire non possit, ha-beat expensas viæ pro se & famulo, ac equis, ac scu-tum unum auri pro quolibet die.

§. 41. Et ad tollendum omne dubium, salarium sive publicum stipendium prædictum, ipsi Auditores perci-pere debeant pro eo dumtaxat tempore, quo officium suum hujusmodi exercuerint, ita quod adveniente casu vel mortis, cessionis, vel discessus alicujus ipsorum Au-ditorum, nec ipse, nec ejus hæredes prætere, nec petere possint hujusmodi salarium, nisi pro tempore quo officium exercuerint, nisi aliquid forte deberetur pro residuo.

§. 42. Quo verò ad ea quæ Notarii, & Bajulorum, si-ve Cursorum, sive sigilli mercedem, laborem, incom-modum, & maximas expensas, & detrimentum respi-ciunt, observetur taxa jam concessa S. R. E. Camerario. Aliter verò Prætor qui pro tempore erit, facere debeat im-bursationem omnium nominum Causidicorum, & Ad-vocatorum publicè exercentium in Civitate Maceraten. officium Procuratoris, & Advocati, & duas bursas reti-nere, in quibus erunt brevvia nominum prædictorum, sta-reque debeant penes dictum Prætozem, qui quolibet se-mestri, & in principio semestris coram duobus testibus, & suo Notario sorte extrahat duo ex nominibus imbur-satis, quorum nomina sorte extrahantur, pro semestri immediatè tunc sequuturo, qui sint, & appellari debeant Advocatus, & Procurator pauperum respectivè, & te-neantur singulis diebus requisiti coram quibuscumque Judicibus gratis & amore Dei pro pauperibus, & misera-bilibus intercedere, & postulare, nec possint aliquid percipere, vel acceptare, per se vel alium, seu alios, etiam à sponte dare volentibus, nisi fuerint esculenta, & poculenta, quæ triduo consumi possint, & si quis extra-ctus pauperum Procuratorum absque causa legitima re-tusaverit, vel se negligenter gesserit, impietatis nota afficiatur, & extraordinariè arbitrio pro tempore exi-stentis Legati, sive Gubernatoris, aut Prætoris Rotæ pu-niatur.

§. 43. Postremò mandamus, quod causæ semel in di-cta Rota introductæ, quovis modo, nisi per nos & eos-dem successores nostros Rom. Pont. pro tempore exi-stentes; ac in viâ commissionis per nos & eosdem suc-cessores nostros, nostra vel eorum propria manu, seu de mandato, vel in præsentia signatæ, nisi de utriusque partis consensu advocati nequeant. Nec Prætor, vel Au-ditores prædicti inhibitionibus, seu mandatis, eis vigore commissionum aliter quàm ut præfertur signatarum præ-sentatis, etiam vigore cujuscumque sententiæ, ac sub-censuris, & pœnis etiam pecuniariis parere teneantur, & ob non paritionem inhibitionibus, & aliis prædictis ali-quam pœnam minimè incurtant.

§. 44. Eisdem quoque pro tempore existentibus Rotæ hujusmodi Auditoribus, ac Prætori, ut omnibus & sin-

gulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indul-giis, concessionibus & gratiis, etiam circa auctoritatem judicandi, vtrandi, sententiandi, sequestra & mandata decernendi, reponendi, restituendi, apostolos exco-municandi, relaxandi, inhibendi, citandi etiam sub censura declarandi, aggravandi, reaggravandi; auxiliumque brachii secularis invocandi, omnibusque aliis & singulis facultatibus, & auctoritatibus quibus similes Rotæ Bononiæ. Auditores utuntur, fruuntur, possunt, & gaudent (præterquam in his quæ præsentibus, aut aliis nostris literis aliter disposita reperiantur) pariformiter uti, frui, potiri, & gaudere omni tempore valeant, con-cedimus, & indulgemus.

§. 45. Et ulterius, ut pro tempore existentes Prætor, & Auditores, eorum officio durante à quibusvis gabel-lis, & dantiis, tam impositis quàm noviter, & in futurum quavis de causa imponendis, liberi, immunes, & exem-pti esse debeant pariter concedimus & indulgemus.

§. 46. Præterea Congregationi Collegiorum Docto-rum Curialium d. Provincie, & ipsius Civitatis Macera-ten. & cum interventu moderni, ac pro tempore exi-stentis ejusdem Civitatis Maceraten. Gubernatoris, seu Provincie prædictæ Legati, seu Vicelegati, necnon priorum dictæ Civitatis Maceraten. quancumque pro personarum, temporum, & locorum qualitate expedire melius videbitur, supradicta statuta, constitutiones, & ordinationes mutare, revocare, & alterare, ac alia de no-vo (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, necnon dicti Concilii decretis minime contraria, per nos tamen, & successores nostros confirmanda) illorum loco facere, statuere, & ordinare possint, & valeant, licen-tiam & facultatem concedimus, & impartimur.

§. 47. Ac ut omnis dubitationis, & dissensionis occa-sio inter dictos Auditores, & alios quoad præcedentias, & publicæ sessionis, vel incedendi loca adimatur, ha-beant dicti Auditores tam incedendo, quàm sedendo immediatum locum post Locatenentes Legati, seu Vi-celegati, aut Gubernatoris dictæ Provincie, & Civita-tis Maceraten.

§. 48. Denum pro commodiori extractionis sportula-rum causarum ordinarium hujusmodi commoditate, unum Depositarium in eadem Civitate Maceraten. ad arbitrium dicti Gubernatoris, seu Legati, vel Vicelegati eligendum, qui sportulas prout supra exigere, & conser-vare debeat, ad hoc ut ex illis una massa communis con-stituatur, tujus medietas in solutionem stipendiorum Prætoris, & Auditorum convertatur, ultra supradictum stipendium desuper constitutum scutorum triginta pro quolibet Auditore, & altera medietas Communitati, & hominibus d. Civitatis Maceraten. cedat, videlicet pro expensis domus Rotalis, & eorum Auditorum, constitui-mus & deputamus.

§. 49. Cæterum dilectum filium nostrum Henricum, tit. S. Pudencianæ Presbyterum Cardinalem Cætarum nuncupatum; modernum, & pro tempore existentem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium in dictæ Rotæ, & ejus Auditorum; earumque jurium & privilegiorum, ac Indulgentiarum quorumcumque Protectorem; cum omni-moda facultate & auctoritate omnia & singula quæ ad Prætoris officium quomodolibet de jure vel consuetudi-ne spectant & pertinent, & quæ alii similes Sanctæ Ro-manæ Ecclesiæ Cardinales protectores facere & exer-cere possunt & consueverunt, faciendi, dicendi, & exer-cendi dicta auctoritate perpetuò etiam constituimus, & deputamus.

§. 50. Decernentes præsentis literas ex quacumque causa nullo unquam tempore de subreptionis, vel obre-ptionis; aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, sive eas infringi, invalidari, seu revocari posse, sed illas semper & perpetuò vali-das & efficaces existere & fore; suosque plenarios, & in-tegros effectus fortiri; & obtinere, necnon inviolabiliter perpetuò observari.

§. 51. Sicque per quoscumque Judices & Commissa-rios, etiam ejusdem Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, seu Vicelegatos, aut Camere

Rota Rom. Auditoribus hinc nota concedantur.

Exemptio que ab omnibus dantiis &c.

Ordinationes ista corrigi & mutari possunt, nisi hinc

Locus post Locutenentes Legati aut Gubernatoris, est dem Auditoribus conceditur.

Sportularum massa una hic expressè facti debeat.

Prætoris Rota deputatio

Clausula præscripta habet in ordinatione Rotæ

Decretum territorii

K K K 4 Apostolicæ

diocesani

pro pra-

superum

in solium

privilegia

Apostolicæ Præfidentis & Clericos, vel quosvis alios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique locorum iudicari, definiti & interpretari debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Officiales Status Notariorum dicitur Rota exequi aciani.

§. 2. Ac mandantes omnibus & singulis totius Status Ecclesiastici prædicti Gubernatoribus, Potestatibus & eorum Locatenentibus, Legatis, Vicelegatis, necnon venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, ut quoties super hoc fuerint requisiti, sententias, decreta, statuta, sequestra, mandata, executoria literas, remissoriales, citationes, & alia à dicta Rota, & ejus Auditoribus emananda pro tempore, omnibus opportunis remediis executioni devandari faciant realiter, & cum effectu, prout opus fuerit, & eis commissum extiterit.

Clausula derogatoria.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiam dictæ Provinciæ, & hujusmodi Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, Villarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, legibus etiam municipalibus, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis, etiam ejusdem Provinciæ Civitatum, Oppidis, Terris, Castris, Villis & locis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, jurisdictionibus, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus & incolis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio ad hoc servanda foret, eorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè, motu, scientia & potestatis plenitudine paribus derogamus & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. 4. die 15. Marti.

Nulli ergo, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domini, m. ccc. lxxviii. Idibus Martii, Pontific. nostri anno quarto.

Admissio & registratio in Camera Apostolica.

Die 21. Aprilis 1589. Præfentes literæ Apostolicæ in plena Camera præsentate fuerunt, & die 28. ejusdem, Camera ipsa, referente Reverendo D. Bartholomæo Casio dictæ Camera Clerico, & Iudice ad hoc ab ipsa Camera specialiter deputato, citato prius R. P. D. dictæ Camera generali Commissario, illas admittit, & registrarî mandavit, prout successivè registrata fuerunt in ejusdem Camera libris, scilicet lib. 3. signaturarum S. D. N. apud me infra scriptum dictæ Camere Notarium.

Tydeus de Marchis.

Sequitur tenor Constitutionis circa erectionem & concessionem Notariatuum, & Curforatuum Rota.

Edicta A. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN suprema Justitiæ Sede, & potestatis plenitudine à Domino constituti, ad ea libenter intendimus, per quæ acta causarum quarumlibet à personis idoneis in omnibus Tribunalibus, & præsertim à nobis erectis, & institutis, fideliter & diligenter cum litigantium commodo adnotentur.

Compendium præced. cons.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis rationabilibus causis in Civitate nostra Macerateni unum Tribunal Audientiæ causarum Rotam nuncupatum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quinque Judicum Juris utriusque Doctorum excellentia, usuque & peritia iudicandi præstantium, qui omnes, & singulas totius Provinciæ Marchiæ, ac sub illa comprehensorum, illi-

que immediate subiectorum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum & locorum, illorumque habitatorum & incolarum causas & lites, ac controversias civiles, tam prophanas quàm Ecclesiasticas, ac meras & mixtas, quomodolibet actitandas, necnon etiam criminales in quibus appellationi locus foret, inter cives, incolas, districtuales, Clericos & Sacerdotes, ac Collegia tam secularium quàm Regularium, necnon Monasteria virorum, agricolas quoque, & alios subditos sub dicta Provincia, tam in prima diocesi & jurisdictione Maceraten. quam in secunda, & ulterioribus instantiis, in causis appellationum totius Provinciæ hujusmodi, cognoscere, decidere, sineque debito terminate, ac iudicare possent & deberent, Apostolica auctoritate, Motu proprio perpetuò erexerimus, & instituerimus, prout in nostris inde consecutis literis plenius continetur.

§. 2. Nos erectionem, & institutionem hujusmodi ad effectum perducere statuentes, ac operæpretium esse reputantes, quo dictum Tribunal magis prosperè dirigatur, ac æquitati, & publicæ commoditati, utilitati- que salubrius consulatur, providere volentes: Motu simili, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione & certa scientia nostris, deque Apost. potestatis plenitudine, unum prædicti Tribunalis Notariatuum Officium à quinque æquè idoneis Notariis exercendum, uno scilicet pro quolibet Auditore, & Prætoro, quod pro tempore obtinens omnium & singularum causarum, litium & controversiarum civilium, tam prophanarum, quàm Ecclesiasticarum, ac meratarum, & mixtarum, coram ipsis Auditoribus pro tempore actitandarum, ac ab ipsis decidendarum, etiam omnium sententiarum, tam definitivarum quàm interlocutoriarum, ac decretorum, etiam vim definitivarum sententiarum habentium, ac denique quorumcumque actorum, instrumentorum, scripturarum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & executionum, in præmissorum executionem, aut alias desuper faciendorum, & quorumvis aliorum ab eisdem Auditoribus tractandorum, definiendorum, decidendorum, & agendorum, sigillo tamen solius prætoris, seu potestatis ipsius Tribunalis sigillandorum, verus, & solus Notarius existat.

§. 3. Necnon octo Curforatus officia ejusdem Tribunalis, qui omnes & singulas personas, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ & excellentiæ existentes, prout opportunum fuerit, citare, eisque intimare, & inhibere, ac quoscumque alios actus ad Curfores & Mandatarios Civitatis nostræ Bonon. de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet spectantes & pertinentes facere, gerere & exercere liberè ac licitè valeant, Apost. auctoritate prædicta tenore præsentium perpetuò erigimus, & instituiimus.

§. 4. Illaque sic erecta & instituta, dilectis filiis Communitatibus, & hominibus prædictæ Civitatis Maceraten. qui propter urgentes, quibus hoc tempore premium, necessitates, sumnam quatuor millium scutorum monetæ, ad rationem decem juliorum pro quolibet hujusmodi scuto realiter persolverunt, & cuilibet ex Auditoribus prædictis salarium menstruum triginta scutorum persolvere promiserunt, cum omnibus & singulis illorum scripturis, honoribus, oneribus, salariis, privilegiis, prærogativis, & emolumentis consuetis, Apostolica auctoritate prædicta, etiam perpetuò concedimus & assignamus. Ita quod liceat Communitati & hominibus prædictis, Officia prædicta per substitutos idoneos, ad eorum nutum ponendos & amovendos, exerceri facere, aut illa personis sibi bene visi vendere, & alienare, seu ad vitam, vel ad tempus locare, arrendare, ad firmam dare, necnon de illis tanquam de re sua propria disponere, & ordinare, illorumque jura, pertinentias, obventiones, & emolumenta per dilectum filium nostrum Henricum, tit. S. Pudencianæ Presbyterum Card. Cætarum nuncupatum, S. R. E. Camerarium taxanda, & moderanda percipere, exigere, & levare, ac in solutionem dicti salarii mensuari omninò convertere.

§. 5. De

§. 5. Decernentes quod Communitates & homines prædicti, dictaque Officia pro tempore obtinentes & exercentes omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, honotibus, favoribus, gratiis & indultis, quibus Notarii causarum Rotæ Bononiensis, Auditorum, & prædicti illius Cursores de iure, consuetudine, vel privilegio, aut aliis quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac ubi fuerint, ubique frui, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter & æquè principaliter, ac sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri & gaudere, illisque (quod nullus alius Notarius sententias, acta, sive scripturas aliquas coram di- cti Prætoris & Auditoribus in causis prædictis, & alias quomodolibet actitandas) rogare, scribere & subscribere valeat, sub pœna nullitatis sententiarum, & scripturarum huiusmodi.

§. 6. Insuper, quod Officia prædicta obtinentes, illa per se, vel idoneos substitutos ab eis ponendos & amovendos exercere possint, & valeant, eadem auctoritate & tenore indulgemus.

§. 7. Præterea pro Communitatis & hominum prædictorum securitate & cautela, præmissorum omnium observatione, & executione, nomine, loco damnorum & interesse, quæ per dictam Civitatem pati, aut sentire posse contigerit, omnia & singula ejusdem Camere jura, res & bona, tam præsentia quam futura, nequid generaliter, verum etiam specialiter, & expressè, ac amplissimè obligamus, & hypothecamus. Decernentes Cameream prædictam omninò teneri & obligatam esse Communitatem & homines, ac pro tempore officia huiusmodi obtinentes, in quietâ & pacifica illorum possessione defendere, & manutenere, præsentisque ad probandum plenè quod eadem summa in nostram, & Sedis Apostolicæ, ac ipsius Camere subventionè converta fuerit, aliæque præmissa ubique tam in iudicio quam extra illud sufficere, nec ad id probationis alterius aditumculum requiri.

§. 8. Necnon easdem præsentibus nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari posse, sed illas semper validas & efficaces existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri debere, neque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quæcumque literas, vel constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apost. Regulas, etiam nos & successores nostros Rom. Pont. etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis pro tempore factis & concessis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, necnon quoties illas revocari, vel limitari, aut suspendi, seu eis in aliquo derogari contigerit, toties in pristinum, & validissimum statum, etiam sub posteriori data restitutas, & plenariè reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri.

§. 9. Irritum quoque & inane si secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Quocirca dicto Henrico Cardinali & pro tempore existenti Camerario, ac venerabili fratri nostro Petro Episcopo Spoletan. Officiorum Rom. Curie, & Status Ecclesiastici Præsidenti; ac dilecto filio causarum Cur. Cam. Apostolicæ generali Auditori motu pari per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentibus literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, ac eisdem Communitati & hominibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, easdem præsentibus literas & in eis contenta huiusmodi debite executioni demandent; ac demandati, necnon ab omnibus, quos illæ concernunt; inviolabiliter perpetuè observari faciant, inandent atque procurent. Non permittentes Communitatem; & homines prædictos, atque officia huiusmodi pro tempore obtinentes, seu exercentes, desuper per quoscumque contra earundem præsentium tenorem quo-

modolibet inhebitè molestari, perturbari vel impediri, Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non patentes per sententias & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias & alias pœnas, aliæque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententiis, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 11. Non obstantibus præmissis, & quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Maceraten. & Provinciæ prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Civitatis Maceraten. & Provinciæ huiusmodi, ac quibusvis aliis superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon de statum nostrorum consilio, & unanimi assensu, ac alias quomodolibet & quando- cumque etiam pluries in contrariū forsitan concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idè importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat spec. aliter & expressè, harum serie motu simili derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, decernimus & declaramus, contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communitè, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Domini- cæ 1589. 11. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 4.
Die 21. Aprilis 1589. Præsentibus literis Apostolicis in plena Camera præsentata fuerunt, & die 28. ejusdem, Camera ipsa, referente Reverendo D. Bartholomæo Casio Camera Apostolica Clerico, & Iudice S. D. N. Papa apud me infra scriptum dicta Camera Notarium ad hoc ab ipsa Camera specialiter deputatum, citato prius R. P. D. dicta Camera generali Commissario, illas admisit, & registrari mandavit, prout registrata fuerunt lib. 3. signaturarum.
Tydens de Marchis.

Clausula de derogatoriis.

D. P. A. A. die 21. Apr. Ad. S. S. in Camera Apostolica.

Erectio Ecclesiæ Episcopalis Civitatis Firmi, in Provincia Marchiæ, in Ecclesiam Archiepiscopalem. XCV.

Similem erectionem de Ecclesia Senensi statuit Pius II. in const. 3. Triumphans, & Greg. XIII. de Ecclesia Bononiensi in const. 79. Univerli.

In hac Civitate Studium quoque generale innovavit hic idem Pont. sup. in const. 9. Muneris.

SIXTVS EPISCOPVS, Edita A. D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1589.

Univerli Orbis Ecclesiis, eo disponente qui cunctis Imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præsidentes, in omnes agri Domini partes oculos nostræ mentis, vigilis more Pastoris intendimus, inspicientes quid Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium insignium statui, & decori maxime conveniat, atque hoc quidem pro zelo charitatis nostræ tantò liberalius promptiusque curandum censemus, quanto magis, non solum petentium subditorum & preces, & merita id de-

Procurium.

poscunt, sed nos etiam ad Omnipotentis Dei, & B. Mar-
rie Virginis gloriam, animarumque salutem, & fidelium
disciplinam confirmandam, necnon Ecclesiarum, quibus
paterna dilectione, Apostolicaque auctoritate consuli-
mus utilitates, ornatumque pertinere, & recte in Domi-
no cognoscimus expedire.

*Obstat
Firmi anti-
quitas, nobi-
litas, fidei-
tas, & alia
quamplyures
laudes re-
sponsum.*

§. 1. Cum itaque nos compertum haberemus, Eccle-
siam Firmanam Sedi Apost. immediate subiectam, ac pri-
dem ante annum à partu Virgineo quingentesimum, in
Cathedralem erectam, cui alias nos dum in minoribus
constituti essemus, & Cardinalatus fungeremur honore,
laudabiliter præsumus, cuique etiam hodie venerabili-
lis frater noster Sigismundus Episcopus Firmanus præ-
esse dignoscitur, lapidibus marmoreis quadratis con-
structam ad collem in media Civitatis Firmanæ parte
collocatam, singularem atque pulcherrimam spectantium
oculis multis passibus à dicta Civitate Firmana sese
offerentem, in Provinciæ ferè medio, in qua nulla est
Metropolis Ecclesia, in tranquilla aëris temperie; in
loco distanti ab Urbe supra centum, & triginta millia-
ritam, Beatæ Mariæ Virgini dicatam, tribus dignitati-
bus, videlicet Archidiaconatu pro uno Archidiacono,
Archipresbyteratu pro uno Archipresbytero, & Decana-
tu pro uno Decano, necnon duodecim Canonicis, & octo
præterea Mansionariis pro octo Mansionariis, duabus-
que Sacristiis pro duobus Sacristis ipsi Ecclesiæ inservi-
entibus præstare, quamplures Episcopos præterea ortho-
doxæ fidei defensores, quorum nomina tum Sanctitatis
opinionem, tum præstantiam singulari præfulserunt, alio-
que Cardinalatus honore decoratos, alios etiam Sanctæ
Romanæ Ecclesiæ moderamini admodos habuisse, & pro
tempore existentem Episcopum Firmanum, Principatus
insignia, & ornamenta, præventionemque in multis cau-
sis, quoad Legatos, & Governatores retinere, & omni-
modam jurisdictionem ex privilegiis Apostolicis jam
pridem emanatis, & à fel. rec. Sixto Papa IV. prædeces-
sore nostro usque in hæc tempora perpetuè confirmatis,
in suos Commensales, Familiares, Colonos, & Officia-
les, etiam privativè quoad Legatos, & Governatores
quoscumque, ac Montem Viridem Castellum in omnem
jurisdictionem retinere, necnon Firmum, Piceni Urbem
Romanorum Coloniam extitisse, ac ex qua ubi Christia-
na Religione imbuta fuit, sub Decio Imperatore se-
ptuaginta Firmani Martyres prodidisse recensentur, in
qua multa corpora Sanctorum, ac innumerabiles alie re-
liquiæ magna cum veneratione asservantur, multis privi-
legiis, & indultis tam à præ memoriæ Gregorio VII. à
qua tunc temporis existens Episcopus Firmanus, Cru-
cis deferendæ facultatis confirmationem obtinuit à
Gregorio VIII. IX. X. & Honorio III. qui eidem Epis-
copo Principis nomen, jurisdictionemque spirituales
& temporales retinere concessit, Innocentio III. &
VII. Eugenio IV. & Callisto III. ac quamplurimis aliis
Romanis Pontificibus, etiam prædecessoribus nostris,
tum claræ memoriæ Federico II. & Henrico III. multif-
que aliis Rom. Imperatoribus illustratam, amplissimam
in qua nihil ferè perspicitur, quod ejus longè altèque
reperitam antiquitatem non præ se ferat, in colle aëris
saluberrimi, amoenitatis non exiguæ, in media Piceni
parte, ad sinum Adriaticum, non longè ab Apenninis
Montibus sitam, & quemadmodum Firmum Picenum
olim nominabatur, ita aliis temporibus Marchia Firma-
na vocabatur, quod Firmum primaria Civitas in dicta
Provincia existeret. Principes quoque in suam jurisdic-
tionem Marchiam vel receperint, vel redegerint in di-
ctâ Civitate Sedem, domiciliumque collocasse, ac semper
detinuisse, eodemque exemplo sub Romanis Pontifici-
bus, multis annis Curiam generalem Legationis Mar-
chiæ, tanquam in loco honorabiliori inibi tesedisse,
necnon generale Studium, ad instar Studii Bononien. à
recol. mem. Bonifacio Papa VIII. similiter prædecessore
nostro, & postea ab Eugenio IV. & Callisto III. præ-
decessoribus prædictis, ac multis aliis Pontificibus con-
firmatum, & à nobis denuò erectum, & restitutum flo-
ruisse, & florere, in eaque extare Collegium Juriscon-
sultorum jam inde ab immemorabili tempore ornatissi-

*Hujus Pont.
bulla est sup.
Muneris,
n. 9.*

imum, ac in numero & Doctorum præstantia insigne,
hoc quidem tempore vel septuaginta Doctores Con-
scriptos reperiri, eisdem modo, & ratione quâ plurimos Pro-
curatores & Notarios esse, in ea quoque Seminarium
ex Conc. Trid. decreto institutum, aliorumque Illustrum
virorum fide studiosissimorum, pietati & religioni sum-
mopere deditorum, necnon Episcopi & Pastoris sui ita
officiosissimorum, ut nihil unquam prætermiserint, quod
ad ipsius Episcopi commoditatem, & dignitatem augen-
dam faceret, ac multæ per Firmanos donationes, etiam
Castellorum, præcis illis temporibus Episcopo factæ re-
periantur, copia referant, quibus plurimum semper de-
latam fuerit, tum quod ipsa Civitas seu, loco, arce muni-
ta, ac hominū robore, & fortitudine, ac ingenii acuminè
& præstantia aded ornata fuit, ut cæteris Marchiæ Civi-
tatis hujusmodi timorè maximè injicere soleat, multa-
que obsequia erga Sedem Apost. prædictâ perpetuè præ-
stiterit, atque propriis actibus ab Imperio Desiderii Lon-
gobardorum Regis se vindicavit, seque ac sua omnia si-
milis mem. Adriano Papæ I. pariter prædecessori nostro,
Sedi que Apostolicæ prædictæ sponte dedit, ipsaque Ci-
vitas fidei causa, & sinceræ devotionis gratia quam gere-
re solita est erga Sedem eandem, cum Federicum primum
agnoscere noluisset, igne ferè absumpta fuerit, eademque
de causa, & alias sæpè multa damna, & detrimenta subie-
rit, & in summas difficultates, & calamitates sæpius inci-
derit, ut se ab eorum dominio, qui Marchiam, in suam
ditionem, contra Sedem Apost. redegerint, vindicaret, ut
ad ipsam Sedem ejusque Imperium redire posset, veluti
sub Eugenio eodem, ac aliis Pontificibus prædecessoribus
nostris, & novissimè in bello Ferrarien. similis mem. Ju-
lio II. & postea Clem. VII. Pontif. Maximis pariter præ-
decessoribus nostris, præsto fuerint. Monasteriorum in-
super tam virorum quam mulierum opulentissimorum
zque atque in quavis alia Civitate, Parochialium præte-
rea Ecclesiarum, ac Confratern. & Hospitalium quam-
plurimorum frequentia commendabilem, diocesim deni-
que Firmanam prædictam ita opulentam, & amplam
extare, ut major in dicta Provincia non reperitur, agri
ubertate fertilissimam, frumento, vino, oleo, & frugibus
cujusvis generis, vel etiam sale, & rebus omnibus ad
victum necessariis aded abundantem esse, ut non solum
cæteris Provinciæ Civitatibus suppeditare, sed ad Dal-
matas, Illyricos, Venetos, ac alios transportare soleat,
ita ut planè huic diocesi deferenda fertilitatis laus, quæ
agro Piceno passim tribuitur. Necnon ejus Comitatum,
Tetras, & Castra sexaginta ferè habere, quo quidem
Comitatu Firmum finitimum, ac confine existit cæteris
ferè omnibus Civitatibus dictæ Provinciæ, cujus majorem
partem occupare constat.

§. 2. Nos aliorum Romanorum Pontificum prædeces-
sorum nostrorum, qui eodem honore decorarunt Ec-
clesias quibus olim in minoribus dum constituti essent,
& Cardinalatus fungerentur honore præfuerunt, vestigi-
a sequuti, ad illam meritis honoribus augendam, &
promovendam adducti, piis quoque supplicationibus
dilectorum filiorum Communitatis, & hominum eju-
dem Civitatis, nobis per dilectum filium Casarem Or-
tinellum, Civem Firmanum V. I. D. eorum Procurato-
rem ad hoc ab eis specialiter constitutum desuper por-
rectis excitati, post habitam cum venerabilibus fratribus
nostris prædictæ R. E. Cardinalibus maturam delibera-
tionem, de eorum consilio, atque Apostolicæ potestatis
plenitudine, Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Aldi, &
S. Severini in dicta Provincia consistentes, necnon dictæ
Sedi etiam immediate subiectas Ecclesias, earumque
Civitates, & dioceses, cum omnibus, & quibuscum-
que earum territoriis, & terminis, ac dilectos filios ea-
rum singularum Clerum & populum universum, cum
suis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, nec-
non Monasteriis utriusque sexus, cæterisque beneficiis,
& officiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, seculari-
bus & quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularibus,
necnon Hospitalibus, domibus, Collegiis & locis re-
ligiosis quibuscumque, ab ejusdem Sedis immediata
subjectione, Apostolica auctoritate, tenore præsentium
perpetuè dividimus, & separatamus, necnon à dictæ Sedis
immediata

*Ecclie
seopale
mansit
chiep
lem.*

Immediata subiectione, vilitatione, correctione, & omni de quacumque alla jurisdictione, etiam perpetuo eximimus & liberamus. Ipsamque Ecclesiam Firmanam, ad laudem & honorem Omnipotentis Dei, ac Beatae Virginis Mariae, necnon fidei Catholicae exaltationem, & edictis militantis Ecclesiae gloriam, in Metropolitanam Ecclesiam, & Sedem Episcopalem Firmanam in Archiepiscopalem, Archiepiscopalisque, & Metropolitanam. Praesidis Sedem & Provinciae caput pro uno deinceps Archiepiscopo, qui pallii, & Crucis usum, aliorum Archiepiscoporum more habeat, omnibusque aliis insignibus Archiepiscopalis, necnon privilegiis, honoribus, & prerogativis Archiepiscopis debitis & concessis gaudeat, similiter perpetuo erigimus & institimus, ac nomine, titulo, ac honore Archiepiscopali, & Metropolitan. decoramus.

§. 5. Praeterea Ecclesiae praedictae, Maceraten. Tolent. Ripanen. Montis Alti & Sancti Severini Ecclesias praedictas, modernisque & pro tempore existentes illarum Praesules, seu Administratores, pro suis, & pro tempore existentis Archiepiscopi Firmani Suffraganeis, qui tanquam membra capiti, eidem Archiepiscopo Firmano iure Metropolitan. subint, ita quod Archiepiscopi Firmani, in eisdem Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini Civitatibus, & diocesisbus ius Metropolitanum sibi vindicent, necnon Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini praedictae, eidem Archiepiscopo, & Metropolitan. ad omnia & singula habeantur, & sint adscripti, ad quae suffraganei sui Metropolitan. Ecclesias, & Metropolitan. tenentur, & obligati sunt, ut iudicentur secundum canonicas sanctiones, ac eidem Archiepiscopo Firmano praedictos suos suffraganeos consecrandi, ac Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Ecclesiastica negotia terminandi, earum Ecclesias disponendi juxta statuta sacrorum Canonum, omniaque alia & singula quaecumque, quae de jure vel consuetudine, aut alias quoquo modo ad Archiepiscopos & Archiepiscopale munus spectare, & pertinere solent, & debent, gerendi, faciendi, & exercendi plenam & omnimodam auctoritatem, & tenore praesentis concedimus facultatem. Provinciae quoque Firmanae Clerum, & populum universum, pro eorundem Ecclesiae, & Archiepiscopi Firmani Provincialibus pariter, etiam perpetuo concedimus, & assignamus.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & S. Severini Ecclesiarum praedictarum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Ecclesiis, illarumque Praesulibus, Administratibus, & Capitulis, ac quibuscumque aliis personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam irritantibus; in genere vel in specie, etiam Motu proprio, atque ex certa nostra scientia; deque Apost. potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, & sub quibusvis verborum formis, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium etiam tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter & expressè, Motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
Datum Romae apud S. Petrum; Anno Incarnationis Dominicae 1589; Nono Kalend. Junii; Pontificatus nostri anno quinto;

Quod Fratres, & Moniales Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo Congregationis Discebalorum in Italia, recitare valeant Horas canonicas juxta ritum Breviarii Romani reformati, praetermissis Ordinis usu. Et celebrandi festa Sanctorum dicti Ordinis, etiam in Kalend. Rom. non descriptorum.

De ejusmodi Breviario vide sup. in Pii V. constit. 64. Quod a nobis, sup. Alia autem de toto Ordine Carmelitano notari sup. apud const. 8. Hon. III. Ut vendi. Et de hac Congregatione vide plenè sup. in const. 64. Greg. XIII. Pia.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Dilectis filiis professoribus Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, Provincia. seu Congregationis Regularis Observantia Discebalorum nuncupata.

Eximium quod in vobis elucet pietatis studium, & praecipua Observantia regularis disciplinae, qua vestram Congregationem ad Dei gloriam, communemque Christiani populi utilitatem, in dies magis florere intelligimus, nos inducunt, ut cum multa ad eandem Congregationem feliciter regendam nuper a nobis statuta fuerunt, nunc quoque in honorem Sanctorum, quos ipsa Congregatio, quasi in eorum clientelam recepta, jam pridem saeculari quadam veneratione colit, prius vestris petitionibus libenter annuamus.

§. 1. Dudum siquidem per alias nostras literas concessimus inter cetera & indulimus vobis, atque universis & singulis personis utriusque sexus vestrae Provinciae, ut Horas canonicas, diurnas, & nocturnas, secundum usum & ritum Romani Ecclesiae, & Breviarii Romani ex decreto Concilii Trid. reformati, & sel. rec. Pii Praedecessoris nostri jussu novissime editi, tam communiter quam divisim, etiam in singulis vestris Oratoriis, Monasteriis & domibus, dicere, & recitare licite possitis, & nihilominus praetercepto atque obligationi plenè satisfactum per vos foret, neque ulterius ad sequendum in hujusmodi Officii morem vestri Ordinis teneremini, prout in eisdem literis latius continetur.

§. 2. Quo quidem nostro indulto utentes; jam sicut nobis exponi curastis, ejusdem Romani Ecclesiae ritum in divinis officiis servatis.

§. 3. Sed quia vetus jam diu viget in vestro Ordine laudabilis consuetudo, dies festos in honorem Beatae Mariae, & quorundam Sanctorum solemniter celebrandi, idè a nobis humiliter supplicari fecistis, ut religiosum istud institutum auctoritate Apostolica comprobare dignaremur.

§. 4. His itaque vestris supplicationibus inclinati, vobis, atque adeo universis, & singulis Fratribus, ac Monialibus vestrae Congregationis pro tempore existentibus, in quibusvis domibus, Monasteriis, Collegiis, & locis dictae Congregationis, tam publicè quam privatim, communiter vel divisim, officium praedictorum festorum ubique recitate; & sic recitando obligationi satisfacere liberè & licite possitis (dummodo tam in Missa quam in recitandis Horis canonicis diurnis, ac nocturnis modum, & formam descriptam in quinterno, seu libello per dilectos filios nostros Antonium SS. Joannis & Pauli Carasam, & Vincentium S. Matiae in Via titularum Presbyteros Cardinales Montis Regalis nuncupatos, de mandato nostro reviso; correcto, & approbato, inde observetis, & nihil penitus addatis, aut minuatis) plenam, & liberam licentiam; & facultatem auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus & indulgemus.

§. 5. Non obstantibus dicti Pii Praedecessoris super reformatione, & approbatione novi Missalis, & Breviarii Romani, ac praedictis nostris literis, necnon aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, vestrique Ordinis iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis; & consuetudinibus; quod

XCVI

Idem A. D. 1589.

Proposuit

Concessit huius Pont. Congregationi facultate recitandi officia iuxta ritum Breviarii Rom. reformati, praetermissis usu Congregationis

Qua dicitur observare capit.

Modo autem supplicat pro indulto celebrandi.

Papa, idè dicit facultatem obarguit.

Quibuslibet que non obstantibus.

SIXTVS QVINTVS.

quodque huiusmodi dies festi in novissimo Calendario Romano descripti non sunt, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 27. Junii 1589. Pontificatus nostri anno quinto.

XCVII. Quod Archiconfraternitas pietatis Carceratorum à Gregor. XIII. in Urbe instituta, habeat Officium provisoris condemnatorum ad tritremes totius Status Ecclesiastici. Et etiam Officium Visitatoris Carcerum urbis ab ejus praefecto exerceri, possitque annis singulis secunda Feria post j. Dominicam Quadragesimae, unum carceratum etiam pro capitali crimine damnatum liberare.

Institutionem hujus Archiconfraternitatis habemus supra in constituto. 57. Greg. XIII. Pii Patris, ubi alias tibi indicavi.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

EX debito Ministerii Pastoralis ad ea nostrae operationis studia diligenter convertimus, per quae pia fidelium vota, praesertim pauperum, & miserabilium personarum statum concernentia, optatum consequantur effectum, & quae propterea per fideles ipsos pie facta, & ordinata fuerunt, ut firma & illibata persistant, libenter Apostolico munimine roboramus.

§. 1. Considerantes itaque dilectos filios Confratres Confraternitatis Pietatis Carceratorum, per sel. rec. Gregor. Papam XIII. praedecessorem nostrum in hac Urbe nostra instituta, multa in dies onera sustinere. Volentesque Confratres, & Confraternitatem huiusmodi, cujus etiam nos, antequam ad summum Apostolatus apicem assummeremur, Protectores eramus, specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac de alicujus subventionis auxilio illis providere, ipsosque Confratres à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, haturum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad dictorum Confratrum, seu aliorum pro eis nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra institutionem dictae Confraternitatis, necnon quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones, aliasque gratias & privilegia, Confraternitati, & Confratribus praedictis, illorumque intuitu per eundem praedecessorem concessa, Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac singulos defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§. 2. Necnon Confraternitati, & illius nomine Confratribus praedictis, unum Provisoris condemnatorum ad tritremes, tam dictae Urbis quam reliqui totius Status Ecclesiastici, ut videlicet illic condemnati, & transmissi ad tritremes, postquam tempus ad quod condemnati erant, & erunt in futurum, finierint: & alterum Visitatoris utrorumque Carcerum, secretorum, & publicorum Urbis praedictae, & Burgi S. Petri de dicta Urbe officia, per deputandum, seu deputandos ab ipsis Confratribus exercenda, quae dilectus filius Joannes Baptista Papius nuper ad Sedis Apostolicae beneplacitum, quod ex nunc Motu simili revocamus & expitatum decernimus, fuit alias obtinebat, sive per revocationem huiusmodi, sive alias quovis modo, & ex cujuscumque persona, ad praesens vacantia, cum omnibus, & singulis eorum, & cujuslibet ipsorum honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, praerogativis & salariis, ac emolumentis solitis, ac debitis, auctoritate, & tenore praemissis perpetuo concedimus, & assignamus, ac Confraternitatem, & Confratres praedictos, in locum praefati Joannis Baptista, quoad praedicta ambo officia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, privilegia, praerogativas, & emolumenta substituiamus, & subrogamus, eisdemque Confratres ex nunc ad ipsa duo officia, necnon exercitium, honores, onera, emolumenta & praerogativas huiusmodi recipiendos, & admittendos fore, & esse, ac recipi & admitti, eisque nomine dictae Confraternitatis de salariis, & emolumentis praedictis integre, & cum effectu responderi debere, ac eosdem Confratres & Confraternitatem nullo unquam tempore ab huiusmodi officii, aut illorum altero, etiam per nos, seu pro tempore existentem Romanum Pontificem, vel quoscumque alios, ex quavis causa amoveri posse, neque debere decernimus.

§. 3. Mandantes dilectis filiis nostris Philippo S. Angeli in foro piscium Diacono Cardinali Valtavillano nuncupato, moderno, & pro tempore existenti Sanctae Romanae Ecclesiae Camerae, ac Camerae Apostolicae praesidentibus, & Clericis, ac nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis Thesaurario, omnibusque aliis, ad quos id quomodolibet spectat, ut Confratres, & Confraternitatem huiusmodi ad officia praedicta, sine ulla mora recipiant, & admittant, ac recipi, & admitti, necnon de emolumentis praedictis integre eis responderi faciant, & respondeant cum effectu.

§. 4. Non obstantibus quibusvis aliis de dictis officiis, seu eorum altero, cuicumque, seu quibuscumque personis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac forsitan nos, seu quemcumque alium, etiam ex causa onerosa, aut alias quomodolibet, etiam Motu par factis, seu faciendis concessionibus, quas illarum tenores praesentibus pro expressis habentes, earumque vim, & effectum tenore earundem praesentium Motu simili revocamus, cassamus, & annullamus, ac nostra de non tollendo jure quae sit, quatenus opus sit, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis dictae Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, suppletionis, revocationum, decretorum, concessionis, assignationis, substitutionis, subrogationis, mandati, cassationis, annulationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare, praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarn. Domini 1589. Calend. Junii, Pontific. nostri anno 1.

Sequitur declaratio dictae Concessionis.

SIXTVS PAPA QVINTVS, &c.

Cum nos nuper, &c. ut in praeced. constitutione. Nichilominus, quia dilectus filius Laurentius Coelius Notarius noster in utraque Signatura nostra Referendarius, dictae Archiconfraternitatis Praefectus, & Confratres praefati nobis nuper exponi fecerunt, quod eorum pium institutum est, omni charitate, studio, & diligentia, ac gratis, & amore Dei, eadem officia per sufficientes, & habiles personas ejusdem Archiconfraternitatis exercere, nullam aliam inde mercedem quarentes, quam aeternae retributionis praemiata, nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 1. Nos igitur piis eorum votis annuentes, circumspeditioni tuae per praesentes committimus, & mandamus, quatenus

Confirmatio Institutionis Confraternitatis, quae indulgentiarum.

Duo officia eidem Archiconfraternitati cedunt, cum suis emolumentis.

Tu scias Archiconfraternitatem gentis ea exercere, ut habeatur in declaratione quae sequitur.

Officia praefata.

Quibusvis personis.

Sanctae Romanae.

D. P. die 1.

Edictum.

Archiepiscopi.

Hic dicitur collaudari.

quatenus eisdem Confratres, & Archiconfraternitatem prædictam ad officia eadem gratis, & amore Dei, absque salario, & emolumentis prædictis exercenda, omni mora rejecta, admittas, & recipias, illasque per quoscumque, ad quos spectat, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna ipso facto per contradictores incurrenda, amoto inde eodem Joanne Baptista, & appellatione quacumque rejecta, admitti facias.

§. 2. Non obstantibus omnibus quæ in dictis literis volumus non obstat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 10. Maii 1586. Pontif. nostri anno secundo.

Sequitur indultum liberandi carceratum.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Dilectis filiis protectori, præfecto, assistentibus, ac aliis officialibus, & Confratribus Archiconfraternitatis pietatis Carceratorum de Urbe, in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pinæ de eadem Urbe, piæ & canonicè institutæ, cujus dilectus filius noster Alexander S. Hieronymi Illyricorum Diaconus Cardinalis de Monte Alto nuncupatus, noster secundum carnem ex sorore pronepos Protector existit, specialem gratiam facere volentes, Motu simili, &c. ejusdem Archiconfraternitatis Protectori, Præfecto, Assistentibus, ac aliis Officialibus, & Confratribus nunc, & pro tempore existentibus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus quilibet secunda feria post primam Dominicam Quadragesimæ anni cujuslibet, unum carceratum, & pro quocumque crimine, & delicto, quantumcumque gravi, & enormi (præterquam lætæ Majestatis, & assassiniæ, ac propinacii veneni, necnon falsificationis literarum, supplicationum, commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, vel monetæ) in carcere existentem, & ad trimes, ac etiam ultimo supplicio condemnatum, excarcerate, liberare, & absolvere liberè, & licitè valeant, qui eo ipso absolutus sit, & esse censeatur, à quibusvis criminibus, præterquam prædictis exceptis, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuè concedimus, & indulgemus, plenamque, & liberam eis super præmissis licentiam, & facultatem impartimur.

§. 1. Mandantes propterea dilectis filiis ejusdem Urbis Gubernatori, Senatori, Curia causarum Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario, aliisque Judicibus, & carcerum dictæ Urbis custodibus, nunc & pro tempore existentibus, ac eorum cuilibet, quatenus visis præsentibus, seu literis Apostolicis desuper conficiendis, &c. omni mora, & dilatione, ac exculpatione postpositis, eisdem præsentibus, seu literis desuper conficiendis pareant, & obediant, ac illas observent, & observari faciant realiter, & cum effectu.

§. 2. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Gubernatori, Senatori, Auditori Cameræ, ac Vicario dictæ Urbis, illorumque Tribunalibus, ac Judicibus, & quibuscumque aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, &c. ac consistorialiter, &c. & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, quibus omnibus, etiam si de illis, &c. expediendis latissimè hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat Motu proprio. F.

Et cum absolute à censuris, ad effectum, &c. & de perpetuis concessione, indulto, licentia, impartitione, mædato, derogatione, aliisque præmissis, ut supra, quæ hic pro sufficienter repetitis ad partem habeantur perpetuè, & ad perpetuam rei memoriam in forma gratiosa in literis latissimè extendendis, & quod præmissorum omnium, & singulorum, etiam denominationum, qualitarum, aliorumque circa præmissa necessariorum, major & verior Bullarii Magni Tom. II.

(specificatio, & expressio fieri possit in literis, etiam cum Ad perpetuam rei memoriam. Fiat F.

Datum Romæ apud S. Marcum, 17. Kal. Maii, anno secundo.

Sequitur Privilegium Præfecti hujus Archiconfraternitatis interessendi Visitationibus Carcerum Urbis.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cum dilecti filii Confratres Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pinæ de Urbe canonicè institutæ, plurima juxta laudabile eorum institutum pietatis, & charitatis opera exercere consueverint, præsertim circa carceratos, eos ordinatim visitando, opere, & consilio juvando, aliaque pia opera faciendo circa illorum tum spirituales subventionem, prout etiam probè novimus dum in minoribus essemus, ac ejusdem Archiconfraternitatis Protectoris munere fungeremur. Et propterea, cum nos divina bonitas ad summum Apostolatus apicem extulisset, initio nostri Pontificatus officia Commissariatus condemnatorum ad trimes, necnon Visitationis carcerum, tum publicorum, tum secretorum ad Cameram Apostolicam tunc spectantia, ab eadem Camera dismembraverimus, necnon eidem Archiconfraternitati applicaverimus, & appropriaverimus, ipsaque officia hæcenus maxima cum pietate per Confratres prædictos, etiam absque ulla mercede, antea per dictam Cameram Apostolicam propterea dari solvique solita, administrata fuerint.

§. 1. Nos considerantes, quod si in visitatione carcerum pro tempore existens ejusdem Archiconfraternitatis Præfectus interveniret, ejus assistentia hujusmodi dictis carceratis in illis juvandis, ac confratribus ad prædicta opera exercendum animandis, valde utilis, & proficua, quinimò etiam necessaria esset, in hoc igitur providere, ac confratres ipsos speciali hoc privilegio decorare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ut de cætero perpetuis futuris temporibus in visitationibus carcerum quorumcumque dictæ Urbis, tam publicis, quam privatis pro tempore faciendis, prout moris est, per personas ad id deputatas, pro tempore existens dictæ Archiconfraternitatis Præfectus intervenire, & interesse possit, cum voto consultivo, tanquam usus ex visitationis hujusmodi Prælati, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuè concedimus, & indulgemus, ipsi quoque Præfectum pro tempore existentem, in aliorum Visitationum numerum ex nunc recipimus, & admittimus, quodque in eisdem visitationibus, tam publicis, quam secretis quibuscumque, ac tam votando, quam consulendo, & sedendo, post Alimæ Urbis prædictæ Gubernatorem, necnon ejusdem Cameræ Auditorem, & carcerum eorundem Præfidentem, ac post omnes eas personas quæ decisivum votum in visitatione hujusmodi habent, etiam si laicus esset, verum inter eos qui votum consultivum tantum habent, secundum Ecclesiasticam propriæ personæ dignitatem, itaut Episcopus non Episcopo, ac similiter inter alias Ecclesiasticas dignitates obtinentes, majorem obtinens dignitatem, præcedere debeat, dicta auctoritate perpetuè statuimus, & ordinamus.

§. 2. Eundemque Præfectum sic assistendo, interveniendo, votando, consulendo, & sedendo nullo unquam tempore per alios dictæ visitationis Prælatos, vel alios in ea assistentes, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, & indultorum, tam à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quam à nobis, & à Sede Apostolica, vel alias quacumque auctoritate, via, causa, & ex quavis occasione hæcenus concessorum, & in posterum concedendorum molestari, seu inquietari, aut loco, voce, & voto, ac actione privari posse, præsentemque gratiam & concessionem, hæcque literas semper, & perpetuè validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos,

Doc. P. A. 2. die 15. Maii.

Edicta A. D. 1586.

Relatio operum Pietatis qua Archiconfraternitas exercet, & concessio- nis auctoritas officiorum de quibus sup.

Præfectus d. Archiconfraternitatis locum habet in visitationibus Carceratorum Urbis. De istorum visitationum facultatibus, vide in P. B. v. conf. 28. Reverendi.

Manus ejusdem Præfecti in dictis visitationibus non parturitur.

Clausula & sabina. 28.

delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique...

petuis futuris temporibus Capitulum generale ejusdem Congregationis quolibet triennio, juxta formam literarum...

Claus. derogat. conf.

§. 4. Non obstantibus regula nostra de jure quæsitonon tollendo, aliisque constitutionibus, & ordinationibus...

§. 3. Ac cæteri etiam Abbates, Priores, Vicarii & Præpositi ad triennium eligantur, prout rec. mem. Gregorius...

§. 4. Quodque Prior generalis lapsa triennio sui officii non possit de novo ad idem officium eligi, nisi lapsa...

§. 5. Et si contingat aliquem ex dictis Officialibus intra triennium sui officii decedere, is qui in ipsius locum...

§. 6. Volumus autem, ut negotia ejusdem Congregationis intra dictum triennium utilius, & diligentius pertractentur...

D. P. An. 5. die 22. Julii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris, die 22. Julii 1589. Pontif. nostri anno 5.

XCVIII. De electione Prioris generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Aug.

De hujusmodi electione est etiam sup. constit. 141. Pii V. Inter cæteras. Et alia constit. 59. Greg. XIII. Quæ inter, ubi alia de hac religione sunt indicata.

Edita A. D. 1589.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX varietate temporum ipsa quoque humana consilia quandoque variantur.

Pius V. Capitulum generale Congregationis Canonorum Regularium S. Salvatoris Bononiensis Ordinis S. Augustini quod unoquoque anno celebrari consueverat...

Sanè felic. record. Pius Papa V. prædecessor noster Capitulum generale Congregationis Canonorum Regularium S. Salvatoris Bononiensis Ordinis S. Aug. quod unoquoque anno celebrari consueverat...

§. 1. Nosque iustis adhuc, & rationabilibus causis adducti, eam ipsam Pii V. constitutionem mutantem, idem Capitulum rursus quolibet anno celebrari, dictumque Priorem generalem, Visitatores, ac Procuratorem generalem, aliosque Officiales, & Ministros similiter singulis annis eligi debere statueramus, & decreveramus, prout in utrisque literis præfatis latius continetur.

§. 2. Verùm cum postea Congreg. præfata ingenti ære alieno gravatam esse, illudque dissolvi minime posse, nisi annuis, quas sustinet, impensis aliquo pacto subleuetur, acceperimus, atque ad eod. consideraverimus quod si dictum Capitulum generale non amplius singulis annis, sed de triennio in triennium, ut ante consueverat, celebraretur, maximis sumptibus, qui in congregando dicto Capitulo sunt quotannis parceretur. Unde ipsum æs alienum quod alioqui continuè augetur, facilius dissolvi, quinimò ipsi Canonici, qui propterea nimis frequenter vagari videbantur, in regulari observantiæ studio melius contineri potuerunt, ipseque Prior generalis de necessitatibus dictæ Congregationis uberius dicto triennio durante se informare, eisdemque consultis, & salubrius providere similiter poterit, eisdem Congregationis commodis, quantum possumus prospicientes, literarum præfatarum tenores, ac si præsentibus inferrentur, pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod posthac per-

§. 7. Cæterùm in electionibus Prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris generalis, & aliorum Officialium prædictorum, ac in bonorum administratione, & rationum computorumque redditione, formam in prædictis Pii prædecessoris literis traditam.

§. 8. In electione verò Discretorum, sive Sociorum, constitutiones, & regularia dictæ Congregationis instituta omninò servari debere præcipimus, & mandamus.

§. 9. Decernentes Priorem generalem, Visitatores, Procuratorem generalem, ac alios Officiales, & canonicos dictæ Congregationis ad præmissorum omnium observationem teneri, & obligatos existere, & ad id modernum, & pro tempore existentem protectorem prædictum, etiam per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia cogi, & compelli posse. Sicque, & non aliter, per quosque iudices, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritumque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obstantibus singulis literis prædictis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apost. ac Congregationis, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Volumus autem, ac in virtute sanctæ obedientiæ, & sub privatione quorumcumque officiorum, & dignitatum, ac aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis arbitrio nostro infligendis, ac moderandis, præcipimus

Vertical text on the right margin, likely a library or archival stamp, containing various abbreviations and dates.

mas, ac inhibemus omnibus & singulis Congregationis predictae Canonice, ac aliis quibuscumque personis in eadem congregatione degentibus, ne quis publice vel privatim de triennali capitula, ac constitutione nostra huiusmodi, omnibusque praemissis in contrarium quomodolibet tractare audeat, seu praesumat.

§. 12. Ceterum quia difficile foret praesentes nostras literas ad singula quaeque loca deferri, volumus, ac Apost. auctoritate decernimus, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibita vel ostensa.

Datum Romae in Monte Quirinali, sub annulo Piscis die 23. Augusti 1589. Pont. nostri anno quinto.

Suppressio instituti Fratrum Scalceatorum Sancti Francisci in Italia, eorumque locorum concessio Fratribus Minoribus Conventualibus Reformati, Ordinis eiusdem Sancti Francisci.

De his Reformatis, & toto Ordine Franciscano, vide sup. in const. 67. Apostolice, & antea in const. 5. Honor. 111.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicuti ad aures nostras nuper pervenit, dilectus filius Joan. Baptista de Pisano, professor Ordinis Fratrum S. Franc. Scalceatorum nuncupatorum Regnorum Hispaniarum, in Italiam veniens, multos diversorum Ordinum Religiosos, tam Mendicantium, ac Capuccinorum, quam non Mendicantium, & alias saeculares personas in nonnulla loca, seu domos ipsius Italiae, per eum recepta, ad habitum per fratres Scalceatos huiusmodi gestari solitum suscipiendum, & professionem per eos emitti consuetam emittendam, Sede Apost. omnino inconsulta receperit, eorumque plerique sic recepti, habitum susceperint, & professionem huiusmodi emisserint.

§. 1. Nos qui praedictorum Scalceatorum institutum hoc tempore in Italiam inducendum non censuimus, considerantesque fratres, qui Reformati Conventuales, & de Observantia appellantur, in puritate, ac simplicitate eorum Ordinum viventes in eadem Italia, benedicta & incrementum dante Domino florere, Motu proprio & ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine institutum fratrum Scalceatorum huiusmodi in diversis locis, Ecclesiis, & Conventibus Italiae receptum, & tam per dictum Joannem Baptistam, quam omnes, & singulos alios socios suos Scalceatorum introducum Apost. auctoritate, tenore praesentium, extinguimus, suppressimus penitus, & abolemus.

§. 2. Ac loca, domos, Ecclesias, & conventus huiusmodi, cum omnibus eorum ornamentis, & sacra suppellectile & juribus universis, Ordini Fratrum Minorum Sancti Francisci Conventualium, Reformatorum nuncupatorum, perpetuo concedimus, & assignamus, seu unimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod liceat ipsis fratribus Conventualibus Reformatis, nullius ad hoc requisita licentia, corporalem, realem & actualem possessionem praefatorum locorum, Conventuum, & Ecclesiarum liberè apprehendere, in eisque juxta formam institutorum Regularium, ac literarum Apostolicarum confirmationis, & approbationis eiusdem Ordinis Conventualium Reformatorum, à nobis emanatarum, & per officium minoris gratiae expeditarum, vitam ducere regularem.

§. 3. Necnon Joannem Baptistam, omnesque alios eius socios, ac eorum singulos, ab omni apostasia nota, ac quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & etiam temporalibus poenis, si quas propter praemissa omnia vel

Bullarii Magni Tom. II.

illorum occasione, & etiam quia à Superioribus Ordinum licentiam inde exundi non petierint, aut alias quomodolibet respectivè incurrerint, necnon ab excessibus huiusmodi, in utroque foro, auctoritate, & tenore praemissis absolvimus, ac totaliter liberamus, dictasque sententias, censuras & poenas eis & cuilibet eorum gratiosè remittimus & condonamus atque relaxamus. Ac cum eisdem super irregularitate per eos, & quemlibet eorum, qui interim ob praemissa censuris innodati, divinis, non tamen in contemptum clavium, quomodolibet sese respectivè immiscuerint, incursa, quodque illa, & alii praemissis, non obstantibus clericali characterè, ac omnibus etiam factis, & presbyteratus ordinibus, per eos, & quemlibet eorum respectivè alias rite susceptis, illorumque privilegii uti, ac in eisdem Ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare libere & licite valeant dispensamus, omnemque inhabilitatis & infamiae maculam, sive notam contra eos, & quemlibet eorum ex praemissis omnibus & singulis quomodolibet insurgentem, ab eisdem penitus abolemus, ipsosque in pristinum, & cum in quo ante praemissa quomodolibet erant, statum in omnibus & per omnia restitimus, reponimus, & plenariè reintegramus. Decernentes quod si Joannes Baptista, & alii qui in aliis religionibus prius professi fuerant, vel ad easdè redire teneantur, vel si ad fratres Conventuales Reformatos praedictos transire maluerint, ad eos transire, & ibidem recipi, & recepti permanere possint, dummodo praedicti aliarum Religionum professi, si ad dictos fratres Conventuales Reformatos transire voluerint, professionem de novo emittant, & quae ab una in aliam Religionem transerentes servare tenentur, servent. Aliis vero saecularibus qui ab eodem Joanne Baptista, sive aliis sociis Scalceatorum recepti, & ad professionem admissi fuerint, in praedictorum fratrum Conventualium Reformatorum, vel alias Religionum, pares vel aequiores à Sede praedicta approbatas, dummodo de novo novitiatum faciant, ingrediendi licentiam & facultatem concedimus & impartimur. Decernentes etiam omnes supradictos posse in supradictas Religionum recipi, etiam non expectato Capituli, vel Congregationis capitularis tempore, juxta constitutionis à nobis noviter emanatae formam, cui harum serie hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus.

§. 4. Quodque ipsi omnes in praedictos Conventuales Reformatos recepti, omnibus & singulis privilegiis, facultatibus, induitiis, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus ipsi fratres Conventuales Reformati utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & aequè principaliter uti, frui, potiri, & gaudere libere & licite valeant, auctoritate & tenore praemissis de speciali gratia indulgemus.

§. 5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri, qua cavetur expressè, ne cujusvis Ordinis Mendicantium professores loca ad inhabitandum recipere, seu recepta mutare, absque Sedis praedictae licentia speciali de prohibitione expressam mentionem faciente, ac aliis quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictorumque Ordinum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & licentis Apost. sub quibuscumque tenore & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu tamen alicujus Notarii, etiam in Archivio Romanae Curiae descripti, per dilectum filium nostrum Hieronymum tituli Sancti Petri ad Vincula, Presbyterum Cardinalem de Ruvere nuncupatum, totius Ordinis Fratrum Minorum Conventualium, etiam Reformatorum Sancti Francisci huiusmodi Praelectorem, ore tenus deputati subscriptis, & sigillo ejusdem

Communicatio privilegiorum Fratrum Conventualium huic Greg. Reformatorum

Derogatio contrariis

Transumptorum fides

Hieronymi Card. Prosectoris munice, eadem procius si- des adhibeatur, quæ adhiberetur presentibus, si forent exhibita vel ostensa.

Dat. P. A. S. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Pisc. die 20. Decembris 1589. Pont. nostri anno quinto.

C. Jurisdicção & facultates Theſaurarii generalis Romani Pontificis, & Collectoris Spoliorum ad Rever. Cameram Apost. quoquo modo spectantium.

Officium Theſaurarii liquet esse antiquissimum, ex le- gura bulla 13. Eugen. IV. Inter. Et Theſaurarium verum Papa famulariam pronuntiavit Callist. III. in const. 1. Quæ laudabili. Et circa d. officium varias ediderunt nonnulli Pont. constitutiones, quas tanquam minus necessarias (præter hic & in apostillis indicatas) consulo præterii. Præsertim quod hæc bulla plene omnia continet. At circa Cancellarias criminales Status Ecclesiastici, vide Theſaurarii au- thoritatem, & in Cancellarios jurisdictionem, in con- stit. 10. Pauli IV. Romanus, sup. & const. 83. Pii IV. Supernæ

Spoliorum autem appellatione veniunt bona Ecclesiasticarum personarum sine licentiâ Sedis Apost. de eis disponentium, juxta constit. 19. & 46. Pauli III. sup. ac Pii IV. const. 8. Et acquisita ob illicitam negotia- tionem, juxta const. 19. Pii IV. illegitimis relicta, aut vacantia, ut hic, & infra in const. 18. Pauli V. Necnon bona Regularium extra claustra decedentium juxta constit. 43. Gregor. XIII. Clericorumque extra residentiam morientium juxta constit. 91. Pii IV. Fructus beneficiorum Italiæ, Sedi Apost. reservatorum vel affectorum, dum vacant, juxta const. 32. Pii IV. Bona decedentium extra residentiam. Fructusque be- neficiorum inexacti, juxta constit. 7. Julii III. Vel ante literarum Apost. expeditionem, aut alias malè per- cepti, ut hic. Quæ autem non veniant in spoliis, di- cam in d. constit. 18. Pauli V.

Milia A. D. 1590. SIXTVS EPISCOPVS, Servus servorum Dei: Dilecto filio Magistro Bartholo- mæo Casio Clerico Romano, utriusque juris Doctore, Ca- mera Apostolica Theſaurario generali, ac Capellano & familiari nostro, saluem, & Apost. bened.

Præmium. IN conferendis præcipuis Romanæ Curie, & Camere Apostolicæ officii, illud potissimum nobis curæ est, ut juxta commissum nobis desuper Apostolicæ servitu- tis munus, salubri directioni, indemnitati, & conserva- tioni zrarum Apostolicæ opportunè consulatur, utque il- lius administratio talibus personis committatur, quarum opera, studio, industria, ac fide, bona, res & jura præ- dictæ Camere providè, ac diligenter conserventur & au- geantur.

Officiu The- ſaurariatus vacanti.

§. 1. Dum itaque officium Theſaurariæ generalis ejus- dem Camere, quod dilectus filius noster Guido Sancto- rum Cosmæ & Damiani diacon. Card. Pepulus nuncupa- tus, tempore assumptionis per nos de persona sua ad Cardinalatus honorem factæ nuper obtinebat, ex eo quod nos ipsum officium per assumptionem hujusmodi vacare decrevimus, vacaverit, & vacet ad præsens.

Cassa fami- lia laudabi- les qualita- tes referun- tur, & Offi- cium The- ſauraria, ac Collectoris Spoliorum, ac proventuum beneficiorum ecclesiasticorum

§. 2. Nos ad generis nobilitatem, eximiamque doctri- nam, necnon fidei, ac justitiæ zelum, integritatem, ac singularem probitatem, ceterasque virtutes quibus tu qui notarius Apostolicus de numero participantium, & Camere præfate Clericus, & in utraque Signatura no- stra Referendarius, ac Prælati noster domesticus existis, & ex nobili Cæliorum Prosapia, ex qua quamplurimi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Episcopi, Prælati, & alie egregiæ personæ de Sede Apostolica benemerentes hætenus prodierunt, & in dies procedunt, originem trahis, clarere dignosceris, nostræ dirigentes considera-

tionis intuitum, & indubie sperantes quod egeris tibi duxerimus committenda, summa cum prudentia & ex- acta diligentia exequaris, quodque dextera Domini tibi assistente propitia dictum officium poteris laudabiliter exercere, dignum, quin potius debitum fore censemus, ut personam tuam nobis, & Apostolicæ Sedi admodum devotam condignis honoribus, & gratiis prosequamur. Te itaque à quibusvis excommunicationis, suspensio- nis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum presentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu pro- prio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, dictum officium per assumptionem prædictam, sive alio quovis modo quem haberi volumus pro expre- sso, aut ex alterius cujuscumque persona vacans, cum of- ficio Collectoris, etiam generalis spoliorum, ac fructuum, & proventuum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, necnon Ecclesiarum & Monasteriorum in uni- versa Italia, ac bonorum in Urbe & toto Statu Ecclesiastico vacantium, aliisque illi annexis, necnon omnibus & singulis illius honoribus, privilegiis, necnon ex disincem- bratione & separatione (quinque millium scutorum an- nuorum monetæ ex fructibus dicti officii Theſaurariæ per nos nuper ex certis causis animum nostrum moven- tibus factis, Monti Theſaurariæ per nos nuper erecto applicatorum, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur, remanentibus) juribus, regalibus, & emolumentis consuetis, ac facultatibus, jurisdictionibus, exemptionibus, immunitatibus, præminentis, antelatio- nibus, prærogativis, favoribus, indultis, & gratiis, tam e- dem Guidoni, quam dilecto filio nostro Benedicto S. Mariæ in Cosmedin diacono Justiniano nuncupato Car- dinalibus, dum in minoribus constituti hujusmodi of- ficiu Theſaurariæ obtinerent, quam cæteris omnibus ante eos generalibus Theſaurariis, & Collectoribus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, extensis, & innovatis, ac aliis ad Theſaurariæ generalis & Col- lectoriæ hujusmodi officia, de jure, fundatione, privile- gio, usu, consuetudine, vel alio quocumque modo, & titulo pertinentibus, cæterisque omnibus, & singulis quibus Benedictus & Guido Cardinales prædicti, dum hujusmodi officium Theſaurariæ obtinuerunt, & alii quicumque eorum in officiis hujusmodi antecessores, tam antiquis quam modernis temporibus usi, potiti, & gavisi fuerunt, ac uti, potiri, & gaudere potuerunt, seu etiam debuerunt, sive de illis per literas Apostolicas, vel patentes, aut scripturas, seu libros Camerales, vel quæcumque alia publica vel privata documenta, fidem tamen facientia appareat, quæ omnia & singula, illorum tenores presentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, harum serie Apostolica aucto- ritate confirmamus, approbamus, & innovamus, tibi- que de novo concedimus, ita ut tu illis omnibus & singulis uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeas in omnibus, & per omnia, ac pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, perinde ac si per præfentes spe- cialiter & expresse concessa fuissent, eadem tibi aucto- ritate concedimus & assignamus. Teque ad Theſaurariæ, & Collectoriæ officia hujusmodi, illorumque liberum exercitium ex nunc recipimus, & admittimus, ac in lo- cum dicti Guidonis Cardinalis quoad officia hujusmodi substituiamus, & subrogamus, ac nostrum, & Sedis ac Ca- meræ prædictæ Theſaurarium generalem constituimus, & deputamus, ac per dilectos filios ejusdem Romanæ Ecclesiæ Camerarium, præfateque Camere Præsiden- tes, Clericos, aliosque ad quos spectat, & spectabit, tam in eadem Camera quam alibi recipi, & admitti, ti- bique de juribus, regalibus, jocalibus, taxis, pro- ventibus, obventionibus, & emolumentis quibus- cumque, ad Theſaurariæ, & Collectoriæ officia hujus- modi quomodolibet spectantibus, (dictis quinque millibus

millibus, scilicet, ut praeferatur, dismembratis pro eadem Camera remanentibus) integre responderi mandamus.

§. 3. Tibique quod in eadem Camera, aliisque actibus Cameralibus, ac quibuscumque aliis locis in loco solito post Vicecamerarium immediate, sed in Capella nostra & quibuscumque sessionibus, processionibus, equitationibus, aliisque actibus, tam publicis quam privatis, in nostro & pro tempore existentis Rom. Pont. conspectu, & praesentia, vel etiam absentia faciendis, ante omnes Episcopos, Primates & Patriarchas, immediate tamen post Auditorem causarum curiae Camerae hujusmodi sedere.

§. 4. Ac in nostra & pro tempore existentis Romani Pontificis signatura continuo intervenire, & assistere.

§. 5. Ac in omnibus & quibuscumque cameris, & Congregationibus, interesse Camerae praefatae, sive generaliter, sive particulariter concernentibus, vocari, & adesse, ac intervenire.

§. 6. Necnon capitula, & conventiones appaltuum, & jurium dictae Camerae, ac apochas super illorum, & aliorum jurium concessione in dicta Camera consignandas, servato stylo in eadem Camera servari solito, per te ipsum ad nos referre possis & debeas, auctoritate & tenore praedictis indulgemus.

§. 7. Necnon scuta ducenta pro pensione domus, ac victum quotidianum Thesaurarius generalibus, pro ipsis & octo eorum familiaribus, ac duobus equis praestari solita.

§. 8. Ac omnia, & singula jura, obventiones, proventus, salaria, regalia spoliatorum, etiam cum diversis Capitulis & Clericis secularibus hactenus cum dicta Camera compositum, & in posterum componendum.

§. 9. Ac bonorum vacantium, necnon reddituum & proventuum, literis non expeditis, aut alias male & indebitè, ac contra formam constitutionis sel. record. Bonifacii Papae Octavi, & Julii Secundi, & Tertii, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum perceptorum.

§. 10. Ac etiam illicitae negotiationis per quasvis personas quavis auctoritate fungentes, nunc & pro tempore factae, & aliorum jurium & fructuum inferius declarandorum decimas, taxas, & etiam emolumenta, ordinaria & extraordinaria, undecumque, & quomodocumque provenientia, quae pro tempore existentem dictae Camerae Thesaurarium & Collectorem spoliatorum, ac fructuum & bonorum ad eandem Cameraam spectantium, exigi & levari quomodocumque & quocumque titulo vel causa consueverunt, seu etiam potuerunt, & debuerunt.

§. 11. Dempnis tamen his, quae per nunc & pro tempore existentem nostrum, & Sedis praedictae in Regno Neapolitano, tam citra quam ultra Pharium, Nuntium hactenus percipi, & colligi consueverunt, nisi compositionem, aut causae terminationem in Curia fieri contingat, quo casu decima tibi debeatur, necnon proventus quatuor Cellariis annatarum per pia mem. Gregorium Papam XIII. etiam praedecessorem nostrum constitutis & assignatis, ad quamcumque summam ascendant, consequi, exigere, & levare, ac realiter & cum effectu percipere possis, & valeas.

§. 12. Ac tam in Urbe, ejusque districtu, dominioque temporali ejusdem Romanae Ecclesiae, quam tota Italia, omnia & quaecumque bona, mobilia & immobilia, ac se moventia, necnon spolia, aliasque res & bona quomodolibet nuncupata.

§. 13. Necnon fructus, redditus, & proventus mensurarum Abbatialium, Episcopaliurn, Archiepiscopaliurn, Patriarchalium, & aliarum etiam Parochialium Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac quorumcumque beneficiorum, quomodocumque & qualitercumque qualificatorum, ex quovis titulo, etiam infecto, aut alias male, & indebitè perceptos.

§. 14. Necnon bona sine haeredibus decedentium, aut alias in Curia praedicta, vel extra eam ubique quomodolibet vacantia.

Bullarii Magni Tom. II.

§. 15. Et de quibus contra constitutionem recedendo memoriae Pii Papae Quinti similiter praedecessoris nostri contra illegitimos, etiam disponi contigerit, aut jam dispositum fuerit.

§. 16. Aut ex causa illicitae negotiationis, vel alias male acquisita.

§. 17. Et quae ab apostatis, aut aliis extra claustra degentibus Religiosis, tempore eorum obitus detinentur, & possidentur, quaeque per obitum ipsorum apostatarum, & aliorum Regularium extra claustra suorum Monasteriorum existentium, & alias contra formam litterarum dicti Gregorii praedecessoris desuper editarum.

§. 18. Ac etiam illa, necnon aedificia & loca quae ex fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis profecta, aedificata, resecta, & restaurata fuerint, seu alias ex eisdem fructibus, redditibus, & proventibus quomodolibet provenerint per obitum quorumcumque personarum Ecclesiasticarum beneficia Ecclesiastica, etiam simplicia, de quorum tamen simplicium fructibus vel ex privilegio Apostolico, vel ex consuetudine legitime praescripta, dispositum non fuerit, tam in titulum quam administrationem obtinentium, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, quavis etiam Pontificali dignitate fulgentium, in omni Italiae parte pro tempore decedentium.

§. 19. Necnon quorumvis personarum beneficia personale residentiam requirentia obtinentium, extra eandem residentiam, ac ubilibet, etiam in dicta Curia decedentium remansura, etiam in auro, argento, gemmis, & aliis pretiosis rebus cujuscumque generis, qualitatis, & speciei fuerint.

§. 20. Et etiam fructus, redditus, & proventus mensurarum Ecclesiarum, & Monasteriorum in ipsis Camerae libris taxatorum, necnon beneficiorum, etiam in diocesi, quae pactum cum dicta Camera iniverunt, ex quacumque causa Sedi praedictae reservatorum, seu affectorum ex die vacationis usque ad diem praesfectionis, seu provisionis, & adeptae possessionis illorum, seu commendae de illis faciendae, quos omnes fructus, redditus, & proventus ad nos & dictam Cameraam spectare, & pertinere volumus, & decernimus, eidemque Camerae applicamus, & appropriamus.

§. 21. Necnon omnia, & quaecumque bona relicta, & quoscumque hujusmodi fructus, redditus, & proventus male perceptos, cujuscumque qualitatis, & quantitatis fuerint, etiam percipere, exigere, & recuperare possis, & valeas.

§. 22. Ac etiam tam ex officio curiae tuae, seu Camerae praedictae, illique adhaerentium, quam etiam ad solam instantiam denuntiantium, seu inligatorum inquirendi & investigandi omnibus viis & modis, tam super illis, quam aliis quibuscumque spoliis, quae hactenus ex bonis relictis, & fructibus hujusmodi per similia personarum obitum, aut alias ut praefertur, seu quomodolibet remanserunt, & indebitè quocumque praetextu usurpantur, & usurpari contigerit, nostro & dictae Camerae nomine colligere, percipere, & exigere, etiam cum facultate pro faciliiori inquisitione quaecumque personas, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & praerogative fuerint, etiam exemptas.

§. 23. Necnon praeteritos & pro tempore existentes collectores & subcollectores vel officiales, coram te vel alio, seu aliis a te deputando, seu deputandis, ad reddendum computum & rationem de administratis, exactis & receptis ab eisdem.

§. 24. Illosque quorum testimonio indigere cognoveris, ad se examini subjiciendum.

§. 25. Et spoliatorum ac fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum hujusmodi occupatores & detentores ad spolia, fructus, redditus, & proventus hujusmodi restituendum, & relaxandum.

§. 26. Ac tibi ad effectum vendendi, subhaestandi, deliberandi, distrahendi, & alienandi, arbitrio tuo in vim hujusmodi facultatum, prout tibi visum fuerit, & etiam absque aliqua subhaestatione, seu incantu, & absque interventu & instantia alterius officialis, etiam praedictae Camerae pro tempore existentis committimus,

Illegitimi - rursus cura bullam 17. Pii 9. quae ad sup. ad illi assignata.

Relicta per Religiosos extra claustra degentes contra bullam Greg. XIII. num. 4. sup. Acquisita de fructibus Ecclesiasticis de quibus legitime depositum non est.

Ad hoc vide bullam Pauli V. cit. lib. 1. rub.

Bona non residentium.

Hac vide in Pii IV. cons. 91.

Fructus beneficiorum reservatorum, vel affectorum, pro tempore vacant. &c.

Ad hoc habet etiam sup. Pii IV. cons. 32. ubi notari.

Fructus quo omnes male percepti.

Facultas Thesaurario datur procedendi, etiam ex officio in praemissis. & citra exemptos.

Officiales quae ad reddendum rationem cogendi.

Testes ad se examinandi adstringendi. Occupatores spoliatorum coercendi.

Illaeque arbitrio suo vendi decedi.

insecutam conuertenda; illa consignandum, & sol-
vendum.

*Delictum
in pre-
missis
menda.*

§. 27. Illosque qui in premissis vel circa ea quomo-
dolibet deliquerint, etiam ad personaliter coram te, seu
a te deputando vel deputandis huiusmodi comparen-
dum, sub confiscationis bonorum, & privationis benefi-
ciorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum
obtinenda, ac etiam pecuniariis, quæ tibi videbuntur,
ac demum excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis
sententiis, censuris, & pœnis tuo arbitrio insignendis,
moderandis, & applicandis, monendi, citandi, & com-
pellendi, ac etiam carceribus mancipandi; ac quoties
tibi videbitur relaxandi, contradictores quoslibet & re-
belles, ac contumaces pœnas, ac censuras prædictas in-
curriffe declarandi, illasque etiam sæpius aggravandi,
auxiliumque brachii secularis invocandi.

*De super-
componendi.*

§. 28. Ac super eisdem spoliis, fructibus, redditibus, &
proventibus, ac bonis, toties quoties tibi videbitur, cum
quibusvis personis quacunque auctoritate fungentibus
componendi, & concordandi, ac solventes de compositis
& solutis per eos, ac de receptis quietandi, liberandi, nec-
non ad eor reversos, si id humiliter petierint, a censuris
& pœnis, prævia satisfactione simpliciter, & etiam aliis
cum reincidentia, seu ad cautelam, seu ad effectum agendi,
absolvendi, & liberandi, ac a carceribus relaxandi.

*Summarie
procedendi.*

§. 29. Et in præmissis omnibus & singulis, etiam sum-
marie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura
iudicii, sola facti veritate inspecta, etiam privative
quoad alios quoscunque quavis auctoritate fungentes,
& functuros, procedendi, sententiandi, sineque debito
terminandi.

*Causas spo-
liorum, vis-
que anno-
nat, ab om-
nibus iudici-
bus reassu-
mendi.*

§. 30. Causasque huiusmodi etiam cum omnibus &
singulis suis incidentibus, connexis & annexis, a quibus-
cumque aliis iudicibus ordinariis, & delegatis, qua-
cumque auctoritate fungentibus, & etiam causarum Pa-
latii Apost. Auditoribus, seu Locatentibus, vigore sue
ordinariæ jurisdictionis, ac facultatis reassumendi, ac il-
lis, aliisque quibus opus fuerit, etiam sub censuris Ec-
clesiasticis, & pecuniariis pœnis tuo arbitrio imponen-
dis, moderandis, & applicandis inhibendi, in ipsasque cen-
suras, & pœnas, quoties opus fuerit, incidisse declarandi,
aggravandi, & reaggravandi.

*Vicethesau-
rarium, Au-
ditores, Col-
lectores, &c.
deputandi,
& suo arbi-
trio remo-
vendi.*

§. 31. Necnon Vicethesaurarium, aut Locumtunen-
tem generalem, ac unum, seu plures Auditores loco tui,
cum simili aut limitata potestate, toties quoties tibi ex-
pedire videbitur, & ad omne tuum beneplacitum depu-
tandi, constituendi, & faciendi, ac revocandi, necnon
quoscunque collectores, subcollectores, commissarios,
subcommissarios, ac depositarios & exactores pecunia-
rum, & jurium dictæ Camere, seu alios officiales hacten-
us deputatos, seu deputandos revocandi, seu confir-
mandi, & alios quoscunque illorum loco per tuas lite-
ras tuo sigillo munitas, in quibuscumque civitatibus, op-
pidis, terris, & locis deputandi, & subdelegandi, quo-
ties tibi videbitur expedire, cæteraque omnia faciendi,
gerendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea ne-
cessaria fuerint quomodolibet & opportuna, plenam tibi,
& liberam per præsentem concedimus facultatem.

*Causas spo-
liorum &
inde penden-
tium, priva-
tios quoad
alios agnos-
cendi.*

§. 32. Et insuper ut spoliatorum, fructuum, reddituum,
& proventuum, ac bonorum, juriumque huiusmodi ex-
actio celerius, commodiusque fiat, statuimus quod om-
nes & quæcumque similes lites, causæ, & controver-
sæ, super quibusvis fructibus, redditibus, & proventi-
bus, spoliis, bonis, & aliis prædictis, & illorum occasio-
ne, & aliæ quæ ab ipsis litibus, & causis quomodolibet
dependent, seu cum illis connexitatem habuerint, nunc
& pro tempore quocunque locorum pendentes, & si su-
per spoliis, seu fructibus male perceptis, & aliis prædi-
ctis fuerit facta compositio in Camera, & inter partes
adhuc aliqua controversia pendeat, nullo alio quam a
te ac tuis, seu aliis super spoliis, & fructibus, rebusque,
bonis ac aliis præmissis a te pro tempore deputandis
collectoribus, subcollectoribus, & aliis officialibus &
ministriis specialibus vel generalibus.

*Appellatio-
nes a senten-
tiis Nuntia-
rum, Colle-*

§. 33. Necnon causæ appellationum a sententiis latis
per tuos commissarios, vel etiam pro tempore existentibus
Sedis Apostolicæ Nuntiis in Neapolitano, Hispania-

rum, Portugallie, & Algarbiorum Regni, ac Ducatus
Sabaudie, & Principatus Piedemontium, aliisque quibus-
cumque Regnis & Provinciis, ac ubique lotorum Au-
ditoribus, necnon Vicethesauribus, & aliis quibuscumque,
quomodocunque & qualitercumque, & sub quovis no-
mine, titulo, aut munere, & aliis collectoribus generali-
bus deputatis, & pro tempore deputandis, ad te solum,
& tuos deputatos prædictos in secunda instantia, seu
alia pertineant, omnesque appellationes desuper inter-
positas & interponendas, a te tuisque prædictis, & non
ab alio, juxta formam dicti Gregorii prædecessoris cog-
nosci, nec alteri, nisi per commissionem manu nostra
signatam, vel per nostras literas, & citato dictæ Camere
Commissario generali, & Notario spoliatorum, & causa-
rum huiusmodi pro tempore a te deputato, cognosci &
terminari possint. Quodque monitoria, citationes, inhi-
bitiones, processus, sententiæ, & mandata, quæ aliis
quam ex citatione, commissione, vel literis nostris ema-
naverint, quoad earundem causarum introductionem,
& lites pendentes, seu tuam, tuorumque ministrorum
ad id a te deputandorum jurisdictionis & processuum
impedimentum, retardationem, vel perturbationem, nul-
lius sint roboris vel momenti.

§. 34. Sed nec nisi præstita cautione idonea in forma
depositi, a sententiis per te, seu Locumtinentem vel Au-
ditorem, seu Ministros prædictos, super præmissis pro
tempore latis, ullo modo appellari, nisi post factam exe-
cutionem ad effectum devolutivum tantum, nec earum
executio differri, aut suspendi possit.

§. 35. Necnon quascunque resignationes & cessiones
quorumvis locorum, seu creditorum Montium Julii, ac
primi & secundi succursus Avenion. aliorumve, si quæ
sint resignationes, seu cessiones quas Thesaurarius pro
tempore existens admittere consueverit, admittendi, &
ipsa loca, seu credita, tam per resignationem, seu cessionem
huiusmodi, quam per aliam quæcumque dimissionem
vel admissionem pro tempore vacantia cõferendi &
assignandi, juxta formam aliarum facultatum tuis ante-
cessoribus concessarum, & quascunque patentes literas
tuo sigillo munitas expediendi, ac Secretarium & Capel-
lanum, ac Computistam, seu Ratiocinatorem, aliosque
officiales juxta solitum, quoties tibi videbitur deputandi
& revocandi.

§. 36. Necnon curam & administrationem introituum
Civitatis nostræ Terracinen. ac construendi Civitatem
novam jam inceptam in loco salubriori, juxta formam
aliarum facultatum tuis prædecessoribus concessarum pen-
dente licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem
tenore earundem præsentium concedimus & impartimur.

§. 37. Præterea cum nonnulli, tam Prælati quam Ur-
bis prædictæ cives & incolæ, & curiales, quam aliæ di-
versæ personæ totius ditionis nostræ Ecclesiasticæ, ac
aliæ quandoque gravati, & aliis necessitatibus op-
pressi pro eorum debitorum satisfactione, aut necessi-
tatum huiusmodi sublevamine, ac alias ipsorum arbitrio
propria jocalia, aurumque & argentum, & alia bona,
tam mobilia quam immobilia, domos, vineas, & alia
quæcumque vendete cupientes, ut plurimum illa nisi
latis minori pretio eorum veri valoris cum maximo eo-
rum detrimento vendere, neque emptores invenire pos-
sint, tibi quibusvis personis, cujuscumque status, gradus,
& conditionis existentibus, ut eorum jocalia, aurum, ar-
gentum, & alia bona, tam mobilia quam immobilia, ut
supra, sub sortibus quas lottos vocant, etiam cum buffu-
la & pallis, aut alias tui arbitrio exponere, ac sortes, seu
lotos huiusmodi facere, publicare & exercere, prævia
existimatione peritorum a te deputandorum, privative
ad quoscunque alios possis & valeas, soluta tamen Ca-
meræ prædictæ rata & portione tibi bene visa, ac decima
tibi, & iis qui sortes, seu lottos huiusmodi fecerint quæ-
cumque licentias concedendi, ipsisque ut dictam ratam
eidem Camere, ac decimam prædictam solvendam, un-
cum expensis realibus, & necessariis desuper faciendis, in
& super eisdem lottis recuperare possint, quibus tibi be-
ne visum fuerit indulgendi, ac peritos existimatores
eligendi & deputandi, & desuper edicta, seu publica-
tiones, necnon quascunque patentes literas tibi bene-
vitas

*Appellatio-
nes a senten-
tiis Nuntia-
rum, Colle-
tores, &c.
deputandi,
& suo arbi-
trio remo-
vendi.*

visas, tam in dicta Urbe quam extra illam in quibuscumque civitatibus, oppidis & locis Status Ecclesiastici mediate vel immediate sedi predictae subiectis publicandi, ac locis publicis assignandi, & tuo sub sigillo expediendi, necnon omnes & singulos qui hactenus similes licentias obtinuerunt, ad solvendum ratam & portionem huiusmodi tibi bene visam, etiam si in eorum licentiis aliter expressum sit cogendi, ac licentias huiusmodi, quoad illos qui illas solvere recusaverint, aut distulerint revocandi.

§. 38. Nec non omnes & singulas causas, lites, & controversias de super, tam occasione spoliatorum & bonorum vacantium, ac Montium, illorumque locorum ac fructuum, quam etiam locorum huiusmodi, aliorumque omnium & singulorum praemissorum, tam civiles quam criminales & mixtas, quomodolibet ortas, & quas pro tempore oriri contigerit inter quascumque personas, quacumque auctoritate, dignitate, & praeminentia suffultas, unam cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, & ex officio tuae Curiae simpliciter, summarie, & de plano, sola facti veritate inspecta audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito, omni & quacumque appellatione ad effectum suspensivum tantum remota, terminandi & finiendi, ac quaecumque mandata executiva decernendi, relaxandi, & quacumque appellatione aut recursum vel inhibitionem illius praetextu, seu alias forsan emanatis non obstantibus, exequi faciendi privative ad omnes & singulos alios: ita quod nullus etiam vigore commissionis, nisi manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis signata fuerit, in causis huiusmodi sese intrmittere possit & debeat.

§. 39. Ac etiam quascumque causas coram quibuscumque aliis iudicibus ordinariis vel delegatis, etiam nostri Palatii Auditoribus, seu Locumtenentibus, ut supra, nunc & pro tempore introductas, tua ordinaria auctoritate, & in vim huiusmodi facultatum reassumendi, illisque quibus opus fuerit inhibendi.

§. 40. Ac tam in dictis locis, quam etiam causis & litibus ab eis quomodocumque & qualitercumque dependentibus, etiam illorum extractionem & praemiorum consignationem, unum ex Camerae praedictae Notariis tibi bene visum ad tuum beneplacitum, toties quoties tibi videbitur & placuerit, eligendi & deputandi, ac omnes & singulos hactenus deputatos, & seu in futurum deputandos ad tuum libitum revocandi, ac alium seu alios similiter deputandi.

§. 41. Omnesque & singulas scripturas, instrumenta, & acta, tam lottos huiusmodi quam omnia & singula alia iurisdictionem generalis Thesaurarii, vel collectoris spoliatorum concernentia, tibi consignari faciendi, & quos opus fuerit cogendi & compellendi, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, plenam, liberam, & absolutam facultatem, potestatem, & auctoritatem similiter concedimus & impartimur.

§. 42. Necnon ut accuratius & diligentius praemissis invigilare, ac personas, quae praemissorum curam suscipere valeant, retinere valeas, tibi decima omnium & singularum pecuniarum seu aliarum rerum ex dictis sortibus, seu lottis, sub quibusvis modo & forma hactenus factis & publicatis, quae de caetero faciendis & publicandis, ad Camerae & Sedem praedictam provenientia assignamus, tibi decimam huiusmodi propria auctoritate retinendi, etiam absque aliquo alio mandato & ordinatione a quibus opus fuerit recipiendi, exigendi, levandi, ac in tuos usus & utilitatem convertendi, facultatem pariter elargimur. Praeterea tibi, ut de omnibus compositionibus & incarcerationionibus quomodolibet per te, seu collectores, aliosque tuos officiales & ministros ex quacumque causa quomodolibet factis, & pro tempore faciendis, etiam pro fructibus, redditibus, & proventibus male perceptis, ac aliis praemissis in quibuscumque locis & tribunalibus factis, seu faciendis, ac etiam a Camerario, eiusque Auditoribus civiliter vel criminaliter quacumque ex causa expediendis, integram decimam illarum partem ultra ratam eidem Camerario tangentem habere & exigere possis & debeas, & ex iis incarcerationionibus & compositionibus deducere & retinere pariter volumus & mandamus.

§. 43. Insuper quod tu quacumque ad dicta, hactenus litteras seu ordinationes super praemissis omnibus & singulis, & illorum observatione facere, edere, publicare & denuntiare, ac ad illorum observationem quoscumque in eis comprehensos.

§. 44. Necnon quovis Cam. praefate, ex quavis causa vel occasione debitores, ad solvendum vel satisfaciendum omnibus visis, ac juris & facti remediis cogere & compellere.

§. 45. Proprioque sigillo uti, in omnibus actibus, & scripturis, quae hactenus sub sigillo Thesaurarii expeditae consueverunt, emolumenta quoque exinde provenientia, tam occasione litterarum patentium communitiariorum, depohariorum, & aliorum officialium, quam ex concessione, & assignatione quorumvis locorum Montium, & aliarum quarumcumque expeditionum, quibus sigillum tuum quomodolibet apponendum fuerit percipere, ad instar Thesaurariorum aliorum antecessorum tuorum, & juxta solitum, nec alias, etiam libere & licite valeas, licentiam eadem tibi auctoritate impartimur.

§. 46. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, seu utriusque, seu alterius Signaturae Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis aut collegiatae Ecclesiae canonicus, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per te eligendus seu eligenda, quascumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Episcopaliu seu Archiepiscopaliu, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, Praepositarum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium & quorumvis Ordinum regularium fructibus, redditibus & proventibus, iuribus, obventionibus, & emolumentis universis, necnon distributionibus quotidianis, seu illorum loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones & emolumenta, ac distributiones huiusmodi, tibi auctoritate praedicta reservatas, & reservata, ac reservandas & reservanda, etiam si pensionis seu fructuum huiusmodi solutiones, & exactiones successoribus beneficiorum, & Ecclesiarum aliorum praedictorum incipere habuerint, usque ad summam mille ducatorum auri in auro de Camera novorum, in dicta Curia vel extra eam ubique locorum, etiam in Ecclesiis quas te obtinere, aut personam tuam illis praesse contigerit, non residente, etiam in mortis articulo de tuo etiam post dimissionem officii Thesaurarii huiusmodi expresso consensu cassare, extinguere & annullare, & postquam cassae, extinctae, & annullatae fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis & distributionibus huiusmodi, seu fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, emolumenta, & distributiones praedictas, usque ad eandem summam, uni seu pluribus personis ad id per te nominandis, & quacumque, quocumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, forma, conditionibus, ac cum immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, donationibus, indulgentiis, decretis, & aliis quibus tibi reservata, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentis, seu fructus, aut obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Praepositorum, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, dicta auctoritate reservare, concedere, constituere, & assignare, ac etiam transferre libere & licite valeas, ac etiam reservationes seu translationes pensionum, seu fructuum huiusmodi vigore Praesentium faciende valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus & per omnia, perinde ac si per nos & pro tempore existentem Romanum Pontificem de consensu solvere haberis pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia huiusmodi facta fuissent.

§. 47. Tibique etiam, ut de singulis domibus, praediis, possessionibus, oppidis, castris, terris & aliis locis, etiam jurisdictionalibus, aliisque bonis mobilibus & immobilibus, ac se moventibus, cuiuscumque qualitatis, valoris, speciei, pretii, etiam notabilis & notabilissimi, ac conditionis existentibus, necnon pecuniis, iuribus & additionibus ad te, tam ratione quarumvis etiam Patriarchalium & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum ac Monasteriorum, etiam Consistorialium, Priora-

tuum, deposituratum, dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, etiam militarium, quæ ex quibusvis concessionibus & dispensationibus Apostolicis, in titulum, commendam, administrationem, aut alias quomodolibet obtines, & in posterum obtinebis, ac ratione fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum quorumcumque mensurarum Patriarchalium, Archiepiscopalium, Episcopalium, & Monasteriorum, Prioratum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ut præfertur qualificatorum, ac pensionum annuatim, super similibus fructibus, redditibus, & proventibus, nomine & forma præmissis reservatarum & assignatarum, ac reservandarum & assignandarum, quos & quas percipis & percipies in futurum, necnon emolumenta Theaurariatus, & aliorum quorumcumque ejusdem Curie officiorum & Montium, necnon legationum, ac alias quocumque modo, via, forma, & occasione ad te spectantibus, & pertinentibus, ac etiam de dictis fructibus, redditibus, & proventibus, ac pensionibus, necnon quomodolibet & undecumque licite acquisitis & acquirendis, ac aliis quomodolibet, etiam ex officiis quæ exercuisti, aut te exercere contigerit, & alia quavis occasione vel causa, seu contemplatione ad te pertinentis & perventuris, etiam si in pecunia numerata, jocalibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus, ac alias quomodolibet, nunc & pro tempore consistunt, ac etiam si essent de tua Capella, illiusque ornamentis, vasis, & denique tota illius sacra suppellectili, tam in dicta Curia quam extra ubique locorum existentibus, quorum omnium qualitates & veros annuos valores, etiam si talia essent quæ generali appellatione honorum, vel suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, præsentibus, ac si specificè & sigillatim exprimerentur & denotarentur, pro sufficienter expressis & narratis habere volumus, ac etiam de ipsis proventibus & pensionibus debitis & debendis, ac etiam nondum perceptis & exactis, etiam si eorum solutionis terminus nondum advenit, pro illa rata quæ tibi debita erit usque ad quantumcumque & quantumvis maximam, ac notabilem & notabilissimam, ac inexcogitatum summam, tam pro decembris & honestis impensis funeris tui, quam etiam remuneratione illorum, qui tibi viventi inservierunt, etiam ultra servitii meritum, & in tuorum consanguineorum & affinium, ac etiam quarumvis aliarum personarum, etiam extraneorum, necnon Conventuum, Universitatum, Collegiorum & aliorum, etiam non piorum locorum, dummodo non illegitimum, aut aliis quomodolibet incapacium, & quoad Capellam tuam prædictam, dummodo in Ecclesiarum favorem & usum, & alias pro tuo arbitrio & voluntate absolutis testari, ac testamento, codicillis, fideicommissis, substitutionibus, legatis, donationibus, tam inter vivos quam causa mortis, & aliis quibuscumque modis & viis, etiam omnibus quibusvis solemnitatibus, etiam substantialibus, & formis, tam de jure quam per nostras & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum constitutiones & ordinationes, necnon statuta ac consuetudines Urbis, civitatis, loci, & Provinciarum, ubi id fieri, vel te in eadem voluntate permanente mori contigerit, tam verbo quam scriptura, etiam minus solemniter, & sine aliqua insinuatione, seu subscriptione testium, aut etiam coram duobus vel tribus testibus tantum, aut etiam cedula sola manu tua subscripta, ac alias in omnibus & per omnia, prout tibi quomodolibet videbitur, & in ipsa Curia & extra eam, & ubique locorum, & in mortis articulo, & nulla facta mentione præsentis, vel aliarum tibi pro tempore concessarum similitudum facultatum, quibus per præsentem nullatenus præjudicatum esse decernimus, aut quod in vim illarum testari, & disponere velis & intendas, semel atque iterum, & pluries disponere, statuere, & ordinare, liberè & licite valeas, prædicta auctoritate, tenore earundem præsentium concedimus & indulgemus.

Litteras Apostolicas quas cumque, tam gratiam quam justitiam con-

5.48. Necnon, quod omnes & singulas litteras Apostolicas, sub plumbo, ac etiam in forma Brevis, tam præsentem quam alias super quibusvis gratiis, indultis, concessionibus, facultatibus, tam gratiam quam justitiam

concernentibus, per te, ac Vicethesaurarium, seu Locumtenentem, & duos familiares tuos, per te nominandos, à nobis & successoribus nostris, aut Sede prædicta pro tempore impetratis, seu etiam motu simili concessis, in omnibus Cancellariis, Cameræ, & Curie prædictarum officii, necnon plumbi & registro, ac Secretariis Apostolicis, ac alias ubilibet gratis, & absque ulla taxarum, annatarum, communium, minorum, servitorum, jocalium, aut aliorum quorumcumque jurium, aut regaliorum solutione expediti, & Rescribendarius taxam literarum prædictarum, cum subscriptione Gratis pro persona Theaurarii, & aliorum prædictorum subscribere, ac tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Sollicitatores, literarum Archiviste, Cubicularii & Scutiferi Apostolici, Portionarii, & Præsidentes Ripæ, & Milites SS. Petri & Pauli, Cancellarii, Secretarii, Protonotarii Apostolici, & Summistæ, necnon Magistri & plumbi Collectores, ac Plumbatores, Registratores, & Vicecancellarii, & quicumque alii prædictæ Curie officiales, & expeditionum literarum hujusmodi pro tempore Præsidentes, eorumque Ministri, etiam in annatis, communibus, jocalibus, minutis, servitiis, regalibus, & aliis juribus hujusmodi participantes, eisdem literas, personam dicti Theaurarii, ejusque Vicethesaurarii & Locumtenentis, ac duorum familiarium suorum prædictorum concernentes, etiam post dimissionem officii Theaurarii, ita quod te semel fuisse Theaurarium, ad effectum omnium & singulorum prædictorum, tibi ac dictis tuis sufficiat, sub excommunicationis lætæ sententiæ, & suspensionis, ac privationis suorum officiorum, fructuumque & emolumentorum eorundem amissionis pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere & expedire noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro & successorum nostrorum, & Sedis præfate ulteriori mandato, omnino gratis, & absque alia taxarum, annatarum, communium, jocalium, minorum, servitorum, & aliorum præfatorum solutione & exactione, in omnibus & per omnia usque ad plumbum & registrum, ipsarumque finalem expeditionem & relaxationem inclusive, omni contradictione cessante expediti, subscribi, ac relaxari facere & permittere debeant & teneantur, etiam si in eorum officiis & concessionibus caveatur expressè ut ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis concessa titulo oneroso, volumus & mandamus, &c.

5.49. Præsentemque ibi in omnibus & per omnia suffragari debere, illasque & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore de subreptionis, vel nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus vel controversiam revocari, aut adversus eas quodcumque juris, aut facti vel gratiæ remedium impetrari, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & cum in quo antequam illæ emanarent, erant statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacumque data per te eligenda, validasque & efficaces semper fore & esse, vimque validi & efficaci contractus inter nos & Sedem, ac Cameram præfatas ex una, & te ex altera partibus ritè & rectè facti, initi, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati, habere & obtinere, ac inviolabiliter observari, semperque validas & efficaces existere.

5.50. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales & Camerarium, dictæque Cameræ Præsidentes & Clericos, ac Palatii Apostolici Auditores præfatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia, ac ubique locorum judicari, ac definiti debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate & tenore præmissis decernimus.

5.51. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Americin. & Tudertin. Episcopis, ac dilecto filio Curie causarum ejusdem Cameræ generali Auditori, per Apostolica

concernentibus, per te, ac Vicethesaurarium, seu Locumtenentem, & duos familiares tuos, per te nominandos, à nobis & successoribus nostris, aut Sede prædicta pro tempore impetratis, seu etiam motu simili concessis, in omnibus Cancellariis, Cameræ, & Curie prædictarum officii, necnon plumbi & registro, ac Secretariis Apostolicis, ac alias ubilibet gratis, & absque ulla taxarum, annatarum, communium, minorum, servitorum, jocalium, aut aliorum quorumcumque jurium, aut regaliorum solutione expediti, & Rescribendarius taxam literarum prædictarum, cum subscriptione Gratis pro persona Theaurarii, & aliorum prædictorum subscribere, ac tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Sollicitatores, literarum Archiviste, Cubicularii & Scutiferi Apostolici, Portionarii, & Præsidentes Ripæ, & Milites SS. Petri & Pauli, Cancellarii, Secretarii, Protonotarii Apostolici, & Summistæ, necnon Magistri & plumbi Collectores, ac Plumbatores, Registratores, & Vicecancellarii, & quicumque alii prædictæ Curie officiales, & expeditionum literarum hujusmodi pro tempore Præsidentes, eorumque Ministri, etiam in annatis, communibus, jocalibus, minutis, servitiis, regalibus, & aliis juribus hujusmodi participantes, eisdem literas, personam dicti Theaurarii, ejusque Vicethesaurarii & Locumtenentis, ac duorum familiarium suorum prædictorum concernentes, etiam post dimissionem officii Theaurarii, ita quod te semel fuisse Theaurarium, ad effectum omnium & singulorum prædictorum, tibi ac dictis tuis sufficiat, sub excommunicationis lætæ sententiæ, & suspensionis, ac privationis suorum officiorum, fructuumque & emolumentorum eorundem amissionis pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere & expedire noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro & successorum nostrorum, & Sedis præfate ulteriori mandato, omnino gratis, & absque alia taxarum, annatarum, communium, jocalium, minorum, servitorum, & aliorum præfatorum solutione & exactione, in omnibus & per omnia usque ad plumbum & registrum, ipsarumque finalem expeditionem & relaxationem inclusive, omni contradictione cessante expediti, subscribi, ac relaxari facere & permittere debeant & teneantur, etiam si in eorum officiis & concessionibus caveatur expressè ut ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis concessa titulo oneroso, volumus & mandamus, &c.

Clau- hujus præfate

ua.

CI.

Clau- fuit de- dicitur

4. n. 10.

deputa-

lica

lica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, presentes litteras, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte tua fuerint requisiti, solemniter publicantes, tibi que in praemissis efficacis defensionis praedio assistentes, faciant te approbatione, confirmatione, concessione, assignatione, receptione, admissione, subrogatione, constitutione, mandato, singulis indultis, voluntate, decretis, statuto, impartitione, remissione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes te per Camerarium, Praesidentes, ac Clericos praelatos, seu quoscumque alios, quavis auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem praesentium molestari, perturbari, inquietari, impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis. Non obstant. constitut. & ordinationibus Apostolicis non Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum & Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, illorumque Superioribus & personis, dictaque Camerarij Clericis, & Collegio, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolentibus clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis: quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialiter, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 2. Volumus autem quod praesentium transumptis, etiam impressis, ac Notarii publici manu subscriptis, tuoque sigillo obfirmatis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio & extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostense. Nulli ergo, &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicae 1590. decimo Kalend. Februarii, Pont. nostri anno 7.

CI. De Aquae Felicitis mox ad Urbem conductae, ratione & cura demandatae Congregationi Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium institutae ad Aquas, Vias, Pontesque curandos. De Officio & munere Civium Romanorum ejusdem Aquae Visitatorum.

Hujus Congregationis institutionem fecit hic Pont. in const. 74. Immensa, in Congr. 13. Et similem Aquae Paulae ad Urbem adductionem, dotisque pro eius conservatione assignationem statuit Paul. V. in fr. in eius const. 75. in Sede.

AN. D. SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Supremi cura regiminis, divina nobis disponente clementia commissa, nos admonet, ut quaecumque pro

locorum usu & incremento, necnon pro hominum vitae necessitatibus sublevandis, aut commoditatibus ipsorum augendis in dies peraguntur, a nobis ea, quae securiora diuturnioraque divina favente gratia permanent, providis solidisque legibus fulcienda statuamus.

§. 1. Cum igitur Urbem Romam beati Petri Apostoli Principis firmam Sedem ac honorabilem thronum, Christianae Religionis domicilium, communem fidelium omnium patriam ac parentem, immo & cunctarum Nationum ad eam undique confluentium portum tutissimum, non solum sacris & spiritualibus praedictis munitam, sed humanis etiam ac temporalibus commodis ornamentisque decoratam esse deceat, idcirco ab ipso Pontificatus initio, publicis privatisque Civium ac Incolarum Urbis necessitatibus consulere, ejus regiones sacratum aedium, privatarumque domorum aedificis augere, & demum vetera renovando, nova perficiendo, & singula ad omnipotentis Dei gloriam & sanctae Sedis hujus honorem referendo, totius Urbis amplitudinem atque ornatum, quantum in nobis est, diutissime tueri ac conservare decrevimus.

§. 2. Quare, cum ejusdem Urbis colles praclarissimis olim Quiritum aedibus & fatis, sublimibus inde Caesarem Palatii, superbissimisque theatris & thermis, longissimisque & mirabilibus Aquaeductibus, sacrosanctaeque Christi D. N. fide suscepta Christianorum Imperatorum aliorumque piorum hominum Basilicis & Templis extructis insignes, frequentissime habitatos, deinde ob aquaeductus, nonnullos quidem fera audacissimorum Barbarorum immanitate immanique crudelissimorum hostilitate demolitos, nonnullos vero vetustatis injuria seu tempestatum vi collapsos, a plerisque jam saeculis quasi desertos & habitatoribus destitutos esse animadvertimus, inferiora autem Urbis loca quamplurimis aedificis referta, ob situs aerisque humiditatem minus salubria esse, quinimodo crebris ac plerumque subitis Tyberis Fluvii, qui assiduis Aquarum imbribus & maris refluxu augetur, inundationibus patere, obruique experti fuimus, prout summo cum animi dolore oculis etiam nostris, aliquando prospeximus. His moti rationibus de Aqua copiosa & salubri in ipsos colles & eminentiora Urbis loca inducenda, nullis difficultatibus nullaque impense magnitudine deterriti cogitare coepimus, eo nimirum consilio, ut fontibus restitutis, & aquis, quae publicas, privataeque utilitates hominum societati praebent, salubritatemque corporibus afferunt, reductis, iterum eidem colles habitentur, ipsorumque regiones quaesitus prospectu, aeris salubritate, & loci amenitate praestant, frequentia populi, qui benedicente Domino in dies cumulatus augetur, pristinae jucunditati atque securitati restituatur. Qua sane deliberatione suscepta, longas laticumque jam diu per eosdem colles vias magna nostra impensa appetuimus, domos & officinas ibidem extruximus, extruimusque ab aliis fecimus, mundinas commercii, hominumque conventus causa ad communem usum instituimus, fontes publico usui servientes extruximus, aedificantibus & habitantibus immunitates privilegiaque dedimus, sacrosanctas Basilicas in eisdem collibus a Religiosissimis quondam Imperatoribus, aliisque piissimis viis extructas, frequentioris visitationis eis debita causa instauravimus, & obeliscis, illustribus antiquorum monumentis, gentilitatis impuritate expiatis, Crucique invictae felicitis consecratis, ad earum limina opetose magnificeque translatis exornavimus.

§. 3. Atque, ut Urbs in ipsis collibus tandem incrementum acciperet, ab eodem Pontificatus nostri initio, Aqua illius, quae in agro Columnae via Praenestina sinistrorsum concipitur, quaeque omnium prima ab Appio Claudio Crasso Caesore olim in Urbis inferiora & depressiora loca, nempe ad salinas adducta est, superiorem & puriorem portionem, compluribus Aquarum scaturiginibus auximus, & potissimum Aquae Martiae, quae quia gelida & salubris, ideo omnium Aquarum jucundissima & apud veteres celeberrima censebatur, tanto, quantum ex proprio Aquaeductu, magna tamen ex parte diruto desumpsimus, uberioris Aquae copiae in urbem adducenda causa conjunximus (quae simul Junctae septingentarum

Mio Pont. Praesentibus

Aquam in inferioribus suis locis reduci curavit ad frequentiores vici habitabiles, ut alia egregia opera hic enarranda

Ab Appo igne Columnae sum, ad Montem Quirinalem Urbem conductam, quaeque Felicitis de proprio ejus nomine aqua pellavitis

& plurimum unciarum quantitatem faciunt, & admirabi-

testatem atque auctoritatem tribuimus, necnon de & super praemissis & eorum occasione, inter & contra quascunque personas cujuscvis status, ordinis, & conditionis, ac tam Ecclesiastica quam temporali dignitate, titulo & honore fulgentes, summarie, simpliciter & de plano, manuque regia, & sola facti veritate inspecta, cognoscendi, in illisque procedendi, judicandi & definiendi, ac quoscunque, qui aliquid adversus hanc nostram Constitutionem commiserint citandi, ipsisque quatenus opus fuerit, inhibendi & poenas eorum arbitrio pecuniarias injungendi, atque ad illarum incursum declarationem & executionem, omni & quacunque appellatione penitus remota, procedendi, procedique mandandi & faciendi, aliaque necessaria & opportuna, etiam privatim quoad quoscunque Iudices & Officiales gerendi, & exequendi, plenam & liberam facultatem perpetuo concedimus & impartimur. Si vero ipsa Congregatio ob causas eidem bene visas in aliquibus casibus ad graviores poenarum declarationem procedendum duxerit, tunc eidem Congregationi auctoritatem concedimus, Gubernatori Urbis nunc & pro tempore existenti committendi & mandandi, ut in hujusmodi casibus, prout eidem Congregationi visum fuerit, contra quoscunque delinquentes ad alias poenas etiam corporis afflictivas, omni & quacunque appellatione remota, procedat.

Fontem pro platea in platea S. Susanna ornatum construxit.

§. 4. In platea autem S. Susannae Fontem primarium quatuor columnis & tribus arcibus splendide ornatum extruximus; in quem Aqueductus, tres perennes latices per totidem ostia, larga Aquarum defluentium copia, sonoroque strepitu effundit. Super ostiis vero in arcu medio stat marmorea statua Moysis, qui petram unde divinitus olim fluxerunt Aquae, virga percussit, in dextero item arcu Sacerdos Aaron marmorea tabula, quae multorum capita refert, expressus, populum Judaicum sitientem ad Aquas ducit, a sinistro vero figura Gedeonis Israelitarum Ducis cernitur, qui jussu Domini milites ex bibendi modo probat. In ejusdem vero Fontis conspectu quatuor Leones, quorum duo ex albo, duo item ex nigro marmore sculpti, ore aquam ad commodiorem usum & publicum oblectamentum emittunt. Quo vero fons ipse in majori se ostentaret prospectu, & publico usui commodior & jucundior redderetur, dictam S. Susannae plateam rudibus indequaque refertam, & maceris plurimis inaequalem ac deformem, quantum opus fuit, depressimus, terram effodimus, atque ad vicinia ejusdem plateae loca decliviora, ut aequarentur, transportari fecimus.

Vias & plateas adiacentes aequavit.

§. 5. Verum, ne adiacentes viae plateae, fontique prominentes, & prospectum & aditum offenderent, viam utramque aequavimus, tam eam, quae a conspectu fontis ad Palatium Apostolicum, quod in eodem colle Quirinali aedificavimus, tendit, & quae a tergo ad portam Piam ducit, quam eam, quae a latere ad templum S. Mariae Angelorum in Thermis Diocletianis vergit, ambasque depressimus, terram effodientes, macerisque diruentes, & lateritiis hinc inde deambulatoriis, altitudinis duorum pedum, latitudinis septem circiter, penes domicilia sulcivimus, ut eas viatoribus faciliores exhiberemus; immo plerisque fontibus, locis magis idoneis eas decoravimus. In hujus autem adducendae Aquae ratione providos vigilesque Ecclesiae Pastores imitati sumus, qui cum ex Domini praeepto populos sibi subiectos pascere teneantur, non solum spiritualia, sed & corporis usui necessaria alimenta, ut totum hominem vere pascant, subministrare conantur.

Pro d. Aqua conservandae ne ejus cura & custodia remitti Cogregationi Cardinalium pro viis Pontis & Aquis curandis instituta, ut sup. in bull. 74. Innocentia, in Congr. 13.

§. 6. Denique cum non satis sit tantum opus summo labore, & tam largo sumptu absolville, nisi in eo conservando exacta quoque diligentia adhibeatur, praecipue cum nullum aedificium diligentioribus legibus custodiri oporteat, quam quod Aquas sustinere debet, ut Populus Romanus, caeterique qui Urbem & loca praesertim editiora incolunt, hoc publico commodo quam divitissime perfruantur, ad nostram Pontificalem providentiam pertinere arbitrati sumus, ut, quae ad illius conservationem necessaria sunt, sive ad temporis, sive ad hominum injurias repellendas, quamprimum provide & exacte statuamus. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus matura deliberatione, de eorum fratrum consilio & assensu, ex certa nostra scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione universam ipsius Aqueductus, fontiumque custodiam & curam Congregationi Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, pro viis, pontibus, & Aquis curandis a nobis instituta, per praesentes committimus, & demandamus, eisque in omnibus, quae ad illorum conservationem & reparationem nunc spectant & in futurum quomodolibet spectabunt, plenariam & omnimodam po-

§. 7. Cum vero in hujusmodi Aqueductu & Fontibus conservandis, & cum opus erit reparandis, quamplures impensa necessariae futurae sint, Nos de aliquo certo & ad id destinato proventu providere cupientes, hac eadem nostra Constitutione, ac de eorumdem fratrum nostrorum consilio & assensu, loca nonaginta & unum Montis Religionis nuncupata per nostras desuper expeditas litteras certis modo & forma nuper acti, annum redditum scutorum septingentorum monetarum, & bononorum septuaginta constituenta, eidem Aqueductus & Fontium operi, eorumque custodiam & restaurationi perpetuo concessimus & assignamus, ea nimirum lege, ut dictus annuus redditus, illiusque fors nunquam imminuatur, neque in alios usus convertatur. Quod si quandoque ipsum opus resarcire non fuerit necesse, tunc praefatus annuus redditus sorti accrescat, & in emptionem aliorum locorum ejusdem Montis in sortis augmentum convertatur. Administrationem autem praefati redditus & augmenti, necnon illius liberam dispositionem nunc & perpetuo penes eandem Congregationem esse volumus, praedictumque redditum in toto vel in parte, alias quam per dictam Congregationis mandata, depositario ejusdem Montis, nunc & pro tempore existenti dirigenda exponi & per dictum depositarium sine ejusdem Congregationis mandatis solvi omnino prohibemus.

Anno 1614. Congregatio

§. 8. Caeterum, ut praemissa, quae debite executioni demandari cupimus, per aliquos diligentes ac solertes viros, qui huic operi saepius assistant, prout omnino necessarium est, accurate perficiantur, ex nunc duos Cives Romanos ad munus visitationis dictorum Aqueductus & Fontium obeundum, per nos & successores nostros annuatim in principio cujuscunque anni, tempore quo caeteri Pop. Rom. Officiales eligi ac deputari, & per eos fidelitatis juramentum in manibus nostris, & successorum nostrorum de more per alios Officiales praestari solitum, praestari volumus.

visitationis

§. 9. Eorum autem praecipuum munus sit singulis tribus mensibus semel saltem ipsum Aquae caput per se ipsos invisere, singula receptacula, omnes portas, quas ibidem ad purgandos alveos extruximus, quasque, ne facile irruptioni pateant, ferro munivimus, puteosque & foramina inspicere, deinde ipsas Aqueductus partes quae specibus continentur, & quae nec gelicidiis, nec caloribus expositae, limo in crustam durescente, iter Aquae coarctare, aut in alveum delapsae aquam corrumpere videbuntur, saepius perlustrare, & sordibus egestis repurgari facere, & ne Aqua, quae alveo suo purissimo labitur, pluviiis Caelo cadentibus, aut humo fluentibus Aquis inficiatur, provide cavere, fornicesque supra terram, parietesque universos usque ad praefatum Fontem S. Susannae, & ipsos fontes diligenter integros tueri atque curare. Quaecumque vero ipsi Visitatores in qualibet

visitationis

libet visitatione, reparatione indigere repererint, ea quæ primùm Congregationi prædictæ Cardinalium, in qua, quotiescumque opus fuerit, interveniant, referre debeant, ipsa vero Congregatio nos & successores nostros in rebus gravioribus consulere teneatur. Quod si eorundem Aquæductus forma contraxerit, aut id quod contractum erit, confestim reparatum non fuerit, id totum ipsorum Visitatorum sumptibus reparatur. Ne autem ipsa reparatio diutius protrahatur, quocumque tempore aliquid reparari oportuerit, confestim reparatur, ne modica irruptio majorem consequentem dissolutionem gignens, totum, ut solet, Aquæ alveum diruat. Quod ut opportuna semper celeritate fiat, cœmenta & alia necessaria antea præparantur. Artificibus verd operi destinatis, liceat ex agris privatorum terram, limum, lapides, testam, arenam, ligna, cæteraque quibus ad eam rem opus est, unde quaque earum proximè tollere & transportare, dominis prius pretio persoluto; talia verd exportantibus itinera & actus ubique liberè pateant. Præterea spatia circa ductum ejusdem Aquæ, tam intra quam extra Urbem existentia, ædificiis quibus vicinum opus obstruitur, & arboribus quarum radicibus concamerationes & latera solvuntur, viginti ad minus pedes, ne rivi violentur, utraque ex parte vacent, ipsique fontes, fornices & muri vacui totidem pedes similiter pateant. Si quæ item nunc arbores intra id spatium, aut si quæ siliqua, arundineta, vepres, vites, caprifici aut sentes sunt, infra mensem à die publicationis præsentium computandum, statim excidantur & eradicentur. Si quæ autem in posterum, solis calore & humore Aquarum, aut alia causa accedente, occultisque seminibus auctæ, aut consertæ adnascentur, statim in Visitatione recidantur: Putei etiam ad aeris exhalationem & faciliorem Aquæductus expurgationem asservati, & exposito lapide obducti, præter necessitatem publicam non aperiantur, nec formæ specus perforentur, nec Aqua sive claudescente, sive palam per vim propria auctoritate à quocumque alio deriverit, nec amplius quam impetratum fuerit, & non aliunde quam ex suprascripto Fonte primario, aut ex fontibus minoribus infrascriptis, videlicet primo in loco extra portam S. Joan. in supranominato loco, qui dicitur ad formas, ad viatorum commodum, secundo ad portam S. Laurentii, tertio ad portam Majorem ad usum transeuntium à nobis extructis, nec ex his absque dictæ Congregationis Cardinalium consensu, & sine nostro vel successorum nostrorum concessu, nec latiore modulo aut fistula deducatur.

§. 10. Et ut universa ista, quæ ad unguem observari cupimus, pœna contravenientibus irrogata, ab omnibus diligentissimè custodiantur, hac eadem nostra constitutione perpetuo sancimus, ut qui sciens dolo malo rivum, quod absit, noxiis fordibus infecerit, aut aquam ad corpus perneciam corrupit, bonorum omnium amissione & capitali sententia per dictæ Urbis Governatorem nunc & pro tempore existentem ferenda plectatur. Si quis item contra ea quæ supra dicta sunt, aliquid commiserit, in primis damnus quod Aquæductui culpa ipsius illatum fuerit, ejus sumptibus quamprimùm sarciantur. Qui verd quocumque Aquæductus comitat, formas utrimque præscripto, ut præfertur, spatio vacuas reddere & integras cōservare neglexerit, ultra ædificiorum demolitionem & arborum eradicationem, prædii adjacentis privatione mulctetur. Qui denique Aquam propria auctoritate derivare, aut aliunde quam ex præscriptis fontibus, aut alio quam supra statutum est, modo elicere præsumpserit, si domicellus fuerit mille, si inferioris ordinis, quingentorum aureorum pœna in singulis casibus hujusmodi sine ulla remissionis spe exigenda, & in suprascripti operis reparationem convertenda puniatur.

§. 11. Volumus etiam & ita mandamus, quod si quis etiam pretio vel liberali largitione à nobis vel successoribus nostris Aquam obtinuerit, teneatur eidem Congregationi Cardinalium rescriptum exhibere, & infra mensem ibi registrari facere: quo non exhibito & non registrato, gratia omnino privatus censeatur.

§. 12. Et in his omnibus ac aliis similibus casibus nulli super hujusmodi pœna veniam aut remissionem liceat

impetrare. Si quid autem etiam jure communi Urbisque statutis, de custodiendo Aquæductu sub quibusvis pœnis constitutum est, id omne hac præsentis nostre constitutione perpetuo innovamus.

§. 13. Et ut in omnibus casibus supra expressis, ea quæ statuta sunt, observentur, & contra inobedientes omnino procedatur, volumus ut præfati duo Cives Romani Visitatores, præmissa diligenter custodiri curent, & quoties casus contraventionis evenerit, coram dicta Congregatione Cardinalium comparere, & contra transgressores pro damni reparatione, & præfatarum pœnarum in eisdem inflictarum executione, ex officio instare teneantur.

§. 14. Et si autem præfatos Cives sua & patriæ causa omnia semper, & hæc præsertim quæ ad Urbis ornatum & ipsorum ac aliorum Civium Romanorum commoditatem maximè spectant, sponte sua curaturos, diligenterque & fideliter executuros planè constituimus, tamen ut in eorum obsequio minus dispendii quam fieri possit, patiantur, loca sexdecim ejusdem Montis Religionis à nobis, ut præfertur, aucti, annum redditum scutorum centum viginti trium & bonononorum viginti constituentia, per Depositarium ejusdem Montis de ordine & mandato dictæ Congregationis persolvendum, & inter eos æquis portionibus dividendum perpetuo concedimus & assignamus.

§. 15. Decernentes præmissa omnia & singula, per eos ad quos spectat & in futurum spectabit, firmiter & inviolatè perpetuo observari debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Cameræ ordinationibus & privilegiis, jurtamento, confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & longi temporis præscriptione, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus insuper præsentis litteras in valvis Lateranensis, Principisque Apostolorum de Urbe Basilicarum, ut moris est, affigi & publicari, & in Camera Apostolica inter cæteras perpetuè valituras constitutiones describi & registrari, earundemque præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ ob signatis plenam in iudicio & extra illud fidem adhiberi perinde ac ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo, 11. Kalendas Martii, Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus
subscripsi.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Ego Joannes Episcopus Ostiensis Card. S. Georgii.
Ego Alph. Episcopus Portuen. Card. Gesualdus.
Ego Inn. Episcopus Tusculan. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Episcopus Prænestin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Episcopus Sabinen. Cardinalis Comensis.
Ego Gabr. Episcopus Albanen. Cardin. Paleortus.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmpis, tit. Sanctæ Mariæ Transiberim.
Ego Frater Michaël Bonellus tituli Sancti Laurentii in Lucina, Card. Alexandr.
Ego Ludovicus tit. S. Anastasiæ Card. Madrutius.
Ego N. tit. S. Prædix, Card. Senonen.
Ego Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula, Cardin. Sanctæ Severinæ.
Ego Hier. tit. S. Sufannæ, Card. Rustic.
Ego Jo. Hier. tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Albanus.
Ego Hieronymus tituli Sanctæ Priscæ Cardin. Simoncellus.
Ego P. tit. S. Hier. Illyricorum, Card. Deca.

Ego

Ego Ant. titul. SS. Iohannis & Pauli Card. Carafa.
 Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
 Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
 Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
 Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariz de Pace.
 Ego Vincentius tituli S. Mariz in via Card. Montis Regalis.
 Ego Philippus Card. Spinula, tit. S. Sabinae.
 Ego Scipio Card. Lancellorus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
 Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
 Ego Jo. Baptista tituli S. Mariz in Araceli, Cardin. Castrucci, Sign. Just. Praefectus.
 Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Celio.
 Ego Dominicus tit. S. Laurentii in Pane Perna, Card. Pinellus, S. Mariz Majoris Archipr.
 Ego Hippolytus Card. Aldobrand, tit. S. Pancratii, Major Penitentiarius.
 Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
 Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
 Ego Guglielmus Card. Alanus tituli S. Martini.
 Ego Scipio tit. S. Mariz de Populo Card. Gonzaga.
 Ego Ant. Card. Saulius tit. S. Vitalis.
 Ego Evangelista tit. S. Matthaei in Merulana Card. Cusentinus, Archipresb. S. Petri.
 Ego Joan. tit. S. Mariz Transpontinae, Cardinalis de Mendoza.
 Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini Card. de Camerino.
 Ego F. S. Mariz in Via Lata, diac. Card. Sfortia.
 Ego Alexander S. Laurentii in Damaso, diaconus Card. Montaltus, Vicecancellarius.
 Ego Hieron. S. Mariz in Comedina, Diaconus Card. Matthaeus.
 Ego Benedict. Sanctae Mariz in Comedina Card. Justinianus.
 Ego Ascan. S. Nicolai in carcere diac. Card. Columna.
 Ego Federicus S. Agathae, diacon. Card. Borromaeus.
 Ego Augustin. S. Adriani diac. Card. Cusanus.
 Ego Franc. Maria, Sanctae Mariz in Domin. Diac. Card. à Mont.
 Ego Guido SS. Cosmae & Damiani, diac. Cardinalis Petrus.

CII. Iurisdicção S. R. E. Card. Archipresbyteri Ecclesiae S. Petri de Vrbe, cognoscendi causas tam d. Ecclesiam ejusque personas, quam ejusdem Fabricam quomodolibet concernentes.

Quoad primam jurisdictionem, habes concessionem Clem. VII. in eius const. 3. Admonet. Et quoad secundam habes concessionem Pauli III. in sua const. 35. Cum dilectus.

Edicta A. D. SIXTVS EPISCOPVS S.
 1590.
Servus Servorum Dei: Dilecto filio Evangelista titul. S. Matthaei in Merulana, Presbytero Card. Cusentino, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Exordium. Cum ex debito pastoralis officii, omnium Ecclesiarum indemnitati, utilitati & bono regimini salubriter consulere teneamur, tum vero ad venerandam sanctamque Principis Apostolorum in Alna Vrbe nostra Basilicam, condiligentiori studio aciem dirigimus nostrae mentis, quo & illa dignitate ac praestantia caeteris antecellit, & noster singularis quam gerimus erga eundem Beatum Petrum, ad cuius Cathedram, licet imparibus meritis, à Domino vocati sumus, sinceræ devotionis affectus id impensius requirit.

Confirmatio jurisdictionis
aliam à Pauli III. & Pio IV. concessa
 §. 1. Quare ejusdem Basilicæ, ac dilectorum filiorum illius Capituli Canonorum, & Ministrorum commodis, ac jurium cõservationi, ac ne ad diversa Tribunalia personæ prædictæ trahantur, earum quieti & litium dispen-

dio providere cupientes, deque tua integritate, prudentia & circumspectione, cui nuper Archipresbyteratura ejusdem Basilicæ tunc vacantem, ad vitam commendavimus, plurimum in Domino confidentes, motu proprio, non ad tuam, vel eorundem Capituli, & Canonorum, aut pro te, aut pro illis oblatæ nobis petitionis instantiâ, sed ex mera nostra deliberatione, & ex certa scientia, omnes & singulas jurisdictiones, potestates & privilegia, exemptiones, libertates, prærogativas, antelationes, indulgentias, etiam super collatione beneficiorum quorumcumque Ecclesiasticorum auctoritates & facultates per fel. record. Paul. III. Pium IV. & alios quoscunque Roman. Pont. prædecessores nostros, bo. mem. Alex. Episcopo Ostien. Card. Farnesio nuncupato, alias dictæ Basilicæ, & prius uti Ecclesiae S. Mariz Majoris, etiam de Vrbe Archipresbytero, quoad Basilicam, & Ecclesiam prædictas respectivè, & illius personæ intuitu, & ad ejus vitam dumtaxat, in genere vel in specie concessa, ad te quandiu Archipresbyteratum prædictum obtinueris, tuumque & dictæ Basilicæ Vicarium, per te nunc forsan deputatum, & pro tempore te deputandum, tenore præsentium extendimus & ampliamus.

§. 2. Et nihilominus motu & scientia similibus omnes & singulas causas beneficiales Ecclesiarum, & spirituales mentas, prophanas & mixtas, etiam compromissas, tam civiles quam criminales (citra tamè penam sanguinis & corporis afflictivam) inter dictos Canonicos, Capitulum, & Beneficiatos & Clericos, necnon Capellanos, Ministros, & Servientes respectivè, seu quoscunque eorum ex una, & quoscunque alias personas cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis & præminentiae existentes, necnon hospitalia, pia loca, & Collegia, Communitates, vel Universitates, ex altera partibus, sive inter dictos Capitulum, & Canonicos prædictos, vel eorum quemlibet, ac beneficiatos, clericos Capellanos prædictos, vel quoscunque eorum, coram quibuscunque Judicibus ordinariis, extraordinariis, Commissariis, & Exequutoribus, etiam S. R. E. Card. ac Rotæ, & causarum Curiae Camerae Apost. Auditoribus, & Locatenentibus, super quibuscunque rebus, bonis, & pecuniarum summis, etiam vigore obligationis in forma Camerae Apostolicæ vertentes & pendentes respectivè, omnium & singularum status, & merita, nominaque & cognomina & qualitates, tam partium & personarum prædictarum, quam etiam rerum super quibus pendet, pro expressis habentes, ad nos per præfatos advocantes, illasque in statu & terminis in quibus ad præfens reperiuntur, & quas in futurum moveri de novo contigerit, tam activè quam passivè, etiam per prædictos Canonicos, Capitulum, beneficiatos, clericos, & Capellanos, seu eorum quemlibet, contra quascunque personas, Conventus, Collegia, Capitula, Universitates, Societates, Hospitalia & loca quæcumque, secularia & quorumvis Ordinum, Militiarum, & Hospitalium Regularia, privilegiata, etiam per prædictos Canonicos, & Capitulum contra Beneficiatos, Clericos, & Capellanos prædictos super quibuscunque pecuniarum summis, beneficiis Ecclesiasticis, censibus, canonibus tritici, grani, vini, pecuniarum, aut aliarum rerum responsionibus, prædiis, rebusque & bonis ad quascunque pecuniarum summam, numerum, quantitatem, & valorem ascendentes, ad dictam Basilicam, aut illi unitas vel annexas Ecclesias, & Parochiales, seu ejus Capitulum, Canonicos, beneficiatos, clericos & Ministros, etiam privatim, ac ratione singularum personarum quomodolibet spectantibus, aut eorum interesse directe vel indirecte, communiter vel divisim, ac eorum cujuscunque concernentibus, rebusque aliis in actis causæ & causarum hujusmodi latius deductis & deducendis, & illorum occasione, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependens, emergens, annexis, & connexis, tibi tuoque prædicto Vicario nunc & pro tempore per te deputato.

§. 3. Summarie, simpliciter & de plano, sine strepitu & figura judicii, sola veritate facti inspecta, & quatenus opus sit executivè, etiam manu regia, absque terminorum substantialium, & alicujus telæ judicariæ observatione, sive confessione, & registri sive extractus, quacunque appellatione postposita, etiã non frivola, audietas, cognoscendas, decidendas, sineque debito terminandas

SIXTVS QVINTVS.

mandas auctoritate Apostolica tenore eorundem presentium committimus, & iudicamus duraturis, eisque presentibus perpetuis temporibus.

§. 4. Cum potestate dictas partes respectivè, & alios omnes quos opus fuerit, sua communiter, vel divisim interesse putantes, in executione citationis nominandos, in Romana Curia, & extra eam etiam per edictum publicum, confito summarè, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi.

§. 5. Ac omnibus Judicibus supradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, & sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis, tuo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per simile edictum inhibendi, causasque ipsas eorum quibusvis eorum de facto introductas, seu introducendas ab eis avocandi, & reassumendi, & in eventum non partitionis pœnas & censuras prædictas damnablem incurrisse, & incidisse declarandi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi, & reaggravandi, interdictionem Ecclesiasticam apponendi, & brachii secularis auxilium invocandi.

§. 6. Loco verò sententiæ seu sententiarum prædictarum, mandata executiva, in forma solita, & consueta decernendi, illumque vel illa, & quicquid per te, & Vicarium prædictum, vel alterum vestrarum iudicatum fuerit exequendi.

§. 7. Expensas quascumque taxandi, ac moderandi.

§. 8. Atque in causis omnibus, & singulis præmissis, vel eorum quolibet, seu quomodolibet præmissorum, etiam singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatibus procedendi.

§. 9. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac beneficiarios, Clericos, & Capellanos prædictos, sive eorum quolibet, à vinculo iuramenti ad effectum agendi, aliisque censuris Ecclesiasticis, & pœnis quatenus oportuerit absolvendi.

§. 10. Omniaque & singula alia faciendi, gerendi, & exercendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§. 11. Ac insuper, ne in præjudicium auctoritatis, jurisdictionis, & facultatum prædictarum contingat causas sub diversis prætextibus à te, seu tuo Vicario avocari, ac aliis Judicibus committi, omnes & quascumque commissiones, tam gratiæ, quam iustitiæ, interesse Basilicæ, Capituli, & personarum prædictarum quomodolibet concernentes, aliter quam manu nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis, teque ad id vocato signatas, & inhibitiones earum prætextu emanandas, processusque per easdem habendos, & inde pro tempore sequuta quæcumque, nullius roboris, vel momenti esse, ac illis non obstantibus, te, tuumque Vicarium, ad ulteriora in causis huiusmodi procedere posse, atque ad parendum commissionibus prædictis, earumque prætextu emanatis inhibitionibus minime teneri, ac ob non partitionem censuras, aut pœnas aliquas minime incurrere posse decernimus, atque declaramus.

§. 12. Dantes etiam tibi facultatem exercendi munia Pontificalia in Basilica prædicta, ac ordinariam etiam in spiritualibus jurisdictionem, super Canonicis, Beneficiariis, Clericis ac Ministris prædictis, ita ut à te, vel de tua licentia tantum, nec aliàs à quocumque Catholico Antistite, gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habente, per te deputando, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus ordines promoveri. Tuque & Antistites huiusmodi eos promovere absque nostra, vel successorum nostrorum, aut Vicarii, vel cujusvis alterius Ordinarii licentia, dimissoria, aut examine, licite possitis, ac debeatis.

§. 13. Postremò attendentes quod licet aliàs præ mem. Clemens Papa VII. prædecessor noster, unum Collegium deputatorum Fabricæ prædictæ Basilicæ nuncupatum creaverit, ac tam ipse, quam diversi alii Rom. Pontifices nostri prædecessores, ipsi Collegio Officiales creandi, causas privative quoad omnes & quoscumque alios Judices cognoscendi, & plures amplissimas facultates, jurisdictiones, exemptiones, immunitates, indulta, & privilegia concesserint, in specie Collegium, & Fabricam huiusmodi, illisque personas sub immediata sua, & pro tempore ex-

Bullarii Magni Tom. II.

istentis Rom. Pontificis, & Sedis Apostolicæ protectione susceperint, sibi que & Sedi prædictæ, ita ut nullum aliud quam Romanum Pontificem superiorem recognoscere, immediatè subjecerint, eximendo Fabricam, & Collegium huiusmodi etiam ab ipsius Archipresbyteri dictæ Basilicæ pro tempore existentis, commoda superioritate, & jurisdictione; nihilominus valde expedit, ut tu Fabricam prædictam tua auctoritate, consilio, & laudabili studio incumbas, te quandiu vixeris, & Archipresbyteratum prædictum obtinueris, Fabricæ & eius Collegii prædicti Protectorem & superiorem, auctoritate Apostolica tenore presentium committimus, & deputamus. Dantes, & concedentes tibi, & tuo Vicario plenam & liberam ac omnimodam facultatem Congregationem Collegii prædicti ubi, quando & quoties tibi videbitur convocandis, in eisdem præsidendi, Officiales, Deputatos, Ministros, ac personas dictæ Fabricæ reformandi, & corrigendi, & ab eis administrationis, & muneris cuilibet contra commissi, ac tam accepti, quam expensi rationes exigendi, salaria cum consilio Collegii prædicti constituendi, minutandi, & si opus fuerit augendi, eosque qui in causis Fabricam prædictam concernentibus sententias tulerint, aut alias iudicaverint syndicandi, & in creationibus Officialium, & admissionibus personarum, seu deputatorum, Collegii prædicti suffragium ferendi, ita ut tu si aderis, suffragium duplex habeas, abusus quoscumque tollendi, statuta cum consilio ejusdem Collegii de novo condendi, immutandi, declarandi & corrigendi.

§. 14. Causas quascumque interesse dictæ fabricæ in tribunali pendentes, tam motas, quam moveudas, personarum, seu personarum tibi bene visis, de ejusdem tamen Fabricæ Collegio existentibus, committendi, easque si videbitur etiam ab iis coram quibus introductæ & intructæ fuerint avocandi, & per te ipsum cognoscendi, audiendi, terminandi, seu alii, vel aliis ejusdem Collegii Fabricæ personis committendi, omniaque in præmissis & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, mandatum decernendi, & exequendi.

§. 15. Decernentes quoque presentes ad vitam tuam, seu quandiu Archipresbyteratum huiusmodi obtinueris, tam nos, quam etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum temporibus durare, suamque vim, & roboris firmitatem obtinere, nec easdem presentes sub quibusvis similibus, vel dissimilibus facultatum & gratiarum derogationibus, revocationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per nos, vel successores nostros Romanos Pontifices pro tempore, & motu simili ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine edendis comprehendendi, nec per eas immutari, suspendi, limitari, moderari, aut ad terminos juris reduci posse, sed easdem presentes perpetuo validas, & efficaces fore, & quoties huiusmodi contraria emanabunt, toties illas in pristinum, & validissimum, & eum in quo antea erant statum restitutas, & sub posteriori data, per te, seu Vicarium tuum eligenda, de novo concessas censeri, & quicquid illarum vigore alias ritè gestum, statutum, factum, mandatum, indultum, & executum fuerit, perpetuam vim, & roboris firmitatem obtinere.

§. 16. Sicque per quoscumque Judices, & causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia iudicari, & definiti debere. Necnon irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 17. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam Generalibus editis, stylo Palatii, regula Cancellariæ Apostolicæ prohibente mandata executiva alias quam sub plumbo expediti, facultatibus, & jurisdictionibus prædictæ Fabricæ, illiusque Collegio, deputatis, Officialibus, necnon Vicario nostro in Alma Vrbe, ac Senatori, Auditori causarum Curie Cameræ Apostolicæ, seu Cardinalibus, & quibusvis Vrbe Judicibus supradictis, sub quavis verborum forma, & ex causis urgentissimis per nos eisdem concessis, & innovatis, quas etiam in eis caveatur expressisse, quod illis, aut non nisi certis modo, & forma in eis

Causas dictæ Fabricæ interesse concernentes cognoscendi.

Tu vide Bull. Clem. V. citatam in rubr.

Clausula de concessionibus præservatis.

Clausula scribitur.

Clausula de variationibus derogatoriis.

M M m expecta

expressis derogari valeat, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum specialis mentio facta foret, presentibus pro expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. A. S. die 4 Idarii.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1590. 4. Nonas Martii, Pont. nostri Anno 5.

CIII. Erectio Burgi Felicis S. Bernardini in Regione Montium Almae Urbis, & privilegia pro inibi Fabricantibus, & Aedificantibus.

Hac privilegia vide sup. in cons. 68. Decet, ubi etiam notavi.

Edicta A. D. 1590.

SIXTVS PAPA QVINTVS. Ad futuram rei memoriam.

Prosumitur.

Um ad uberes, salutiferosque fructus quos benedice Domine praecipue circa pauperes puellas educandas, & Deo consecrandas, venerabilis dilectorum filiorum Sacerdotum, & aliorum utriusque sexus Christi fidelium S. Bernardini Confraternitas in hac Alma Urbe nostra in dies proferre non cessat attendimus, facere nullo modo possumus, quin eos speciali quadam huius Sedis benevolentia prosequentes, ea sibi favorabiliter concedamus, per quae eorum, ac Monasterii Monialium, & Collegii Puellarum per ipsam Confraternitatem apud Ecclesiam S. Susannae de dicta Urbe institutum utilitati, cum dictae Urbis ornatu valeat salubriter provideri.

Causa huius concessio.

§. 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Officiales, & Confratres praedictae Confraternitatis, quod ipsi pro eisdem Monasterii commoditate, ac illius, & dicti Collegii cum officinis necessariis constructione quandam partem vineae existentis in Regione Trivii, in loco nuncupato Caput Domorum, a dilecto fratre nostro Henrico S. R. E. Camerario Cardinali Caietano nuncupato, & venerabili fratre Camillo Patriarcha Alexandrino, ac dilecto filio nobili viro Honorato Duce Sermoneze, fratribus germanis de Cajetanis, pretio duorum millium, & quingentorum, deinde residuum dictae vineae cum illius dono, viridario, & aliis quibuscumque suis iuribus, & pertinentiis pretio duodecim millium, & quingentorum scutorum monetae emerunt, pro quibus solvendis nonnulli ex dictae Confraternitatis Confratres imposuerunt super eorum bonis stabilibus diversos census, sub accessionibus, etiam propriis nominibus dilectorum filiorum Petri Fulvii V. I. D. Prioris, & Francisci Contugii, ac Dominici Hattoni Custodum, necnon Ludovici Rivaldi Camerarii, ac Marcelli de Sancta Cruce, & Andreae Alberini Officialium, ac aliorum Confratrum dictae Confraternitatis, quorum bonam fidem ipsa Confraternitas cum promissione relevationis indemnitate recognovit; residuum vero dictorum quindecim millium scutorum interim ad censum accipere, pro quorum extinctione alios canones, & responsiones dictae Confraternitatis extinguere, necnon residuum dictae vineae stratis viis publicis ad ornatum dictae Urbis & fabricare volentium commoditatem diversis personis, aut liberum vendere, aut ad fabricandum in emphyteusim sub annuo canone concedere intendunt, & jam forsitan vendiderunt, & seu concesserunt, prout in singulis instrumentis publicis, ac aliis scripturis forsitan desuper confectis plenius dicitur contineri. Cum dicti Officiales, & Confratres cupiant, ut homines ad fabricandum in situ dictae vineae aliquibus privilegiis, & gratiis alliciantur, ipsumque situm privilegiis & gratiis decoratum in Burgum Felicem S. Bernardini nuncupandum erigi: Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio huiusmodi annuere, aliasque in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio Burgi Felicis.

§. 2. Nos ut in Monte Quirinali, & apud etiam viam Felicem per nos annis praeteritis apertam, quasi nova Civitas construatur, ac propterea homines inibi pro tempore habitantes, seu aedificantes specialibus favoribus, & gratiis invitare volentes, ac dictae vineae qualitates, & veros

annuos valores, ac singulorum instrumentorum, & scripturarum desuper forsitan confectarum, alicuique de necessitate exprimendorum, & inde secutorum quorumcumque tenores etiam veteres praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Emptionem dictae vineae, censuum impositiones, venditiones, si de iustione, recognitiones bonae fidei, necnon etiam dictae vineae divisiones, venditiones, libertas concessionem, etiam in emphyteusim factas & faciendas sub pactis hinc inde conventis, & conveniendis, ac cum omnibus inde secutis Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, ac confirmamus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti ac solemnitate quarumcumque, etiam de iure, aut ex forma statutorum dictae Urbis, vel alias quomodolibet requisitarum, & omillarum, aliosque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisde supplicemus, dictaque emptiones validas, & bene factas fuisse, & esse declaramus, dictaque vineam cum viis publicis apertam, & divisam, in Burgum Felicem S. Bernardi nuncupandum, auctoritate & tenore praedictis perpetuo erigimus, & instituiimus.

§. 3. Alique sic erecto, & instituto, ac omnibus utriusque sexus personis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, in eo, & tota via Pia nuncupata usque ad portam Piam, ac etiam in aliis viis prope, & circa supradicta forsitan aperiendas, nunc & pro tempore fabricantibus, vel habitantibus, omnia & singula privilegia, gratias, favores, & praerogativas, ac indulgentias, & aedificia facta, & fienda, ac fabricantibus, & habitantibus in Monte Quirinali, & in via Felici per alias nostras literas, sub dat. videlicet Idibus Septembris, Pontificatus nostri anno tertio concessas, eisdem auctoritate, & tenore perpetuo concedimus, eaque omnia, & singula, ac si praesentibus expressa, ac de verbo ad verbum inserta fuissent, ad dictum Burgum Felicem S. Bernardi, & in eo, ac tota via Pia, usque ad portam Piam huiusmodi fabricantes, & habitantes extendimus, illisque omnibus, & singulis uti, frui, potiri, & gaudere posse volumus, & declaramus atque decernimus.

§. 4. Praeterea ipsius Confraternitatis Priori, Custodibus, & Officialibus nunc, & pro tempore existentibus, quaecumque alia bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia, ad Confraternitatem, Monasterium, & Collegium huiusmodi quomodolibet spectantia, pro pretio, vel affectu, ac sub pactis, & conditionibus hinc inde conveniendis, in emphyteusim, seu ad livellum, aut locationem ad longum, vel aliud tempus concedere, ac pecuniae inde redigendae in extinctionem censuum pro solutione dictorum quindecim millium scutorum impositorum, vel in emptionem aliorum bonorum stabilium in Confraternitatis, Monasterii, & Collegii praedictorum commodum, vel utilitatem convertere liberè, & licite possint, & valeant, etiam concedimus, & indulgemus.

§. 5. Decernentes omnia, & singula praemissa valida perpetuo, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri, ac singulis quos illa concernunt, & pro tempore concernere poterunt suffragari, sicque, & non aliter per quoscumque Iudices, & commissarios, ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, necnon Camerarium, & Cam. Apost. Thesaurarium, Praesidentes, & Clericos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definitum debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Quocirca dilectis filiis dictae Romanae Ecclesiae Camerario, Praesidentibus, & clericis, nunc, & pro tempore existentibus, per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Officialium, & Confratrum praedictorum, aut alicujus eorum, quos illae concernunt, & concernent quomodolibet in futuro, fuerint requisiti solemniter publicantes, ac domorum seu aedificiorum in Burgo Felici S. Bernardi, & tota via Pia

Via hujusmodi haecenus factorum, & pro tempore con-
struendorum, illorumque conditoribus, habitatoribus,
incolis, & omnibus, eorumque heredibus & successoribus,
artificibus, & quibuscumque aliis in Burgo Felici S. Bern-
ardi, & via Pia hujusmodi quomodolibet edificantibus,
vel habitantibus, in praemissis efficacis defensionis praesi-
dio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem praesen-
tes, & in eis contenta quaecumque, per eos ad quos spec-
tat & spectabit in futurum, perpetuo firmiter & invio-
labilitate observari, illisque debita executioni deman-
dari procurent. Contradictores per censuras Ecclesiasti-
cas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatio-
ne postposita, compellendo, invocato ad hoc etiam si
opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus & ordinatio-
nibus Apostolicis, ac dictae Urbis juramento, confirma-
tione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis sta-
tutis, consuetudinibus, & novis reformationibus, privi-
legiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Po-
pulo Romano, ejusque Magistratibus, & Consulatibus
Artium, aut illarum Consulibus, & quibuslibet aliis per-
sonis quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis,
quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogati-
one de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifi-
ca, expressa, & individua mentio habenda, seu quavis
alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hu-
jusmodi, ac si de verbo ad verbum exprimerentur & in-
fererentur, praesentibus pro sufficienter expressis & in-
sertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac
vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse dero-
gamus, ceterisque contrariis quibuscumque,

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die
11. Aprilis 1590. Pont. nostri anno 5.
Anno a Nativitate Domini 1590. indult. 3. die vero 13. men-
sis Aprilis tempore Pont. ejusdem Sancti in Christo Paris, &
D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno ejus 5. retro-
scripta littera Apostolica, & omnia & singula in eis contenta,
affixa, & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiarum Basilica-
rum S. Io. Lateranen. S. Petri de Urbe, ac Cancellariae Apost.
& in acie Campi Flora, us moris est, per me Nicolaum Druyon,
& Octavianum Taglietum S. D. N. Papa Curf.
Pompeium Guerra Mag. Curf.

IV. Privilegium Fratrum Militum S. Stephani, quod
etiam bigami, & absque habitu clericali inceden-
tes, annuas pensiones Ecclesiasticas usque ad du-
catos ducentum retinere & transferre possint.
Institutionem, & alia de hac Militia vide sup. in
const. 60. Pii IV. His quae, ubi notavi. Et appro-
bationem & extensionem hujus privilegii mox edi-
xit Paul. V. in ejus const. 46. Dum generosa.

SIXTVS EPISCOPOVS
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis providentia gratias
quae ex benignitate Sedis Apostolicae emanarunt li-
benter corroborat, & in pristinum ac validum statum re-
ponit, cum praesertim per eas, & Catholicorum, nobili-
tatemque, & Magnorum Principum honori, ac justis desi-
deriis, & fortium Christianae Religionis, & Catholicae
fidei propugnatorum, sub approbati alicujus Ordinis
Regula & instituto pro Christo adversus infideles mili-
tantium, pro ejusdem Religionis, & fidei defensione, &
propagatione, suam vitam & opus prompte quibusvis
periculis exponunt, commodis & congrua sustentationi
opportune consulitur.

§. 1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa IV. praedecessor
post erectionem, & institutionem Militiae S. Stephani,
sub Regula S. Benedicti, per clarae mem. Cosmum, tunc
Florentiae, & Senarum Ducem, in Ducatu Florentiae, de
licentia Sedis Apostolicae, ipsi Cosmo Duci per litteras
ejusdem Pii praedecessoris attributas, antea factam, ipsi
Cosmo Duci Magno Magistro, necnon Conventui, Mili-
tibus, Priori, ceterisque Ministris Ecclesiae dict. Convé-
Ballarii Magni Tom. II.

tus, & aliis personis, etiam in laevis, & Presbyteratus ordi-
nibus constitutis, etiam quocumque, quoscumque, &
qualiacumque, cum cura & sine cura beneficia Ecclesia-
stica obtinentibus, eorumque beneficiis, & commendis, res-
bus, & bonis diversas exemptiones, etiam a jurisdictione
Ordinariorum, libertates, immunitates, etiam a contribu-
tione decimarum, & onerum, indulta, privilegia, faculta-
tes, indulgentias & gratias spirituales, & temporales be-
nigne concesserit, atque elargitus fuerit.

§. 2. Atque in specie hoc quoque inter alia indulserit
omnibus & singulis dictae Militiae S. Stephani Militibus
conjugatis, ac etiam bigamis, aliisque Presbyteris, ut
singulas pensiones annuas usque ad summam ducento-
rum ducatorum auri de Camera, super quatuorvis Ca-
thedralium, & Metropolitanarum, & aliarum Ecclesia-
rum, Monasteriorum, Prioratuum, Canoniarum, &
praebendarum, dignitatum, personarum, administra-
tionum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccle-
siasticorum, cum cura & sine cura secularium, & quo-
cumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus,
proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis,
alias sibi canonicè reservandas, accumulativè cum qui-
busvis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio
privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit,
& contingerit, ad vitam percipere, exigere, & levare, ac
in suos usus & utilitatem convertere libere & licite va-
lerent, prout in eisdem Pii IV. praedecessoris binis liti-
ris, prioribus nimirum sub datis Kal. Februarii, posterio-
ribus vero sub dat. Nonis Julii, Pont. sui anno 3. conse-
ditis plenius continetur.

§. 3. Postmodum vero piæ mem. Pius Papa V. etiam pra-
decessor noster, per suam, quae incipit, Sacrosanctum,
desuper editam constitutionem inter cetera revocaverit,
& aboleverit omnia & quaecumque privilegia, faculta-
tes, dispensationes, & indulta obtinendi similes pensio-
nes, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, &
aliorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum,
secularium & regularium dictae S. Stephani, ceterisque
Militiis, ac Hospitalibus, earumque Militibus, Fratribus,
& personis, tam Clericis quam conjugatis, quibusvis mo-
do & forma, ac quibuscumque de causis concessa, & ap-
probata, ita quod ipsi, sive conjugati, sive bigami, sive Cle-
rici, sive etiam presbyteri, nullas de cetero reciperent,
sed eas solas quas tunc habebant, retinerent, & ex quoque
per futurum contractum Matrimonii extinctæ censerentur,
prout in eadem constitutione latius continetur.

§. 4. Nos animadvertentes, nostris potissimum tempo-
ribus hujusmodi Milites pro Dei, & Christiani nominis
gloria, ac fidei Catholicae defensione, non solum sa-
pius, in diversis expeditionibus contra infideles fortiter,
& magna cum laude dimicasse, sed eorum triremes, &
inartimas copias, ad Maris Mediterranei, & orae mari-
timae totius ferè Italiae tuitionem, ad coercendas Turca-
rum, & aliorum Peratarum incursiones, magnum juti-
ter adjumentum afferre, ipsamque Militiam nunc maxi-
mè sub felici regimine & gubernio dilecti filii nobilis
viri Ferdinandi Magni Etruriae sibi subiectae Ducis, ac
moderni Magni Magistri indies magis florere, & com-
plurium Militum, qui regularem illius habitum susce-
perunt, nobilitate, opibus, & virtute praestantium, quasi
egregio, ac numerofo foetu multiplicato auctam esse, &
quotidie augeri, ac praeterea tam ipsum Ferdinandum
Magnum Ducem, armis, opibus, potentia, virtute, incly-
tarum Civitatum, & populorum ejus ditioni subjecto-
rum amplitudine, ac Militum copijs inter Christianae
Reipublicae Principes valde insignem, praecipua vero er-
ganos, & Sedem Apostolicam reverentia & devotione,
summoque Catholicae fidei tuendae & propagandae zelo
accensum, quam etiam eosdem Milites, qui in tam egre-
gio & laudabili exercitio non solum ingentes sumptus
assidue faciunt, sed sanguinem ipsum & vitam, cum se
offert occasio, prompte & libenter profundunt, pro
nostra erga illos paternae charitate, Apostolica beneficentia
& gratia dignos reputantes, aliisque justis, & rationa-
bilibus de causis adductis, eosdemque Ferdinandum Ma-
gnum Ducem, & singulos Milites a quibusvis excommuni-
cationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis
M M M 1

Facultatem
quoque dandi
militibus
etiam biga-
mis pensiones
obtinendi et
transferendi
usque ad
summam
super quatuor
vis de Cam-
era, ut supra.

Pius vero P.
cuiusmodi in-
dulta gene-
raliter revo-
cavit, ut in
const. 73. Sa-
crofanctum

Hic habitus
Pont. ob cau-
sas hic ex-
pressas, ap-
probavit antea
dictae Pii IV.
constitutiones
& Pii V. bul-
lam revocavit
quoad istos
Milites, &
quoad dictas
pensiones.
Mox Paul. V.
amplius
ut notavit
hic supra in
subr.

sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existunt, ad effectum præsentium dicitur cōsequendum, harum serie absolventes & absolutos fore cēfentes, ac tenores dictarum Pii IV. prædecessoris litterarum, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra liberalitate, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, facultatem & indultum percipiendi & exigendi pensiones annuas præfatas, usque ad summas hujusmodi ducentorum auri de Camera, Militibus præfatis conjugatis, etiam bigamis, aliisque etiam presbyteris, etiam accumulativè cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore contigerit, aut contingeret in futurum habere, ut præfertur, per Pium IV. prædecessorem concessa, & deinde per Pium V. etiam prædecessorem, ut diximus, revocata, adversus ipsam revocationem, absolutionem, prohibitionem, & constitutionem dicti Pii V. prædecessoris, cuius tenorem pariter præsentibus haberi volumus pro expresse, in integrum pristinum, & validissimum, & eum, in quo antequam constitutio ipsa emanaret, quomodolibet erant, statum, non solum juxta formam, continentiam, & tenorem dictarum Pii IV. prædecessoris litterarum, sed omni meliori, validiori, atque ampliori modo, & forma plenariè Apostolica auctoritate tenore præsentium restituimus, reponimus, reintegramus, & revalidamus, ipsamque Pii V. prædecessoris constitutionem, quoad dictos Milites S. Stephani, præfatos & futuros, locum non habere, eisque minimè obesse, ac nihil prorsus præjudicij afferre posse decernimus & declaramus, quinimò dictæ constitutioni ad effectum præmissorum duntaxat latissimè derogamus, eique plenè & sufficienter derogatum esse volumus.

§. 5. Et nihilominus eisdem Militibus, omnibus & singulis, etiam conjugatis, & bigamis, aliisque etiam presbyteris, ut singulas pensiones, usque ad summam prædictam ducentorum ducentorum auri de Camera, super hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis, aliisque prædictis, aliis sibi canonicè reservandas, accumulativè cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas eos ex quovis alio privilegio, seu indulto, aut dispensatione Apostolica eis in genere & communiter, seu eorum cuilibet nominatim, & sigillatim, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis ante vel post datam præsentium quancumque concessa, aut concedenda, usque ad quamcumque summam, etiam dictis ducentis ducatis longè majorem, pro tempore percipere contigerit, & contingeret ad vitam, percipere, exigere, & levare, inque suos usus & utilitatem convertere liberè & licitè valeant in omnibus & per omnia, perinde ac si ipsa revocatio, abolitio, & constitutio dicti Pii V. prædecessoris non emanasset, aut ipsi Milites S. Stephani sub ea comprehensii non essent, de novo concedimus, & indulgemus.

§. 6. Decernentes nihilominus & declarantes, eosdem Milites, tam laicos quam clericos, etiam conjugatos, & non conjugatos, pensiones super quibusvis præfatarum Cathedralium, & Metropolitanarum, aut aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatum, præbendarum, dignitatum, personatum, & administrationum, officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus etiam quotidianis, aliis eis canonicè, & expressè, vel alio quocumque privilegio, aut indulto Apostolico, ad quamcumque summam, se ipsos fructus, redditus, & proventus, eorumve partem aliquam loco pensionum earundem sibi reservatos aut assignatos, percipientes, ad incedendum in thabitu & tonsura clericali, deferendumque vestes talares juxta nostram desuper editam constitutionem, quæ incipit: Sacrosanctum, cujus pariter tenorem præsentibus haberi volumus pro expresse, minimè teneri, neque ad id obligatos existere, aut aliqua ratione cogi, aut compelli posse. Neque ipsas pensiones, aut illarum, vel fructuum, reddituum, & proven-

tum hujusmodi reservationes, per non delationem habitus, & tonsuræ, aut vestis hujusmodi, aut per contractum matrimonii, vel per bigamiam quamcumque superventem, aut per exercitium Militiæ, & quoscumque factus bellicos, clericis, & Ecclesiasticis personis de jure & per sacros Canones prohibitos, nimirum Militares, etiam sanguinis effusione, membrorum mutilatione, & morte infidelium subsequuta, minimè cessare, explere, aut cassatas vel extinctas dici, aut censeri posse, sed ipsos milites nihilominus, ut prius illas percipere, & exigere posse & debere, & dummodo habitum Militarem, vestes nimirum communes laicales, cum insignibus Crucis ejus Militiæ cōsuetis, juxta alias nostras super declaratione hujusmodi habitus Militarij, sub Dat. Prid. Kal. Februarii, Pont. nostri Anno 4. quæ etiam incipit, Pastoralis, editas literas deferant, utique constitutioni nostræ plenè satisfacere.

§. 7. Nec præmissa aut præfatas literas, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci posse, aut debere, nec sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum suspensionibus, revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus, à nobis & successoribus nostris, ac Sede præfata, quavis de causa, quantumcumque justa pro tempore emanatis & emanandis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties easdem præfatas in pristinum statum restitutas, repositas, & de novo concessas esse, & censeri. Sicque per quoscumque Iudices, & Commillarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & dehuiri debere, nec non irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Florentino, & Pisano Archiepiscopis, ac dilecto filio causarum Curie Camerae Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, ubi & quoties pro parte ipsorum Ferdinandi Magni Ducis, & Militum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, per se vel alium seu alios præfatos literas, & in eis contenta quæcumque, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos, & eorum quemlibet eisdem præsentibus, ac in eis contentis quibuscumque pacificè frui & gaudere; non permittentes eos desuper à quoquam quomodolibet indebitè molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliisque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 9. Non obstantibus recol. mem. Bonifacii Papæ VIII. pariter prædecessori nostris de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad iudicium non trahatur, ac dicti Pii V. prædecessoris, qua inter alia voluit gratias hujusmodi suis explodi temporibus, & quod sibi licere non est passus, id suis successoribus indicavit, nec non præfatis, & quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quarumcumque Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, Ecclesiis, & Monasteriis, eorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, Prælati, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, ac etiam læpius approbatis & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vicè duntaxat specialiter & expresse derogamus; contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excom

Indultumque circa hæc pensiones præfatis concessit.

Excom. ab omni de forand. habitum & censuram clericalem. Necnon contractum matrimonii & exercitiu, militiam, pensiones non vacare.

Clau. Inju. fons. or. pon.

Excom. de ju.

Con. de re.

excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romae in Monte Quirinali, Anno Incarn. Domini 1590. Kal. Junii, Pont. nostri anno 6.

V. Institutio Praepositi, Sacristae, Capellanorum, Clericorum, & Olliarum ad Scalas Sanctas, prope Basilicam S. Ioan. Later. de Vrbe.

A. D. S I X T V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Cum singularum rerum, quas Dominus noster Iesus Christus, pro nostra omniumque salute gessit aut passus est, pia & assidua meditatio cunctis fidelibus mirifice fructuosa, ac propemodum salutatis existat, atque ad miseros peccatores a recta via aberrantes ad veram poenitentiam revocandos, iustos vero ad ardentioris devotionis fervorem inflammandos, vehementer vim habeat, idcirco praecipuo erendum est studio, quo sancta illorum memoria cunctorum mentibus piorum fortius imprimatur & tenacius retineatur. Hinc sancta mater Ecclesia non modo iugi Praedicatorum verbi Dei admonitione, aliisque multis & variis cohortationibus, verum etiam per sanctissimae Passionis Dominicae veneranda mysteria, salutifera monumenta, sacrasque Imagines, quae nostris oculis devote contemplanda proponit, intimis cordis nostri visceribus id ipsum perpetuo fovendi & conservari pia cogitatione procurat. Cum itaque ex sacris illis locis per quae transiens ipse Christus Dominus humanae salutis mysterium operabatur, inter cetera quamplurima monumenta, singulari Dei beneficio Almae huic Urbi jam pridem concessa, sit etiam illud praclarum atque insigne quali egregium divinae erga nos caritatis pignus, Scalae nimirum Sanctae, quae eiusdem Salvatoris nostri, dum multa iam passus, morti appropinquaret, sacris, & pretiosissimo ejus cruore respectis vestigiis calcatae, & juxta antiquissimam Patrum traditionem pietatis causa ab Hierosolymis a Praetorio ubi Pilatus praefuerat, Romam advecta, apud venerabilem S. Joannis Lateranensis Basilicam asservantur, easque intueremur propter superiorum temporum injurias, Urbis excidia, direptiones, & alias calamitates jacere quodammodo in loco abjecto, situ, squalore ac foetibus obuito, vetustate penè collapsa, atque ad excurrentis ac transeuntis turbae tumultum omnifariè patenti, atque palam exposito, ut ex hoc ipso utriusque sexus personatum summo non populi modo Romani, sed exterarum quoque nationum ex remotissimis regionibus concursu, & celebritate ad eas confluentium, mentes à pia meditatione non medio-criter abducerentur, ac distraherentur, & earum devotio maximam perturbationem, molestiam, atque impedimentum pateretur, illud potissimum nobis cordi fuit, ut nullis parentes impensis, eas integrè, diligenter, ac omni qua potuit, religione transferri curaremus. Id vero ut decenter, ac debita cum reverentia perficeretur, ac ne Sanctos illos gradus non aliter quam supplicum genibus contrectari liceret, cum aliqua irreverentia immundis opificum pedibus profano quodam modo teri & conculcari contingeret, Deo illuminante excogitavimus, nostroque solerti studio curavimus in ipsa translatione eam diligentem adhiberi cautionem, ut qui gradus Scalarum earundem Sanctarum infimo in loco veteris structurae situs & collocatus erat, is nunc omnium primus suo loco motus, ac transferentium humeris impositus summo, ac supremo in loco constitutus fuerit, & similiter qui antea post ascensum infimi gradus secundus erat, is modo infra summum & supremum Scalae Sanctae gradum proximus, eique immediatè conjunctus habeatur, ac idem prorsus ordo praeposterè hujusmodi commutatione hac de causa inversus, eademque series & consideratio gradatim & sigillatim in tertio, quarto, ac deinceps reliquis singulis ejusdem Scalae Sanctae gradibus transferendis, collocandis & adjungendis servati extiterint, sicque ipsas Scalas sanctas pedibus mortalium intactas, minimeque calcatas, juxta insignem illam ac praecipuam sanctitatem

oto terrarum Orbe inter omnia Urbis & Orbis sanctiora loca celeberrimam Capellam, quae antiquissima & maxima majorum nostrorum veneratione jam inde ab ipsa crescentis Ecclesiae praesca aetate Sancta Satorum appellatur, & quam ob loci religionem prorsus intacta, hincque primae Sede immota reliquimus, decentiori, ac sanctiori, atque à multitudinis curstantis strepitu magis remoto, & ad excitandam devotionem aptiore in loco reponeremus. Vbi & qui per ipsas flexis genibus prostrati, ut motis est, pie Deum precantes ascendunt, nihil prorsus ante oculos habeant, quod eorum animum à devota contemplatione avocet, sed potius augustissimam Salvat. Imaginem, quae in praesca sanctiori Capella singulari & ex omni antiquitate longissima plurium saeculorum serie repetita memoria, summaque Patrum religione colitur, intuentes ipsa loci sanctitate ad exhibendum ferventior studio sinceroque cordis affectu Divinae Majestati cultum majorem in modum accendantur, & eadem Scalae in eam quae par est, dignitatem ac splendorem restituta ad aeternam posteritatis memoriam debito cum honore & reverentia conferrentur. Etenim si praecipua veneratione dignissima sunt ea omnia, quae per contactum sacratissimi Corporis D. N. Jesu Christi, in quo omnis plenitudo divinitatis corporalis inhabitat, sanctificata jure optimo censentur; quanta demum reverentia, ammiq; demissione colenda, quanta etiam honorificentia & decore ornanda & asservanda erunt haec sacrosanctae Scalae, quas idem Dominus ac Redemptor noster jam antea flagellatus, & spinea corona caput circumvulneratus, non modo nudis factorum pedum plantis, sed eo ipso quem pro nobis effundebat, in altissimam sanguine aspersit, simulque gloriosis beatorum Pedum, & crucis ex sanctis vulneribus copiose manantis vestigiis, quae adhuc extant, imprellas ac notatas reliquit? Adorabimus, inquit Propheta, in loco ubi steterunt pedes ejus, & rursus: Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est. Apud Italiam quoque legimus: Locum pedum meorum glorificabo, & ad Sanctam Civitatem Hierusalem adorabunt vestigia pedum tuorum: & apud Ezechielem, Locus solii mei, & locus vestigiorum pedum meorum.

§. 2. Hoc igitur opere tandem, licet ingenti sumptu, feliciter Dei benignitate absoluto, porticum quoque ante eas latis amplam atque ornatum extruximus, eamque ingentibus, solidioribus, ac robustioribus ferreis cratibus ad singula illius intercolumnia positus, unde quaque septam, ut par erat, clausimus, & communimus, clavesque illis aptari, ut congruis horis, & temporibus ostia aperiri & obserari queant, opportune curavimus. Alteras praeterea scalas, binas videlicet ad dexteram, ac totidem ad sinistram, ne quis per easdem Scalas Sanctas alia quam orandi causa, & genibus flexis congrua cum reverentia transiret, neve ob confertam Populorum ex omnibus Mundi partibus ed concurrentium multitudinem, summamque frequentiam in ascensu & descensu Christi fideles se invicem impediant, latis, atque amplas.

§. 3. Superius autem Sacella duo à lateribus dictae sanctioris Capellae magna impensa aedificavimus, necnon Altare in uno ex dictis Sacellis sub S. Laurentii Martyris, in altero autem sub S. Sylvestri invocationibus erexitimus. Illas vero omnes opere testorio marmurato, eoque etiam inaurato, piis & ad devotionem Christi fidelium excitandam accommodatis picturis exornavimus. Ea nimirum ratione habita, ut in gradibus hinc inde positus, eorumque fornice figurae veteris Testamenti, futurae nostrae redemptionis symbola sint depicta.

§. 4. In ipsis vero Scalis Sanctis ejusdem Sacratissimae Passionis mysteria fuerint expressa, atque hoc modo quae, ut diximus, genibus flexis devotè ascendunt, religiosissimam eodem tempore Salvatoris Imaginem adorent, & quoquo se vertant, unde quaque salutiferæ Crucis & Passionis Dominicae monumenta, pia contemplatione meditentur.

§. 5. Quoniam vero maximè convenit, ut in sacro hujusmodi loco Dominicae Crucis & Passionis memoria non solum in marmore, ac lapidibus, picturisque & imaginibus, sed multò etiam magis in tremendo illo Mille sacrificio, veraque & actuali Corporis & sanguinis D. N. Jesu

Porticum ante d. Scalas factis ornatum extruxit.

Sacella duo apud d. Capellam Salvatoris aedificavit.

In partibus iuxta d. Scalas, Passio- nis Dominici Mysteria depingi fecit.

Sacella praesca, eorumque Sacristia ornata, in d. Capella aedificavit.

Jesu Christi oblatione perpetuo recolatur, divinusque cultus non temporalibus modo, sed spiritualibus quoque adificiis augeatur, primum quidem eadem Sacella & Altaria, eorumque Sacristiam, paramentis atque ornamentis Ecclesiasticis, sacris nimirum vestibus, stolis, manipulis, amictibus, pluvialibus, casulis, ceterisque indumentis Sacerdotalibus, necnon calicibus, patenis, corporalibus, candelabris, lampadibus, urceolis, vasculis, mantilibus, lintheis, palliis, ac etiam Missalibus, ceterisque sacris libris, atque Ecclesiastica suppellectili, & utensilibus omnibus necessariis abunde instruximus, atque ornavimus.

Modo unam Præposituram, unius Sacristie officium, quatuor Capellanias, quatuor Clericatus, unumque Ostiarii ibidem instituit.

§. 6. Mox etiam decrevimus inibi unam Præposituram ad Scalas Sanctas appellandam, unum Sacristie Officium, necnon quatuor Capellanias, & quatuor Beneficia Ecclesiastica Clericatus nuncupata, & unum Ostiariatum erigere. Ex redditibus vero novorum locorum Montis Religionum, quæ ultra assignationem Aquæ Felicis perpetuæ conservationi per nos factam, supersunt, nunquã antea Cam. Apost. applicatis, neque incorporatis, sed nostra diligentia, industria & cura, sine ullo Cam. Apostolicæ, aut cujusvis alterius gravamine, vel detrimento, de novo inventis, ac pensione annua perpetua quadringentorum scutorum monetæ super fructibus, redditibus, proventibus, ac distributionibus, etiam quotidianis, Prioratus Ecclesiæ Aëlinæ per nos ad hunc effectum reservata, & assignata, Dotem Præposituræ, Sacristiæ, Capellanias & Beneficia prædictis assignari posse celsimus. Motu igitur proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei, ac in honorem & memoriam Passionis Domini Salvatoris Nostri Jesu Christi, divinique cultus ad Scalas Sanctas; ac in novis Sacellis prædictis incrementum, unam Præposituram, quæ inibi dignitas censeatur pro uno Præposito in presbyteratus ordine constituto, vel qui in ea ætate sit ut intra annum promoveri ad presbyteratum possit & debeat, qui capellanorum, & clericorum hujusmodi caput existat, ibidemque præsit, ac præterea perpetuum Sacristie Officium pro uno Sacrista, qui curam Altarium Scalarum Sanctarum, ac ipsius Sacristiæ gerere, illamque custodire, atque ut omnia nitida, facta tecta, ut par est, custodita sint, diligenter providere, necnon quatuor Capellanias, pro totidem perpetuis Capellanis Presbyteris, seu intra annum pariter ad presbyteratum promovendis, & quatuor Clericatus nuncupanda Beneficia Ecclesiastica, pro totidem Clericis in minoribus ordinibus constitutis ad Scalas Sanctas appellandis.

Annus eorum uniusque præscribit.

§. 7. Qui quidem præpositus, Sacrista, & Capellani terni qualibet hebdomada, & sic unusquisque eorum alternis hebdomadis Missam in novis Sacellis prædictis per se ipsos, aut si quo die ejusdem Præpositi arbitrio legitime impediti fuerint, per alium presbyterum ab ipso Præposito ad hoc specialiter approbandum, celebrare, ac ministrare, Clerici autem illis inservire, ac unum Ostiariatum pro Ostiario ad nutum Sacristæ deputando & amovendo, qui ipsas Scalas, omniaque Sacella, & altaria, ac Porticum mundare, congruèque horis, & temporibus ostia, & fenestras claudere & aperire, aliaque juxta providam ordinationem à Dilecto filio nostro in Alma Vrbe Vicario, nunc & pro tempore existente eis designandam, facere & exequi, dictoque Præposito tanquam membra capiti obedire debeant, & teneantur, tenore præsentium perpetuo erigimus & instituimus.

Annusque redditus eisdem assignat.

§. 8. Eisque sic erectis & institutis, pro illorum dote, ac illa obtinentium congrua sustentatione, ultra pensionem superius expressam, etiam centum nova loca Montis Religionum prædicta per nos erecta, sive annua emolumenta inde provenientia, & insimul ad mille centum & septuaginta scuta monetæ Romanæ annuatim ascendente, ex eis nimirum Præposituræ prædictæ ducenta, Sacristiæ verò pro tempore existenti centum quadraginta scuta monetæ (ex quibus tamen idem Sacrista triginta pro mercede seu salario Ostiarii quotannis erogare debeat) singulis verò Capellanis centum & de-

cem, ac denique singulis Clericibus prædictis, quinquaginta scuta etiam monetæ similis annua, scientia, ac auctoritate similibus perpetuo applicamus & appropriamus. Quod vero ex illis reliquum erit, ad centum & nonaginta scuta singulis annis ascendens, id ipsis novis Sacellis pro divino cultu manutenendo & augendo, & in ea quæ pro tempore reficienda erant, paramenta, ac ornamenta Ecclesiastica, sive in reparatione, & conservationem Scalarum & Porticus, ac totius continentis ædificii erogandum pariter perpetuo concedimus & assignamus. Quibus quidem impensis deductis, totum id quod supererit, in emptionem aliorum locorum Montium non vacabilium quotannis converti, & eorum fructus pro rata supradictæ portionis ratione habita, inter ipsos Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos distribui volumus. Necnon Præposito, Sacristæ, Capellanis, & Clericis emolumenta locorum Montium hujusmodi, ac pensionem eis assignatam, per se vel Procuratorem legitimum, & si eis videbitur, per Camerarium, qui de eorum gremio existat, & ad quem peculiaris cura recuperationis exactionis, distributionis, & repartitionis fructuum, reddituum, ac proventuum hujusmodi ad communem massam pertinentium spectet, (ita tamen, ut receptis & administratis rationem, & computa ipsi Collegio reddere teneantur) per eos, eorumve majorem partem, pro tempore deputandum à priore Ecclesiæ Aëlinæ, necnon Depositario prædictis nunc & pro tempore existentibus respectivè, qui sine ulla mora, aut contradictione, etiam absque aliquo Judicis decreto aut ministerio, & sine alia nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, aut Cameræ Apostolicæ, ejusve Ministrorum licentia, aut mandato, seu Patentium expeditione, vigore præsentium literarum persolvere debeant, exigendi, & percipiendi, ac inter se ut præfertur, distribuendi, plenam & liberam per præsentem facultatem concedimus, & impartimur. Volentes ipsum Collegium, ejusque singulares personas, nimirum Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos prædictos, quoad centum loca dicti Montis, eis ut dictum est, assignata, & applicata, eorum fructus, seu emolumenta eisdem privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, necnon juribus etiam anterioribus, & posterioribus actionibus, hypothecis, obligationibus generalibus & specialibus, antelationibus, & facultatibus (non tamen illa alienandi) perpetuo uti, frui potiri & gaudere, quibus ceteri ejusdem Montis locorum, seu portionum emptores, aut quovis titulo etiam oneroso creditores, seu montiæ, quoad loca & portiones ad eos pertinentia, utuntur, potiuntur & gaudent, sive uti, frui potiri & gaude- te quomodolibet poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter & æquè principaliter, & sine ulla prorsus differentia, perinde ac si ipsi quæque Præpositus, Sacrista, Capellani, & Clerici, verè & realiter persoluto pretio, illa titulo oneroso acquisivissent.

§. 9. Ac insuper statuimus & ordinamus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, omnes & quæcumque priorum Christi fidelium oblationes, & elemosinæ dictis Scalis Sanctis, & Sacellis, & Altaribus largiendæ, per unum vel duos ex dictis Sacrista, Capellanis, & Clericis pro tempore ad hoc deputandos, fideliter custodiantur, & asserventur, & sexto quoque mense partim in Sacristiæ usus & divini cultus augmentum erogentur, partim verò inter ipsum Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos dictis Scalis Sanctis & Sacellis in divinis personaliter inservientes tantum, atque inibi assistentes, ultra portionem ordinariam prædictam eis applicatam, quasi distributionum quotidianarum loca, juxta ordinationem dicti Urbis Vicarii super hoc faciendam dividantur.

Elemosinæ ibi dantur ad augmentum cultus.

§. 10. Postremo Juspatronatus, & præsentandi personas idoneas etiam alienigenas ad Præposituram, Officiū Sacristæ, quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi dilecto filio nobili adolescenti Michaëli Peretto Marchioni de Encisina, nunc autem Burgo S. Petri, Militumque Custodiæ nostræ præfecto, nostro secundū carnē ex sorore Pronepoti, ejusque masculis ex masculis descendētib; legitimis & naturalibus, ac ex legitimo

ius patris ejus est presentandi dicta beneficia Peretto eius presentandi & de illis masculis, aliterque hic notat.

SIXTVS QVINTVS

gitimo matrimonio natis, & procreatis. Ita tamen quod presentatio fieri debeat solum à primogenito, & ipsius primogeniti primogenito, usque in infinitum, eiusque deficientibus, ad secundogeniti, & aliorum successivè lineas, & denique in masculorum omnium defectum, jus huiusmodi ad feminas, earumque descendentes transeat, eisdem modo & forma, quibus presentatio ad aliam Præposituram, Sacristiam, Capellanas, & Beneficia per nos in Capella ad Præsepe Domini in Ecclesia S. Mariæ Majoris erecta, ejusdem Michaëlis etiam illorum Patroni descendentes reservata fuit, prout in literis Apostolicis desuper expeditis, quarum tenorem haberi volumus pro expresso, ac ad verbum inserto, plenius continetur. Et postmodum si defecerint omnes à dicto Michaële descendentes, jus patronatus & presentandi huiusmodi transeat ad dilectam in Christo filiam Flaviam, etiam Peretram dicti Michaëlis sororem germanam, si extabit, & post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, & ab eis masculos descendentes, usque in infinitum, & cessantibus masculis, ad feminas à dictis masculis descendentes, & cessantibus omnibus tam masculis quam feminis descendentes à dicta Flavia, succedat dilecta in Christo filia Ursina similiter Peretta ejusdem Michaëlis, etiam soror germana, & post eam, vel si ipsa tunc non extabit, ejus filii masculi ex masculis descendentes. Deficientibus autem omnibus & singulis masculis & feminis descendentes à dictis Michaële, Flavia, & Ursina, tunc succedat in jure patronatus, qui nobis fuerit sanguine proximior, servato semper in omnibus casibus supradicto ordine primogenituræ, transeundo scilicet de primogenito in primogenitum, & preferendo lineam primogeniti lineæ secundogeniti, & masculos ex masculis descendentes natis ex feminis, ac masculos ex feminis ipsi feminis, ac alias in omnibus & per omnia prout in linea filiorum, & descendentes à dicto Michaële, ut præfertur, alias in literis prædictis ordinatum est. Ita quod jus presentandi huiusmodi ad unum solum successorem in solidum, & post illum ad alium semper deveniat, absque eo quod inter plures successores dividi possit.

aliam
supra
Præ
sacristiam
beneficia
ipsi
suo tra-

§. 11. Institutio verò ad presentationem huiusmodi Vicario Urbis prædicto quoad Præposituram tantum, quoad Sacristiam verò, Capellanas, & beneficia, seu clericatus huiusmodi, ipsi Præposito pro tempore existenti concessa sit, & ad eos pertinere censeatur, ac in forma solita fieri debeat, idque tam hac prima vice, & ab eorum primæva erectione & institutione, quam quoties ex nunc in futurum illa & illa, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, etiam nostris, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cujusvis Cardinalis, etiam tunc viventis familiaribus, continuis commensalibus, seu Romanæ Curie Officialibus, aut alias quomodolibet reservationem inducentibus, seu per liberam, vel ex causa permutationis resignationes, de illis in dicta Curia, vel extra eam quomodolibet factas, & admittas, affectationem alterius beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decessum, seu quavis aliam dimissionem, amissionem, privationem, matrimonii contractum, Religionis ingressum, aut alias quomodocumque, etiam apud Sedem prædictam simul vel successivè vacare contigerit, motu & scientia similibus, auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuò reservamus, concedimus, & assignamus. Decernentes jus patronatus & presentandi huiusmodi, laicorum Nobilium & Illustrium existere, ac Michaëli, & aliis futuris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuò suffragari debere in omnibus & per omnia, absque ulla prorsus differentia, perinde ac si illis & eorundem cuilibet, ratione veræ, realis, actualis, plenæ, & integræ foundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, & merè patrimonialibus & laicalibus bonis dumtaxat competeret, & concessum esset, ac ut tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis prægnantissimis, efficacissimisque verbis, clausulis, & decretis, cum clausula, Quorum tenores, in quacumque dispositione, etiam per viam Constitutionis, legis, regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut aliis quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, nec illi

unquam quovis tempore, etiam ratione cujusvis suspensionis, vel vacationis Præposituræ, Sacristiæ, Capellaniarum, & aliorum beneficiorum huiusmodi apud Sedem prædictam, etiam ex causa permutationis, vel devolutionis, seu alio quocumque prætextu, ex quacumque causa, quantumvis urgenti & legitima, per nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices pro tempore existentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu cujusvis intuitu & contemplatione, per quascumque literas Apostolicas, etiam in forma Brevis, & qualvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores & insolitas clausulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quacumque derogari, aut derogatum censeari posse, neque debere, nisi in illis de toto tenore, ac Data presentium, necnon Patroni pro tempore existentis nomine, cognominè, ac qualitate specialis, specificæ, & individua mentio facta fuerit, ac ejusdem Patroni pro tempore existentis ad hoc expressus accesserit assensus, & aliter factas derogationes, necnon quascumque collationes, provisiones, commendas, presentationes, institutiones vel alias dispositiones, de Præposituræ, Sacristiæ, Capellaniis, & aliis beneficiis prædictis, ut præfertur, & alio quovis modo, etiam apud Sedem eandem pro tempore vacantibus, quibusvis personis aliis quam ad presentationem Michaëlis, & aliorum Petronorum prædictorum, seu de eorum expresso consensu, etiam cum speciali & expressa derogatione Jus patronatus huiusmodi pro tempore factas, processusque desuper habitos, ac inde pro tempore sequuta quacumque, nulla & invalida, nulliusque roboris vel momenti fore & esse, ac pro nullis & infectis haberi & censeari, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam tribuere, vel per illa acquiri posse: sed presentationes per Michaëlem, & alios futuros patronos prædictos pro tempore factas, & subsequutas institutiones, validas & efficaces fore, suosque effectus sortiri, ipsique presentatis & institutis tale jus in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur presentatis & institutis ad beneficia de vero & reali jure patronatus laicorum nobilium & illustrium, ratione primævæ & integræ foundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis merè laicalibus & patrimonialibus dumtaxat existentia.

§. 12. Necnon Præposituram, Sacristiam, Capellanas, aliaque beneficia Clericatus nuncupata huiusmodi per nos erecta, sub quibusvis specialibus, vel generalibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, etiam perpetuis vel temporariis, expectativis, & aliis etiam preventivis gratiis, ac uniendi, annectendi & incorporandi, necnon conferendi, providendi, & aliis facultatibus, concessionibus, literis, mandatis, etiam de providendo, & indultis quibuscumque, illorumque & illarum revalidationibus quibusvis personis, etiam prædictæ Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis suspensivis, restitutivis, ac etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque & aliis, etiam vim contractus inducentibus decretis, atque aliis quomodolibet nunc pro tempore concessis, necnon quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quomodolibet, & cum quibusvis clausulis & decretis, quantumvis amplissimis, ac prægnantibus, & cum clausula Quorum tenores editis & edendis, nullatenus comprehensa esse, aut fore, minimeque comprehendi posse, aut debere, sed semper ab illis excepta & exclusæ esse, & censeari debere, ac omnia & singula præmissa, necnon presentes literas, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod causæ propter quas eadem præmissa facta sunt, coram locorum Ordinariis, vel alio Iudice examinata, verificata, & ab eo approbata, ac interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, nec desuper suum consensum præstiterint, seu ex quavis alia causa, vel quocumque prætextu, quæsito colore vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, seu in jus, vel contrarium revocari, aut adversus illa quodcumque juris,

Claus. præf. apponit.

facti, vel gratiæ remedium impetrari, & attento quod nostra cura, ut præfertur, dos ipsa locorum Montium prædictorum inventa est, in Camera prædictæ præjudicium nequaquam redundare dici, aut censei posse, nec sub ullis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea erant statum restituta, reposita & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam sub Data per eos quorum intererit quodcumque eligenda concessa, valida & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac perpetuò suffragari, perinde ac si in Consistorio nostro secreto de unanimi fratrum nostrorum consilio emanassent.

*Decretum
vriani.*

§. 13. Sicque in præmissis univertis per quoscumque, & singulos Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia iudicari & definiti debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Exemptores
hujus cons.
deputati.*

§. 14. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostien. Sabinen. & Tuscul. Episcopis, motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, præsentem literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Patroni, necnon Præpositi, Sacristæ, Capellanorum & Beneficiorum hujusmodi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentem literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari, necnon Patronum, Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Beneficiatos pro tempore existentes prædictos, eorumque singulos illis pacificè frui, & gaudere, eisque de emolumentis locorum, seu portionum Montis hujusmodi, & pensione prædicta, perpetuò & integrè responderi, & solutiones eis faciendas, tam à Camera Apost. ejusque Ministris, quam ab aliis, ad quos spectat, aut spectabit in futurum, ratas haberi, etiam alio particulari, aut novo mandato, licentia, aut decreto minime expectato, nec requisito. Non permittentem, ipsos vel quempiam ex eis per quoscumque de super quomodolibet molestari, perturbari vel inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compellendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

*Clausulas
derogatorias
subdit.*

§. 15. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioccesim, nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam diem à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur, seu ne Judices à Sede prædicta deputati, extra Civitatem vel Dioccesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon quatenus opus sit, Lateranensis Concilii novissimè celebrati super bonis Romanæ Ecclesiæ, & Sedis earundem nunquam, aut nisi ex certis tunc expressis causis alienandis, ac sanctæ memoriæ Symmachi, Non liceat Papæ, ac Innocentii Octavi, Volentes, incipien. & Pauli Secundi, necnon Pii Quarti super gratiis interesse Camera prædictæ concernentibus in eadem Camera registrandis. Ita ut præsentem literas, etiam si in dicta Camera intra certum in ea præfixum tempus, nec unquam postea præsentem, insinuatæ, admittæ, aut registratæ fuerint, nihilominus perpetuò valeant, ac etiam lapso hujusmodi tempore, iis quos concernunt suffragentur non secus, ac si insinuatæ, admittæ, & registratæ fuissent, ac nostra de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, & dicti Lateranen. novissimi, &

aliorum generalium Conciliorum uniones perpetuas nisi in casibus à jure permissis fieri, aut unius Diocesis beneficia alterius Diocesis beneficiis uniri prohibentium, necnon aliorum Romanorum Pontificum nostrorum prædecessorum, cæterisque nostris Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis & edendis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Basilicæ Sancti Joannis Lateranen. Ecclesiæque A. Sinæ, ac Congregationum, & Ordinum, Montisque Religionum, & Camera prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, primævisque foundationibus, erectionibus, & institutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Archiepiscopo & Capitulo Basilicæ prædictæ, ac Priori A. Sinæ, præsidentibusque, Clericis, & quibusvis Ministris & Officialibus Camera, seu Collegio Montis Religionum hujusmodi, ac dilectis filiis Senatui, Populoque Romano super dignitatibus, Capellanis, & Beneficiis in ipsa Urbe consistentibus, illa aliis quam Civibus Romanis originariis conferri prohibentibus, & quibusvis aliis concessis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, vel forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice ad effectum præsentium dumtaxat derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, applicationis, & approbationis, impartitionis, statuti, ordinationis, reservationis, concessionum, assignationum, voluntatum, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare, &c.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 4. Non. Junii, Pont. nostri anno 6.

*S. R. E.
n. l. l.*

*Dat. P.
die 2. 1590.*

Alienationes Officiorum, seu jurium & emolumentorum, Officiis etiam majoribus S. R. E. annexorum, ab Officialibus contra formam eorum primævæ erectionis factæ rescinduntur, & in posterum fieri prohibentur.

C. V.

Quoad Officia à primævæ erectione annexa Officio Vicecancellarii, attende constit. 16. Sixti IV. in §. 25. lib. 1. & declarationem hujusmodi Pontificis, sub ista constitutione locatam.

Facultates disponendi de Officiis vacabilibus Romanæ Curie, eorumque pretio, revocavit S. D. N. Urb. VIII. Const. 20. Sanctissimus, inf. tom. 4. & etiam revocavit concessionem diversorum Officiorum, Privilegiorum, & Indultorum in præjudicium Sedis, & Camerae Apost. emanatas, in Const. 28. Superi, d. tom. 4.

SIXTVS EPISCOPIVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

*Elia A.
1590.*

Evangelic.

Um pro suprema injunctæ nobis sollicitudinis cura, atque ea quæ Rom. Pont. peculiaris existit in tuendis S. R. Ecclesiæ rebus providentia, ejusdem Ecclesiæ jura, & emolumenta integra conservare, naturali, Divinoque mandato moniti teneamur. Cumque ne ea contra antiquam Rom. Pont. vel aliorum, ad quos pro tempore spectat consuetudinem, aliter quam concedenda sunt concedantur, aut in alias personas contra concedentium voluntatem, attributamque ipsis facultatem transferantur, omni studio cavere debeamus. Nulli mirum videri debet, si pleraque jura, atque emolumenta S. R. E. officiis etiam majoribus annexa, ab obtinentibus dicta officia, qui tanquam fideles, & prudentes servi, talenta à Domino

mino accepta dando superlucari, vel saltem utendo communicare, non autem distrahendo consumere debent, haecenus indebitè alienata recuperare, & ne in posterum alienentur prohibere optima ratione decernimus.

§. 1. Cum igitur sint aliqua munera, aut officia, seu potius jura, regalia, & emolumenta majoribus officiis annexa, quae aliquibus personis in laborum, & meritorum remunerationem ab ipsis Officialibus gratiosè concedi ab initio consueverunt, & omnino debuerunt, & nonnulla similiter officia per se existunt, quae personis inopia laborantibus ad honestam eorum dumtaxat vitam, aut familiae sustentationem à Sede Apostolica liberaliter tributa sunt: Nos ut modus in hujusmodi concessionibus servari debitus, haecenus immutatus restitatur, & ne in posterum aliquo pacto immutetur, atque ut beneficii accepti memoria pretii, aut oneris impositione non ledatur, & ne officiorum concessorum emolumenta è personis, aut familiis, quibus ad eorum sustentationem concessa sunt, egrediantur, aut ipsorum necessitatibus ullo tempore subtrahantur, & ne ulterius Camera Apostolica aliquam jacturam patiatur, quantum in nobis est, statuendum atque consulendum duximus. Summo itaque animi dolore nuper accepimus (id quod magna etiam cordis perturbatione, & justa indignatione commoti vix cogitatione revolvere, nedum verbis recensere possumus) quosdam ad Apostolicæ Sedis Officia, etiam præcipua à Romano Pontifice adscitos, quos Officialium præfatorum jura & emolumenta conservare, & ut cæteris inferioribus Officialibus fidei & industriæ exemplo essent, amplificare oportebat, propriæ salutis immemores, ea contra antiquam majorum consuetudinem & attributam facultatem, & contra ejus qui contulit, voluntatem, & in damnum Sedis & Cam. Apostol. suorumque in prædictis Officiis successorum alienare, pecuniasque inde collectas in proprios usus convertere non dubitasse. Nec sine majori animi molestia comperimus, eos hujusmodi alienationes subreptitiis & obreptitiis confirmationibus Apostolicis approbati procurasse, & se eo pacto tueri, & quodammodo excusare voluisse. Qua quidem in re non possumus non summo opere detestari hujusmodi hominum ingrati animi vitium, dum insignem Apostolicæ Sedis liberalitatem experti, res eorum fidei creditas, & ipsis in usum, fructumve tantum concessas, in alios transferre ausi fuerunt; tum sacrilegium eorumdem, quod bona, ac jura Deo, ejusque Sponsæ Sacrosanctæ Ecclesiæ dedicata præcipere veriti non fuerunt; demum impietatem, quod ea quæ pauperibus educandis, quæ vitis religione, ac doctrina claris, sedulamque ipsi Ecclesiæ operam navantibus fovendis destinata sunt, cupidè exhaustire, & ad propria commoda convertere non timuerunt. Invenimus præterea nonnullos tum in variis Status nostri temporalis Ecclesiastici locis, tum præsertim in hac Alma Urbe nostra, in qua Romani Pontifices prædecessores nostri erga ejusdem Urbis Cives & incolas liberales & munificos se sæpius exhibuerunt, qui diversa Officia, donec ipsi vivant vel eorum familiae extent, in laborum & meritorum remunerationem, vel ad sublevandam eorum indigentiam ab ipsis prædecessoribus nostris acceperunt, Apostolica benignitate abutentes, attributaque alimenta negligentes, quasi per injuriam benefactoris memoriam ingrati animi vitio delerè, taliaque sibi elargita Officia in alios transferre veritos non fuisse. Nonnullos etiam diversarum nostræ & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ temporali ditioni subjeotarum Provinciarum, Civitatum & locorum Legatos, Vicelegatos, Governatores, Magistratus, & Romanæ Curie Officialium Collegia, hujusmodi inferiora Officia, sive eorum jura, & emolumenta mediante pretio vel responsione concedere quandoque præsumpsisse.

Imitatio
inventionis
quibus in
vicis.

§. 2. Unde nos detestabiles hujusmodi abusus, ne latius serpent, prohibendos, justissimamque, & severissimam sanctione coercendos, & ex Romana Curia, Statuque temporali Ecclesiastico prorsus eliminandos esse censentes, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorundem fratrum consilio & assensu, ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra per-

petud valitura constitutione rescindimus & irritamus, quinimò maledicimus & execramur omnes & quascumque venditiones, distractiones, pignorationes, hypothecas, necnon deputationes & concessionem ex titulo oneroso ab omnibus supernominatis quomodolibet factas, quorumcumque ab ipso initio, sive à primæva erectione, ex indulto Apostolico non alienabilium juriarum & emolumentorum quibuscumque Officialibus coherentium, etiam majoribus, nempe Majoris Penitentiarum, Vicecancellarii, Camerarii, Summatorum litterarum Apostolicarum, Causarum Curie Cam. Apost. Generalis Auditoris, nostri & pro tempore existentis Rom. Pont. in Urbe Vicarii, & ejusdem Urbis Gubernatoris, ac Senatoris, aut aliorum quorumcumque, sub sigillo Secretariatus, Vicariatus, exercitii, deputationis, custodiæ, aut alio quovis nomine & vocabulo comprehensorum, etiam sub prætextu compensationis, aut remunerationis obsequiorum per dictos Officialibus majores Sedi Apost. impensorum ante expensarum, vel damnorum per eosdem ex quavis causa passorum, vel sub quovis necessitatis & indigentiae quæsito colore, in favorem quatumvis personarum, ut præfertur, factas, ac omnium etiam Officialium, administrationum & juriarum, quæ vel à prædecessoribus nostris aliquibus personis, seu familiis gratiosè concessa, vel à prædictis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Magistratibus, Officialibus, aut Collegiis, pretio, seu gratia, ut præfertur, concessa fuerunt, etiam contractu ultro citroque obligatorio, publicoque instrumento ipsorum concessorum, & successorum suorum nominibus solemniter inito & stipulato, necnon præterito juramento, aut quacumque confirmatione Apost. postea, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus subreptorio roboratas, quarum omnium & singularum, ac instrumentorum & confirmationum hujusmodi tenores præsentibus haberi volumus pro plenè & sufficienter expressis.

§. 3. Declarantes nemini licuisse, nec licere hujusmodi conventiones, contractus & pacta, ultra facultatum ipsi concessarum limites in detrimentum Sedis & Cameræ Apostolicæ, suorumque in Officiis per eos obrentis successorum, super præmissis inire & celebrare. Ideoque tam ipsos contractus, conventiones, pacta & quæcumque instrumenta inita & celebrata, nulla, invalida, ac viribus omnino vacua existere, quam etiam juramenta super contractibus hujusmodi præstita ex hoc ipso illicita, & nequaquam servanda esse, ac super illis editas à prædecessoribus nostris confirmationes quibuscumque præservativis, restitutivis, mentis attestativis, derogatoriis, derogatoriis, aut aliis fortioribus, insolitis atque efficacissimis clausulis, irritantibusque & aliis decretis munitas, tanquam in fraudem decretorum & canonicarum sanctionum, per subreptionem vel obreptionem, seu ut dicitur, per præoccupationem extortas veritas, quam obtentas, ac pariter nullas & irritas esse & censeri. Cum nequaquam credendum sit, quempiam ex eisdem prædecessoribus nostris voluisse confirmare quod non licet, nec verisimile sit (prout alias à quibusdam in similibus gratiarum confirmationibus expressum, ac narratum fuisse accepimus) pro solvenda vel restituenda dictis Officialibus alienantibus exigua pecuniarum summa, pro servitiis Sedi Apostolicæ præstitis, aut sumptibus ejusdem Sedis causa susceptis erogata, ipsius Cameræ, Sedi que Apostolicæ Erarium adeo unquam exhaustum fuisse, aut iis angustias laborasse, ut necesse fuerit ad hujusmodi alienationes, earumque confirmationes tam perniciosas devenire. Cumque ex hoc ipso satis appareat, ipsos prædecessores subdola & fallaci impetrantium calliditate circumventos fuisse, non autem verè id approbasse, quod ut diximus, non ipsius Cameræ, sed eorundem alienantium lucro cessit, qui præsertim eodem tempore se plenè ingratos, & Apostolicæ Sedis beneficiis prorsus indignos demonstrarunt. Si enim Dominus ejiciendum censuit in tenebras exteriores servum malum, pigrum & inutilem, quia traditum sibi talentum fodiens in terram abscondit, ac superlucari omisit: sed tamen quod acceperat, integrum sine ulla diminutione servavit & reddidit, quanto graviori supplicio eam affecisset, qui illud ipsum defraudare, defraudatumque Apostolicæ confirmationis tegum onto celare, fraudemque mendica-

Et omnino
instrumento-
rum de super
celebratorum
quacumque
causula m-
nitorum.

to ab ea approbationis pretextu pertinaciter tueri ausus esset? Præterea, si Ananiam de pretio proprii agri fraudata parte mentitum, illic in fraudis poenam, ad Apostolorum pedes procedentem expirasse legimus, eos qui sacre Romanæ Ecclesiæ jura integra in suam utilitatem converterere, nedum de suis aliquid retinere student, iis, & gravioribus poenis afficiendos esse non censuimus?

Possit cui-
cumque
iura austra-

§. 4. Ac propterea illos, qui prædicta jura regalia, administrationes atque emolumenta alienata, aut quomodolibet gravata detinent, uti intrusos & detentores, ab illis, eorumque exercitio, præterea etiam immemorabili possessione, seu quasi per superiores Officiales à quibus dependent, vel alios ad quos spectat propria auctoritate, manu regia, de facto, sine aliqua monitione, citatione, causæ cognitione, Judicis decreto, declaratione, aut ministerio, absque ulla pecuniatum, aut pretii vel pignoris restitutione, & sine spoliis vel attentatorum vitio ejici, expelli, amoveri & privari, & ad tradendas & consignandas quascumque scripturas ad hujusmodi Officia spectantes, quas penes se habent, necnon ad restitutionem fructuum dictorum Officiorum à die obitus earum personarum, quæ illa, ut præfertur, vel alias eis vendiderunt, aut concesserunt, decursorum, & ab iis forsitan perceptorum, aut penes quoscumque existentium cogi & compelli, & alios in eorum locum, gratis tamen, nec alias, subrogari liberè & licitè posse, ac omninò debere, eosque tantum actionem repetendi pretii, aut pignoris, vel delendæ & extingvendæ obligationis contra eorum personas cum quibus ipsi ab initio contraxerint, eorumve hæredes & bona, si quæ extant, habere, ipsosque qui pretia, vel pecunias ipsas sic indebitè receperint, eorumve hæredes ad restitutionem teneri, atque ad id juris & facti remediis opportunis cogi & compelli posse. Officia verò & administrationes ultimò dicta gratuita, ut dictum est, certis personis, eorumve familiis concessa, & deinde ab eis de facto alienata, eo ipso Cam. Apostolicæ applicata, & ad eam devoluta esse & censeri, nec solum emptores, verum etiam venditores omni jure sibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti cecidisse.

Sic & non
aliter judi-
centur.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, Camera Apostolicæ Clericos, Præsidentes, ac S. R. E. Cardinales in quibusvis causis & instantiis motis & movendis, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiti debere, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsitan est hætenus, vel in futurum attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Prohibito
de cetero illa
alienandi.

§. 6. In posterum verò, ne quis ex superius nominatis, aut quacumque etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali vel alia majori, etiam Cardinalatus dignitate præfulgens, tale crimen attentate, aut quicquam ex præmissis vendere, alienare, pignorare, obligare, aut hypothecare, vel sub responsionis, aut mercedis promissionis receptione ad dictorum Officiorum exercitia quempiam deputare audeat, seu præsumat, sub interminatione divini iudicii, ac maledictionis æternæ districtius interdiciamus & prohibemus.

Officia inter-
gra Sedi, &
Cam. Apost.
cõserventur.

§. 7. Volentes, quod omninò ipsa Officia, prout cuique ab initio per Sedem Apostolicam concessa sunt, ita etiam integra & intacta, cum omnibus suis juribus & emolumentis, pertinentiis, annexis & connexis retineantur, ac Sedi & Camera Apostolicæ perpetuò conserventur.

Transgresso-
res multo
panis ligantur.

§. 8. Si quis autem extiterit præsentis nostræ constitutionis in aliquo violator, non solum prædictas venditiones, alienationes, hypothecas, pignorationes, concessionis, assignationes vel deputationes, aliasque similes vel dissimiles conventiones posthac de cetero faciendas, ac quicquid illarum pretextu secutum fuerit, etiam Apostolica vel alia quavis auctoritate roboratum, pariter extunc, & è contra annullamus, rescindimus & irritamus, declarationesque & decreta, ac facultates, & alia quæcunque superius expressa, ad illa in omnibus & per omnia extendimus & ampliamus, verum etiam eos, qui fuerint nostræ hujus prohibitionis de facto transgressores, ipso

jure omnibus & quibuscumque per eos obtentis, seu obtinendis Ecclesiasticis officiis, beneficiis, muneribus, gradibus, honoribus, dignitatibus, attento quod illis scetante facinore perpetrato indignos reddiderunt, privamus, necnon privatos, ac ad ea & alia postea obtinenda perpetuò inhabiles, & incapaces, infames, ignominiosos, ac perpetuè infamæ & ignominie labe & macula eis inusta notatos atque intestabiles declaramus, ita ut illis portæ nunquam pateant dignitatum, quinimò in sempiternæ maledictionis & anathematis poenam in æternum condemnari, & tradi censeantur.

Con-
omnia
canon.

§. 9. Non obstantibus præmissis, ac de jure quæsito non tollendo, Cancellariæ Apostolicæ regula, & quibusvis statutis, aut diuturnis & pacificis possessionibus, seu qualis, quæ usurpationes censeri debent, necnon pro illorum confirmatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac titulo oneroso præmissis, vel aliis gravioribus & urgentioribus de causis, sub quibuscumque tenoribus, formis, & cum prædictis vel aliis efficacioribus, validioribus, ac prorsus inexcogitatis clausulis, & verborum conceptionibus per quoscumque nostros prædecessores, aut nosmetipsos & Sedem prædictam concessis gratis, aut literis Apostolicis, etiam sæpiùs approbatis & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si in eis caveatur expressè, quod illis non nisi eorum tenoribus ad verbum infertis, ac modis & formis inibi traditis ad unguem servatis, aut non nisi certarum, quarum interest personarum expressè ad id accedente consensu, vel eis saltem prius satisfacto, derogari ullo modo possit, & aliter factæ derogationes nullius sint roboris vel momenti, tenores hujusmodi perinde ac si forma requisita plenè adimpleta & observata, ad verbum inferti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Statim
quos of-
ficia
majori
prejura

§. 10. Nostræ tamen mentis atque intentionis non est, per præfentes in aliquo immutare statum Officiorum quæ majoribus Officiis annexa ab ipso initio ex indulto Apostolico, pretio vel recognitione aliqua interveniente conceduntur, & vacabilia sunt, quorum cum pro tempore vacant, collatio sive titulo oneroso concessio, seu quævis alia dispositio ad ipsos Officiales hætenus pertinere consuevit, in quibus, quo minus ipsi Officiales, ut prius illa concedere, pretiumque inde percipere, seu alias de eis disponere valeant, nullum in posterum præjudicium generari volumus.

In
bullam
blie.

§. 11. Ut autem præfentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Lateranensis, & Principis Apost. de Urbe, necnon Cancell. Apostolicæ de more affigi & publicari, eorumque exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, eandem prorsus fidem adhiberi quæ ipsis originalibus adhiberetur, exhibitis vel ostensis.

Sancti-
nalis.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ rescissionis, irritationis, maledictionis, execrationis, declarationis, decreti, mandati, concessionis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, annulationis, extensionis & privationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

In
bullam
blie.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. 18. Kalen. Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

D. P. de
die 1589

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Papa sub-

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Papa sub-

- Ego Joannes Episc. Ostien. Card. S. Georgii.
- Ego Alph. Episc. Portuen. Card. Gesualdus.
- Ego Inn. Episcopus Tusculan. Card. de Arag.
- Ego Marcus Ant. Episc. Prænestin. Card. Columna.
- Ego Ptolomæus Episc. Sabinen. Cardinalis Comensis.
- Ego Gabr. Episc. Albanen. Cardin. Paleortus.
- Ego M. Sicitus Cardin. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Transiberim.
- Ego F. Michaël Bonellus tit. Sancti Laurentii in Lucina Cardinalis

Card. sub-

- Cardinalis Alexande.
- Ego Ludovicus tit. S. Anastasie Card. Madrutius.
- Ego N. tit. S. Praxedis, Card. Senonen.
- Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula, Cardin. Sancte Se-
verinz.
- Ego Hier. tit. S. Sufanne, Card. Rustic.
- Ego Joan. Hieron. tit. S. Joannis ante Portam Latinam
Card. Albanus.
- Ego Hieronymus tituli Sancte Prisce Cardin. Simon-
cellus.
- Ego P. tit. S. Hieron. Illyricorum, Card. Deza.
- Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
- Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
- Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
- Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
- Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariz de Pace.
- Ego Vincentius tituli S. Clementis Cardin. Montis Re-
galis.
- Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinae.
- Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in
Lauro.
- Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
- Ego Joan. Baptista tituli S. Mariz in Araceli, Cardin.
Castrucci, Sign. Just. Praefectus.
- Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Mon-
te Caelio.
- Ego Dominicus tit. S. Laurentii in Pane Perna, Cardin.
Pinellus, S. Mariz Majoris Archipresbyt.
- Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Ma-
jor Poenitentiaris.
- Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
- Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus tit. S. Petri in Mon-
te Aureo.
- Ego Guglielmus Card. Alanus tituli S. Martini in Mon-
tibus.
- Ego Scipio tit. S. Mariz de Populo Card. Gonzaga.
- Ego Ant. Card. Saulius tit. S. Vitalis.
- Ego Evangelista tit. S. Matthaei in Merulana Card. Cu-
sentinus, Archipresbyt. S. Petri.
- Ego Joan. tituli S. Mariz Transpontinae, Cardinalis de
Mendoza.
- Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini
Card. de Camerino.
- Ego F. S. Mariz in Via Lata, diac. Card. Sfortia.
- Ego Alexander S. Laurentii in Damaso, diaconus Card.
Montaltus, Vicecancellarius.
- Ego Hieron. S. Eustachii Diaconus Card. Matthaeius.
- Ego Benedict. Sanctae Mariz in Cosmedin, Card. Julti-
nianus.
- Ego Afcan. S. Nicolai in carcere, diac. Card. Columna.
- Ego Federicus S. Agathae, diacon. Card. Borromaeus.
- Ego Augustin. S. Adriani diac. Card. Cufanus.
- Ego Franc. Maria, Sanctae Msriz in Domin. diac. Card.
a Monte.
- Ego Guido SS. Cosmae & Damiani diac. Cardinalis Pe-
pulus.

Anno a Nativit. Domini 1590. indit. 4. die vero 28.
mensis Martii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, &
D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno 5. retro-
scripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad val-
vas Basilica Lateran. ac Principis Apostol. de Vrbe, necnon
Cancellaria Apostol. per me Franciscum Baron ejusdem S.
D. N. Papa Curf.

Pompeius Guerra Mag. Curf.

Sequitur declaratio & confirmatio Officiorum Vicecan-
cellarii Sanctae Romanae Ecclesiae.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

§. 1. CUM S. R. E. Vicecancellarius pro tempore ex-
istens, Regentis Cancellariae Apostolicae, ac sex
majoris cum assignatione emolumentorum officii mino-
ris gratiae, & quindecim minoris Praesidentiae Abbe-

viatorum, & vigintiquinque Sollicitorum literarum
Apostolicarum, ac duodecim Notariorum Auditorum
causarum Palatii Apostolici, ac tria Cubiculariorum, &
septem Scutiferorum de numero Participantium, ac vi-
gintifex S. Petri, & tredecim S. Pauli, necnon duo de
Lilio, & viginti Florum Militum, ac Custodis, Notaria-
tusque & Officium ejusdem Cancellariae, atque unum No-
tariarum Contradictarum, & aliud de Consuetis nuncu-
para, ac nonnulla alia ipsius Vicecancellariae Officia,
tam per obitum, resignationem & privationem, quam
forfan aliis pro tempore vacantia, personis eidem Vice-
cancellario benevisis ad vitam recipientium confectis &
assignare, neque illis ad ejusdem Vicecancellarii libi-
tum simili modo quo Romanus Pontifex de aliis Roma-
narum Curiae Officiis disponere solet, disponere consue-
verit, & in possessione, seu quati disponendi de eisdem
Officiis, ut praefertur, expellione Rom. Pontificum, vel
forfan concessione, sive indulto Apostolico, per plures
annos fuerit, prout est etiam de praesenti.

§. 2. Nos ad quorum notitiam devenit, Vicecancellaria-
rium pro tempore existentem consuevisse, & solum
fuisse de dictis Officiis, etiam pacto pretio ad libitum
suum, ut praefertur, disponere, dignitati praedicti Officii
Vicecancellariatus ad quod pro tempore obinentis, nec-
non ab eo officia praedicta recipientium quieti, & secu-
ritati in praemissis providere volentes, Motu simili, non
ad dilecti filii nostri Alexandri S. Laurentii in Damaso
Diaconi Cardinalis Montalti, ejusdem Sanctae Romanae
Ecclesiae Vicecancellarii, ac etiam literarum Apostol-
icarum Summatoris, nostri secundum carnem ex Sorore
pronepotis, vel alterius pro eo nobis desuper oblatae pe-
titionis instantiam, sed ex mera liberalitate, certa-
que scientia nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine
concessionem, indulta, consuetudinem, permissionem
& possessionem hujusmodi (etiam de applicatione di-
ctorum Officiorum, aut aliquorum ipsorum eidem Vi-
cecancelariatus Officio, aut facultate, sive concessione
vel indulto illud, aut aliqua ipsorum vendendi, aut ad
libitum suum de eis disponendi non appareret, ac etiam
quandoque conslet, praefatum Vicecancellarium de pra-
dictis Officiis, aut eorum aliquo, semel tantum, aut bis
vel pluries disposuisse, & in suppressione eorum vel ali-
quorum ex eis, novaque erectione, nullam eidem Vice-
cancellario de illis disponendi facultatem fuisse conce-
sam, Apostolica auctoritate confirmamus & approbamus,
ac praesentis scripti patrocinio communimus, supplen-
tes omnes & singulos, tam juris quam facti, & aliarum
solemnitatum omittarum defectus, si qui intervenerint
in eisdem.

§. 3. Et nihilominus potiori pro cautela, ne quic-
quam praemissorum in dubium aliquo tempore revocari
contingat, Motu, scientia & potestatis plenitudine simi-
libus statuimus & ordinamus, eidemque Alexandro Car-
dinali, & pro tempore existenti Vicecancellario conce-
dimus & indulgemus, ut quotiescumque officia praefata,
quorum omnium quantitates, qualitates, & iura, insti-
tutiones & erectiones, cum quibusvis qualitatibus, decre-
tis, conditionibus, & formis, praesentibus haberi volumus
pro expressis, per cessum vel decellum, aut promo-
tionem, privationem, seu quamvis alia dimissionem eorum
qui Officia praefata pro tempore obtinebunt, vacare con-
tingerit, quae omnia & singula Officia praefatis vacatio-
nibus, quemadmodum Officia nostra subiecta sunt, etiam
subjacere volumus, decernimus & declaramus, illa omnia
ad liberam ipsius Alexandri Cardinalis, & pro tem-
pore existentis Vicecancellarii voluntatem & dispositio-
nem, etiam pacto pretio pertinere. Possitque idem Alex-
ander Cardinalis & pro tempore existens Vicecancellaria-
rius, aut per eum ad hoc specialiter deputatus, illorum
omnium & singulorum, capta solita impositione, resi-
gnationes recipere &mittere, ac per suas literas suo
sigillo pendente munitas, de illis dum pro tempore vaca-
verint, etiam illa, eorumque emolumenta ab initio, si-
ve in eorum prima erectione ex indulto Apostolico alie-
nabilia non sint, & quantumque apparet de hujus-
modi officii, aut aliquo eorum Roman. Pontific. dis-
posuisse, per seipsum, aut ejus Locumtenentem, aut ad

hic designa-
ta.
Quod Offi-
cium Abbe-
vitarum
exemplum
Sixti V. as-
signatio in
vius-consul-
to

Hic Pontifex
hujusmodi
Vicecancel-
larii facul-
tatem com-
probat

Ampliatq
& expendit

1590.

Officia

hoc speciale mandatum habentem, quibusvis personis, cum quatuordecimque constitutionum, & literarum Apostolicarum in contrarium facientium derogatione, in omnibus & per omnia ad instar Rom. Pont. providere, seu illa vendere, & alienare absque poenarum & censurarum, etiam Ecclesiasticarum incurfu, & exigentibus personarum meritis & sufficientia, super earundem personarum, quibus ipse providerit de huiusmodi officiis, requisitarum qualitatibus defectu, cum sibi placuerit dispensare, & easdem personas ad ipsa Officia, constitutionibus praefatis, quarum tenorem non obstant, habilitare, & illi quibus de eisdem Officiis dictus Alexander Cardinalis, & pro tempore existens Vicecancellarius, seu deputandus, suis literis duxerit providendum, ad Officia ipsa, absque aliqua contradictione, aut aliarum literarum expeditione recipiantur & admittantur, ita quod litterae praefati Alexandri Cardinalis, seu deputati, vel pro tempore existentis Vicecancellarii valeant, & perpetuae firmitatis robur obtineant, & his quibus concessae sunt plenissime suffragentur, ac si super praedictis Officiis litterae Apostolicae concessae & expeditae fuissent.

Clausulas praeservativas apponit.

§.4. Decernentes dictum Alexandrum, & Cardinalem pro tempore existentem Vicecancellarium, super dispositione dictorum Officiorum, ut praefertur facienda, provisione ab eo, de illis per nos, aut successores nostros Romanos Pontif. eorumque Datarios, & eisdem Romanae Ecclesiae Camerarium, vel Camerae Apostolicae Praesidentes, Clericos, aliosve quoscumque quavis auctoritate & potestate fungentes, ullo unquam tempore quavis occasione, vel causa, etiam iusta vel iniusta impediti, inquietari vel molestari non posse, neque debere. Minusque praesentem gratiam, & si videbitur desuper conficien. literas quovis praetextu, & ex quocumque capite, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, facti vel gratiae remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per nos vel successores nostros Roman. Pont. aut dictam Sedem ex quibusvis causis, etiam consistorialiter pro tempore factis & faciendis, comprehendendi, & comprehensas censerent, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum & validum statum restitutas, repositas & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori, per dictum Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vicecancellarium quodcumque eligenda, concessas, ac validas & efficaces adversus quascumque impugnationes & revocationes existere. Ipsumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vicecancellarium, ad superius expressa & praenarrata, in toto vel parte verificandum, seu probandum, aut praesentem gratiam, & literas desuper conficien. quodcumque purificandum minimè teneri, sed sola praesentium narrativa, absque alia probatione, seu verificatione, aut purificatione sufficere, eique in iudicio, & extra ubique stari, sed nec aliquam probationem, cuiuscumque naturae & speciei illa sit, vel fuerit in Camerarium adduci vel admitti. Quinimò, etiam si superius expressa & narrata huiusmodi minus vera sint, & contrarium quodcumque probari contingat, nihilominus praesentes, & desuper conficiendas literas suum plenarium effectum consequi, praedictumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore existentem Vicecancellarium, illis & eorum effectu potiri & gaudere.

Clausulam sublata, &c. addit.

§.5. Sicque in praemissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac eisdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata, &c. iudicari & definiti debere, irritumque & inane quicquid secus in contrarium praemissorum, absque dicti Alexandri Cardinalis, & pro tempore existentis Vicecancellarii, etiam in Consistorio de fratrum consilio contigerit attentari.

Clausula derogans

§.6. Non obstantibus de iure quaesito non tollendo, & gratis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariae Apostolicae regulis editis, & etiam in eruditum assumptionis cuiuscumque Rom. Pont. ad summi Apostolatus apicem edendis. Necnon Symmachi, Pauli II. Innocentii VIII. Pauli IV. & Pii V. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae, seu Camerae & Sedis Apost. non alienandis, ac male alienatis recuperandis, necnon Pii etiam I V. de similibus gratis in Camera infra certum tempus à die illarum concessionis computandum, registrandis & insinuandis, ita quod ad praesentem gratiam registrandum & insinuandum idem Alexander Cardinalis, & pro tempore existens Vicecancellarius, nullo unquam tempore teneatur, nec propterea illa nulla sit, aliisque Apostolicis, ac in generalibus Conciliis specialiter vel generaliter contra praemissa vel eorum aliqua quomodolibet, etiam per nos consistorialiter, & de fratrum consilio, & praesertim nostra, sub Dat. videlicet 18. Kalend. Februarii, Pont. nostri Anno Quinto, disponente ne Officiales Officia, eorumve emolumenta, eorum Officiis annexa alienare possint, editis & edendis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus, ac Officiorum huiusmodi erectione & fundatione, ac Camerae praefatorum etiam iuramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reservationibus, eorumque innovationibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostol. per praefatos, & quoscumque alios Rom. Pontifices praedecessores, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & per viam generalis legis & statuti perpetui, ac ex quantumcumque gravibus & onerosis causis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, etiam vim contractus inducentibus, ac etiam irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, & quocumque tempore, etiam longissimo observatis, etiam praemissa fieri specialiter, & expressè prohibentibus. Quibus omnibus, etiam de illis, &c. eorum tenores, &c. latissime hac vice dumtaxat specialiter & expressè, motu, scientia & potestatis plenitudine paribus derogamus, eaque omnia in quantum praemissis obesse, aut illorum executionem, & effectum retardare possent, omnino tollimus & abrogamus, ac pro sublatis & abrogatis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, quod praesentis cedulae sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, etiam absque data & registratura, ac publicatione. Quodque si videbitur, huiusmodi cedula in quinterno Cancellariae describatur, & etiam sine publicatione, data & registratura, eis fides omnino adhibeatur in iudicio & extra, perinde ac si litterae, etiam sub plumbo expeditae essent, quae nihilominus expediti possint per Breve nostrum, sub quacumque data, stylo Cancellariae, & Camerae praefatarum, ac regulis & constitutionibus, necnon privilegiis Registrariorum supplicationum Apostolicarum, & aliis praefatae Curiae Officialibus concessis in contrarium disponentibus, & aliis non obstantibus quibuscumque.

Ida m...

Mac in...

Solemp...

Placet & ita Motu proprio mandamus.

Papa...

Acta & publ. suis suprad. Const. Roma in Cancell. Apost. Anno Incarnationis Dominicae 1590. die vero 3. mensis Aprilis, Pontificat. S. D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. Anno 5.

Publ. p...

Institutio Universitatis Studii generalis diversarum scientiarum & bonarum artium, in Collegio Presbyterorum Societatis Iesu, à Carolo Austriae Archiduce in Oppido Graecen. Salzburgerensis Diocesis fundato, & à Gregorio XIII. erecto, cum reddituum assignatione & privilegiorum clarigatione.

CVII

SIXTVS EPISCOPVS,
 Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Coelestis Patris providentia ad summi Apostolatus
 caput evedit, tanquam de excelso monte ad ima
 terigui militantis Ecclesie nostrum diligentes in-
 cultum, ac considerantes quod per literarum studia, ad
 bene beatique vivendum via praeberetur, veritas agnosci-
 tur, justitia colitur, ceteraque virtutes illustrantur, ac
 humanae prosperitatis conditio agetur, fides Catholica,
 & cultus divinus praevidetur, ad ea per quae studia hu-
 jusmodi ubilibet, maxime in regionibus ubi major ne-
 cessitas urget, propagentur, & humiles personae ad ex-
 cellum felicitatis fastigium pervenire cupientes in hoc
 pio eorum proposito utilius confoveri, ac laborum suorum
 honores, & praemia consequi valeant, praesertim
 dum Principum Christianorum vota id exposcunt, liben-
 ter intendimus, & in his partes Apostolicae providentiae
 impendimus, prout in Domino conspicimus salubriter
 expedire.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii,
 nobilis viri Caroli Archiducis Austriae, qui etiam Stryiae,
 Carinthiae, & Carniolae Dux existit, petitio continebat
 quod alias fel. record. Gregorius Papa XIII. praedecessor
 noster, in Oppido Graecensi Salzburgensis Dioc. dicti
 Caroli Archiducis dominio in temporalibus subiecto,
 Collegium Presbyterorum Societatis Jesu propriis sum-
 ptibus ipsius Caroli Archiducis fundatum, & extructum
 auctoritate Apostolica perpetuo erexit, & instituit, ac
 inter alia eidem Collegio pro illius Magistrorum, Scho-
 larium, & aliorum d. Societatis Religiosorum sustenta-
 tione, pensionem annuam duorum millium, & ducento-
 rum Florenorum Remensium, super Monasterii, seu Do-
 mus de Millstade nuncupati, ejusdem Dioc. quod, seu quae
 olim Cisterciens. seu alterius Ordinis, postea vero Ordine
 ipso, ac statu, & essentia Regularibus, necnon Conven-
 tualitate, ac forsitan nomine Monasterii in eo suppressis,
 & extinctis, Militiae, seu Ordinis militaris S. Georgii,
 etiam tunc forsitan extinctae, seu extincti, licet aliquot
 Sacerdotes in Militia, seu Ordine Militari hujusmodi ad-
 huc tunc remaneret, & quod, seu quae de jure patrona-
 tus ejusdem Caroli, ac pro tempore existentis Austriae
 Archiducis, & seu praedictae Carinthiae Ducis ex funda-
 tione, vel dotatione, aut ex privilegio Apostolico, cui
 non est haecenus in aliquo derogatum, esse dignoscitur,
 ac in quo, seu qua à quadraginta annis, & ultra, ex quo
 Militia, seu Ordo Militaris hujusmodi defecit, unus Ad-
 ministrator constitui, & per eundem Administratorem
 illud, seu illa gubernari, ac per ipsum de ejusdem Domus
 fructibus, redditibus, & proventibus disponi consuevit,
 fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi dicta au-
 thoritate sub certis modo, & forma tunc expressis con-
 stituit, & assignavit, volens ut quaecumque, & quo-
 tiescumque dictus Carolus Archidux, vel ejus successores
 aliqua alia bona, etiam Monasterii, seu Domus hu-
 jusmodi, quorum annui redditus de dictis oneribus ad
 parem valorem ascenderent, ipsi Collegio assignavissent,
 pensio praefata cassata, & nulla censeretur eo ipso,
 assignatio vero cum applicatione eadem auctoritate facta
 obtineret, prout in eisdem praedecessoris literis de-
 super confectis plenius continetur.

§. 2. Cum autem praedictus Carolus Archidux, avi-
 tam à majoribus suis acceptam Catholicam religionem
 sanctam, & inviolatam in locis sibi subiectis ubi
 viget conservare, sicubi vero collapsa est hac potissimum
 ratione restituere, suosque subiectos quamplurimos ad
 literarum studia, navandamque bonis artibus operam
 excitare cupiens, atque utraque in re praedictae Societa-
 tis operam, & industriam, laboresque ea de causa sus-
 ceptos valde utiles, & fructuosos in dies magis expertus,
 & ampliores manipuli, & diversarum Nationum, aut lin-
 guarum agris, quarum Provincias dictus Carolus Archi-
 dux possidet, opitulante Deo colligi possint, Studii ge-
 neralis Universitatem in d. Collegio potissimum aucto-
 ritate praedicta erigi, ejusque cura, ac regimen praedictae
 Societati committi, & mandari desiderat, ipseque ad
 hunc effectum, etiam hortum ipsi Collegio contiguum

Bullarii Magni Tom. II.

pleno jure ad praedictum Carolum Archiducem spe-
 ctantem, & certam etiam tunc expressam quantitatatem
 Salis, ex Salsnis ibidem ad eundem Carolum Archidu-
 cem, pertinentibus, per ejus Ministros eidem Collegio
 quotannis in certis terminis similiter tunc expressis por-
 rigendam partem, etiam tunc designatam Mure Fluvii
 Oppidi Graecen. praefati, cum omnibus suis emolumentis,
 commodis & iustibus, ut piscium copia eis non dees-
 set, eidemque Collegio pie, ac liberaliter in perpetuum
 concesserit, & amplioribus etiam immunitatibus, exem-
 ptionibus, liberationibus, libertatibus, privilegiis & gra-
 tiis ipsum Collegium & Studium generale sic erigen. or-
 naverit & cumulaverit, ac ad sustinenda onera, impen-
 sasque pro ipsius Studii generalis conservatione & am-
 plitudine Collegii praefati redditus annuos augendos esse
 necessariis existimet, ac quantum in eo est, sedulo pro-
 videre intendat. Propterea nobis humiliter supplicari
 fecit quatenus subditorum suorum saluti & commodo
 consulentes, in praefato Oppido & Aedibus d. Collegii,
 Studii generalis Universitatem, in qua Societatis reli-
 giosi hujusmodi Theologiam, Philosophiam, ac inge-
 nuas artes publice profiterentur, & juvenes quoscumque
 docerent, auctoritate praedicta perpetuo erigere, & in-
 stituere, aliasque in praemissis opportunè providere de
 benignitate Apost. dignamur.

§. 3. Nos igitur qui dudum inter alia volumus & ordi-
 navimus, quod literae reservationis vel assignationis cur-
 jusvis pensionis annuae, super alicujus beneficii Aposto-
 lici fructibus expediri non possent, nisi de consensu il-
 lius qui d. pensionem persolvere tunc haberet, praefatum
 Carolum Archiducem à quibusvis excommunicationis,
 suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris,
 sententiis & poenis, à jure vel ab homine quavis oc-
 casione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innoda-
 tus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequen-
 dum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes,
 hujusmodi supplicationibus inclinati, in Oppi-
 do praedicto, & Aedibus dicti Collegii, ubi nunc Scho-
 lae sunt, seu forsitan in ampliorem construentur, Uni-
 versitatem Studii generalis, in qua Religiosi Societa-
 tis hujusmodi Theologiam, Philosophiam & ingenuas
 artes publice profiteantur, ac juvenes quoscumque doceant,
 ad instar aliarum Universitatum Studiorum generalium,
 tam in Transalpinis Provinciis & Regnis, quam
 alias ubilibet erectorum, auctoritate Apostolica tenore
 praesentium sine alicujus praedicti praesentium erigi-
 mus & instituiamus, ipsamque Universitatem, ac Studium
 generale sic erectam, & instructam, curae, regimini, &
 administrationi Rectoris Collegii hujusmodi pro tem-
 pore existentis, qui totius Universitatis Rector existat,
 praedicta auctoritate, etiam perpetuo supponimus, &
 submittimus.

§. 4. Ac eidem Universitati, illiusque Rectori, Magistris,
 Scholasticis, aliisque praefatis & singulis, ut omnibus &
 quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immuni-
 tatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, praerogativis,
 honoribus & praerogativis hujusmodi Universitatis,
 illarumque pro tempore existent. Rectoribus, Magistris,
 Doctoribus, Lectoribus, Praeceptoribus, Scholasticis, Pro-
 curatoribus, Bidellis, Nuntiis, Officialibus, Ministris, &
 aliis personis in genere vel in specie, tam praefata, quam
 Imperiali, Regia, aut Ducali auctoritatibus, & aliis
 quomodolibet pro tempore concessis, non solum ad eorum
 instar, & pariformiter, & aequè principaliter in om-
 nibus & per omnia, uti, potiri & gaudere. Insuper Re-
 ctori ejusdem Universitatis & Collegii pro tempore
 existent. ut illos quos in ipsa erecta Universitate, vel
 etiam alibi in quavis alia per debitum tempus studuisse,
 ac scientia & moribus idoneos esse repererint, in praefatis
 facultatibus artium & Theologiae ad Baccalaureatus, etiam
 formati) Licentiatum, Lauream, Doctoratumque & Magi-
 sterii gradus, servata forma Viennens. Concilii, & aliis
 juxta Universitatum aliorum Studiorum generalium
 consuetudines, & erectae Universitatis statuta promo-
 vere, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibere,
 utque ad dictos gradus sic per illum promoti postea pu-
 blicè & privatim, etiam in omnibus aliis Universitatibus

Illud erigit
 sub regimine
 Societatis
 Jesu.

Privilegia
 quo aliorum
 Studiorum
 generalium
 ei concedit.

Studiorum generalium facultates, rursus, interpretari, & alios docere, & de eis disputare, gradui, seu gradibus huiusmodi convenientibus exercere, ac in omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prerogativis, & indultis, quibus alii in praedictis, seu aliis universitatibus, & alibi iuxta illarum constitutiones, & mores ad gradus praefatos promoti de iure, vel de consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt, in futurum in omnibus, & per omnia, perinde ac si gradus ipsos in Universitatibus huiusmodi iuxta illarum mores, & consuetudines rite suscepissent, uti, potiri, & gaudere.

§. 5. Necnon moderno, & pro tempore existenti dicte Societatis Praeposito generali, ut per se, vel dd. Collegii & erectae Universitatis Rectorem, aut alium, seu alios pro Galubri, & felici directione dicte Universitatis erectae, ac Rectoris, Magistrorum, Procuratorum, Bidellorum, Nuntiorum, & aliorum Ministrorum, & Officialium muneribus & functionibus, modoque & forma docendi, & alias sua officia exercendi, ac Scholasticorum mantentione, quaecumque statuta & ordinationes licita & honesta, ac sacris Canonibus & Concilii Tridentini decretis non contraria edere & promulgare, eaque pro temporum, rerum & personarum qualitate mutare, corrigere & reformare, seu illa cassare & abrogare, ac alia de novo edere, & sub illorum observatione poenas eius arbitrio imponere.

§. 6. Dicteque erectae Universitatis Doctores Magistros, Lectores, Scholasticos, Procuratores, Bidellos, aliosque Ministros & Officiales eligere & amovere, seu electiones factas confirmare licite valeant, auctoritate Apostolica tenore praesentium huiusmodi, etiam perpetuo concedimus & indulgemus.

§. 7. Demum bona & iura a praedicto Catolo Archiduce, ut praefertur, Collegio & illius Universitati per praesentes erectae praedictae concessa & donata, auctoritate & tenore praefatis similiter perpetuo applicamus, & appropriamus.

§. 8. Praeterea in augmentum dotis Collegii & erectae Universitatis huiusmodi, utque d. Societatis Presbyteri, ac alii inibi pro tempore degentes commodius sustentari valeant, eis de alicujus subventionis auxilio providentes, ultra praedictam jam ut praefertur assignatam aliam pensionem annuam aliorum duorum millium florenorum, etiam Remensium, ita ut utraque pensio huiusmodi in universum, & insimul ad summam quatuor millium & ducentorum florenorum similium ascendant, super Monasterii, seu Domus huiusmodi fructibus, redditibus & proventibus, etsi super illis aliae pensiones annuae aliis personis assignatae existant, ac omnes huiusmodi insimul eorundem fructuum & proventuum medietatem excedant, ac omnes illos absorbeat, pro tempore existenti Rectori vel alteri Superiori Collegii, & erectae Universitatis huiusmodi vel eius Procuratori ad hoc ab eo speciale mandatum habenti, pro tempore existenti Monasterii, seu Domus huiusmodi Administratores, & eius successores, Monasterium, seu Domus huiusmodi pro tempore quomodolibet obtinens, ac eorundem fructuum, reddituum & proventuum fideiuciosos, seu alios Monasterii, seu Domus huiusmodi Officiales annis singulis in quatuor terminis, singulo videlicet trimestri pro quarta parte pensionis quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi, prima solutione in principio mensis Januarii proxime praeteriti incipien. & sic deinceps pro quarta parte pensionis quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi de trimestri in trimestre, in fine cuiuslibet trimestris, non obstante quacumque mutatione ipsorum fructuum, reddituum & proventuum, aut aliorum quorumcumque ad Monasterium, seu Domum huiusmodi pertinentem, quibuscumque temporibus vel causis contingente, quam propterea quocumque modo, aut titulo fieri contigerit, & quatenus eorundem Collegii, & erectae Universitatis fundationi, ac eiusdem Caroli Archiducis ordinationi, ac pensionis huiusmodi reservationibus, constitutionibus, & assignationibus praedictis, subrepticam, irritam, & inanem, nulliusque proflus roboris, vel momenti esse decernimus, integre persolvendam auctoritate Apostolica tenore praesentium huiusmodi pariter perpetuo reservamus, constituimus,

& assignamus, decernentesque priorem pensionem a praedecessore, ut praefertur reservatam etiam, non obstante eiusdem praedecessoris decreto praefato per ipsum apposito, propter praemissa minime cessare, neque priorem pensionem huiusmodi cassatam, vel extinctam esse, aut fore, sed alias iuxta prioris reservationis formam, & tenorem in dictis terminis persolvi debere, & in suo robore permanere, perinde ac si decretum praedecessoris huiusmodi appositum ab initio non fuisset.

§. 9. Ac praesentes literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vicio, aut intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicut in praemissis universis, & singulis per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, necnon Administratores praefatos, & Monasterii, seu Domus huiusmodi pro tempore existentem ad integram solutionem pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum huiusmodi praedicto Rectori, & Superiori Collegii, & erectae Universitatis huiusmodi facien. iuxta posterioris reservationis, constitutionis & assignationis praedictarum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes & eadem auctoritate Apostolica statuente quod ille ex Administratore & successoribus praefatis, qui in dictis terminis vel saltem intra triginta dies illorum singulos immediate sequen. pensionem quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi per eum tunc debita non persolverit, lapsis diebus eidem sententiam excommunicationis incurrat, a qua donec Rectori vel Superiori Collegii, & erectae Universitatis huiusmodi vel eorum Procuratori praefatis de pensione quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi per eum tunc debita integre satisfactum, aut alias cum dictis Rectori, seu Superiore vel eorum Procuratore praefato super hoc amabiliter concordatum fuerit, praeterquam in articulo mortis constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequen. sententiam ipsam animo quod absit sustinuerit indurato, ex tunc effluxis mensibus praedictis ipsis regimine & administratione Monasterii, seu Domus huiusmodi perpetuo privatus existat, illudque, seu illa vacare censetur eo ipso.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Salzbουργensi & Amerinensi Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiae Apostolicae generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios, faciant pensionem quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi Rectori vel Superiori, seu eorum Procuratori praefatis iuxta posterioris reservationis, constitutionis, & assignationis, & decreti tenorem integre persolvi, & nihilominus quemlibet ex Administratore Monasterii, seu Domus & successoribus suis praefatis, quem huiusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, quoties desuper pro parte Rectoris vel Superioris praedictorum fuerint requisiti, eisdem praesentes, & in eis contenta quaecumque solemniter publicantes, tandiu Dominicis & aliis festivis diebus in Ecclesiis cum majori inibi populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publice nuntient, ac faciant ab aliis nuntiari, ac ab omnibus arctius observari & evitari, donec Rectori vel Superiori, aut Procuratori de pensione quatuor millium & ducentorum florenorum huiusmodi tunc debita fuerit integre satisfactum, ipseque excommunicatus ab huiusmodi excommunicationis sententia absolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores per censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

§. 11. Non obstantibus voluntate priori & ordinationibus nostris praefatis, necnon constitutionibus & ordinationibus

Praeposito generali d. Societatis dicit facultatem suam pro illius felici regimine edendi.

Lectoresque & officiales omnes diligendi.

Bona per Catalogum Collegio donata hic Pont. perpetuo eidem applicat.

Annuumque redditum assignat.

Cl. dicitur per app.

Ex quoque p. dicitur.

Centra quibusque dicitur.

GREGORIUS DECIMVSQVARTVS.

ordinationibus Apost. ac Monasterii, seu Domus & illius Ordinis, ac Universitatis prefatorum juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Administratori & successoribus suis prefatis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad prestationem vel pensionem alicujus minimè tepeantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cujusvis tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediti valeat quomodolibet vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, suppositionis, submissionis, indulti, applicationis, appropriationis, reservationis, constitutionis, assignationis, decreti, voluntatis, statuti & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kal. Januar. Pont. nostri anno 1.

URBANUS VII. PONT. CCXXXII.
ANNO DOMINI MDXC.

Urbanus Septimus, Civis Romanus, Joannes Baptista Castanea antea dictus, Patre Colino Januensi, Archiepiscopus Rosanensis, Presbyter Cardinalis tituli Sancti Marcelli: Creatus Romæ 17. Kalend. Octobr. Anno Domini 1590. Vixit dies duodecim. Nullos creavit Cardinales. Obiit quinto Kalend. Octobris. Ejus cadaver in Basilica S. Petri sepultum fuit. Vacavit Sedes menses duos, dies octo.

Bullarii Magni Tom. II.

GREGORIUS XIV. PONT. CCXXXIII.
ANNO DOMINI MDC.

Gregorius XIV. Mediolanensis, Nicolaus Sfondratus antea dictus, Patre Francisco, Presbyter Cardinalis tit. S. Cæcilie: Creatus Romæ 9. Decemb. Coronatus 6. Idus ejusdem mensis, & anni 1590. Vixit menses decem, dies totidem. Creavit Cardin. 5. Obiit Romæ in Palatio S. Marci, Idibus Octobr. anno Domini 1591. ejus Cadaver in Basilica S. Petri sepultum est in Sacello Gregoriano. Vacavit Sedes dies 14.

Confirmatio constitutionis Pii V. de non alienandis & infeudandis Terris & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Hæc Pii V. constitutio est 35. sup. ubi tibi indicavi ejus declarationes, & extensiones.

Eandem constitutionem certo modo declaravit etiam iste Gregorius in Consistorio secreto, sed eam declarationem rejecit Clemens VIII. ut inf. in sua const. 1. Ad Romani.

Adverte addita sup. lib. 1. ad Leon. 1. Const. 1.

GREGORIUS EPISCOPVS, Edita A. D. 1590.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANUS Pontifex; pro Pastoralis sibi devotus in juncti muneris debito, inter cæteras quas pro communi bono Christianæ Reipublicæ suscipit curas, etiam ad ea confirmanda quæ ad statum Ecclesiasticum, & S. R. E. ditionem, etiam temporalem in partibus tueadæ & conservandam, à prædecessoribus suis non minus prudenter ac sapienter, quam ritè & rectè gesta & constituta fuerunt incumbere solet, & quo firmius illa subsistant, & sanctius ab omnibus observentur, suæ comprobationis & muniminis partes libenter ac maturè adhibet, prout in Domino conspiciet salubriter expedire.

§. 1. Sanè jam pridem fel. record. Pius Papa V. prædecessor noster tenoris subsequenti literas edidit.

Omittitur insertio hujus Bullæ, habes eum sup. Admonet.

NN II 2 §. 1. Nob

Exordium

Pii V. constitutio hic est indicata.